Ч. 39. (90.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 2. жотвня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Львів Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Львозанський зїзд. — Що ми думаємо про протестантизм в Галичині. — З церковно-релігійного життя. — Югославія по виборах. — Огники, що світять... (фейлєтон.) — З українського життя. — Ще в справі потреби організації української консервативної партії. — Політичний огляд. — Як повстала земля? (фейлєтон). Жертви. — Нові книжки і видання. — Новинки. — Оголошення.

Львозанський зїзд.

Дня 3. серпня ц. р. зібралися були в львозанській кальвінській катедрі представники майже всіх незединених із Римом християнських релігійних товариств, щоби упросити помочі св. Духа до спільної праці над злукою своїх численних церков і сект. Були тут отже щонайчільнійші представники протестантських церков з усіх країв, були баптисти, конґреґаціоналісти, методисти, меноніти, старокатолики, пресвитеріяне і т. д. Між православними були висланці з Царгороду, Олександрії, Антіохії, Єрусалиму, Греції, Румунії, Сербії, Болгарії, Польщі, Вірменії... Разом було около 500 делеґатів. Богослуженя зимне без чуття, як в кальвінській церкві. Відчитано вправді старохристіянське, нікейсько-царгородське „Вірую", відмовлено вправді на всіх мовах „Отче наш", але бракувало осередка єдности, евхаристійного Спасителя

Епископ протестантської епископальної церкви з Америки і голова зїзду, **Брент,** виголосив інавґураційну промову на тему первосвященичої молитви Спасителя, підчеркуючи в ній Христове бажання єдности. Ні в одному краю нема такого роздору Христової Церкви, як саме в Америці. Цей роздор збільшився в часі останньої війни до небувалих розмірів. Тому то з Америки вийшла перед 17 роками ініціятива до важкої соборної праці, тому то й Американці, більш як хто инший, відчувають пекучу потребу зединення. Брент сказав між иншим, що зединення домагається передовсім **совість,** яка приневолює всіх здійснити Христову заповідь єдности. Дальше заперечив промовець поголоскам, начеби зїзд мав антиримські стремління. Ініціятори зїзду — запевняв Брент — відносяться до католицької Церкви з любовю, признаючи її становище і її велику мудрість у цьому світі. Зїзд бажає зединення всіх без виїмку християн, що визнають Ісуса Христа Спасителем і Богом.

На зїзді зазначилися два головні, ворожі собі напрями: ортодокси й ліберали, або „католикуючі" і протестанти. Перший напрям заступали представники східної церкви, старокатолики, богато англіканців і протестантські епископалісти з Америки й Англії, а вкінці значне число лютеран північних країв. Чисельно був цей напрям (помимо неприявности на зїзді заступників російської Церкви) найповажнійший. Ліберальний напрям був представлений слабше.

Деякі подробиці зясують нам найкраще подійсний стан унійного питання на зїзді. Вже що до самого **змислу і змісту** зединення показалися суттєві ріжниці. Львозанський зїзд мав на меті довести не так до духової єдности в любові і до практичної єдности в кооперації в суспільній праці, але до єдности в вірі й в конституції. Та значна часть учасників протестантського напрямку рішучо проти такої єдности застереглася. Протестанти противилися загалом усім суттевим, справді унійним змаганням „католикуючих".

Дуже важним фактом було те, що на зїзді виступала щораз виразнійше свідомість конечности належати до „одної, святої, католицької й апостольської Церкви". Слово „католицький" деякі незединені присвоїли собі вже беззастережно.

Не однаково дивилися члени зїзду на сам церковний роздор. Коли одні (Брент) називали роздор гріхом, то другі (ліві) не бачили в роздорі нічого злого, це для них природна ріжнородність поглядів. Ці останні домагалися не так зединення, як радше федерації церков.

Богато спорів було також з означенням поняття **„Церква".** На одно тільки годилися, що церква це не лише невидима, але й видима інституція.

Менше труднощів, як поняття церкви, дало **спільне визнання віри.** Всі уважали, що мають одну християнську віру, якої жерелом є св. Письмо, і яка є перехована в апостольському й нікейсько-царгородському символі віри. Православні застереглися тільки що до „і Сина". Признано також з боку „католикуючих" потребу передання, як доповнення до викладу св. Письма. Протестанти признавали нікейському символови тільки історичне значіння. Помимо всього дозволено поодиноким церквам уживати й на дальше своїх власних символів віри.

Горячі спори велися що до **церковного уряду.** Остаточно погодилися всі на отсі тези: 1) уряд це дар Божий, конечний до істнования церкви; 2) уряд має свій авторитет від Христа і св. Духа; 3) завданням уряду уділяти людям спасенні середники через душпастирование, голошення Євангелія і завідуваня Тайнами; 4) уряд покликаний правити церквою і 5) уряд передається актом ординації.

Непорішені полишилися труднощі про природу уряду, про природу ординації й про уділену нею ласку, про функції й авторитет епископів і про природу апостольського наслідства.

Глибокі ріжниці були рівнож у поглядах на Тайни, але переважали все таки погляди „католикуючих". Більшість признала сім Тайн, деякі тільки дві, Хрещеня й Евхаристію, инші знов (квакри, конґреґаціоністи) приписували Тайнам тільки символічну або суґґестивну вартість.

Приглядаючися суттевим ріжницям, які все таки полишилися при замкненню зїзду (21. серпня) між поодинокими християнськими релігійними товариствами, мігби дехто думати, що висліди зїзду були ніякі, що зїзд не вдався. Та це невірно. Ріжниці, які витворювалися цілими століттями, годі було усунути протягом трьох тижнів. На це мало і років. Не затаювали цих суттевих ріжниць при замкненню зїзду і самі його ініціятори, а навпаки, совісно їх зреєстрували. Всі рішення секцій переслано до поодиноких церков як матеріял до дальших майбутніх зїздів.

Хто хоче висказати справедливий осуд про зїзд, мусить признати, що на ньому довершено великого й цінного діла, хочби тим, що удалося раз звести до одного стола представників майже всіх розділених церков, і то з сильним бажанням спровадити їх до єдности. Коли те бажанне єдности між незединеними скріпиться й поглибиться, тоді при Божій ласці мусить воно й здійснитися.

Католики участи у зїзді не могли взяти, бо тим самим призналивби рівноуправнення всім відділеним від матірнього пня церквам.

Що ми думаємо про протестантизм в Галичині.

(Допись із Канади).

Канадійські Українці дістали нагоду оглянути й перечитати деякі числа „Віри і Науки" наших т. зв. євангелицьких писак, що неначе блудні сини самі покинули рідний дім свого батька — українську католицьку Церкву і пішли до чужого жолуба протестантів та потягнули за собою до нього і других. Самий вигляд цього часопису і писанина в ньому дають до думання кождому, що ці людці, що крутяться коло нього, стали на чолі великого баламуцтва, яке бажають вщіпити в серця наших галицьких братів, щоби їх провести дорогою нечестивих до чорної зради своєї правдивої Церкви. А роблять вони зовсім інакше як робили колись тут в Канаді,

бо ведуть свою погану роботу як „оборонці" українського народу на полі релігійнім і народнім, а навіть і матеріяльнім, бо переконалися, що це найкраще промовляє до темних і бідних Галичан. Щось подібне є тепер немисливе ту в Канаді. Що протестантизм ніколи не був і не є вірою нашого народа — це знає і найтемнійший „вуйко" в Канаді, бо на його чолі стоять чужинці, що для своїх цілей фінансують його. Того не заперечує навіть його орган у Вінніпегу „Канадійський Ранок". Протестантизм працює над знищенням Українців в Канаді і це є аж надто нам знане. Він одинокий намагається засимілювати нас, а в цьому ведуть перед українські „прічери" (проповідники) котрих власні діти вже не знають рідної мови. Що протестанти збирають великі грошеві суми рік річно на купно українських душ, це рівнож не є тайною, бо їхня преса подає докладні звіти, коли і які гроші видали на ту ціль.

Ми були свідками, в який спосіб ті наші — не свої носії протестантизму ширили його між нашим народом в Канаді, і ми скоро пізнали, що їхня робота вела до згуби українського імени. Тому ми й відвернулися від них і сотки протестантських парохій та десятки „прічерів", платних Англійцями, мусіли збанкротувати так, що були приневолені шукати поля до попису в Галичині. Про слабість протестантизму серед канад. Українців свідчить їх часопис „Канадійський Ранок", що має ледви тисячку читачів з котрих половина дістає сей часопис „забездурно". А за чиї гроші він видається, вгадати не трудно, бож самі передплатники не годні покрити розходів часопису. Таке можна думати і про „Віру і Науку", що виходить в Коломиї. В централі українського протестантизму у Вінніпегу їх так богато, як кіт наплакав, а на богослуженню в неділю є около тузін старших людей. І коли ми читаємо розмашисту писанину славетних стовпів протестантизму в Галичині, що танцювали колись з ножем по вінніпеґських салях для добра евангелицького руху, а які думають що Галичане, — навіть найтемнійша частина — се ті самі, що були 30 літ тому назад і що їх вони собі зеднають, то нам тут у Канаді і жалко і смішно. Воно немисливе навіть у Коломийщині, засніченій трильовщиною.

Як довго буде тревати ся комедія евангеликів у Галичині? На се питання не трудно нам відповісти, бо знаємо дуже добре протестантську еволюцію серед Українців у Канаді. Коли протестанти зачали ширити свою віру серед нас в Канаді, то через довгий час затримували обряд Східної Церкви і не натискали дуже на анґлійську мову, бо се булоб великою перешкодою у їх місії. І так довго, як заховували обряд (що було проти їх науки) так довго якось тримався протестантизм серед Українців, але коли викинули з церкви ті обряди, то протестантизм скоро пропав між Українцями як банька з мила. Таке саме можна сказати і про галицький протестантизм. Як довго „Віра і Наука" буде грати на релігійній несвідомости наших галицьких братів, що св. Володимир,св. Кирило і Методій, Драгоманів і прочі були протестантами, як довго будуть містити знамя хреста на сторінках свого часопису (тут ті самі протестанти хрест називають шибеницею), як довго якісь Федеви будуть дурити темняків своїми евангелицькими катехизмами, як довго будуть напливати „пособія" від протестантів-чужинців з Америки, так довго буде ще бушувати ця ґанґрина серед найтемнійших шарів нашого народа. Однак це довго не може тревати — спиниться цей рух, а заблудші вернуть назад у „батьківський дім". На нашу думку цей рух в Галичині не є ані страшний ані небезпечний, бо нарід не дитина і його довго дурити не можна. Він скоро переконається, „хто йому стрик, а хто колом в бік". Пропаде на все протестантизм, пропадуть і гроші і наші не свої Єфіяльти мусять перенестися зі своєю роботою до поганських неґрів.

Канадійський Нестор.

Годимося з шановним автором, що нащіплюваний у нас протестантизм, а радше ріжного рода секти, не має тут виглядів на успіх і з часом пропаде цілковито. Одначе цей оптимізм хай не ослаблює нашої оборони та не присипляє нашої чуйности. Які не булиб вигляди „протестантизму" на будуче, то в сучасному протестансько-сектанська пропаганда є для нашого народу грізним ворогом — є небезпекою релігійною й національною, є злом, з котрим нам треба боротися. Нам треба зорґанізовано і пляново стреміти до ліквідації протестантської затії, бо чим довше вона тревае тим більше несе руїни, тим більше отруї вливає вона вдушу нашого народу. — Прим. Ред.

З церковно-релиґійного життя.

Конкордат з Литвою.

Дня 27. вересня підписано в Римі Конкордат між Ап. Столицею і Ватиканом. Акт підписали від Ап. Столиці кардинал Ґаспарі, а в імени литовського правительства премієр Вальдемарас. Після підписання приняв св. Отець на авдієнції Вальдемараса і литовського посла при Ватикані.

Папська „Collegio Angelico".

Зі звіту за минулий рік довідуємося, що згадана папська колеґія мала 369 студентів, між ними тільки 80 світських клириків. На виділі богословському було 240 студентів, на виділі церковного права 28, а на виділі фільософічному 101. Академічний степень осягнуло 218 студентів, з того докторат з богословя 38, з церковного права 26, а з фільософії 17. В згаданій Колеґії є студенти ріжних народностей.

Католицька Церква в Угорщині.

Щойно появилася студія міністра Галера, якої змістом є відповідь на обвинувачення протестантами угорського правительства, будьто воно кривдить протестантів, а форитує католиків. Автор виказує, що католицькій Церкві забрано більш як міліон моргів землі. Наслідком інфляції втратила вона до 100 міліонів корон в золоті. Що при розділі державних субвенцій не може бути мови про форитування католицької Церкви, свідчать такі числа: В 1926 році дістали католики, головно на шкільні цілі, 14,214.125 пенґів, а протестанти 12,511.697 пенґів, хоч католицького населення є 66 проц., а протестантського 27 проц. Як неоправданий є закид великого богацтва католицької Церкви на Угорщині, доказує факт, що угорські католики не в силі тепер будувати нових шкіл і нових церков. Тепер є на Угорщині міста й села, в яких парохи мусять завідувати 3 до 8 дочерними церквами. Угорщина замість півтора тисячки священиків, потребує щонайменше трьох тисячок.

З католицького життя Чехословаччини.

На останньому унійному конґресі в Велеграді основано Союз Католицьких богословів Словаччини й Закарпаття, до якого належать священики латинського й грецького обряду. Ціль Союзу заступати станові інтереси й оборонювати Католицьку Церкву перед православною пропаґандою.

Опіка над кандидатами духовного званя в Анґлії.

Останніми роками бувають в Анґлії часті випадки, що старші вже люде хотять посвятитися священичому званню. Щоби їм уможливити випробованнє покликання, основано тепер для них кілька домів, в яких вони жиють як питомці, стикаються зі священиками, студіюють і провірюють тривкість своїх покликань. Досі вийшло вже до 50 священиків з таких домів.

Богослуження для гр.-кат. Українців в Берліні.

В Берліні відправляються від недавна гр.-кат. богослуження в каплиці сиротинця Maria Schutz. Для гр. Католиків, якими є переважно Українці числом до 8000, установлений парохом о. М. Киндій.

Десятиліття на Владичому Престолі.

Дня 23. вересня минуло десять літ від вступлення на перемиський Владичий Престол Преосв. Йосафата Коциловського. Це десятиліття виповнила незвичайно ревна апостольська праця, повна посвяти для спасення повіреної пастви.

Спровадження тіла бл. п. Кардинала Ледоховського в Польщу.

Кардинал Гльонд видав відозву довірних своєї дієцезії, в якій взиває їх до відданя пошани памяти кард. Ледоховського; тіло його має бути спроваджене з Риму до познанської катедри в часі академічного місійного конґресу в Познані.

Ювилеї польських епископів.

В половині вересня ц. р. обходили львівські Поляки сороклітний ювилей священства еп. Бандурського. — Дня 10. жовтня ц. р. припадає двацятьлітний ювилей епископства архіеп. Теодоровича.

Польський синод в Луцьку.

Від 30. серпня до 1. вересня ц. р. відбувався в Луцьку дієцезальний синод, скликаний еп. Шельонжком.

Польські катехити до своєї суспільности.

Польські катехити видали до своєї суспільности відозву, в якій вказують на морально-релігійний упадок польської молодіжи. Бачучи в цьому небезпеку для будучности свого „двацятькілька міліонового народу", взивають між иншим молодіж „взоруватися на безсмертній трильогії Сенкевича" і бути все готовою до меча в обороні своєї вітчини. Відозва удержана в сильно патріотичному дусі.

Кс. Бородзіч — redivivus.

Голосний перед війною кс. Бородзіч, автор пасквілю на нашу Церкву й духовенство „Na wozie i pod wozem по довшому побуті в Сан Ремо виплинув знов на кресах, цим разом над Двиною, і знов дає про себе знати. Недавно вислав він до свого Ординаріяту меморіял, в якому домагається просто переслідування нелатинників і неполяків. Цим чоловіком повинні вже раз занятися компетентні власти.

Югославія по виборах

За 315 посольських мандатів боролося 11. вересня в Югославії 4.893 кандидати на 424-ох лістах! Партійних ґруп було пару десяток, та лише дванацятьом пощастило здобути посольські мандати. І так сербсько-радикальна партія здобула 112 мандатів (в попереднім парляменті мала 142), демократична партія (також сербська) здобула 61 (перше 37), хорватська хлопська партія (Радічева) 61 (перше 68), самостійні демократи (Прібічевіца) 22, (перше теж 22), словінська народна партія 20 (перше 20), мусульмени 18 (перше 15), хлібороби (сербські) 9 (перше 4), Німці 6, хорв. блок 2, хорв. народня партія 1, слов. хлопська п. 1, чорногорці 1, соціялісти 1 і мадяри 1 мандат.

На перший погляд вдаряє в очи великий упадок радикалів, майже подвій-

ний зріст демократів, зріст сербських хліборобів і упадок Радічевої хлопської партії.

Радикали і демократи се головні сербські партії, вічні суперники за владу. Їх терен се передвоєнна Сербія, а з нових країв переважно Бачка, Банат і Босна. Радикали більше консервативні, демократи поступовці, але на загал назовні великої ідеольоґічної ріжниці між ними нема. Тримаються силою державної влади, що найкрасше показалось тепер на демократах. Попередних виборів були вони в опозиції і здобули лише 37 мандатів, а тепер переводячи (разом з радикалами) вибори „зросли" на 61!

По смерти вождя і творця могутности радикальної партії Мик. Пашіча, находиться партія в безнастанній крізі. На виборах мала партія майже в кождій виборчій окрузі по кілька своїх ліст. Кожда партійна ґрупа — а є їх у партії три — ставила свої ліcти і та подвоєність причинилась найбільше до зменшення числа радикальних мандатів. Зі 112 теперішних радикальних мандатів має ґрупа премієра Вукічевіца 95 (передтим лише 12!), а ґрупа т. зв. пашічівців 17. Многі близькі співробітники пок. Пашіча і стовпи партії на виборах провалились бувший предсідник парляменту Тріфкович, бувші міністри Янкович, Мілетіч, Яніч (правосл. проф. теольоґії) і інші. Зробивши таку „чистку" партії сподіється Вукічевіць лекше нею управляти а разом з тим мав би зрости моральний престіж партії, бо провалившіся „пашічівці" мали бути найбільші корупціонери.

В демократичній партії також кипить. Змагаються два її лідери Давідовіч і Марінковіч. Марінковіч заступає концепцію теперішної коаліційної влади, котра в дечім „согрішила" проти „освячених" засад і звичаїв демократії і парляментаризму, а Давідовіч хоче бути „лицарем демократії" і безнастанно нарікає на її „блудних синів". Та „пря" моглаби скінчитися і розколом партії, та тоді лицарі демократії мусілиб іти в опозицію, а се не дуже принадне положенне, зокрема тут на Балкані...

Хорватська селянська партія се твір і единовластний „уділ" Ст. Радіча, незрівнаного хлопського демаґоґа і політичного шарлатана. Без глубшої ідеольоґії, без реальної політичної і національної праці зумів Радіч своїми туманними шляґерами про „хлопське право", „хлопську суверенну волю", „хлопський розум і його совершенність" і безприміpним цькованням інтеліґенції — „зіпсутого панства" зеднати собі загал хорв. селянства. До 1925. р. над тим демаґоґічним хаосом взносилась ще маґічна „хлопська миротворна, невтральна і т. д. република" без хлопа і пана, т. є. власне лише без пана. І хорватські селянські маси приняли ті шляґери з такою фантастичною вірою і завзяттєм, що приклад тому тяжко найти в новійшій історії. Сам Радіч став формально хлопським божком. Навіть коли Радіч 1925. р. відрікся своєї републики (щоби вибавити себе з тюрми, куди попав цілком подурному задля свойого бабського язика) і проголосив державну централістичну конституцію святою і для Хорватів, навіть після того скандального гаракірі хорватські селяни вірять у Радіча і очікують від нього все і вся.

Правда, та ганебна зрада Ст. Радіча, зрада всіх оправданих і природних хотінь і змагань хорватського народу таки трохи прочуняла Хорватів. Насамперед відскочила від нього інтеліґенція, котра, на свій сором, попирала його мимо його антиінтеліґентського крикунства, а на сих виборах показалося, що сонце Радічевої демаґоґії склонюється до заходу. Поволи зачинає покидати Радіча також хорв. селянство. Хоч задля виборчого закону, котрий фаворизує великі партії і внеможливлює виявитись новим рухам, стратив він лише 7 мандатів, зате глосів дістав за добру третину менше. 1925 р. мав около 550.000 голосів, а тепер ледви 360.000. Ще одні такі вибори і Радічева партія спаде на маленьку, маловажну фракцію. В інтересі будучности Хорватів лежить, щоби то сталось чим скорше.

На жаль, по величезнім фанатичнім напруженню наступає в хорватськім селянстві зневіра у всяку політику, а почасти падає воно в другий екстрем — вступає до сербських партій. Так мститься всяка демаґоґія!

Самостійно-демократична партія се партія Сербів з країв бувшої Австро-Угорщини. Головний її терен се сербські околиці в Хорватії і Словенії. Се партія виразно „антиклерикальна", капіталістична і — розуміється — архидемократична. Її лідер Прібічевіць спритний парляментарний махер, неперебірчивий в засобах, заїлий „югословянський" (в дійсности великосербський) націоналіст, і отвертий ворог релігії і Церкви.

Словенська Народна Партія се строго христіянська партія, з виразною і реалістичною політичною і соціяльно-культурною ідеольоґією, збудованою на христіянських основах. Се еманація словінського католицького руху. Щось як німецький центр і чеська народня партія (Шрамек). Одинока може її хиба в тім, що віpує — як тамті — в единоспасаємість модерної демократії. — Вона затримала — як звичайно свій стан посідання, бо її виборці се в численних христіянських культурних і соціяльно-господарських організаціях вишколені словінські селяни і робітники, а також досить численна віруюча інтеліґенція.

Мусульменська партія має своїх виборців виключно в Босні, де є 600.000 мусульменів. Тепер поширює свій вплив також на мусульманів в Македонії. Тепер мусульмани творять з демократами „Демократичну Спілку", мають одного міністра у владі і як правляча партія зросли о три мандати на шкоду Радіча.

Союз хліборобів се чисто сербська і клясова селянська партія. Її ідеольоґія хаотична, невиразна симпатизує з большевизмом, стоїть на засаді клясової боротьби, а свій успіх завдячує своїм демаґоґічним хлопоманським ґаслам: вся власть селянам, геть з панами (конечно „зіпсутими"), „держава то селянство" і под., як і у Радіча. У державі, котру точить черв демократичної корупції, в котрій паношиться жменька професіональних, ані матеріяльно, ані духово непродуктивних політиків-інтеліґентів — такі підхлібні кличі у відсталій і зубожілій а незорґанізованій масі приймаються дуже радо. Та трівкої будучности ті „хлібороби" (самі здекляровані інтеліґенти, як і у Радіча) не мають і мати не можуть.

Хорв. Народня Партія, завдяки виборчому законови здобула лише оден мандат, хотяй зібрали коло 35.000 голосів. Се партія будучности. Її програма й ідеольоґія така сама як Слов. Нар. Пар. Виросла вона з Хорв. Кат. Руху, має чесних, ідейних і на жертви готових провідників, а їх христіянська ідеольоґія збереже їх — о скільки се можливо — від деморалізуючих впливів спекулятивних демократичних політичних метод.

Велика абстиненція на тих югосл. виборах (пересічно 37 проц.) показує ясно, що масам, котрі з початку з ентузіязмом горнулись до виборчих урн, наскучили вже вже ті безнастанні вибори (2. жовтня маємо знова вибори до громадських рад!) і вони тратять віру у їх вартість і потребу. „Нащо голосувати, коли з того нема ніякої користи, всьо іде по старому, як само хоче, а на наше голосованнє ніхто не зважає" — так нарікають демократичні виборці, ті модерні „суверени"... І де далі із славної „побідоносної і всіх і вся ущасливлюючої демократії, „влади народа" стане і формально влада **без і мимо** народа, що в дійсности в більшости нинішних демократичних і ліберальних европейських держав вже є. А демократичні вибори і парляменти остануть лише пустою формою без змісту і життя, чим вони по своїй сути були від свойого початку — з малими хиба виїмками.

Мимо всеї колотнечі в радикальній і демократичній партії при владі остане

І. МУДРИЙ.

Огники, що світять...

За Порт Артур лютувала боротьба між Росією й Японом. Страшна боротьба, що щодень забірала десятки тисяч життя людей!

Шпиталі та лазарети були переповнені раненими й умираючими. Гнилець і тиф забирали жертв без ліку. Лікарів і доглядачів недоставало так, що й одні й другі часто тижнями цілими не роздягалися й ціліськими днями не могли ні вснути, ні спочати. Щоб доповнити мірку невисказаного горя, прилучився до цего ще й голод. А стрільна, що ними японські гармати й моздірі засипали місто, розривалися разураз, доволі часто й у кімнатах із недужими та в операційних салях.

І туди подалася Надія Дмитрівна й шукала, шукала Бога!

Вона стояла над ліжками недужих і вмираючих і бачила, як вони боролися зі смертю. Бачила, як біль нищив їх і повільне чахнення й нидіння зїдало їх. І бачила вона, як було тільки одно, за що ці люде могли хопитися в останній, крайній потребі: **віра в Бога на тому світі й у вічне життя.**

Разів сто що дня чула Надія Дмитрівна, як недужі благали зі стоном:

— Сестро — хреста! Прошу, сестричко, подайте мені святий хрест!

І за кожен раз бачила вона, як на виораних страшним болем морщинах стелилася риса спокою, мира, як тільки дві виснажені, дріжучі руки обхопили кріпко й щиро хрест і гарячі, спалені гарячкою вуста цілували рани Розпятого. І кожен раз бачила вона, як на жовтих мов віск лицях недужих лежало наче якесь таємниче сяево, коли прийшов священик, щоби приготовити вмираючих на останню й найважчу боротьбу.

Тільки одного не бачила вже ніколи Надія Дмитрівна — огників, що світять, що бачила їх колись над головами людей, як ще була загально відомою й скрізь величаною мисткинею й вірила, що своїм мистецтвом зможе повести людей до Бога... огники, що світять, що їх вона бачила над голівками дітей, що їх так любила... що в них бажала збудити божескість і що в них загасила небесне світло, хоч не була цего свідома й не бажала цего. Надія Дмитрівна не бачила вже огників над головами людей. А цеж були все люде, що вірили й побожні, що на їх бліді чола вона гляділа разураз. чи не замигтить бодай один одніський золотий огник над ними. А Надія Дмитрівна так щиро, такечки щиро благала Всевишнього, так палко й гаряче зверталася до Нього, щоби обявився їй і дав їй спромогу побачити своє світло, що сяє в кожній людській душі.

Та не знала Надія Дмитрівна, як дуже ще потрібувала її молитва очищення й піднесення. **Вона не знала, що святе полумя, що світить у кожній людській душі, не є частиною Божого Єства, тільки його відблиском і тільки подобою його величі.**

Надія Дмитрівна не знала цего, або й не думала про це. І вона не кидала молитися, й не кидала віддавати Богові в жертву своє життя, коли Він за цю ціну вислухає її молитву. І не кидала вона доглядати недужих, ранених та вмираючих у невсипущій, саможертівній любови до цего, що його шукала з глибокою тугою серця, що не могло найти спокою, поки не спочине в Бозі.

мабуть теперішна коаліція тих двох сербських партій, доповнена хиба Слов. Нар. Партією. Буде се влада Сербів і Словінців, а без Хорватів, котрих нещасний Радіць своїми екстраваґанціями засуджує на вічну безглузду і безплідну опозицію.

Михайло Фірак.

З українського життя.

Сільськ о-господарська вистава в Стрию.

В неділю 25. вересня відбулося в Стрию торжественне відкриття сільсько- господарської вистави. Ранком в 10-ій годині відправлено в місцевій церкві Службу Божу. В полудне відбулося отворення вистави в Народнім Домі, де голова виставового комітету Остап Луцький сказав відповідну промову. Після того почалося оглядання вистави. Першого дня відвідало виставу до 6000 осіб. На отворення вистави приїхав також міністер Незабітовський і воєвода Корсак.

У великій салі Народнього Дому розміщено переважно експонати хліборобства, як окази насінь збіжа, городовину й овочі, а також цікаву збірку лічничих зел. Там приміщено також експонати Народньої Торговлі, Спілки Українських Аґрономів, Центросоюзу та інші. В інших салях виставлено електрично-технічні приладдя фірми Торпадіо інж. Панькова, шкіряні вироби фабрики „Хром“, вироби „Зоря“ (віск, паста до підліг та обуви). Окрему кімнату заняло наше пасічництво. В салі „Сокола“ багато статистичних таблиць і діяґрам — праці „Ревізійного Союзу“. „Просвіти“, „Центробанку“ і Госп. Академії в Подєбрадах. „Маслосоюз“ розмістив свої експонати в окремім будинку біля головної вистави. На торговиці уряджено виставу рогатої худоби і безрог. На площі коло „Просвіти“ виставлено машини ріжних фабрик.

Анкета про стан сільського господарства.

Вже в попередних числах нашого часопису звернули ми увагу наших читачів на велике значіння анкети про стан сільського господарства, яку розписала наша сільсько-господарська установа „Сільский Господар“. Згадане товариство видрукувало декілька тисяч анкетних листків, щоби при їх помочі зібрати потрібний інформаційний матеріял про стан нашого сільського господарства.

Тепер одержали ми повідомлення, що діло переведення анкети в краю перебрав від „Сільськ. Господаря“ Ревізійний Союз Українських Кооператив. Хоч може й дивним виглядає, що „Сільський Господар“ не зайнявся сам цею анкетою про стан сільського господарства — то всеж таки відрадним явищем є те, що справа ця не загирилася. З хвилею коли енергічний Союз Ревізійний перебрав справу анкети в свої руки, можна бути певним, що діло буде доведене до кінця. Наше громадянство, а головно сільська інтеліґенція та академічна молодь, повинні йти на зустріч змаганню Ревізійного Союзу і дати помічну руку при переводженню анкети на місцях. На їх громадянській совісти й чести лежить, щоб зібрано можливо найбільше відомостей і щоб усі дані були по змозі точні і вірні. Кождий по силам хай сповнить цей дуже важний громадянський обовязок. Добре переведена анкета позволить внедовзі усталити цілий ряд важних дат з життя нашого села. Дальшу розбудову нашого кооперативного життя зможемо щойно тоді повести раціонально, коли опремо її на твердих статистичних підвалинах.

Ревізійний Союз У. К. звертається з горячим закликом до всего нашого громадянства взяти участь у виповнюванні згаданих анкет, котрі будуть розіслані частинно „Сільським Господарем“ частинно Р. Созом У. К. поодиноким громадянам і кооперативним установам. Виповнені анкети треба якнайскорше відіслати на адресу Рев. **Союза Укр. Кооп. у Львові вул. Словацького, 14.** Хто бажавби занятися виповненням анкет, нехай зголоситься по чисті блянкети до Рев. Союза.

Український допомоговий комітет в Берліні.

Дня 17. вересня утворився в Берліні український комітет допомоги жертвам повені в Галичині і Буковині. До комітету війшли представники українських орґанізацій і товариств в Німеччині. На чолі комітету стоїть проф. Д. Дорошенко. Комітет вибрав тісніший „комітет праці“ під проводом о. М. Кіндія, гр.-кат. пароха в Берліні

Голодівка політичних вязнів.

Політичні вязні у львівській судовій тюрмі при вул. Баторія почали від 19. вересня голодівку як протест проти несповнення деяких їхніх домагань.

В тій справі інтервеніювали у судових властей адвокати, але без успіху.

Тюремні власти не уступають і заявили, що примінять штучне відживлювання. — Тимчасовий комітет допомоги політичним вязням видав до громадянства відозву з просьбою присилати жертви для наших вязнів на адресу: „Дністер“ Львів, Руська 20, з дописком „для політичних вязнів“.

Сельробський посольський клюб.

З днем 9. вересня творять посли Чучмай, Козицький, Братунь, Маківка і сенатор Пастернак соймовий клюб під назвою „Українське Селянсько-Робітниче Соціялістичне Обєднання.“

Ще в справі потреби орґанізації української консервативної партії.

(Дискусійна стаття.)

Перед кількома днями мав я нагоду говорити з одним адвокатом, визначним членом одної з наших політичних партій про потребу у нас консервативної партії опертої на ідеольоґії „Листів до братів хліборобів“ Вяч. Липинського. Він заявив, що вправді признає слушність думкам Липинського, однак, щоби не ломити одноцільного фронту він не відважився би опустити рядів партії, до якої належить.

Фраза одноцільний фронт, се особливо в повоєнних часах у нас такий дурман, що непрактичних і боязливих людий зовсім одурює. І в імя сего клича в повоєнних часах зроблено у нас много очевидних політичних абсурдів, а політичні наші провідники давалися при тім тероризувати нераз недосвідченим молодикам не маючи відваги висловити отверто своїх думок. Оден фронт! Певно гарний і розумний клич. Але, коли той одноцільний фронт провадить націю в якусь пропасть, чи і тоді належить той оден фронт задержати? Чи не є обовязком тих, які бачать куда веде оден фронт, зірвати той шкідливий фронт і візвати всіх до завернення на праву дорогу? Як що одноцільний фронт під ріжними кличами веде до анархії, до руїни, чи не треба його зірвати, тільки ще в імя одного фронту і солідарности йти самому в пропасть і других там вести? Не розривати народних сил — отже всіма силами перти до пропасти і цілому народови пропадати в анархії і руїні?

Чи в імя сего клича не належить нам зривати з т. зв. „поступовими“ партіями? Дехто каже, що і „поступові“ партії пожи-

---

Надія Дмитрівна зголосилася раз добровільно в лазаретний відділ, в якому лежали недужі тифом. Вона пішла туди, бо в одну з рідких ночей, що в них могла найти сон і спочинок, снилося їй, що один із недужих тифом, що час від часу мусіли їх приміщувати й у інших відділах, один із цих, що вона доглядала його до останньої хвилини життя, станув перед нею й кивав на неї піднесеною рукою. І здавалося Надії Дмитрівні, начеб вона йшла за ним. Ішли разом довгими коридорами, а потім станули нараз перед дверми відділу, що в ньому були недужі тифом. Вмерлець отворив і вони війшли. Та нараз це вже не був умерлець, що йшов попереду неї, це був Господь і Спаситель Ісус Христос. Він був такий привітливий і добротливий, а всеж таки такий величній, маестатичний. І він звернувся до неї й сказав:

— Що ти зробила найменьшому з моїх братів, мені зробила ти!" — Тоді збудилася Надія Дмитрівна.

На другий день рано зголосилася Надія Дмитрівна в відділ недужих тифом. Це була важка й лячна всім служба, що вона її тепер перебрала на себе — та внутрішній голос говорив їй, що тут вкінці вдасться їй найти Бога.

Кілька днів перебула Надія Дмитрівна біля своїх нових піклованців тай занедужала важко. Тиф поклав її в постіль. А ця постіль стала скоро її смертною постілю. Надія Дмитрівна вмирала радо, бож вона обітувала Богові жертву свойого життя. Та її боліло це, що мала вмерти без священика та найсвятіших Дарів. А ще більший біль справляло їй це, що мала вмерти без Божого обявлення, не бачивши світла Божества, що за ним так тужила.

Ангел смерти зявився, щоб забрати душу Надії Дмитрівни.

Перед смертною постілю недужої, що лежала в важкій гарячці стояло на вколішках кілька сестер милосердя, а з недужих, що їх вона доглядала всі, хто мав настілько сили, щоб пійти до вмираючої.

Тоді підвелася Надія Дмитрівна.

— Огники, — вистогнала вона — чому... не світять... вони? — — Ваші... чола.. чому вони... темні?

А на дворі вили й розривалися стріляня, що на горб 203 м спадали безнастанною зливою огня й смерти. А тут у середині хрипів важкий віддих умираючої, нісся шепіт гарячих молитов із уст одної, а інші хлипали тихо.

Та Надія Дмитрівна не чула вже цего всего. Її душа готовилася вже до останньої великої мандрівки, щоб Бога шукати.

І здавалося душі Надії Дмитрівни, начеб вона ще раз назад вертала в давно вже затоплене минуле. Здавалося їй, наче вона знову, як колись, стоїть у яснорозсвіченій салі й грає на своїй скрипці. Чарівно гарно могла вона тепер грати, як ще ніколи не могла. Та, слухай! Що це було? Салею, що в ній стояла й грала Надія Дмитрівна, проніся теперички відкілясь великий, святочний, чарівний тон... ах, такий гарний, такий гарний! Такого не могла ніяка людина вичарувати із ніякого інструменту. А з цим тоном зливався в величній співзвучності другий, третій, а потім у невисказаній, чудовій гармонії десять... дванацять... двацять... сто таких тонів неземської величности. А тони сплітались й зливались зі собою й разом співали пісню... ах, пісню так просяклу тільки

точні, бо правдивий поступ є вислідом змагань між правицею і лівицею. Це правда о стільки, о скільки здоровля людини є вислідом боротьби його здорового орґанізму з тифом, туберкулою чи холєрою.

Якби тих хоріб не було, то й орґанізм бувби здоровший і не наражений на загибіль. Такими хронічними і заразливими суспільними недугами є „поступові“ партії, соціялістичні, комуністичні, радикальні і т. д. Правдиво поступовими є консервативні партії, бо вони не допускають до знищення набутих цінностий і розважно і послідовно стремлять до щораз вищого степеня здорового розвою в суспільности. А т. зв. „поступові“ партії не провадять суспільности вперід тільки на бік, щоб вивернути усяке добре діло, або взад, щоб його знищити.

А дорогою, яка зовсім певно провадить до большевизму, руїни і анархії, а властиво першим степенем усіх тих „благ“ є широка демократія. Є то наче похила площа, яка вкінци мусить довести до анархії і руїни. Тільки монарх в якого руках спочиває найвисша влада не допустить до верховодства одної кляси суспільної над другою, а вкінці до запанування одної кляси суспільної над другою, бо йому залежить на тім, щоб усі суспільні верстви були здорові і вдоволені, щоб ціла нація була сильною. Тому і українські консерватисти повинні ідею монархічної дідичної влади поставити в основу своєї програми.

Дехто знова каже, що для консеквенції не хоче „зміняти переконань“. Він же ціле життя був соціялістом чи радикалом, отже тепер не випадає йому „переконань“ зміняти. Дивно се звучить в устах інтеліґентного чоловіка. Чи як хто не знаючи таблички множення сказав що 6 . 9 = 63 або, що Юлій Цезар жив в II. стол. перед Христом, опісля доповнивши браки в своїх відомостях, мусівби хотячи бути консеквентним, завсіди держатись сего, що попередно мильно сказав? Тож sapientis est mutare consilium. Міродатним повинно бути пізнання правди і совість, а не якась перозумна „консеквенція“. Так мильно понята консеквенція є браком правдивої консеквенції, бо пізнавши якусь правду повинні ми її признати і держатися її не дивлячись на се, що ми перед тим в тій справі думали.

Чоловік правдиво консеквентний не буде також оглядатись на т. зв. публичну опінію, бо вона дуже часто і скоро зміняється і підлягає правилам психольоґії товпи. Люди, які хочуть зробити щось добре і тревале для свого народу звичайно не оглядаються на публичну опінію. Бісмарк був довгий час найбільше зненавидженим чоловіком в Німеччині, але довершив великого діла і розбиту на части, несконсолідовану Німеччину робить одноцілою, ґранітною нацією.

Длятого у нас конче треба сміло виступити з кличем зорґанізування консервативної орґанізації. Береження дібр набутих давною цивілізацією, релігії, христ. етики, родини, пошанування авторитету, приватної власности, принціпу монархічної дідичної влади повинно стати ідеольоґічною основою української консервативної орґанізації. Особливо по тій лекції, яку дали нам українцям большевики та другі руйники, повинні всі здорово думаючі громадяни горнутися в консервативний табор.

— Тактику приноровлену до теперішних обставин належалоб старанно обдумати і уложити.

Стяг консервативний треба конче видвигнути, а здорові елементи в нашім народі не будуть боятися зірвати „одноцільний фронт“, а такого зрештою нема у нас в дійсности — бо ті ріжні фронти, які є, ведуть до пропасти і руїни.

о. д-р В. Бабин.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Засідання фінансової ради.

На четвер 29. ц. м. назначено в міністерстві скарбу засідання фінансової ради під проводом мін. скарбу Чеховича. Крім звіту міністра скарбу про загальне фінансове положення назначено такі точки: проект податкової реформи, проект нового банкового закона і проект розпорядку президента держави в справі 5 проц. інвестиційної позички.

Імовірна димісія Добруцького.

В політичних колах сподіються небаром уступлення теперішнього міністра освіти Добруцького. Ця імовірна димісія мабуть є в звязи з його обіжником про навчання української мови в школах Сх. Галичини. Кажуть, що мін. Добруцький буде відтак іменований станиславівським воєводою.

Безплатні допомогові транспорти.

Міністерство комунікації видало розпорядок з 3. IX. 1927. до ч. 8717, котрим доручено дирекціям залізниць у Львові, Станиславові і Кракові перевозити **безплатно** особи з місць знищених повінью до інших місцевостей на основі посвідки староства або воєвідства, а також харч, одіж і медикаменти до місць навіщених повінью на основі посвідки староства або воєвідства, якою має виказатися надавець або відборець посилки. (Український Центр. Комітет допомоги у Львові вкаже місця, куди в першу чергу треба посилати картофлі і збіжа.)

НІМЕЧЧИНА.

Відгомін промови Гінденбурґа.

Згадувана вже нами промова президента Гінденбурґа на відкриттю памятника в Танненберґу викликала голосний відгомін не тільки в Німеччині але і далеко поза нею. Найбільше обурилися нею Французи, що вважають її виявом німецьких змагань до відплати. — Цей „дух Танненберґа“ вважають там властивим духом давнього пруського юнкерства, що мимо всіх запевнень німецької дипльоматії в Женеві досі панує в Німеччині. На торжество відкриття наспіла також телеграма від б. цісаря Вільгельма і це надало йому ще більше визиваючий вигляд. Це вражіння бажав злагіднити мін. Штреземан в Женеві. В розмові з французьким журналістом він сказав, що обурення Франції неслушне. През. Гінденбурґ бажав тільки підчеркнути, що німецька армія вступила у війну з чистим серцем і чистими руками. А що він говорив і про обвинувачення Німеччини у викликанню війни, то до цього, на думку міністра, причинилися недавно виголошувані протинімецькі промови у Франції. Провідною думкою в його промові було бажання, щоб справу дипльоматичних подій в серпні 1914 р. віддати до провірення безсторонньому мировому судові. Зі становища завдань Союзу Народів такий розємний суд повинен бути допустимий.

З критикою промови Гінденбурґа виступив французький преміер Поанкаре, а також французький міністер справедливости Барту використав нагоду відслонення одного військового памятника в Ліврої, щоби відповісти на промову Гінденбурґа. Він дуже гостро накинувся на Німеччину і доказував, що ані „чистого серця“, ані „чистих рук“ не мала вона при вибуху світової війни. В тім самім протинімецькім дусі промовляв і бельґійський преміер Жаспар, також при нагоді одного бельґійського національного торжества.

Партійний зїзд німецької національної партії.

Німецька національна партія належить до коаліції нинішного німецького правительства. Недавно відбувся її конґрес в Кеніґсберґу, присвячений питанням внутрішньої і зовнішньої німецької політики. Вже сам вибір місцевости унагляднює, що партія поставила як своє

чистотою й миром й красою й блаженністю, що в Надії Дмитрівни слези спливали по лиці, що аж мусіла відложити скрипку, щоб прислухуватися... без уговку прислухуватися!

А як Надія Дмитрівна раз підвела очі, щоб поглянути на салю, що в ній вона була — гляди, цеж простір без краю, а всі люде на цьому просторі мали на собі білі одяги й пальмові гильки в руках та золоті вінці на головах, а... на кожніській із цих голов блимало велике, ясне, золоте полумя... і всі вони, ці люде ниряли в чарівному сяєві, що всіх пронимало й просвічувало...!

І тепер замітила Надія Дмитрівна, що з цего сяєва плили ці чарівносолодкі гармонії, що так святочно виповняли безкраїй простір... і здавалося їй, неначе вичуває вона з душ усіх цих людей величній відголос слів: „Слава Отцеві й Синові й Духові Святому!“

Нараз зникла вся ця радісна, світла велич!

І тепер здавалося мандрівній душі Надії Дмитрівни, неначе стоїть вона на широкому самітному степові... на степові, що стелився кругом села, що в ньому прожила вона такі довгі роки життя.

Гляди, ось прийшли діти... та вони були в білих одягах із ангельськими крилами, такими ясними як свіжий сніг. А як Надія Дмитрівна звернулася до них, гляди, знала вона кожніське з цих маленьких. Були це все діти з села, що померли, як ходили ще в школу НадіїДмитрівни. Й усміхалися тепер діти до ньої тай казали:

— Надіє Дмитрівно, чи знаєш іще нас? Ходи, ми поведемо тебе до доброго Бога. Чи не можеш іти з нами?

І як діти так говорили, станув нараз між ними Господь і Спаситель Ісус Христос і клав на їх маленькі, кучеряві голівки свої святі руки... і в цій самій хвилиночці замиготіло над кожніською маленькою, благословеною голівкою велике, світле, золоте полумя.

І тоді здавалося душі Надії Дмитрівни, неначе тягне її непоборна сила до Спасителя, щоб він поблагословив і її. І побачила вона себе на вколішках перед Господом Ісусом Христом, Спасителем усіх людей і чула, як вона сама говорила:

— Господи змилосердися наді мною!

А Господь глянув на неї з такою любовю та сказав:

— Тобі багато прощено, бо ти багато любила — а що ти зробила найменшому з братів моїх, мені зробила ти!

І радісно скликнула душа Надії Дмитрівни. І знову чула голоси й тони з чарівного сяєва, що бачила його. І близше, все близше підходило золоте світло й тихо чула душа Надії, як і їй гомонів святий відголос: „Слава Отцеві й Синові й Духові Святому“!

І тепер... було воно зівсім близенько... тепер було вже тутечки...!

Ще раз підвелася й випрямилася Надія Дмитрівна вмираючи. Сперлася на оба лікті й гляділа наперед себе великими широко розплющеними очима. Одно однісіньке слово протиснулося крізь її губи: — Бог! — прошептіла вона... потім на її губи виступила важка капля крови.

Потім звалилася вона й умерла.

А її душа полинула, щоб оглядати вічне світло, що є самим Богом, Отцем, Сином і Духом святим.

чергове завдання активну політику на Сході. Особливо знаменний був реферат провідника партії і голови парляментарної фракції гр. Вестарпа. Гр. Вестарп говорив на тему „наш шлях до сили в державі і краях". Бесідник ствердив, що дотеперішні угоди в Льокарно, Женеві й Тоарі принесли Німеччині одно розчарування. На його думку Німеччина має безумовне право домагатися негайного опорожнення Надренщини від окупаційних військ.

Трагічна смерть німецького дипльомата.

В пятницю минулого тижня з невідомих причин упав німецький пасажирський літак, що летів з Берліна до Монахова. Пільот і чотирох подорожних згинули на місци. Між жертвами катастрофи був німецький амбасадор в Америці барон фон Мальцан, що тепер пробував в Німеччині на відпустці. Мальцан був одним з найспосібніших німецьких дипльоматів. През. Кулідж вислав през. Гінденбургові телеграму співчуття.

Ферстер грозить судом.

Звісний німецький пацифіст проф. Ферстер виступив у своїм журналі „Меншгайт" із закидом проти Німеччини, що вона готовиться до нової війни. Німецький мін. Штреземан обурився таким закидом і в розмові з журналістами в Женеві вжив деяких обидливих для Ферстера епітетів. Ферстер задумує внести до швайцарського суду в Женеві проти мін. Штреземана скаргу о обиду чести.

ФРАНЦІЯ.

Автономістичний рух.

Звісний досі у Франції т. зв. „регіоналізм" тобто своєрідний місцевий патріотизм Басків, Провансальців, Бретонців, досі не мав виразних політичних ціх. Це був пієтизм до місцевої пісні, переказу, до народньої словесности, взагалі свого рода культ місцевого побуту— політичним рухом він ніколи не був. Але останніми часами цей регіоналізм починає набирати все більш політичної закраски. Недавно відбувся в місті Морле бретонський регіональний (краєвий) зїзд. На конґресі віяло духом прямо неприхильним до Французів. Бретонці домагаються не тільки введення рідної (бретонської) мови до шкіл і урядів, але також адміністраційної а навіть політичної автономії. Своїх земляків взивали відсепаруватися від Французів, не вступати з ними у супружі звязки. На зїзді були також представники автономістів з Ельзасу і Льотарингії. Був плян оснування союзу автономістів, до котрого входилаб також Корсика. Все це немило заскочило Французів, котрі досі легковажили „регіоналізм" як звичайну побутовщину. Вони так зжилися зі своїм централізмом, що з важким трудом здають собі справу, що і в них назріває своя проблема національних меншостей. Покищо вони приписують це демагогії, а також німецьким впливам в Ельзасі і Льотарингії. Що дневник „Ле Тан" так і зводить цей рух до „расової демагогії". Він не хоче бачити очевидної солідарности ріжних „регіоналістів", але приписує автономістам з Ельзасу і Льотарингії штучне творення автономістичного руху в інших провінціях для осягнення своїх політичних цілей.

Американський легіон у Франції.

Трицять тисяч американців, учасників світової війни, що билися на французькім фронті проти німців, приїхали сими днями в гості до Франції. З ними їх колишній вождь, генерал Першінґ. Вони приїхали відвідати місця довгих завзятих боїв і віддати честь-поклін могилам своїх рідних у далекій чужині. Є щось величнього в тім культі памяти полеглих нинішніх днів. Це риса зовсім нова, не звісна минулим часам, те почування великого пієтизму до тих, що впали... Тільки безмежні терпіння, тільки величезні жертви могли зродити почування великої вдячности і пошани до жертв війни. І якщо має колись щезнути з лиця землі марево війни, то буде це завдяки таким як оце почуванням, що їх треба плекати. Цю додатню рису стрічаємо і в нас. Виразом тих ідей є також наше „Товариство охорони воєнних могил".

ЕСПАНІЯ.

На 10. жовтня скликані в Еспанії Національні Збори. Після перевороту в 1923 р. ґенерал Прімо де Рівера правив державою як диктатор. Треба признати що це чотиролітне правління вийшло Еспанії на користь. Всеж таки диктатор уважає, що прийшов час сповнити своє колишнє приречення, скликуючи Національні Збори, що мають зайнятися перебудовою політичного ладу Еспанії. Національні Збори це не парлямент у звичайному розумінні. Це більше орґан дорадчий, що має служити лучбою між правительством і громадянством. Пленарні засідання Зборів, що мають радити від жовтня до кінця липня кождого року, мають відбуватися тільки чотири рази в місяць. Головну працю вестимуть 18 комісій. Частина членів Національних Зборів входить туди як вірилісти з рації свого становища, другу частину іменує правительство. Правительство Прімо де Рівери виявило в іменуванню членів чималий такт. Іменовано навіть деяких визначних противників теперішнього правительства.

ІРЛЯНДІЯ.

По виборах до парляменту.

Недавно відбулися нові вибори до ірляндського „дейлю". Попередні вибори, що відбулися 9. червня ц. р. не дали змоги правительству Косґрейва створити більшости. Правительственний блок мав усього 71, опозиція 72 голоси. Якийсь час мало одначе правительство більшість, бо републиканці відмовилися від присяги на вірність королеві і в парляменті не брали участи. Та згодом змінили тактику і присягу зложили. Після вбивства міністра справедливости Ґіґінса замітний став більш поміркований настрій серед ірляндських націоналістів. Це задумав використати Косґрейв і розписав нові вибори. Та вислід нових виборів не оправдав його сподівань. На всіх 152 послів 79 належить до блоку правительственного, а 73 до опозиційного. Отже правительство має тільки незначну більшість. Але ті вибори під одним оглядом цікаві, а саме через те, що в них утратили мандати всякі „посередні" партії. Чим далі тим виразнійше висуваються на чоло дві політичні партії: поміркованих, що допускають національне істнування Ірляндії в рамах англійсько-ірляндського договору з 1921 р. і республиканці, котрі намагаються розірвати останні звязи, що ще лучать Ірляндію з Англією. Перший напрям репрезентує Косґрейв, а другий республиканський де Валєра.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Справа передвоєнних довгів.

Радянська амбасада в Парижі оповістила ноту московського правительства в справі передвоєнних довгів б. Росії. Нота звернена до сенатора де Монзі, котрий є головою комісії в справі тих довгів. Московське правительство заявляє, що радоб дійти до порозуміння в тій справі з Францією. Притім подає свій проект сплати тих довгів у таких ратах: по 60 міліонів золотих франків у 41 річних ратах, 2) по 60 міл. зол. фр. в 10 річних ратах як відшкодування за залеглі відсотки і 3) по 60 міл. зол. фр. в 10 річних ратах як дальша сплата капіталу. Всього виплатилиб отже Франції 3.580 міліонів золотих франків. Зате московське правительство домагається кредитів на загальну суму 120 міліонів долярів — у шістьох річних ратах по 20 міліонів. Кредити ці призначені виключно для замовлень у французьких промисловців і купців. Покищо не звісно, як до того проєкту поставиться французьке правительство. Французька преса

Як повстала земля?

(Кінець).

VIII.

Наприкінці слід іще згадати про *„потоп"*. Ґеольоґам звісно, що давніше приписувано сліди ледяної доби майже загально потопови. Особливо учений *Ґеннінґс* зібрав богато доказів в користь цеї теорії. Опісля теорію Ґеннінґса закинено. Д-р Авердам однак повертає знов до неї.

Він каже, що на його думку обі теорії є слушні, але тільки на половину. Певно, висліди дослідів противної партії, морени, ерозії і рінь годі пояснити водними филями. Лід і злединінне було вже раньше, в це ніхто не сумнівається. Але ті ледяні доби, те злединінне було тільки наслідком ріжних потопових катастроф, і після його (Авердама) нової теорії не тільки є звязок між потопом і ледяною добою, але вони в дійсности ідентичні. Конденсація земної атмосфери спричинила потоп, потоп сильне остудженне в цілому світі, а остудженне спровадило ледяну добу. Відтак піднялася знов атмосфера, сонішна теплота не могла вже так легко випромінювати, пересічна теплота знов піднялася, а наслідком цього ледівці почали знов топитися. Що до оповідання Мойсея про потоп, то невірующі учені глузують собі з нього, а преці ніхто не заперечить, що майже в усіх народів (крім Арабів, Єгиптян і Китайців) удержалося до нині переданнє про потоп.

Инші кажуть, що чудо потопу, як про нього згадує Мойсей, булоби в дійсности за велике. Звідки взялосяби нараз стільки води, яка затопила цілу землю? Ще инші говорять, що ґеольоґія нічого не знає про загальний потоп в таких розмірах, як це представляє Мойсей.

Про загальність потопу не будемо спорити. Це не є догмою віри. Учені католики такої міри, як Кавлєн, Ерґер, Корнелі, Кнаґенбавер і ин. не приймають рівнож загального потопу. Инші новійші католицькі учені (пр. Ґуммелявер, Ґандер і ин.) кажуть про сукцесивну загальність. Церква не рішила також питання, чи потоп спричинив загибіль усіх живучих тоді людей, хоч деякі місця св. Письма вказувалиби на те.

Потоп як Божа кара був ділом Бога і є певно великим чудом. Але вже св. Августин каже, що не слід при тому чуді виключати співділання природних причин і сил.

З огляду на це всі трудности що до Мойсеєвого оповідання про потоп упадають самі собою, і текст Біблії можна ще й нині брати дослівно та погодити його з наукою.

Після теорії д-ра Авердама була первісно вся вода тільки в формі пари. Ця водна пара окружала цілу землю; яка тоді була ще теплою, місцями навіть горячою. Під тою парою удержувалася теплота в цілому світі; на бігунах була така сама температура, як і деинде.

Опісля прийшла перша катастрофа. Горішна верства атмосфери відірвалася, низші верстви остудилися, наступили безмірні опади в цілому світі. Показалася твердь. Це був другий день — а перший потоп або ледяна доба, але не той потоп, про який згадує Біблія. Та не вся водна пара перейшла в дощ і сніг. Ту водну пару, що остала, збогатило паруванне опалої води. Тоді жили вже на землі праростини і пра-

радить обережність у взаєминах з теперішнім московським правительством і до його пропозицій відноситься з недовірям.

Чи нова релігійна політика?

Після відомої заяви льояльности митр. Сергія всі очікують якихсь змін радянської політики супроти правосл. Церкви. Деяким доказом про зміну курсу може служити вістка радянської преси про признання свят по старому стилю. Харківські „Вісти" подали цю вістку під наголовком: „Коли святкуватимуться релігійні свята?" Вони пишуть, що „...на багатьох фабриках робітництво, що звязане з селом, святкувало досі всі релігійні свята за старим стилем, а не за новим. В інтересах нормального розвитку промисловости окрема нарада представників усіх завідувачів тарифними відділами українських комітетів при Всеукраїнській Раді професійних спілок ухвалила святкувати релігійні свята по старому стилю. Предбачується, що Різдвяні свята святкуватиметься вже по старому стилю". Це покищо одинока звісна „концесія" для „льояльної" Церкви, яка до речі є тільки формальним признанням фактичного стану, бо і так „на багатьох фабриках, робітництво, що звязане з селом, святкувало досі всі релігійні свята за старим стилем..."

Нова внутрішня позичка.

Радянське правительство розписує нову внутрішню позичку, т. зв. „позичку індустріялізації". Як вказує назва, має ця позичка дати засоби на розбудову промислу. Позичка повинна дати 200 міліонів рублів і мають її розкупити головно робітничі організації та професійні союзи колективним способом. Але бажають також втягнути до позички і приватний капітал. Має бути утворена окрема секція приватних купців, що займеться пропаґандою і розміщенням позички між приватних підприємців. Так виглядає у практиці „боротьба проти капіталу."

ЮГОСЛАВІЯ.

Нота Югославії до Болгарії.

Останніми часами оживилася діяльність болгарських „комітаджів" головно на македонськім терені. В середу мин. тижня прийшло до перестрілки між відділом югославянської жандармерії і болгарською бандою, що її підозрівали о замах на поспішний поїзд Београд—Сальоніки. Югославянське правительство звернулося до правительства в Софії нотою, в котрій звертає йому увагу на те, що банда складається з підданих болгарських. В ноті взивається до поладнання цеї справи шляхом порозуміння.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ.

Америка проти японських плянів.

Японські пляни щодо Манджурії, про котрі писали ми минулого разу, сильно занепокоїли Америку. З Пекіна доносять до німецьких часописів, що імовірно Америка спротивиться всяким анексіоністичним плянам Японії відносно Манджурії. До Пекіну прибув американський адмірал Брістоль, командант східноазійської американської ескадри. Він мав вручити маршалові Чансолінові гострий протест проти його останнього порозуміння з Японією.

СОЮЗ НАРОДІВ.

Приняті резолюції.

Минулої суботи Союз Народів одноголосно приняв польський проєкт заяви, що 1. заборонена всяка зачіпна війна і 2. що для лагодження спорів між державами треба вжити всіх мирних засобів. Що того рода заява не має ніякого реального значіння, тож не дивно, що не стрінула в Союзі Народів противників.

За те багато більше значіння набирає інша резолюція, що її ухвалив Союз Народів. Вона зложена по лінії німецьких бажань і є вислідом порозуміння між Голяндією, Францією і Німеччиною. В тій резолюції найважнійші такі точки: 1) поручається державам заключувати між собою договори про розємні суди. 2) Спеціяльна комісія має занятися підготовкою світової конференції у справі розброєння, що малаб зійтися з початком 1928 року. 3) Представники держав, що належать до Союзу Народів, творитимуть спеціяльний „комітет" для справ розброєння і 4 окремі держави, члени С. Н. зложать заяви, скільки сил сухопутних, морських і воздушних можуть достарчити на поміч нападеним державам. Т. зв. „Женевський протокол" виходив із заложення, що насамперед треба вирехтися війни, а потім щойно малоб прийти розброєння. Теперішняж резолюція каже навпаки: відразу приступати до зменшення збройонь. Це є те, чого домагаються Німці. Вони кажуть: ми розброєні, тепер черга на інших.

Після приняття резолюції про розброєння дня 27. вересня покінчилася осьма сесія Союзу Народів. В кінцевій промові предсідник сесії Гуані заявив, що сьогорічна сесія увінчалася гарним успіхом. Вражала неприязність німецьких делегатів на останніх засіданнях. Німецькі делегати в Женеві заявили журналістам, що вони огірчені промовами міністрів Барту і Жаспара. Вони вказали, що такі промови нівечать усі зусилля німецької делегації до створення мирної атмосфери. Барту і Жаспар знову кинули обвинувачення Німеччині, що вона одинока несе вину за вибух світової війни. Такий фінал осінньої сесії Союза Народів і такі її „успіхи".

Від Адміністрації.

Просимо звернути увагу на адресу нинішного числа! Ми зазначили на ній червоним атраментом залеглости наших П. Т. Передплатників, а саме у поазбучному порядку від С—Я. Просимо негайно вирівнати залеглости і прислати передплату на IV. квартал.

Жертви

На потерпівших від повені.

Через Адміністрацію „Нової Зорі" прислав гр.-кат. Уряд парохіяльний в Скалаті як

Збірки в церкві скалатській від 18. вересня до 24. вересня 1927 — 31 зол. 50 с. На це зложили: Анна Оленич служниця 5, Йосифа Шевчуківна 2, Михайлина Купецька 1.50, Анна Гриць-ко зарібниця 1, Мотри Гевчук 1, Іван Білик 2, Іван Забавчук 4, Агафія Адамович зарібниця 2, Теодозія Макогоньчук 1, Олена Гапуля 1, Настя Заболотна школярка 1, Степан Яремішин коваль 5, Ярема Онуферко богослов 5.

Крім того зібрано в скалатській церкві дня 11. вересня такі датки на потерпівших від повені:

В часі богослуження збірка пароха золотих: 34.75. о. А. Онуферко 5, Ілія Барановський 5, Іван Зінь 5, Марія Прийма служниця 1, Анна Ярмолик 2, Іван Пилипець богослов 5, Іван і Марія Пилипці вл. реальности 7, Юстина Таращуцька 5, Іван Білик 3, Евдокія Шевчук 5, Марія Ховцька 5, Текля і Анна Мрозовицькі 1.50, Іван Яцишин 5, Степан Яремішин 5, Текля Яремішин 2, Михайліна Купецька 50 с., Микола Базюк 3, Настя Карауш 3, по вечірни: Марія Яременко 7, Ольга Недорода 5, Текля Фращевська 1, Марія Водюк 2, Анна Зінєвич 2, Анна Базюк 1, Катерина Панькевич 1.20, Микола Яремішин —.50, Іван Бойчук —.50, Онуфрій Бойчук школяр—50, марія Яремішин 1.50, Ксеня Панькевич 5, Настя Ціх 1, Олена Яремішин 2, Олександер Білик 1, Марія Старонь —.50, Пелягія Масна 2, Анна Свьонтковська 2, Олександра Ківелюк 2, Кіндрат Козак 5, Микола Яремишин 2. Разом зібрано суму 147.45 і переслано до Впр. Митр. Консисторії у Львові.

На пресовий фонд „Правди" зложили через свій Деканальний Уряд Впр. ОО. Ярослав Майковський парох Голоскова 20 зл. і Тадей Ільницький п. Скопівки 10 зл.. Йосиф Дигдалевич з Перемишля зложив 2 зол.

Нові книжки й видання.

Наш Приятель. Часопис для молоді й шкільних дітей. Рік VII. 1927. Ч. 1 — 2 за вересень і жовтень. Цим подвійним числом розпочинає „Наш Приятель" семий рік свого істнування. Виходити ме як і раньше що місяця (крім ферій). Річна передплата в краю 2 зол. За кордоном: 50 центів, 4 мільрейси, 18 ч. корон, 20 динарів. Адреса Редакції, Львів, Сикстуська 39 а; тел. 42-40. Адреса висилки: „Наш Приятель" — Жовква.

звірята. Нечайно повторилася подібна катастрофа, як перше. Це був для тої доби справжній потоп, в якому загинуло всьо, що тоді жило. Це є друга ледяна доба або другий потоп, але все ще не біблійний. З цього часу походять наші поклади камінного вугля, нафта, скаменілости.

Та земля знов віджила. Бог покликав до життя нові, красші ростини, звершеннійші звірята, а вкінці чоловіка. Атмосфера була ще дальше густа, переповнена парою, підсичувана дальше випаровуванням води. Що так було справді, виходить з того, що тодішні люде не бачили ще ніколи дуги, яка вперше показалася по потоповому дощі, коли то небо, так сказатиби, випадалося і через те прочистилося. На землі було тепло; також тоді могли жити ростини, звірята і люде. Сонце, хоч притемнене, як це буває і тепер в тропікальних краях перед бурею, але все таки світило і було його видно. Та люде були горді й лихі. За це ждала їх близька кара. Прийшов біблійний потоп, від якого спас Бог тільки Ноя з родиною й деякі звірята. Це був третій потоп, який так вірно описує Мойсей. Супроти цього смішним виглядає питанне, звідки взялося так богато води?

Не забуваймо ще, що Мойсей додає: *„і відчинилися жерела безодні"*. Що маємо під цим розуміти? Майже те саме, що сьогодня розуміємо під „повінь" при землетрусах. Нагла зміна в атмосфері, зменшене тиснення воздуху, не полишилося без впливу на саму землю. Ерущії, нові западення й піднесення, нові зарисовання тонкої земної скорупи мусіли появитися в цілому світі. Дно моря піднялося, води втиснулися на сушу. Ця вода враз із водою, що впала в виді дощу, могла дуже легко прикрити найвисші гори, хоч ті гори не могли ще тоді бути такі високі, як сьогодня. Такі наглі пересунення, піднесення, опадання і т. д. бувають і в наших часах (недавно в Японії). Та революція в нутрі землі мусіла бути грізніша в околицях рівника, як бігунів. Це потверджують найновійші досліди в полярних околицях. *Нанзен і і Стівенс* знайшли там верствования з третичної а також з дилювіяльної доби уложені поземо, знак, що там панував розмірний спокій, коли в більш полудневих сторонах усьо є перемішане. Тому поклади вугля, нафту, земний віск знаходимо тут глибоко під землею. А преці було це всьо колись на поверхні землі, в формі лісів, або на дні моря (сіль).

Також *загальність* потопу не є ніякою трудністю, бо атмосфера у всьому світі творила одну цілість, отже відірванне горішних її верстов мусіло відбитися на цілій землі.

Деж поділися так скоро ті маси вод по потопі? Наслідком „земської революції" поглибилися моря, отже води могли сплисти у ті поглиблені моря. А зрештою, де дівається сьогодня вода по повенях?

Отже після теорії д-ра Авердама остання ледяна доба була нашим біблійним потопом. Тут всьо годиться зі собою. Також загибіль ділювіяльних великанів-звірят (мамута, оленя-великана, печерного медведя, рена і т. д.) можна дуже легко пояснити біблійно. Тому що тих великанів годі було спровадити до Ноєвого корабля з далекої півночі або полудня, мусіли вони згинути в водах потопу.

Переповів *Я. Л.*

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

ФУТРА, СВИТКИ, РАҐЛЯНИ мужеські, жіночі і діточі. — ПЛАЩІ з сибірійських лошаків, астраханів, перських баранків, мурмлів, сельскінів і т. п. || БОА, ШАЛІ, ШАПКИ, ДИВАНИКИ перед ліжко. Великий вибір ШКІР до вбирання плащів суконь і т. п. Проситься жадати кредит. проспекту у фірми: ||

СТАНИСЛАВ СТЕМПКОВИЧ
МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛЬВІВ, пл. Капітульна ч. 1. — Ч. телєфону 48—50.

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ ПЕРЕФАСОВАННЯ ФУТЕР, БОА, ШАЛІВ, ШАПОК і т. п. — ЯКІСТЬ ТОВАРІВ І РОБОТИ ЗАҐАРАНТОВАНІ. 8—10

НОВИНКИ

Другий випуск „Бібліотеки історичних повістий“ пера Антона Лотоцького п. з. **„Кужіль і меч“** вийшов з друку. Ця гарна історична повість повинна найтися в кождій українській хаті, бібліотеці й читальні. Ціна всього 3 зол. 60 ґр. Замовляти по адресі:

„Добра книжка“ — Львів почтова скритка 11.

Новий український католицький часопис. У Вінніпеґу в Канаді став виходити новий український часопис п. н. „Братський Вістник“. Це орґан „Українського Католицького Брацтва Милосердя св. Івана Милостивого“. Часопис появлятисяме раз у місяць. Перше число появилося за вересень 1927 р. в обємі 12 сторін. Посвячене реліґійно-католицьким справам. Адреса Редакції: „Fraternal Herald“ Flora Ave, Winnipeg, Manitoba, Canada. Передплата 1·50 дол. на рік. Ось так збогатилася українська-католицька преса новим орґаном, новим засобом у праці для добра Церкви й українського народу.

Діточа пошесть. Пошесть мозкового параліжу у дітей появилася насамперед у Румунії, Семигороді та Угорщині. Відтак продісталася на Підкарпатську Русь, а звідти поширилася на німецький Шлеськ і Саксонію. Останні вісти кажуть, що недуга ця прибрала незвичайно гостру форму в Ляйпцігу, при тім пошесть не щадить уже і старших. Також у Східній Прусії вже появилася та сама епідемія. Лікарська наука ще не вияснила як слід цеї грізної недуги, хоч німецькі часописи пишуть, що і раньше вона була там звісна і появлялася з весною і в осени. В початках її трудно розпізнати. Діти дістають горячку, а відтак слідує пораження рук і ніг. Найбільше наражені є діти в віці від 2—6 літ, але бувають випадки занедужання і старших осіб. Недуга часто кінчиться смертю, або лишає як наслідок параліж, деколи дається вилічити. Є заразлива, хоч спосіб переношення заразків досі науково не прослідженый. Недугу цю назвали „Гайне-Медіна. Є вже випадки занедужання у Варшаві.

Повінь в Англії. З Льондону повідомляють, що в наслідок 60-ти годинного дощу, утворилася велика повінь у Північній Англії, Шотляндії та Північній Ірляндії. В богатьох місцевостях шляхи і залізниці залиті водою. В Едінбурзі вулиці і сутерини богатьох домів залиті водою.

Знову катастрофа повені. Центральну Европу навістила страшна повінь. Наслідком ливня у Швайцарії вилили альпейські ріки. Понищені мости, залізничі шляхи, гостинці, телєграфічна й телєфонічна комунікація. Великі шкоди наробив вилив Рену в князівст і Ліхтенштайні. Ціла околиця між Шааль і Шелєнбергом під водою. На поміч поспішили австрійські військові відділи. Також в Баварії розлили ріки і залили багато місцевостей.

Червоний терор. У Тифлісі розстріляно 6 мешканців, які вже кілька років перебували в совітських вязницях. Рівночасно в совітах почався червоний терор по відношенню до елементів „контрреволюційних“ особливо у Владивостоці та Тобольську.

В честь Покрови Пр. Діви Марії
відбудеться
МІСІЯ
у церкві Скалатській
від 8. до 18. жовтня 1927.
Місіонарі — ОО. Редемптористи.

Замовляйте наші видання:
„ОСНОВИ СОЦІОЛЬОҐІЇ“ Ціна 2 зол. 80 сот. і „СВІТИЛА СХОДУ“ 3 золоті.
На поручене порто долучити 60 сот.

ЄВАНҐЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час переплетня **П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. І. п.**

Трисвічники деревляні, позолочені, красно різьблені, (три штуки), а також **шатківниці** є на продаж за невеликі гроші. — Ласкаві зголошеня посилати під **„Інвалід тяжко хорий“**, до Адміністрації „Нової Зорі“. 2—2

ОДИНОКИЙ
і як найкраще відповідаючай психольоґії дітей
УЧЕБНИК НАУКИ РЕЛІҐІЇ
на І. і ІІ. кл. народніх шкіл
Свщ. С. БІЛЕНЬКИЙ:
„Біблійні Образки“
Ціна одного примірника 1·26 зол.
Замовлення слати на адресу:
„Добра Книжка“ Львів, вул. Содова 4.

РІК ОСНОВАННЯ 1873.
На осінний і зимовий сезон
поручає
наймодніші
капелюхи і шапки
фірма
АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! — — — Вибір великий

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
Поручає: 1—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА
і т. п. у великім виборі.
Приймає всяке кушніреські роботи.

З початком місяця жовтня ц. р. вийде 7—8 чч. журналу
„ПОСТУП“.
На зміст цього подвійного числа складаються поезії, оповідання і статті гр. Ад. Монтрезора, О. Батя, Б. Монкевича, П. Шостаківського, Д-ра О. Назарука, Меріяма, Л. Нигрицького і инших.
Ціна за 7—8 чч. 2·— зол.
Адреса РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ
„ПОСТУП“,
Львів, — вулиця Сапеги, число 26/1.

Репараційна робітня. Прецизійне виконання всяких замовлень. НАЙБІЛЬШИЙ вибір
ОКУЛЯРІВ І ЦВІКЕРІВ
першорядної якости по найнизших цінах поручає:
Оптик Брандайс, вул Сикстуська 9 (напроти Пасажу Гавсмана)

Першорядна фірма
Стахевич і Абрисовський
У ЛЬВОВІ, РИНОК, Ч. 32.
поручає у найбільшому виборі:
Матерії на дамські сукні і плащі;
Сукна на мужеські убрання і пальта;
Шовки — Плюші — Хустки — Полотна і т. д.
ЦІНИ ДУЖЕ ПОМІРКОВАНІ!
6—6

ПОЗІР! СВІЙ ДО СВОГО!
Краса і гордість парохії — церковні дзвони.
Коли хочете мати милозвучні дзвони
= ЗАМОВЛЯЙТЕ =
в одинокій українській ліярні
Михайла БРИЛИНСЬКОГО
ЛЬВІВ — ЗАМАРСТИНІВ
ВУЛ. СВ. МИХАЙЛА Ч. 14. 5—6
За витревалість дається ґарантія на 25 літ.
УМОВИ ПРИСТУПНІ. — СПЛАТИ РАТАМИ.

Прецизійний швайцарський ГОДИННИК
„Prima Swiss Watch“
золотий ручний дамський
Ціна золотих 51
поручає фірма
Г. ГУТТЕРМАН
Сикстуська 14

Видає і редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 40. (91.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 9. жотвня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Христіянської Організації.

ЗМІСТ: Отверезіння. — Етап за етапом. — З церковно-релігійного життя. — Як Бог охоронив нас від наглої смерти. (фейлетон). — З українського життя. — Круглий стіл. — Політичний огляд. — Про Анну Ярославну. — Огляд часописів. — Дух світа цього... (фейлетон.) — Дописи. — Новинки. — Оповістки. — Оголошення.

Отверезіння.

Зв'сний німецький письменник-педагог, голосний нині своїми сміливими пацифістичними виступами Ф. В. Ферстер, так оцінив недавно в журналі „Менш-гайт" зірвання Англією дипльоматичних взаємин з Радянщиною. „Розрив Англії зі совітами треба вважати за моральне недобродійство для цілого світа. Коли хтось, кого я з повним довірям приняв у свою хату, при відході іодить проти мене мою службу, в пивниці полишить вонючу бомбу, в городі посіє хопту і ще в брамі покаже мені язика, то я певно випрошу собі дальші його відвідини на будуче. А все таки ані л беральна ані соціялістична Англія не поступила по тому простому „прави лу". Торговельні і партійні згляди спонукували до дальшого ведення брудних, нечесних інтересів. Щойно британському дженгельменові прийшлося зробити тому кінець і з падлюкою поступити як з падлюкою (...Kanaille als Kanaille zu behandeln)... Значіння цього поступку лежить у тім, що не відповідає ніяким „інтересам", а тільки є випливом потреби моральної чистоти. А ця чистота моральна з часом покажеться і дуже корисною. В кождому разі політика розриву не була ніякою „купецькою політикою". Навпаки, є вона д лом л пшої і чеснійшої частини Англії — і як така заслугує на признання. Коби то й інші европейські народи пішли за її приміром — булоб це доброю наукою для большевицької політики! У цивілізаційній і кольонізаторській праці Европи є безумовно доволі багато зла, що управнює до протесту з іншого світового центру — але большевизм сам приняв у себе все політичне зіпсуття, інтелектуальне запустіння і моральне огрубіння цієї цивілізації. За такого вчителя і л каря ми тричі дякуємо!"

Ми нарочно навели тут дослівно довшу виписку зі статті Ферстера, що є проявом нового здорового напряму відрадного просвітління західно-европейської політичної думки. Останні події вспіли відкрити вже очі неодному фантастові, що мріяв про „нове життя зі сходу". До тих подій належали і звісні криваві заворушення у Відні в липні ц. р. Сьогодні вже стверджено, що ці заворушення переводжено по плянам знаної і нашим читачам „революційної техніки большевизму"*). Та шлях до цього просвітління умів на Заході був довгий і важкий. Пригадатиб тільки з яким одушевленням приняли вістку про революцію в Росії 1917 р. многі кращі уми Европи. Революція, що погребала царський деспотизм, мала по всім сподіванням принести світові мир. Але всі надії і сподівання скоро розвіялися мов сон. Революція стала вскорі жерелом анархії та її страхіть. Ентузіязм „безкровної революції" скоро змінився на розчарування. Вже перший міністер революційного правительства, кн. Львов, писав, що „російський нарід є на шляху до соціяльного щастя, або... на манівцях анархії і деспотизму". І справді. Соціяльного щастя і досі нема, але анархії і деспотизму кінця не видати. Про зростаючу вже в самих початках анархію говорив міністер Гуцков: „В Росії панує анархія. Тепер є два правительства, є навіть народовластя. На те саме терпить і армія, тільки ще в більшій мірі". Так дивилися вже на революцію в Росії, коли на Заході далі ще нею захоплювалися. Але і там були досить вчасно прояви отверезіння. Коли в 1917 р. австрійська соціял-демократія післала большевикам у Петрограді свій привіт, тоді віденський часопис „Das Neue Oesterreich" писав; „Анархія є природним вислідом, раз тільки признано революцію як принціп, раз вона сама стала „політичною забавкою". Де знайде стрим революція, коли в державі старе правительство без сили, влада без авторитету, справедливість без права, урядництво без вірности, присяга без сили і правди, власність без забезпечення, військо без дисципліни, громадянство без послуху, приречення тільки брехнею і обманом, чесність пливкою, а всьо взагалі неустійнене? Тоді всьо приходить в нелад, всьо з острахом глядить в будуччину, всім кермує самоволя, ніде стриму, ніде надії ані певности. Як може тут зацвисти щастя держави? В Росії казала влада: „Приказуємо в імени свободи і права". Зідки це ваше право? — питали піддані. „Є це невідповідальністю виступати проти святости „права" — кажуть міністри. В тім звучить і інша нота: „Хто може нас візвати до відвічальности?" Жовніри скидають своїх офіцирів, ради в йськових і робітничих депутатів контролюють правительство, група Леніна знову контролює робітничі ради і проти неї є також заходи. Говориться вже про зіпсованість соціялдемократії. Кождий командує, ніхто не певний, чи одного дня його не вивезуть, не вбють, або не замкнуть до тюрми". Але цей голос віденського часопису прогомонів тоді даремне. Прийшов час, коли Москва відповіла Відневі на прислані в 1917 р. поздоровлення. Цею відповідю була липнева революта цього року. Приблизно такий самий дарунок дістає від Москви кожна держава, що входить з нею у якісь взаємини. Коли 19 8 р. в Берестю Литовськім засіли представники центральних держав до одного стола з большевиками, було це першим пораженням цих самих центр. держав. В Берліні і Відні появилися перші офіціяльні представники большевицького режіму. Відтак прийшов конгрес у Генуї, що знову дав їм виплисти на ширший овид. Там знайшов большевизм нагоду понести тліючу головню революції у всі краї. Було це великим поступом для большевицької агітації в Европі і далеко поза нею. Сьогодні оплела Москва своїми тайними справді діявольськими сітями весь світ. З ніодного міста на світі не йде стільки таємних ниток, стільки получень до всіх девжав як із Москви. А все те на викликання світової революції, великої світової пожежі, якої не бачив ще світ.

Народи Европи починають вже належно оцінювати грозу „червоної небезпеки". Є це доказом їх життєвої сили, те помітне нині отверезіння, те просвітління умів у відношенню до большевизму. Є в московському большевизмові великий розмах стихійної сили монгольської навали давних віків. Нещастям України все було її географічне положення при великім історичнім шляху в Европу. Та провидіння Боже поставило нас немов передню сторожу на тім шляху, щоби стерегти ту культуру, котрої християнські основи поклав у нас наш славний володар, св. Володимир Великий.

*) Гл. статтю під ним наголовком у 30, 31 32 чч.

Етап за етапом.

Як ми і передбачали, відомі події в церковних справах у звязку з відозвою митр. Сергія викликали серед російської еміграції гарячі дискусії та цілий ряд деклярацій і постанов.

Для нас особливу цікавість представляє „собор" т. зв. карловацького епископату, себто прихильників митр. Антонія, що не визнає обовязуючих лиш для себе постанов патріяршої церкви в Москві.

Десять епископів у Сремських Карловцях постановили: „рахувати відлученими від управління з забороною в священослуженні митрополитів Евлогія та Платона", призначаючи на їх місце нових ерархів. Пастві, яка не погоджується з таким рішенням, Собор загрожує „канонічними наслідками". Далі Собор, проти патріяршого престолу — визнав

автокефальність православної церкви у Польщі та постановив увійти з нею в „молитовне єднання“. В даному разі маємо признання обоюдне.

Що до митр. Сергія, то його послання визнано „не маючим обовязкової сили, *всякий-же звязок з патріяршою церквою мусить бути зірваний*“.

Митрополит Антоній персонально від себе видав відозву, що має підкреслити ніби факт особливого значіння особи Митр. Антонія для всіх тих, що московському патріярхові хотілиб протиставити патріярха закордону і „всієї закабаленої та позбавленої мови Руси“.

Відозва митр. Антонія носить досить острий характер, хоч жадних нападок на особу митр. Сергія там немає. Митрополит Антоній вважає послання синода роботою „фантастів та брехунів, які під покришкою аполітичности працюють для республики та жидівства“. Большевицьку владу не можна навіть порівняти з поганською, бо то була влада царська а комуністична влада є жидівською. Тому „архієрейський синод рішив відмежуватися без жадних застережень від московської Патріярхії. Дальшим кроком мають бути вибори закордонного патріярха“.

Не можна не погодитися з кваліфікацією большевицької влади та з поглядом, що з такою владою неможливі якіб то не були компроміси. Алеж для того, щоби боронити Церкву Христову від темної сили, добре цій церкві відомої — треба мати сили не такої міри, як бідні решткы московського цезаропапізму... Християнський світ мусить ясно усвідомити собі весь могутній розмах та діявольську глибину роботи сил темної масонерії, а усвідомивши — з рішучістю та вірою віддати сили свої там де є *непохитність і уміння*...

О. Б.

З церковно-релігійного життя.

Римське питання.

Останніми часами розписалися широко італійські часописи на тему „розвязки“ римського питання. Цю розвязку“ доглянули вони в приязнійших взаєминах, які настали між фашистівським правительством і Ватиканом. Супроти того заявляє „Осерваторе Романо“, що про розвязку римського питання годі так довго говорити, як довго не буде авторитетно забезпечена абсолютна свобода папства. Це забезпечення не може наступити дипльоматичною практикою хвилевого правительства або одної партії, але мусить бути беззастережно усталене законним і загально признаним становищем Апостольської Столиці. Як довго цього нема, так довго треває дальше принціп противенства між Ватиканом і Італією. Вкінці часопис признає, що за фашистівського правительства те противенство значно злагідніло.

З Біблійного Інституту в Римі.

В 1926/7 шк. р. вписалося 95 студентів. На студії до св. Землі виїхало крім того 26 студентів. В Єрусалимі отворено для них новий дім. 30. V. ц. р. помер в Інсбруці славний бібліст і колишній професор в Римі, Володислав Щепанський. Від 1918 р. був професором варшавського університету. Написав кілька цінних біблістичних праць і споминів з перебування на Сході. На Біблійнім Інституті вчило ц. р. 12 професорів. Зі студентів 6 походило зі Зєд. Держав, 4 з Полудневої Америки, 2 з Анґлії, 4 з Голяндії, 5 з Бельґії, 7 з Канади, 10 з Франції, 5 з Німеччини, 13 з Еспанії, 23 з Італії, 9 з Польщі, по одному з Австрії, Чехословаччини, Швайцарії, Ірляндії, Мадярщини, Югославії й Латвії,

Ще одна номінація кардинала Ляурі.

Св. Отець іменував недавно Кардинала Лаврентія Ляурі членом св. Конґреґації Семінарій і кат. Університетів. Префектом цеї св. Конґреґації єсть тепер Кардинал Біслєтті. Семінарії і кат. Університети в місійних краях підлягають св. Конґр. для поширення віри (Пропаґанді).

Смерть еспанського кардинала.

25. серпня ц. р. помер кардинал Генрик Реіґ і Касанува, архіеп. в Толєдо. Кардиналом був всього кільканайцять місяців.

З католицьких місій.

Ап. Столиця утворила літом ц. р. два нові епископства у Східних Індіях і одно в Японії (Фукуока). В Кореї Японії (Каґошіма), Яві і в Бірманії утворила нові префекури, а з Префектури Лянґ-Льонґ (Китай) утворила Ап. Вікаріят.

Місійні краї в Европі.

До місійних країв в Европі (які підлягають Пропаґанді) належить Ісландія, скандинавські і прибалтійські краї, частина Швайцарії, ціла північна Німеччина, Радянський Союз, Румунія, Болгарія, Туреччина, Греція, Альбанія, сербські краї і місточко Ґібральтар. Навернення в протестанських краях досить численні. В Данії католицькі ідеї поширює своїми творами славний письменник Єрґенсон. В Анґлії й Голяндії католицька акція має як найкращі успіхи. У Фінляндії справа трудніша. Причиняється до цего в немалій мірі то, що фінляндці задержали єрархію й обряд, що на зверх майже не ріжниться від лат. обряду кат. Церкви. Від кат. Церкви відпала Фінляндія під впливом Швеції. В Болгарії понад 40 тисяч католиків лат. обряду, східного ледви 4 тисячі. Подібно є в Греції. В Югославії підлягає пропаґанді 3 лат. архіепископства і 2 епископства; в Румунії архіеп. в Букарешті і еп. в Яссах; в Болгарії еп. в Нікополі і вікаріят в Софії. В Альбанії є 2 архіеп. (Дураццо й Скутарі) і 3 еп. В Греції й на островах Єґейського моря є 2 лат. архіеп. (Атени, Наксос), 5 еп. (Корфу, Хіос, Сирос, Тера, Крета) і одна префектура (Родос). Крім світського клиру працюють в полуднево-східній Европі ріжні латинські Чини.

Подав І. Л.

З церковного життя Австрії.

В віденській архідіецезії було на початку 1827 р. 532 парохії з 2,578.307 вірними. Архідіецезія має 5 епископів і 1820 священиків (світських і монаших). Мужеських монастирів є 31, женських 39. В мужеських живе 1799, в женських 6257 монахів зглядно монахинь. В архідіецезії є тепер всього 130 приватних патронів, а й з них деякі стараються скинути з себе цю почесть, получену з тягарем причинятися до удержання церкви.

Евхаристійний конґрес в Італії.

Від 6. до 11. вересня відбувся в Больонії IX. евхаристійний національний конґрес. У цьому конґресі взяли громадну участь члени фашистівського правительства. Перший евхаристійний національний італійський конґрес був в Неаполи в р. 1890. Тепер відбувається він що три роки. На цьогорічному конґресі явилося 5 кардиналів, около 50 епископів, кілька тисяч священиків і понад 100.000 вірних, між тим

о. в. ЛИЦИНЯК.

Як Бог охоронив нас від наглої смерти.

(Образок з повені в Підлютім).

Незвичайне було сегорічне літо в Підлютім. Чудовий воздух, богато сонця, мінеральні купелі, все те, чого літникам треба до здоровля. І дійсно, всі були вдоволені та ніхто не перечував, що сам кінець вакацій такий буде трагічний.

Багато літників відїхало вже між 27 а 29 серпня, а решта приготовилася до виїзду на 31. серпня, о год. 5. рано; до них і я належав.

Я мешкав зріднею у свойого зятя, урядовця митрополії. Деревляна хата стоїть над рікою Лімницею, віддалена 20 метрів від води. По другім боці хати перепливав через подвіря маленький потічок, зараз за ним тор лісної колійки і збіч гори Лютої, на якім стоїть митрополича кедрова палата. Ріка Лімниця найбистрійша з наших гірських рік, часто виливає, але ніколи вода не доходила до самої хати. У вівторок 30. серпня падав дощ, а вечером зачали надходити якісь дивні, густі, хмари, одні низько, другі висше, вітер гнав їх в ріжних напрямах і якось так клубилися над верхами гір, мовби боротьбу вели з собою, аж лячно було дивитися. О годині осьмій стало на дворі так темно, що без ліхтарки не можна було зробити ні одного кроку, тільки лискавки розяснювали що хвилини світ на одну секунду. О год. 8.30 побачили ми, що вода з ріки підпливає вже під нашу хату і що Лімниця несе з гір великі маси дерева. Занепокоєні біжимо на другу сторону хати, чекаємо на лискавку і видимо, що наш потічок на подвірю перемінився вже у велику ріку і замкнув нам дорогу до кедрової палати, — а коли блискавиця засвітила втрете, ми побачили, що обі ріки злучилися вже в одну, що ми опинилися нагло в середині величезної ріки, яка гонить з шаленою скорістю і що гнані водою кльоци йдуть просто на нашу хату! Громи, безнастанні блискавиці, страшний шум води, гук коченого водою каміння і удари кльоців о стіну нашої хати зливалися в якусь жахливу пекольну дисгармонію.

А коли зять мій, що вибіг був на ґалерію побачити яка ситуація, впав до хати і закликав: „Татунцю, гинемо, все пропало, нема для нас ратунку“ — обгорнула нас всіх невисказана трівога і розпука. Стало нам ясно, що зближається наш кінець. За хвилю або кльоци розторощуть хату і підемо під воду, або струї ріки піднесуть її і возьмуть зі собою, щоби перевернути нею кілька разів, розбити і прикрити все своїми филями. Сяк чи так за яку мінуту чекає нас невідклична смерть. Всякий ратунок виключений; хотяйби на березі був цілий полк піонірів, нічого би нам не поміг, бо скорість води була страшенно велика, а гнані нею кльоци розібють все, що стрінуть на дорозі.

Моя рідня окружила мене, плач, писк дітий, розпука, послідне пращання — розривали душу. З одної сторони дістається вода вже до хати, з другої чуємо її вже під підлогою, кльоци бють безупинно в стіну хати, вязання тріщать, наша смерть зближається!

А там понад беріг ріки ходять з ліхтарками о. мітр. Войнаровський і другі літники, що мешкали в кедровій палаті, і вони також видять, що для нас нема ратунку, але помочі нам ніякої дати не в силі. Дивляться, чи світло ще видко в нашій хаті, бо коли воно погасне, то се буде знаком, що ми вже під водою.

Не маємо часу до довгої надуми, бо ще може одна хвиля, оден сильнійший удар кльоца і вже буде по нас.

25.000 дітей. Леґата Папи витали святочно військові і державні власти.

Опіка над священичими покликаннями в Німеччині.

На взір Анґлії (ми писали про це в останньому числі „Н. Зорі“) повстають також у Німеччині доми для осіб, що в старшому віці почули покликання до священичого стану. Досі є два такі доми, що числять понад 100 осіб. Два нові доми орґанізуються.

З угорського католицизму.

Угорський католицький релиґійний фонд затягнув у голяндських банках 65 міліонів позички. Гроші мають бути обернені на будову нових церков, шкіл, інтернатів і монастирів. — Недалеко Будапешту викінчено цього року великий католицький реколекційний дім. В цьому домі є понад 100 кімнат. Його побудовано переважно з жертв найбіднійшого населення. Реколєкційний дім має стати осередком релиґійного життя Угорщини.

Католицька Церква в британській імперії.

Велика Британія числить тепер 30 католицьких архієпископів і епископів, 4742 священиків, 2517 церков та каплиць. Европейська частина британської імперії (Анґлія, Шкотія, Ірляндія, Ґібральтар, Кипр і Мальта) числить 6,137.066 католиків, азійська частина 3,669.954, африканська 988.732, американська 4,070.551, Австралія 1,423.357. Разом має британська імперія при населенню округло 435 міліонів людей 15,289.660 католиків.

Число конвертитів у Зєдинених Державах.

В р. 1926 виносило число конвертитів 35.751. Тому, що Зєдинені Держави мають 24.990 католицьких священиків, отже на одного священика випадав 1·4 конвертит. Після иншої статистики число конвертитів виносило в тому ж не 35.751, а 45.000 осіб. Зате з числа 24.990 священиків треба відтягнути яких 10 тисяч не занятих у душпастирстві так, що на одного священика припадає трьох конвертитів.

Стан католицької Церкви в Радянському Союзі.

Большевики не тільки розбили й знищили православну церкву; та сама доля стрінула також церкву католицьку (переважно польську). Вона є тепер без єрархії і куріяльних урядів, дуже часто без духовенства, яке перебуває за кордоном. Найбільша областю могилівська архідієцезія має свого митрополита в Варшаві. Її суфраґанії: житомірська, каменецька (епископ каменецький д-р И. Маньковський перебуває в Володимирі Вол.), тираспільська і саратівська (еп. Кеслєр сидить в Берліні) і мінська — без епископів. Крім того є ще дієцезії безпосередно залежні від Риму, а саме: владивостоцька і апостольський вікаріят на Сибірі. Нема апостольського адміністратора на Тифліс, Ґеорґію і цілий Кавказ. Цілий заряд могилівської архідієцезії має свій осідок в Варшаві. Тут мешкає сам могилівський митрополит Роп і ґенеральний вікарій Около-Кулак. В могилівській архідієцезії є 17 деканатів, 88 священиків і 227.504 вірних, що належать до 119 парохій. Поза межами Радянського Союзу перебуває около 150 могилівських священиків.

Антени на костелах.

Варшавський латинський митрополит заборонив уміщувати на костелах антени.

Зїзд Марійських Содаліцій в Варшаві.

В Варшаві відбувся в початках вересня ц. р. „Третій Зїзд Марійських Содаліцій Мужеської Інтеліґенції в Польщі“.

З українського життя.

Вистава української книжки.

(Відозва Виділу Філії Т-ва „Просвіта“ в Станиславові і Виставового Комітету.)

Філія „Просвіти“ в Станиславові приступаючи до здійснення цілого ряду питань, які перед наші очі ставляє народня освіта, в першу чергу береться за належне поставлення бібліотечного діла. Тісно з цим звязана пропаґанда книжки, одно із основних завдань „Просвіти“. Бо книжка є тим цементом, що вяже цілу будівлю освіти. Школа і виклади приготовляють до читання, головну службу суспільно-виховну має сповняти бібліотека, тзн. к н и ж к а.

В краю анальфабетів і піванальфабетів мусить бібліотека виховати „сірого чоловіка“ на читача, розбудити дрімаюче в ньому заінтересування, мусить його вчити. Тяжко змінити від разу поняття і уподобання, які витворювалися віками. Треба постепенно, осторожно підносити уми в гору. Оголошення, рекляма, грімкі читання, відчити про книжку, свята книжки, вистави книжки мусять постійно розбуджувати заінтересування книжкою широкого загалу.

І саме це маючи на увазі, філія „Просвіти“ в Станиславові уряджує „Виставу Української Книжки“ від дня І. XI. до 5. XI. ц. р. Щоби повести справу як найкраще, Філія увійшла в порозуміння з українською книгарнею „Нар. Базар“ із Народньою Книгарнею В-ва „Бистриця“ в Станиславові і вибрала Виставовий Комітет, якому поручила уладити Свято і Виставу Української Книжки.

Підписаний Комітет Вистави звертається отсим до всіх українських видавництв та видавців і книгарень із запрошенням взяти участь у тій Виставі. Плянована вистава має бути більшою імпрезою цего рода, а має на меті пропаґанду та рекляму книжки серед можливо найширших кругів українського громадянства Покуття, Підгіря та Поділя.

„Вистава української Книжки“ обійме по можности всі українські книжки від початку їх появи друком, в крайному разі важніші книжкові появи в Галичині, на Великій Україні, на Буковині, Підкарпаттю і за кордонами України. Вистава не має на меті представити книжковий рух з бібліографічною вірністю, а хоче дати українській публиці образ розвою української книжки в її типових представниках. Комітет доложить усіх старань, щоби на виставі найшлися книжки бодай по десятиліттям XIX. в., а в повности усі появи за XX. в.

З огляду на це Комітет Вистави Української Книжки звертається до всіх українських Видавництв Великої України, Галичини, Буковини, Підкарпаття та закордонних видавництв з просьбою взяти участь у виставі, щоби вона, будучи відзеркаленням української книжкової продукції стала могучою пропаґандою книжки в моральному змислі й реклямою в купецькому розумінні — та мала характер по можности всекраєвий, а не провінціональний. Комітет переконаний, що всі українські Видавництва зрозумівши зарівно ідейну як і купецьку вагу вистави, не відмовляться від участи в ній і зголосяться із своїми експонатами.

Умови участи у виставі такі:

1) Найдалі до 10. X. ц. р. належить зголосити свою участь у виставі виключно із своїми виданнями (навіть з такими, яких наклад вже вичерпаний).

2) Заповідати бажану скількість метрів кв. під кіоск.

3) Означити остаточний термін достави експонатів.

Діти любі, кажу до своїх, якщо така воля Божа, що за хвилю маємо станути перед Його судом, то так мусить статися, але Він безконечно добрий і всемогучий. Він може навіть з такого положення чудом нас виратувати, благаймо Його о милосердіє.

Всі девятеро побігли ми до послідної кімнати, до котрої на наш погляд найпізнійше дістанеться вода, впали на коліна і зачали молитися — жебрати:

„Серце Христове, жерело милосердія, на Твою любов до роду людського Тебе заклинаємо, на Твої рани найсвятійші, на Твою кров за нас на кресті проляту Тебе благаємо, прости нам гріхи наші, зділай чудо, ратуй нас!“

І молилися так щиро і так горячо, як може ще в життю ніколи, бо розуміли, що се наша послідна молитва і послідне з Богом поєднання. Не знаю, як довго все те тревало, але по якімсь часі закликала мене донька до першої кімнати, щоби подивитися до вікна. Світимо до шиби і бачу, що перед нашою хатою стоїть вже висока, сягаюча до горішних вікон барикада з кльоців. Саме ті кльоци, що повинні були розторощити хату і змести її зі своєї дороги, поукладалися так чудово в барикаду, довгу на яких 60 метрів, що заслонили собою нашу хату і розділили воду так, що вона мусіла плисти по обох сторонах попри хату, а з фронту перестала нас атакувати.

Діти, кажу до своєї рідні, вже вислухана наша молитва, Бог змилосердився над нами, ми вратовані, молімся дальше.

І від сеї хвилі стало нам легше на душі, вступила в нас надія. Бють дальше громи, літають лискавки, шум і гук такий, якби світ валився, але нам вже відраднійше, бо бачимо, що сила Божа збудувала охорону для нашої хати і що ми перебудемо те пекло.

Яка довга була ся ніч, як тяжко було дочекатися рана, се годі описати. Але під охороною тої барикади достояла хатина серед розшалілої стихії щасливо до рана і ми всі у ній. Коло першої години по півночі зачала вода опадати, а до білого дня змаліла вже значно. Все-таки ділила нас від берега новоутворена широка і глубока ріка. Ми всі вже так на силах охляли і нерви такі мали вичерпані, що негодні були оставати довше серед тої води.

Коло осьмої години рано прийшла поміч з Осмолоди під проводом інж. Івана Левицького, взялися енерґічно до праці, зробили штучну кладку і о год. 11. перед полуднем перевели нас всіх до кедрової палати.

Там витали нас неначе яких з другого світа; ніхто не числив на наше уратування, бо по всім природним правилам повинно було нашу хату змести так легко, як подув вітру валить дімок з карт. Столітні дерева падали мовби маленька билина, зелізничий тор будований з каміння і цементу рознесла вода безслідно, шини скручувала і викидала якби який тоненький дротик, всі будинки, які стрінула по дорозі тільки затріщали і пішли з нею разом з усім, що в них було, — а тут на самій лінії головної струї, стоїть деревляна хатина і — достояла до рана.

Хто прийшов там відтак і те все оглянув, то тільки здвигав плечима і хоч нехоч мусів сказати: то правдиве чудо.

Я від себе скажу більше: се два чуда, перше — що ми не потопилися, а друге — що ніхто з нас не зійшов з розуму, бо одно і друге було рівно можливе!

І за сей превеликий, наглядний доказ Божого милосердія над нами складаю Серцю Христовому від себе негідного і своєї рідні прилюдну подяку і приречення вірної служби до послідного нашого віддиху!

Після 10. X. Комітет відповідно до числа зголошених подасть ціну місця на виставі і дійсні кошти зладження кіоску.

Комітет видасть з нагоди „Свята Книжки" і „Вистави української Книжки" публікацію, яка крім пропагандового матеріялу міститиме адреси усіх видавництв та підведе відповідну скількість місця на оголошення видавничих фірм. З нагоди вистави видасть Комітет також летючки, в скількости 5.000 прим. на яких на другій стороні рівнож міститиме оголошення. Ціни оголошень в публікації такі: Ціла сторона 120 зол., пів стор. 70 зол., чверть сторони 40 зол., на летючках по 50 зол. за стор.

Зголошення анонсів враз із задатком у висоті $^1/_4$ части належности Комітет принимає до 10. X. ц. р.

Зголошення участи у Виставі та замовлення на анонси слати на адресу: Філія „Просвіти" в Станиславові, вул. Сапіжинська 32/I.

Століття української пісні (1827—1927).

В цему році минає 100 літ від появи збірника українських народніх пісень проф. Михайла Максимовича. Збірник цей появився в 1827 р. Столітню річницю цеї події готуються відсвяткувати на всіх українських землях, як на Західно українських так і на Наддніпрянщині. На ВеликійУкраїні відсвяткують цю річницю в часі від 2—9 жовтня. Як представники Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові виїхали вже на Велику Україну акад. Кирило Студинський, д-р Остап Макарушка та д-р Філярет Колесса.

Страти від повені в Долинщині.

На 87 громад долинського повіту 48 потерпіло від повені величезні страти. Менші страти виказує 25 громад і тільки 14 щасливих громад не потерпіло нічого. Загалом утопилося в цілім повіті 12 осіб, а позатим 25 штук рогатої худоби, 3 коней, 42 овець, 11 свиней і около 2.000 штук всякого дробу. Простір управної землі, засипаної камінням і намулом, виносить понад 3.000 морґів. Скількість пошкодованих господарств рахують на 8.000. Вода знесла 114 хат, 1 млин, 26 стоділ, багато мостів і т. д. З водою поплило понад 5.000 кіп збіжа і 1200 фір сіна. Не менше збіжа вода замулила в стодолах.

Справа прикрого інціденту в УНДО.

Центр. Комітет Укр. Нац. Обеднання приняв у відомій справі участи членів УНДО в воєвідськім равті на свойому засіданні дня 24-го вересня 1927 р. ось таку постанову:

Признаючи влаштованому львівським воєводою дня 4-го вересня ц. р. равтові політичний характер, Центральний Комітет уважає, що власновільна участь деяких членів партії в ньому є нарушенням партійної карности. З уваги на те Центральний Комітет осуджує цей самовільний вчинок членів партії, учасників равту, та різко від нього відмежовується.

Вислухавши зложену тими членами на засіданні заяву, Центральний Комітет не робить у відношенні до них дальшейдучих висновків, а обмежуетеься тим разом до упімнення.

Одночасно Центральний Комітет подає до відома членів Обеднання, що буде якнайрішучіше поборювати кожне нарушення партійної дисципліни.

Зі свого боку видали учасники равту заяву, котру опубліковано в пресі. Заява звучить: Участь в равті взяли ми як представники економічних інституцій і Митр. Капітули в чисто приватному характері, не уважаючи нашого кроку актом політичним, а тільки актом конвенціональної чемности, зробленої в інтересі тих установ, які ми заступали. Одначе як льояльні члени партії приймаємо до відома рішення Центрального Комітету з дня 24-го вересня 1927 р. в цій справі. — Львів, дня 27-го вересня 1927 р.

Д-р Альфред Говикович, Микола Заячківський, Ярослав Колтунюк, д-р Лесь Кульчицький, д-р Кость Левицький, о. Дамян Лопатинський, д-р Ярослав Олесницький, о. Олексій Пясецький, Михайло Рудницький.

„Круглий стіл".

(б) Ми всі дуже звикли укладати все те, що нам здається достойним уваги в заграничнім життю, в певні, заздалегідь до того пристосовані, формули та шабльони. Залежить це від того, що Словяне, з окремаж східні, особливож їх інтеліґентні верстви звикли думати не реальними тільки абстрактними категоріями. Звідси повна відірваність нашої т. зв. політики від реальних потреб нації, звідси панування ріжних модних фраз та ідеольогій, одинока цінність яких є в тім, що, будучи самі витвором дуже часто орґанічного життя инших народів — для нас хиба є привілеєм не думати власним мозком та не студіювати власного життя.

Очевидно, всі ми були твердо переконані, читаючи про численні страйки та большевицькі рухи серед анґлійського робітництва — що анґлійська робітнича маса надовго вже підпала під вплив московської ідеольогії.

Нам було незрозуміле, чому це анґлійський уряд, уряд консервативних льордів, ніби не проявляє відповідної енергії, аби не допустити до дальшого розкладу... Нам здавалося, що анґлійська маса, **як і всяка маса,** — мусить бути в тім чи іншім степені легко опанована якимись конче лівими ґаслами. Нам здається, що та маса все мусить бути ліва і що її очевидно треба демаґоґічно дурити, щоб не допустити до чогось небажаного. Там, де панують фікції, иншого виходу не має. Там можлива — або облуда демократії, або палиця деспотичної охльократії у всіх її — большевицьких чи фашистівських формах...

В Анґлії наприклад непотрібне ні альний спосб думання. Пролетарі страйперше, ні друге, бо там переважає рекують — дуже добре. Вони хочуть поліпшити свій стан, совітська влада допомагає страйкові — також добре, (очевидно вона співчуває робітникам); совітська влада починає втручатися у внутрішні справи анґлійських робітників — це вже ґірше, в результаті маємо $3^1/_2$ міліона голосів за розрив взаємин з большевицькими профсоюзами; постійні страйки шкодять державі — це вже зовсім погано — отже треба соціяльного мира!

Ось шлях, по якому йде думка анґлійського робітника, що свою незалежність та національну гордість цінить вище всього мира!

Мусимо запамятати: анґлійський робітник, коли стає міністром, рахує собі за честь з церемонією поцілувати в руку **свого** короля, але ніколи не погодиться підпорядкуватися комусь чужому... **„Ніколи, ніколи, анґлієць не буде рабом",** такі є слова анґлійського гимну...

Балдуін знає своїх анґлійців, він знає, що „нам фашизм не потрібний, бо те, що в иншій країні може бути зроблене лише шляхом диктатури, у нас знайде звичайні, традиційні і мирні способи".

Одним із тих мирних традиційних способів це — **„круглий стіл".** „Круглий стіл" — в Анґлії означає, що якісь суспільні клясові ґрупи, зрозумівши, що дальша боротьба шкодить державі, а тим самим і їм — сідають за один стіл, для того, щоби без посередництв, без затемнювань і шахрайств дійти до реального, життевого компромісу. Так велося завжди і завжди цей спосіб давав добрі наслідки. Ось напр. здавалося які непримиримі земельні противенства в Ірляндії — а їх не стало в 1902 році,

---

По переведенню нас усіх на беріг взялися робітники до ратування ще двох родин, що мешкали у віллі „Пака". Вона не стояла на лінії головної струї води і кльоци не йшли на неї, тільки партер стояв у воді. Родина радника Ґамоти з Ряшева і професора Гольдблята зі Станиславова схоронилися на першім поверсі. Для них зладжено нову кладку через ріку і о годині 6 вечером були також вони всі вже в палаті.

Перша вістка, яку ми почули по виході з води була для нас дуже прикра, а саме, що наша найблизша сусідка, жінка побережника Халуса, втопилася з трома дітьми і служницею.

В її хаті мешкали через літо пп. Будзиновські зі Львова. Хата стоїть більше на боці, ріка не йшла просто на неї і не грозила їм безпосередна небезпека, але вони боялися, що може прийти ще більша вода і забрати хату, длятого рішили зараз з вечера перейти на плай і до кедрової палати. Мали недалеко, всего яких трийцять кроків до берега гори, тільки перейти своє подвіря, на якім було по кістки води, перелізти огорожу, що відділювала їх подвіря від тору колійки і вже плай. Забрали дітий і йдуть всі семеро. Ніч темна, нічого не видко. Коли вже були при самій огорожі, надплинув нагло з гори високий вал води і прикрив їх семеро. П. Будзиновський мав те щастя, що одною рукою вхопився кола в огорожі, а другою зловив жінку за ковнір плаща і се їх вратувало. Прочих пятеро пішло відразу з водою. ПП. Будзиновські напилися води, але коли станули на ноги, показалося, що вода сягала йому тільки по пахи, а її по шию. Рушитися однак з місця не могли, бо вода пірвалаби їх з собою, отже так перестояли в воді від 9. години до 1. по півночі.

Літникам з кедрової палати дивно було, чому не видно світла в хаті Халуса (він сам був в лісах в службі) думали, що вони вже на плаю або в колибі; зачали отже ходити понад беріг з ліхтарками шукаючи їх і ненадійно побачили п. Будзиновського в воді (її зовсім не замітили). Наробили крику, принесли шнури і кидають до нього, щоби його витягнути. Але він ані за шнур не хапає, ані нічого не говорить, тільки глядить на них блудними очима. Всі були певні, що він збожеволів і є пропащий, длятого лишили його і відійшли.

А тимчасом він длятого не хапав за шнур, бо пальці в руках йому так закостеніли, що не міг їх отворити, а не промовив, бо ізза переляку і зимна такий корч вхопив його за горло, що не був в силі уст отворити. Доперва коли по півночі упала вода, рештками сил доволікся до берега. Вона впала і не могла вже дальше йти, а він з бідою приповзав до палати, закликав літників, які побігли, її принесли і так обоє вратувалися.

Крім згаданих пять жертв в людях забрала вода лісничому Криницькому дві корови, побережникові Малярчинові стайню і вісім штук худоби, а Халусові стайню і шість штук худоби. Сей послідний, коли за добу вернув з ліса до дому і не застав ані рідні ані майна, то відразу почорнів з розпуки.

Ціле Підлюте з виїмком одної кедрової палати було залите водою і замулене. І фірма, що експльоатує ліси і митрополія мають величезні матеріяльні шкоди.

Але одна й друга взялися вже до відбудови, длятого є повна надія, що Ексцеленція о. Митрополит не дадуть пропасти такому цінному купелевому закладові.

Львів, вересень 1927.

коли землевласники-льорди посідали за один стіл з безземельними селянами.

Так і нині приміром орган англійських тред-юніонів рішуче висловлюється за мирний шлях, на відмову від політики легковажних страйків, себто за реалізацію останніх резолюцій едінбурзького конґресу. Ця політика — є почуттям сили, а не слабости. А сильний завжди почуває себе відповідальним за свої вчинки... Один із видатних представників промисловости Альфред Монд зі своєї сторони також підкреслює і можливість цілковитої переорґанізації хоч-би вугляної промисловости, що є у великому занепаді, — при умові мирного співжиття.

Всі англійські політичні ґрупи надають „круглому столові" великої ваги. Кожна хоче приписати вже тепер собі заслуги в цьому напрямі. І всі вони мають рацію. Це їх загальна заслуга. Найбільша це заслуга — англійського державного устрою, збудованого на ґрунті орґанічної, себто аристократичної, якістної **демократії**, коли вже так прийнято казати. А спільного з фікцією і брехнею демократії континентальної — має ця демократія англійська хиба лише техніку, не більше, загального виборчого права.

Традиція, авторитет, особиста ґідність — ось три кити, що на них тримається Британія...

Чи зрозуміємо ми хоч коли-небудь духа „круглого стола"? Хочеться вірити, що так; бо коли британець з повним правом співає, що він „ніколи не буде рабом", то можемо-ж ми собі дозволити на віру, що хоч коли-небудь не будемо ними...

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Арештування серед Поляків у Львові.

В ночі з неділі на понеділок перевели поліційні власти у Львові труси та арештування серед вшехпольської молоді, що належить до орґанізації „Обвєполь" — (Обуз Вєлькей Польскі). „Дзєннік Львовскі" подає, що її редакції і таборові т. зв. „Санації" загрожували терором боївки „Обвєполю". Тому вони на власну руку слідили довший час деяких польських студентів-техніків. Відтак маючи в руках деякі дані, що є підозріння про антидержавну акцію, повідомили поліцію. Поліція знайшла в однім приватнім мешканню при вул. Зіморовича кільканацять кґ. летючок: „Правда про ґен. Загурського", шапірограф, плити до відбивання і кількасот ковert, заадресованих до команд ріжних військових частин, священиків, фінансових і промислових установ, визначних людей і до марш. Пілсудського. Переведено відтак домашню ревізію у членів „Обозу Велькей Польскі" і в самій домівці цеї орґанізації. Домівку цю опечатано а багато членів орґанізації арештовано під замітом конспіративної протидержавної роботи. Переведено тої самої ночі ревізію у П. Домі Техніків, де арештовано кількох студентів.

Ці арештування стоять у звязку зі справою пропавшого ґен. Загурського. Є одначе голоси, що вяжуть її зі справою введення української мови до польського шкільництва. Варшавський часопис „АВС" пише: „По загальній думці арештування і труси в О. В. П. у Львові стоять у тісному звязкові з маніфестаціями зперед двох тижнів, що відбулися у Львові проти введення української мови до ґімназій у Сх. Малопольщі".

Справа американської позички.

Зближаються вибори і теперішнє польське правительство хотілоб станути до них з якимсь реальним успіхом в руках. Таким успіхом булоб 70 міл. долярів американської позички. Одначе переговори у справі позички йдуть дуже важко. Недавно прийшла вістка про цілковите їх зірвання. Але відтак посипалися запевнення, що позичка таки буде. Рішаючим днем мав бути цей четвер, коли то до Варшави вертає президент держави.

Делеґатам американської консорції банків Моннетові і Фішерові заявили з польського боку, що провід в переговорах візьме особисто преміер Пілсудський.

Міністра Морачевського виключили з П. П. С.

Партійний суд польської партії соціялістичної виключив міністра Морачевського з партії. Присуд цей звучить: „Інж. Андрій Морачевський провинився тим, що в жовтні 1926 р. самовільно вступив до правительства марш. Пілсудського, а через чинну участь у діяльности того правительства станув у суперечність з партією та інтересами робітничої кляси, через що зломив партійну карність і приніс шкоду робітничій клясі за що видалюється його з партії."

У звязи з виключенням мін. Морачевського з ППС. виступають значніші члени з тої партії. Як один із перших виступив публіцист Тад. Голуфко, тепер начальник сх. виділу при мін-стві закорд. справ. Також презес міської ради Варшави пос. Яворовський зареаґував на партійний присуд у справі мін. Морачевського.

Торговельний договір з Канадою.

Ведуться переговори з Канадою про заключення з нею торговельного договору. Майбутній цей договір мавби бути зладжений на взір договору Польщі зі Зєдинєними Державами. Спеціяльно мають в ньому управильнити справи еміґрації з Польщі. Переговори веде в імени польського правительства консуль в Монтреалю Стажевський.

ЛИТВА.

Плєбісцит у справі зміни конституції

Референдум у справі зміни конституції на Литві було спершу назначене на 10. ц. м. Через виїзд закордон премієра Вальдемараса його відложено мабуть на цілий місяць. Перед тим правительство видасть брошуру, в котрій буде поучення про значіння і ціль плєбісциту. Всяка аґітація крім пресової заборонена. Тепер приготовляють списи управнених до голосування. Столиця Ковно буде мати таких управнених до віддання голосу ледви 36.000.

Протипольські настрої.

День 9. жовтня є на Литві днем національної жалоби на память утрати Вильна. У звязку з цим сильно зросла ворожнеча до Польщі. Польські часописи подають, що в литовських школах має відбуватися раз у тиждень т. зв. година Вильна. На почтових значках і листівках що йдуть за границю, мають поміщувати клич про визволення Вильна. В Ковні мають поставити памятник, що представлятиме Вильно гноблене Поляками. Ця статуя буде стояти вкрита жалобою так довго, доки Литовці не відзискають Вильна.

В Польщі почалися репресії проти литовців. Арештовано литовських діячів а всі литовські школи на Виленщині позамикано.

О. Б.

Про Анну Ярославну.

Часи Ярослава Мудрого були часами розцвіту україно-руської культури. Книгозбірня Св. Софії збирала книжки зі всіх боків, першорядні майстри розмальовували монастирі, вищі кляси перенимали не лише вишукані моди, але й грецьку освіту; разом з християнством йшли на Русь впливи клясичного світа. Можна сказати, що Ярослав І. „великий Герцоґ Руський", як називали його в Европі, далекозорий політик, кодифікатор, невтомний будівничий церков та городів, гарячий бібліофіл, що понад все полюбив „книжное почитаніе" — був першим руським „Західником".

Політичну та культурну єдність зі Заходом зміцнював він численними шлюбами своїх дочок, які в „слезах і причитаніях" мандрували до своїх королів...

Так і в 1044-му році, друга дочка Анна приїхала до запустілого, брудного Парижа, щоби стати дружиною Генриха, короля Франції.

Часи його королювання були заповнені горожанськими війнами, жахливими парижськими пожарами, голодом, загрубінням норовів та інквізіційними кострами. Конець кінцем вдалося Генрихові перемогти свого брата Роберта, який домагався корони та Анна увійшла до Пантеону французьких королів під іменем „Анни Руської" й перебувала у Парижі.

Але є ще одно місце у Франції, звязане з іменем Ярославни.

Це — Санліс, окружений непереходимими лісами, де ходять ще й досі олені та серни, може потомство тої шляхетної звірини, за якою неслися на взмилених конях вдова Анна та ніжно закоханий в неї Рауль де Перрон, ґраф Крені й Валюа.

Анна любила це місто за його чудове лісове повітря, за надзвичайно багате полювання, а може ще й за те, що нагадувало про рідні київські гори, покриті лісами. Вона часто бувала тут зі своїм мужем Генрихом І., тут збудувала вона, давши обіт, коли народився їй син Филип, потім король Франції, монастир в честь Св. Винкентія Сараґоського. Тут же ждала її після смерти мужа романтична зустріч з Раулем де Перон...

Відомости про королеву Анну дуже бідні.

Відомо, що під впливом оповідань про красу та гарні прикмети Анни — Генрих І. посилав по неї Епископа м. Мо з блискучою дружиною. З небувалою розкішю справив весілля та мав від Анни четверо дітей; Филипа, свого наслідника, Гуґо ґрафа Вермандуа, загинувшого в першому хрестовому поході в Палестині та двох иньших, що вмерли в дитячих роках.

Після смерти мужа Анна переїхала до Санлісу, звідки викрав її Рауль-де-Перон, який кинув свою першу жінку та одружився з Анною, за що був відлучений від Церкви. Анна, очевидно, кинула своїх дітей за-для ґрафа.

Після смерти ґрафа, Анна, що „підпала осудженню Французів за те, що дозволила втягнути себе в протизаконний союз" — вертає до дому та живе там ще 7 чи 8 років.

В дуже рідкій „Історії Франції" Мозере (1643 р.), яку можна бачити в бібіотеці Св. Женевєви, є ціла сторінка про Анну. До замітки прикладений портрет, зкопіований зі статуї, що вкрашала колись порталь Св. Винкентія. Під портретом наївні вірші:

Anne par un succès que le Ciel a chery
Fut le bien d' obtenir des Princes à la France,
Mais le mal qui lui vint de son second mary,
La fit aller mourir au lieu de sa naissance.

НІМЕЧЧИНА.

80-ті роковини уродин Гінденбурга.

Ціла Німеччина обходила 2. ц. м. дуже торжественно 80-ліття уродин свого президента Гінденбурга. Особливо величаво випало це торжество в Берліні. Місто прибрало святочний вигляд, урядові установи вивісили республиканські прапори, на приватних домах маяли за те здебільша давні монархістичні стяги. Ряд офіціяльних делєгацій з побажаннями замикала делєгація б. старшин з часів війни в генералами Макензеном, фон Клюком і фон Лінзінгеном на чолі. Гінденбург одержав в день уродин 20 тисяч привітних депеш. З нагоди уродин президента оголошено в Німеччині широку амнестію.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Виключення Троцького.

Виконавчий Комітет комуністичного інтернаціоналу постановив виключити Троцького з числа кандидатів виконавчого комітету. В оголошенім у пресі комунікаті сказано: Не дивлячись на зобовязання, приняті в серпні, опозиція намагалася створити власну орґанізаційну централю, що означує спробу утворення початків нової партії Троцького. Рівночасно опозиція стояла у звязку з ріжними ґрупами виключеними з комінтерну як в Німеччині і Франції. Сам Троцький на однім засіданню президії виконавчого комтету дня 24. вересня заявив, що партійна дисципліна його не вяже і виступив в обороні Серебрякова, Преображенськоого і Шарова, котрі як самі признавалися орґанізували тайну друкарню, викриту сими днями, а ворожу до комуністичної партії. Тому що всі перестороги були без висліду, то дальша нечинність є небезпечна й недопустима.

Так отже комуністична партія переживає нові внутрішні потрясення. Характеристична була ця промова Троцького, про котру згадує комунікат. Говорячи про викинених із партії товаришів він сказав: „Ці товариші стоять на дві голові вище тих, які намагаються покрити насильство серпанком партійної дисципліни. Комінтерн і його кермуючий орґан, комуністична партія є лише зборищем бездумних і німих людей., послушних кільком провідникам. Нема вже партійної орґанізації, яка радить і рішає. Те, що лишилося, виконує безкритично накинені постанови. Над усім панує справа самооборони Сталіна і Бухаріна”.

Цікавий є також меморіял, що його ґрупа опозиціоністів післала центральному комітетові партії. Там сказано: **„ГПУ веде боротьбу не так з контрреволюціонерами, як радше з оправданим незадоволенням робітництва. Команда червоної армії в руках кулацьких елементів. Вона може стати знаряддям бонапартистичних авантюр. Платня робітників обнижується. Політика Ц. К. скріплює протипролетарські елєменти в краю”.**

ГРЕЦІЯ.

Арештування.

Під замітом за участь у змові проти правительства арештували в Атенах 7 офіцирів, аґентів Панґальоса, між ними сина Панґальоса, що є старшиною у фльоті. Відкрито порозуміння між аґентами Панґальоса і сторонниками королівства. Це порозуміння зміряло до того, щоби вибрати королем кн. Миколу, брата б. короля як тільки Панґальосові вдалосяб захопити власть.

ЕСПАНІЯ.

Змова на життя диктатора.

Еспанська поліція викрила змову на життя диктатора Прімо до Рівери. Замах мав бути виконаний підчас отворення Народніх Зборів дня 10. ц. м. У звязку з тим арештовано 19 осіб, в тім числі двох провідників республиканської партії Домінго і Лєсама. Поліція перевела труси і сконфіскувала понад 100 бомб. Є також чутки, що змова була спрямована не проти диктатора, але проти особи короля Альфонса.

МЕХІКО.

Повстання в Мехіку.

Три сотні місцевої залоги в місті Мехіко збунтувалися проти правительства Калєса. Вони вийшли в повнім узброєнню з гарматами і машиновими кріcами перед місто і там укріпилися в таборі. На чолі збунтованих відділів стоять ґенерали Серрано і Ґомез. Оба вони є кандидатами на президента і явними противниками Калєса та іншого кандидата Обреґона. Правительство Калєса певне, що без труду здавить це повстання.

ЄГИПЕТ.

Конфлікт з Радянщиною.

Свого часу забрали большевицькі власти в пристані Одеси египетський пароплав „Кості”. Єгипетське правительство даремне зверталося з проханням до московського уряду о зворот корабля. Большевики не тільки не віддали досі пароплаву а ще перемінили його назву на „Сакко і Ванзетті”. Супроти того єгипетське правительство сконфіскувало всі радянські кораблі в Суезкім Каналі і щойно тоді віддасть їх, коли большевики звернуть пароплав „Кості”.

ПАЛЕСТИНА.

Заговір в Єрусалимі.

В Єрусалимі викрили заговір на життя посадника міста і цілого ряду поміркованих арабських політиків. Досі арештовано 5 арабів, між іншими урядовця найвищої магометанської Ради.

Огляд часописів.

Історія т. зв. „прикрого інциденту“ з участю наших визначних громадян на равті у львівського воєводи відбилася голосним відгомоном на сторінках української преси. Ликують отже наші „лівi“, а головно большевицько-націоналістична „Рада“, що намагається всіма силами здискредитувати ненависне собі „УНДО“. В ч. 79 „Ради“ з дня 2. жовтня 1927 р. читаємо в статті „Останній акт трагікомедії УНДО“:

Сталося! Партія УНДО, та сама, що з такою зухвалою безличністю приписувала собі український патріотизм, службу народові та орієнтацію на „власні сили“, та партія пішла сьогодня явно на угодовщину...

Ухвала Центрального Комітету УНДО з 24. вересня 1927 р., якою скасовано попередню ухвалу з 10. IX. про завішення відомих „равтівців“ в правах членів партії, є зворотною подією в життю цієї партії, а також в політичному життю нашого краю. В дні 24. ц. м. ця партія фактично перестала істнувати як така, що мала претенсії мати в свойому таборі і народ. Коли ці вовки в овечій шкурі пішли явно з поляками, то цим самим з партії остався тільки верх, тільки штаб дотеперішньої партії УНДО, котрий жде собі заплати і ласки від можновладців за своє хлібоїдське становище. Коли ще деяка частина народу була ізза неосвідомленості в таборі УНДО, то що може вязати народ з партією УНДО сьогодня, коли ундівський провід пішов шляхами угодовщини...

Не забуває притім „Рада“ похвалити себе та заманіфестувати побіду своєї ідеольоґії“ (?!):

... На всьому фронті побідила наша правда і наша ідеольоґія. Це є ґенеральний доказ нашої правди і чистоти ідеольоґії Української Партії Праці, для-

---

Дух світа цього...

Коли дух чоловіка противиться духові Церкви, тоді звемо його загально духом цього світа.

Родиться він з трьох загально відомих пристрастей, які є: неупорядковане бажання багацтва, бажання змислових приємностей та бажання почестей або „гордість житейська“. Ті пристрастні пожадання є суттю грішного світа, вони є „духом цього світа“.

„Дух цього світа“ не є отже чимсь особливим для якогось часу або краю. Цей дух так давний, як давним є упавший світ, а так загальний, як бунтівнича людська природа. Має однак відповідно до часу і місця свої питомі признаки. Кожний період часу має свої ґнупости, яких жерел дуже тяжко найти, але в яких цілі громади, а нераз навіть цілі народи виявляють признаки діявольського опутання. Загалом здається, що „дух цього світа“ щораз більше поширюється. Цивілізація йде йому на руку, а поступ побільшує його спроможности. Пара й елєктрика ведуть його в найдальші закутини, а преса і почта робить йому вступ навіть до найскромнішого помешкання. Наслідком цього, моральна атмосфера, що в ній примушені ми жити, є так ним переповнена, що вдихуємо його постійно до самісінького осередку наших душ. І хочби ми були не знати як осторожні, цей світовий дух найде часто дорогу до нашого серця; бо як пише св. Папа Лев: „Навіть серце побожних, що цілковито є заняте ріжнородніми вимогами життя, не може запобігти, щоб бодай трохи світового пороху на ньому не осіло“.

Дехто очевидно скоро очищується з нього, подібно як стирається порохи з одежі чи меблів. Богато однак дозволюють йому лежати, доки не війде в їх душі.

„Коли люде світового духа побачуть, — каже св. Салезій — що хочеш вести побожне життя, сейчас зачнуть тебе обмавляти і висмівати. Найгірші між ними назвуть зміну, що в тобі зайшла, удаванням, фарисейством і лицемірством. Говоритимуть, що світ відкинув тебе від себе, і ти длятого навернувся до Бога. Твої приятелі заєдно будуть тобі подавати на свій спосіб, а на їх думку мудрі і добрі ради, що попадеш в мелянхолію і стратиш свою товариську позицію, що станеш незносним і перед часом постарієщся і т. п. Світ є очевидно несправедливим суддею: вибачний і терпеливий для своїх власних дітей, — острий і вимагаючий для дітей Божих...“

Коли світ є суворий взагалі для всіх дітей Божих, то в першій мірі для тих, що посвятилися цілковито службі Божій: для монахів, священиків, епископів і папів. Він хотів би зробити їх фактично відвічальними за всі терпіння, під якими стогне.

Люде світового духа підносять багато скарг на Христових слуг, подібно як колись робили те саме проти самого Христа. Можна часто почути таке: „Христові ученики повинні, як їх Учитель, бути бідними і стояти найдальше від світової мамони, бож ніяка почва не надається ліпше для божого жнива як убожество. І сама Церква не є ніколи шасливіша, як тоді, коли примушена є боротися з недостатком. Світські люде повинні для того не то побільшати її багацтво, а жадати звороту свойого майна! Бож всі добра світа є без сумніву правними спадщинами дітей світа!“

Инші знов кажуть, що особи посвячені зовсім службі релиґії, повинні обмежити свою діяльність на молитви й уділювання св. Тайн, бо світ є проти всяких виявів „клєрикальної“ чи церков-

того то й народ наш шораз густішими рядами (?) стає під її прапор.

Найоригінальнішим в згаданій статті „Ради“ є, міркування радянського патріота на тему, хто творить УНДО. Не багато думаючи помістив він між тими, що засідають в Ц. К. У. Н. Д. О. теж і гетманців — групу перемиського „Українського Голосу“ і львівської „Нової Зорі“, що визнають засаду, що „всяка власть дана від Бога“, і тому жде якогось ясновельможного гетьмана або царя.

Але наш „патріот“ наприкінці таки рефлєктується і оправдується:

Числимося з тим, що декому може здаватися, що все це пишемо в тій ціли, щоби з послідних подій в УНДО витягнути для себе користь. Ні! Говоримо все це, щоби сповнити обовязок супроти власного громадянства, інформуючи його від давна про це, що діється в УНДО.

Каже наша народня приповідка: „На злодієви шапка горить“.

* * *

„Д і л о“ в ч. 219 з дня 2. жовтня пятнує наших модерних революційних крикунів, яких називає прямо по імені „грабіжниками чести“:

Що в нашій історії вибивається на перший плян? Невзгодини, разпря, вічна взаїмна боротьба, що нищила всі зачатки й основи організації, а її наслідком руїна, чуже панування, ярмо. Князівська доба нашої історії проходила під знаком: брат на брата! Так довго вибухали й степенувалися роздори, війни зачаділи, так довго росла ненависть і так довго йшла боротьба при допомозі чужих сил, аж поки не розторощено української державности, а її руїни не стали фундаментами чужої могутности — спершу Литви, а опісля Польщі.

І скоро тільки в неволі прийшло до деякого опамятання, скоро тільки тисячі борців своєю кровю почали сціплювати нові фундаменти козацької державности, знову почав проявлятися дух злоби, зависти й анархії,— аж доки козацька державність не лягла в руїні. Скільки то всяких Катонів, часто на хлібах чужих сил, обдирали з чести найкращих будівничих України!...

Здавалось би, що після нової невдачі, розпорошення стихійної енергії народу, занапащення здобутків цілих поколінь прийде до опамятання. Здавалось би, що після важких досвідів ми почнемо відбудовувати і будувати, творити у взаїмному довірі і обопільній пошані. Та — на жаль — анархія і грабіжництво далі є головними признаками нашого життя. Особливо розпаношилося у нас грабіжництво моральне. Нема у нас ніодного діяча, ні одного громадського роб тника, якого не покривалаби верства найріжнородніших закидів, наклепів, видумок, підозрінь. Всякий авторітет топчеться з розмахом первісного чоловіка, всяку заслугу нівечиться, до всякого доброго і чесного діла притверджується клеймо чогось нечистого, випробованих народніх робітників, що несуть на собі тягар суспільної праці, ведеться на прилюдне позорище.

ної думки, поза чисто реліґійною ділянкою.

Гнів дітей світа викликують особливо святі. А причиною цього є, що вони „не є з цього світа“. Їх строге життя, їх покора і побожність, їх віра і богомільність є постійним протестом проти його принципів і практики. Сама згадка про них денервує дитину світа.

Пригляньмося дальше, як цей „дух світа“ проявляється в модерному світі.

Вже самим нашим природним розумом можемо до певної міри пізнати наше відношення до Бога. А що це пізнанне є несовершенне і неясне, тож сам Сотворитель приходить нам з помічю і через своє надприродне О б я в л е н н є так ясно і точно до нас говорить, що кожний, хто лиш уважно слухає, мусить Його зрозуміти. Голос Його, знаний вже в раю, чули на протязі століть ріжні народи; одні чули його голосніше та виразніше, инші, чули його слабше. І ого відгомін ніссся в старих переказах як між цивілізованими Греками і Римлянами, так і між півдикими мешканцями лісів, і слід сказати, що ніяка частина людства не була ніколи позбавлена цілковито добродійств надприроднього обявлення.

Дальше буде.

Д О П И С И

ПО РЕКОЛЄКЦІЯХ. (Спомин учасника.) Від 5—9 вересня ц. р. відбулася третя серія сьогорічніх духовних вправ для священиків перемиської епархії. Обширний і величавий будинок дух. семинарії примістив нас в своїх мурах. Сходяться знакомі і чужі, молоді і старі. Гарне враження роблять ці старці, що поважним, старечим кроком дістаються на другий поверх, де є приготовані кімнати для учасників. І ці старці на склоні свого життя йдуть відмолодити свої душі, набрати свіжих сил до дальшої праці, дати добрий примір молодшим.

Провідником реколєкцій о. Ігумен Галущинський ЧСВВ.

З найбільшою увагою слухали ми його наук, бо і годиться їх слухати... В своїх науках і точках до розважування порушив о. провідник всі прояви духовного життя священика. Орудуючи майстерно цитатами св. Письма головно псальмів і листів св. Павла, доторкнув усіх струн нашої душі, дав нам можність пізнати свої „вольная і невольная“, та загрів наші серця до праці над собою і повіреними.

В день закінчення духовних вправ відслужив преосв. Григорій архієрейську Сл. Божу, на якій приняли всі спільне св. причастія. В кінцевім слові до участників вказав Преосвящений на поверховність нинішнього світа, а нам поручив вглубитися в життя по приміру Петра риболовця.

По реколєкціях мав ще о. Провідник, як голова У. Х. О. нараду в справі У. Х. Орґанізації, давав вказівки як вести її та горячо поручав ширення органів, які видає У. Х. О.

о. Т е о ф і л ь Т а т о м и р.

О П О В І С Т К И

Інавґураційну Службу Божу з приводу нового шкільного академічного року відправить о. ігум. Т. Галущинський ЧСВВ. в неділю дня 9. жовтня о год. 9. рано в церкві св. Онуфрія при вул. Жовківській 36. До якнайчисленнішої участи в Богуслуженню запрошує все українське студентство

У п р а в а УХСО.

Перші товариські сходини членів Української Христіянської Студентської Орґанізації відбудуться в неділю дня 9. жовтня о год. 4. пополудни в салі домівки Марійського Товариства Молоді при вул. Сикстуській 39 А, партер. На цих сходинах виголосить Вп. д-р О. Назарук реферат на тему: „Вражіння з Канади й Америки“. Всі члени повинні обовязково явитись.

Бажаючі вступити в члени Орґанізації студентки і студенти можуть зголошуватися цього дня на чверть години перед початком сходин у згаданім льокали (то є о год. 15, 45 мін.).

У п р а в а УХСО.

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. —

КОМУНІКАТ.

По відомостям, які одержуємо з усіх закутків нашого краю видно, що так наші філії, так і приватні грмадяне роблять пильні заходи для ставлення українських воєнних памятників або для вмурования пропамятних таблиць в честь і в память наших поляглих Героїв. Витаючи цю ініціятиву дозволюємо собі звернути увагу всього українського громадянства і наших філій на деякі правні постанови, які слід узяти конче під увагу при будові воєнних памятників чи пропамятних таблиць.

Постанови в цій справі подані в декреті начальника держави з дня 3. січня 1919 р. Вз. Р. П. П. 225.

На основі постанов цього декрету всі фізичні і правні особи, так приватні як і публичні і навіть державні установи, що задумують поставити на публичному місці памятник, фіґуру або різьбу або вмурувати, чи прикріпити пропамятну таблицю, обовязані перед приступленням до робіт представити дотичний проект через своє староство до належного воєвідства, при якому є окремий відділ охорони воєнних могил, згл. відділ консерватора, який предложені проекти воєнних памятників розглядає і їх затверджує або відкидає, в залежности від того, чи ті проекти з огляду на їх публичний характер відповідають вимогам естетики й мистецтва, чи ні. Щоб дістати затвердження проекту памятника чи таблиці, треба переслати докладний рисунок памятника, подати точні його виміри і якість матеріялу, з якого має він бути зроблений, означити точно місце, на якому має він станути, подати точний текст написів на памятнику або на пропамятній таблиці і взагалі всі ті дані, які вияснювалиб достаточно думку (помисл) і подробиці виконання, як також і пластичні моделі (навипадок застосування пластичної різьби). До таких проектів треба долучити також всі ті рисункові чи фотоґрафічні дані, які пояснювалиб достаточно звязок проекту памятника чи таблиці з окруженням. Тих самих постанов треба придержуватися в тім випадку, коли переводиться більші направи або перебудову памятників, фіґури чи пропамятних таблиць. Памятники, фіґури й таблиці, що їх поставлено без захованння повищих постанов, можуть бути примусово усунені і на кошт ставляючих розібрані. Подані вище постанови не мають приноровлення тільки до тих памятників фіґур і пропамятних таблиць, що їх ставлять на **цвинтарях і внутрі церков приватні особи з власних (приватних) фондів для увіковічнення памяти їх фундаторів або їх найблищої родини,** як також до тих предметів, що посвячені **виключно цілям релігійного культу,** а також до тих таблиць і фіґур, які становлять орнамент будинку а проект його разом з орнаментом затвердила дотична будівельна влада. Не приноровлення до тих постанов може потягнути за собою крім розібрання памятника навіть кару тюрми і кару грошеву.

Подаючи отсим до відома зміст декрету начальника держави, на який покликуєтьсся польська влада при затверджуванню воєнних памятників, зазначуємо, що є дуже вказаним, щоб такі проекти памятників робив по можности інжинір-архітект, який, як обзнайомлений з технікою зможе своїм проектом відповісти вимогам отсього декрету. В поданню до влади автор проекту (інжинір-

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

ФУТРА, СВИТКИ, РАҐЛЯНИ мужеські, жіночі і діточі. — ПЛАЩІ з сибірій ських лошаків, астраханів, перських баранків, мурмлів, сельскінів і т. п.

БОА, ШАЛІ, ШАПКИ, ДИВАНИКИ перед ліжко. Великий вибір ШКІР до вбирання плащів суконь і т. п. Проситься жадати кредит. проспекту у фірми:

СТАНИСЛАВ СТЕМПКОВИЧ
МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛЬВІВ, пл. Капітульна ч. 1. — Ч. телєфону 48 50.

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ ПЕРЕФАСОВАННЯ ФУТЕР, БОА, ШАЛІВ, ШАПОК і т. п. — ЯКІСТЬ ТОВАРІВ І РОБОТИ ЗАҐАРАНТОВАНІ. 9—10

архітект) повинен його підписати. Щоб уможливити поодиноким нашим філіям і громадам придбати собі такі проєкти, Головна Рада подбає про те, аби цею технічною справою воєнних памятників і памяткових таблиць занялося Українське Технічне Товариство та щоб ті проєкти памятників робили наші інжинїри. Просимо при ставленню памятників керуватися отсими нашими вказівками, бо польська влада ставиться доволі ригорозно до наших починів у тім напрямі, уважаючи, що всі українські хрести чи памятники присвячені не цілям культу релігійного, але в першій мірі цілям культу національного і з огляду на цей публичний характер українських воєнних памятників влада буде вимагати виповнення всіх тих формальностей, які означені в декреті начальника держави. Отсе подаємо до відома всіх наших філій і цілого українського громадянства, щоб не наразити нікого на зовсім непотрібні кошти й на евентуальне розбирання памятників та щоб не знеохочувати ідейних людей до дальшої акції в тім напрямі, яка так інтензивно розпочалася.

Львів, дня 22. вересня 1927.

ГОЛОВНА РАДА ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ
Бр. Янів в. р. голова
д-р Німчук в. р. секретар.

НОВИНКИ

Конфіската „Поступу“. Староство в Жовкві, сконфіскувало чергове число „Поступу“ за деякі місця в поемі гр. Адама Монтрезора п. з Благовіщення. Длятого, що конфіскату має затвердити ще прокураторія у Львові, поява 7—8 числа „Поступу“ припинилася на декілька днів.

Вийшли на волю. В цих днях випустили судові власти на волю Івана та Михайла Бадівських із львівської слідчої тюрми. Оба сиділи в тюрмі цілий рік під замітом убивства куратора Собінського.

Знесення вязниці при вул. Баторія. Оноді на конференції в польському міністерстві справедливости, що занималася тюремництвом у Польщі, порішили між ін. знести слідчу вязницю при вул. Баторія у Львові.

Чи замах на куратора Рімера? Польські часописи подають, що в часі побуту куратора львівського шкільного округа Рімера в Перемишлі якийсь сотник польського війська стріляв до нього. До кімнати в готелі, що в ній перебував куратор Рімер, впало вікном кілька стрілів. Поліційні агенти побігли за цим, що стріляв і виявилося, що це сотник польських військ. Сотник держав іще в руці револьвер, щойно вистрлений і кричав: „Я ту жондзем“!

Самовбивство професора в Київі. У Київі відобрав собі життя професор таможнього бактеріольогічного інституту Савицький. Є це вже осьме цього року самовбивство професора радянських вищих шкіл.

Поява вовків. В Стрийщині і в околицях Сколього появилися вовки. В Бережниці стрийського повіту вовки вдерлися до середини села. Поява вовків у тих околицях звязана мабуть із повінью, що позаливала їм їх леговища.

„ОЛЬКА“ 1—15 найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. **Львів, Ринок ч. 35,** біля „Народньої Торговлі“.

Большевицький „індекс“. Совіти заборонили виставляти в сов. Росії опери: „Льогенґрін“, „Пікова дама“, „Ромео і Джулєта“ й оперетки: „Гейша“, „Польська кров“ і „Жриця вогню“.

Вбивців Трайковича звільнили. Після переслухання службовців радянського посольства у Варшаві Гусєва і Шлєтцера, польська судова влада не входячи в розвязання головного питання про те, чи оба службовці підлягають компетенції польського суду, не знайшла в їх вчинкові проступку передбаченого стат. 453 карного кодексу і підстав до поставлення їх в стан оскаржених. На цій підставі міністерство закордонних справ видало Гусєву і Шлетцеру візи на відїзд до Москви, який і відбувся 20. вересня.

Рекорд скорости літака. Французькі щоденники подають із застереженнями депешу з Венеції, що гідроплян ведений Англійцем Кінкодом осягнув у часі пробного лету в змаганнях за пугар Шнайдера в часі 35 хвиль пересічну скорість 523 кільометри на годину й побив так світовий рекорд скорости.

Видають більш як пяту частиину на горілку. „Рабочая Газета“ подає, що робітники, які працюють у Людіновській“ фабриці в Брянській ґуберній, яких заробіток виносить біля 250.000 карбованців, видають денно на горілку 55.000 карбованців.

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
Поручає: 2—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

Передплачуйте багато ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал
під назвою
ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Видає Товариство „Просвіта“.

Уже вийшло перше число. Зміст першого числа: Від Редакції. Життя і знання (23 образків). — О. Бочковський: Національне пробудження кольорових рас та Европа. — І. Крипякевич: Початки культури на Україні (9 образків). — І. Брик: Свято української пісні і М. Максимович (з портретом), — І. Раковський: Соняшні машини (8 образків). — В. Дорошенко: Василь Наріжний (з портретом). — В. Наріжний: Бурсак (Роман з дереворитами П. Холодного).

Передплата: на рік — 18 зол., на 6 місяців — 9 зол., на 3 місяці — 5 зол. Поодиноке число — 1 зол. 80 гр. Оказові числа за надісланням 2 зол.

Адреса Адміністрації:
Львів, Ринок 10/II. Тов-о „Просвіта“.

Замовляйте наші видання:
„ОСНОВИ СОЦІОЛЬОҐІЇ“ Ціна 2 зол. 80 сот. і „СВІТИЛА СХОДУ“ 3 золоті.
На поручене порто долучити 60 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА нові всякого рода перерібки, переховування :-: ня через літо. :-:
В. Зіхлєра Сини
НА РАТИ Львів, пл. Галицька 14/I.

ГУРТОВО ДЕТАЙЛІЧНО
ФУТРА
С. ФІШ
Львів, вулиця Гетьманська ч. 24.
Тел. 13-60.
Філія в Тернополі.
ДЕТАЙЛІЧНО ГУРТОВО

Парохія Горигляди коло Товмача
пошукує **ДЯКА**
іспитованого найрадше нежонатого (остаточно може бути і жонатий), котрийби запровадив і добре вишколив місцевий церковний хор. Посада до обняття сейчас. Листи поручені з поданням услівій слати на адресу: Федір Василишин, старший брат церк. у Гориглядах, почта Коропець (Когоріес) ad Товмач. 3—3

ПОЗІР! СВІЙ ДО СВОГО!
Краса і гордість парохії — церковні дзвони.
Коли хочете мати милозвучні дзвони
= ЗАМОВЛЯЙТЕ =
в одинокій українській ліярні
Михайла БРИЛИНСЬКОГО
ЛЬВІВ — ЗАМАРСТИНІВ
ВУЛ. СВ. МИХАЙЛА Ч. 14. 6—6
За витревалість дається ґарантія на 25 літ.
УМОВИ ПРИСТУПНІ. — СПЛАТИ РАТАМИ.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ католицький часопис для народа
ПРАВДА
Виходить що тиждня.
Ціна 2 зол. 50 с. на квартал.
Адреся Редакції і Адміністрації:
„Правда“ — Львів, вул. Льва Сапіги 26.

Видає і редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 41. (92.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 16. жотвня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Основи виховання. — Католицька церква і церковна всесвітня конференція. — З церковно-релігійного життя. — З новим академічним роком. — Політичний огляд. — ...„Бо їх є Царство Небесне". (фейлєтон). — Зі студентського життя. — Письмо до Редакції. — Дух світа цього... (фейлєтон.) — Дописи. — Оповістки. — Комунікат із Тов. Охорони Военних Могил. — Жертви. — Нові книжки. — Новинки. — Оголошення.

Основи виховання.

I.

Нема сумніву, що одним з найважніших і заразом найважчих питань нинішньої доби стала сьогодні справа виховання молоді. Виховне діло сьогодні не обмежується вже на більш менш тісний круг спеціялістів-педагогів. Воно стало справою дійсно загально-національною, що домагається і від кождого рядового члена суспільности належної уваги. Так є сьогодні скрізь у всіх народів, у націй недержавних і поневолених не менше, як і в пануючих і державних. Що інтерес до освітно-виховного діла зростав і у нас в парі з нашим національно-культурним відродженням, про це свідчить розбудова нашого приватного шкільництва, свідчать ті жертви, що їх наш нарід не дивлячись на загальну вбогість, все таки складає на освітно-виховні ціли.

Та досі ціле шкільне й позашкільне виховання молоді мало одну кардинальну хибу: кожда нація старалася виховати свою молодь передовсім тільки в національному дусі. Щойно тепер починають свідоміші світські виховники приходити до того що самого національного виховання для християнської молоді за мало. І вже щораз частійше відзиваються голоси за реформою виховання. Християнські народи високо культурні, що мають свою державу, що розпоряджають усіми потрібними до поступу засобами, переконуються, що дотеперішне виховання їх молоді не йде природними шляхами, що сама національна основа виховання далеко не вистарчає.

Коли всяка праця черпає свою вартість і значіння із своєї ціли, то виховна праця в очах усіх людей повинна мати вартість одну з найбільших. В наших часах ставиться як ціль виховання: так впливати на дитину, щоби вона дійшла до можливо повного фізично-психічного розвитку, до повної людської дозрілости, щоби кожда одиниця могла статися в міру своїх спосібностей учасницею сучасної собі культури, щоби могла з неї користати, щоби могла над її удержанням працювати, а навіть по своїй спромозі причинятися до її зросту й поступу. Є отже ціллю виховання зробити життя можливо якнайповнійше людським, можливо щасливим, а рівночасно пожиточним для суспільности, для своєї нації.

Очевидно, що така ціль і завданнє виховання є добрі, благородні й високі. Та, як уже в горі сказано, невистарчаючі, бо ані цілковиті, ані остаточні. Жити індивідуально й суспільно життєм культури своєї доби, користати з її духових і матеріяльних дібр, це для християнина не повинно бути ціллю, а тільки середником до ціли найвисшої, повної, остаточної, якою є слава Божа і власне щастя у вічному спасенню.

Нинішна культура, віддалена від Бога, є зла, зла не тим, що дає, бо дає богато цінних вартостей, але зла тим, чого не хоче дати. Її ідеалом не є Богочоловік, але тільки чоловік; її найвисшим висловом не християнізм, а гуманізм.

Віра, що вводить у земське життє чоловіка надприродність, ведучи його до вічної щасливости, тим самим каже оцінювати культуру по її вартости як посередної ціли, бо по вартости середника. Ціллю для віруючого є і може бути тільки Бог, а все інше, чисто людське, це тільки щораз висші щаблі, по яких людський дух вступає до повноти звершености.

Культура в християнському розумінню це така культура, яка в осередку життя ставить не що іншого, а саму нескінченість. Культура християнська, це і природа і дочасність, але доповнена ласкою й вічністю, це культура, в якій між землею і небом, між людською душею і небесним Вітцем нема роздору ні пропасти.

Очевидно, що таке становище, яке зовсім не легковажить властивої вартости поодиноких проявів культури, викликує однак відмінну їх оцінку. Для християнина культура це прегарний і могутній середник природного удосконалення, якому ласка надає нескінчену вартість, а його праця над удержанням і розвитком тої культури — це Божа служба для Божої слави, а рівночасно, але щойно на другому місці, праця для власного добра і для добра ближніх, не виключаючи дочасних, а навіть матеріяльних дібр.

Кінець буде.

Католицька Церква і церковна всесвітна конференція.

З нагоди часописної дискусії про відсутність католиків у недавній льозанській всесвітній церковній конференції пише о. д-р Ф. Міцка Т. І. з Інсбруку в 2 ч. „Dis Neue Reich" таке: Рим здержався від льозанської конференції, як здержувався від подібної конференції в Штокгольмі в 1925 р. Офіціяльна участь Риму в таких конференціях рівняласяби догматичній уступці. Жерелом усіх прав Церкви і останньою нормою її поступування є одержане від Христа післанництво. Силою того післанництва виступає вона перед народами як настановлена Богом учителька. Вона мусить собі одній приписувати те право, з виключенням інших конфесій. Всяке заслонювання цього становища булоби тільки неміччю й нечесністю. Цим означений є кут, під яким глядить Рим на інші віроісповідання, що відірвалися від нього. Це діти, що покинули свою матір, до яких має вона, обєктивно беручи, повне право. Длятого не може вона засідати з ними, як з рівноуправненими, до стола переговорів, щоби довідатися, під якими умовами готові вони вернути назад до єдности. Навпаки, Церква має право, дальше обєктивно беручи, домагатися тої єдности, має право ставити умови повного їх приняття. Її місія не при столі переговорів, але на катедрі. А такого становища не булиби признали папському заступникові ані в Штокгольмі, ані в Льозанні. Длятого Церква не може брати участи в таких конгресах, хочби і з якою симпатією до них відносилася.

Ба що більше. Після рішення Конґреґації св. Офіції з 8. липня ц. р. не вільно католикам брати навіть неофіціяльної участи в конґресах, зборах, товариствах, що працюють над зєдиненням усіх християнських віроісповідань. Конґреґація покликується на попереднє рішення з 1919 р. і на два письма Пія IX. з 1864 і 1862 р.

Участь католиків у таких конґресах пособлялаби тільки індеферентизмові.

Годі тут покликуватися на кардинала Мерсіє, який переговорював з деякими визначними англіканами про унійні питання, бо це були чисто приватні розмови.

Зовсім інакше булоби положеннє, колиби з католицького боку скликано такі унійні конґреси. Тоді мати кликалаби свої заблукані діти. Таке було недавно у Белеграді. Помимо запрошення, православні не явилися.

Зазначене становище католицької Церкви не перешкаджає їй симпатизувати з унійними конґресами протестантів

і православних. Ціль цих конґресів — це остаточне зєдиненнє з правдивою Христовою Церквою.

Без огляду на ті принціпові розважання можна загалом сильно сумніватися, чи участь католиків в того рода конґресах принеслаби яку користь. Співпраця всіх християнських віроісповідань неможлива ані з програмою: „спільна віра і рівний устрій“, ані з програмою: „християнське життє і християнська діяльність“. Перше ні, бо католицька Церква ніколи не може робити ніяких догматичних уступок; тимсамим відпадає також друга програма, бо католицька мораль і побожність є тісно звязана з догмою. Щоби це зрозуміти, вистане застановитися пр. над ріжним становищем католицьких і протестантських богословів що до пекучого сьогодня сексуального питання.

З церковно-релиґійного життя.

Кардинал Бійо зрікся своєї кардинальської гідности.

Зречення кардинала Бійо кардинальської гідности, випадок, небувалий вже від яких сто літ, приписують деякі симпатіям кардинала для осудженої Папою „Аксіон Франсес“. Тимчасом таке припущення є наскрізь невірне. Кард. Бійо осудив недавно сам скрайний націоналізм як нехристіянський; він був також інспіратором антімодерністичної енцикліки Пія X. Кард. Бійо, 82-літній старець, уже давніше виявив кілька разів бажання уступити з кардинальської колегії; він і приняв кардинальський капелюх в році 1911 дуже нерадо. Бійо належить до найкрасших Томістів. Він є по національности француз; належав до чину оо. Єзуїтів.

З католицької Церкви в Німеччині.

Після найновішої статистики випадає в Німеччині на одну католицьку парохію 2.692 душ. Що до зросту числа священиків, то рік 1926 виказує деякий поступ. В р. 1925 було студентів богословя 2.648, а в р. 1926 — 2.785. Зросло в р. 1926 також число монахів. Мужеських монастирів є в Німеччині 559, а монахів 10.458; жіночих монастирів 6.619, а монахинь 73.880. Найбільше є Бенедиктинів, відтак ідуть Францішкане, Милосерні брати, Капуцини, Місіонарі, Єзуїти і т. д. Місіонарську працю ведуть німецькі місіонарі в Китаю, Японії й полудневій Африці. Число католиків, що стоять під опікою німецьких місіонарів, виносить 807.651.

Домагання чехословацьких католиків у справі шкільництва.

В вересни ц. р. відбулося в Чехословаччині кілька соток зборів під кличем: „За вільну католицьку школу“. На зборах принято між іншим такі резолюції: 1) Збори застерігаються перед тим, щоби учителі вели серед шкільної молодіжи протихристіянську пропаганду та ображували релиґійні й конфесійні почування дітей; 2) Збори домагаються ревізії шкільних підручників і усунення протирелиґійних книжок; 3) Збори жадають відкликання закону, по якому наука релиґії не є обовязковим шкільним предметом. Так само жадають, щоби релиґійні практики в школі були обовязкові; 4) Збори протестують проти того, щоби католицькі діти тягано на гуситські обходи; 5) Вкінці збори домагаються католицьких шкіл.

З католицького життя в Швеції й Норвеґії.

Швеція була в середних віках цвитучою католицькою країною. Християнство завів тут в 829 р. Бенедиктинець Ансґар. В другій половині 12.ст. було тут архієпископство в Упсалі і 5 епископств. В 15. ст. основано в Упсалі університет. Тільки по кровавих револьтах удалося Густавови I. знищити в Швеції католицизм. Більш як 2.500 католицьких церков перейшло в протестантські руки. Щойно в половині 18. ст. знесено по части закони, які заборонювали під карою смерти католицьким священикам вступати на шведську землю. В р. 1783 повстав католицький вікаріят у Швеції, 1837 р. перша католицька церква. Сьогодня на 6 міліонів населення числить Швеція 3404 католиків, 8 парохій, 5 церков, 16 каплиць і 16 священиків, з чого 3 є шведами. — Католицьке життя в Норвеґії починаєтеься в половині 19. ст. В 1845 р. міг поселитися в Христіянії перший католицький священик. В 1869 р. основано в Норвеґії апостольську префектуру, в 1892. піднесено її до степеня вікаріяту. В р. 1920 числила Норвеґія на 2,649.775 мешканців 2.612 католиків. Апостольський вікаріят обіймає 17 стацій і 3 каплиці; в душпарстирстві є занятих 35 священиків, між тим 4 місцевих. В 1930 р. плянують Норвежці святкувати 900-літний ювилей св. Оляфа, короля, що ввів в Норвеґії християнство. З цього приводу йде вже тепер завзятий спір між протестантами й католиками. Всякі фанатичні протестанти хотять виключати католиків від обходу ювилею... католицького свята.

Католицькі школи в Зєд. Державах.

В Зєдинених Державах було в 1924 році 7.198 католицьких народних шкіл, а в 1926 р. вже 7.449. Число учеників збільшилося за той час о 74.991 і виносило в 1926 р. 2,111.560. Враз із учениками католиками по державних школах, було всіх католицьких дітей по школах 2,391.264. Католицьких учителів по католицьких народних школах було в 1926 р. 55.155, в порівнанню з р. 1924 більш о 3.532.

Католицький рух в Болгарії.

Болгарія має два римо-католицькі епископства, в Софії і Рущуку. Число католиків в першій дієцезії виносить около 21.200 душ; тут є 22 церкви, 20 світських священиків і 48 монаших. По школах. шпиталях і захоронках працює 132 монахині. Католицькі діти учаться в державних і приватних школах; між дітьми є 1.440 хлопців і 1.830 дівчат. Католицьких приватних ґімназій є 12 з 3.700 учениками зглядно ученицями. Крім того католики удержують два шпиталі і два сиротинці. В дієцезії Рущук є 16 церков, 20 священиків і 117.000 душ. Католицьких шкіл 14 з 2.000 учениками, дві низші ґімназії і дві повні ґімназії з 1.200 учениками. Крім католиків лат. обряду є ще в Болгарії 3.700 католиків грецького обряду. Ці мають 9 церков, вісім каплиць, три приватні школи з 10 учителями і 27 монахами. В Софії виходить католицький тижневик „Істина“.

Протестантські „терціярі“ в Франції.

Від чотирох літ істнує в Франції протестантський так зв. „третій чин“ (терціярі), оснований протестантським професором богословя пастором Монодом. Ціль „чину“ — поглиблення внутрішнього життя. Принціпи його: милосердя, простота і радість. Семий і осьмий параґраф правил „чину“ каже: „Апостольський Символ звучить: Вірю в святу католицьку, це значить загальну Церкву. Церкви, що вийшли з реформацій, це вітка католицтва; грецько-православна і римська Церква це дві другі вітки тої самої Церкви... Ми почуваємося духовими дітьми Церкви Христової“... До цього „чину“ відносяться ріжно французькі протестанти, одні ворожо, як до „католикуючих“, другі знов дуже прихильно, домагаючися ще більшого зближення до католицтва. — Останніми часами повстав подібний „чин“ також у Берліні...

З магометанського світа.

Число магометан виносить близько 250 міліонів, з того 106 міліонів знаходиться під британською владою, а 94 під владою інших европейських народів. У східній Европі, на Балкані і в Радянщині живе 19 міліонів магометан; 35 міліонів є незалежних. Донедавна магометанський світ відгороджувався цілковито від західної культури. Тепер наступає зміна. В Туреччині, по відділенню церкви від держави, заведено республиканську форму правління й швайцарське законодавство. Навіть до Нубії й Арабії втискається новий дух. Те саме бачимо в Єгипті. Тут веде вчений Алі Абдерразік пропаганду за тим, щоби вважати ісламу релиґійним рухом, який з політикою не має нічого спільного. За цю „єресь“ позбавив університет у Каіро Абдерразіка як „большевика“ професури. Недавно відбувся в Каіро паніслямський конґрес у справі каліфату. Конґрес рішив, що покищо неможливе привернення каліфату ізза сильного зросту націоналізму в магометанських краях. Помимо свого „модернізму“ є ісламу і дальше завзятим ворогом християнства.

З новим академічним роком

I.

Кождий нарід дорожить своєю молоддю, як найбільшою національною цінністю. Її переживання, її болі, смутки й хвилі радости находять найвразливійше відчуття серед громадянства. І є це вповні зрозуміле. Бож молодь це надія й майбутність кожного народу.

Значіннє молоді у поневоленого народу ще більше, як у народів державних. Нарід, що не має своєї державної незалежности, сподіється і бачить зреалізування своїх найвищих ідеалів виключно у молоді. Тому не може бути і не є йому чужим життя молоді, якщо це справді нарід здоровий і здібний до самостійного життя.

З новим академічним роком очі українського громадянства звертаються у сторону української академічної молоді. Близько 2.000 українського студенства зїхалося до столиці Льва, щоб з новим запасом сил взятися до науки на рідних..., але не своїх вищих школах.

II.

Серед невідрадних обставин починає українська академічна молодь новий академічний рік. Університетські власти крайно ворожо відносяться до української молоді, чого доказом є сотки неприйнятих Українців на університет і політехніку. Неприхильний українству ендецький дух, що всевладно царює у львівських Високих Школах ставить величезні перешкоди в науковій праці і для прийнятих на університет українських студентів. Лише дуже невелике число буває допущуване до семінарів і лябораторій, щоби там мати змогу працювати під кермою професорів. Це все очевидно викликує у студента пригноблений настрій та знеохочує його до праці в такій ворожій для нього атмосфері.

І тут велике завдання і обовязок українського громадянства допомогти морально своїй молоді в її тяжкім положенню. Це національний обовязок. Це допомога самим собі за краще завтра українського народу.

III.

Але крім сердечного співчуття і моральної піддержки з боку громадянства потрібує українська академічна молодь

матеріяльної допомоги. Здається, що широкі верстви нашого громадянства не знають про це страшне море горя і біди, крізь яке переходить львина частина українського студентства підчас університетських студій. Український студент син убогого селянина, робітника або урядника-інтелігента мусить від першого дня своїх студій сам працювати на своє удержання. Шляхом до заробітку бувають звичайно нужденно платні лекції або бюрова праця, що дуже висилює молодий організм. І звичайно буває так, що за важко зароблені гроші приходиться купити книжку і студент вже від половини місяця не має навіть 40 сотиків на обід і вдоволюється звичайно чаєм та шматком сухого хліба. Це ще не є найгірше і таких випадків є дуже багато. А поглянути на помарнілі лиця колись здорових мов дубчаки хлопців — то бачите, що туберкульоза і анемія виповнюють своє страшне діло нищення.

Молоде покоління це велика надія кожного народу. Колиж хочемо ми Українці запевнити собі кращу будучину — то витягнім помічну руку українському студентові. Нехай це не буде, що лиш раз у рік підчас „тижня українського студента" ми відчіпного кидаємо якусь лепту, бо українське студенство потрібує постійної піддержки всього громадянства.

IV.

В останних часах заснувалося у нас **„Товариство Прихильників Освіти", якого завданням між іншими є нести студіючій українській молоді матеріяльну допомогу. Тому не сумніваємося, що українське громадянство зрозуміє вагу завдань цего товариства і через масове вступлювання в його члени допоможе йому в осягненню намічених цілий. Добре булоб, щоб це сталося ще з цим новим академічним роком, який так дуже невесело зустрічає українське студенство.**

V.

Коли українське громадянство сповнить свій обовязок несення моральної і матеріяльної помочі студенству, тоді воно має право, а навіть обовязок допильнувати також цього, щоб молодь училася і працювала. Що більше, для громадянства не повинні бути чужі навіть думки, ідеали, надії і мрії молоді. Бож яка нинішна молодь, такою колись буде і Україна. Длятого спеціяльну увагу повинні присвятити студіючій молоді віруючі громадяни-християне, — для яких не може бути байдужним це, чи студентство сповнює свої обовязки супроти Бога і Церкви, чи ні. Старанням українського віруючого громадянства мусить бути, щоби повставали бурси і академічні доми, яких заряд буде в католицьких руках і де наше віруюче студентство знайде джерела релігійного зміцнення і утвердження. Бо лиш тоді буде певність, що молодь наша не зійде на манівці, що вона стане корисним і пожиточним членом нації.

Булоб бажаним, щоб з новим академічним роком затіснилися вузли симпатії і порозуміння між „батьками і дітьми". Бо лиш тоді коли „батьки" щиро заопікуються долею академічної молоді, а „діти" перестануть мудрувати на тему „нікчемности старших поколінь" (гляди „Студентські Вісти" ч. 5 за р. 1926) стануть більше скромними і візьмуться з розмахом до наукової праці — лиш тоді новий академічний рік стане новим етапом у боротьбі за Найвищий Ідеал Нації.

Іван Гладилович.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Справа розвязання сойму.

Про речинець розвязання теперішнього сойму ще напевно нічо невідомо. Є тільки **непровірені** чутки, що правительство назначило кінець законодатних установ на 30. листопада ц. р. З того на основі постанов конституції заключують, що нові вибори будуть розписані на день 25. лютого 1928, а новий сойм мавби зібратися 19. березня.

Американська позичка.

Дня 11. ц. м. делегати американської консорції Моннет і Фішер дістали з Ню Йорку телеґраму, що консорція годиться на польські контрпропозиції, то є на висоту емісійного курсу 92 за 100, висоту курсу викупу 103 і 7 відсотків річно. Супроти того зібралася в Бельведері рада міністрів, котра постановила негайно повідомити представників американської консорції, що польське правительство принимає позичку 72 міліонів долярів. Облігації будуть мати дату 15. жовтня 1927 з тим, що польське правительство матиме право сконвертувати позичку по 10 роках по курсі 103. Підписання умови відбудеться мабуть 13. ц. м. Часописи подають, що ефективна висота позички по відчисленню провізії і коштів буде 62 міліони долярів і два міліони фунтів штерл.

Нові посли у Варшаві.

Дня 10. ц. м. обняв урядування новоіменований румунський посол Девіла. Також новий посол Радянського Союзу Дмитро Богомолов вручив дня 11. ц. м. президентові держави свої вірительні грамоти.

Чутки про бльок меншостей.

Варшавський „Курєр поранни" подає вістку що немовби у звязи з близькими виборами вже твориться бльок усіх національних меншостей. До того бльоку малиб приступити всі жидівські партії з виїмком ортодоксів і робітничих партій, всі партії німецькі, а також „всі партії українські і русінські (?), білоруські, російські та литовські". Часопис подає, що запитаці о вияснення в тій справі жидівські посли всі ті вістки заперечили.

„Обуз Велькей Польскі".

Як ми вже писали в попереднім числі львівські поліційні власти перевели труси і арештування серед членів організації зв. „Обуз Велькей Польскі". Цього тижня поліція перевела вже третю ревізію в домівці ОВП., де забрала всі акти організації. Представників організації гр. Дзедушицького, інж. Беньковського і редактора Бертонія візвали до дирекції поліції, де повідомлено їх що з нинішним днем припинюється діяльність організації ОВП у Сх. Галичині. Як причину припинення діяльности подано, що організація ОВП та її члени ведуть шкідливу для держави діяльність.

Польсько-литовське напруження.

Польсько-литовський спір приняв останніми часами дуже гострі форми. Як відомо, теперішнє литовське правительство бажає так змінити свою конституцію, щоби там виразно було зазначено, що столицею Литви є Вильно. Поїздка Вальдемараса, литовського премієра, за границю мала на меті зєднання помочі міжнародніх чинників. Як протиакцію

Д-р І. К.

„...Бо їх є Царство Небесне".

Його знали в усему селі та в околичних селах, цего Антона Слободяна, як одного з цих пропащих істот, що їх життя знає тілько багато.

Я був іще молодим священиком в цему селі, що в ньому він час від часу ходив від хати до хати за прошеним хлібом. Хоч обдертий, мова й постава зраджували, що він знав колись кращі часи. Тамечки оповіли мені його минуле, коли я одної днини напоминав батьків одного з найдикіщих учнів, щоб вони не позваляли синови ганятись за прошаком та насміхатися й глумитися з нього. Оповіли мені його минуле тай інших, що їх життєва доля сплелася була з його долею. Є в цему чимало траґедії і чимало героїзму — а що життя більшости людей, без огляду на трішки радости, що сяє всюди, та всеж таки мусить складатися з траґічности й із героїзму, хай буде мені вільно переповісти це, що оповідали мені.

*

Антін Слободян—розуміється що я змінив його назвище—був по званню вояк, старший десятник у ґарнізоновому місті і люде оповідали мені частенько, який то славний був колись із нього вояка. Усе на ньому було чисте аж сяло, сам він був меткий та невсипущий у службі, безоглядний для ледачих, а привітливий всякому, хто сповняв свої обовязки й повинности. Багато молодших зі села служило під ним і не було ніодного, хто не говоривби з поважанням про свойого колишнього старшого десятника Слободяна.

Слободян був з богацького роду. Не одному бідакови зі свойого куріння, казали, допоміг він нераз грішми. Був він ярким противенством своєї матері, що жила в його родинному містечку й що її всі оминали за її скупість та ненаситню жадобу. Говорили про неї, що вона раз жінку, що ходила за прошеним хлібом і Христа ради благала шматка хліба для голодної дитини, відправила такими простацькими й непривітливими словами, що бідна жінка хлипаючи закликала:

— Хай Господь буде милосерніший для ваших діток, як ви були для моєї дитинки!

Тоді стара Ганиська Слободяниха закликала з глумом:

— Маю тільки одинака й він ніколи не потребуватиме ходити за прошеним хлібом!

Та Антін Слободян мусів всеж таки їсти прошений хліб у свойому житті.

Малим хлопям радо бавився Антошко з дітьми їх сусіда, з маленькою русявенькою Ксенею та з її сліпим від уродження братчиком Гаврилком. Так як діти бавляться, так і вони бавилися разом... будували хатки з камінчиків і глини та вогкого піску, засаджували маленькі городці з усякими листочками та гильочками, як то діти вміють. І розмовляли нераз діти так простодушно про будуче своє, як то Антолко і Ксеня стануть колись чоловіком і жінкою й як то тоді добре буде бідному сліпому Гаврилкові. Тоді косичив хлопчина маленькій дівчинці ніжну русяву головку жовтими купчаками, синіми волошками та червоним маком і плескав на радощах у долоні, як так стояв на вколішках перед товаришкою дитячих забав, що її він такечки закосичив.

А потім прийшли роки, що в них тихе прочуття дитячих забав бажало сповнення. Та Антонова мати потоптала все в цему квітнику ко ання, що будилося з просоння. Вона загрозила синови, що видідичить його, коли введе в її дім убогу Ксеню, що її одиноким віном буде сліпий Гаврилко. Антін мало зважав на це, його звання позволяло йому вкінці й жити з жінкою й дитиною й без батьківського майна. Та коли мати в безмежному засліпленні загрозила йому, що проклене його, коли він спротивиться її волі, тоді в дівчині, у звичайно такій тихій та смирненькій Ксені, збудилася героїня й вона звернула йому назад слово, що він дав їй. І зробила вона це так рішуче, що

проти литовських плянів можна вважати деякі останні кроки польського правительства. Польський міністер загр. справ Залеський відбув сими днями в Парижі наради з Бріяном і Чемберленом. Здогадуються, що темою тих політичних розмов була між иншими і справа польсько-литовського спору. Рівночасно польське правительство рішило зробити політичну демонстрацію в самім Вільні. Минулої неділі влаштувала польська влада торжество з приводу 7-ої річниці прилучення Вільна й Віленщини до Польщі. На це торжество прибув премієр Пілсудський, міністри: Добруцький, Станевич, ґенерал Складковський і Кноль та багато інших представників влади. В тій маніфестації взяли участь як прихильники так і противники теперішнього правительства. Марш. Пілсудського вітали у Вильні однодушно легіонери з „довбурчиками" і з „галерчиками", демократи ріжних відтінків з монархістами і соціялістами. Найважнійшою точкою віленської демонстрації проти литовського правительства було протестаційне віче. Окремо відбувалася нарада приявних членів правительства. Нарада мала чисто політичний характер, але висліди її держать в тайні.

Відпустки для жовнірів з околиць навіщених повіню.

Міністерство військових справ видало розпорядження, щоби давати відпустки жовнірам, котрі походять з околиць навіщених повіню. Відпустки треватимуть від 10 днів до 4 тижнів, а давати їх будуть на те, щоби жовніри могли помагати своїм родинам при відбудові знищених господарств. На час відпустки належаться жовнірові весь приділ грошевий і за харчі.

ЛИТВА.

Маніфестації в Ковні.

В Ковні і цілій литовській державі відбулися протипольські демонстрації з нагоди 7 роковин утрати Віленщини. В торжестві, що мало характер національної жалоби, взяли участь усі міністри з премієром Вальдемарасом на чолі. Литовське правительство видало комунікат, в котрім підчеркує змагання Литви до відзискання Вільна. Дня 9. ц. м. литовські часописи вийшли в чорних обвідках. Статті присвячені роковинам утрати Вільна. Урядово „Литва" помістила статтю премієра Вальдемараса, в котрій цей взиває литовців, щоб не падали духом та щоб були гідні вийти до землі Гедиміна. На численних протестуючих вічах принято резолюції проти польського терору на Виленщині. Доносять про зарядження мобілізації литовських шавлісів. „Телеґрафен Уніон" повідомляє, що анґлійське, французське й італійське правитель- мають в дипльоматичній дорозі поробити старання для полагодження польсько - литовського спору. Паризький кореспондент „Н. Фр. Пресе" пише, що будьтоби Анґлія, Франція й Італія признали права Литви до Віленщини і стараються відповідно вплинути на Польщу.

НІМЕЧЧИНА.

Німецькі католики і новий шкільний закон.

Німецький парлямент займається тепер новим шкільним законом. Проект цей вже передискутовано в комісіях і він мав прийти на пленум парляменту цього тижня в пятницю. Саксонська католицька шкільна орґанізація разом з католицьким учительським союзом рішили поперти правительственний проєкт нового шкільного закона, бо в ньому видно змагання поставити шкільне питання на ґрунті справедливости і свободи совісти, хоч в цілому проект не сповняє всіх домагань католиків. Також у Кольонії влаштували католицькі шкільні орґанізації анкету в справі віроісповідної школи. Порішено домагатися, щоби віроісповідна школа в ніякому разі не була гірше трактована як інші роди шкіл.

Зменшення окупаційних військ.

Німецькі власти дістали вже урядове повідомлення від французької головної команди, що від 25. ц. м. найдалі до тижня буде зменшене число окупаційних військ. 4000 війська вже має приказ до відходу, розходиться ще про евакуацію 6000 людий. Так лишиться на німецькій території ще 48000 самих французьких військ.

АВСТРІЯ.

Християнські суспільники і соціялісти.

Австрійські соціялдемократи предложили християнсько-суспільній партії заключення коаліції. Християнська суспільна партія цю пропозицію відкинула. Міністер освіти Шміц, оден з близьких співробітників канцлера о. Зайпля, на одних публичних зборах сказав, що християнсько-суспільна партія не думає вступати в коаліцію з протекторами липневих заворушень.

ЮГОСЛАВІЯ.

Конфлікт з Болгарією.

Між Югославією і Болгарією прийшло останніми часами до сильного непорозуміння. Причиною часті тепер напади македонських відділів, що орґанізуються на болгарській території. До того всього долучилося вбивство сербського ґенерала Ковачевіча. Югославянське правительство переслало гостру ноту до правительства в Софії. В ноті жадано розвязання македонського революційного комітету й арештування одного болгарського ґенерала замішаного до акції згаданого комітету. Югословянське правительство заборонило болгарським підданим вїзд до Югославії. Одначе відповідь болгарського правительства була того рода, що відразу вплинула на злагіднення кризи. Сьогодні вже можна надіятися, що непорозуміння буде полагоджене. В Болгарії скликано надзвичайну сесію „собранія". На тім засіданню правительство предложить проєкт закона про воєнне положення в македонській области.

ФРАНЦІЯ.

За розрив з Радянщиною.

До недавна ще французьке правительство було за вдержанням дипльоматичних взаємин з Москвою. Навіть праве крило в кабінеті міністрів, отже Поанкаре і Марен були проти розриву. Тепер уже і Бріян прийшов до пересвідчення, що взаємини з большевиками є неможливі. Розрив з Радянщиною мабуть є вже дуже близький.

Перед процесом Шварцбарта.

Жидівська телеґрафічна агенція доносить із Парижа, що акт обвинувачення проти вбийника С. Петлюри зложений в дуже гострім тоні. Прокуратор схарактеризував пок. Петлюру як чесного українського патріота і відкидає обвинувачення його в жидівських погромах. Натомість не бачить ніяких ідейних мотивів у поступку вбийника. З Варшави виїхав уже адвокат Ч. Познанський, що буде заступати вдову Петлю-

---

сливе зівсім приготовленому Антонові не оставало найменьшої надії.

Від тоді наче щось прорвалося в доси такій тугій людині. Пішло все шкереберть, спершу поволи, ледви замітно, а потім швидкою-ходою. Демон неспокою найшов на нього й погнав його з рідного містечка на південно-африканську війну. Тоді була війна з Бурами й скрізь наймали до анґлійської армії тай він зголосився. Не працався ні з ким, як відходив. Перед ненькою не хотів уже являтися, а ця одна, що могла його спинити, вона-ж була причиною, що він відходив... що він відходив, щоб усе забути, що було поза ним!

У південній Африці пострілили Антона й він став калікою. Так і відставили його до дому. Та не вернув він у родинне містечко—ні, так не слід було бачити його знайомим. Вдалося півнемічникови найти зайняття, що з нього міг жити. Та демон неспокою схопив його в свою власть і прикликав демона пияньства й оба ці демони доводили поволи Антона Слободяна до руїни.

Дома не знали ніщо про це все. Мати, правда, довідалася про його поранення в Африці, та тверда жінка подвійно була люта на сина, що проти її волі відійшов від ньої й вертав тепер до дому. А Ксеня? Ах, вона мусіла день і ніч силувати себе не думати вже про цего, що зза ньої не повинен був почути проклону з уст, що чейже мали говорити слова благословенства, бож це були уста матері.

Літа минали так. Аж упав страшний удар на Слободяниху. Вона стратила все майно. Великанська дефравдація в касі, що в ній вона мала зложені гроші, була причиною. Не видержала цего стара жінка, що все життя майно й гроші були для неї божищем. Важкий підвій поклав її на довго в постіль й гіркі дні завітали до ньої. Їй, що ще нікому не зробила добра, не хотів ніхто робити добра. Усі виминали її, усі без співчуття слухали про її терпіння. Усі... тільки одна ні: Ксеня! Вдруге збудилася героїня в молодій дівчині й бідна Ксеня стала милосерною доглядачкою ще біднішої жінки, що колись була така немилосерна для ньої, безпомічної сестри сліпого брата. І потреба помочі перемогла впертий, твердий і замкнений ум недужої. Вона прийняла прислугу Ксеньки, спершу, бо не мала нікого іншого, а потім, бо спокійна, зручна дівчина, шо на вид ніколи не мучилася, ставала із дня на день конечнішою.

Часто запитувала себе, чому вона робила це все — та не вміла сама собі дати на це відповіди. Вона знала тільки, що дріжучі руки старухи, що їм вона теперечки подавала страву й напиток, колись, багато літ тому назад, спочивали на кучериках хлопця, що був товаришем її забав і... раз її снів про щастя найтайнішим щастям. І коли вона в довгі ночі терпіння сиділа біля постелі недужої, тоді часом малесеньку хвилиночку здавалося їй, начеб вона знову була маленька дівчинка й неначе знов увіходить у хату рука в руку з ньою буйне хлопя, що передтим закосичило її квітками й віночками й кличе: „Гляньте, мамо, яка вона гарна!" А потім здавалося їй, що царство небесне на землі мусить іще прийти для них обоїх... що мусять одного дня відчинитися двері й він мусить увійти та впасти на вколішки перед неньчиною постілю й сказати: „Тепер уже не можете проклинати, мамо! Тепер можеш її, тепер мусиш нас поблагословити".

Та він не вертав — і вона на дармо дожидала, сподівалася його приходу й щастя та царства небесного на землі, що в ньому повинно поселитися щастя. Антін Слободян став тимчасом там у широкому світі людиною без всякого внутрішнього стриму, що ніхто його ніде не міг потрібувати й ніхто не хотів держата в себе, людиною, що почала вже непостійне, бурлацьке життя, все в товаристві двох демонів, що йшли обабіч нього й не кидали вже його, бо бажали його знищити.

(Кінець буде.)

ри, котра внесла проти вбийника ци вільний позов. З Варшави виїхало на процес 22 свідків. Є це в більшости особи, що близько стояли до покійного отамана як в часі його перебування на Україні так і на еміграції в Польщі.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Відкликання Раковського.

На рішуче домагання французького правительства радянська влада була приневолена відкликати свого амбасадора в Парижі, Раковського. Рівночасно з декретом про це відкликання появився комунікат ради народніх комісарів що до справ радянської амбасади в Парижі.

Боротьба в компартії.

Боротьба в комуністичній партії між правлячою групою Сталіна і опозицією під проводом Троцького загострюється. Недавно арештовано визначнійших представників опозиції, між ними і прибічного секретаря Троцького.

„Пролєтарська гвардія".

Радянське правительство рішило на внесок Ворошилова утворити т. зв. „Пролєтарську гвардію". Ця гвардія мала б бути тим для червоної армії, чим для населення є ГПУ (чека). Вона має боронити радянську владу перед опозиціоністами, котрі чим раз більше находять прихильників між „червоноармейцями". „Пролєтарська гвардія„ — рід військової жандармерії буде мати окремий одностріл. Одна дивізія „Прол. гвардії" буде мати осідок в Москві, друга в Лєнінграді, третя у Харкові.

Зі студентського життя.

Новий академічний рік розпочали українські студенти навгураційною Службою Божою, яку відправив о. ігумен Теодозій Галущинський ЧСВВ. в церкві св. Онуфрія. Серед численно зібраної академічної молоді можна було завримітити представника „Товариства Прихильників Освіти", п. президента В. Децикевича. По Службі Божій звернувся о. Галущинський до приявного студентства з горячими словами заохоти до праці, взиваючи їх теж залишитись вірними своїм релігійним переконанням.

Пополудни дня 9. жовтня відбулися перші товариські сходини християнської організації українських студентів. Тому, що д-р Осип Назарук нагло захворів, заповіджений ним відчит „Вражіння з Канади й Америки" не відбувся.

Письмо до Редакції.

В справі допису „зі Станиславова", поміщеного у 213 ч. „Діла" дістали ми з проханням о поміщення оце письмо:

У щоденнику „Діло" з дня 24. вересня ц. р. ч. 213 в дописі „зі Станиславова" подано між іншими про „збільшений український стан посідання в Станиславові". — В тім місци дописувач „Діла" радіє вправді, що наш стан посідання в Станиславові „скріпився в останнім часі" через закупно величавих двох реальностей Епископським Ординаріятом в Станиславові, та зараз по радости переходить у сумний настрій, бо мовляв Епископ не розуміється на інтересах, та заплатив за ці реальности „надмірні ціни, а відтак відбудову каменици набутої від Горовіців, віддав іновірцеві інж. Вайнґартенові, який „віддає усі роботи, як мулярські, бетонові, теслярські, столярські, слюсарські, бляхарські, шклярські і т. д. своїм людям, також іновірцям".

Обі ці замітки дописувача не випливають з доброї волі, а сум його є нещирий. Бо якби шановний дописувач був заглянув до актів повітового суду в Станиславові під Ч. Е. V. 4568/26, та актів магістрату, що відносяться до реальности Горовіців, бувби пересвідчився, що реальність д-ра Овчарського оцінили знатоки (між ними наш інж. К. Малецький) на суму 1.263.924 зол. 80 сот., що на доляри представляє около 140.000 ам. долярів. Знова що-до реальности Горовіців, то минувшого року пертрактував магістрат о її купно за ціну 55.000 ам. дол. Коли за реальність від д-ра Овчарського заплатив Еп. Ординаріят 106.000 ам. дол., а за реальність від Горовіців 45.000 ам. дол., як згідно з правдою подає дописувач „Діла", то ціни ті супроти повисших даних не є „надмірно високі." Впрочім торги о купно обох цих реальностей протягались майже через пів року, що в Станиславові було загально звісним, мав отже шан. дописувач час і нагоду своєю радою і знанням помогти Ординаріятові купити ці реальности за низшу ціну, а тоді не тільки одержавби був своєрідне благословення, але також гарне барашівне в ефективній американській валюті так, що шан. дописувач не бувби мав причини тепер сумувати.

Реальність від Горовіців купив Епископський Ординаріят не маючи часово грошей на заплату цілої ціни купна так, що при гіпотеці залишився довг 20.000 ам. дол.

До відбудови цеї реальности треба було негайно приступити, щоби будинок дальше не нищився, а на це також Ординаріят не мав хвилево грошевих засобів. А що між нашими підприємцями не було таких, щоби могли наразі своїми фондами до висоти кільканайцятьох тисяч долярів перевести відбудову, Ординаріят був приневолений віддати відбудову засібному в готівку іновірцеві, інж. Вайнґартенові. Одначе в умові застережено, що той підприємець має дальші роботи поручати нашим людям. Згідно з тим застереженням при відбудові обняли наші ремісники такі роботи: мулярські і бетонярські — Грицак Михайло; теслярські — Томків Михайло і Воробюк Михайло; бляхарські — Снігурович М.; столярські — Спасович Олекса; розбірка і вивіз румовища — Івасютак Михайло; достава шутру — Грицуляк Роман; достава піску — Веретка Іван і Гринишин Н. Денних робітників-українців працює при відбудові 95%.

Так виглядають в дійсности справи закупна реальностей Ординаріятом у Станиславові і їх відбудова.

При кінци дописи замічує шан. дописувач, що справу віддачі відбудови іновірцеві, як „оповідають в місті", „рішила... непереможна протекція якоїсь вихрещеної особи з жидів та впливи тієїж на одного з крилошан". Місто відповіди на цю послідну замітку, відсилаю шан. дописувача до передової статі „Діла", уміщеної в числі 219 під заголовком „Грабіжники чести".

Повисше вияснення пересилаю до використання у Вашім Шановнім часописі.

О. Мельникович,
суб. нотар.

Замовляйте наші видання:
„ОСНОВИ СОЦІОЛЬОГІЇ" Ціна 2 зол. 80 сот. і „СВІТИЛА СХОДУ" 3 золоті.
На поручене порто долучити 60 сот.

Присилайте передплату на „НОВУ ЗОРЮ".

Дух світа цього...

Певна річ є, що до вибранців Божих можуть причислятися лиш ті, що вірять в Його Обявлення і в тій вірі живуть.

Були люде, що хотіли реформувати християнську релігію і привести її до стану, які за жерело оправдання приймали саму віру, і з цього переконання робили таке заключення: „Можеш робити, що тільки хочеш, і це тобі не зашкодить, якщо лиш віру маєш, бо віра очищує всі гріхи". „Доки християнин вірить, не може бути погублений, навіть хочби сам цього бажав і хочби мав найбільші гріхи, бо ніякий гріх не може його погубити, з винятком гріха невірства". (Лютер: З вавилонської неволі.)

А гляньте на теперішних протестантів! (бо про них це мова) Що за дивна в них непослідовність! Як мститься їх блуд! Колись підносили вони успішність віри до самого неба, а за ніщо вважали добрі діла. А тепер до цього дійшли, що кажуть, що надприродна віра є цілком непотрібна, а вповні вистарчають самі природно добрі діла. Не диво, що серед такого помішання і для браку одного основного прінціпу розпався протестантизм на сотки ріжних, взаїмно поборюючихся сект, між якими в більшости панують сумніви і недовірство.

Правдою є, що поза видимим стадом Христа є деякі щирі душі, що сильно вірять майже в кождий артикул обявленої правди; инші з кожним днем щораз більше зближуються до католицької Церкви, а деякі знов таки дістануть вкінці ласку вступлення до її суспільности. Є це для нас потішаюче. Але щож сказати про масу тих біблійних християн, що сліпою відразою до католицької науки відзначаються? За що вважають вони Біблію, з якої, як кажуть, взялася їх віра? Яка є їх віра в Христа, що Його іменем чванькувато звуться?

Що до Біблії, то колись почитали її не лиш як слово Боже, а як якийсь рід божища, та вважали її одиноким джерелом Обявлення. Нині знов говорять, що Біблія це діло чисто людського походження, та що містить в собі зле уложений збір байок-оповідань, що їх вартість рівняється старинним поганським митам.

А що до Христа, то колись був це для протестантів взагалі Єдинородний Син Божий, — посередник між Небесним Вітцем а впавшим людським родом, — Спаситель, що цілковито задосить учинив за гріхи світа, так, що нам не лишилось нічо инше, як прямо „обняти Його хрест". Тепер є Він для більшости з них лиш найвисшим взором людини, яка колинебудь була на землі. Не мають Його вже більше за посередника між Небесним Вітцем а впавшим людським родом, бо кажуть: людський рід як такий ніколи не впав.[1]) Не вважають Його теж Спасителем, що цілковито задосить учинив за гріхи світа, а говорять, що кожний може сам за свої гріхи цілковито надоложити. Що є Він, як кожний инший чоловік, прямо образом або природним обявленням Бога, що в природі і через природу в часі щораз виразніше виявляється. Надприроднього обявлення, себто такого, що виходить безпосередно від Бога, отже і надприродньої віри на їх думку цілком нема. Релігія як і Обявлення є мовляв чимсь цілком природним і підлягаючим правам загального поступу, і говорять таке: „В релігії є постійний поступ". — Правдивою ціллю тих самозванчих провідників модерної думки є помагати так званому розвиткови віри, себто, нищити всяку надприродну віру.

І для того всі вони хочуть, щоб їх уважали за пророків нової віри, за проповідників нового Євангелія, що в ньому помішали разом юдаїзм, магомеданізм, буддизм і християнізм, вважаючи їх одним все розвиваючимся Обявленням.

Відкинувши світло надприродного

[1]) Заперечують через те науку про первородний гріх і конечність хрещення. Многі отже між ними є лиш християнами з імення, а в дійсности це нехрещені погане.

ДОПИСИ.

ТУРЧАНЩИНА. (Св. Місія в Завадці). Височанський деканат відбув від тристалітньої річниці св. Йосафата 8 місій під проводом кондеканальних священиків. О. Бадан, парох Завадки, котрий був провідником місій в чотирох парохіях свого деканату, зрозумів, що чужосторонні священики, а тим більше монахи краще загріють своїми науками нашого Бойка й уладив у своїй парохії св. місію під проводом ОО. Василіян від 13 до 19 серпня ц р.

Св. місія зачалась 13 серпня пополудни привитанням отців місіонарів і першою наукою о. провідника Северина Бараника ЧСВВ. Всіх проповідей виголосили оо. місіонарі 20 і відбули 3 катехізації. — Нарід, хоч час був горячий, бо початок жнив в горах, ходив пильно на науку, слухав радо голошених наук оо. Василіян, котрі зуміли промовити до душі нашого Бойка, своїми гарно виголошеними, мудро обдуманими та для наших Бойків зрозумілими науками загріти до обнови їх душ. Доказом того була сповідь і св. причастіє, до котрих приступило до 2000 вірних разом з дітьми в часі св. місії.

До торжественного закінчення св. місії причинився несподіваний, а для священиків і вірних височанського деканату милий приїзд нашого Владики, Преосвящ. Йосафата, котрий мимо лихого здоровля приїхав до Завадки і закінчив св. місію. Хоч приїзд цей був несподіваний, бо ледви день перед приїздом парох і вірні довідались про приїзд дорогого гостя, перед Завадкою чекала на Преосвященого Йосафата бандерія зложена з 100 їздців, котра впровадила Преосвященого перед тріюмфальну браму. Там привитав Преосвященого війт з Завадки в імени громади, а о. декан з оо. місіонарами і оо. кондеканальними в імени деканату. По короткім привитанню о. пароха при вхідових дверях церкви Преосвящений при звуках „буди імя Господне...“ хору під управою учителя Пруца, ввійшов до церкви, де відправив молебень, а відтак виголосив до зібраного народу на дворі науку про значіння закінчення св. місії. По Архієрейській Службі Божій приступило до св. Причастія до 1500 вірних.

Нарід з жалем пращав Преосвященого і оо. Василіян. Лиця вірних вказували, що спомин св. місії і несподіване посіщення Архієрея, не скоро затреться в памяти вірних і буде мати благодатний вплив на парохію Завадка і околичні парохії.

Присутний.

СТАНИСЛАВІВ. (Місія в каплиці ОО. Редемптористів). З правдивою приємністю повитало станиславівське громадянство вістку, що ОО. Редемптористи, які обслуговували досі малу церковцю на передмістю Гірка, купили при вулиці Голуховського велику площу з городом (2 морґи), де мав бути поставлений монастир і церква, доступна для всіх вірних. Енергічно взялися ОО. Редемптористи до праці. Протягом одного літа переробили дім, що стояв на площі на манастир, а з весною сього року виставили обширну каплицю для загалу вірних.

Другого серпня, в день св. Іллі, довершив Преосвящений Еп. Григорій Хомишин посвячення цеї каплиці й від тоді почалися у ній щоденні богослуження. Що дня правиться там три Службі Божі (½ 6, 6, 7 год.), а вечером о 6 год. молебен і суплікація. В неділю й свята о 8. год. співана, а о 10 год. читана Служба Божа з короткою проповідю. Час дуже догідний для інтелігентного громадянства.

Властиве відданнє каплиці до загального вжитку відбулося на Чесного Хреста ц. р., що є храмовим святом цеї каплиці. Попередила сю торжественну хвилю, велика Місія від 17-го до 29-го вересня. Місія відбулась під проводом ОО. Редемптористів: о. Якова й о. Породка.

Вершком Місії був величавий похід із місійним хрестом головними вулицями міста. Взяло в ньому участь до 20.000 людий. Цей похід був справжньою маніфестацією християнських почувань станиславівської громади. До походу запрошено дооколичні села з процесіями. Вернувши до каплиці, похід уставився біля горбка, де мав бути вкопаний св. хрест. Довкруги маяли церковні прапори, з тисячних грудий неслась побожна пісня — молитва, якийсь вищий духовний настрій обгортав усіх, а вже до глибини душі зворушили всіх присутних слова проповіди під хрестом. Мило було бачити, як та 20 тисячна громада приклякла та з піднесеною в гору правою рукою, прирікала під хрестом поправу дотеперішнього свого життя й вірність Христови та Його законам. Вже вечеріло, коли народ став розходитися домів.

Остався величавий, гарно прибраний хрест місійний на площі, як незатерта памятка загальної обнови душ. Нехайже той св. хрест веде всіх, що брали участь в сій великій Місії, дорогою чесноти й правди, яку так ревно вказували ОО. Місіонарі.

Останньої днини явились відпоручники цілого громадянства у ОО. Місіонарів, які устами одного з гімназійних професорів зложили щиру подяку невтомимим ОО. Проповідникам за їхній труд і працю біля спасення душ людських.

Учасник-інтелігент.

ОПОВІСТКИ

Стінний календар. Повідомляється ш. Громадянство, що як кожного року так і цього видас „Рідна Школа“ свій ілюстрований стінний календар на 1928 р. і розішле його в час усім своїм прихильникам по всьому світі. Календар так зложений, що буде окрасою кожної української хати.

Комунікат

з Товариства Охорони Воєнних Могил.

Ч. 6.

I. Взиваються всі ті місцевости, які зголосилися в Головній Раді і дістали статут для оснування Філії нашого Товариства, щоби в найкоротшому часі відбули установчі Збори Філії і подали нам склад філіяльного Виділу. Установчі Збори Філії можуть відбутися по упливі 4-ох тижнів від дня внесення статутів, хочби до того часу не прийшов дозвіл на її оснування. Всі ті Філії, що вже відбули свої перші Загальні Збори, повинні прислати нам негайно склад свого Виділу і подати скількість членів та коротке звідомлення з дотеперішньої діяльности. Місцевости, в яких ще не пороблено приготувань до оснування Філії нашого Товариства, повинні до цього приступити як найскорше. По статути і у всіх инших справах просимо звертатися на адресу нашого Товариства: Львів, Руська 18. I. поверх.

II. Філії, що вже відбули свої установчі Збори й уконституювалися, повинні виробити собі докладний плян своєї діяльности і негайно приступати до праці. В першу чергу слід забратися до точної реєстрації українських воєнних могил на терені своєї діяльности. Помічними в цьому ділі можуть бути парохіяльні і громадські уряди а також українські установи, (Читальні, Соколи, Луги, кооперативи) і приватні особи. В деяких випадках можна буде дістати потрібні інформації також у військових урядах, які вели (або ведуть) метрики смерти. Зокрема треба зібрати докладні дані про те: а) де лежать могили українських Поляглих (на цвинтарі, в полі, в лісі — на громадськім чи приватнім ґрунті), б) чиї це могили — поодиноких Стрільців чи братські (імя і призвище місцевости з яких походили і частини, в яких служили погибші), в) серед яких обставин і коли погибли (опис бою на основі оповідань очевидців і дата смерти), г) в якому стані ті могили, в доброму чи запущені, (чи може зрівнані з землею чи є огорожа, чи є хрест, плита або памятник, чи є напис). Коли могили лежать на приватному ґрунті то Філія повинна поговорити через свого представника або упрошеного делеґата на місці з власником того ґрунту, щоб він не нищив тих дорогих наших памяток. При сприяючих умовинах можнаби приступити до закупна того ґрунту на отворення окремого цвинтаря Поляглих Героїв, або перенести могили на відповідне місце на місцевому цвинтарі.

III. В справі ексгумації Поляглих подаємо отсі інформації: Ексгумувати і переносити небіщників на інші місця можна тільки в часі від I. листопада до кінця

Обявлення затрачують здається щораз більше світло природного розуму, як колись поганє, про котрих св. Павло пише, що „попали в пусті думки і затьмилося їх нерозумне серце“. „Власне ті, що називали себе мудрими, сталися дурними“. (Рим. 1. 18—22.)

Ось образ „самовистарчальних“ заступників модерного поганства! Вони кажуть, що є мудрі і що вони є одинокі заступники научної правди, та що їх наука „побудована на позитивнім пізнанню“ (Tyndall) „довела їх до пізнання правди“ (Büchner). Дальше хотіли б нас переконати, що чоловік може пізнати лиш матеріяльні явища, себто „феноменальну природу“, а позатим нічого більше. Бога отже, що не є ніякою частиною підпадаючої під змисли природи, не можна пізнати. Звуть себе тому *аґностиками*, де є людьми без знання, бо ніякого знання Бога не признають.

Як правдивими є слова Апостола: „і затьмилося їх нерозумне серце; вони називаються мудрими, а сталися дурними“! Отже на їх думку кожний чоловік мусить вкінці стати не лиш скептиком, а ряним аґностиком. Всяке научне пізнання є тоді прямо неможливе, бож не принявши певних незмінних вічних правил, на яких опиралися наші докази, неможливо є творити абстрактні поняття, узагальнювати і творити висновки.

Всі приклонники протиреліґійних фільософічних системів: раціоналізму, пантеїзму, натуралізму і матеріялізму, що їх Папа Лев XIII. назвав „трійливими і погубними системами“, відновлюють під ріжними масками старі блуди, які Отці Церкви і Церковні Учителі вже давно опрокинули. Недовірство наших часів, хоч чваниться більшою інтеліґенцією, поражене є духовою сліпотою і подібно, як колись поганство, зійшло на манівці „найчистіших верзінь“[2]).

І це є цілком природна річ; люде не можуть прецінь увільнитися від усіх реліґійних почувань, як не є в силі позбутися своєї природи. А не хочуть зігнути свойого каліна перед Сотворителем, то згинають його перед сотворінням. Заперечивши одного правдивого Бога, приймають фальшиві ними самими утворені божища. Коротко сказавши, в тій самій мірі, як слабне реліґія, побільшується суєвірє. А з того виходить, що недовірки наших часів попали у „жорстокости поган“.

Кінець буде.

[2]) Апостольське письмо П. Льва XIII. з 19. III. 1902.

березня. Кошта такої ексгумації доволі значні. (Около 150 зол. від кождої ексгумації для Санітарної Комісії, тому радимо приступати до неї тільки в крайнім випадку, коли грозить перекопання і зрівнання з землею воєнної могили, коли цього домагається родина небіщика або коли перенесення Поляглих на інше місце має свою вагу з уваги на місцеві відносини). Зазначуємо, що Головна Рада буде старатися у виїмкових випадках роздобути знижку ексгумаційної такси, що має обіцяне у компетентної влади.

На случай приняття рішення про ексгумацію треба обовязково подбати про зовсім певні і ніякому сумнівови не підлягаючі відомости про поляглих, яких має ться ексгумувати, щоби не спричинювати даром великих коштів.

IV. Взивається всі Філії розвести інтензивну пропаґанду за придбанням нашому Товариству як найбільше членів. Кожда Філія повинна приєднати до Товариства всіх тямучих громадян у крузі своєї діяльности. З тою метою, як взагалі для придбання матеріяльних засобів слід уладжувати відчити і всякі імпрези та збірки (при помочі курзорів, бльочків і тд.), щоб з ранньою весною можна було приступити в цілому краю до відповідного упорядкування українських воєнних могил. При цій нагоді пригадуємо, що Філії обовязані дві третини членських вкладок присилати що три місяці до каси Головного Товариства. Всі інші доходи зі збірок, не заряджених Головною Радою, Філії задержують на власні потреби.

Львів, дня 30. вересня 1927.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ:

Бр. Янів — р. в. голова,
Д-р Німчук — в. р. секретар.

Жертви

На потерпівших від повені через Адміністрацію „Нової Зорі" зложили:

о. Теофіль Горникевич передав як збірку між своїми парохіянами в Сихові 30 зол.; о. Алексій Гут, Ліщава гор. 5 зол. 50 сот.; уряд парохіяльний в Скалаті як збірку в церкві в Скалаті від 25/9—3/10 — 23 зол. (На це зложили: Анна Пинда 5 зол., Анна Задорожна, зарібниля 1 зол., Настя Крупа 2 зол. 50 сот., Анна Масна 2 зол., Михайло Чижевський 5 зол., Марцеля Ярова 2 зол., Мелянія Зелена, служниця 5 зол., Євдокія Фащевська, школярка 0·50 зол.); Уряд парохіяльний у Ванівці (збірка) 26 зол.; Уряд парохіяльний в Половцях (збірка) 53 зол.

„Діти — дітям!"

„Марійський Союз української шкільної молоді" в Старім Самборі шле потерпівшим школярям і школяркам 20 зол. на шкільні прибори і взиває інші Марійські дружини шк. молоді до жертв на ту ціль.

На Христ. Дім ім. св. Йосифа зложили на сходинах дня 9. жовтня 1927 р.: Марія Божейко 30·00, Марія Бернацька 8·00, Параня Бойко 5·00, Олена Гриневич 3·00, Анна Клим 5·00, Анна Бедрівна 10·00, Анна Паламар 1·00, Анна Коцьолок 5·00, Анна Шмільська 5·00, Юстина Лиса 10·00, Петронеля Саноцька 5·00, Юстина Микітка 3·00, Анна Мамчур 3·00, Катерина Климчаківна 5·00 + 1 дол., Марія Ворона 5·00, Анастазія Лесь 0·50, Параня Кулинич 0·50, Марія Дудич 1·00, Катерина Хома 1·00, Текля Видойник 3·00, — разом 109·00 зол. + 1 дол.

На Місійний Інститут ОО. Василіян в Бучачі:

Тополыницька Олена 2 зол.; Польова Анна 1.50 зол.; о. Цегельський Никола, Ісиповці 1 зол.; Бараньчук Никола, Зборів 10 зол.; Кобільник Олекса, Рінчиці 1 зол.; Садловська Евдокія, Волєвин 1 зол.; Тхір Марія 1 зол.; Квасниця Настя 1.50 зол.; Пелех Катерина 1 зол.; Гук Марія 57 с.; Запісоцька Анастазія 50 с.; Тхір Анна 50 с.; Тхір Настя 50 с.; Лобай Анна 50 с.; Саїк Параня 50 с.; Громада Павлина 20 с.; Саїк Настя 20 с.; Винник Текля 30 с.; Квасниця Катерина 1 зол.; Запісоцька Настя 20 с.; Запісоцька Марія 50 зол.; Гапон Катерина, Яструбичі 1 зол.; Штебель Теофіля 1 зол., Андрущак Марія 1 зол.; Тхір Варвара 50 с.; Тхір Ксенька 50 с.; Андрущак Христина 50 с.; Крук Клементія 50 с.; Крук Настя 20 с.; Філевич Анна 30 с.; Романів Текля 20 с.; Підлужна Серафима 50 с.; Луцик Михаліна, Пархач 1 зол.; Хариш Анна, Будомир 1 зол.; Єзерська Марія, Ясениска 50 с.; Квасниця Марина Волєвин 1 зол.; о. Луцький Василь, Яблониця 3 зол.; Бойко Василь, Волєвин 50 с.; Квасниця Северин 1 зол.; Мишок Роман 20 с.; Квасниця Павло 20 с.; Квасниця Варвара 1 зол.; Чижишин Анна, Озеряни 1 зол.; Лобай Луць, Волєвин 1 зол.; Юриста Антін, Петликівці 1 зол.; Ліщинська Евстахія, Бучач 1 зол.; Ліщинська Маруся 1 зол.; Цепендівна Анна 1 зол.; о. Вепрук Стефан, Цепява 1 зол.; о. Орепчук Ілля, Снятин 3 зол.; Анна Котут, Жизномир 1 зол.; Явдоха Когут 1 зол.; Шулим Іван, Висна 50 с.; Ваврик Олекса, Ласківці 1 зол.; Когут Ксеня 1 зол.; Кравчук Анастазія Станиславів 10 зол.; Гамерська Анна, Бучач 2 зол.; д-р Гамерський Володимир 2 зол.; Гамерський Павло 1 зол.; Гамерський Евстахій 1 зол.; Бобик Паранька, Переволока 1 зол.; Катрій Ірена 1 зол.; Гоц Анна, Бучач 10 зол.; Матковська Катерина, Озеряни 2 зол.; Єднак Евдокія, Переволока 2 зол.; Гушалевич Луція, учителька, Переволока 15 зол.; Підляшецький Володимир, учитель, Заланів 2 зол.; Комариницький Йосиф 2 зол.; о. Стек Дмитро, Станиславів 2 зол.; Величко Теодор 5 зол.; Свищук Іван, Зелена 2 зол.; о. Соневицький Маркил, Велеснів 5 зол.; о. Гробельний Карло 3 зол.; Кострик Василь, Боневичі 2 зол.; о. Рінецький Роман 5 зол.; Мокляк Андрей, Підлуже 5 зол.; Михайлів Варвара 1 зол.; Хоминець Настя 1 зол.; Андрусишин Меланія 1 зол.; Дутчак Варвара 1 зол.; Демків Настя 1 зол.; Маршалківський Андрій, Плауча Мала 2 зол.; Куниниць Зеновія, Вишенька 2 зол.; Куниниць Юрій 1 зол.; Яріш Василій 1 зол.; Козар Іван 1 зол.; Гера Агафія 1 зол.; Колюх Іван, Острів 2 зол.;

Всім жертводавцям щире Спасибіг

Нові книжки й видання

надіслані до редакції,

Dr. Tihamer Toth: BILDUNG DES JUNGEN MENSCHEN. Freiburg im Br. 1927. Herder (VIII+170 ст.) Ціна 3·40 марок нім.

Книжку д-ра Тота треба горячо поручити цілій українській молоді. Це правдивий і щирий порадник для молодого студента у найважніших питаннях його життя: в окремих розділах говориться про суть шкільної науки, про добре поведення, про здоровий спосіб життя, про правдиве образування, про читання книжок і вибір заняття. Щирість і простота вислову автора промовляють до серця.

Добре буде спровадити цю книжку для бібліотек молоді і поручити її в кружках до реферування на сходинах.

Андрій Чайковський. **Не було виходу...** Історія одної парцел»ції. Оповідання з галицького життя. Видання Т-ва „Просвіта". Ч. 716. Ціна 1 зол. 70 с.

Народня Просвіта. Часопис присвячений справам позашкільної освіти. Вид. Т ва „Просвіта". Рік (XV) V. вересень-жовтень 1927. Ч. 7—8. Зміст: М. Галущинський: До самоосвіти! Арк. Животко: Мандрівні випозичальні книжок. Що читати? Нові видання Т-ва „Просвіта". Бібліотека освітника. Вісти з Товариства.

„Світ Дитини". Ч. 10. жовтень 1927. Рік VIII. Львів, ул. Зіморовича 3.

Сільський Світ. Ілюстрований господарський часопис. V. 1927. Ч. 18—19 (15 IX—1 X). Львів, Собіського, 32.

Душпастирь. Официяльный орган епархіи Мукачевской. Ч. 8. 1927. Октобрій. P. IV.

Український Емігрант. Орган Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами у Львові. Р. I. Ч. 3. Двотижневик.

„Добра Книжка" часопис присвячений поширенню української книжки. Ч. 2—4. (за травень—грудень 1927 р.) вже вийшло та невдовзі буде розіслане на всі знані адреси. Хто бажавби собі скорше даром дістати, нехай подасть це своє бажання й точну свою адресу до видавництва „Добра Книжка", Львів, скр. почт. 11.— Цей часопис містить величезний спис добрих книжок, (тобто книжок не противних вірі й обичайности) з усіх ділянок: красного письменства, науки, релігії, драматичних творів, діточих книжок, образків, вишивок і т. п. Часопис висилається даром.

НОВИНКИ

Приїзд еп. Будки. Преосв. Никита Будка, епископ канадійських Українців, приїхав в четвер 13. ц. м. до Львова і замешкав в митрополичій палаті.

Особисті вісти. Ексц. Митрополит Андрей Шептицький вернув уже до Львова з одномісячної візитації в околицях навіщених повінью. — Ексц. епископ Григорій Хомишин виїхав до Риму разом з крил. о. д-ром Лятишевським.

Землетрус у Відні. В суботу, дня 8. жовтня мав місце у Відні землетрус. Сейсмографічні стації оголошують, що так сильного потрясення не занотовано у Відні від десятків літ. Землетрус почався о год. 8 мін. 49 вечером і тревав приблизно 10 секунд. Більших шкід не було, лиш у одній фабриці повстав пожар через експльозію збірника оливи і терпентини і телеґрафічне получення було на якийсь час перерване.

По каварнях і в деяких театрах повстала паніка і люди в страсі перед евентуальними дальшими потрясеннями вибігали на вільні площі. Багато вежових годинників стануло, між иншими теж великий годинник на вежі св. Стефана. В приватних домах під цю пору скрізь „ходили духи". Двері отвиралися, скрині танцювали, дзвінки при входових дверах почали дзвонити а годинники поставали. Ці мешканці, що вже лежали в ліжках відчули потрясення через нагальне порушення ліжок.

Землетрус відчуто теж у Ґрацу, Празі і Пряшеві. В містечку Швадорфі завалилося декілька фабричних коминів.

Стигматизована з Конерсройт. Багато писали і пишуть ще часописи про стигматизовану 18-літну дівчину Терезу Нойман з Конерсройт. Вчера одержали ми про цю подію реляцію наочного свідка, пані Ш., яку понище подаємо до відома нашим читачам:

„Вчера була я в Конерсройт і бачила стигматизовану Терезу Нойман. Це дійсно велике чудо. З усіх сторін світа зїзджаються люди, щоби це подивляти. Атеїстична „наука" одержала страшний удар.

Тереза Нойман переживає періоди екстази, що треває 12 годин, т. зн. до 1 години пополудни в пятницю кожного тижня. Тоді вона немов переживає разом з Господом всі ті терпіння і болі Голготи, а по її поведенню можнаб судити, що вона душею немовби віддалялася від цього світа. В цей момент, коли Спасителеві вбивають на голову терновий вінець, тоді на голові Тереси з 7 ран трискає кров, колиж Ісуса прибивають на хрест, тоді всі нерви і жили на руках і ногах стягаються, рани кровавлять, а пальці страшно сціплюються в пястук.

Рана від списи є дуже глибока і дуже кровавить.

Про Пилата оповідає Тереса, що він лисий і гладко на лиці обритий. Ісус Христос паде сім разів під тягарем хреста. Вона невдоволена Симеоном з Киреней, бо він зволікає і несе дуже поволи хрест. Багато, багато маю ще Тобі розказати про свої враження з Конерсройт. Але це вже може иншим разом. Цікаве приміром, що Тереса нічого не їсть і не пє. Цілою поживою її є маленький платочок Пресв. Евхаристії, розпущений у малій ложочці води".

Треба тут зазначити, що Церква в справі Тереси Нойман ще не висказала свого осуду. Длятого всі вісти, які ідуть дорогою часописів або й оповіданнями очевидців, належить брати з резервою і спокійно чекати на вирішення Церкви, котра одинока є компетентною означити, чи ті явища є надприродного характеру чи ні.

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

ФУТРА, СВИТКИ, РАҐЛЯНИ мужеські, жіночі і діточі. — ПЛАЩІ з сибірійських лошаків, астраханів, перських баранків, мурмлів, сельскінів і т. п. || БОА, ШАЛІ, ШАПКИ, ДИВАНИКИ перед ліжко. — Великий вибір ШКІР до вбирання плащів суконь і т. п. Проситься жадати кредит. проспекту у фірмі: ||

СТАНИСЛАВ СТЕМПКОВИЧ

МАҐАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР

ЛЬВІВ, пл. Капітульна ч. 1. — Ч. телєфону 48-50.

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ ПЕРЕФАСОВАННЯ ФУТЕР, БОА, ШАЛІВ, ШАПОК і т. п. — ЯКІСТЬ ТОВАРІВ І РОБОТИ ЗАҐАРАНТОВАНІ. 10—10

ОДИНОКИЙ

і як найкраще відповідаючий психольогії дітей

УЧЕБНИК НАУКИ РЕЛІҐІЇ

на I. і II, кл. народніх шкіл

Свщ. С. БІЛЕНЬКИЙ:

„Біблійні Образки“

Ціна одного примірника 1·26 зол.

Замовлення слати на адресу:

„Добра Книжка“, Львів вул. Содова 4

„ОЛЬКА“ найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. **Львів, Ринок ч. 35,** біля „Народньої Торговлі“. 2—15

90 літ істнуючий фабричний склад

під фірмою 1-6

І. ВАЛЛЯХ і СИН

Львів, Ринок 33. Телєфон 47—16.

поручає **СУКНА і вовняних товарів** на біжучий сезон величезний вибір **новостей** краєвих і **оригінальних** англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші та дамські плащі.

Коци на коні і ліжка.

Товар добірний! Ціни низькі!

ЄВАНГЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час переплетня **П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. I. п.**

Трисвічники деревляні, позолочені, красно різьблені, (три штуки), а також **шатківниці** є на продаж за невеликі гроші. — Ласкаві зголошеня посилати під **„Інвалід тяжко хорий“**, до Адміністрації „Нової Зорі“.

М. А. Августин

Маґазин ФУТЕР

Львів, вул. Рутовського ч. 7.

Поручає: 3—12

ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.

КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.

Приймає всякі кушнірські роботи.

До заміни парохія

подільська, I. клясп, 10 км до зелізниці, з добрими будинками, за парохію в місті або при зелізниці. Згодошення приймає з чемности Уряд Деканальний Зборівський, Плауча, п. Зборів. 1—3

Для усталеня накладу зголошуйте передплату на науково-популярний і літературний журнал

„ЖИТТЯ і ЗНАННЯ“

(велика чвірка, 32 сторінок).

Передплата виносить на 3 місяці — 5 зол., на пів року — 9 зол., на цілий рік — 18 зол.

В першому числі находимо статті: Життя і знання, Національне пробудженя кольорових рас О. Бочковського. Давня культура на Україні І. Крипякевича. Сонячні машини І. Раковського. Свято української пісні та М. Максимович І. Брика. Василь Наріжний В. Дорошенка та роман В. Наріжного: Бурсак. Всі статті прикрашені 45 образками.

В другому числі почнемо друкувати дуже інтересний опис подорожі на Камчатку і побут на ній І. Мельника. Крім цього багато цікавих статтей на ріжні теми.

Адреса адміністрації: Львів, Ринок 10/П., Т-во „Просвіта“.

Вже вийшло з друку і висилається 7-8 число

„ПОСТУПУ“

за місяць вересень і жовтень

зі слідуючим змістом:

Благовіщення (Монтрезор) — Чигирин-Батурин-Київ (О. Бать) Восьмигрім (Ст. Семчук) — *** (М. Рильський) — Із днів змагань (Борис Монкевич) — Вечір (Меріям) — В задумі (Меріям) — Український націоналізм, докінчення (Д-р О. Назарук) — *** (М. Рильський) — Думки молодого гетьманця (Петро Шостаківський) — Франціск із Асізі (Л. Мосендз) — Червоний суд (***) — Дві пісні зриву (Л. Нигрицький) — Зі світа — Бібліографія — Літературні замітки й анекдоти — Криве дзеркало.

Замовляти в Адміністрації, Львів, вул. Сапіги ч. 26/I.

Ціна 7—8 числа є 2 золоті.

Маґазин одежі

мужеської і діточої.

СКЛАД СУКНА

КОНІСКА

Львів. Трибунальська ч. 4.

(угол Ринку) 1-1

ЗАМОВЛЕННЯ

виконується в найкоротшім часі.

Ціни конкуренційні.

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ

поручають

ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення

приймають всякі **перерібки.**

Догідні сплати! **вул. Рутовського 5.**
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! **— ЛЬВІВ. —**

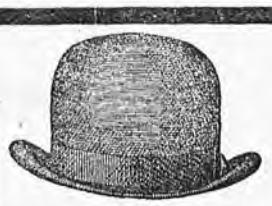

РІК ОСНОВАННЯ 1878.

На осінний і зимовий сезон

поручає

наймодніші

капелюхи і шапки

фірма

АНТІН КАФКА

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! — — — Вибір великий

ФУТРА НА РАТИ

нові всякого рода перерібки, переховуваня: ня через літо.

В. Зіхлєра Сини

Львів, пл. Галицька 14/I.

2-5

ТЕЛ. 17—04. ТЕЛ. 17—04.

ТОЛОЧАЛЬНЯ

наймодніших десенів на плюшових ПЛАЩАХ навіть знищених

ВІДСВІЖУВАННЯ

на спеціяльних машинах

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ

на модний фасон

ФАРБОВАННЯ

та тінювання футер липським способом. Фарба ґарантована.

РОБІТНЯ СУКОНЬ

М. Волянської

1-2 **Львів, Собіського 12.**

Одинока українська коллєктура

ДЕРЖАВНОЇ КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ.

ЩАСЛИВІ ЛЬОСИ

I. КЛЯСИ XVI. ДЕРЖАВНОЇ КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ

продає

Аґенція Земельного Банку Ґіпотечного

Львів, вул. Ягайлонська ч. 8.

Цілий льос — 40 зол., 1/2 — 20 зол., 1/4 — 10 зол.

Замовлення з провінції полагоджується відворотною почтою.
Конто П. К. О. № 153.545. 1—2

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ католицький часопис для народа

ПРАВДА

Виходить що тижня.

Ціна 2 зол. 50 с. на квартал.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„Правда“ — Львів, вул. Льва Сапіги 26.

ФУТРА мужеські і дамські у великім виборі **ГОРОВІЦ і СКА ЛЬВІВ,** вул. Краківська 4.

Видає і редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Видавничої Спілки „Тіло“, Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 42. (93.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 23. жовтня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. щад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол. За кордон.: річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Перед важним рішенням. — Основи виховання. (Докінчення). — З церковно-релігійного життя — Православя на Лемківщині. — З українського життя. — „Бо їх є Царство Небесне". (фейлєтон). — Економічне відродження Европи. — Політичний огляд. — На пращання Владиці (вірш). — Жертви. — Оповістки. — Новинки. — Оголошення.

Перед важним рішенням.

(а) У Франції наближаються парляментарні вибори. Зі зростаючим напруженням чекають там, яке становище в тих виборах займе католицький табор. Правда, французькі католики не творять покищо такої політичної сили як прим. німецькі, всеж таки їх політичне значіння є немаловажне. Досі йшли вони разом з поміркованими партіями і за це одержували від теперішнього правительства „національної єдности" не скажемо полекші, але хоч яку таку толєранцію для католицької Церкви у Франції. А все таки сьогодні в католицькім французькім таборі ведеться жвава дискусія над тим, чи далі вислугуватись їм ліберальним партіям, чи вже при найблизших виборах змінити тактику. До того причиняється передовсім сильне невдоволення із дотеперішніх союзників, а почасти може і почуття власної сили. Бо одна тільки католицька федерація ґен. де Кастельно числить сьогодні понад два міліони членів, а ще більше є число незорґанізованих католиків, що при виборах певно підуть за її вказівками. Таке чи інше становище католиків буде отже тою величиною, що перехилить терезки виборчих змагань між правими і лівими партіями. Побіда французьких поміркованих партій прямо немислима без солідарної підтримки з боку католиків. Ті партії розуміють це гаразд і тому не скривають свого неспокою. Останніми часами деякі часописи (прим. „Матен") впевняють, що всеж таки „католики при найблизших виборах зможуть вповні повести політику згоди і обєднання для створення бльоку проти руїнницьких сил..."

Одначе можна сьогодні сумніватися. чи католики так легко пристануть до того „бльоку". Французькі ліберальні партії сильно розчарували католиків. До тих партій належать всі ті дрібноміщанські елєменти, котрим церковно-релігійні справи вповні байдужі. Правда, ті партії не виступають впрост ворожо до католицької Церкви, але їх становище до неї ніколи не є ясне ані певне. Вони зовсім не реаґують на те, що так болить кождого свідомого французького католика, не виступають проти ворожих для Церкви і віри законів (т.зв. lois laïques). Французькі ліберали і взагалі праві партії виключно заняті обороною своїх суспільно-економічних позицій, обороною капіталістичної системи і приватної власности. Про все інше їм байдуже. Тому витворилася у французькім національнім життю порожнеча, котру поквапно заповнюють елєменти ліві — соціялісти і комуністи. Вже тепер приміром французьку державну школу чим раз більше опановують сторонники II. і III. інтернаціоналів. Таке діється за влади правительства „національної єдности"! Французькі католики починають розуміти, до чого воно йде і що піддержуючи ліберальні партії, причиняються тим самим до майбутньої побіди лівих течій. Підносяться навіть голоси між французькими католиками, що в даному разі воліли б побіду лівих, отвертих противників ніж правих „союзників", на ділі замаскованих ворогів. Правда, побіда лівиці означалаб кінець теперішнього „перемиря", а початок нової боротьби проти католицької Церкви. А все таки, коли глядіти з ширшого становища, булоб це менше лихо від того, що чекає Францію в будучині. Бо коли там сьогодні відновилисяб переслідування католиків, то ще нинішне французьке покоління спромоглосяб хоч на який такий відпір. Переслідування збудилиб може навіть нові сили, відсвіжилиб давні традиції і хто зна, чи не сталиб товчком до нового католицького відродження у Франції. Навпаки, майбутні покоління, виховані в нинішній безбожній школі, ледви чи будуть здатні на якийсь відпір. Тоді побіда лівих течій буде вже легка, бо тоді вже дозріють овочі нинішнього посіву аґентів усяких інтернаціоналів. Як бачимо, то становище французьких католиків справді нелегке. Яку тактику виберуть вони, покищо невідомо. Дуже імовірно, що при виборах віддадуть свої голоси тільки на тих кандидатів, котрі виразно зобовяжуться поборювати в парляменті всі проти-церковні закони. А там, де це не буде можливе, там і зовсім здержаться від голосування. Мабуть те рішення прийде вже небаром. Кажуть, що провідники французьких католиків їздили недавно до Риму, послухати думки Ап. Столиці. Також і поїздка до Риму папського нунція в Парижі о. Маліоне є мабуть у звязку з тією самою справою.

Трудне становище французьких католиків, але не легке воно стане і для тих ліберальних партій, що досі мали підтримку в католицькім таборі. На них мститься тепер туманність і неясність їх програми, І є це нині загально світове явище. Світ поділився сьогодні на два великі противні табори. Хто побідить, це невідомо нікому, в кожному разі не ті, що хитаються між одним а другим табором, що лявірують, що вдержуються до часу тільки завдяки демаґоґії і лицемірству... Побіджують ті, що знають, чого хочуть, на чиїх прапорах кличі ясні, всім доступні, для всіх зрозумілі. Такі кличі мають католики.

Основи виховання.

II.

Якіж є основні постуляти християнського виховання?

Перший постулят: щоби виховники-родичі, учителі, виховники в бурсах, інтернатах, сиротинцях — були самі свідомими й послідовними християнами-католиками, то значить, щоби побіч відповідного практичного й наукового підготовання до виховної праці, знали і вміли примінювати виховні консеквенції християнства. Потреба, щоби врешті запанувало між християнами переконанє, що виховник, хочби спосібний і до своїх обовязків добре приготований, не є ще вповні виховником християнських дітей, коли не є сам у відповідній мірі образованим і практикуючим католиком.

Не слід при тім ставити альтернативи: що ліпше, чи виховник фахово приготований, але ані з віри, ані з життя католик, чи виховник — вправді повний католик, але без спосібностей і педаґоґічного приготування? Ані оден ані другий не є добрий. Нам треба добрих виховників, які рівночасно булиби добрими католиками.

Другим постулятом християнського виховання, який вяжеться тісно з постулятом першим, це домаганнє, щоби в вихованню поставити на першому місці, що до важности, вихованнє релігійно-моральне. Це значить: діти повинні бути так виховувані, щоби їх душі жили повнею не тільки природного, але й надприродного життя, щоби привикали оцінювати й мірити те життя, його радощі й смутки, його вартість і його терпіння, його обовязки й ріжнородні суспільні форми, не тільки мірою чисто людською і дочасною, але також Божою і вічною, щоби привикали також у свому моральному життю керуватися не тільки добрими й хосенними, але чисто людськими мотивами натуралістично-утилітаристичної етики,

але щоби в практиці свого життя училися жити інтенціями і понуками релігійними. Тому християнське виховання, доцінюючи вповні всі добрі й успішні виховні та природні середники, повинно зробити дитину спосібною через старанно приготовану, а часто і вчасно розпочату практику, користати з недоцінюваних у вихованню релігійних середників, якими є для нас: молитва, св. Тайни і Богослуження.

Числячись з теперішною умовою атмосферою культурних середовищ, атмосферою, яка затратила змисл і почуття для надприродности, мусять християнські виховники скріпити й доповнити практику християнського життя молоді. До цего служитиме відповідно поглиблене і обосноване зрозуміння правди, краси й вічної та дочасної вартости католицизму. І це є третий, а рівночасно останній основний постулят християнського виховання, а саме, основне християнське образованнє, якого розміри повині бути узалежнені від степення світського образования. Таке християнське образованнє не є тільки завданнєм лекцій релігії в школі. Це не вистарчає. Обовязок християнського виховання лежить очевидно передовсім на Церкві й родичах, але також і на школі. До утревалення і поглиблення католицьких переконань молоді повинно причинятися ціле шкільне образованнє, всі предмети навчання.

Побіч непохитних наукових правд подає школа цілий ряд теорій і гіпотез. У богатьох предметах не може шкільна наука дати цілости правди, а тільки її вибрані части. Чи можна робити закид християнам-католикам, коли вони домагаються, щоби в тих випадках школа не занимала тенденційно антихристіянського становища. Чи це замах на незалежність науки, замах на незайманість наукової правди?

Це домаганнє відноситься також і до шкільних підручників.

І ще одно: обовязок дати молоді християнське образованнє домагається, щоби при навчанню не замовчувати точок спільних між наукою і релігією, всюди там, де сам зміст предмету вказує на той звязок. Цим причиниться школа до витворення переконання, що католицька релігія і надприродне життя це не довільний додаток, причеплений до життя, але що католицизм сповняє в житію кождого віруючого ролю евангельського квасу.

Коли в життю кождої християнської дитини релігія станеться тим евангельським квасом, тоді виростуть люди, які саме тому, що слугу Божу і вічне спасення вибрали собі за остаточну ціль життя, будуть найліпшими, бо найбільш безінтересовними і найпожиточнійшими одиницями і в життю особистому, і родинному і національному. Це будуть люди, що служитимуть Богу чесною службою своїм ближнім і своїй вітчині.

З церковно-релігійного життя.

Іменування в кардинальській колегії.

Папа іменував на місце кард. Бійо, який уступив, кардинала Л. Ляврія членом конґреґації св. Офіції. Недавно перед тим став кард. Ляврі великим пенітенціярем (на місце кард. Фрювірта, іменованого канцлером).

Реколекційний рух в Австрії, Німеччині, Італії і Бразилії.

В другій половині 1927 р. відбулося в 28 **австрійських** реколекційних домах 40 реколекцій для священиків, 24 для мущин і 103 для жінок. В **Німеччині** уладжено за той час 198 реколекцій для священиків, 308 для мущин і 750 для жінок. (В дієцезії Ротенбурґській є богато таких парохій, де майже всі мущини бодай раз до року відбувають духовні вправи). — В **Італії,** в Медіоляні, уряджують уже від трьох літ реколекції для артистів, літератів, музиків і т. п. За Медіоляном пішла Ґенуа, де рівнож відбувають подібні реколекції. — У **Франції** звернено увагу передовсім на молодіж, щоби викликати між нею покликання до священичого стану.

З анґлійського католицизму.

Католицька Церква в Анґлії робить щораз кращі поступи. Зате в анґліканській церкві слідно сильний занепад. Вистане згадати, що на 38 міліонів населення аж 25 міліонів не практикує ніякого християнського культу. Знавці анґліканських відносин запевняють, що внуки теперішньої ґенерації дожиють католицької Анґлії. — Два католицькі епископи оголосили пастирські листи, в яких взивають своїх вірних пособляти праці над викликуванєм покликань до духовного стану.

З католицького життя в полудневій Америці.

Німецькі Єзуїти мають в **Бразилії** місійну стацію зложену з 160.000 душ, в якій працює 217 Єзуїтів, між тим 123 священиків. Крім того завідують іще 14 парохіями і більше як 100 дочерними церквами, двома семинаріями, двома ґімназіями і одною середньою школою. — Новий президент Бразилії, хоч масон, не буде, здається, втручуватися до релігійних спорів. — Католицькі жінки й дівчата в **Чілє** зорґанізувалися в три великі ґрупи, в „Лїґу християнських жідівчат“. Усі ці орґанізації гарно розвиваються; вони віддаються передовсім нок“ і в „Католицький Союз молодих ське правительство знесло по школах катехізації й ділам милосердя. — Чілійнауку релігії. Катехитів повіддалювано. Повіддалювано також священиків з армії.

Католицька акція.

На **монахійському** двірці відправляють від двох літ кожної неділі богослуження (Служба Божа) для католицьких подорожних. Першого року відчитано 130 Служб Божих, у яких взяло участь 13.797 осіб. В другому році було 172 Служби Божі, а учасників 29.743. З того числа 1734 приняло св. Причастє.

В 1926 відвідало **Люрд** 278.060 паломників (в зорґанізованих паломництвах). Найчисленнійше було одно паломництво французьке (40.000 учасників). В томуж році привезено до Люрд 12.000 хорих, відчитано 51.000 Служб Божих і роздано міліон св. Причастія.

В **Еспанії** відбувся недавно конґрес католицької молодіжи. В конґресі взяло участь 2000 чоловік.

Конференція греко-кат. Епископату.

Під проводом ексц. митр. Шептицького радитиме на днях у Львові конференція греко-католицьких епископів. У конференції візьмуть участь наші епископи з Америки, Закарпаття й Галичини. Головну увагу присвятить конференція справі боротьби з сектанством, яке шириться тепер між нашим народом.

Ювилей львівського вірменського архіепископа.

В неділю 16. ц. м. відбулося у львівській вірменській катедрі торжество 25-літнього ювилею на епископськім престолі вірменського архіепископа Йосифа Теодоровича. На торжестві між іншими католицькими церковними достойниками був приявний також Ексц. Митрополит Шептицький.

Православя на Лемківщині.

(Надіслана стаття.)

Православя, яке під теперішню пору шириться на Лемківщині, починає набирати сили та розгону. Цей рух такий шкідливий нашій Церкві й народови, повинен зацікавити ширший загал, який з браку поінформования про нього нічого майже не знає! Цих кілька коротких згадок та натяків у наших часописях, які появилися про нього більше з ґазетярського обовязку, не дають образу нищення нашої Церкви та народу на Лемківщині.

А справа так важна, що її легковажити не можна. Цеж ходить про добро та престіж католицької Церкви. Чекати й покладатися на це, що рух цей сам собою ослабне, та знидіє, як знидів перед війною, не годиться в справі, де ходить о спасення тисячок душ.

Не лише апостазію від католицької Церкви треба брати тут під увагу, але і ті незгоди між синами, що перейшли на православя і тими, які держаться своєї католицької віри, сварні в родинах, бійки і т. д. Такі „блага“ були за православя в деяких селах Лемківщини перед війною. Вони нанесли стільки згіршення та біди, що ще нині з острахом за них згадується.

Перед війною ширилося православя на Лемківщині при помочи царських рублів. Москвофільські часописи, письма, брошури в краю і в Америці, субвенціоновані рублями, масами напливали на Лемківщину. До того платні аґітатори (звані тут „наґанячами“)вештались по селах і в ріжний спосіб ловили Лемків на гарні кличі „повороту до прадідної віри“. Закладалося читальні, дружини, скликувалося господарські, виборчі віча, де головно раджено про „едину спасительну православну віру“. А як село, де була така читальня, чи дружина перейшло на православя, тоді вже така читальня, чи дружина завмирала, бо службу свою зробила.

А й польська влада гляділа на цей рух очима дописувача „Świat-a słowiańsk-ого“, який в липні 1914 писав таке: „... зі становиска польського еґоїзму православя в Галичині булоби без порівнання більше пожаданим, ніж нещаслива унія, а саме з тої простої причини, що з унії на „латинство“ взагалі не вільно переходити, а в практиці тяжко, в той час як поява на ширшу скалю православя, булаби займаючим епізодом, що скінчивбися переходом цілого населення на римський обряд“... („Діло“ ч. 152 з 11. 7. 1914, р.).

Деякі промахи наших людий хоч і були, то певно не так великі, як їх представляли аґітатори православя.

Коли в часі війни хоч і зліквідовано російське православя, то згадані причини проте не відпали. Вони віджили знова під теперішню пору. І нині є аґітатори нового православя, що чекають на поміч. Звідки вона малаб прийти, годі на разі знати. Рух за православям йде тепер з православних варшавських кругів, спомаганий Львовом. Чи звідтам йде й грошева поміч? Москвофільські американські часописи пр. „Правда“ оголосила збірку на православя на Лемківщині. Крім цего ці часописи як і краєві переповнені, так як перед війною, напастями на католицьку Церкву, та на її духовенство. А демаґоґічними ніби селянськими дописами так дбають о добро і спасення Лемків, що вихвалюючи „прадідну володимирську віру“ тягнуть Лемків до апостазії. Вертають і аґітатори, закладають читальні, уряджують кооперативні віча, сходини і наради. Як і перед війною є це все лише плащик, під котрим криються намови до зголошення переходу на православя. А які ложні вісти ширять по

наших селах православні аґітатори, прим. що вже й Рим „приняв православя", що всі католицькі священики як не перейшли, то перейдуть на православя; що польське міністерство освіти приказало віддати майно католицької Церкви православним батюшкам і т. д. Такі і тим подібні ложні вісти мають пособляти ширенню православя. А чи згадувати за терор, що його ширять приверженці православя, як биття вікон, затроювання нафтою керниць, відмова усякої помочі „упорствуючим"...?!

Щоби прикрити властиві причини цего руху, аґітатори звалюють вину на католицьких священиків. Закидають їм, що беруть за високі треби. Одначе цей нетакт деяких священиків не такий великий, як його роздувають несовісні аґітатори. Його вже використали вони і спровадили православних священиків, котрі обслугують своїх вірних за дармо, вдоволяються на разі яким будь приміщенням, та харчом. Удаючи великих „безсребренників", православні батюшки в своїх аґітаційних проповідях, в яких „нич нема про Бога і крест, лем про по́па й хло́па" (як виражаються розумнійші Лемки), говорять про мнимі „здирства" католицьких священиків, а бажаючи приподобатися Лемкам, впевняють їх, що православні духовники нічого не потрібують, лише малого кута, та харчу, який їм народ сам добровільно знесе!...

Закидають аґітатори, що наші священики відчужуються від народу, лишаючи його самим, і поза наукою у Церкві не цікавляться долею Лемка. Це підношено нераз на вічах. Це подекуди слушно. Лемко опущений священиком, кличе собі до ради ріжних людців, які в демаґоґічний спосіб зеднують собі його для своїх цілей. І це використали православні батюшки і жиють з Лемком сердечно, вказуючи, що католицькі духовники поробилися аристократами та буржуями.

І Лемко, чуючи таке й бачучи, що православні священики безкарним підступом здобувають церкви, горнеться до так захвалюваної і „безкорисної" церкви. Йому на разі навіть не в гадці, що такі гарні кличі тільки на те, щоб звербувати народ...

Почалося з того, що насамперед перейшло на православє село Тилява кроснянського повіту разом з дочерн. Терстяна, спровадивши собі православного священика. За ними пішли парохії Чорне з філіями Липна та Незнайова, де спроваджено православного батюшку, та Радоцина з Довгим горлицького повіту. З тих сіл розходиться шалена аґітація, спомагана москвофільськими часописами та часто скликуваними вічами і нарадами. До того православні батюшки, використовуючи всякі нагоди, лізуть до инших сіл і там крикливими та грубо демаґоґічними проповідями „переконують" народ. Так здобули парохію Святкову в ясельському повіті, де на філію Свіжова спровадився батюшка. Обидва останні розбиваються по сусідних селах та аґітують проти католицьких священиків, закидаючи їм усякі погані вчинки.

В наслідок того становище нашого духовенства на Лемківщині стало невиносиме. До москвофільських часописів ідуть довжезні статті, повні наклепів, кпин, погроз. Розаґітовані селяне підпяли бойкот католицьких священиків.

А бачучи, що влада не ставить ніяких перепон аґітації, Лемки приходять до чим раз більшого переконання, що „нова віра єдино спасительна"!

Є вправді в деяких селах люде сталі, які не кинулиб своєї давної віри; так вони не в силі переконати своїх односельчан о погубних наслідках схизми. Вони бачать, що православя, яке шириться на Лемківщині, веде до цілковитого безвір'я... Вже нині можна почути: „як ми не будемо вдоволені православними священиками, так лишимо й їх і махнемо рукою на всяку віру"!

о. З. Ф.

З українського життя.

Українське віче у Львові.

Заходом Орґанізації Українців м. Львова відбулося в четвер 13. ц. м. велике протестаційне віче українських громадян м. Львова. На порядку дня були такі справи: Проект декрету про польське діловодство в кооперативах, звинення гуманістичних відділів при академічній ґімназії, катастрофа повені та її наслідки, справи Ради м. Львова. В кождій з тих справ виголошено реферати, при чому кождий референт предкладав відповідні протестуючі резолюції, котрі зібрані на вічу одноголосно приняли. Віче закінчено відспіванням національного гимну і патріотичних пісень.

День нашої кооперації.

Наші львівські кооперативні установи уладили у Львові в неділю 16. жовтня „Кооперативне Свято". З тої нагоди відправлено ранком в Архікатедральній церкві св. Юра Службу Божу, а відтак в год. 12—2 відбулася у великій салі Народнього Дому святочна академія. Програма цеї академії обіймала вступне слово голови РСУК інж. Павликовського, продукції хорів: львівського „Бояна", селянського хору з Лисенич і співацького львівського гуртка „Сурма" та сольоспів молодої співачки п. Анди Остапчуківної.

Представники наших культурно-освітних і економічних установ складали привіти українській кооперації. Відчитано також ряд привітальних телеґрам і писем із провінції. Найважнішою точкою цілої програми був безперечно реферат д-ра К. Коберського: „Всі в кооперацію". Бесідник підніс це єднання у нас пісні з працею, як характерну ціху нашої національної вдачі. А відтак перейшов до самої теми свого реферату про значіння кооперації. Це значіння представив референт дуже наглядно, живо й інтересно, послуґуючись при тім статистичними цифровими даними. Три книги, три ділянки нашої національної економіки розгорнув бесідник.

Перша — це книга того, що купуємо, друга того, що продаємо, а третя кредитів. Виходить, що Українці під Польщею купують річно товарів на 750 міліонів золотих і що при тім 250 міліонів зол. остає в кишенях приватних торговців-посередників. Якщоб здійснити клич „всі в кооперацію", тоді 125 міліонів зол. оставалоб у нас у формі товарових зворотів, а других 125 міл. зол. йшлиб на удержання наших кооперативних установ. А в тих установах найшлиби знову працю таки наші люде. Друга книга представляє знову таку картину. Ми продаємо річно продуктів пересічно на суму 600 міл. зол., а щонайменше з того 120 міл. заробляють посередники і знову 60 міл. осталоб у нас, а других 60 пішлоб на удержання кооперативних установ. Щож до третьої книги, книги кредитів, то по-

Д-р І. К.

„...Бо їх є Царство Небесне".

(Кінець.)

Раз, було це сумерком у пізний осінний день, покликала стара Ґануська свою вірну доглядачку до себе до постелі.

— Ксеню, — говорила вона — думаєш, він прийде, коли його закличемо?

Це було вперше, що старуха заговорила з дівчиною про сина, що пішов манівцями — про сина, що його вона прогнала від себе жорстокістю скупого серця свойого, до дівчини, що вона забрала їй щастя життя. Ксенька була зворушена мовчала. Та слези зявилися в її глибоких, задумчивих очах, коли глянула на недужу. Це була година, коли ласка хапала за серце старої Ґануськи. Вона стала нараз лагідна й ніжна. Ридання стрясло старим, хирним тілом і дріжучі руки гладили пестливо густе, чорне волосся молодої дівчини.

— Ксеню, — говорила вона — я зле зробила! Я загрозила йому проклоном, бо золото було моїм божищем: тепер бажалаб я його поблагословити ...його й тебе! Напиши йому, доню, приклич його до дому, до його матері, до тебе.

І Ксеня написала. Мати кличе його, писала вона, він повинен тепер прийти. Вона приписала йому ще дещо із містечка й що тепер останнє листя опадає й що це лихий час для недужих. „Спішися!" так писала вона йому, але про себе саму не написала ні словечка.

Лист блукав цілі місяці заки дійшов до нього, бо ніхто не знав, де він перебуває, що тепер був уже без кута, без хати. Антін Слободян старався впорядкувати собі все в голові, як то воно все пішло, як читав раз, і знов і знов, що йому писала Ксеня. Як це бідна Ксеня й його мати зійшлися разом? Як може він увіходити під крівлю жінки, що загрозила йому проклоном? Як може він, пострілляний каліка показуватися дівчині? Він, що теперечки в нього й його душа та вдача його стали на пів каліками. ...він ...він — ах, Антін Слободян стогнав і ридав, як засуджений на смерть, як читав Ксенииного листа. Він робив обрахунок свойого дотеперішнього життя — і дійсно гіркий був це обрахунок, що він його робив із собою. Та хоч і як каяття потрясало ним, що до одного не міг перемогти себе, не міг позбутися гніву на матір. Чиж мусів би був він відходити, колиб вона не була така жорстока? Чи поцілилаб його куля в Африці, колиб вона не була збурила життєвого щастя двоїх людей?

Ні, він не міг вертати до дому, він не хотів вертати — й колиб вони його й сто разів кликали, він не хотів до дому! Він хотів пошукати собі чесного шматка хліба й стати іншою людиною. Він не буде вже пити, а тоді напише своїй Ксені, щоб вона прибула до нього й вони виповнять у пізній повазі життя це, що прочували в дитячих забавах.

І Антін Слободян був уже на найкращій дорозі виповнити постанову. Найшов собі знову чесний заробіток і тоді аж Ксені листа написав.

Довжезний був це лист, що він його писав. Себе судив там безпощадно, та з радістю сповіщував, як він уже поправився. Що він теперечки тільки на половину людина, казав він їй, і вона певно зжахнуласяб, колиб його знов побачила. Та потім прорвався старий гнів до матері в його словах: „Ні я не верну", так писав він у своїому листі — „приїдь ти, Ксеню, до мене, приїдь, коли любиш мене!" так благав він — „але я не хочу вертати до цеї, що хотіла прокляти нас! Я втік у світ і став нещасною людиною, бо не хотів носити на собі її проклону — то тепер не треба мені й її благословенства!"

Так написав Антін Слободян Ксені, та він певно не знав сам, що писав. На певно не знав він, як воно важко проходити життя без материного благословенства!

—.—

Ксеня одержала лист. Серце в ньої стискалося, як читала його — та вона мовчала.

Гарячіша й гарячіша ставала туга

кищо не маємо про неї певних цифрових даних. Але в результаті білянс представляється для нас як дефіцит. Цей дефіцит рік річно зростає і ми йдемо чимраз більше до економічної руїни. Одинокою дошкою ратунку перед тою руїною є кооперація. Нашим національним обовязком, нашим обовязком супроти прийдешніх поколінь є триматися цеї дошки ратунку, є йти за тим кличем: „всі в кооперацію“. На академії промовляв також селянин п. Скасків. Його гарну промову переривали слухачі рясними оплесками. Як завдання нашої кооперації ставив бесідник: брати торговлю у свої руки, здобувати втрачені міста, творити промисл. А що капіталістів у нас нема, то нехай зробить це цілий нарід зєднаний в кооперацію.

Взагалі Академія пройшла дуже гарно. Жаль тільки, що багато наших кооперативних робітників із провінції не могло взяти в ній участи. А думаємо, що саме для них була вона призначена. „як зов до нової праці“ — як сказав оден із бесідників. Думаємо тут про наших священиків і наших дяків, що працюють в кооперації, а котрим неможливо приїхати в неділю з провінції до Львова. Сподіємося, що це тільки недогляд...

Процес Шварцбарта.

Дня 18. жовтня почався у Парижі перед судом присяжних департаменту Секвани процес Шльоми Шварцбарта, що підступно замордував в дні 25. травня минулого року головного отамана Симона Василевича Петлюру на бульварі Ст. Мішель у Парижі. Процес викликав у цілому світі велике зацікавлення. З усіх усюдів зїхалося поверх тисячі кореспондентів на цей процес так, що всі білєти місць у найбільшій салі розправ в Palais de Justice вже наперід були розкуплені.

Предсідником трибуналу є суддя Фльорі, а оскаржує прокуратор Ренака.

В першім дні розправи (цілий процес має потревати 12 днів) прокуратор відчитує акт обжалования. Убійник Шварцбарт є російським жидом, що скоро виеміґрував зі свойого родинного міста Смоленська у світ, щоби зробити карєру. Вже як двацятилітний молодець розійшовся він з приписами карного кодексу і в р. 1908 засуджує його віденський суд за поповнену крадіж на 4 місяці вязниці. Рік опісля попався цей оригінальний „герой“ у сіти будапештенської поліції, яка видалила Шварцбарта за инші проступки з границь держави. По війні одержав Шварцбарт за службу у французькім війську (певно при трені або санітетах! — зам. складача) горожанство Франції.

Прокуратор оскаржує Шварцбарта за вбійство виконане із засідки і то при помочі спільників. Вбійник є на думку французького прокуратора платним большевицьким аґентом-посіпакою. Запевнення жидівської преси про „шляхотний відрух і самопосвяту местника жидівської нації“ є позбавлені реальної підстави. Акт обжалования змальовує теж картину політичних подій на Україні в рр. 1917—1920.

По відчитанню акту обжалования забрав голос обвинений Шварцбарт. Він представив обставини серед яких допустився злочину та подав мотиви, що спонукали і викликали в нім бажання пімсти. А саме один його приятель розповідав йому вже давніше зачуту десь розмову двох українських старшин, що чванилися поповненими погромами жидів на Україні. Шварцбарт рішив тоді вбити головного виновника цих погромів, яким на його думку є пок. головний отаман Петлюра.

Шварцбарт з дикою завзятістю і фанатизмом дав прилюдно вислів почуттю своєї радости, що йому вдалося виконати намірений акт пімсти. Він перечить твердженню прокуратора неначе то він мав спільників і запевнює, що поступав зовсім сам. Вчинку свойого не жаліє і є переконаний, що Петлюру зустріла справедлива кара.

Велике враження зробило ствердження адвоката Кампенші, що Шварцбарт був два рази караний в Австрії і Угорщині за крадіж з вломом. Предсідник трибуналу ствердив неправдивість зізнань Шварцбарта що до його подорожі на Україну 1917 р., де як показується, ширив він большевицьку пропаґанду на французькім кораблі.

Економічне відродження Европи.

(—) Теперішнє економічне положення світа дає цікаву й вельми характеристичну картину. Що йно тепер, по девяти літах по світовій війні можна говорити, що обрій світового господарства прояснюється та прибирає постійніші та трівкіші види.

Сливе з усіх европейських країн надходять вісти про економічне відродження европейського континенту. Слідно скрізь скріплення европейського капіталізму, ба що більше навіть, правда покищо ще слабке, змагання повороту до давнього світового становища европейського господарства, як у ділянці торговлі так і фінансів. Чимало передвоєнних фінансових осередків в Европі почало наново емісійну й кредитову діяльність. Лондон, Берлін, Париж, Амстердам стають до участи в усіх більших міжнародніх фінансових операціях

Усі европейські країни перемогли вже інфляцію й европейські валюти установлюються беконечно. Сітка торговельних договорів в Европі зростає, продукція оживлюється, безробіття зменшується замітно. Сливе в усіх державах, а передусім у Німеччині, у Франції та в Італії й у північних країнах кипить невсипуща праця над т. зв. раціоналізацією продукції, над приміною засобів обниження коштів виробництва. Тож світові ціни обнижуються й виказують тепер найнизчий рівень від часу світової війни. Буджети всіх европейських держав є в рівновазі, а цілий ряд держав має навіть надвишкові буджети, як прим. Німеччина, Австрія, Югославія, Італія, Чехословаччина й ін.

У звязи з цим чимало держав задумують обнизити надмірні податкові тягарі та злагіднити надмірний фіскалізм, що появився в Европі в добі 1923/6, як реакція по добі інфляції. В Німеччині, в Італії, в Югославії, в Чехословаччині та на Угорщині взялися вже злагіднювати податкову шрубу та відбудовувати повоєнні публичні тягарі. Міркують над цим тепер і в Анґлії.

В соціяльно-економічній ділянці бачимо постійне змагання до підвищення рівня платень і збільшення участи робітницьких шарів у загальному суспільному доходові. Цікаве, що приймається все більше думка, що зріст робітницьких платень не підвищує коштів продукції, як це твердили до світової війни, тільки збільшує покупну силу народу та поширює внутрішній ринок і дальше автоматичний зріст продукції.

Рівночасно з постійною підвишкою платень йде кріпка розбудова суспільного законодавства в розмірах не знаних до війни. Роблять перші проби створення форм співпраці в продукції між робітниками й підприємцями. А ведуть тут перед Анґлійці та Німці.

старої за сином, що вона його прикликала, а він не приходив! І за нього благала вона Бога, що знов віднайшла Його в молитвах — а він не вертав! Що його вона хотіла поблагословити ще перед смертю — а він не вертав! Ні, він не вертав, хоч як вона кликала його в слезах і в снах своїх.

А Ксеня? — Часом озвався якийсь голос у ній:

— Йди відсіль, йди — він тебе кликав, він обіцював тобі ще раз щасливе життя! Та інший голос говорив у ній так спокійно й лагідно та ясно: Лишися, Ксеню, лишися! Ти не повинна кинути її, що тепер зівсім здана на тебе — й будь певна, Ксеню, Бог нагородить тебе, коли лишишся, він дасть тобі ще віднайти твоє щастя! І Ксеня остала. Вона зложила свою й його долю в Божі руки й остала.

Під цей час вернув сліпий Гаврилко зі заведення для сліпих, де його були помістили, щоб там так виобразувався, щоб він сліпий міг станути до життєвої боротьби за насущий хліб. Та був це гіркий хліб, що його мусів він їсти. І він ледви міг обійтися без помочі сестри Ксені. Це було нове звено, що держало Ксеню.

Часто приходив сліпий Гаврилко зі своєю катаринкою в хату недужої Гануськи та грав їй свої пісні — старі пісні, що на їх голос, отворялися вікна й дрібні датки падали в шапку сліпця. Спершу вражали тони катаринки Ксенине серце болюче — та призвичаєння відбирає кожному терпінню частинку гіркости. І з часом дійшла Ксеня до цего, що мала силу співати до мельодій братової катаринки, щоб хоч трохи упримнити життя старій жінці. Та як одної днини співала до мельодії:

„Коли травневий легіт дише

як там ув одній строфці йде дальше:

„Людина, як відійде,
Людина, як відійде,
Ніколи вже не верне“...

тоді весь біль і горе всего її життя такою вагою впали на серце її, що вона від тоді ніколи вже не співала й не могла вже від тоді слухати братової гри. Ні, він не повинен більше грати: двічи тільки вона працюватиме, щоб Гаврилко не потрібував милостині других.

І Ксеня робила так! За дня працювала, часто тільки крайнім зусиллям підержуючи себе, а в ночі сиділа біля постелі недужої та вірно сторожила. Героїнею була Ксеня, героїнею в буденному одягові!

Та одної днини не видержало знесилене тіло! Жарка пропасниця виснажила скоро вже й так на половину виснажені сили — по кількох днях померла Ксеня. Серце краялося, як сліпий Гаврилко пращався з покійницею і в останнє гладив рукою любі черти лиця, що їх не міг бачити невидющими очима... і як вони старій Ганусі принесли останнє поздоровлення вмираючої й приречення її, що вона пришле її блудного сина до ньої з неба... і як усі тільки найкраще говорили про покійну дівчину.

Здавалося, що з білим серпанком, що ним накрили покійну, піднявся серпанок її життя, що було таке тихе, й незамітне, а всеж було таке багате глибокою внутрішньою, чудесною красою.

А там у широкому світі тинявся все ще пропащий син.

Антін Слободян не одержав уже ніякої відповіди на лист, що його написав Ксені. Він ждав і ждав ...а потім знову схопили його страшні сили. Він западав і западав все глибше в старе грішне життя, поки не став відомим ув околиці прошаком, обдертим та обшарпаним волокитою, що мусив випрохувати собі в дверях чужих людей тарілку страви або шматок хліба або зношену одежу.

На своїх мандрівках за прошеним хлібом зустрівся він одної днини зі сліпим катаринкарем, що його сільський хлопчина водив із милосердя від хати до хати. Тоді збудилася в Антонові Слободяні стара риса доброти, скора помагати, що

У торговельній ділянці всі европейські держави заявляються все більше за крайно меркантилістичними ідеями, що кладуть головну вагу на вимогу діяльного торговельного білянсу та в значній мірі узалежнюють від нього добробут країни та її економічну рівновагу. Туди схилюється щораз більше вже й Англія. Тому митні тарифи в Европі зросли дуже сильно. І хоч Міжнародня Економічна Конференція в Женеві заявилася за вільною торговлею, митні тарифи зростають постійно.

Щож до укладу фінансових сил, головно світових великодержав на міжнародньому ринку, то Зединені Держави Північної Америки все ще вдержують фінансову гегемонію. Хоч ця гегемонія вже не така безоглядна, як у перших повоєнних роках. Що йно недавно американський міністер торговлі Гувер звернув увагу, що Зединені Держави є не тільки могутнім вірителем інших країн у довгоречинцевому кредиті, але теж і великим довжником із титулу депозитів та американських вартісних паперів, що їх Европа зложила в американських банках. Належитости чужинців із титулу депозитів і вартісних паперів обчислювано в Зединених Державах Півн. Америки під кінець 1926 р. на 3.321 міліонів долярів. Виходить, що Европа позичає в значній мірі в Америці таки свої власні гроші.

Німеччина відбудовується в приспішенім темпі саме при помочі амераканського капіталу. Тут лежить однак небезпека, що цей американський капітал може загрозити економічній самодіяльности й самостійности. Тому Німеччина силкується обходитися без заграничних кредитів, та поки що це не можливе — воно загрожувалоб основам їх валюти й фінансів.

Франція хоч і тяжкою ходою, а всеж таки поволи приходить до себе. Відроджується її фінансове значіння, покращання цего її значіння прийшло несподівано нагло. В короткому дуже часі Франція відзискала назад капітали, що з недостачі довіря втекли були за границю.

Та все ще на европейському фінансовому ринку найсильніша лондонська „Сіті“, хоч ощадности англійських громадян сильно надшарпав вуглевий страйк. Англійський капітал іде головно на підкріплення фінансових потреб англійського промислу. А що цей капітал куди меньший від довоєнного, то на експорт англійських капіталів остає не багато.

Осьтак представляється стан світової економічної та світової фінансової господарки. Бачимо, що европейські держави знов приходять до господарської сили.

Щож ми — недержавна нація? Нам доля судила жити в державах економічно занедбаних. А що найгірше, що найбільша й найбагатша частина нашої землі попала в державу божевільних більшовицьких експериментів, що доводять її „медом і молоком текучу землю“до занепаду, до крайної руїни.

Та це не повинно нас відстрашувати, не повинно зневірювати нас. Ні, нам не вільно в безсилі опускати руки, а всіми зусиллями, силами всіми взятися до до економічного й фінансового подвигнення нашого народу, зробити його силою з якою мусять другі числитися. Невсипущою, пильною працею та ощадністю осягнемо це напевно. Саме живий кооперативний рух, який почався у нас останніми роками, може стати для нас могутнім двигуном на шляху нашої господарської відбудови.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Підписання позичкового договору.

Цілорічні пертрактації про американську позичку нарешті покінчені, як це вже було подане в попереднім числі. Зараз після того, дня 13. ц. м. у варшавськім Бельведері обі сторони підписали позичковий договір. Того самого дня появилися два декрети президента держави про стабілізаційний плян і затягнення позички та про стабілізацію золотого. Польське правительство приняло супроти американських вірителів певні означені зобовязання. У своїм стабілізаційнім пляні зобовязується польське правительство привести до рівноваги польський державний бюджет і на те збільшити приходи на 300 міліонів золотих. Крім того приняла Польща цілий ряд інших зобовязань, як реорґанізація залізниць в автономічну або торговельну одиницю і податкова реформа. Держава резиґнує з права випускати державні білєти, а одинокою емісійною установою має бути Банк Польський. Цей банк має стати вповні незалежний від правительства, а до Ради цього банку має входити на трьохлітній протяг часу американський фінансовий дорадник. Сплата купонів і відсотків від позички має бути забезпечена впливами з мит вивозу і привозу.

Гроші одержані з позички мають бути так ужиті: 75 міл. зол. на побільшення капіталу Банку Польського,, 140 міл. зол. на переняття Банком Польським половини скарбової емісії, 90 міл. зол. на конверзію половини скарбової емісії на срібні монети, 25 міл. зол. на амортизацію плинного довгу скарбу, 75 міл. зол. на створення плинної резерви скарбу і 135 міл. зол. на ціли господарського розвитку.

Зміни в законі про загальну військову службу.

Міністерство військових справ випрацювало новелю до дотеперішнього військ. закону. Важніщі зміни булиб такі: побір рекрута відбувавсяб в осени, при чім зараз приділювалиб асентированих до полків. Новеля предбачує зміну поступованна при уділюванню відрочень від військової служби. Час служби мають скоротити до 15 місяців.

Замкнення сесії, котрої не було.

Як відомо, ще 20. вересня відложено надзвичайну сесію сойму і сенату. Сойм мав отже знову зібратися 20, а сенат 22. жовтня. Тимчасом дня 19. ц. м. оповіщено розпорядок президента держави про замкнення надзвичайної сесії сойму і сенату. Кажуть, що розвязання сойму наступить щойно після законного вигасненя мандатів, то є 28 листопада.

Нова реляція золотого.

Міністерство скарбу оповістило вияснення, що на основі розпорядку про стабілізацію золотого вводиться нову реляцію золотого. Від тепер з 1 кґ. чистого золота вибивається 5,924.44 зол. (досі тільки 3,333.44 зол.) Тому від 13. ц. м. 1 золотий в золоті рівнається 0,5332 ґр. чистого золота (давніше 0,31 ґр.), що докладно відповідає нинішній вартости золотого. В наслідок установленя такого паритету будуть перераховувані ті зобовязання золотих у *золоті*, що повстали перед 13. ц. м. При тім 100 давним золотим у золоті буде відповідати 172 нові золоті в золоті. Про те вийде ще окремий

була його прикметою колись у кращі часи. Він відіслав хлопця й предложив сліпому свою поміч..

В кілька годин пізніше довідався Антін Слободян усего: про тугу недужої неньки за ним, про Ксенину смерть і як Гаврилко потім знову мусив іти в світ, щоб заробляти собі на хліб як сліпий музика. І довідався він перше всего про жертву геройської дівочої душі, що для добра інших людей забула про своє власне щастя.

І потягло беззахистного до дому всіми силами. Тай оба не відкладали, оба подалися в рідне містечко — видющий, що вів сліпого й сліпий, що вів видющого.

Гаврилко перший увійшов у кімнату, що потапала у вечірному сумеркові.

— Мамо — покликнув він тихо на сплячу — я привів вам когось, що ви йому будете дуже раді.

Та кажуть, що материне серце прочуває скоріше, як серце іншої людини може подумати. Був це напрасний скрик, що вирвався з грудей недужої, коли Гаврилко закликав її. І в найблизчій хвилині лежали її вихуділі руки благословлячи на голові пропащого й знов віднайденого сина. А він упав навколішки біля постелі матері, що так довго дожидала його й ридав мов дитина.

Та дріжучі губи старої Гануськи надармо силувалися добути звук. Її уста не заговорили вже, а серце затихло. Було так, начеб вона ще лише тілько мала жити, поки її руки ще раз не покладуться з благословенством на синову голову.

На могилі матері й сестри дали собі оба: Антін і Гаврилко руки, що житимуть разом. І жили разом у хаті старої Гануськи й що Антін мав невеличку немічницьку заслуженину, а Гаврилко збирав милостиню в милосерних людей, то вони не терпіли недостатку.

То була зворушлива картина, коли Антін провадив селами сліпого Гаврилка й коли колишньому гордому воякові спливали слези по лиці, як тільки катаринка заграла:

„Мов грому гук, так зов гуде“

Або як тільки він собі до іншої мельодії підспівував тихо:

„Людина як відійде,
Ніколи не вертає!“

Тільки часом находили на нього давні демони. Тоді на цілі тижні зникав він із хати покійної Гануськи й тинявся сам саміський по околичніх селах, обдертий та обшарпаний, як у своїх найгірших часах, як ігра темної пристрасти та посміховище дітей — аж поки знов таксамо несподівано щось не потягло його назад до дому, де він потім годинами стояв над могилкою своєї Ксенечки, затоплений у важкій, понурій задумі й із гарячими слізми в очах.

Так бачив я його, як він тинявся непосидюче, коли я бажав заопікуватись ним у молодечій буйности, що то родиться з дитячого недосвіду, що ніщо ще не відає про часто таку страшну траґічність життя. Від тоді Антін не показувався вже. Може хотів Бог, щоб він мандрував так довго, поки не виплаче очей так чисто й ясно, що вони вже не зблудять із правого шляху.

Куди, куди — правим шляхом? —

Це вгадай ти сам! Я бажав тільки написати мале оповіданнячко до читання тай надуми на час, що в ньому наші очі повинні підноситися *з глибини життя до висоти вітчини.*

Присилайте передплату на

„НОВУ ЗОРЮ“.

розпорядок. Ті інформації не відносяться до трансакцій заключених в обігових золотих, які отже не підлягають перерахованню.

Штрайк банковців.

Від довшого часу штрайкують урядовці Варшавського Дисконтового Банку, що має філію і у Львові. Дня 17. ц. м. у Варшаві відбулася конференція представників урядовців усіх варшавських банків. На тій конференції постановили проголосити на день 19 ц. м. загальний *демонстраційний штрайк*. До того штрайку прилучилися також урядовці державних банкових установ як П. К. О. (Почтової Щадниці), Банк Господарства Краєвого й інші. Вони штрайкували того дня також але тільки одну годину.

Контрольна Комісія державних довгів.

Дня 18. ц. м. зібралася на наради т. зв. Контрольна Комісія державних довгів. Комісія ця істнує на основі закона з дня 25. IX. 1922 р. і виконує свої функції з рамени парляменту. В склад цеї комісії входять тепер крім маршалка Тромпчинського, сенатори: Сьреднявський (Пяст), Бояновський (З. Л. Н.) та посли: Гломбінський (З. Л. Н.), Міхальський (Х. Н.), Осецький (Пяст) і Липацевич (Визволенє). На тій нараді 5 голосів було за тим, щоби позичкову обліґацію підписати заразже, а 2 голоси (Гломбінський і Бояновський), щоби перед підписанням справу позички предложити соймові. Оба вони внесли своє „вотум сепаратум“. Комісія делеґувала до підписання позички послів Міхальського і Осецького. Крім того приняла резолюцію, щоби правительство негайно предложило соймові проект закона про додатковий бюджет на рік 1927—28, а тим самим подало йому звідомлення про позичку.

Новий промисловий закон.

З днем 15. грудня входить в життя новий промисловий закон. Новий цей закон уводить спеціяльну форму зголошень при закладанню промислових і торговельних підприємств. Досі таких позволень не потрібно було для підприємств торговельних і ремісничих робітень. Дальше новий закон уводить вільні промислові корпорації і їх союзи. Досі істнували цехи як установа примусова.

ЛИТВА.

Нота Литви до Союза Народів.

Литовське правительство вислало до Союза Народів ноту в справі репресій Польщі над литовським населенням Виленщини. В ноті вичислені такі репресії: зачинення литовського учит. семінара і 45 вселюдних шкіл, арештування до 120 литовців, директорів середних шкіл, священиків та учителів. Далі зазначує нота, що неправдою є, немовби на Литві інтерновано 28 польських учителів. Литовське правительство просить о примінення засобів предвиджених в договорі у справі меншостей, котрий підписала Польща 28. VI. 1919 р.

НІМЕЧЧИНА.

Наради райхстаґу.

Німецький парлямент почав 18. ц. м. свою сесію. Як перша справа прийшов на чергу проект нового шкільного закона. Розвинулася насамперед дискусія над формальним внеском відложення нарад над шкільним законом. Демократичний посол Гас при тім зажадав, щоби правительство заявило, чи цей проект закона є проектом цілого кабінету міністрів, чи тільки його частини. Після тої дискусії парлямент відкинув усі внески опозиції і так почалися наради над проектом.

Сильно нападають на цей проект передовсім соціялісти. Соціялістичний посол Шрек критикував проект, бо на його думку закон цей віддавби німецьке шкільництво під провід Церкви.

Вуглевий штрайк.

В цілій центральній Німеччині у всіх копальнях бурого вугля вибух штрайк. Централя штрайкуючих робітників у Галлє донесла, що число штрайкуючих в окрузі Кассел перейшло 90 проц. Таксамо є в округах Маґдебурґа, Гельмштату і Ахерлєбена. Робітники жадають підвишки цін, власники копалень противляться, доказуючи, що через те піднесуться ціни вугля на заграничнім ринку і німецькі копальні не видержать конкуренції.

ФРАНЦІЯ.

По відкликанню Раковського.

Раковський уже покинув Париж і виїхав з Франції через Німеччину. Радянське правительство СРСР назначило новим своїм представником в Парижі Довгалевського. Французька преса стрінула неприхильно це назначення, одначе є відомости, що французьке правительство згодилося на номінацію, тільки домагається, щоби новий амбасадор дав зобовязання, що не буде мішатися до внутрішніх справ Франції.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Невдоволені большевики.

Хоч вже інцидент з Раковським полагоджений і його на домагання Парижа Москва відкликала, офіціяльний орґан „Известия“ вертає ще до цеї справи. Поступування французького правительства називає цей часопис дипльоматичною напастю, що не має прецедензу в міжнародніх взаєминах. Видалення Раковського порівнюють Ізвестія до ревізії, що її свого часу перевела анґлійська поліція в Аркосі. Справді, такі засоби не мають прецедензу, алеж бо і такі „дипльомати“ як большевицькі є в міжнароднім життю також без прецедентів.

За що виключили Троцького з виконкому партії.

Паризький „Матен“ з 13. ц. м. подає з Ковна текст промови Троцького, котра була безпосередною причиною його виключення з екзекутиви ком. партії. Ось його слова:

— Наша, *так звана* пролетарська влада живе тільки з ласки Берліна. Якщо німецькі банкирі і промисловці не дадуть нам вже кредитів, ми збанкротуємо. Ці розумні панове з Вільгельмштрассе роблять на нашій радянській державі знаменитий інтерес. Від року вони є справжніми панами Москви. Вони грають у нас ту саму ролю, як і за часів царату і хто зна, чи завтра не зрадять нас. Чемберлєн справи не занедбує. Він потрафить невдовзі зломити Штреземана і компанію. А тоді небавом остануть нам як союзники з одного боку комуністичні німецькі лакеї, а з другого ґр. Вестарп. Ось до чого довів нас Сталін і його кліка. Ані я, ані Зіновєв, ані Врікович, ані Сміґла, ані десятки тисяч інших товаришів не думаємо піддатися цему проводові. В грудні, на партійній конференції ми почислимося з партійною управою. В нас є вже 15.000 підписів для тої цілі, а до того часу здобудемо ще багато інших. Колиб партійна конференція нас осудила, ми знайшлиб засоби, щоби провести наші ідеї. Наш клич короткий, але простий і ясний: „Далой Сталін і Бухарін“!

Кажуть, що після виключення Троцького, Сталін уже дав Менжинському приказ арештувати Троцького, але відмовили його від цього кроку Чічерін і Риков. Вони боялися вибуху міжусобиці.

Розправляються з опозицією.

Щоби покінчити з опозицією в комуністичній партії, почали в її рядах нову „чистку“. В кількох останніх днях виключили з КП(б)У 70 членів, з грузинської Ком. партії 50, а з білоруської 20. На останнім засіданню реввоєнсовєту рішили виключити з вищого командного складу черв. армії всіх тих старшин, що стоять на боці опозиції. Виключили також Вуйовича, провідника опозиції в югословянській ком. партії.

УГОРЩИНА.

Великий процес проти комуністів.

В Будапешті почався політичний процес проти був. народнього комісара в большевицькім правительстві (Беля Куна) Санто і проти 55 інших комуністів. Між останніми є також провідник розвязаної на Угорщині ком. партії Вадь і бувший заступник шефа штабу червоної угорської армії Ляніош. Їх арештовано підчас одного тайного зібрання.

Обвинуваченим закидує акт обжалования, що в 1926 р. комуністи намагалися зробити державний переворот і в тій цілі приєднували робітників до

На пращання Владиці.

Чи чули Ви?
Загудів грім — зашуміли хвилі...
Розлилось бурхливе море вод..
Поплили ріки сльоз..
Понісся зойк і стогін...
Ударив дзвін на трівогу.
Понад зелені верхи — замулені долини.
Понад вирви глибокі — розторощені хати...
Ніссся звук його — жахливий...
Тікайте!.. Ратуйтесь!...
Куди?... Як?...
Тут вода, а там, скалить зуби — нужда.
Суха, страшна, тільки очи блестять божевіллям радости.
Тепер — погуляло.
З осінним вихром заведу танок...
На румовищі хат..
На ізритому полі..
На свіжих могилках...
Буде нам музикою — людський плач і стони...
Заплаче мати над голодними, босими дітьми...
Заридають діти над синім трупом, обдерті, скостенілі:
Мамо! Ми голодні!
Хто нам їсти дасть?!
Мамо! нам зимно!
Де загрітись підемо?!
Цить! Сироти, не плачте.
Бог добрий. Узяв вам матір — післав Батька на потіху.
Дивіться! Йде!
На кого впаде Його ласкавий, доброти повен погляд,
Той не відійде плачучи.
До кого простягнеться Його рука, той не згине в нужді.
Він — бажавби потішити — всіх.
Він — бажавби помогти — всім.
Він — Хорий — Немічний, не злякався трудів і втоми.
Щоби — хоч в части облегчити те горе і нужду що впало на нас.
Він — без краю Добрий...
Владика Наш.
Не плачте не журіться...
Хто має такого Батька — не згине.
Не плачте — а молітеся...
За Батька Нашого — Владику Андрея.
Ми не в силі заплатити — віддячитись нічим.
Хиба радістю душ наших — вистелимо дорогу..
Кудою їхати ме Владика, Наш Батько.

А. Дичковська.

Перегінсько, 28. IX. 1927.

т. зв. червоних сотень. В процесі мають виявитися близші взаємини обвинувачених з московським інтернаціоналом.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Політичне вбивство в Празі.

Новий альбанський посол в Празі Цена Беґ щойно приїхав на своє нове становище і ще не встів навіть вручити своїх повновластей президентові Чехословаччини, а вже дня 15. ц. м. згинув з рук молодого свого земляка. Вбійник його, це молодий альбанець Альґівіяд Беді, що в тій цілі приїхав до Праги, щоби вбити Цена Беґа, котрого вважав національним зрадником Альбанії. Вистрілом з револьвера вбив він посла в хвилі, коли цей виходив із каварні. Вбійника придержали на місці вчинку. При переслуханню в поліції заявив: „Я вбив його, бо він мою батьківщину Альбанію хотів продати Югославії". Дальше заявив, що вчинку довершив власновільно як альбанський патріот, що держиться італійської орієнтації. Вбитий по його думці стремів до прилучення Альбанії до Югославії. Цена Беґ був у Чехії звісний вже раньше. В 1915 році інтернувала його була австрійська окупаційна влада в Альбанії. В Празі проживав Цена Беґ від 1917 р. до розпаду Австрії. В Чехословаччині вважали покійного великим прихильником Чехословацької республики.

ІРЛЯНДІЯ.

Косґрейв знову вибраний президентом.

Дня 11. ц. м. відбулося перше засідання ірляндського парляменту. На тім засіданню вибрано знову 76 голосами проти 70 Косґрейва президентом виконавчої ради вільної ірляндської держави. Проти вибору була партія республиканська. Серед республиканців невдоволення. Жалують, що проти Косґрейва не висунули свого кандидата де Валєри. Після вибору засідання „дейлю" відложено до часу, коли Косґрейв сформує новий кабінет.

Жертви

На потерпівших від повені через Адміністрацію „Нової Зорі" зложили:

О. Василь Курилас, в Добротворі (збірка) 22 зол. 90 сот., о. Володимир Пилипець у Свіржі 10 зол.

Уряд парохіяльний в Тарнавці (збірка) 35 зол. 50 с.

Крім того просять нас оповістити, що Українці громади Криве (Козлівського деканату) зложили 967 кґ. збіжа і 16·60 зл., а друга громада тоїж парохії зложила 860 кґ. збіжа — на потерпівших від повені.

Діти дітям!

Діти народніх шкіл у Борщеві шлють свою лепту 20 зол. 90 сот. для своїх маленьких ровесників, потерпівших від повені.

ОПОВІСТКИ

Звичайний Загальний Зїзд

„Рідної Школи" УПТ.

відбудеться

у Львові, дня 2. листопада 1927 (середа) у салі „Народнього Дому" при вул. Рутовського ч. 22. з таким дневним порядком:

1. Відкриття Загального Зїзду.
2. Верифікація протоколу останнього Загального Зїзду.
3. Приняття правильника обовязуючого Загальний Зїзд.
4. Вибір Комісії для уложення листи управних орґанів Товариства.
5. Звіт Головної Управи з діяльности за р. 1926/27 (§ 43 статута).
6. Звіт Контрольної Комісії з провірки діловодства Товариства та уділення абсолюторії Головній Управі (§ 46 статута).
7. Вибір голови Товариства (§ 42 статута).
8. Вибір 18 членів Головної Управи і 6 їх заступників (§ 42 статута).
9. Вибір Контрольної Комісії — 5 членів і 2 заступників (§ 45 статута).
10. Вибір 5 членів до Розємного Суду (§ 47 статута).
11. Ухвалення річної вкладки (§ 13 статута).
12. Внески й запити.

Початок о годині 9 рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26 уст. 4). На кожних 50 членів припадає один відпоручник. Кожних 25 членів пової 50-ки уважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 50 статутм).

Відпоручники являються з писемними повновластями від свойого Кружка. Передача повновласти на иншу особу недопускаєма (§ 50 статута).

Якщо о 9 год. не буде на салі статутом вимаганого числа відпоручників (100), то в 10 год. перед полуднем почнуться наради без огляду на число приявних (§ 52 статута).

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ":

о. А. Каштанюк вр. м. голова. **Микола Бабин** вр. секретар.

Залізничі знижки на Загальний Зїзд „Рідної Школи".

За стараннем Головної Управи „Рідної Школи" уділила Дирекція залізниць у Львові знижку на залізничі білети для делеґатів на Загальний Зїзд „Рідної Школи" у Львові, що відбудеться дня 2-го листопада 1927 а саме 36% з поворотом як це буде в минулому році. Повітові Кружки „Рідної Школи" вишлють негайно скількість запотребування таких знижок для делеґатів своїх і всіх підчинених Кружків до Головної Управи „Рідної Шкоди", яка вишле готові блянкети на руки повітових Кружків для доручення делеґатам враз з поученням їх ужиття.

Головна Управа „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10.

ДО ВІДОМА ВСЕГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА МІСТА ЛЬВОВА Й ПОВІТУ.

Заходами філії Товариства „Просвіта" ім. Шевченка у Львові відбудеться дня 23-го жовтня 1927 р. в салях „Народнього Дому" свято української книжки. Точно о год. 12-ій святочна Академія з хоровими точками і рефератами Вп. Дир. Галущинського.

Після Академії відкриття виставки української книжки в малих салях „Народнього Дому" на другому поверсі. Виставка книжки тревати буде від 23-го до 28-го жовтня ц. р. Відчинена кожного дня від 9-ої до 20-ої години. Виділ філії упросив також Дирекцію Національного Музею уладити в його кімнатах в тих самих днях виставку експонатів української книжки, які находяться в його розпорядженні. Відвідувачі нашої виставки будуть мали нагоду відвідати виставу в Національному Музеї.

Вступи на Академію і виставки за добровільними датками на створення дарових бібліотек для найбіднішних лемківських громад.

Книжка в житті кожного народу — це переважний чинник, а тим більше важний в повоєнному житті нашого народу. Тому обовязком кожного громадянина і громадянки відвідати виставку української книжки і других заохотити.

Масовою участю у виставці викажемо зрозуміння ваги книжки.

ВИДІЛ ФІЛІЇ.

НОВИНКИ

„Діло" і його інформації. „Діло" хоче за всяку ціну бути „поважним" орґаном і певно тому, інформує своїх читачів сензаціями риштокової польської преси. Ось новинка під сензаційним наголовком: „Жертва целібату" в ч. 229 „Діла" зачерпнена зі смітника „Ґазети Поранної", як до того признається само „Діло". В тій новинці сказано, що „в Перемишлі, в гр. кат. духовній семинарії стрілив до себе з револьверу невисвячений (!) питомець П. Дримала, у розпуці, що мусить (?) висвячуватись у целібаті всупереч своїм пересвідченям і почуванням". Чи воно справді так було, про те „Ділу" байдуже. В дійсности правдивий тут лиш

Феліке і Юліян **ЛЮБЕЛЬСЬКІ**
поручають
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! Ціни низькі! Товар добірний!
вул. Рутовського 5. тел. 48-70 — ЛЬВІВ. — 3-10

факт самовбивства, а весь прочий „сос", зладжений у польській бруковій ґаркухні. З віродостойного жерела нас інформують, що пок. Дримала був щойно по другім році і покінчив зі собою не через целібат, а в наслідок нервової недуги. В семинарі знали про покійного як про людину недужу. А що держали його покищо в семинарі навіть через ферії, то тільки з милосердя над його нещастям і нуждою. Несподівано, в семинарській кімнаті наложив на себе руку. Після того жив ще якийсь час, а перед смертю висповідався ще. Сумна траґічна подія, пройме глибоко серце віруючого християнина. Одні тільки ґієни від сензацій вітрять у ній свій жир...

Відвідини секретаря Союза Народів. Секретар Союза Народів Коригав відвідав минулого тижня Львів. У товаристві секретаря мін. зак. справ Любомірського та проф. унів. Парнаса відвідав він українську ґімназію і вселюдну школу ім. Шашкевича, дві польські ґімназії й одну жидівську школу. В неділю виїхав п. Коригав до Бережан, а звідтам мав поїхати ще до Станиславова.

Бандити. Від довшого часу гуляли в Снятинщині, Коломийщині та в Городенщині два бандити Владислав Маркус і Базилі Прокурняк. Довершили вони кілька грабунків на селянські загороди та на гостинцях на переїзжих купців. Поліція довго не могла їх зловити, бо вони дуже зручно затирали свої сліди й швидко перекидалися з місця на місце. Аж у Заліщиччині вдалося поліції викрити їх криївку й заскочити їх там. Бандити відстрілювалися довший час. Вкінці вдалося поліції застрілити Прокурняка. Маркуса важко ранили. — В Яворові Старому оноді в 11. год. в ночі трьох бандитів замаскованих і зоружених револьверами напало на дім господаря Степана Яцури. Бандити вдерлися в хату й під загрозою, що стрілятимуть, зажадали від Яцури видачі 22.000 золотих. Коли бандити розбивали скриню Яцурина, дочка Фітачиха вибігла на подвіря та ґрімко стала кликати помочі. Бандити стрівожилися й один з них стрілив до Яцури та зранив його в легені. Два дальші стріли хибили. Тоді всі три втекли. Важко раненого Яцуру перевезли до загального шпиталя в Яворові. Стан його дуже трівожний. Поліції вдалося вже зловити бандитів. Є це Іван Мончик, Йосип Тучапец та Петро Перужак. І у Львові за личаківською рогачкою напало трьох замаскованих бандитів на Ялівці на віллю пп. Подгорецьких, яких тоді не було дома. Бандити наказали дітям сховатися під ліжка й стали ладувати ґардеробу та білля в мішки. На це надійшла служниця й наробила крику. Злодії втекли без добичі.

Убійник утік з тюрми. Дня 9. жовтня ц. р. утік із тюрми в Сокалі Іван Новота, відомий із убийства на рогачці в Чорткові. Новота вибив у стелі келії отвір і видістався ним на зовні. У келії було з ним разом чотирьох інших вязнів. Доси не зловили втікача.

40 долярів за слово. Продажа книжки звісного летуна Ліндберґа під наголовком „We" (Ми) принесла авторові вже 2 міліони долярів. Обчислено, що таким чином кожде написане в тій книжці слово принесло авторові 40 долярів.

Зверніть увагу на оголошення фірми Д. Свищ і С-ка у Львові, вул. Валова 14.

ФУТРА мужеські і дамські у великім виборі ГОРОВІЦ і С-ка 2-4 ЛЬВІВ, вул. Краківська 4.

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і Син**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 1-10

ФУТРА наймоднійші, найліпшої якости по приступних цінах поручає **Е. СОЛІК** (вдова)
Магазин футер, Львів, Собєського 4. 1—4

І. ДРЕКСЛЕР і Сини
Централя: Львів, пл. Капітульна 2., тел. 13-17
Філія: Новий Санч, Ринок ч. 23., тел. 172.
РОБІТНЯ і СКЛАД
КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ, ПОДУШОК,
БІЛЯ дамського, мужеського і на постіль,
Полотна, шифони, скатерті, ручники, хустинки, зефіри, перкалі, бархани, вуалі, коци, килими, хідники, фіранки, капи, дрелихи, пледи, сінники, піря, волосань. 1—4

ПАНЧОХИ ПфАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни. 1—20

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50; 2-сторонні „ „ 35·—; в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50; з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з піря . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 1—10

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
Поручає: 4—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

До заміни парохія
подільська, І. кляси, 10 км до зелізниці, з добрими будинками, за парохію в місті або при зелізниці. Зголошення приймає з чемности Уряд Деканальний Зборівський, Плауча, п. Зборів. 2—3

Вже вийшло з друку і висилається 7-8 число
„ПОСТУПУ“
за місяць вересень і жовтень
зі слідуючим змістом:
Благовіщення (Монтрезор) — Чигирин-Батурин-Київ (О. Бать) Восьмигрім (Ст. Семчук) — *** (М. Рильський) — Із днів змагань (Борис Монкевич) — Вечір (Меріям) — В задумі (Меріям) — Український націоналізм, докінчення (Д-р О. Назарук) — *** (М. Рильський) — Думки молодого гетьманця (Петро Шостаківський) — Франціск із Асізі (Л. Мосенда) — Червоний суд (***) — Дві пісні зриву (Л. Нигрицький) — Зі світа — Бібліографія — Літературні замітки й анекдоти — Криве дзеркало.
Замовляти в Адміністрації, Львів, вул. Сапіги ч. 26/I.
Ціна 7—8 числа є 2 золоті.

ЗЕМЛЯКИ! ПІДПИРАЙТЕ РІДНИЙ ПРОМИСЛ!
ФАБРИКА ЦУКОРКІВ і ПОМАДОК
„ФОРТУНА НОВА“
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 23.
СКЛЕП: РУСЬКА 1.
ПОРУЧАЄ СВОЇ ВИРОБИ. 1-6

ФУТРА нові всякого рода перерібки, переховування ня через літо.
НА РАТИ **В. Зіхлєра Сини** Львів, пл. Галицька 14/I. 3 5

„ОЛЬКА“ найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі“. 3—15

Увага! Селяне! Увага!
Чи знаєте, кому десятки тисяч Господарів дякують за корисні вироби і виміну льону, конопель, клочча, вовни і прядива на ріжні полотна, цайґи, зефіри, бархани, рушники, обруси, сукна і т. п.?
Тільки в одній сумлінній того рода фабриці, що істнує вже 25 літ під незмінкеною назвою
Перша львівська конкуренційна селянська ткальня: „ВОЛОКНОПОЛЬ“
у Львові, вулиця Вибранівського ч. 2, стація колійова: Львів-Підзамче,
а не гандлярам, що впроваджують Вас у блуд своїми реклямами.
Отож уважайте ні нашу адресу і читайте наші афіші і цінники, щоб не впасти в нечисті руки безсовістних спекулантів. Звертайтеся з запитами до нашої фабрики, як до першого жерела, а ми Вам зараз же вишлемо безплатно пробки і цінники.
Агентів приймаємо на дуже догідних і користних умовах. 1—1

Вина богослужебні італійські:

ETNA BIANCO богослужеб. біле	по зол.	5·30	за І л.,	по зол.	4·60	за пл.	3/4	л.
CAMPOBELLO (Lacrima Christi)	„ „	5·60	„ „	„ „	4·80	„ „	„	
PARTINICO богослужеб. біле	„ „	5·80	„ „	„ „	5·20	„ „	„	
GRIGMOLINO церк. червоне сол.	„ „	6·30	„ „	„ „	5·40	„ „	„	

Ціни за 1 л. розуміються в бочках почавши від 30 до 220 л. — Кавція за бочки від 2 до 4 дол. ам. — Сплати на векслі до 3 місяців. Пляшками висилається в скриньках по 12, 24 і 36 пл. Франко стація зал. заладування. За скриньки дочисляється 1·50 зл. Висилка залізницею.

Світло церковне:
Воскове по зол. 6·—, пів воскове І-а зол. 3·30, піввоскове ІІ-а зол. 2·95, стеаринове І-а (столове) зол. 3·85, півстеаринове зол. 2·65 за 1 кг. Висилка почавши від 20 кг. залізницею. Франко стація заладов. Від цін повищих відступається на фонд вдів і сиріт від вина 6%, а від світла 5% опусту.

Чай китайський
на вагу і пакований по 1, 5 і 10 дкг. зол. 25 до 28 за 1 кг. Для Кооператив і торговців відступається значний опуст. Висилка почтою в довільній кількости.

Д. СВИЩ і С-ка у Львові, вул. Валова 14.

Одинока українська коллєктура
ДЕРЖАВНОЇ КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ.
ЩАСЛИВІ ЛЬОСИ
І. КЛЯСИ XVI. ДЕРЖАВНОЇ КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ
продає
Аґенція Земельного Банку Гіпотечного
Львів, вул. Ягайлонська ч. 8.
Цілий льос — 40 зол., 1/2 — 20 зол., 1/4 — 10 зол.
Замовлення з провінції полагоджується відворотною почтою.
Конто П. К. О. № 153.545. 2—2

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ католицький часопис для народа
ПРАВДА
Виходить що тиждня.
Ціна 2 зол. 50 с. на квартал.
Адреса Редакції і Адміністрації:
„Правда“ — Львів, вул. Льва Сапіги 26.

Видає і редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 43. (94.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 30. жовтня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Львів Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: річно 3 ам. долярі або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: В память героїв. — Віроісповідна чи безвіроісповідна школа? — З церковно-релігійного життя. — Франція де Монзі і „наслідник Мазепи". — З українського життя. — Кладім підвалини! (фейлєтон). — З катол.-соціяльного тижня в Квебеку в Канаді — Про калинові луги... (фейлєтон). — Політичний огляд. — Оповістки. — Нові книжки і видання. — Новинки. — Оголошення.

о. ВОЛОДИМИР ЯЦЕНКІВ.

В память героїв.

Паде з дерев осінне, вяле листя... З тихим шелестом паде в порох, мішається з ним, розсипується в порох і гине без сліду, невідклично.

Недавно, літ тому немного, тоді, як падало з дерев осінне вяле листя, впало в порох рідних нив тисячі й тисячі буйних голов найкращого цвіту народу.

Зірвалися в бій за долю-волю рідної землиці, над якою шаліла буря люта.

І втомилися герої в крівавім змаганню та спочить лягли: одні на сердечною кровю напоєній рідній ниві, другі по жахливих таборах смерти.

Паде з дерев осінне вяле листя. Розсипується в порох і мішається з тлінним порохом тіл героїв.

Чиж буйний зрив тих незлічимих рядів героїв і їх криваве змагання — це те саме, що дикий танок вітром розвіяного листя?

Ні, стократ: ні!

Це не той закон, — що велить осени слідувати по літу, що втомлені тіла героїв піддав істлінню, — не той закон велів їм сердечною кровю росити рідні ниви.

Це любов велика вела їх на поле бою й веліла їм з погордою глядіти в вічі смерти, з усмішкою зносити терпіння, біль і муки.

Закон матеріяльної природи не в силі чогось подібного довершити. Любов ця безмірно висша від нього.

Любов ця веліла героям умирати у весні їх життя. Лиш **закон велить.** Так і **Любов** ця, це **закон,** висший від матерії, **нематеріяльний!** І вона жадала від людий того, перед чим здрігається матеріяльна людська природа.

І Любов одержала від найкращого цвіту народу свою сердечну дань: вони співаючи йшли на смерть і всміхаючись умирали. І свідомі були того, що йшли сповняти свій святий обовязок і чули, що краща частина їхнього єства підчинена цьому законові, що вищий від закона матерії.

І вірили, що з хвилею їхнього скону не скінчиться всьо і за свій крівавий труд не ждали земської заплати.

Хтож молодість — життя віддавби хочаб і за всі скарби землі?

Вірили, що Правда, за яку боролися, терпіли і вмирали — встане хочаб і по їх кістках і запанує в дорогій батьківщині як не за них, так за грядущих поколінь.

В час конання всміхалися їхні уста, бо очами духа, що вже знімав крила до відлету в недосяжні земському зорові засвіти, бачили цю блаженну хвилю.

Очима духа гляділи на майбутню весну рідного народу, а земські їх очі, залиті кровю, вкривало вяле осінне листя, яке з тихим шелестом падало з дерев.

Дух героїв, звільнений із тлінних оков, могутнім злетом злинув перед престол найвищого Законодавця здати звіт Йому, як сповнили вони Його Закон Любови.

І як ждали тут Воскресення Правди на рідній землі, в заплату за віру в те Воскресення, так там ждуть тепер зову надземських сурм на послідну збірку, щоб у світлому Воскресенню із тліни смерти станути перед лицем найвищого Вождa, в один ряд поруч всіх тих, що в імя найвищої любови земське життя віддали в боротьбі за Правду, — і від Нього приняти вінець заплати.

Вони, герої, відійшли від нас і нам лишили спомин дорогий.

Усі народи торжественно святкують память своїх героїв. Над тлінними їх останками ставлять величаві мавзолеї— гробниці, на глітних торговицях кладуть у їх честь пропамятні камяні таблиці.

І з шумом, гомоном, музикою і співом, у парадних походах допчуть по кістках **одних** героїв, вкриваючи могили **других** цвітами й ворушать тишу маєстату смерти високолетними, нераз ложю перетиканими, похвальними пеанами.

Невжеж і нам іти в слід за тими народами і так як вони величати память наших героїв? Може й нам слід подуматиб, з якого каменя й яких розмірів покласти їм пропамятну таблицю, таку, щоб рівновартна була їх заслугам?

Нумо, назвімо камінь, що ціна його дорівналаби вартости одного, одніського, на жертвеннику волі народа зложеного життя, подаймо його вагу, що дорівнувалаб вазі терпінь, болів і мук понесених за вірну службу Ідеї. — Правді!

Дарма шукать, мірить, важить! Найбільший скарб усіх земських царств — безвартісний у царстві духа.

Найкраща пропамятна таблиця, колись, під зубом часу, зітреться в порох. Кудиж тоді піти, щоб звеличати героїв? А може тоді й їх можна буде забути? Бо й щож нам пригадає, що вони істнували колись? А ще в нас, де похилений над запалою стрілецькою могилою березовий хрестик ворожа рука ломить, під ноги кидає!

Вони відійшли й лишили спомин дорогий.

І більш нічого? Невжеж „не зле тихе слово" — гідна вдяка від нас для тих, що життя віддали, щоб нам добути Правду?

Не слів, а діл ждуть вони від нас. Не нагробного каменя і похвальних промов, — а довершення зачатого ними великого діла. Вони ділом доказали свою віру в найвищий закон Любови, тож і ми ділами докажім, що ми їх кість і кров.

Зачнім від нас самих: так я квони переможім себе й так як вони готові будьмо до самопосвяти, до жертв хочаб і найбільших.

У серцях наших леліймо вогонь великої Любови, яким горіли їх серця перед обличям смерти.

І в наших душах бережім гранітну їх віру в перемогу Правди і Воскресення з тліни.

А память героїв не згине во віки!

Віроісповідна чи безвіроісповідна школа?

В міру, як ворожі Церкві елементи стараються релігійне виховання шкільної молодіжи обмежити, або й оперти те виховання на зовсім безрелігійних основах, прямуючи до так званої „вільної", або безконфесійної школи, добиваються західні католики якраз чогось противного, а саме школи **конфесійної,** яка виховувалаби молодіж у щиро релігійному дусі. Шкільні віча стали у тих католиків формальними торжествами, що відбуваються там не тільки часто, але й імпозантно. І зовсім природно. Обовязком католицьких батьків дати своїм дітям католицьке виховання. Цього домагається і наша католицька віра, і наша католицька совість, і наше католицьке серце; ба й наш розум пізнає, що тільки католицьке виховання є одиноко розумне й доцільне. Перечити цьому може тільки короткозорість або засліплення, коли не злоба.

Релігія це не є приватна справа, а найбільша соціяльна й історична могутність, яку знає світ, а при тому є вона також захистом свободи, як про це висловився влучно папа Лев XIII. Релігія звязала найгордійшого імператора, завдяки їй найбіднійший невільник відзискав волю. Нею розпочала католицька Церква свою місію між народами і сповнила її так вірно, що славний французький політик і історик Гізо, сам протестант, міг про неї сказати, що вона є найбільшою і найсвятійшою школою пошани для всякої законної влади, а рівночасно матірю народів і захистом свободи. „Хто проте — говорить дальше Гізо — хоче усунути Церкву й її науку з життя наро-

дів і держав і уважати її приватною річчю, той нехай добре глядить, куди він прямує".

В р. 1919 заявив заступник Франції в Празі міністер **Сен-Сімон:** „І я колись помагав усувати хрести зі школи, але тепер завівби я їх радо знову, бо від часу, від коли прогнано Церкву зі школи, виховують ті школи злочинців". Цей свій погляд повторив Сен-Сімон перед одним визначним педаґоґом, якого вислало до нього в цій справі празьке міністерство освіти.

Католицьке населення Франції прийшло вже віддавна до того переконання; 52 проц. французької молодіжи ходить сьогодні до католицьких приватних шкіл. Зате між безрелігійними державними школами є дві тисячі таких, у яких учиться менше як по десять дітей, а понад тисячу таких, до яких ходить тільки по пятеро дітей.

Про американське шкільництво (в Зединених Державах) говорить (в р. 1911 визначний психольоґ і педаґоґ **Stanley-Hall**, який був довший час противником релігійної школи, таке: „Хоч я є протестантом, то помимо того думаю, що неможливе є успішне виховання молодіжи без релігійного елементу. Сьогодні признаю вповні католикам рацію, що це було промахом так зісвітчити державні школи, що вони стали розсадниками атеїзму... Католики поступали під цим оглядом дуже мудро; цілий нарід повинен настоювати, щоби релігію, той суттевий виховний чинник, не усувати зі школи"

Подібно пише колишній ворог релігійної школи Німець **Август Горнефер:** „...Сьогодні визнаю радо, що мої закиди (проти релігійної школи) були по більшій части несправедливі. Церква дає своїм вірним ясну ціль і певну підпору. Конфесійне вихованя зділало дуже богато".

Професор **Пляте,** ученик Гекеля і наслідник на його катедрі, пише: „Глибокий змисл лежить у старій засаді, що релігію треба конечно народові задержати Нерелігійний нарід, скорше чи пізнійше, мусить знидіти, саме моральне виховання не вистарчає".

Що значить безрелігійна, „вільна" школа, можна пізнати з наслідків її виховання. Візьмім під увагу хочби таку малу державу, якою є Австрія. Число злочинців між молодіжю зросло тут в застрашаючий спосіб. В одному 1925 році розглядало Віденське товариство, що опікується молодіжю, 3441 молодечих проступків, а в р. 1926 дійшло те число вже до 6203. Число моральних проступків майже потроїлося. До цього причинився головно алькоголь, лихий фільм і неморальна лектура.

Що з окрема варте соціялістичне шкільництво, яке послідовно веде до комунізму, про це писали ми вже в одному з останіх чисел нашого часопису.

На отсі рядки звертаємо особливу увагу нашої суспільности. Невдовзі вже мають відбутися загальні збори „Рідної Школи". Як минулого року, так певно і тепер, почуємо на них неодно, проти чого нинішні наші рядки придадуться і будуть саме на часі.

І не тільки ради самої оборони. Скорше чи пізнійше нам прийдеться заняти таке становище в питаннях нашого шкільництва, яке покривалосяб із нашим католицьким становищем взагалі. У нас є свої домагання до „Рідної Школи", котрих сповнення є таким самим **правом** нашим, як є **обовязком** наша поміч „Рідній Школі". Коли ми приміром поставимо домагання, щоби як до Головної Управи так і до Повітових Кружків „Рідної Школи" входили відпоручники наших Впр. Ординаріятів, — як це переведено є в державному шкільництві — то це відповідатиме нашому загальному постулятові, щоби в школах У. П. Т. бачнішу зверталося увагу на релігійну освіту, релігійно-моральне виховання нашої молоді, справу обсади катехитур і т. д.

З церковно-релігійного життя.

Папа Пій X. і модернізм.

Саме тепер минає двацять літ від часу, як папа Пій X. виступив проти модернізму. Були побоювання, що модернізм стане грізною в наслідках єресю. Та церква поборола цю небезпеку. Папі Піеви X. вдалося спинити поширення модерністичних поглядів і тенденцій. Ясно й докладно представила енцикліка „Pascendi" всі блуди модернізму й осудила його як єресь. У короткому часі по появі цеї енцикліки втратив модернізм всякий вплив, хоч Льоасі й деякі його сторонники не піддалися рішенню Ап. Столиці.

Місійний день.

Св. Отець прихилився до просьби управи пропаґанди віри, установивши місійний день для цілого католицького світа. Цим днем буде передостання неділя жовтня. До Служби Божої мається тоді додати молитву за поширення віри, а проповідники обовязані запізнати вірних з пропаґандою віри і вказати, як працюють місії і чого потребують. Хто в тому дні приступить до св. Причастія й помолиться за навернення невірних, доступить повного відпусту.

Католицьке життя в Італії.

Часи й дух Кавура, Віктора Емануіла II. й Ґарібальдія минули. Нині Італія наскрізь католицька країна. Життя родинне, суспільне, державне овіяне духом глибокого католицизму. В Італії нема ані одної масонської льожі. Недовірків мало, не бути католиком для Італійця сором.

Католицька акція незвичайно розвинена. Дітий виховують по школах в католицькім дусі, молодіж, студенти, професори університетів, робітники, військові, належать до численних християнських орґанізацій. Численні церкви майже переповнені кожного рана. Приступати щоденно до св. Причастія увийшло в звичай. Особливу побожність оказує якраз інтеліґенція. Священичих і монаших покликань дуже багато. Тому італ. нарід має перед собою гарну будучність. Ми можемо їх лише подивляти, наслідувати Італійців ми прямо не в силі. Та це повинно нас заохотити вступити на подібний шлях. **І. Л.**

З католицького життя Чехословаччини.

Дня 4. жовтня відбулося в Празі благословення нової архієпископської духовної семинарії. Число питомців виносить тепер 66, а половина між ними це Німці. — Недавно святкували чехословацькі католики пятьдесятьліття уродин помершого в 1921 році о. Осипа Яроша, єзуїта, який поклав великі заслуги для ворґанізування Кирило-Методіївського Апостоляту і для унійного руху серед чеських католиків. О. Ярош створив основи (в р. 1916) для Кирило-Методіївського заведення в Велеграді, яке має на меті виховувати священиків у змислі унійного апостоляту. Також Кирило-Методіївський музей це його діло. — Католицька німецька молодіж є добре зорґанізована. Реміснича молодіж є згуртована в „Союз католицької німецької молодіжи"; цей Союз уладив минулого літа цілий ряд популярних поучаючих „тижнів", а в зимі має уладити курси для сільської молодіжи. Зорґанізована є також судетсько-німецька молодіж середніх шкіл; завдяки цій орґанізації збільшилося значно останніми роками число священичих покликань серед тої молодіжи. З нідра цеї молодіжи виходять академики, що ведуть провід у цілій католицькій акції серед німецької молодіжи в Чехословаччині. — Після донесення чеських часописів число цивільних супруж у Чехословаччині значно тепер упало. По тяжких роках релігійної кризи вертає католицьке населення назад до католицьких вінчань.

З католицького життя Німеччини.

Архієпископський Ординаріят у Фрайбурзі видав поклик, у якому запрошує всіх, що займаються мешкальною скрутою, на нараду, котра має відбутися при кінці жовтня. На цій нараді будуть обговорювати способи, як зібрати відповідні середники на будову дешевих а здорових помешкань. — Діецезальний комітет товариства св. Боніфатія зібрав фонди на закупно двох авт для священиків, що обслугують вірних розсіяних по ріжних місцевостях (на діяспорі). Доїзд до них роверами показався непрактичний.

Німецька школа і релігія.

Німецьке правительство оголосило проект нового шкільного закона, силою якого бувби в Німеччині потрійний під релігійним оглядом тип школи: 1) „спільна школа", оперта на загальній релігійній моральности; 2) „віроісповідна школа" і 3) „світська школа", оперта на світській етиці без ніяких релігійних тенденцій. Всі три типи шкіл тішилибися однакою опікою з боку правительства, а вибір школи для дитини залежавби від волі батьків.

Італія звертає монастирі.

Італійське правительство звернуло Францішканам францішканський монастир в Ассізі. Цей монастир замкнено в р. 1871 і відкрито в його забудованнях школу. Майже рівночасно звернуло правительство також монастир в Брешчія. Цей монастир секуляризовано в р. 1866 і заведено там військову пекарню. Тепер його відреставровано і приміщено тут семинарію для місіонарів.

Річна конференція католицького епископату Зединених Держав.

В половині вересня відбулася в вашинґтонському католицькому університеті річна конференція католицького епископату Зединех Держав, у якій взяло участь 68 епископів. Св. Отець вислав на конференцію привітне письмо. Предметом нарад була передовсім справа місій в краю і між поганами а також справа недостачі кандидатів духовного стану. Поставлено наложити на вірних податок на місійні ціли (оден доляр на дорослого) і викликувати у шкільної молодіжи покликання до священичого стану.

Санаторія для польських священиків.

Відповідно до ухвал останньої конференції польських епископів в Варшаві, видав краківський митрополит Сапіга відозву до свого духовенства, в якій накликує добровільно оподаткуватися на будову санаторії для тяжко хорих на туберкульозу священиків.

Унія на Волині.

По донесенням „Ґазети Косцельної" є тепер в латинській луцькій дієцезії три формальні „східні" парохії: Ґумнище, Крутнів і Дубечно, а крім того філія цеї останньої Краська. В цих парохіях, з виїмком Крутнева, має населення давні уніятські церкви, бо цілі парохії навернулися. Цими днями видало правительство декрет ревіндикації церкви в Цехові для четвертої наверненої парохії. Протягом цього року приступило до унії понад 500 душ. В Цехові працює протоерей о. Пилипенко; в Дубечні і Красці є адміністратором о. Ґреш; в Гумнищах о. Перчеклей, а в Крутневі о. Сілецький

Присилайте передплату!

Франція де Монзі і „наслідник Мазепи"

З над берегів Сени доходили до нас відгуки брудних діл і брудних слів. Французька демократія вела торг з представником робітничо-селянської влади тов. Раковським. Гроші, гроші, гроші... Якою хочете ціною, але платіть гроші!

Жахлива картина. Держава-„побідник" хоче собі повернути „хоч би 60 міліонів річно" за ті міліярди, що їх колись Третя Республика позичила своїому союзникові — Царській Росії.

Нас не цікавить питання, чи вдасться, чи не вдасться французам дістати щонебудь від большевиків. Зате цікавить нас образ Франції нинішнього дня.

Обезкровлена великою війною, віддавши цвіт своєї патріотичної молоді молохові війни — стоїть нині Франція на мертвій точці, не маючи натурального приросту населення. Французьке село — це джерело сили і духа французької нації пустіє, емігранти зі Сходу або з Італії приходять та осідають на нерозораній французькій землі... Французів стає все мнеше, а французька жінка примушена часто, не бажаючи відмовляти собі права родинного життя — одружуватися з... мурином.

Безпринципна, радикально-масонська інтелігенція в особах ріжних Барбюсів, Франсів та політиків у стилю Ерріо або соціялістичного міліонера Блюма — всіми силами своєї натури „рветься" до „соціялістичної" Москви, бажаючи очевидно знайти там — нове джерело сили для своєї нації... Париж, цей Вавилон наших днів, центр буржуазно-вирафінованої розпусти, і центр побідної комуністичної пропаґанди; вже матроси сотками бунтуються, вже стрільці мають свої комячейки в полках, вже большевицькі демонстрації збирають десятки тисяч народу, але Monsieur de Monzie, цей здемократизований шляхтич з „передовими" ідеями — друг Раковського і „Russie Nouvelle", продовжував в імени Франції зі своїм „інтімним другом Рако" — брудний а трагічний для Европи і для цівілізації торг.

Мало того, цей шановний пан в книжці своїй „Destins hors serie" дає таку характеристику свойому большевицькому другові' „він став наслідником Ізвольського в Парижі, після того, як був наслідником Мазепи на Україні"...

Цей висказ пана де Монзі треба нам затямити. В очах сьогоднішнього демократичного, передового французького дипльомата — Раковський, цей агент інтернаціонального большевизму і московського імперіялізму, бувший голова Українського Совнаркома, за якого влади в одному Київі замучено на смерть до 6-(шести) тисяч українських патріотів, наслідником Гетьмана Івана Мазепи(?!) Власне, тут не можна навіть обурюватися. Просто жах огортає душу. Жах за европейську цівілізацію. Або цей пан, далеко не гірший у Франції 1927 року є просто циніком без меж, бо — гроші, гроші! Або... і це може більше правдоподібне він і є „Сучасна Франція", більше того „Сучасна демократія"!

Безмежна тупість і безмежна глупість — ось результат демократичних університетів, парляментів і продажної преси...

І мимоволі стає перед очима образ тої Франції, аромат якої ще й нині дає силу французькому імені... „La vieille France". Стара Франція, Франція Роляндів і Гайнріхів IV, Капетів і Людодовиків, Франція — що дала Лицаря, честь і красу... Та Франція знала нас добре. Вона знала і справедливо цінила нашого національного лицаря — гетьмана Мазепу.

Модерна Франція, — Франція де Монзі, *продажня і безсила*. Це *болото*, що кидає на світлу постать гетьмана Мазепи, паде на її лице.

О. Б.

З українського життя.

День Маркіяна Шашкевича.

Виділ Філії Т-ва „Просвіта" ім. М. Шашкевича оповіщує отсю відозву:

8-го листопада — день Маркіяна Шашкевича. Щоби пошанувати память великого Пробудителя Галицької України, улаштовує позальвівська Філія „Просвіти" ім. М. Шашкевича дня 8-го листопада ц. р. Народній Концерт виключно силами сільських читалень львівського повіту. Концерт відбудеться у великій салі Народнього Дому в полудне. Попередить його торжествена панахида при участи хору Товариства „Сурма". Філія хоче тим святом започаткувати й утревалити у нас культ Того, який нам Галичанам відкрив скарб рідньої позабутої мови і ту мову поставив на сторожі культурного нашого розвитку. Виділ Філії вже розсилає оповістки про Маркіянове Свято в повіт і просить усе громадянство взяти в ньому як найчисленнішу участь, віддати поклін Батькові галицького відродження.

Прегарні ноліпки з портретом поета, які в той день повинні прикрасити кожну українську хату, є до набуття в канцелярії Філії (Львів, Ринок ч. 10. II.). Так само вже тепер треба поспішати з замовленнями білетів на концерт, бо може в останнім дні не стати, а на концерті варто бути і послухати і побачити, як наше селянство шанує память Маркіяна.

Точну програму концерту подамо пізніше.

День Ощадности.

Управа і Надзірна Рада Краєвої Пропаґандової Кооперативи „Ощадність" видали до укр. громадянства відозву в справі переведення т. зв. „Дня Ощадности". „Днем ошадности" проголошено день 30. жовтня ц. р. В той день не тільки ми але і цілий культурний світ заманіфестує велику вартість буденної чесноти ощадности. І наше Тво „Ощадність" взиває наше громадянство прилучитися до цеї маніфестації. Цей „День Ощадности" має бути переведений на протязі місяця листопада також по всіх сільських громадах. Про це видало Т-во окремі інструкції.

Процес Петлюри. — Увільняючий присуд.

Вся большевицька, соціялістична і жидівська преса роздирає ризи... за „національним героєм" Шварцбартом. Грубі міліони зложили Жиди і большевики на цілі оборони вбийника, що свідомий сили такої протекції захована самопевно і визиваючо на салі розправ.

На протязі семи днів процесу пересунулися через судову салю десятки свідків, яких покликала як оскаржуюча так обороняюча сторона. Завдяки величезній пропаґанді жидівської преси, процес набрав суто-політичного характеру. Жиди бачуть, що не вдасться їм звалити вповні вини на рахунок покійного головного отамана і длятого обкидають болотом увесь український визвольний рух та добре імя українського народу. Особа Шварцбарта сходить властиво на зовсім другий плян, бо жиди свідомо беруть тягар Шварцбартового злочину на свої плечі. В паризькім процесі кидають вони через уста своїх свідків та їх адвоката Тореса визов не лиш тепер живучим

о. ЛЕВ ВАНЬ

Кладім підвалини.

(Уривок із проповіді, виголошеної автором як полевим духовником УГА. в день 1. листопада 1920 р. до стрілецтва і старшин Укр. Бригади в Нім. Яблоннім у Чехословаччині.)

...Проголошення незалежности галицької України можна справедливо назвати чудом: — бо ось серед ночі зійшло сонце, — закований в неволі раб будиться з тяжкого сну... без кайдан, — він свобідний... вільний!

...Раб не звик був до вільних летів... він співав нераз про волю,... мріяв про свободу, але не готовився до неї, бо він „мав час",... і не перечував, що так скоро прийдеться йому обняти хазяйство у власній хаті,... що так скоро усміхнеться йому доля! Славна бувальщина була для нього лиш бальсамом на рани неволі, — але ані джерелом сили, ні школою для будучности!

Недавно ось ще він гуляв широкими степами... розмовляв зі Славутецю... молився у Лаврі — золотих соборах...!

Не був це гарний сон — це була дійсність!...

Тепер, згадуючі ті хвилі, питаємо: де є ті борці, підземні ковалі, що розбивали скалу неволі?...

Тисячі їх лягло!!... Тіла свої зложили на чорній рілі... під червоною калиною... а чисті їх духи збираються по курганах і полонинах... і плачуть з буйним вітром, з шумом потоків, — дібровами і лугами несеться їх ридання, бо **живі їх браття розбіглися ріжними дорогами і блудять манівцями...**

Коли це розважимо, то здається, що немов земля усувається нам під ногами, що западаємо в страшну темну безодню; длятого мусимо найти в час основу, сильну наче ґраніти Кавказу, — о яку розбилисяб ворожі удари, мусимо стати **на підвалинах,** що їх не знищить ні час ні смерть навіть!

Підвалини ці вказує нам св. Апостол Павло. Це **віра, надія й любов** — це ті три угольні камені, на яких зможемо поставити храм нації.

З вірою в Бога, в Його Всемогучість, з вірою в життеві сили нашого народу — працювати без упину дальше для добра і щастя народу, а працювати під одним кличем: „В Ім'я Боже"!

Віра в Бога ратувала нас в тяжких літах неволі, — вона й дальше нас поведе і не дасть загинути, бо з віри родиться непохитне уповання на Бога — а це є найліпшою нашою зброєю.

Надія на Бога дає вартість людському життю, бо самі людські надії є непевні і зводничі, як хмари, що їх вітер розвиває, — а набирають певности й непохитности тоді, коли запустять якор у вічности, — коли прилягнуть з синівським довірем до руки Всемогучого Бога. Ніяка надія на Бога ніколи не заводить, — кожня сповниться; може не тоді і не так, як ми собі цього бажаємо, але так і тоді, коли це буде для нас найліпше.

А третє — це любов!

З любовю Бога злучім любов народу в одно велике полумя, що горілоби у всіх нервах нашого єства!

Нехай буде оден імператив наших діл: з любови до Бога сповнятимемо всі наші обовязки, — з любови до свого народу працюватимемо для його добра!... Колижби наші сили нас опускали, колиб зневіра повіяла в наших серцях — тоді нехай надприродний мотив відізветься в нашій душі; тоді серце сильніше забє і викреше в нашій волі рішучу постанову дальшої праці і боротьби!

Діла, зроджені з такої любови, є ділами з Бога і мають незнищену вічну тревалість!...

Українцям, але вони намагаються сплямити імя нашого великого національного вожда, імя гетьмана Богдана Хмельницького. „Петлюра — погромщик, Петлюра — нащадок Хмельницького“ — реве розсатаніла жидова. Жид Торрес, у тозі французького адвоката, лає публично на салі розправ українського вченого і бувшого міністра Олександра Шульгина, словами: „Ти, німецький аґентику“ — за те тільки, що той останній спростував його брехливі слова.

З українського боку зізнавали між иншими отсі свідки: ґен. Шаповал, през. міністрів Прокопович, проф. О. Шульгин, адютант головного отамана Олександер Доценко та редактор „Тризуба“ п. Косенко. В користь Українців промовляє теж цілий ряд Французів, між иншими, бувший французький консуль у Київі Бодрі, що 29 літ прожив у Київі і був свідком державного відродження українського народу. Бодрі змальовує Петлюру, як людину високої моральної вартости та розказує про зусилля головного отамана вдержати лад та вкоротити анархію на Україні.

Жиди змобілізували поверх сотки ріжних свідків погромів на Україні. Зізнання їх, як пише львівська „Хвіля“ є так проймаючі, що до сліз зворушують не лиш публику і самого вбийника, але навіть самих суддів. В дійсностиж ці зізнання, це по більшій части неправдоподібні оповідання про звірства „петлюрівських банд“, до яких жиди зараховують теж і галицьких Січових Стрільців. Зі звідомлень більшости французьких часописів виходить недвозначно, що симпатії Французів є по боці Українців. Паризький „Тан“ подрібно подає перебіг діяльоґів та зізнань українських свідків. З неукриваною симпатією говорить про професора Шульгина, називаючи його бесіду найбільш інтересною зі всіх, бо цілком оперту на фактах і датах. Подавши зміст бесіди О. Шульгина про розвій історичних подій на Україні від 1917 р. кінчить „Тан“ звідомлення з процесу оцими словами нашого вченого:

„Цей чоловік (Шварцбарт) не є жидом, що хотів помстити своїх братів, це жид, що стоїть на услугах Чека“.

День 26. жовтня — останній день процесу. Згідно з внесенням адв. Торреса, замкнено доказове поступування. Промовляла ще оборона обидвох сторін. Прокуратор в кінцевій промові домагався, щоби Шварцбарта засуджено на кару смерти. Шварцбарт зрікся останнього слова. В годині 4·50 по пол. судді присяжні пішли на нараду. Після наради, що тревала 2 години, предсідник лави присяжних проголосив вердикт, що обвинуваченний Шварцбарт є невинний. Супроти того суд видав увільняючий присуд.

З катол. соціяльного тижня в Квебеку в Канаді.

У вересні ц. р. відбувся семий з ряду „соціяльний тиждень“ католиків у Квебеку. Для нас дуже цікавим є відчити проф. права на університеті в Ляваль, Фердинанда Руа (Roy) про „Авторитет в родині і Церкві“, та промова міністра справедливости Ляпуанта (Lapointe) проти зорганізованої анархії.

Незнання й поверховна сучасна наука спричинили упадок родинного життя, упадок поваги. Тому треба усталити поняття поваги (авторитету) і її відносин до родини, шукати за причинами занепаду і примінити відповідні засоби. Причини того занепаду є упадок обичаїв, самолюбство, надужиття авторитету (фізичні насильства, моральний деспотизм). До цего належить додати ще такі сучасні явища, що спричинюють занепад поваги: Муж зрікається своєї власти в користь жінки, жінка присвоює собі власть мужа. Звідси повстає анархія супружого життя, котра веде до родинної анархії. Дух нашого часу це брак дисципліни. Буває, що батько родини критикує й очернює в родиннім кружку церковні й світські власти, а як це впливає на дітей, легко собі уявити. Ще інші причини занепаду є поверховне життя і внутрішний нелад. Це знова є наслідком недостачі живої віри так у поодиноких осіб як і серед цілих народів. У народньому життю щез дух католицької віри. — Яких засобів треба отже вжити? Належить передовсім привернути лад. В який спосіб? Треба з пошаною відноситися до віри і до Власти, що навчає. Треба старатися о добрих священиків, звернути велику вагу на проповідування Божого Слова. Зеднувати собі прихильність батьків і матерей вказувати їм приміром і словом на їх достоїнство, постійність, працю. Якщо віджиє християнсько-католицький дух в родинах, тоді віджиє і велика родина: нарід. Інакше чекає загибіль народа, родин, одиниць.

У відчиті про авторитет Церкви обговорив прелеґент такі точки: 1) Як установлено авторитет у Церкві, 2) Про духові й дочасні добродійства, що випливають з виконування того авторитету.

Щодо першої точки, то для католиків відповідь безсумнівна: Христос віддав Апостолам всю власть у Церкві, а примат власти зложив у руки св. Петра. Апостоли одержали потрійну власть: священичу, непомильну власть учительську і власть пастирську, щоби вірних провадити до їх оконечної мети. Прелеґент задержується трохи довше над властю епископів і Папи, котрий як наслідник св. Петра був і є завсіди принципом і осередком церковної єдности. Духові добродійства церковного авторитету такі: повага непомильности Папи забезпечує цілій Церкві *єдність науки, єдність св. Тайн і єдність управи.* А то всьо творить певність у людських душах, дає запоруку мира й душевного супокою.

Добродійства в туземнім життю такі: Папи чували завсіди над святістю подружа, вони працювали над тим, щоби скрізь запанувала правдива свобода, причинилися до упадку грізного колись магометанства. Одним словом були вони сторожами найцінніших скарбів, *віри й моралі*, тих двох правдивих жерел *мира й ладу*, правдивого благословення народів. Щодо епископів, прелеґент дав практичний такий приклад Канадійські епископи створили Канаду. Згадав за перші основні праці еп. Делявяль, орґанізатора Церкви в Канаді, оборонця її свободи, основателя духовних семинарій в Квебеку, мужа правдиво апостольського. За свободу церкви борються відтак (з Анґлійцями) епископи Бріян і Плєссі і осягають побіду. Завдяки тій праці Церква в Канаді дуже гарно розвинулася. Колишня канадійська частина епархії еп. Делявяля числить нині 10 архієпископів, 26 епископів, 6 Апостольських Вікаріятів,, одну Префектуру й один монастир, якого авва має епископську власть. Парохії піддержують також розцвіт національного життя. Колеґії, семінарії й народні школи стоять дуже високо. Епископи чувають над чистотою науки й обичайністю. Тому є вони великими добродіями народа.

* * *

Міністер справедливости Ернест Ляпуант виказавши свою радість з приводу

Про калинові луги...

(Казка.)

То був осінний день, що весняним розцвівся цвіттям...

А перед ним була буря велика.

Чорні хмари покрили були все небо.

Пролітали небом лискавки. А громи били й били!

А люде говорили:

— Великани світа змагаються зі собою: хто кого повалить?

То вони змагалися, а земля в основах хиталася, дріжала. Чорні хмари все небо покрили, заслонили сонце яснеє. Пітьма. Тільки лискавки продирали темінь. А громи били й били.

То великани змагалися зі собою, а люде під ними падали мов мухи.

Росли кладовища.

А понад могилками сум і стогін сталися — сум, стогін і жах...

А взялися тоді були за руки юнаки жваві. Узялися за руки тай сказали:

— По бурі прийде погода, прояснить ся синє небо! Ходімо на стрічу сонцю золотому.

— Ходімо! — сказали інші — хоч і важкий, кривавий шлях перед нами, ходімо!

І пішли, хоч матері, хоч і батьки слізми, риданням спиняли їх:

— Лишіться! На загибіль ідете! — благали.

— Підемо! — сказали ще твердо — хоч багато з нас на жертву ляже! Та не має без засіву жнива, без жертв не має перемоги. Підемо!

Важкий був їх шлях, тернистий, кремінистий. А ніч була темна, а буря вила, скаженіла, а громи били й били!

Та вони юнаки взялися за руки й ішли. Крізь темінь, крізь бурю! Туди, куди вели їх провідні зорі їхні: Віра, Надія, Любов...

Ішли...

Багато падало їх серед шляху. А де хто з них упав, там клали товариші на знак білий хрестик березовий і калину садили червону в головах.

— Щоб матері й батьки, щоб брати й сестри бачили, кудою шлях веде до Сонця золотого — казали.

А буря вила страшно, а громи били грізно...

Аж роздався лоскіт грімкий могутній.

— Це один із великанів, — пішла вістка по світу — цей із Півночі до долу повалився! Звалили його з глиняних ніг ці, що їх соками жив він.

На небі наче прояснилося.

— Там над великою рікою народ, що в кайданах північного великана стогнав, до волі зірвався. Над хмарами, над золотоверхими золоте сонце вже сходить, золоті ворота отворилися. В третє пронеслося благословенство св. Апостола Первозваного, що на горі стоїть із високим хрестом у руці — пішла слава землями й морями.

І палкіще, живіще забилося серце в юнаків

— Вперед, товариство, вже недалекий наш шлях! Ось ось і до мети дійдемо. А станемо ми на поміч братам нашим у Золотоверхому.

Аж знову лоскіт землею потрясає — двох великанів відразу повалилося...

Був осінний день, що весняним розцвівся цвіттям. У серцях юнаків. Цвіттям Віри й Надії.

— Тепер ми вже в мети! — сказали юнаки.

— Гей, пора нам стати терем будувати, терем Волі!

І закликати стали батьків і братів.

— Будуймо!

Та як упали великани, то тягарем своїм світ ізрушили з основ і з двох сторін супротивна хвиля налинула, стала підвалини терему підмивати.

І чорні ворони стали налітати та крякали:

— І навіщо ви трудитесь, даремний ваш труд, даремна праця, зусилля даремні — не встоїться терем ваш...

— Не крячте, ворони! Встоїться!

зборів, так менше більше промовив: „Живемо в часі, коли у многих краях показується бунтівничий дух проти всяких форм власти, реліґійної і світської. Приклонники наук, що ведуть до бунту, хотять поправити і вирівняти похибки правительств — руйнуючи всяку форму влади. Згадаймо зорґанізовані скрізь демонстрації в обороні Сакко й Ванцетті. Анархія і комунізм загрожує нашому соціяльному життю. Проти міжнародньої зорґанізованої анархії, треба орґанізувати та єднати сили авторитету, себто ставити опір злу й безладдю. Лише при помочі авторитету зможе суспільність жити і забезпечувати життя своїх членів. Держава не істнує для себе самої, але для добра суспільности і тих, які творять державу. — Ми з пошаною клонимося перед авторитетом Церкви, яка є тепер у світі наймогутнішою й найуспішнішою моральною силою. Всьо на світі минає, Вона одна постійна і незмінна. Вона панує над вікамй і повна життя прямує в сторону Вічности. Вона підноситься між небом і землею як найстарша й найсильніша твердиня, символ життя, надії, авторитету."

Подав *І. Л.*

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Бюджетова сесія сойму і сенату.

Дня 25. ц. м. появилися декрети президента держави про скликання сойму і сенату на звичайну сесію від дня 31. жовтня. Імовірно перше плєнарне засідання цеї сесії відбудеться 2 або 3 листопада. На деннім порядку цього засідання буде справа бюджету на рік 1928—1929.

Правительство скликало бюджетову сесію згідно з 25. арт. конституції, щоби внести проєкт бюджету на 1928—29 р. (бюджетовий рік починається від цвітня). Мало правдоподібне одначе, щоби теперішний сойм полагодив цю справу тому, що соймові мандати вигасають уже 28 листопада ц. р. А перевести бюджет через комісії і пленум сойму і сенату на протязі несповна чотирох тижнів — річ фізично неможлива. Тому, по всій імовірности, бюджетовий прелімінар одержить силу закона на основі декрету президента держави, а сойм розійдеться тим разом уже остаточно. Є ще одно питання, котре стоїть у звязи зі скликанням нинішної сесії. А саме, правительство повинноб внести на затвердження сойму доповняючий бюджет на 1927—28 р. а це тому, що через затягнення позички і приняття т. зв. „стабілізаційного пляну" треба піднести деякі позиції ще в сьогорічнім бюджеті. Одначе як пояснює „Епока", що стоїть близько правительства, внесення додаткового бюджету на 1927—28 р. неконечне, бо надвишка теперішнього бюджету і так дає 300 міл. золотих. А на таку суму по стабілізаційному плянові треба саме збільшити бюджет.

Польські партії а нові вибори.

Наради, що їх тепер відбувають ріжні польські партії цікаві тим, що дають змогу вияснити дещо їх становище у майбутніх виборах. Одинокі „ендеки" мають майже завершену програму передвиборчої боротьби. Вони творять ядро опозиції до кабінету Пілсудського. Ряди опозиції доповнює з протилежного крила польська партія соціялістична, хоч може не з таким завзяттям як „ендеки". Хлопська партія і „Визволенє" не будуть надійним союзником кабінету Пілсудського, але як пише „Пшеґльонд Вечорни", вони не будуть кидати колоди під ноги правительству. Права селянська партія „Пяст" переживає сьогодні внутрішню крізу. В партії є стремління примиритися з правительством і усунути Вітоса. Новістю у виборчій кампанії буде виступленя консервативних елєментів, що піддержують нинішнє правительство. Так отже нема основи думати, щоби майбутній сойм сильно ріжнився від нинішнього. Орґан консерватистів, краківський „Час", що піддержує правительство Пілсудського, дуже песимістично пише про склад і працездатність будучого сойму, вибраного по старій виборчій ординації. Тому „Час" радить, щоби правительство само перевело насамперед реформу виборчої ординації до законодатних установ. Але покищо про це не чувати нічого.

Безпосередня комунікація з Радянщиною

З днем 1. листопада починає обовязувати нова безпосередня залізнича тарифа особова і товарова між стаціями польських державних залізниць і стаціями СРСР. Поїзди безпосередньої комунікації польсько-радянської будуть переходити через такі стації: Стовпці, Здолбунів, Улеховичі, Захаттє, Машевичі і Шепетівка. На польських стаціях буде можна від 1. листопада дістати білєти і оплачувати ручні пакунки безпосередно до радянських стацій як Минськ, Москва, Харків, Ташкент, Владивосток та інші. Крім того через Польщу отворена буде безпосередня транзітова комунікація між далеким Сходом і західньою Европою.

Нова митна тарифа.

В грудні має бути введена в Польщі нова митна тарифа. Мито на товари люксусові мають піднести о 60 до 70 відс. Від товарів необхідних, а невироблюваних у Польщі піднесуть мито на 15 до 40 відс. Натомість обнижать мито на споживні товари як чай, кава, оселедці і т. д.

Торговельний білянс за вересень.

По тимчасовим обчисленням торговельний білянс Польщі за вересень представляється так: **привезено** 346.144 тонн товарів на загальну суму 218,598.000 зол. Вивезено натомість 1,651.269 тонів загальної вартости тільки 205,195.000 зол. Білянс виказує отже пасивне сальдо на суму 13,403.000 зол. В порівнанню з попереднім місяцем вартість вивозу зменшилася о 1,513.000 золотих франків. Сильно зменшився особливо вивіз дерева, штучних навозів, металів і металевих виробів, зате дещо збільшився вивіз споживних продуктів як яєць, хмелю, ячменю, живих звірят і насінь.

НІМЕЧЧИНА.

Кінець вуглевого штрайку.

Для ліквідації штрайку, що вибухнув у всіх копальнях бурого вугля в центральній Німеччині, міністер праці запросив представників обох сторін на переговори до Берліна. Мировим суддєю назначило правительство проф. Брана. Обі сторони приняли цю пропозицію. Проф. Бран предложив обом сторонам підвищену тарифу платні, котру рбітничі делеґати приняли. Натомість власники копалень відмовилися приняти її без рівночасної підвишки ціни вугля. В тій ціли мають скликати надзвичайне зібрання держ. вугл. союзу для нової регуляції цін вугля.

Тимчасом робітники скрізь вертають уже до роботи. Аґітація комуністів за продовженням штрайку не мала успіху.

Нехай і бє супротивна хвиля, а ми її будову нашу, грудьми нашими юнацькими захоронимо, Вірою й Любовю зцементуємо. І ніщо не вдіють супротивні хвилі.

І стали греблю будувати. Клалися на основу греблі буйні, юнацькі голови густо, густо! Росла гребля. Товариство хрестами білими березовими значило, куди йшла вона, червону калину засаджували.

І пішли за ними батьки й матері, брати й сестри пішли.

І бачать чорні ворони, що не по їхньому йде тай крячуть:

— Ви не так терем будуєте й греблю сиплете. Ми вас краще порадимо.

І стали ці, що в горі, і стали ці, що на долі кряканню воронів прислухуватися:

— А може й справді ми не так, як слід, будуємо? — стали сумніватися.

І ввійшла в серця багатьох зневіра, стали в них руки опадати.

А де зневіра, там уже й незгоді двері отвором.

А супротивні хвилі бють і бють щораз сильніще.

— Гей, роби! Разом, одностайне кличуть юнаки.

Та вже не всі слухаються їх! Зневіра й незгода вже володарками душ багатьох.

І кажуть одні:

— Навіщо ви хрести ставите?! Геть його! Глядіть там на Півночі без хреста будують терем, який великий!

А другі думають:

— Не буде, видно, з цієї будови ніщо! Хапаймо, що дасться тай завчасу криймося в кути свої.

І щораз більше самітні юнаки. Аж ударила супротивна хвиля й кинула ними аж за річку за межову...

А там на них червоний пожар.

І кинулися юнаки:

— Гей, помагаймо братам по той бік річки пожар червоний гасити...

Але й там воронів тай гайвороння всякого налітає та кряче, кряче, не вгаває:

— Не так, не так! На червоно терем ваш перемалюйте! Трівкий буде!

— А дехто з робітників, ба й із будівничих:

— І справді може на червоно краще!

І взялися перемальовувати. Закинули будову, перемальовували.

А червоний пожар несеться за вихром. Кричать юнаки:

— Гасіть, гасіть пожар!

Дармо! Метушня. Ніхто приказів не слухає. Дехто ще й сам терем недокінчений підпалює.

І горить терем. Кряче гайвороння. А ці, що з Півночі танець заводять крівавий...

Згорів терем, не видержала гребля з юнацьких грудей... лягло їх у пожарі багато, багато...

У могилках сирих. По всій країні просторій. А густо цих могилок, густо. А на кожній калина. І стала вся країна просторим великим калиновим лугом...

Сумують луги калинові, до долу вітя схиляють...

А раз у рік, у тую ніч осінню, що весняним цвітом розцвілася була — калинові луги підводять віття в гору, а з могил така ясність бє...

А там геть на горі, над рікою могутньою, що серед червоного пожару тече, стоїть Первозваний Апостол із хрестом високим у руці й руку простяг до благословення.

— Не всі пішли за благословенням моїм. Без Віри й без Любови будувати хотіли. І на дармо зложили голови юнаки! Ні, не дармо! Було в них Віра й Любов була! Не надармо, бо де, хоч іскра Віри й Любови є, там ніщо не йде на дармо. Прийде час, розцвітуться калинові луги білим цвітом. І запалають серця всіх Любовю Бога та братньою. Одностайне, згідно стануть всі до нової будови...

Таке диво твориться в цю ніч. Підносять віття калинові луги.

А з могил бє така ясність...

Я. Вільшенко.

Торговельний білянс Німеччини.

Торговельний білянс німецької держави виказує дальше значний недобір. Вартість німецького вивозу (експорту) за місяць вересень перевищує привіз (імпорт) на 242 міліонів марок. Одначе коли порівняти дефіцит з попередніми місяцями, то виходить, що в Німеччині всетаки іде до кращого. Бо в червні дефіцит був на 449 міліонів, у липні 430 міл., а в серпні тільки 292 міліонів марок. Збільшився передовсім вивіз мануфактури. У вересні це збільшення було на 65 міліонів більше у порівнанню з попереднім місяцем.

ІТАЛІЯ.

Римське питання.

Ми писали вже раньше про часо писну полеміку викликану фашистівськими органами у справі т. зв. „римського питання", тобто справі церковної держави. Офіціяльний орган Ватикану „Оссерваторе Романо" заняв у тій справі своє становище. Останніми днями заняв у тій справі своє становище і офіціяльний орган фашистівської партії **„Foglio d'Ordini"**. Тому, що в справі тієї заяви появилися в нашій пресі не цілком точні інформації, передаємо тут довший її уривок як його знаходимо в паризькім щоденнику „Le Temps".

Заява звучить:

По 57 літах так зв. „римське питання" сими днями знову набрало великої актуальности і здобуло живе й оправдане зацікавлення громадської думки Італії і світа.

Полеміка між орґаном Ап. Столиці і кількома фашистівськими журналістами мабуть дозволяє вже на такі висновки: форма дебати була підносна і ясна, достойна делікатної проблеми і відповідаюча новій атмосфері, що її створила фашистівська влада.

Спираючись на статтях „Оссерваторе Романо" можна сказати, що для Ватикану це питання не є питанням міжнароднього характеру, а радше просто є питанням взаїмним то значить, що має бути порішене між італійською державою і Ап. Столицею. Це становище є парвильне як з огляду історичного так і льоґічного. Воно оминає небезпечні інтервенції і непотрібні ускладнення Зі змісту статтей „Оссерваторе Романо" можна слушно заключити, що питання політичної і правної незалежности Ап. Столиці не є доконче звязане з питанням територіяльним. Є очевидним, що для фашистівської Італії нема й не може бути бесіди про відновлення навіть у зменшеним виді тієї світської влади папи, котра в 1870 р. перестала істнувати, а що на нашу думку принесло безмірну користь для римської Церкви.

Супроти останніх заяв, фашисти вповні свідомі могутности й характеру фашистівської держави, повинні уникати обох супротивних становищ як мало реальних: становища тих, що рішучо запевнюють про неможливість розвязання римського питання як і тих, котрі думають, що питання це можна розвязати легко і скоро.

В історії нема приміру, щоб якийсь узол не розвязано або силою або терпеливістю і розумом. Те саме відноситься і до римського питання. Фашизм, що має перед собою ціле двацяте століття може числити на успіх не зрікаючись ніодного з основних прав держави. В решті решт можна сказати, що питання є важке, одначе не неможливе до розвязання.

Впевнюють, що „Оссерваторе Романо" дасть відповідь на цей офіціяльний комунікат, щоби ще раз зясувати точку погляду Ап. Столиці. До цього питання сподіємося і ми ще повернути небаром у довшій статті.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Церковне життя в СРСР.

По відомостям із Москви рад. влада старається тепер використати положення, що утворилося після відомої заяви льояльности митр. Сергія. Поскільки це взагалі можливе в умовах протирелігійної, атеїстичної політики большевиків, зберігається тепер хоч зовнішню форму згоди між „церквою" а державою. Особливо на Україні замітно деяку зміну відношення влади до православного духовенства. З другої сторони слідне тепер легковаження, яке почали большевики показувати „обновленцям" і „липківцям". Мотиви такої переміни відношення є очевидні. Православна Церква має для большевиків стати знаряддем їх нинішньої політики. Це видно з того, що посланіе митр. Сергія ширять поміж червоноармейцями пограничних відділів. Кажуть, що є навіть окреме посланіе митр. Сергія до червоної армії з візванням боронити радянську Росію на випадок війни.

Нарада в Москві.

З нагоди приїзду до Москви радянського посла в Римі Каменєва-Розенфельда повідомляють, що Каменєв приїхав порадитися з Троцьким і Раковським. Така нарада вже відбулася у Москві. На ній стверджено, що в заграничній політиці Сталін і Чічерін понесли невдачу. Тому Троцький, Раковський і Каменєв домагаються скликання наради всіх представників СРСР закордоном для встановлення основної напрямної радянської заграничної політики. Зате політбюро домагається, щоби Каменєв виїхав із Москви. Можливо, що Каменєв відмовиться від свого становища в Римі.

Заява пятисот.

Берлінський „Руль" помістив спільну заяву звернену до „політбюра", а підписану Троцьким, Зіновєвом, Євдокимовом, Смилгою та іншими опозиціоністами в числі пятьсот. Підписані домагаються установлення „правильної лінії партійної політики".

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Вислід виборів до громадських рад.

Вибори до громадських рад, що саме відбулися в Чехословаччині, не принесли важних змін. Менше більше всі партії задержали свій стан посідання. Більшу невдачу потерпіли комуністи. Їх партія стратила яких 15 прц. голосів.

Шкільна статистика на Закарпатській Україні.

Чеські часописи подають таку статистику із сьогорічних вписів до шкіл по містах Закарпатської України. **В Ужгороді** вписалося: до українських народніх шкіл 384 дітий, до нар. чеської школи 363, до словацької 308, до мадярської 399. До жидівської 435 і до гебрейської 47 дітей. До шкіл виділових: українських 481, до чеських 481. До учительського семинара (українського) гр.-кат. 129, до жіночого учит. семинара 28. До української ґімназії 455, до чеської 251 учеників. **В Мункачеві:** до української ґімназії вписалося 540 учеників, до жидівської 129, до чеської 74. До державного учит. семинара89. В **Берегові:** українська ґімназія 190, мадярська 457. В **Густі:** до української ґімназії вписалося 189 учеників.

АЛЬБАНІЯ.

Вибух повстання.

В Альбанії вибухло повстання кількох племен проти диктатури Ахмеда Зоґу. Йому закидають революціонери, що то він велів убити альбанського посла в Празі Цену Бега і що він продав Альбанію Італії. Революція швидко поширюється на цілу Альбанію. Говорять, що правительство звертається до Італії о військову поміч для теперішнього президента Альбанії.

ЮГОСЛАВІЯ.

Перше засідання нового парляменту.

Дня 20. ц. м. зібрався новий югословянський парлямент на перше звичайне засідання. Президентом парляменту вибрано д-ра Періца, кандидата дотеперішнього провительства. Періц дістав майже дві третини всіх голосів. В той спосіб парлямент виявив своє довіря кабінетові Вукічевіца.

РУМУНІЯ.

Б. наслідник Кароль.

Б. наслідник румунського трону, Кароль сказав недавно перед кореспондентом аґенції Гаваса, що бажає вернути до Румунії і обняти батьківський трон. І справді ці наміри потверджуються. Ось недавно на одній румунській стації, арештували аґента кн. Кароля. Є це Маноілеску б. урядовець румунського міністерства. При ньому знайшли листи від кн. Кароля до провідників румунських партій та інші компромітуючі папери. Стверджено, що Маноілеску бачився недавно з кн. Каролем у Парижі. Він мав видавати щоденник, котрий аґітувавби за поверненням кн. Кароля.

ОПОВІСТКИ

КОМУНІКАТ Ч. 7.

З приводу девятих листопадових роковин відправиться заходом нашого Товариства дня 31. жовтня ц. р. в Архікатедральній Церкві св. Юра торжественна Панахида за душі Поляглих Членів Української Галицької Армії. Початок Панахиди о год. 5.30 вечером. Все українське громадянство міста Львова взиваємо до масової участи в Панахиді.

Одночасно звертаємося до всіх наших Філій із зазивом, щоби в день або напередодень дня 1. листопада влаштували у себе Панахиди в память Поляглих і використали ці роковини для енергійної пропаґанди в ціли приєднання нашому Товариству як найбільше членів, тим паче, що членська вкладка на рік виносить тільки 1 зол. (один). З окрема звертаємося до всіх наших Філій в краю і до всього нашого українського громадянства із зазивом складати негайно добровільні жертви і датки на покриття коштів перенесення тлінних останків бл. п. Полковника Дмитра Вітовського і сот. Чучмана з чужої каплиці до спільної, цементової могили на Берлінському цвинтарі і до її відповідного упорядкування і прикрашення. З уваги на те, що ті кошта будуть доволі великі (около 250 амер. долярів) сподіваємося, що не буде ні одного свідомого Українця, який відмовивсяб від зложення на ту ціль своєї жертви. Грошеві посилки просимо висилати негайно на адресу нашого Товариства Львів, Руська 18. І. пов. або на вкладкову книжочку Кооперативного Банку „Дністер" ч. 14.000.

Львів, дня 24. жовтня 1927. р.

Головна Рада Товариства охорони военних могил:

Гол. Бр. Янів в. р. Секр. Дм. І. Німчук в.р.

ЗАЯВА.

В „Ділі" з дня 18. IX. Ч. 200 появився допис під наголовком: „У відповідь на допис о. К. Г-ча з Гвіздця" в якім дописуватель виборчих вислідів з Турчанщини під криптонімом „ Той самий" зареаґував проти мого допису з дня 1. IX. в Ділі Ч. 194., який був відповідю на мильний і в невластивий спосіб заподаний звіт з виборів в Гвіздці. Дописуватель, мабуть користаючи з свого „інкоґніта" позволив собі для доказання „своєї правди" поперекручувати і попереставляти мої слова, на які покликується і сим допустився обиди моєї особи, в чім посередне причинилась і Редакція Діла поміщуючи сей допис без корректури в своїм поважнім дневнику. Так повинністю Редакції було для задосить-учинення мені, — помістити в своїм дневнику надіслану їй відтак мою дефінітивну відповідь томуж дописувателеві. Колиж вона цего не зробила і над моєю заявою перейшла мовчки до денного порядку, проте позволяю собі цею дорогою еще раз звернути їй увагу, що з днем 1-го жовтня 1927 р. перестав я з вище наведеної причини бути передплатником її дневника і просити о здержання дальшої висилки „Діла" на мою адресу.

В Гвіздці, дня 21. X. с. р. — о. Клим Грушкевич.

Жертви

На потерпівших від повені через Адміністрацію „Нової Зорі“ зложили :

Гр.-кат. Уряд парохіяльний в Бересті (збірка) 43 зол., о. Роман Жолкевич в Колодрібці 5 зол., п. О. Харжевська 5 золі і збірка в церкві в Колодрібці 15 зол. (передано до Центробанку 24. IX. ц. р.), о. Григорій Цюпка в Гуменци 35 зол. (збірка в церкві).

На пресовий фонд „Правди“ переслав о. Андрій Бардахівський 7 зол. 50 сот. як збірку на празнику в Волівци.

Нові книжки й видання

надіслані до редакції.

Антін Лотоцький. КУЖІЛЬ І МЕЧ. Історична повість із кінця XV. та початку XVI. ст. Бібліотека історичних повістей ч. 2. Накладом Видавництва „Добра Книжка“.

Повість оповідає нам про часи, коли вже українські князі й бояре на литовській Україні в останнє зірвалися до бою за визволення. По них перейме боротьбу за волю хто інший—мішанство й козацтво. Це вже захід сонця українських княжих і боярських родів. Та все ще є між ними одиниці, що їм дорога рідна справа й нарід рідний. На перше місце вибивається княгиня Настася Слуцька, як зразкова мати й господиня та лицарська жінка — „українська Пенельопа й Амазонка“ як її звали сучасники. Хто вважно читає повість найде в ній чимало анальогій із сучасними подіями та з недавними невдачами нашими. Стиль легкий і цікавий. Повість мусить зацікавити ввесь читаючий загал.

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ“ ч. 3 за падолист 1927. Зміст: Заповіт січовика. Іван Гасюк. Без віри не можна подобатись Богу. Любов ближнього у лісовому царстві. Хто я є. Маруся. Веселий кутик. Адреса Редакції: Львів, ул. Сикстуська ч. 39а. Адреса висилки: „Наш Приятель“ Жовква. Передплата 2 зол. річно. За границею 50 амер. цент.

Schofer, Dr. Joseph, Studenten-Seelen und Präses-Sorgen. Erinnerungen eines Studentenseelsorgers. Mit einem Titelbild. (Marianische Kongregations-Bücherei. Herausgegeben von Georg Harrasser S. J. V. Bd.) 8⁰ (X u. 114 S.). Freiburg im Breisgau 1927, Herder. M. 2.

Представлені в цій книжечці картини з життя академічних товариств, є дуже добрим причинком для пізнання студентської душі. Спомини студентського духовника і предсідника академічної марійської дружини є незвичайно живо написані і читаються мов повість.

НОВИНКИ

— **Пропав Пащук.** Пос. Пащук, що то свого часу виступив з комуністичної фракції польського сойму і просив о прийняття до Українського Клюбу, зараз після того десь пропав. Ані його клюбові товариші, ані рідна жінка, ані соймова канцелярія не знають, куди подівся б. комуніст. В часі його неприсутности одначе появляються від нього письма. Зараз по зникненню в часописах оголосили його лист, що він вертає назад до комуністів. Відтак прийшов лист до Українського Клюбу, в котрім відкликує свою попередню просьбу о приняття. Ще один лист прийшов до Укр. Клюбу, в котрім він просить, щоби Клюб брав для нього його посольські дієти. А самого Пащука так і досі нема.

Спала цілий рік. Жінка землевласника Нортгалттонширі в Анґлії спала цілий рік летаргічним сном і семя мусіла кормити її штучно. По річному сні вона нагло збудилася й зараз зажадала, щоб їй дали їсти.

Почали будову найбільшого в світі моста. Із Ню-Йорку повідомляють : Над рікою Нидзон почали будувати міст, що буде найбільшим мостом у світі. Цей міст лучитиме державу Ню-Йорк з державою Ню-Джерзі. Будова мосту має коштувати 75 міліонів долярів.

Відкриття старинного міста Танаїс на Україні. Південна Україна це один із найстарших культурних теренів світа. В цих околицях на побережі Чорного та Азівського Моря вже перед 3000 літ цвіла дуже високо культура. Тоді на цих землях були величаві міста, що кипіли буйним життям та творили осередні точки торговлі й цивілізації. В останніх роках учені стали робити там розкопки. що дали цікаві висліди. А саме, найшли там останки старих міст, що колись були. Експедиція, що вела розкопки над Доном, найшла останки старинного міста Танаіс, що перед трьома тисячами літ на терені теперішньої України відгравали велику ролю. Танаіс це старинна назва Дону тай заразом цеї оселі, що її заложили мабуть пришельці з Мілєту, в Малій Азії. Керманич експедиції Мюлєр зреферував вислід своїх дослідів в Академії Наук в Ленінграді й приготовляє тепер великий твір про своє відкриття.

Розвиток Берліна. Останні статистичні обчислення виказують, що Берлін є третім по величині містом на світі і йде щодо мешканців зараз по Ню Йорку і Льондоні. Ось кілька цікавих дат : місто має 6.000 вулиць, 445 мостів, 90.000 домів, 1,500.000 мешкань і 518 гектарів городів. Населення складається з 3,000.000 протестантів, 400.000 католиків і 172.000 жидів. В однім році заключено 32.000 супружеств.

Міністер в арешті. Карний суд в Кишиневі засудив румунського міністра праці Лупу на 40 днів арешту за це, що він у часі виборчої акції до теперішнього парляменту заатакував чинно жандарма. Суд засудив його за злочин прилюдного н асильства, довершеного на державному урядникові в часі, коли він сповняв службу. Міністер Лупу в часі довершення цего вчинку належав іще до опозиційної партії. Засуд активного міністра на кару арешту викликав в політичних кругах столиці справжню веселість. А премієр, коли довідався про вислід процесу, замітив іронічно, що тепер мусітиме відбувати міністерські наради в тюрмі.

Небувалий автомат. Із Ню-Йорку доносять: Фірма „Ввестинггавз Компані“ виставила на прилюдний вид у реклямових цілях автомат, що його назвала „механічною людиною“. Є це електричний автомат, що при його виробі використали останні наукові досліди з ділянки фізики. „Механічна людина“ між іншим реаґує на звук людського голосу, отвирає двері, запалює світло, послугується електричною мітлою й т. п.

Набування соли для худоби. Канцелярія Товариства „Сільський Господар“ повідомляє: Послідна повінь наробила необчислимі шкоди не лише тим, що забрала пашу для худоби з піль і стоділ, але також тим, що богато паші, яка зберіглася, втратила свою вартість. Такою пашою кормити нездорово, але можна поправити її додатком пашної соли. **Околиці знищені повінню** можуть закупити пашну сіль для худоби **по зниженій ціні** а саме по 15 зол. за 1.000 кґ. на місці у копальні. Достава залізницею до місць знищених повінню є безплатна. Сіль можуть закупляти господарсько-торговельні орґанізації не менше як цілий ваґон 10.000 кґ. Замовлення потверджені місцевим староством належить посилати до „Biuro sprzedaży soli“ Warszawa, ul. Moniuszki l. 3 На ту саму адресу треба звертатися також за всіми поясненнями що до замовлень та платности. З огляду на користні умови набуття соли, як також улекшення скормлення не цілком доброї паші повинні філії „Сільського Господаря“, Повітові Союзи Кооператив а також і самі Кооперативи зробити негайно замовлення, щоби в цей спосіб улегчити місцевому населенню передержання худоби через зиму на останках знищеної паші.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає.

Вєч. ОО. Парохів, котрі уладжують місії у своїй парохії, просять уклінно **два воєнні інваліди** У. Г. А., що займаються продажю девоціоналів, повідомити їх на час протягом двох тижнів про відбуття місії. Адреса: **Яків Л, Запитів, пч. Підліскі Малі (пов, Львів).**

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75,

1-12

ФУТРА *наймоднійші, найліпшої якости по приступних цінах поручає*

Е. СОЛІК

(вдова)

Маґазин футер, Львів, Собєського 4.

2—4

В Адміністрації „НОВОЇ ЗОРІ“ можна дістати отсі випуски

Духовно-музичних творів о. Й. Кишакевича

Ч. 2. Вінчання (на мужеський хор . 3·— зол.
Ч. 3. Панахида і 7 похоронних пісень (на муж. хор) . . . . . 3·— зол.
Ч. 4. Все упованіє моє. Кантата до Пр. Діви Марії, — слова Тараса Шевченка (на мішаний хор) . 2·50 зол.
Ч. 5. Владико Отче! Пісня до св. Йосафата на дво-три і чотиро-голосний. муж. і мішаний хор . 1·— зол.
Ч. 6. Пісню слави заспіваймо! Пісня до св. Йосафата на дво-три і чотиро-голосний жіночий, мужеський і мішаний хор. . . . 1·— зол.
Ч. 8. Всесильний Боже... і З плачеи і стоном; два реліґійно-нац. гимни на жін., муж. і міш. хор 2·50 зол.
Ч. 9. Пісні підчас чит. Служби Божої (9 пісень) на жін. або муж. хор 2·50 зол.
Ч. 10. Вінчання (на мішаний хор) . 3·— зол.
Ч. 11. Панахида і похоронні пісні (на мішаний хор) . . . . . 3·— зол.
Ч. 12. Служба Божа по західно-українському народньому роспіву жіночий або мужеський хор . 3·— зол.
Ч. 13. Воскресні пісні (9 пісень) на жіночий або мужеський хор . 2·50 зол.
Ч. 14. Евхаристійні пісні (5 пісень) на мужеський і мішаний хор . 2·50 зол.

Книжки висилається негайно по надісланню почтовим переказом належної суми, з долученням 50 сот. на поручене порто.

Власний склад і робітня!

„ЛІТУРҐІЯ”

Львів, ул. Коперника ч. 9.

телєф. 47-55.

поручає по приступній ціні

= ВСЯКУ ЦЕРКОВНУ УТВАР =

фелони, образи, фіґури, прапори та инші девоціоналії.

Ціпники даром 1—1

ФУТРА мужеські і дамські у великім виборі ГОРОВІЦ і С-КА ЛЬВІВ, вул. Краківська 4. 3-4

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**
Перерібки виконуються солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 2-10

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни. 2—20

РІК ОСНОВАННЯ 1878.
На осінний і зимовий сезон
поручає
наймодніші
капелюхи і шапки
фірма
АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! — — — Вибір великий

І. ДРЕКСЛЕР і СИНИ
Централя: Львів, пл. Капітульна 2., тел. 13-17
Філія: Новий Санч, Ринок ч. 23., тел. 172.
РОБІТНЯ і СКЛАД
КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ, ПОДУШОК,
БІЛЯ дамського, мужеського і на постіль,
Полотна, шифони, скатерті, ручники, хустинки, зефіри, перкалі, бархани, вуалі, коци, килими, хідники, фіранки, капи, дрелихи, плєди, сінники, піря, волосань. 2—4

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. — 4-10

„ОЛЬКА“
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі“. 4—15

ТЕЛ. 17—04. ТЕЛ. 17—04.
ТОЛОЧАЛЬНЯ
наймодніших десенів на плюшових ПЛАЩАХ навіть знищених
ВІДСВІЖУВАННЯ на спеціяльних машинах
ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ на модний фасон
ФАРБОВАННЯ та тінювання футер липським способом. Фарба гарантована.
РОБІТНЯ СУКОНЬ
М. Волянської
2-2 Львів, Собіського 12.

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
Поручає: 5—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушнірські роботи.

ФУТРА НА РАТИ нові всякого рода перерібки, переховування :-: ня через літо. :-:
В. Зіхлєра Сини
Львів, пл. Галицька 14/I. 4—5

До заміни парохія
подільська, І. кляси, 10 км до зелізниці, з добрими будинками, за парохію в місті або при зелізниці. Зголошення приймає з чемности Уряд Деканальний Зборівський, Плауча, п. Зборів. 3—3

МАҐАЗИН СПЕЦІЯЛЬНИХ МЕБЛІВ власного виробу
ФИЛИП ТАННЕНБАВМ
Робітня: Львів, вул. Я. Германа 7.
Продажа: „ „ Собеського 9.
На складі готові меблі, тапіцеровані зелізні ліжка, також спальні, їдальні і бюрове уладження на догідних умовах. 1—6

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ
1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з піря . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 2—10

ПРОТЕЗИ
РІЖНОРОДНІ апарати і ґорсети ортопедичні найдоскональшої конструкції виконує
Механічно-ортопедичне заведення
Иосифа Міттленера
Львів, ул. Пекарська ч. 1.
Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.
Ціни низькі, обслуга швидка. 1-6

ЄВАНГЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час переплетня **П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. I. п.**

ДІРАВИЙ ДАХ
спричинює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЕКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства
-консервують дахи.-
Роботи виконує „ВІДНОВА“
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172. 1-6

Вина богослужебні італійські:

ETNA BIANCO богослужеб. біле	по	зол.	5·30	за	I	л.,	по	зол.	4·60	за	пл. ¾ л.
CAMPOBELLO (Lacrima Christi)	„	„	5·60	„	„	„	„	„	4·80	„	„ „
PARTINICO богослужеб. біле	„	„	5·80	„	„	„	„	„	5·20	„	„ „
GRIGMOLINO церк. червоне сол.	„	„	6·30	„	„	„	„	„	5·40	„	„ „

Ціни за 1 л. розуміються в бочках почавши від 30 до 220 л. — Кавція за бочки від 2 до 4 дол. ам. — Сплати на векслі до 3 місяців. Пляшками висилається в скриньках по 12, 24 і 36 пл. Франко стація зал. заладування. За скриньки дочисляється 1·50 зл. Висилка залізницею.

Світло церковне:
Воскове по зол. 6·—, пів воскове I-а зол. 3·30, піввоскове II-а зол. 2·95, стеаринове I-а (столове) зол. 3·85, півстеаринове зол. 2·65 за 1 кг. Висилка почавши від 20 кг. залізницею. Франко стація заладов. Від цін повищих відступається на фонд вдів і сиріт від вина 6%, а від світла 5% опусту.

Чай китайський
на вагу і пакований по 1, 5 і 10 дкг. зол. 25 до 28 за 1 кг. Для Кооператив і торговців відступається значний опуст. Висилка почтою в довільній кількости.

Д. СВИЩ і С-ка у Львові, вул. Валова 14.

Видає і редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 44. (95.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 6. листопада 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Римське питання. — З церковно-релігійного життя. — Дух світа цього... (фейлєтон). — І. Зїзд організаторів У. Х. О. — З українського життя. — Загальні Збори „Рідної Школи". — Оправдання злочину. — Політичний огляд. — Дописи. — Посмертна хроніка. — Жертви. — Новинки. — Оголошення.

Римське питання.

В італійській пресі ведеться надзвичайно цікава дискусія на тему поєднання Ватикану з Квіриналом. Дискусію розпочали часописи фашистівські. Перший відізвався сенатор Джентіле в „Corriere de l i Sera" а відтак брат диктатора Арнольд Мусоліні в „Popolo d' Italia" Джентіле доказує, що фашистівське правительство віддало вже так богато прислуг Церкві в Італії і стільки виявило доброї волі та зичливости супроти Апостольської Столиці, що церковні кола можуть йому цілковито завірити в переговорах що до римського питання. З притиском одначе зазначує Джентіле що при управильнюванню римського питання слід виключити безоглядно всі домагання на тему міжнародної запоруки, бо цей спосіб розвязки питання нарушувавби суверенні права італійської держави. На думку Джентіле повинно вистарчити для Апост. Столиці, коли італійське правительство святочно зобовяжеться відповідний ґваранційний акт заховувати і приноровлюватися до нього при управильнюванню своїх взаємин з церковними властями в Італії. „Хто сміє заперечити — пише Джентіле що Апост. Столиця від 1870 р. має більше свободи, як у минулих століттях"?

Арнольд Мусоліні повторює в своїй статті майже ті самі думки, що Джентіле. Підчеркуючи заслуги фашизму для Церкви, пише Мусоліні, що між Італією і Ватиканом повинно прийти до порозуміння, силою якого Папа переставби уважатися вязнем Ватикану.

На обі статті відповів урядовий орґан Ватикану „Оссерваторе Романо" знаменною статтею, написаною мабуть самим державним секретарем кард. Ґаспарієм. Важнійші уступи цеї відповіди такі:

„Не бачимо причини, длячого Італія не булаби в силі створити держави, якої потребує Церква для сповнювання своєї духовної місії в світі. Могла сама Італія в безоглядний спосіб знівечити лад, на якого створення склалася праця цілих століть, то може сама Італія знов його привернути, привернути коли вже не в давнійших ґраницях, то бодай в границях, які моглиби бути конечною запорукою незалежности в управі душами, привернути без шкоди для себе, бо годі сказати, щоби мала держава могла бути причиною руїни Італії. Навпаки, це строгий обовязок Італії. Не домагаємося абсолютних, неможливих до усунення запорук. Такі запоруки на цьому світі неможливі. Ми певні, що коли Італія рішиться довершити акт цього свого обовязку, тоді зуміє додержати слова без якоїнебудь чужої інтервенції. Не взиваємо чужих держав ані міжнародніх трибуналів. Апост. Столиця дожидає розвязки римського питання не від заграниці, але від почуття справедливости в італійському народі. Чого однак не можемо в ніякий спосіб приняти до відома, то твердження, що теперішній стан є одинокою розвязкою римського питання. Така розвязка це погана утопія. Колиби теперішній стан був справді розвязкою, тоді римське питання не булоби й дальше „актуальне й нерозвязане", не булоби „пекучою справою". Висліди, які дав ґарантійний закон з 1871 р., показалися не вистарчаючі, і ніколи на той закон не було згоди. Щож до свободи, то слід сказати, що св. Отець не чується свобідний. Казати, що протягом століть Папа ніколи не був такий свобідний, як від 1870 р., це просто іронія".

На увагу Мусолінія, що Італія, маючи свою нічим не нарушену політичну гідність і свої права, може розпочати переговори з Апост. Столицею, відповідає „Оссерваторе Романо":

„Як довго істнують подібні погляди, ми малиби до діла з тим самим, що було тоді, коли намагалися нам накинути т. зв. ґарантійні устави, або також, щоби ужити інших слів, тепер по пяти роках фашизму, ми знайшлисяби там, звідки вийшли. З цих то причин св. Отець, без потреби запрошувати чужі держави до нарад, не може цього питання розвязати інакше, як тільки з узглядненням інтересів католиків цілого світа. Всяка отже спроба порозуміння, засуджена на невдачу, бо на неї не погодивсяби той, який сам оден керує долею католицького світа, а який о скільки в ґру входить релігійний інтерес, є одиноким найвисшим суддею, що рішає про розвязку й про відповідні невідкличні запоруки. Пересадою є говорити, що фашизм стільки вже зробив для Церкви, що Церква є сьогодні його довжником. Фашизм нічого більше не зробив, як тільки, що звернув те, що протизаконно забрано"...

Статті „Оссерваторе Романо" свідчать про те, що справа поєднання Ватикану з Квіриналом рушила з мертвої точки. Та до згоди ще дуже далеко. Італійське правительство бажає полагодити справу односторонним актом. На це знов Апост. Столиця не може згодитися; вона мусить домагатися, щоби справу відбудови церковної держави полагоджено шляхом договору між Ватиканом і італійським правительством. Тільки такий договір мавби міжнародне значіння, і стан, який наставби завдяки такому договорові, годі булоби довільно змінити якимнебудь будучим італійським правительством.

Серед ватиканських кол є загальне переконання, що Мусоліні є одиноким що стремить до розвязки римського питання і який може те питання успішно полагодити. Попередні італійські політики були надто звязані з антиклерикалізмом, а передовсім з масонерією, щоби якінебудь переговори були можливі. Відколи прийшов до влади Мусоліні, відносини значно змінилися.

Кождому ясно, що відбудова церковної держави є зовсім можлива, коли в Італії вже істнує республика Сан Маріно. Для Ватикану найважнійша справа є та, щоби в світі не могло повстати враження, будьтоби Апост. Столиця знаходиться під впливом Італії. Основною умовою всякої розвязки римського питання знайти такий modus vivendi, який в цілому католицькому світі викликавби переконання, що Апост. Столиця є вповні свобідна й незалежна.

Запорука тої свободи й незалежности, яку односторонно давало й хоче дальше давати італійське правительство тут, як уже сказано, не вистарчає. Вже в самому характері ґарантії, як одностороннього акту, лежить первень залежности. Це залежність від „ласки" італійського правительства й парляменту.

На кождий випадок наведені факти свідчать виразно про те, що італійське правительство стремить тепер до управильнення державно - церковних взаємин, а посередньо приготовляє почву до розвязки римського питання. Покищо годі передбачити час і спосіб тої розвязки. Це питання є ще все отверте й дожидає свого справедливого управильнення. Змінилася однак на краще моральна атмосфера і настрої в обопільних взаєминах між італійською світською владою і Ватиканом.

ПРИСИЛАЙТЕ членську вкладку до Української Християнської Організації за 1927 рік.

З церковно-релігійного життя.

Декрет виданий „Motu proprio".

Св. Отець видав декрет „Motu proprio" (з власної ініціятиви), яким постановляє, що на будуче кожночасний Префект св. Конґреґації для семінарій і кат. університетів тим самим стає членом Найвищої св. Конґреґації св. Офіції і членом Папської Комісії для біблійних студій, яку установив Лев XIII. Таке рішення позволить св. Конґр. Семінарій основно познакомлюватися з богословськими доґматичними і біблійними творами, які можна буде поручати або заборонювати уживати як шкільні підручники в католицьких університетах і семінаріях. Також одну і ту саму справу не треба буде розглядати в ріжних св. Конґреґаціях. На чолі св. Конґреґації для сем. і кат. унів. стоїть тепер, як звісно, Кард. Каєтан Бісльетті, Протодіякон св. Римської Церкви.

З Найвищої св. Конґреґації (S. Officium).

Дня 19. IX. ц. р. осуджено і поставлено на Індекс заборонених книжок твір: „Les pièces d' un procès" — „L' Action Française et le Vatican", з передмовою Шарля Морра і Льва Доде. — Дня 21. IX. став членом цеї св. Конґреґації Кардинал Ляурі, а дня 24. IX. увійшов у її склад Кардинал Бісльетті.

З Орієнтального Інституту в Римі.

На шкільний рік 1926—27 було вписаних 38 слухачів. З монахів ходили на виклади: Бенедиктини, Францішкани, Домінікани, Капуцини, Премонстратензи, Третий реґулярний Чин св. Франціска, Авґустиніяни (Ассумпціоністи) і Маріяни.

Плян викладів: 1) Порівнуюча доґматика: О. Теофіль Спачіль: Непорочне Зачаття Пр. Д. М. — Св. Тайна Миропомазання і Евхаристії, Служба Божа, надолуження за гріхи, відпусти. О. Іорділльо: Св. Трійця і Воплощення (вибрані питання). 2. Східна Патрольоґія: О. Ґрот (de Groot): Леонтій візантійський, Анастасій Синаїт, Св. Максим ісповідник. 3. Східна літурґіка: О. Гансенс: 1) Питання загальні (служителі, книги, ризи, св. місця, календар). 2) Питання спеціяльні (Теперішне уділювання св. Тайн і їх історія. Посвячення і благословення. Похоронні обряди). 4. Східне право: О. Герман: Св. Тайни; суди, злочини й кари; цензури. 5. Історія Східних Церков: О. Гофман: Відношення Фотія й Керулярія до Риму, Ліонський Собор 1274 р., Фльорентійський Собор, Метода католицького апостоляту на Сході до XVIII ст. 6. Археольоґія Сходу: О. Жерфаніон (de Jerphanion): Історія ужиток і штука церковних знарядів і риз (які практично доповнювано оглядаючи з відповідним поясненням найстарші римські церкви). О. Швайґль: Вступ до християнсько-східних студій. — Надобовязково викладав о. Жерфаніон про візантійський патріярхат, о. Мулла (навернений Турок) про рух між Магометанами. Вчили також (надобовязково) новогрецької, російської, старословянської, сирійської, арабської, вірменської і турецької мови.

Подав І. Л.

Папа Пій XI. про Апостольство молитви.

В Римі відбулися щорічні збори делеґатів італійського Апостольства молитви. Було заступлених 50 італійських діецезій. Делеґатів приняв на послуханню Папа. Він виголосив до них промову, в якій між иншим сказав: Є ріжні апостольства між католиками, як апостольство молитви, апостольство акції, апостольство пера, апостольство слова, а навіть апостольство фінансової допомоги. Та не кожде апостольство є для всіх, бо де нема спромоги, там нема обовязку. До Апостольства молитви мають однак спромогу всі християне. І саме це апостольство є найважнійше для католицької акції, бо Христос обіцяв сповненнє всіх просьб тим, що моляться.

Католицький пресовий конґрес у Парижі.

Від дня 5. до 8. жовтня відбувалося в Парижі 33. загальне зібрання товариства: „Добра преса". Учасників було понад 2000. На зборах порушувано труднощі й висліди католицької преси в Франції.

З Австрії.

В Кльостернайбурґу коло Відня істнує від якогось часу „Народний літурґічний Апостолят". Його провідником є проф. д-р Парш. Апостолят видає дешеві тексти Служби Божої для народу, які розходяться кождої неділі в близько 30.000 примірниках. Так само масово розходиться видаваний цим Апостолятом „Літурґічний календар" і літурґічний часопис „Біблія і Літурґія", — Збірка на реставрацію льокалю католицького дневника „Райхспост", здемольованого в часі липневої революції, дійшла до суми 100.000 шілінґів. Кошти реставрації є вдвоє більші.

Угорський католицький конґрес.

Від дня 16. до 18. жовтня відбувався в Будапешті 19. угорський краєвий католицький конґрес. Ні на одному теперішньому угорському конґресі не було стільки учасників, що на сьогорічному. Конґрес почався святочним богослуженнем. При відкриттю зібрання виголосив промову президент конґресу ґраф Зіхи. Як завданнє угорського католицизму означив він боротьбу з деструкцією на всіх областях. Ні одна инша сила, крім католицизму, не може успішно боротися з душевною й політичною руїною. Католицьке житте основується на авторитеті й дисципліні, а через те є воно найкращим забезпеченнем внутрішнього ладу й стабілізації держави. Щоби католицизм міг виконати це завданнє, треба йому створити в публичному життю відповідну позицію. Инший промовець, міністер Галєр, говорив про християнський господарський лад і комунізм. Ґраф Апоні говорив про загальне положенне католицизму. При кінці конґресу відбулася евхаристійна процесія при участи понад 200.000 людей.

З католицького життя в Румунії.

В днях 24. і 25. вересня відбувся в місцевости Чік великий католицький конґрес. Головною темою нарад було шкільне питаннє і конкордат. Промовці жалувалися, що правительство переслідує католицьке шкільництво. — В Семигороді повстало асекураційне товариство церковних меншостей. До нього належать: римо-католицька Церква, греко-католицька і протестантська. Товариству вдалося зібрати 10 міліонів леїв і навязати зносини з найбільшими европейськими асекураційними товариствами. Осідком товариства є Кольошвар.

З Холмщини.

Польські часописи доносять, що до Холму прибув православний епископ Антоній і поселився там на стало.

Присилайте передплату!

Дух світа цього...

(Докінчення.)

Погане мали великий святий острах перед таємничими силами природи й покланялися їм як своїм богам. Недовірки наших часів є також перенятї такимже страхом перед тою самою таємничою потугою, „енерґією або силою", як вони кажуть, проявляючоюся в чоловіці і через світ, та величають її, як останню причину всього, що є. Погане обожали своїх героїв, себто визнавали їх своїми богами й божу почесть їм віддавали. Нинішні знов недовірки торжественно проголошують „божескість чоловіка", мовляв, „одиноким всемогучим паном" — є його дух, а всесвітом — його думка; іншими словами, вони вчать, що чоловік є Богом і що таким мусить бути він признаний.

Інші, нехтуючи здоровий людський розум, роблять предметом свойого релігійного почитання й прославлення людство або людський рід *in abstracto*. В честь цієї людскости улаштовують богослуження, співають похвальні пісні, дякують їй за одержані ласки й благословенства й як її віддані слуги жертвуються їй на вічні віки.

Тайни позагробового світа хотіли погане дослідити ріжними забобонними практиками, бажаючи викликати такі ефекти, про які знали або здогадувалися, що переходять сили природи. Цілком те саме роблять недовірки наших часів, про яких загально говорять, що бодай посередно зносяться зі злим духом. Але це ще не все: є люде, що тішаться всіми добродійствами християнського виховання, а однак явно віддаються, як виглядає, почитанню чорта. Є люде, що, хоч живуть у повному сяєві християнської цивілізації, проте сміло розвивають чорний стяг князя тьми. Інші знов заприсяглися ввести забобонні практики поганства, хоч, на їх душах витиснене незатерте знамя християнського хрещення. Зусилля їх, як загально звісно, увінчані на жаль за великим успіхом, бо не лиш допомогли народам землі зворохобитися проти єдности християнської моралі, але багато з них офіціяльно від християнської віри відпало. Як говорив псальмоспівець: „Ворушаться народи і люде промишляють про нікчемне; піднімаються царі землі, і князі радять раду проти Господа і проти Помазанця його."

Що гірше ще, утворилися нагло правительства, що своїм помиленням перевисшили всі видумки поган; правительства, що ніякої уваги не звертають ні на Бога, ні на Його права й установи; правительства, які голосять, що державна влада своє право приказувати і вимагати признання виводить не від Бога, а від самого народу, та що від ніякої божої санкції не є залежна, а підлягає лиш установленим по своїй вподобі правам. „Політика тих правительств, — завважує св. Отець, — стремить до усунення впливу християнства та щоб о скільки можливе прогнати зі землі самого Бога". Така політика є нічим іншим, як тільки повертанням до найгіршого взору поганства; визнаючи бо сотворіння найвисшим від Бога незалежним самостійним і самовладним єством, ставить його на місці Сотворителя і робить з нього Бога. Держава є Богом, нарід є Богом, „все є Богом крім самого Бога; князь цього світа по невдачах стільки століть засів знов на своїму престолі і ще раз процвитає поганська цивілізація". — Це є ідеал

І. Зїзд орґанізаторів Укр. Христ. Орґанізації.

В середу, дня 2. листопада відбувся в салі „Української Бесіди" у Львові І. Зїзд орґанізаторів Української Хр. Орґанізації при співучасти відпоручників наших Високопреосвященних Ординаріятів. На салі були теж представники львівських християнських товариств, як теж делеґатки і делеґати християнських орґанізацій жіноцтва та академічної молоді.

Зїзд отворив голова Центрального Комітету о. ігум. Т. Галущинський коротким привітом та програмовою промовою про ціли і завдання У. Х. О-ії. До президії увійшли: о. сов. Кузик Корнилій, як предсідник, о. сов. Дороцький Михайло, як його заступник, пані Зиновія Кунинець та п. Адамчук Андрій, як секретарі. Реферат ідеольоґічний та орґанізаційний виголосив о. ігумен Т. Галущинський, реферат про католицьку пресу п. Іван Гладилович. По рефератах розвинулася жива дискусія. На внесок о. Льва Ваня висловив Зїзд одноголосно свою любов, підданість та привязання для всього гр.-кат. Високопреосвященного Епископату, як нашого національно-церковного проводу.

Зїзд ухвалив слідуючі резолюції:

в питанню орґанізаційнім та ідеольоґічнім:

1. Перший Зїзд орґанізаторів Української Христіянської Орґанізації одобрює дотеперішну акцію Центрального Комітету та поручає йому на далі вести справи орґанізації, аж до повного її скристалізования по вказівкам і думці Святійшого Отця папи Пія XI. в повнім підчиненню нашій Церковній Єрархії.

2. Перший Зїзд орґанізаторів Української Христіянської Орґанізації стоїть на становищі, що греко-католицька Церква є заборолом нашої національної культури й тому акція Української Христіянської Орґанізації, яка всеціло підпорядковується Її проводові, повинна поширюватися в напрямі забезпечення Церкві належного Їй впливу на всі ділянки нашого національного життя та в поборюванню вільнодумства, сектанства, масонства та безконфесійности; вважаючи історичним нашим завданням стати помостом зєдинення Церков по думці пророчих слів папи Урбана VIII., уважає необхідною працю культурного посередництва між католицьким Заходом і православним Сходом при повнім збереженню нашого обряду.

3. Перший Зїзд орґанізаторів Української Христіянської Орґанізації взиває всіх учасників негайно приступити до творення у своїх округах місцевих кружків У. Х. О-ії після поданих інструкцій.

4. Перший Зїзд орґанізаторів Української Христіянської Орґанізації висказує бажання, щоби Центральний Комітет протягом найблищих трьох літ підготовив та зорґанізував І. Загальний Український Католицький Зїзд.

В питанню католицької „пресової акції" ухвалено слідуючі резолюції:

Перший Зїзд орґанізаторів УХО, вислухавши реферату про стан української кат. „пресової акції" уважав необхідним:

а) щоби українське кат. громадянство і всі українські кат. институції, товариства та церковні брацтва піддержали обовязково істнуючу кат. пресу через передплату,

б) щоби при всіх українських кат. институціях, товариствах та церковних брацтвах повстали осібні пресові секції (т. зв. апостольства преси), яких обовязком м. ін. булоб поширювати та кольпортувати українську католицьку пресу,

в) щоби всі місцеві кружки УХО піддержували листовний звязок з Ред. „Нової Зорі" (як з орґаном Орґанізації) через спеціяльних кореспондентів, яких обовязком булоб подавати весь пригожий до публікования в пресі інформаційний матеріял,

г) щоби для зрозуміння ваги кат. преси в широких масах українського народу устроїти „місяць" української католицької преси.

З українського життя.

Панахида за поляглих борців.

Заходом Т-ва Охорони воєнних Могил відбулася в навечеріє 1. листопада торжественна панахида за наших поляглих борців. Цього року як в девяті роковини памятних листопадових днів, це торжество випало величаво. Панахиду відправлено під голим небом на подвірю Архикатедральної церкви св. Юра. В горішній частині подвіря над заквітченою могилою знімався високий березовий хрест. А під ним до панахиди стануло кількадесять священників під проводом старенького та все ще бодрого о. Мітрата А. Бачинського. Панахиду співав львівський мужеський хор „Сурма". Почесну сторожу біля могили творили наші Соколи. Величезні маси народу, що їх не булаб змістила ніодна львівська святиня, заповнили вщерть ціле велике святоюрське подвіря.

Коли прогомоніли останні роздираючі душу звуки „Вічная память", виголосив прегарну проповідь о. Андрей Трух, ЧСВВ. Колишній січовий стрілець, нині воїн Христовий у чернечій рясі, радо приїхав з жовківського монастиря на запрошення Товариства, як колись радо йшов у рядах товариства січового. Глибоке і незатерте враження зробила ця проповідь на зібраних. Малося враження, що це голос тогосвітній, голос тих душ наших поляглих героїв кликав до живучих братів-земляків останній свій заповіт: „Поховайте — та вставайте!" Так бесідник іменем памяти тих, що впали у нерівному бою, кликав приявних до праці й жертви для свого народу. Але до праці в Імя Боже, до праці згідної і творчої, з Христом і в дусі Його заповідий. А особливо до єдности закликав бесідник, до згоди при нашій національній роботі. Щоб християнський дух запанував у всіх наших народніх установах, в освітній праці „Рідної Школи", „Просвіти", в економічній праці нашої кооперації. Щоб пропала кириня всяких протирелиґійних і протинародніх шкідників, котрих бесідник отверто назвав по їх імени і їх діяльність напятнував. Могутні мов зі скелі тесані падали ці слова проповідника в душі львівської громади, так численно зібраної на це памятне торжество.

Ювилей української пісні.

Якраз у цьому році минає сто літ від видання першої поважнішої збірки українських народніх пісень Михайла Максимовича. В українську народню пісню зложив наш нарід найкращі почування свойого серця. В нашій пісні відбилася ціла наша історія, сторінки нашого громадського і родинного життя. Народня пісня відродила українську літературу, розбудила національну свідомість. Вона займає почесне місце в культурних і визвольних змаганнях української нації. Для вшанування цего ювилею на українських землях під Польщею утворився т. зв. Комітет Свята Пісні. Комітет цей приготовляє відповідні видання і концерти при участи хорів Бояна, Бандуриста і Сурми, та

правительства, що його теперішні недовірки велять усім подивляти і який бажають зреалізувати; намавляють також церковні власти, щоб ці своєю згодою його одобрили. Якщо якийсь духовний случайно погоджується з їхніми поглядами, то сейчас вважають його просвіченим і поступовим чоловіком, але коли важиться виявити свою гадку, від їхньої відмінну, тоді закричуть його як темняка й назадника. Колиж до того степення забудеться, що їм навіть чинно помагає, тоді ставлять його як взір патріота; але як їх з евангельською отвертістю осуджує, як на це заслуговують, так його обвинюють, мовляв, він займається політикою, а духовним до політики засі.

(Годі зрозуміти, як люде, що немають ніякого релиґійного переконання, а кожному горожанинови признають повну політичну свободу, можуть за зле брати духовному, коли він займається політикою. В дійсности не виступають проти нього, якщо його політика случайно йде їм на руку. В цьому однак случаю звуть його не політиком, а **патріотом.** В цій справі Церква розріжняє. Є одна політика в звичайному розумінню, себто політичні справи, що відносяться до дочасних інтересів чоловіка. З тими Церква як така не має нічого спільного до діла, а духовенство — як перестерігає Папа Лев XIII. — має їх уникати по словам св. Павла: „жаден бо добрий вояк не замотується справами світськими". (2. Тім. 2, 4). Є ще друга політика висшого розуміння, це є політичні справи, що торкаються духового життя чоловіка. З цими має Церква багато до діла, й ясна річ, що духовенство не може зовсім її уникати по вказівкам св. Апостола: „проповідуй слово, налягай в час і не в час, картай, грози, напоминай... і т. д. (2. Тм. 4, 2). Бож політика в цьому значінні обіймає в собі цілу мораль суспільства, яку Церква при помочі своїх слуг обовязана безнастанно сторожити. Колиж проте політика якогось краю є в цьому огляді на хибній дорозі, тоді настає неминучий конфлікт між Церквою а державою, який спричинює держава, що злочинно легковажить права здорової моралі).

Якщо священик проповідує Євангеліє Христа так, як це голосили колись Євангелисти тоді обвинувачують його, що надуживає привілеїв свойого стану. Він зрадник вітчини — кажуть тоді — бо не хоче покланятись її богам! Він небезпечний для держави, бо не хоче палити кадила перед її божками!

Це було колись для поганина притокою до переслідування християн, це є також і сьогодня претекстом для безвірного гонителя віри. Перший переводив їх з первісною брутальністю, а жертви тих переслідувань як свідків віри почитали всі християне. Другий робить це в модерний спосіб, а на його жертви кидають клеймо політичного злочину навіть католики з імення. Але так, як їх попередники, є вони свідками віри, а на свою оборону можуть за своїми попередниками повторити слова Апостола: „Чи праведно перед Богом слухати вас більш ніж Бога — судіть. Не можна бо нам того, що виділи і що чули, не говорити". — (Діян. 4. 19—20).

За о. Маєром Т. І. („Die Welt, in der wir leben") — подав о. Лев Вань.

взиває усе українське громадянство уладити в містах, місточках і селах свято української пісні, яке певно скріпить нашу національну гордість і стане джерелом національної обнови, культурного і морального здвигу. Цей Комітет прийняв ось такі рішення й поучення: 1) На Свято Пісні визначується час від 6. падолиста до 3. грудня ц. р. з огляду на це, що з днем 8. грудня починається свято „Просвіти“; 2) Свято Пісні має мати **характер всенародний** і тому належить обійти його не тільки по містах і місточках, але й по селах; 3) **В програму Свята** входять: а) реферат(и) про вагу й красу української народньої пісні, б) часть концертова, як жива ілюстрація тексту і мельодій що найкращих народніх пісень; 4) Належить подбати, щоб **участь** у святі була як **найчисленніша,** звернути перш усього увагу на молодіж взагалі, а на **шкільну** особливо; 5) За інформаціями в справі рефератів і вибору концертових пісень звертатися до Комітету Свята Пісні, Львів, Ринок 10. Виказ відповідних видань містить „Народня Просвіта“ і має в себе Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Мандрівна зимова господарсько - ветеринарійна школа.

Пекуча потреба такої школи віддавна давалася відчувати в нашім краю. Кооперативи та читальні „Просвіти“ прямо засипували минулої зими Спілку Українських Аґрономів і Сільський Господар письмами з домаганням переведення зимових курсів з обсягу хліборобства і ветеринарії. Та тоді ще не було засобів, щоби їх зорґанізувати.

Цего року умовини покращали і Спілка Укр. Аґрономів зі своїх прибутків з торговлі машинами і штучними гноями зорґанізувала вже мандрівну зимову господ.-ветер. школу, що починаючи від 10. листопада зачне давати виклади і лекції в цілім краю. Виклади обіймуть всі важнійші ділянки хліборобських наук: управу ріллі, підготовку насіння, про штучні гної, садівництво, годівлю худоби, дом. птиці, молочарства і важніші недуги всіх домашніх звірят.

Викладати буде двох аґрономів і один ветеринарійний лікар. Підчас викладів учителі будуть послугуватися моделями, світляними образами, кольоровими картинами і т. д. При господарськім машинознавстві будуть подавані найточнійші відомости про найліпші машини, про їх ціни і спільне уживання.

Наука буде тревати 10—15 днів.

Прохаємо всі установи, що хотять мати в себе цю мандрівну школу, щоби негайно повідомили Спілку Укр. Аґрономів, вул. Собіського ч. 28, на який час хотіли би мати в себе школу і для якої кількости слухачів, та чи годяться понести всі кошти, які будуть приблизно такі: харч і приміщення для двох учителів, кошти переїзду з останнього місця побуту школи до їх місця, 30 зол. на научні прилади та по 5 зол. денно для кождого учителя.

Порядок і початок викладів в кождій зголошеній місцевости, визначить сама Спілка після одержання зголошень з краю в сей спосіб, щоби школа переїздила по черзі з одної місцевости до найблищої сусідної.

Булоб добре, якби повітові аґрономи - інструктори улаштували спільно зі зимовою мандрівною школою у себе більші курси для поодиноких районів.

Спілка Українських Аґрономів.

Замовляйте наші видання:

„ОСНОВИ СОЦІОЛЬОГІЇ“ Ціна 2 зол. 80 сот. і „СВІТИЛА СХОДУ“ 3 золоті.

На поручене порто долучити 60 сот.

Загальні Збори „Рідної Школи“.

Заповіджені на 2. падолиста ц. р. на 9. год. рано річні Загальні Збори „Рідної Школи“ У. П. Т. ві Львові, почалися сегож дня в великій салі „Народнього Дому“ по 10. год. рано при численній участи відпоручників повітових та місцевих Кружків „Рідної Школи“ й гостей.

Збори отворив короткою промовою заступник голови о. Каштанюк. У промові зазначив коротко діяльність Головної Управи та змагання її до розвитку українського приватного шкільництва. Завізвав приявних, щоб повстанням із місць віддали честь памяти цих членів „Рідної Школи“, що померли в цему році. По віддані пошани покійним членам відчитав о. містоголова привіти, які наспіли на Загальні Збори, що приявні відпоручники прийняли рясними оплесками.

Слідуюча точка: відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. Опісля приступлено до третьої точки: „Зміна правильника Загальних Зборів“. Правильник остав без зміни.

При точці „Звідомлення з діяльности Головної Управи“ було внесення, щоб не читати звідомлення, бо воно вийшло окремою книжкою. Та з огляду на це, що відпоручники дістали звідомлення щойно на зборах, рішено, щоб референт, що укладав звідомлення, подав бодай коротко важніші моменти з діяльности. І референт п. Ясінчук подав такий огляд. Опісля почалася доволі жива дискусія. У дискусії забирало голос чимало відпоручників. Видно було, що всіх обходить добро „Рідної Школи“ та журить їх фінансова скрута її. Тільки ліві домагались, щоб вибори перевести на партійні листи, щоб „відклерикалізувати“ школу. Та на одно й друге дістали добру відправу. „Рідна Школа“ *не партійна а всенародня інституція*, всенароднє добро, тож годі віддавати її якійнебудь партії. Щож до відклерикалізовання то добре відповів п. В. Целевич: „Хай внескодавець, що цего домагається, йде в народ спитати про його думку, а довідається, чи нарід хоче, щоб його дітей виховувано без віри й без Бога“. Дорікали Головній Управі (дир. А. Крушельницький та інші), що не виповнила домагань попередніх зборів, а головно щодо заступлення учительських сил доходячих із державних ґімназій власними учительськими силами та що не скликано педаґоґічного зїзду, що мав відбутися в маю.

Вибір старшини рішено відбути по полудні, щоб вибрана комісія матка мала час і змогу призадуматися над добором кандидатів до старшин. Вибрано комісію матку з сімох членів, що зараз пішла на нараду. А дискусія велася дальше. Забирали голос інтеліґенти й селяне — особливо мило вражав спокійний і розважний тон селянських бесідників, що не все можна було чути в бесідників інтеліґентів. Бесідники домагалися, щоб „Рідна Школа“ зайнялася живіще боротьбою з неграмотністю та обороною української мови навчання в школі, себто переведенням плебісциту в ц'й справі. Цікавий був проект, щоб наложити поголовний податок на всіх українців під Польщею по 10 сотиків місячно та щоб утворити залізний фонд „Рідної Школи“. Кождий із бесідників подавав відповідні резолюції. Що багато цих резолюцій покривалося з резолюціями приготованими Головною Управою, то п. Ясінчук відчитав ці приготовані резолюції. Вибрано комісію, яка мала переглянути всі резолюції та впорядкувати їх.

Пізно в вечір, коли вже вичерпалася ліста бесідників, що зголосилися перед закриттям дискусії - приступлено до вибору Головної Управи. По довшій, оживленій дебаті над листою предложеною комісією маткою, приступлено до голосування.

Вибрано таку Головну Управу „Рідної Школи“:

Голова: Радник Ілля Кокорудз.

Члени: 1. о. Василь Гриник крилошанин у Перемишлі, 2. М. Оґродник, 3. Андрій Зелений, 4. дир. В. Кузьмович, 5. о. прал. Леонтій Куницький, 6. Сень Бубела, 7. о. д-р Лятишевський, 8. Теодор Мартинець, 9. Софія Раковська, 10. д-р Ю. Савчак, 11. д-р В. Старосольський, 12. пос. С. Хруцький, 13. проф. О. Терлецький, 14. ред. М. Струтинський, 15. Волод. Целевич, 16. М. Яворський, 17. Гр. Мартинюк, 18. Ст. Похмурський.

Заступники: д-р Ос. Залужний, Вас. Манько, пос. С. Назарук, інж. М. Творидло, Мик. Панчук, Софія Федорчакова.

Контрольна комісія: Юл. Галяревич, Ів. Филипович, Маркіян Кисілевський, Юл. Цісик, Мик. Мороз.

Заступники: Вас. Кубаєвич, д-р Павло Цимбалістий.

Розємний суд: о. Ол. Ковальський, д-р Кость Левицький, д-р Дм. Левицький, радн. Зен. Лукавецький, радн. Ром. Сосновський.

По виборі Головної Управи відчитано впорядковані комісією резолюції приготовані Головною Управою та поодиноких бесідників. Загальні Збори прийняли сливе всі резолюції. Відкинули резолюції лівих, які домагалися реформи шкільництва та щоб у цій ціли вислати педаґоґів на Радянську Україну. Шо до цего останнього домагання справедливо замітив один із відпоручників, що хто зна, чи ці педаґоґи вернулиб із більшовії ціло назад.

По вичерпанню всіх точок новий голова замкнув збори. Збори закінчичилися по семій годині вечером відспіванням національного гимну.

Оправдання злочину.

„Згідно з нашим сумлінням та найглибшим пересвідченням заявляємо перед Богом, що обвинувачений Шварцбарт не є винуватий“.

Такою формулою проголосив паризький суд присяжних свій увільняючий присуд у процесі вбийника Шварцбарта. Французькі судді присяжні своїм увільняючим вердиктом „згідно зі своїм сумлінням“ оправдали страшний злочин осатанілого типа над безборонною людиною на паризькім бульварі св. Михайла. Французький модерний суд присяжних своїм присудом немов признав тим самим право самосуду, варварське право пімсти „око за око“.

А всетаки цей майже неімовірний вислід процесу можна було передбачити. До нього готовилося передовсім заздалегідь ціле світове жидівство. Плян своєї кампанії оборона Шварцбарта продумала хитро. Їй вдалося так повести справу, щоби сам факт злочину відсунути як найдальше в тінь, натомісць на перший плян висунути справу погромів на Україні і мниму відвічальність за них пок. Головного Отамана. Таким чином відразу справу поставлено на фальшивий ґрунт. Справоздавець „Хвілі“ зовсім слушно замітив, що на процесі було враження, що судять не Шварцбарта, але пок. Петлюру. Паризька лава присяжних суддів, зложена з купців і ремісників з департаменту Секвани мала на ділі рішати не про факт огидного злочину, але про події на Україні в роках 1917—1922. Півінтелігентні Французи, що досі може і не знали про істнування українського народу, мали рішати питання, яке ще сьогодні невиріше не для фахових істориків цеї кривавої доби. Пять літ була українська земля ареною жахливої революційної анархії і ми сьогодні ще не можемо мати вірної,

безпристрасної і безсторонної картини тих часів. Про ці часи скаже ще останнє слово історія і вона вирішить, хто несе відвічальність за море сліз і крови всіх мешканців української землі без ріжниці. Але офіціяльна і неофіціяльна оборона Шварцбарта всіх сил докладала, щоб перед несвідомими людьми невинну жертву злочину представити як головного виновника жидівських погромів. Замісць боронити злочинця оборона обвинувачувала. Вона кидала обвинувачення не тільки на покійного Петлюру, вона опльовувала і зневажала весь визвольний рух українського народу. Зручно обдумала свій плян жидівська сторона, як і сам цей злочин має на собі всі познаки заздалегідь продуманого пляну.

Бо прецінь не те питання, питання відвічальности за погроми мали рішати французькі судді присяжні. Властивими питаннями до вирішення були: чи Шварцбарт поступив самочинно чи був тільки знаряддям якоїсь орґанізації і друге, чи є які лагодячі обставини, що зменшувалиб його провину. Першого питання процес не висвітлив зовсім. Не вирішено, чи Шварцбарт сам відповідає за злочин, чи може є і співвинуватці. Що до другого питання, питання лагодячих обставин, воно моглоб бути на користь Шварцбарта, колиб його вчинок мав місце зараз після погромів. Але Шварцбарт сповнив свій злочин щойно в сім літ після жидівських погромів. Було отже доволі часу, щоби пересвідчитися, що не Петлюра був виновником погромів. Навпаки він міг ствердити за той час, що жидівське населення дійсно симпатизувало з большевиками і що це в даних обставинах мусіло викликати відрух в українського населення, що проти большевицького наїзду так завзято боролося. Отже нема і бесіди про афект. Нема афекту, щоб його можна законсервувати на вісім літ. Злочин був продуманий з холодним фанатизмом. Він звернений був не проти одного ворога жидівського народу, але проти одного з головних провідників українських визвольних змагань. І разом зі Шварцбартовою обороною саме в ту сторону спрямувала свої удари вся жидівська, большевицька і большевизуюча преса. В тій справі світове жидівство знову пішло на руку московським большевикам. Цеж їхня преса перша назвала пок. Петлюру погромником. Саме цього року видало їхнє видавництво „Пролетарій" брошуру в українській мові п. з. „Антисемітизм". Є це апольоґія жидівства писана немов на замовлення до процесу Шварцбарта. На стор. 67. читаємо таке про жидівські погроми: „Найбільше таких погромів було на Україні. Тут було більше контр-революції, тут ще не зажила стара історична ворожнеча українського селянина до єврея-крамаря й перекупщика, який йому здавався найгіршим ворогом. Тут було більше куркульні, і, нарешті, тут більше всього було розпалено національну ворожнечу". А далі: „Золотопогонна, широкоштанна, чубата махнівська й з оселедцями петлюрівська контр-революція обєдналася на погромах". А в розділі „Петлюрівщина" на 73. стор. знову той акт обвинувачення проти військ пок. от. Петлюри. „І жовто-блакитна, широкоштанна, куркуляча, пузата Україна одягла козацького жупана, начепивши на бік криву шаблюку, і заходилася розвязувати світову соціяльну проблєму над сивим Дніпром. Вона поволі, без полохливости, як личить добрим куркулям-господарям, почала справляти погроми..." і т. д.

Крім тих загальних, ніякими доказами не ствердж. фраз-наклепів наводиться в брошурі ще й своєрідна большевицька статистика. По тій статистиці було в часах громадянської війни на Україні разом 1295 погромів. З того 226 погромів счинили денікінці, 206 петлюрівці, 29 Поляки, а 834 петлюрівські (?) банди.

В часі процесу Шварцбарта одно стало очевидне. Своєю непомірно пристрасною „обороною" поганої справи жиди не тільки що поглибили прірву між собою і нами, але вони розкрили мимохіть ті нитки, що вяжуть космополітичне жидівство з інтернаціональним большевизмом червоної Москви.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Правительство а вибори.

Варшавські часописи принесли вістку, що в правительственних колах почали вже готовитися до нових виборів. Правительство має намір виставити правительственний список. На чолі цеї листи мають помістити як кандидатів міністрів теперішнього правительства. Мають це бути: Пілсудський (Варшава) Бартель (Львів), Морачевський (Стрий), Чехович (Берестє), Добруцький (Станиславів).

Обєднання польських консерватистів.

Три польські консервативні ґрупи: Партія Християнсько-Народова, Орґанізація Консервативно-Державної Праці і Правіца Народова ще в липні почали приготування до взаїмного зближення. Завданням того порозуміння мало бути створення обєднання з консервативною ідеольоґією. На спільній конференції делеґатів усіх трох ґруп, що відбулася на прикінци жовтня принято і проголошено спільну заяву. В заяві зясовано платформу обєднання, на котрій порозумілися всі три ґрупи. Обєднання буде підпирати політику теперішнього правительства.

Розлам у „Пясті".

Внутрішнія кріза в польській партії „Пяст", про котру ми писали минулого тижня, в останніх днях ще більше загострилася. Вже раньше на партійних зборах було невдоволення проти партійного провідника Вітоса і його тактики. Вітос именно бажав навязати звязок з опозицією в першу чергу з хадеками а відтак і ендеками проти правительства. Очевидно йшло до віднови давнього виборчого блоку „Пяста" з „вісімкою". Проти того в партії назріло невдоволення. Старий парляментарист, віцемаршалок сенату Якуб Бойко станув на чолі невдоволених пястівців. Сен. Бойко видав в тій ціли відозву, в котрій не щадить слів догани Вітосові і його сторонникам. Досі навіть „санатори" так остро не критикували Вітоса як сенатор Бойко. Він бажає співпрацювати з правительством Пілсудського і заповідає створення нової селянської партії.

НІМЕЧЧИНА.

Фінансові клопоти.

Одна подія останніх днів знову дала Німцям сильнійше відчути їх становище супроти побідників. Як відомо Німеччина має по плянові Доза платити річні репараційні рати, а крім того затягнула в Зєд. Державах великі позички на інвестиційні ціли. Річні вплати по плянові Доза на разі не були дуже високі, але від будучого року мали вже бути вищі. Тому американські і репараційні віритєлі пильнують, щоби Німеччина свої зобовязання справді сповнила. Тимчасом німецьке правительство, користаючи з поправи німецьких фінансів рішило піднести деякі позиції в бюджеті на 1928 р., щоби підвисшити платню урядникам, а також призначити більшу суму на школи. Та тут американський аґент Джільберт, що на основі пляну Доза через три роки вже слідив за німецькою господаркою, уважав за потрібне вмішатися. Він звернув увагу німецькому міністрові фінансів Келерові, що не треба підносити бюджету, бо тоді Німеччина не зможе платити виших репараційних рат. Це зробив він у формі делікатній і довірочно, але через недискрецію справа стала голосна і наробила великого шуму не тільки в Німеччині, але також і в державах — вірительницях. Тим більше, що Німці і так домагалися, щоб їм знизити репараційні рати, котрих через лихе фінансове положення не можуть платити. Позанімецька преса приписує Німеччині хитрий підступ. Кажуть, що Німеччина хоче видати свої приходи на інші ціли, щоби відтак домагатися ревізії пляну Доза як неможливого до виконання. Проти того закиду обороняється німецька преса, доказуючи, що деяке побільшення бюджету є викликане справжньою життєвою потребою.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Заворушення в Москві.

Дня 29. жовтня в Москві відбулися великі вуличні демонстрації. Богато крамниць головно споживчих і з мануфактурою демонстранти порозбивали і розграбили. Міліція була безсильна, тож спроваджено військові відділи. Щойно по довшім часі припинено заворушення. Правительство обвинувачує в заворушеннях опозицію і грозитя за них Троцькому та Зиновєву.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Взаємини з Ап. Столицею.

„Праґер Таґеблят" подає, що небаром прийде до порозуміння між Ватиканом і чехословацьким правительством. Про це вийде окремий закон, котрий має порішити всі спірні справи. Видання цього закона попередять переговори, ведені новоіменованими представниками обох сторін. Ап. Столиця буде іменувати епископів і капітульних достойників. Перед іменуванням подаватиме до відома правительства своїх кандидатів так, щоб чехословацьке правительство могло зголосити свої евентуальні заміти проти небажаних осіб.

ФРАНЦІЯ.

Відновлення одної традиції.

Було в давній Франції звичаєм, що з нагоди отворення нової сесії парляменту в паризькій катедрі Богоматери (Нотр Дам) відправлялася торжественна Служба Божа, в котрій брали участь представники уряду. Від часів уведення в життя закону про розділ Церкви від держави, то є від 11. серпня 1884 того звичаю занехано. Щойно цього року архієпископ Парижа, кардинал Дюбоа відновить цю давню традицію. З нагоди теперішньої сесії парляменту в найблизшу неділю відправить архієпископ Службу Божу, на котрій будуть зарезервовані місця для представників влади.

АВСТРІЯ.

Християнська робітнича орґанізація.

У Відні розпочався дня 30. м. м. третий конґрес християнського робітництва в Австрії. На конґрес прибуло 242 делеґати зі всіх союзних країв австрійської республики. Завданням конґресу є зясувати орґанізаційні питання християнського робітничого руху. В першім дні конґресу виголошено два реферати: про орґанізацію християнського робітництва і про ціли та завдання християнської робітничої орґанізації.

Після дискусії принято статути робітничого союзу. На тім покінчено перший день конґресу.

РУМУНІЯ.

Злагіднення крізи.

Минулого тижня Румунія переживала важку внутрішню крізу в звязку з акцією був. наслідника трону кн. Кароля. Здавалося, що прийде до революції, бо відсунений від наслідства румунського престола кн. Кароль має в Румунії численних сторонників. По останнім відомостям з Букарешту, положення правительства покращало. До злагіднення положення причинився не мало патріярх Мирон Христіян. Кажуть, що це він вплинув на Братіяну, щоби цей тримався більше конституції і залишив диктаторський тон. Завдяки компромісовій тактиці Братіяну вдалося оминути небезпеки міжусобиці. Сподіються, що кн. Кароль понехає дальшу акцію після того, як будуть затверджені його фінансові домагання. Строгу пресову цензуру, що її завели після арештування Маніолеску, вже знесено. Слідства проти Маніолеску ще не покінчено. Процес пічнеться щойно в цю суботу або понеділок. Рада міністрів ухвалила амнестію для військових арештованих.

АНҐЛІЯ.

Льойд Джордж про ревізію договорів.

Недавно помістив „Берлінер Таґеблят“ обширну розмову свого політичного редактора з Льойд Джорджом. В тім інтервю вказав Льойд Джордж на конечність ревізії деяких договорів. Між іншим заявив він, що і Німеччина дібється ревізії своїх східних границь з Польщею, як що озброїться в потрібну терпеливість. А це на його думку може осягнути Німеччина через Союз Народів. Він радить також Німцям покликуватися на письмо, котрим в 1919 р. Клемансо звернувся до тодішного німецького делеґата Брокдорф-Ранцава. Після тої розмови Льойд Джордж небаром забрав у тій справі голос ще на зборах анґлійського Т-ва Ліґи Націй. Він сказав, що ані пакт Ліґи Націй, ані текст мирових договорів зовсім не виключують ревізії тих останніх. Навпаки: лист Клемансо, котрим німецькій делеґації в Версайлю подано до відома текст мирного договору, обіцює Німеччині, і то виразно, можливість ревізії. Зновуж Союз Народів минувсяб із своїм завданням, колиб відмовився від безстороннього рішення зажалень, вношених проти мирових договорів.

Збільшення воєнної фльоти.

Анґлійська адміраліція дала замовлення на 18 воєнних кораблів. Від часів війни є це найбільша програма в будованню нової воєнної фльоти. Кошти цеї будови обчисляють на 11,700.000 фунтів штерлінґів. Це зброєння пояснюють тим, що і Зєдинені Держави заповіли збільшення своєї фльоти.

ГРЕЦІЯ.

Атентат на президента держави.

Дня 1. листопада доконано в Атенах замаху на президента грецької республики Кондуріотіса. Саме в хвилі, коли президент вийшов з будинку міського ратуша і всідав до авта, стрілив до нього з револьвера якийсь молодий чоловік. Його зараз же поліція арештувала, а в його мешканню перевела ревізію. При ревізії знайшли в нього комуністичні книжки і часописи.

Зараз після атентату зібралася на засідання рада міністрів, котра постановила енерґійно поборювати комуністичну пропаґанду і боронити суспільного ладу. Над комуністичними часописами заведено превенційну цензуру.

ІТАЛІЯ.

Пяті роковини фашизму.

28. м. м. у день пятих роковин фашистівського „походу на Рим“ в цілій Італії працювали як звичайно. Саме торжество пятиліття фашизму перенесено на неділю дня 30. жовтня. Мусоліні видав до фашистів відозву, в котрій підносить заслуги фашизму для Італії і чергові його завдання. Черговим кличем фашистів є: витревалість, безумовна дисципліна і цілковитий послух. В неділю відбулися відтак торжества в Римі та скрізь по провінції.

ЮГОСЛАВІЯ.

Хорватський сепаратизм.

Два хорватські посли-федералісти: Трумбіч і Павеліч мали заявити в парляменті, що Хорватія під правно-державним оглядом є окремим орґанізмом. Супроти того хорватські федералісти не можуть признавати централістичного правительства Югославії. В парляментарних колах уважають цю заяву за спробу пошкодити партії Радіча.

ЕСПАНІЯ.

Народні Зборн.

Дня 31. жовтня відбулося перше плєнарне засідання еспанських Народніх Зборів. Відповідаючи на інтерпеляцію в справі суспільно-господарської політики правительства диктатор Прімо де Рівера виказував, що правительство видало ріжні розпорядки в користь робітництва. Від промисловців домагається правительство точного виконування зобовязань супроти робітників. В Народніх Зборах сподіється диктатор бачити справедливе відзеркалення громадської думки краю.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ.

Нота до французького правительства.

Між Зєдиненими Державами і Францією прийшло останніми часами до виміни нот в справі митної тарифи. Було до предвидження, що американське правительство домагатись буде нового управильнення торговельних відносин із Францією після того як ця остання недавно заключила торговельний договір з Німеччиною. З того, приводу появилися в пресі вістки про можливість навіть митної війни між Зєдиненими Державами і Францією. Остання нота Зєд. Держав до французького правительства є виразним запереченням тих вісток. Вона зложена в тоні приязнім і висказує домагання, щоби в митній тарифі зрівнано Зед. Держави з іншими державами. Зєд. Держави годяться на пропоновані Францією переговори, одначе з з тим, шоби в часі переговорів могли користати з давнійшої мінімальної тарифи на свої товари вивожені до Франції.

Д О П И С И

СКАЛАТ. (Місія ОО. Редемптористів.) Від 9-го до 10-го жовтня 1927 р. відбулася в Скалаті Місія. Від першого дня до посліднього здвиг народа великий. Церква кождого дня заповнена вірними своїми і чужими. Користають вірні з Кривого, Городниці, Пізнанки, Новосілки, Митниці, Козівки, Іванівки, Турівки, Остапя. Сповідають оо. Місіонарі і найблизші оо. Кондеканальні. Висповідалося до 3000 душ. На обході з місійним хрестом по місті у неділю (16. жовтня) було до 6.000 народу. Місія ОО. Редемптористів зробила тут велике вражіннє — многих навернула, а побожних утвердила більше в любові й вірі до Ісуса і Марії. За так великі ласки місійні честь слава і подяка нехай буде Ісусу — Марії і Вам ОО. Місіонарі, діти Марії, від цілої сторони Скалатської **всіх учасників Місії.**

† Посмертна хроніка.

ІЛЯРІЙ ЧАПЕЛЬСЬКИЙ, член Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ у Львові і б. голова „Рідної Школи“, упокоївся в Бозі дня 3. листопада ц. р., заосмотрений св. Тайнами, в 51 році життя. Похорон в суботу, 5. ц. м., о 2-ій год. попол. з дому жалоби при вул. Тереси ч. 2, на Личаківський цвинтар. В. Й. П.

Письмо до Редакції.

Наша Редакція одержала до поміщення отсе письмо:

Високоповажаний Пане Редакторе! Гетьманська Управа Обєднаних Хліборобських та инших Класових Орґанізацій бажаючи встановити правду просить Вас ласкаво не відмовити помістити у Вашій поважаній газеті цих кілька слів.

В берлінській газеті „Die Welt am Montag“, а за нею і в багатьох инших, було надруковано, що в Мінхені відбулася конференція російських, українських, німецьких і мадярських монархістів, де приймав участь Пан Гетьман і де були вироблені не тільки взаємовідношення між ріжними національностями, що заселюють територію бувшої російської держави, але навіть вироблений майбутній титул Гетьмана.

Гетьманська Управа рахує своїм обовязком категорично заявити, що нічого подібного не було та що все це єсть пустою вигадкою.

Прошу прийняти вислови глибокої до Вас поваги

Голова Гетьманської Управи

Берлін, 29. X. 1927.

Жертви

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі“ зложили:

о. Роман Рубель, Пасічна к. Надвірної 25 зол. (від себе 5 зол., збірка в парохії 20 зол.); Текля Прокопик з Ванівки 2 зол.; Уряд парохіяльний в Переволоці к. Бучача 205 зол. (збірка в церкві), крім того парохія Переволока зложила до 30 сотн. збіжжа; Уряд парохіяльний в Розтоці вел. 34 зол. (як збірку в парохії).

На Місійний Інститут ОО. Василіян в Бучачі:

Бачинська Ольга, Стрий 2 зол.; Марійський Союз Приятелів, Струсів 2.50 зол.; о. Корсан Іван, Камінка Мал. 2 зол.; Луцик Никола, Репужин 1 зол.; Калиняк Іван, Чортків 1 зол.; Марковський Михайло, Чортків 1 зол.; Стельмащук Теодор 1 зол.; Зубрицький 50 сот.; Сметанюк Марія, Гошів 1 зол.; Сивуляки Іван і Северина, Соколів 1 зол.; Притулка Марія, Яструбичі 50 с.; Крук Парашка 50 с.; Цар Анна 50 с.; Тхір Настя 50 с.; Гук Варвара 50 с.; Павлюк Арсеній 50 с.; Клим Параня 50 с.; Гапон Катерина 10 зол.; Лещишин Марія 50 с.; І. кл. укр. ґімн. ім. М. Шашкевича, Чортків 1.81 зол.; Шмуговський Володимир, Бережани 2 зол.; Корильцьо Ірина 1 зол.; Меруновичівна Павлина 1 зол.; Меруновичівна Михайлина 1 зол.; Балицька Анна 2 зол.; Обервенець Марія 1 зол.; Бойківна Анна 1 зол.; Дуткевич Софія 1 зол.; Шимонович Катерина 1 зол.; Гевківна Текля 1 зол.; Бугело Катерина 1 зол.; Маруневичівна Катерина 1 зол.; Гаєрівна Альбіна 1 зол.; Дорлюроз Марія 1 зол.; Шмуговська Марія 1 зол.; Шмуговський Володимир 1 зол.; Шмуговська Михайлина 1 зол.; Подвінська 1 зол.; Семенівна Марія 1 зол.; Юрків Анастазія 1 зол.; Світенька Каролина 1 зол.;Яворська Анна 1 зол.; Корильцівна Ірина 1 зол.; Шкробот Катерина 1 зол.; Мартинюк Осипа 1 зол.; Гуменна Розалія 1 зол.; Вихруцівна Ксенія 1 зол.; Гураль Павлина 1 зол.; Лясківська Розалія 1 зол.; Стадник Анна Дорогичівка 1 зол.; Поперечна Варвара, Ласківці 1 зол.; Островський Кирило 1 зол.; Островська Олена 1 зол.; Жовтюк Марія 1.40 зол.; Северина і Роман Сивуляки, Соколів 1 зол.; д-р Василь Маковський, Печеніжин 5 зол.; Василь Кіцах, Тарнів 2 зол.; о. Стек Дмитро, Станиславів 2

Всім жертводавцям щире Спасибіг!

НОВИНКИ

Кінець польського сойму. Перед замкненням ц. числа наспіла до Львова вістка про відложення сесії сойму й сенату до 28. ц. м. Дня 3. листопада пополудні, зараз після відкриття першого засідання, відчитано декрет президента держави, що **сесія сойму відложена** до 28. листопада (то є до кінця каденції). Так само „відложено“ і сесію сенату.

З Українського Наукового Інституту в Берліні. В пятницю 4. листопада в салі Інституту виголосив проф. д-р В. Залозецький виклад в українській мові, при помочі світлин на тему: „Звідомлення з наукової подорожі по північній Італії з узглядненням памяток середновічного мистецтва“.

Комуністична партія в польській ґімназії. Із Лодзі доносять: В жіночій ґімназії ім. Е. Ожешкової викрили серед учениць комуністичну ячейку. Арештували шість учениць, решту прогнали зі школи. Дальші запорядження видасть міністер освіти.

Залізничі бандити. Із Перемишля доностять, що невідомі виновники вломились до воза товарового поїзду, що був у русі, й між стаціями Перемишлем і Медикою викинули чималу скількість мішків із мукою на залізничий плянт. Сполохані вискочили з поїзду, що був у русі й пропали в темряві. Поліціянт стрілив за ним кілька разів та хибив.

Катастрофа на океані. Італійський морський корабель „Прінчіпесса Мафальда“, потонув недалеко бразилійських берегів. На пароплаві було 1600 подорожних. На поміч тонувшому кораблеві поспішило 4 пароплави. Звиш 1300 подорожних удалося ще виратувати. Між подорожними було найбільше еміґрантів, що їхали до Арґентини. Здогадуються, що причиною катастрофи було зударення корабля з підводними скелями. Інші кажуть, що тріскла корабельна шруба. Серед публики запанувала неописана паніка. Шість годин тримався ще корабель на поверхні, прямуючи повною парою до берегів. Тільки завдяки радіотелеґрафічним сиґналам наспіла поміч. Всеж таки частина подорожних, капітан і всі офіцири залоги знайшли смерть у филях океану.

Смерть Максиміліяна Гардена. Помер у Швайцарії звісний німецький публіцист Максиміліян Гарден у віці 66 літ. Він визначився як журналіст особливо в передвоєнних роках. Знаменито поінформований через особисті звязи про ріжні справи в урядах і парляментах був він тим „батьком недискреції“ і майстром політичної інтриґи. Від 1914 р. його вплив як редактора часопису „Цукунфт“ значно паде. Відтак цей часопис перестав виходити. Останніми часами Гарден задумував відновити його, та смерть перервала ці пляни.

Рахуються. З нагоди зїзду Центрального Комітету Комуністичної Партії дійшло до завзятої бійки між обома комуністичними таборами, т. є прихильниками Сталіна і Троцького. Було багато ранених

Могила Джінґіс Хана. Заграничні часописи подають, що будьтоби російський професор Козлов найшов у пустині Ґобі в Монґолії могилу звісного монгольського володаря Джінґіс Хана, що в XIII. століттю був пострахом українських земель.

Бенешеві спомини. В останніх днях появилися воєнні спомини міністра Бенеша. Доси зголосилося 15.000 передплатників на примірник цих споминів.

„Промисловець“. На доручення віденського університету арештувала поліція львівського лікаря д-ра мос. Зенензіба, що видурював від заграничних медиків лікарські оплати (що для чужинців є дуже високі). Зенензіб вплачував ці оплати в квестурі, однак багато нищі як належалося, бо виваблював хемічними течами слово: екзамінаційні, а вписував промоційні. (Промоційна такса була куди менша). Заподіяна університетові кривда виносить кільканацять тисяч шилінґів. У Зенензіба найшли крім цего підроблене свідоцтво приналежности.

На Радянщині живе 165 народів. Російська Академія Наук видала в цих днях перший спис народностей, що живуть у Радянщині. На землях Радянщини живе 165 народів. Найбільше очевидно москалів. Їх є 70 міліонів. За ними йдуть українці: 25 міліонів. (Само собою, що поза межами УСРР. чимало українців, як от на Кримі, враховано між „русских“). Білорусинів є понад 4 міліони, 3,764.366 узбеків, 2,265.000 надволжанських татарів, 1,897.796 жидів, 1,044.371 німців, 362.078 поляків, 176.616 лотишів, 171.061 греків, 75.000 литовців, 60.000 анатолійських турків, 54.318 арабів, 52.758 болгарів, 43.054 чехів. Інших народностей куди менше, так альбанців є ледво 3.000, сербів 2.210, французів 370, хорватів 300. Найменше є ірляндців, бо тільки 100.

Елеґантні і тревалі **ГОТОВІ ФУТРА** **ЗІНҐЕР і АПІСДОРФ** ГУРТОВА І ДЕТАЙЛІЧНА ПРОДАЖА.
Львів, Рутовського 21. — тел. 46-41. 1-5

свій до свого! свій до свого!

До П. Т. Духовенства!

Т-во „Перем. Епарх. Поміч“ має на складі **знамените Богослужебне вино.** Ціна за 1 л. в бочці 7 зол. Достава в бочках, або фляшках. Сплата після умови.

Т-во доставляє також **Дзвони.** За якість як вина, так дзвонів одержало Т-во численні признання і подяки,

Дохід призначений на станові потреби Духовенства.

Замовлення слати на адресу: **о. Мих. Гащак, Перемишль, Чацького 6.** 1—2

Б. І-ший асистент окулістичної клініки
Д-р Франц Наруґ
окуліст-оператор
ординує від 11·50—1 і від 3—5. Для убогих безплатно від 8—9 рано.
Львів, ул. Рутовського ч. 3. 1-2

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні
Д-р Л. Александрович
Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані
Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 2-12

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР
у СТАНИСЛАВОВІ,
вул. Собєського 14, партер.
Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

Позір! Ві второк, 15. листопада 1927 р відбудеться в Перемишлі в Дух. Семинарі в 11-тій год. перед пол. **Конференція Членів Т-ва „Пер. Еп. Поміч“.** На дневнім порядку реферат і дискусія в актуальних справах. О численну участь просить П. Т. Членів — Управа V. орг. Секції — о. Маринович, о. Гащак. 1—2

ФУТРА наймоднійші, найліпшої якости по приступних цінах поручає
Е. СОЛІК
(вдова)
Магазин футер, Львів, Собєського 4. 3—4

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ,
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ,
МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.
Власна робітня тапіцерсько-декораційна
С. ВАЙС, ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 1—10

ФУТРА дамські і мужеські,
гарнітури і верхи до футер
поручає
МАҐАЗИН ФУТЕР
Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.
Приймає футра до переховання на літо.

МАШИНКИ ДО МЯСА, кави, маку і т. п.
Замки, Колодки, Пили, Ремісниче приладдя, Окуття будівельне і всякі залізні товари продає о 30% дешевша як усі
І. С. БЕРҐЕР Львів, Сикстуська 32. 1—4

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни. 3—20

ВЗУТТЯ, ОДЯГИ,
ПАЛЬТА — ФУТРА до дороги — БУНДИ — КУРТКИ — СНІГІВЦІ — СКАРПЕТКИ — ПАНЧОХИ — КАЛЬОШІ — КОЦИ — ДЕРКИ — БАРАНИЦІ — ДАМСЬКІ ПЛАЩІ 1-3
Л. Т. СКЖИПЕК
ТЕЛ. 44—70. ПАСАЖ МІКОЛЯША.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ:

ПОСТУП
вістник літератури й життя
Місячний журнал.
Річно 10 зол., піврічно 5 зол., подв. число 2 зол.

ПРАВДА
католицький часопис для народа
Виходить що тижня.
Ціна 2 зол. 50 с. на квартал.

АДРЕСА:
ЛЬВІВ, ВУЛ. Л. САПІҐИ Ч. 26.

ФУТРА мужеські і дамські у великім виборі **ГОРОВІЦ і СКА** 4-4 **ЛЬВІВ,** вул. Краківська 4.

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 3-10

МАШИНКИ до мяса, міґдалів, маку, млинки до кави, кухонна посуда у великім виборі 10 прц. дешевше поручає
К. ТОЧИСКІ
Львів, вул. Кохановського ч. 1. 1—4

І. ДРЕКСЛЕР і СИНИ
Централя: Львів, пл. Капітульна 2., тел. 13-17
Філія: Новий Санч, Ринок ч. 23., тел. 172.
РОБІТНЯ і СКЛАД
КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ, ПОДУШОК,
БІЛЯ дамського, мужеського і на постіль,
Полотна, шифони, скатерті, ручники, хустинки, зефіри, перкалі, бархани, вуалі, коцн, килими, хідники, фіранки, капи, дрелихи, плєди, сінники, піря, волосань. 3—4

ПРОТЕЗИ
РІЖНОРОДНІ апарати і горсети ортопедичні найдосконалшої конструкції виконує
Механічно-ортопедичне заведення
Йосифа Міттленера
Львів, ул. Пекарська ч. 1.
Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.
Ціни низькі, обслуга швидка. 2-6

ЗЕМЛЯКИ! ПІДПИРАЙТЕ РІДНИЙ ПРОМИСЛ!
ФАБРИКА ЦУКОРКІВ і ПОМАДОК
„ФОРТУНА НОВА"
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 23.
СКЛЕП: РУСЬКА 1.
ПОРУЧАЄ СВОЇ ВИРОБИ. 2-6

ДІРАВИЙ ДАХ
спричинює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЄКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства -консервують дахи.-
Роботи виконує **„ВІДНОВА"**
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172. 2-6

Кружлівки оригінальні **„ALFA-LAVAL"**
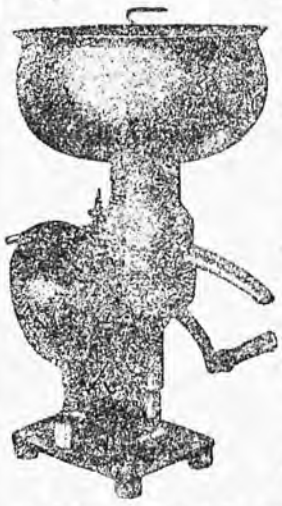
МАСНИЧКИ оригін. „Alfa-Laval"
ВИГНІТАЧІ оригін. „Alfa-Laval"
АПАРАТИ ҐЕРБЕРА ориґ. „Alfa-Laval"
Всі инші машини і молочарські приладдя поручає на догідних услівях
ПРЕДСТАВНИЦТВО І ГОЛОВНИЙ СКЛАД
ГЕРМАН ЛЯНДЕС
ЛЬВІВ,
ул. Городецька ч. 54., тел. 28-05. 1—3

„ОЛЬКА" 5—15
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі"

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
Поручає: 6—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушнірські роботи.

КИЛИМИ Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 1—10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09
ЛЮДВИК ҐЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30 32.

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. — 5-10

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. Телєфон 40-11. 1—10

ФУТРА нові всякого рода перерібки, переховування :-: ня через літо. :-:
В. Зіхлера Сини
НА РАТИ Львів, пл. Галицька 14/I. 4 5

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники. „ДОБРА КНИЖКА", — Lwów, skr. poczt.

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50, 2-сторонні „ „ 35·—, в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з піря . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛЬ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 3—10

МАҐАЗИН СПЕЦІЯЛЬНИХ МЕБЛІВ власного виробу
ФИЛИП ТАННЕНБАВМ
Робітня: Львів. вул. Я. Германа 7.
Продажа: „ „ Собєського 9.
На складі готові меблі, тапіцеровані залізні ліжка, також спальні, їдальні і бюрове уладження на догідних умовах. 2—6

90 літ істнуючий фабричний склад
під фірмою 2—6
І. ВАЛЛЯХ і СИН
Львів, Ринок 33. Телєфон 47—16.
поручає СУКНА і вовняні товари на біжучий сезон величезний вибір новостей краєвих і оригінальних англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші на дамські плащі.
КОЦИ НА КОНІ і ЛІЖКА.
Товар добірний! Ціни низькі!

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10

Ч. 45. (96.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 13. листопада 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

Передплата в краю: чвертьрічно 1 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Орґанізації.

ЗМІСТ: По Зїзді орґанізаторів У. Х. О. — Важні завдання нової Головної Управи „Рідної Школи". — З церковно-релігійного життя. — Зі споминів про М. Шашкевича. (фейлетон). — Громадські вибори на Чехословаччині. — Позїздові рефлексії. — Політичний огляд. — Справжнє геройство. (фейлетон). — Зі студентського життя. — З українського життя. — Шантаж. — Жертви. — Новинки. — Оголошення.

По Зїзді орґанізаторів Української Хр. Орґанізації.

I.

Не тернистім шляху католицької і національної праці пережили орґанізатори Української Християнської Орґанізації погідний ясний день. Дня 2. листопада ц. р. зїхалися до Львова з усіх закутків нашої тісніїшої Батьківщини провідники нашого католицько-національного руху, щоби спільно переглянути й розважити пройдені орґанізаційні етапи, та щоби намітити нові напрямні розбудови початого діла. Погідний, ясний день у життю нашої Орґанізації і напевно незабутній спомин в душі кождого учасника. **Бо на шляху до Великої Мети, на шляху до осягнення найвищих цілей і завдань людини і українця зустрілися в однім гурті провідники Української Християнської Орґанізації.**

II.

Перша проба сил Української Християнської Орґанізації і перегляд активного провідного елєменту українського католицького громадянства! Скажім отверто: всього пів сотні діяльних орґанізаторів на всю велику Галицьку Волость, хоч по двох роках істнування нашої Орґанізації належалоб хоч у двоє стільки запросити. І болючий брак більшого числа представників українського католицького Львова, що вражав приїзжих орґанізаторів з далеких закутин нашого краю. І прикра свідомість, що моглоб бути більше.

За те пів сотні людий, мов один чоловік. Одна думка, одно горяче бажання, одна воля. Перебіг Зїзду від самого початку аж до кінця — наскрізь поважний. Реферати і дискусія над ними — річеві. Учасники здобулися на відвагу отверто глянути в очі дійсности. Не скривано в нічім поважної небезпеки, що грозить нашому національному орґанізмові з зовні і нутра. Цілий ряд бесідників, як о. сов. Кузик К., о. сов. Дороцький М., о. Маринович Й., о. Левицький К., о. Вовчик М., о. Вань Л., о. Плешкевич Ю., о. Давосир Гр., о. Татомир Т., о. Бараник, о. Кулик В., о. д-р Маркевич Й., о. Ганас Р., п. Гладилович Ів. і багато инших звертали увагу на найактуальніщі наші завдання в боротьбі з розладом і зіпсуттям, що морем окружило наші позиції. Не було однак пессимістичного настрою, противно, на Зїзді ще скріпилася віра в доцільність наших змагань.

III.

Сталося, що на Зїзді якось стихійно проявилася ідея історичної традиції упійних змагань українського народу. І хоч Зїзд мав до вирішення чисто практичні справи, хоч у рефератах були під тим оглядом лиш дуже короткі згадки, то всеж таки вже на початку дискусії в прегарній бесіді о. Мариновича з Війська — ідея Провидінням призначеної нам Українцям культурної місії зєднати Схід зі Заходом — вибилася на перший плян і оволоділа Зїздом. Значить — нитка історичної традиції не перервалася, значить — Українська Християнська Орґанізація не відчужилася від рідного ґрунту і остала вірною Українській Землі. Це теж ще один доказ більше, що ми на правильний увійшли шлях. Бо не нові ідеї, чужі українському народови ми взялись голосити і нищити наших національних, культурних і моральних цінностей ми не думаємо. **Але отрясти і очистити нашу національну „псіхе" і орґанізм від намулу чужих руїнницьких ідей, оборонити їх перед небезпеками духової пространії та присвоїти їм правдиві і трівкі цінности католицизму, це наша основна ціль — це ціль і рація буття Української Християнської Орґанізації.**

Ів. Аненко.

Важні завдання нової Головної Управи „Рідної Школи".

(—) На цегорічньому Загальному Зїздові „Рідної Школи" дві головно справи занимали учасників Зїзду — справа фінансової скрути „Рідної Школи" та справа реформи шкільництва. Були ріжні ради й пляни ріжні.

Усіх найбільш болюче вразила фінансова скрута „Рідної Школи" й усі старалися найти якийсь вихід із цеї скрути, якийсь лік на неї.

Був між іншим проєкт поголовного оподаткування всіх українців під Польщею на „Рідну Школу" в висоті 10 сотиків місячно. Та воно краще й певніще дасться осягнути через такеж поголовне вступлення всіх українців під Польщею, а то й у Новому Світі в члени „Рідної Школи". Щоб уможливити це й найбідніщим (головно селянам), треба членську вкладку (два золоті) розложити на місячні рати по 20 сотиків. (10 місяців — а липень і серпень булиб, як гарячий час полевих робіт тай вакацій, вільні від вкладки). Так уможливиться належання до „Р. Ш." навіть найбіднішим, бо й для них дати місячно 20 сотиків, це чейже не буде тягарем. Певно, що зорґанізувати так нашу суспільність не легко, та при щирій охоті та пильній праці дасться осягнути навіть розмірно скоро. Треба тільки зробити рішучий початок. Головна Управа повинна звернутися рішучо з таким зазивом до Повітових Кружків і жадати точних тай реченцевих звідомлень із роботи в цій справі. Діяльні в цему напрямові Повітові Кружки хвалити прилюдно. Це додасть заохоти, а й причиниться до скріплення авторітету Головної Управи.

Добра також думка про резервовий фонд „Рідної Школи". Саме на цей фонд можна установити поголовне оподаткування однак тільки раз у рік у якийсь означений день — по 10 сотиків. Нехай спершу тільки один міліон оподаткується так, то й це дасть уже на початок до резервового фонду поважну суму 100.000 золотих. А при добрій орґанізації, число цих, що раз у рік оподаткуються на резервовий фонд „Р. Ш.", буде замітно зростати з літами.

Це бувби проєкт полагоди фінансової скрути „Рідної Школи".

Та не менше важна справа й реформи нашого шкільництва. Вона й була попри фінансову скруту головною темою дебат. Говорилося, що нам треба йти з духом часу й у середньому шкільництві зірвати з клясичним образуванням та перейти до більш практичних систем. Та були й оборонці клясичних ґімназій. Вони кажуть, і справедливо, що ніяка інша школа не розвиває так духово й не образує так високо, як саме клясична ґімназія. Однак не без рації є й перші, себто сторонники практичних середніх шкіл. Справді не добре воно вдержувати тільки клясичні ґімназії, а інші типи занехати. Клясичні ґімназії повинні бути тільки для визначно талановитих дітей, які в будучині далиб нам справжню духово високо розвинену інтеліґенцію. Усі інші діти повинні мати інші типи середніх шкіл відповідно до хисту.

Та це все таке широке поле питань, що їх не розвяжеш, як то кажуть, через ніч. Справедливо замічали й на давніших і на останньому Зїзді, що школи не можна реформувати революційно, тільки еволюційно. Про революційні реформи можуть говорити тільки ці, що не мають нічого спільного з пе-

даґоґією, а вживають кличів про реформу шкільництва тільки для своїх партійних цілей.

Куди важніша й пекучіша справа від реформи системи навчання є система виховання, вироблення характерів.

І на попередніх Зїздах і на цегорічньому Зїзді обзивалися голоси за „світською етикою" за „відклєрикалізуванням" рідної школи. Що правда, на останньому Зїзді ці голоси були вже дуже відокремлені, дуже несміливі. Та не було це тому, щоб протирелиґійні живла не надавали ваги своїй руйницькій акції. Вони тільки на Зїзді були слабко заступлені, бо ліві партії взагалі не рвалися захопити в свої руки „Р. Ш.". Не хочуть брати на себе великих тягарів, які ця орґанізація вкладає з огляду на фінансову скруту. Та кампанії за „відклєрикалізуванням" рідної школи вони не закинули й не закинуть.

І саме на це треба всім свідомим українцям-католикам звернути головну увагу. Треба їм тут стати до помочі цим членам Головної Управи, що їм на серці релиґійне виховання нашої молоді. Треба нам усе й усюди жадати, щоб у школах нашої „Рідної Школи" виховання опиралося на християнській вірі, на християнській етиці. Тільки виховання в християнському, католицькому дусі запевнить нашому народові кращу будучину.

Виходять два важні, два пекучі завдання, які має до полагоди нова Головна Управа „Рідної Школи". Перше: фінансове забезпечення товариства, а цим самим і всіх його шкіл. Друге: справа виховання молоді в християнсько-католицькому дусі.

Третє завдання: реформа рідного шкільництва, чи радше переміна типу середніх шкіл — теж важне та не пекуче. І можливе воно до переведення що йно тоді, коли „Р. Ш." буде забезпечена фінансово.

З церковно-релиґійного життя.

Інститут релиґійної культури.

З поручення Папи повідомив кард. Ґаспарі управу Католицької Акції в Італії, що Папа якнайгорячійше похвалює думку покликання до життя Висшого Інституту Релиґійної Культури.

Світські слухачі богословя.

Голяндські єпископи зарядили, що від початку цього шкільного року допускають на університетах також світських слухачів і слухачки на богословські виклади. Ціль цього зарядження дати спромогу будучим католицьким діячам основно приготовитися до їх будучої праці.

Гомілєтичний курс в Баварії.

В половині жовтня відбувся в Монахові гомілєтичний курс під проводом кард. Фавльгабера. В курсі взяло участь 775 священиків з ріжних дієцезій. Курс тревав три дні. Реферат: „Проповідь і св. Письмо" виголосив сам кардинал. Професор Дондерс говорив про домагання модерного часу від проповіди. Д-р Шавер мав реферати на тему: „Проповідь і Катехизм" і „Проповідь і Літурґія". В інших рефератах була мова про приготовання проповідника, про його науку і т. д.

Конгрес французьких священиків.

В половині листопада має відбутися в Руен конґрес французьких священиків. На конґресі мають радити над способами, як зарадити недостачі католицьких священиків у Франції, а з окрема в париській дієцезії.

Причини релиґійно-морального занепаду сільської молодіжи в Франції.

Значна часть французької сільської молодіжи (очевидно не в усіх околицях Франції) відноситься рівнодушно, коли не ворожо до релґії. В парі з цим іде грізний упадок моральности серед неї. Причиною цього головно деморалізація, яку поширює соціялістична й комуністична преса. Немало завинила тут і держава, що пособляє всяким „святам", в часі яких сільська молодіж знаходить одно згіршення. Вкінці як причину навести також треба занепад авторитету батьків і світську нерелиґійну школу.

Польський Епископат в справі православного зїзду в Варшаві.

Секретар польського Епископату еп. Лукомський вислав до варшавського міністерства освіти таке письмо: В Вильні має відбутися в перших днях листопада ц. р. конґрес православного духовенства й мірян. Між іншими темами визначено обговорення боротьби з унією, католицтвом і сектантством. Зїзд, що ставить собі за ціль боротьбу з католицтвом і з католицькою унією, мусить викликати сильний відрух в цілій католицькій суспільности, а навіть довести до заколочення публичного ладу в Вильні, як також в тих околицях Польщі, в яких православні мешкають серед католиків; так само мусить спричинити постійне напруження і ворожі взаємини між православними й католиками. Початок тої боротьби з православного боку видно вже в східних дієцезіях Польщі. Польський Епископат уважає своїм обовязком звернути на це увагу польському правительству і просить видати відповідні зарядження супроти намірень згаданого зїзду в Вильні. Викликування боротьби на релиґійній области, а передовсім на терені східньої части Польщі, загрожує поважно внутрішньому ладови краю.

Недостача священиків в Бразилії.

Місцевого, краєвого духовенства в Бразилії начисляють найбільше тисячу, а католицького населення 14 міліонів. Приріст духовенства щораз меншає. Єпископ в Аракаю мусів замкнути свою семинарію. В деяких дієцезіях висвячується річно оден священик, а за те вмирає кількох. Одинацять дієцезій не має загалом семинарій. При тому всему розвивають тут живу пропаганду всякі протестантські секти.

Конференція югославянського Епископату.

В половині жовтня ц. р. відбулася в Загребі конференція югославянського Епископату. Головною темою нарад була „Католицька Акція". Дальше нараджувалися єпископи над аґрарною реформою, яка нанесла католицькій Церкві в Югославії діймаючі шкоди. Вкінці застановлялися учасники конференції над поправою долі духовенства.

Свято Христа-Царя в Кракові.

Дня 30. жовтня ц. р. відбулося в Кракові на Вавелю величаве свято Христа-Царя, при участи тисячів зорганізованих католиків. Свято уладила Католицька Ліґа.

В справі коштів лічення духовенства.

Польські часописи оголошують таке письмо варшавського міністерства освіти й віроісповідань до підляшського епископа:

Секретар Епископату Польщі письмом з дня 14. вересня 1927. ч. 761/27 повідомив міністерство про бажання Епископату, щоби ричалт, передбачений в поз. VII. залучника до Конкордату, був переказаний в рівних частях до диспозиції всім дієцезіям. Наслідком того, як також з огляду на те, що від

о. д-р Йосиф Застирець.

Зі споминів про Маркіяна ШАШКЕВИЧА.

(Спогади особистих знайомих поета. Дещо про памятник М. Шашкевича. Друге видання „Русалки Дністрової".)

Докину дещо до життєпису нашого наймилійшого поета, о. Маркіяна Шашкевича, а саме те, що я чув від осіб, котрі знали його особисто, відтак скажу дещо до історії памятника на Підлиській горі та другого видання „Русалки Дністрової".

I.

Моя бабуня бл. п. Анна Застирець, яка померла чи не в 94 році життя перед війною в Берліні коло Бродів, була своячкою Якова Головацького і дуже часто перебувала в Чепелях коло Пеняк, родинному селі Якова Головацького, де його батько був парохом. До Головацького приїздив з віддаленого о яких 4 милі Підлися Маркіян Шашкевич, котрого часто бачила бабуня зачитаного в бібліотеці Головацьких. (В Головацького було пять великих шаф, повних книжок). Маркіян був дуже милий, сердешний чоловік. З Головацьким їздив він до Бродів, що тоді були вільним містом і звідки їздило багато купців до Київа і над Чорне Море. Через Броди діставав Маркіян Шашкевич і Головацький книжки з Великої України. Коло Бродів, у Конюшкові, жив Маркіянів приятель, член „руської трійці" о. Семен Плешкевич, котрий там і помер в 1856 р. В Білявцях коло Конюшкова був парохом Могильницький, здається брат поета о. Антона, автора „Скиту Манявського". З ним і о. Плешкевичем жив у великій приязні мій дідо Василь Застирець, що після покінчення богословських наук не висвятився, бо любив свій млин і господарство на Романци, в середині між Білявцями і Конюшковом. Не було неділі ні свята, щоб ці три приятелі не зїхались у котрогобудь з них. О. Плешкевича дуже любив нарід. Його могила, камінна намогильна плита, до нині збереглися в Конюшкові. З Плешкевичем бачився поет звичайно в Бродах. Згадувана бабуня Анна подала мені цікаву згадку, що Головацький дістав за „Русалку Дністрову" аж „20 зол." То мабуть за ті примірники, які розійшлися перед конфіскатою. Бабуня згадувала, що Шашкевичі були свояками Авдиковських і Яхимовичів. Було в них кількох синів, з котрих один поїхав до Америки. Буде це чи не перший українець — еміґрант, що станув на американській землі. Він пропав. До нього це мабуть відноситься поезія Маркіяна, де син просить у батька прощення. Брати ходили разом з Маркіяном до шкіл в Бережанах (як це я провірив по катальоґам бережанської ґімназії, де я вчителював). — Маркіян мешкав там в домі, що є до нині за вівтарем церкви при вірменах. З катальоґів довідався я, що Маркіян — в супереч життєписові в Огоновського — ходив перед тим до школи у Львові, що була при Домініканах. Про це писав я свойого часу в „Ділі", а відтак д-р Щурат цей катальоґ оглядав. Товаришував Маркіян у Бережанах з пізнійшим митрополитом Литвиновичем. Про Шашкевича говорив мені і небіщик крилошанин Антін Петрушевич. Він казав, що зроблений з нагоди перевезення домовини Шашкевича до Львова портрет поета є дійсно дуже подібний. З нагоди друкования творів Володимира Шашкевича в „Руській Письменности" побачив я, що цей портрет зрисований з віднайденої фотогра-

початку біжучої буджетової доби не видавано ще кредитів зі згаданої позиції, а вкінці тому, що минула половина тої доби, міністерство виасигнує тепер одноразово для кождої дієцезії цілість припадаючих їй з даної позиції річних кредитів в висоті 1820 зол. З огляду на те, що зі згаданої позиції були покривані перед теперішною буджетовою добою кошти лічення духовенства, з хвилею переказування відповідних кредитів Епископатови, відповідні функції переходять цілковито на Ординаріяти, які в межах власної компетенції будуть обовязані полагоджувати кураційні справи безпосередно з кураційними заведеннями. В звязку з цим тратять силу приписи, що містяться в обіжниках міністерства з дня 10. цвітня 1926. ч. VI. C. I. 9016/25 і 30. вересня 1926. ч VI. C. I. 6685/26 (в справі курації духовенства) і стає очевидно безцільне спрямовуване до міністерства якихнебудь справ, що відносяться до висказання згоди на переведенне духовними особами курації в відповдних заведеннях або також признавання міністерством зачетів на ту ціль.

Католицька Церква в Шкоції.

Шкоцькі пуритани сильно занепокоєні поступами католицької Церкви. Протягом останніх пять літ було 25.000 конвертитів. Зате сумний образ представляє шкоцька протестантська церква. Понад міліон дорослих людей не ходить зовсім на ніякі богослуження, около 140.000 дітей в віці між 12. і 14. роком оминає протестантські недільні школи; 30 проц. усіх дітей є нехрещених. Третина всього насельння це католицькі Ірляндці. Від 16. і 17. ст. не було там взагалі католиків. Число їх значно зросло по останній европейській війні, коли то зрівнано католиків і протестантів на шкільному полі. Коли ще перед війною можна було католицьких студентів почислити на пальцях, тепер є їх кілька соток.

Стан католицької Церкви в Індіях.

В Індіях 4 відмінні касти істнують ще до тепер. Між ними нема найменшої звязи. Це чотири відмінні світи. Місіонарам приходиться працювати між поодинокими кастами з окрема. Навертання Індійців має 4 фази: Сини св. Ап. Томи або Сиро-Малябари; сини св. Фр. Ксаверія або португальські католики; потомки тих, яких навернула місія Мадури; нові здобутки. Португальські католики залежать від св. Конгр. для Східної Церкви, інші підлягають Пропаганді. Є в Індіях епархії, Вікаріяти й Префектури. Над усіми місіями стоїть Апостольський делегат. — Португальська Церква має визначно европейський характер. Її вірні мешкають на зах. побережу (португальська кольонія Ґоа, на полудне від Бомбаю).

Сиро-Малябари мають свій осібний східний обряд. Релігійний, культурний і соціяльний розвій у них подиву гідний. Вони навернули до кат. Церкви Якобітів касту „парія"—До кат. Церкви наложить більше чим дві третини населення Індій. Поступ в кожньому напрямі незвичайний.Індійці мають вже численну власну єрархію. В будучности Індії стануть великою католицькою країною, що матиме для Церкви не аби яку вагу.

(Под. І. Л.)

Інститут св. Станислава в Римі.

Невдовзі відбудеться в Римі свято переняття інституту св. Станислава краківським епископством. У звязку з тим виїхав до Риму представник польського міністерства закордонних справ.

Громадські вибори на Чехословаччині.

(Від нашого кореспондента).

Подебради. 29. жовтня 1927.

Громадські вибори в Чехословаччині не принесли ніяких важніших змін у політичних угрупованнях.

У виборах не брало участи три тисячі громад, в котрих ще не скінчився термін чотирохрічних уповажнень. Майже в 5000 громадах не було боротьби між партіями та виставлено лише один список, переважно збльокованими партіями правительственної коаліції. Очевидно, що при таких обставинах не можна було чекати якихось виразних змін.

Зате всю увагу звернено на хід та висліди виборів у Празі. Цікаво зауважити, що завжди перед виборами вирінає цілий ряд нових партій, які негайно зникають опісля, аби знову вродитися перед слідуючими виборами. Всеж охота засновувати нові партії, які негайходить, хоч наслідки голосування кожного разу свідчать про безнадійність конкуренції з великими та міцними партіями.

Кандидати у Празі 4 міщанські та 3 соціялістичні партії (рахуючи комуністів). Соціялістичні партії можуть ніби похвалитися певним зростом голосів, з 212 тисяч на виборах 1925 року до 214 тисяч на теперішніх виборах. Число голосів буржуазних партій зменшилося з 144 тисяч до 130 тисяч. А все таки ці цифри не дають жадних підстав зробити висновок, що праві партії слабнуть, вони тільки втратили 40 тисяч голосів, подані на ріжні дрібні групи в більшости міщанські. Таким чином наколи добавити ці 40 тис. до 144 т. голосів великих партій — будемо мати 184 тисяч голосів чеських міщанських партій проти 224 тисяч соціялістичних та комуністичних голосів чеських та німецьких, бо чеські та німецькі соціял-демократи у всій республиці є одною партією. Далі, більше 20 тисяч голосів німецьких міщанських партій майже доповнюють загальну кількість антісоціялістичних голосів до соціялістичних та вказують на певну зміну в змислі збільшення впливу правих партій в порівнанні з попередними виборами.

Наслідки виборів в Празі більше-менше характерні і для всієї країни.

Комуністична партія понесла великі втрати не тільки у великих промислових центрах Чехії, Моравії, але також і на Словаччині і особливо на Підкарпаттю, де зі 150 тисяч голосів комуністи впали на 40 тисяч. Рівнобіжно до падіння комуністів іде на їх рахунок певний зріст соціял-демократів, та націонал-демократів на провінції.

Цікаво, що у самій Празі націонал-демократи д-ра Крамаржа втратили голоси через конкуренцію фашистів, які по провінції йшли разом з ними. З окремих партій зросла у Празі національно-соціялістична Клофача, що може бути пояснене повним процесом оздоровлення після виключення Стршібрного. Крім того, партія ця, тримаючи донині Прагу в своїх руках, використовує вплив на урядовців начальних урядових посад, що звернуло вже увагу всіх поважних діячів. Аґрарна партія Швеглі, спокійна та самопевна, позбавлена демаґоґії, завоювала нові позиції на Словаччині на Підкарпатській Руси. На Словаччині популярність о. Глінки трохи зменшилася після зміни його політики до чеського уряду на прихильну та гострих виступів у звязку з пресовою кампанією льорда Ротерміра. Католицька партія загалом залищилася при старих позиціях та переводить нині переорґанізацію свойого партійного апарату, аби задержатися на здобутих позиціях.

Сумним фактом є, що на Підкарпаттю місцеві українські як і москвофільські групи тратять вплив на населення, яке нині віддає свої голоси виключно чеським партіям. Ці останні зуміли використати безпринципність і незгоду місцевої інтеліґенції...

Загально одначе вибори показали, що нарід не хоче демаґоґії, травлі противників та росколів. Поразка комуністів по всій республиці та крах фашистівської політики це доказує, що велика більшість населення відвертається від скрайности та демаґоґії. В цьому змисл відповіди, що дало населення у виборах, які ні в чім не змінили становища пануючої в Ч. С. Р. нині політичної сили: Союзу аґрарних і католицьких партій.

О. Б.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собеського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

43 2—?

фії Маркіянового сина. Пралат Петрушевич подав мені прецікаву відомість, що поет одного разу вибрався в заговірних чи повстанчих цілях до Збоїск під Львовом, де повстанці мали зібратися в коршмі. Та касієр їх, якийсь поляк, здефравдував зібрані на це гроші і не вийшло з того ніщо. З тої події думаю, що причиною видалення поета-питомця з духовної семинарії не було спізнення чи вступлення його до львівського ресторану, але що митрополит і ректорат в часі абсолютної влади в Відні, боялися, щоб рух Шашкевича не скомпромітував їх і тому при першій лінщій нагоді усунули поета. Петрушевич оповідав мені також, що в часі прогнання Маркіян мешкав при пл. Бернардинській (де тепер столярська спілка. а не де заведення Лазаря).

II.

В 1896 чи 1897 р. був я гостем в Закомарю, у небіщика о. Данила Танячкевича. Я йому згадав, що належалоб поставити на Підлиській горі памятник поетові і туди ще раз перевезти зі Львова останки Шашкевича, бо львівський личаківський цвинтар буде незадовго замкнений, з часом забудований і могила затратиться, як затратилися могили князів, Підкови, Федорова, першого львівського митрополита, що вмер перед 100 літами, Маркіянового приятеля Вагилевича та інших. Танячкевич похвалив цю гадку, але сказав мені: „А ви зладьте друге видання Русалки!"

III.

Саме з окруження Танячкевича вийшов комітет будови славного хреста на Підлиській горі, а два чи три роки перед тим видав я вдруге „Русалку Дністрову". Я хотів скрити мою ініціятиву і видав ніби стараннем „Т-ва ім. Ярославни", яке я тоді в Тернополі оснував. „В нещасну годину вродилася ти „Русалко", міг я за поетом сказати, бо і другого видання не багато розійшлося, а решту спалили мадяри чи німці в 1914 р., в печі укр. ґімназії в Тернополі, де цей наклад був зложений. Нерічевий критик наш писав, що в II. виданню зробив я багато похибок. По правдіж зладив я прямо стереотипне видання першого, заховуючи навмисне ті самі сторінки, похибки, сербський знак на „дж" і навіть підпис поета „Шашкевич".

Присилайте передплату!

Позїздові рефлєксії.

(Допис).

Одержавши від Центрального Комітету У. Х. О. запрохання на зїзд орґанізаторів, запалав я великою радістю у серці й числив дні, коли то надійде час, де самі — що так скажу — вибранці з нашого українського народу зїдуться у так важній справі, щоби вислухати рефератів, та призадуматися над орудниками ратування нашого народу перед безбожною новітньою культурою, в часах повоєнного зіпсуття.

Передовсім вражало невелике число запрошених і ще менше приявних орґанізаторів. Особливо дивна слаба ще участь духовенства. А чейже много священиків часто приїзджає „по ділам" до Львова. Много приїзджає до Митрополичого Ординаріяту зі скаргами, що в їх парафіях ширится сектантство, сельроби і т. и. А в якій ціли заснувалася та високоідейна У. Х. О. як не для двигнення нашого українського народу з морально-релиґійного упадку, як не для поборювання й викорінення сектантства большевизму у всяких відмінах, одним словом до повного відновлення в нашім народі християнської культури на місци нинішної поганської? І тому вершком мого здивування було внесення одного з священиків, що „треба наперід спопуляризувати ідею У. Х. О. серед нашого духовенства".

Та всетаки хід нарад зїзду—почавши від глибоко обдуманих рефератів Впр. о. ігумена Галущинського і п. Гладиловича аж до кінця довготревалої дискусії — був так захоплюючий, що повна надія втискалася до серця, що воно так дальше не буде. Дискусія велася дуже річево, спокійно, відповідно до висоти завдання У. Х. О. Найменших ріжниць поглядів. Усіх чи то Вп. пань, чи світських, чи духовних лучила та висока Хростова ідея, що міститься в словах Божественного Спасителя: „Шукайте вперед Царства Божого, а проче все вам додасться", яке то завдання взяла на себе здійснити У. Х. О. серед нашого українського народу, а з уст усіх бесідників світських чи духовних била та щирість і бажання неподільного душевного й дочасного добра нашому українському народові через поширення ідеї У. Х. О. Тому то всі одноголосно ухвалювали глубоко наперід обдумані Центральним Комітетом резолюції, які були подані до відома в послідній числі „Нової Зорі". Піснею „Достойно єсть" — як годиться — закінчив предсідник о. сов. Кузик зїзд, а учасники роїзджалися з повною надією, що це апостольське діло, яке поставила собі за ціль У. Х. О., поширіться при Божій помочі по всіх закутках галицької землі. Не можу не згадати ще одного вражіння з нарад зїзду. Именно перший раз довелося мені чути від світської особи (Вп. Гладилович) слова пливучі з глибокого переконання, що „обнова нашого українського народу й його двигнення з морально-релиґійного упадку аж до осягнення повної національної независимости може збутися лише по збудованню в нашім народі правдивохристіянського світогляду". Реферат п. Гладиловича „о значінню католицької преси" своїм змістом і насякнений наскрізь католицьким духом приковував увагу всіх слухачів і робив незатерте миле вражіння.

Думаю, що коли дійде до загального відома вістка про той перший зїзд орґанізаторів У. Х. О., то виведе з тої неоправданої пасивности всіх доси байдужих до У. Х. Орґанізації. І тому нехай пропаде та байдужність, та оспалість до ширення тих високих ідей, які сталися ціллю У. Х. О. Тут муситься сказати, що кожний байдужний до У. Х. О. світський, а особливо священик, хиба не любить щиро свого народу й не одушевляється Христовою справою. Думаю, що таких на будуче між нами не буде і що всі—особливо священики — як один муж стануть піонірами тої великої будівлі У. Х. О., а тим самим піонірами повної відбудови нашого українського народу в Христовім дусі. Нехай кождий священик у першій мірі сам стане членом У. Х. О., приєднує як найбільше членів, нехай закладає у своїй парохії кружки У. Х. О.; нехай кождий без виїмку стане передплатником „Нової Зорі" і зєднує як найбільше передплатників „Новій Зорі", „Правді", „Поступові", „Нашому Приятелеві" і иншим католицьким виданням, бо інакше дальший упадок нашого народу спаде прокляттям на нас в устах наших грядучих поколінь.

о. Григорій Давосир.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Ревізія в українських послів.

Минулого тижня поліційні власти в Варшаві перевели ревізію в послів Підгірського, Козицького, Дмитріюка і сен. Карпінського, що мешкали в посольськім готелю. В кімнатах послів сконфісковано комуністичні відозви і брошури. Не стверджено звідки комуністична бібула взялася в мешканню послів. Пос. Підгірський протестував проти ревізії у марш. Ратая. Справою занимається тепер прокуратура. Кажуть, що прокуратор після переведення слідства зажадає видачі згаданих послів судовим властям.

Валютові обмеження скасовані.

З днем 5. ц. м. обовязує новий розпорядок міністерства скарбу щодо обороту девізами і заграничною валютою. Тим самим скасовано ті обмеження, що обовязували досі на основі розпорядку з 15. VIII. 1926. Від тепер отже є дозволена вільна торговля девізами. Вільно переказувати за границю грошеві суми без обмежень, висилати почтою чи вивозити валюти, чеки, векслі і всякі грошеві зобовязання. Таксамо знесені обмеження щодо обороту з заграницею польською валютою і цінними паперами. Обмеження щодо вивозу заграницю золота і срібла остають далі в силі.

Вибори до сойму.

Речинець будучих виборів до сойму є тепер темою політичних міркувань у Польщі. Згідно з конституцією вибори повинні бути розписані найдальше до тижня після вигаснення мандатів. Отже найпізніше до дня 5. грудня повинен бути означений речинець нових виборів. Між днем 28. лютого а 5. березня повинноб відбутися голосування до сойму, день голосування до сенату припавби між 5 а 12 березня. Новий сойм мавби зібратися у третій вівторок того місяця то є 28. березня 1928 р.

НІМЕЧЧИНА.

Відповідь правительства репараційному аґентові.

Німецьке правительство дало вже відповідь американському аґентові Джільбертові на його письмо в справі німецьких фінансів. Як відомо цей останній звернув Німцям увагу, щоб були дещо ощадніші зі своїм новим бюджетом, бо не зможуть платити побідним державам рат воєнного відшкодування. У своїй відповіді стверджує німецьке правительство, що заграничні кредити Німеччина обернула в першу чергу на економічну відбудову. Доказом правильного ужиття тих кредитів є поправа господарського життя. В 1927 р. мусіла Німеччина сплатити понад 3 і пів

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

I.

Славні були пири князя Володимира, Сонячка Ясного, та славні були пири й сина Ярослава, та та славні були пири й князя Святослава Ярославича!...

Любив князь Святослав пирування, любив ігри скомороші й співи тай музику. Весела та вдоволена пирувала в великокняжих теремах хоробра дружина та горде київське боярство.

Лився мед солодкий, а то й дорогі вина грецькі в срібні та золоті чаші й вихиляла їх дружина й боярство за здоровля та літа многі й за честь і славу князя Святослава.

А музики грали, а співи лунали, а скоморохи танців виводили чудернацьких та жартами й дотепами сипали як з рукава. Не одному з учасників пирів попалося вд скоморохів, в цего висмівали гордощі, в цего скупість, а в цего трусість...

І гриміла світлиця сміхом здоровим, аж стіни тисовії терему тряслися. Сміявся князь, сміялася дружина, сміялося боярство...

Хоч ігумен Печерського монастиря Теодосій нераз і не двічи докоряв князеві за ці пири...

На все остала в тямці одна хвиля й князеві Святославові й усім учасникам пиру...

Увійшов раз ігумен Теодосій у княжі терем, а там музика така весела! Грають гуслі, та інші інструменти...

Князь вийшов напроти ігумена й посадив його біля себе на покутті.

Сів ігумен біля князя тай голову опустив...

Глядять усі на ігумена тай самі мов не ті стали. Хоч музика грає, скоморохи витанцьовують, служба меду й вина доливає, не чути ні гамору ні сміху попереднього, руки по чаші з медом ситним та з вином перлистим не простягаються, посоловіли всі на поважного черця глядячи.

І князь Святослав мов не в цих...

Вкінці не видержав і питає в ігумена:

— Чого ти отче ігумене, посоловів так? Годі все в задумі сидіти, треба й повеселитися...

І підвів ігумен голову тай питає:

— Веселитеся й пируєте,чи на тому світі таксамо буде?

Посумнів князь Святослав, схаменувся тай каже:

— Прости, отче не подумав я над цим...

Посидів ще ігумен тоді недовго тай пішов...

Від тоді князь Святослав, як тільки сповістять його, що йде ігумен Печерського монаст. Теодосій, а був пир у князя, то він вдсилав музик і скоморохів і сам виходив ігуменові на стрічу перед ворота терему.

І сьогодні пир у теремах великого київського князя Святослава — пир небуденний, бо це день імянин княжих.

Музики грають, вина й меди ллються, сміх, реготи несуться...

У світлицях терему щораз живіще, щораз гамірніще...

Мід і вино в чуби йдуть... Заводяться палкі розмови, а там і спори.

Ось грімко говорить дружинник княжий варяг Руалд Інсгелдзон:

— А я кажу, що честь жіноча, що оцей сніг останінй. Пригріє сонячко весняне тай нема його. Отака й честь жіноча. Хоч молод ще я та бував скрізь по світу широкому, тай пізнав жінок, вірте мені!

міліярда воєнних тягарів. Значить, що на сплату тих зобовязань пішло майже дві третини загальних видатків річного державного бюджету. Отже не можна робити Німеччині закиду, що вона при бюджеті не узгляднює своїх репараційних зобовязань. В бюджеті на 1928 р. збільшено позицію на репараційні рати о 400 міліонів марок. Німеччина може й тому позволити собі на збільшення бюджету, що її торговельний білянс постійно поправляється.

Відновлення торговельних переговорів з Польщею.

Німецька рада міністрів рішила відновити перервані переговори з Польщею в справі заключення німецько-польського торговельного договору.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

З нагоди десятиліття большевизму.

Большевицький діяч Бухарин виголосив у Москві з нагоди десятиліття большевизму ювилейну промову на тему світової революції і відношення до неї московського комунізму. Бухарин признав, що комунізм переживає тепер важку крізу. Перед ним встають питання. Доки ми зайшли? Куди йдемо? Чи прапор комунізму ще червоний як перед 10 роками, чи побілів? Чи радянська влада є диктатурою пролетаріяту, чи перестала нею бути? На ті питання Бухарин не дав ясної відповіди. Всеж таки він оптимістично дивиться, на будучину комунізму, бо на його думку напевно зближається світова революція, ця „світова пожежа", про котру писав російський поет А. Блок. Тому він старається опрокинути противну думку проф. Устрялова. Устрялов, хоч щойно недавно вступив до комуністичної партії, бо повірив у близкість світової революції, тепер пише: „Російська хуртовина задержалася на границях Росії, а що надії на світову революцію не сповнилися, то в нашім краю безсумнівно пічнеться процес, що буде йти до будови сильної буржуазної держави".

Масові арештування в червоній армії.

Агенти Г. П. У. (чека) впали на слід заговору в червоній армії, що мав на цілі встановити військову диктатуру. Переведено численні арештування серед червоноармійців і червоних офіцирів.

Апостольська Столиця а СРСР.

Американський католицький тижневик „Commonwelth" подає звідомлення свого редактора з його авдієнції у св. Отця. З того звідомлення цікаві передовсім ті місця, де говориться про відношення Ап. Столиці до радянської влади.

Св. Отець — каже звідомлення — ніколи не звертався впрост до радянського правительства, котре офіціяльно ігнорує Ватикан, але час від часу в деяких справах звертався до окремих осіб, що до того правительства належать. Такий случай був, коли кардинал Ґаспарі телеґрафічно звернувся до Чічеріна в справі православного духовенства. Простацька відповідь радянського правительства була доказом, що тому правительству чужі є почування людяности й великодушности. Другий раз у справі конфіскати церковної власности в СРСР звернувся Ватикан до Москви через посередництво Німеччини і Польщі з пропозицією відкуплення сконфіскованих предметів. Відповідю на ту пропозицію був ряд арештувань католицьких духовних і розстріляння о. Будкевича. Висилка католицької ратункової місії в часі голоду на Радянщині була без порозуміння з Москвою.

Отже ніхто не має права говорити, що Ап. Столиця признала большевицьку владу. Вправді був час, коли здавалося, що в СРСР буде заведений лад, справедливість і визнання моральних основ. Тоді св. Отець заняв вижидаюче становище. Коли одначе ті надії завели, а радянська влада виявила погорду для всякої чесности і справедливости, тоді св. Отець без хитань признав, що большевизм і большевики є найнебезпечнішими ворогами людства і що з ними треба всіми силами вести безпощадну боротьбу.

ІТАЛІЯ.

Італійська демонстрація в Танжері.

В пятиліття фашизму три воєнні італійські кораблі під командою кн. Удіне відвідали Танжер. Тій візиті приписують значіння політичної демонстрації, порівнуючи її до демонстрації німецької фльоти під Аґадіром в 1905 р. Саме тепер почалися в Парижі французько-еспанські переговори в справах Танжеру. Італія отже — по думці преси — цею демонстрацією бажає нагадати, що її повинні допустити до нарад над справами Танжеру як рівнорядний чинник. Італія зівсім не признає статуту Танжеру з 1923 р. що його переведено без участи і згоди італійського правительства. В міжнародній політиці італійська демонстрація є одною з важнійших подій минулого тижня.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Остаточний присуд на ґен. Ґайду.

Б. ґенерал Ґайда, провідник чеських фашистів був здеґрадований з полишенням ¾ платні за таємні зносини з російськими большевиками. Цей присуд першої інстанції не тільки що потвердила дисциплінарна комісія міністерства національної оборони, але ще загострила тим, що відібрала йому цілу платню.

Зі студентського життя у Львові.

Ізза куліс „Студентської Громади" та „Академічного Дому" приходять тривожні вістки про фатальний стан господарки і лихого проводу „фашистівської" диктатури ґрупки студентства з п. Боднаровичем Осипом на чолі. В студентське життя впровадили теперішні диктатори руїнницьке політиканство та партійний протекціоналізм. Хто не є однодумцем „націоналізму" п. Донцова, цему утруднюється користування з матеріяльних допомог, які є призначені для цілого українського потрібуючого студентства без ріжниці ідеольоґічних переконань.

27. листопада ц. р. мають відбутися Загальні Збори „Студентської Громади" самодопомогового товариства студентів львівського університету. Усе чесно думаюче студентство нетерпеливо вижидає хвилі, коли покінчиться вже невиносима господарка теперішних демаґоґічних головачів. Бажанням студентства є мати виділ зложений зі старших і чесних товаришів студентів, та щоби до виділу „Студент. Громади" входили представники всіх ідеольоґічних ґруп та жіночої секції. Як зачувати, навіть серед націоналістичного угрупования є багато невдоволених з теперішнього режиму п. редактора Боднаровича, котрий у видаванім через нього журнальчику „Смолоскипи" обкидає болотом всіх тих, що не злакомившися на роздавані ним дарові обіди не вписалися до його преторіянського легіону. **Студент.**

ОПОВІСТКИ

Управа Місійного Інституту подає до відома всім членам Місійного Союза, що дня 25. падолиста ц. р. відправиться в монастирській церкві ОО. Василіян у Бучачі торжественна Літурґія за всіх живих ктиторів і благодітелів Місійного Інституту. В сім дни всі ученики Інституту, після статуту Союза (Т. 6.), будуть причащатися і всі свої молитви пожертвують у намірення ктиторів і благодітелів.

Не подобалася ця мова молодому бояринові Яромирові Ольговичу.

Він підвівся тай каже:

— Не зівсім твоя правда, Руалде! Може є де й такі жінки, що в них честь що сніг на весну, але в нас у Київі не те— у нас жінки славні вірністю й честь у них перше всего. Ось і моя Ярослава! Живу я з ньою вже восьмий рік і чуюся найщасливший у світі. Такої вірної, такої доброї жінки, що так сердечно любить, бажавби я всякому".

І дальше говорив боярин Яромир: так тепло та ярко малював любов і вірність своєї любої дружини. Він і сам не знав відкіля в нього слова беруться, пливуть мов бистрі води верховинського ручаю, сам не знав він відкіля ці краски беруться, що ними малював він подружне щастя своє...

А в відповідь йому бундючний варяг сміхом глумливим відповів.

— Ха, ха, ха! І ти віриш, боярине, в це все, що говориш?! А я тобі кажу, що твоя Ярослава така як і другі жінки. І в неї честь що весняний сніг. Появиться гарний дружинник, здоровий та дужий, ось як і я — тай пропала честь твоєї жіночки любої. Хочеш я докажу тобі!...

Кров ударила в лиця Яромира;

— Що ти важишся обиджати мою подругу — скрикнув він. — Це підло!....

А Варяг Руалд у ще грімкіщий сміх:

— Ха, ха, ха. А глядіть який оборонець жіночої чести! А я тобі ще раз кажу, що честь твоєї жінки стає, тільки сонце пригріє... Ха, ха, ха, не віриш. Я докажу тоб...

За багато може було Яромирові цего глузування й він зірвався з ослона тай за меч схопив:

— Головою своєю заплатиш мені за обиду жінки моєї! — скрикнув і з піднятим мечем вискочив на середину світлиці.

Вискочив на середину й Руалд та мечем виблискує:

— Не я заплачу голою, а ти, оборонче чести жіночої! Ще ніхто не переміг Руалда Інгелдзона...

Схрестилися, задзвеніли мечі об панцирі лускаті...

Позривалися люде з ослонів та широким кругом обступили обох.

По мистецьки орудує мечем Руалд, але й Яромир не уступає йому. Дзвенять мечі...

Заохочують дружинники Руалда, додають Яромирові духа бояре.

Довго вже схрещуються мечі, вдаряють, дзвенять, довго вже наскакують на себе оба лицарі, та ще ніодин із них не ранений. Тільки іскри з мечів сиплються...

Появився і князь та приглядається двобоєві! Не в голові йому за що бються оба лицарі, він стежить за мистецькими ударами мечів.

— Славно, Руалде, славно, Яромире! — кричить князь — ось так орудують в мене мечами мої лицарі! — говорить князь гордо до грецьких послів, що теж були в князя на пирі.

Дзвенять мечі! Аж ударив Яромир Руалда мечем у праве лице й перетяв його. Полилася кров червона.

Та не зважає на це Руалд. Рана тільки більше завзяття й люти додала йому...

Із подвійним завзяттям наступив Руалд на Яромира.

Та відбиває його меча Яромир.

— Славно, Яромире! — кричать бояре.

— Славно, Яромире! — кличе князь Святослав.

(Далі буде.)

З українського життя.

Маркіянове свято у Львові.

(В.) Дня 8. листопада с. р. заходом Філії Т-ва Просвіти ім. М. Шашкевича у Львові відбулося величаве Маркіянове свято.

Розпочалося воно торжественною панахидою за душу бл. п. Маркіяна, в храмі св. Преображення, до якої стануло перед прибраним у численні вінці тетраподом кільканайцять львівських і дооколичних священиків.

Почесну сторожу держали пластуни і пластунки. Церкву виповнили до краю делеґації всіх читалень львівського повіту й місцеве громадянство. Співав у церкві львівський хор „Сурма“.

По панахиді відбувся в просторій салі Народного Дому величавий народний концерт. Програму його виповнили: кантата, реферат, виголошений делеґатом з Рісни руської, хорові точки у виконанню хорів з Ляшок мурованих, Пикулович, Підберезець, Глухових, Кукизова, Лисенич, Збоїск, музичні точки дутої орхестри з Малехова, Підберезець та Лисинич і мандолінової з Винник, збірна деклямація дітий львівського повіту, сольоспів та збірний живий образ.

Велика саля Народного Дому не помістила всіх, що бажали взяти участь у цьому святі. Много публики з жалем відійшло зпід зачиненої, переповненої по береги салі.

Хто не чув цього концерту, має справді чого жалувати! Всі виконавці переважно в прегарних народніх строях усіх зусиль доложили, щоб гідно звеличати память Великого Будителя Галицької України.

Слухачі, з Достойним Гостем, Високопреосвященим Митрополитом Андреєм на чолі, упоювалися безміром краси українського живого слова й пісні, насолоджувалися рідними народними мельодіями.

Захоплення публики проявлялося тучними оплесками та зазивом до повторювання майже кождої точки програми. Концерт закінчився відспіванням: Ще не вмерла Україна.

Свято осягнуло свою ціль: Представники заслуженої народної просвітної установи львівського повіту в імени цілої Галицької України гідно віддали честь Її Великому Будителеви та з муравлиною працею підготованою і з сердечним пієтизмом виконаною програмою святочного концерту скріпили в слухачах любов до рідного слова, рідної пісні, рідного краю.

Ратункова акція жертвам повені.

Стихійне нещастя повені, що навістило ціле наше Підкарпаття і соткам тисяч жертв загрозило маревом голоду, дало нагоду ствердити, що християнська любов ближнього і християнське милосердя для многих-многих не стали ще пустим звуком, порожною фразою. Що саме ті християнські мотиви відіграли головну ролю в ратунковій акції свідчать дотеперішні її висліди. Ті, що бралися до того діла під своїми партійними кличами, під гаслами „клясової солідарности“, ті, що бажали на народнім нещастю зробити партійний „гешефт“, тим акція допомогова зовсім не вдалася. Звісна є негайна і щедра поміч получена з особистими відвідинами Ексц. Митрополита Андрея. Гарним успіхом увінчалася досі і акція під проводом Центрального Комітету допомоги жертвам повені, в котрій таку чинну участь бере наше духовенство, як це видно із оповіщуваних звідомлень. З останнього звідомлення довідуємося, що через Ц. Комітет зібрано досі на суму 408.000 (в грошах і натуралiях). Повели також успішну акцію і наші Впреосв. Ординаріяти, хоч не маємо що до них цифрових даних. Довідуємося прим. що Епархіяльний Комітет жертвам повені в Перемишлі із зібраних пожертв уже розділив між потерпівших 8.500 зол. Завдяки тій допомозі вдалося вже почасти опанувати величезні розміри катастрофи.

Шантаж.

З правила оминаємо часописну „полєміку“ в звичайнім у нашій пресі розумінню того слова. Тим самим оминаємо модну тепер в нашій журналістиці сварку, до якої зводиться звичайно кожда така часописна дискусія. Иншої полєміки покищо в нас не знають.

Колиж звертаємося деколи проти того чи іншого часопису, то в кождому разі не для полєміки, а на спроби такої полєміки не реаґуємо. Сповнюємо тільки наш обовязок, обовязок преси католицької, вложений на нас нашою орґанізацією. Цей обовязок велить нам непромовчувати, а демаскувати і пятнувати кождий прояв кирині і руїнництва серед нашого громадянства. І то без огляду на те звідки кириня йде, з ліва чи з права, не дивлячись, чи має вона форму цинічно-отверту, чи прикрита популярним плащиком національної і державницької ідеї.

Звісне становище „Українського Голосу“ до наших Впреосв. Епископів. Після довшої неперебірчивої кампанії боротьба як будьто притихла. Одначе сильно помилявсяб той, хтоб думав, що тим самим цей часопис і ті люде змінили своє відношення до своєї церковної влади. Що так воно не є, свідчать час до часу повторювані пресові атаки.

У двох останніх числах вертає „Український Голос“ до своєї традиційної боротьби. У ч. 44 містить „заяву“ осіб, що свого часу підписали жалобу до Ап. Столиці проти Пресв. Йосафата. Автори „грозять“, що ту свою жалобу подадуть до прилюдного відома. А в ч. 45 знаходимо знову редакційну статтю під обидливим наголовком „Католики“ чи християне? В тій статті полемізує редакція з новим українським часописом „Католицький Провід“, що недавно почав виходити в Америці. В статті тій виразно відчувається погорду автора до католицизму, а симпатії до православя.

Та симпатії „Укр. Голосу“ і його антипатії звісні, а нам тут не цікаві. Важне зате, що в тій статті „Укр. Голос“ подає причини свого часового припинення боротьби. Він признається, що припинив боротьбу на домагання громадської думки в краю і під впливом української політичної еміґрації. Це для нас не новина, але слід тепер ствердити прилюдно і з признанням, що наше громадянство не бажає собі дальших виступів перемиського гуртка, що більше: так громадянство в краю як і „деякі політично думаючі впливові чинники української політичної еміґрації“ вважають очевидно акцію „Українського Голосу“ шкідливою для нашого народу. Ось чому притих на час „Укр. Голос“. Але заявити про свою похибку і відношення до церковних справ змінити не стало тим людям громадської відваги. Бо не під силу було їм, політикам перемиського загумінка, стати на ширшім нац. становищі, ще труднійше булоб їм на тому становищі довше витревати. Тож не диво, що при найблищій нагоді (вони її назвали „провокацією“) не видержали і пішли давним утертим шляхом. А для оправдання свого перед громадянством кождий раз тепер зазначують, що їх спровоковано. Ось найновійша „система“ „Українського Голосу“, котру ми мусимо **здемаскувати** і відмітити.

І так в ч. 39. з 25. вересня пишуть: „Але коли вже „Н. Зоря“ нас зачіпила, то ми муснмо їй відповісти“. І хоч справа була про американський „Всесічовий Зїзд“, вони накинулися на духовну владу в Станиславові. На прикінци довжезної статті вони прямо вже грозять: „Нехайже „Н. З.“ бересь (?) (мабуть не бересь) до тих справ і не викликує вовка з ліса“. Ось які страшні редактори — „вовки з ліса“. Подібне „оправдання“ мають ті панове і в статті „Католики чи християне?“ Там нарікається, що статті в пресі про рішення св. Конґреґації спровокувала „Нова Зоря“. („... а услужна „Нова Зоря“, щоби спровокувати инші орґани зараз зачала скавуліти. Мало того — впрост змушувати, щоби забрати голос.“) Скільки в такій тактиці нікчемної трусливости, недостачі почуття відповідальности і скільки безсилої справді вовчої злоби, свідчить хиба отте їх „культурне“ „скавуління“.

Мабуть важко прийшлосяб „Укр. Голосові“ доказати, як то „Нова Зоря“ впрост змушувала, щоби инші пресові орґани забирали голос. Зате ми моглиб легко доказати ті заходи, котрими перемиські заговірники старалися зневолити нас до мовчанки. В наших руках є письма, котрими підставлені осібняки намагалися терроризувати нас. У нас є свідки також тих особистих заходів людей, що стоять близько „Укр. Голосу.“. Але ми ані не злякались погроз, ані не пішли на облесливі пропозиції.... Ми відкинули всякі спроби коншахтів з тими людьми. Політичним крамарством ми не займаємося і не хочемо, щоб це була одинока регабілітація для тих людей, що стільки лиха накоїли вже нашій церковно-народній справі.

Всяке погане діло боїться денного світла, лякається прилюдної оцінки і осуду. Голос совісти відзивається і в найбільше закаменілім серці. До того ті люде в своїй боротьбі залюбки виступають іменем українського народу, а навіть іменем будучої української держави. Але коли справу програли, то хотілиб її затушувати, щоб той нарід нічого не знав. Ось наша доморосла „тайна дипльоматія“, чи може просто рутенська хитрість. Нарід ніби то веде боротьбу проти своїх Епископів, але той нарід не сміє знати про те, що робить самозванчий комітет його добрим іменем. Нарід не має довідатися про те, що гурток процесовичів його іменем виповів послух Ап. Столиці, нашій найвищій церковній владі, що його іменем авторитативно заявляється: „Як що ми (хто „ми“?) мали би власну державу, або хочби її заряд. то цего рода Епископи ні хвилинки не моглиби удержуватись на своїому епископському престолі“. Наш нарід нікому не давав мандату т а к промовляти його іменем і такою заявою виставляти його на ганьбу і позорище світа. Не обовязані також наші епископи чекати на **placetum regium** тих людей і питатися їх дозволу, чи мають оголосити якесь письмо своєї влади чи ні.

Але заговірники узурпують собі такі права і на тій основі страшать і грозять. Про їх державнотворчі спосібности можнаб уже дещо сказати. В кождому разі певне є, що колиб „Укр. Голосові“ вдалося збудувати українську державу, то з неї викинулиб католицьку Церкву. А що до небезпеки від комуністичної партії Зах. України, то не „Українському Голосові“ з нею боротися. Хай краще поборює отой „чорний большевизм“ на церковному полі, котрого є він ярким виразом.

На кінець насувається одно порівнання. Майже в кождім числі пише „Укр. Голос“ про „збуїв“. Що булоб тоді, колиб так приміром оті „збуї“ стали видавати свій „Голос“, і в ньому свої „виступи“ сталиб оправдувати тим, що мовляв „Український Голос“ на них „скавулить“, а то просто „провокує“. Чи не сказалиб тоді, що це є звичайний „збуєцький“ шантаж?

Жертви

на Христіянський Дім ім. св. Йосифа у Львові

зложили на сходинах Т-ва Укр. Дівчат отсі членки: Анна Шмільська 10 зол., Параскева Бойко 5 зол., Параня Іванко 10 зол., Софія Владика 5 зол., Текля Мельник 15 зол., Олена Вербова 2 зол., Олена Гриневич 5 зол., Марія Божейко 5 зол., Юстина Данчишак 5 зол., Параскева Скибська 10 зол., Юстина Флис 10 зол., Пелягія Данилюк 3 зол., Анна Дуфанівна 5 зол., Петронеля Саноцька 5 зол., Анна Паламар 1 зол. — Разом зібрано **96 зол.**

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі" прислали:

о. В. Плашовецький, з акафістів: Тростянець малий 10 зол. і Лука 5 зол. Шкільна молодь всіх шкіл в Раві руській жертвам повені — молоді (другий раз) через Мар, Дружину 24 зол. 20 с.

НОВИНКИ.

З Українського Наукового Інституту в Берліні. В пятницю, 11. ц, м. відбув ся в салі Інституту виклад українською мовою проф. д-ра Мірчука на тему „Фільософічний Конґрес у Варшаві".

Вислід турецького перепису населення. По переписові населення переведеному в дни 28. жовтня ц. р. Туреччина з виїмкою Царгорода має 12,142.000 мешканців. Обчислення в Царгороді ще не покінчені. Можна здогадуватися, що число населення цего міста хитатисяме від 800 тисячів до 1 міліона. Анґора має 74.784 мешканців.

Турки на Балтійськім морі. Дня 6. ц. м. литовський воєнний корабель „Президент Сметона" стрінув на морі турецький пароплав „Гассан-Бір", котрий доставляв контрабандою алькоголь на береги балтійських держав. Почалася стрільба, після чого „Гассан Бір" піддався. На турецький пароплав перейшов литовський відділ, а пароплав взяли литовці на буксир свого корабля. Негайно зірвалася буря. Буксир прорвало, а филі кинули турецький корабель на мілину близько литовського берега. Берегова литовська сторожа, не знаючи, що на пароплаві є литовський відділ, почала його обстрілювати. В наслідок чого ранили литовського офіцира і машиніста-німця. Після того контрабандистам удалося пустити в рух машину і пароплав „Гассан-Бір" приплив до Данціґу.

Морози на Радянщині. Із Казані доносять, що там упав перший сніг Морози доходять до 20 степенів. Волга замерзла й рух суден припинено.

Ворог парляментаризму. Президент саксонського сойму одержав цими днями листа від посла Гельміта фон Мюке, в якому він складає свій мандат до сойму. У своїому письмі заявив посол фон Мюке, що сойм робить на нього враження захоронки для малих дітей. Кількалітня парляментарна діяльність пересвідчила мабуть посла, що сойм це інституція призначена для байдикування, а дальше перебування в ньому це страта часу. Тож він складає свій мандат у надії, що його заступить хтось, що має більше вільного часу на гайнування для пустої балаканини.

Хірургічний рекорд. Одинокий у свойому роді рекорд здобув пятнацятилітний Джемс В. Мек Лов, що протягом недовгого ще життя був уже 100 разів на операційному столі. Крім цего хлопець чується тепер зовсім добре, а лікарі запевняють його, що він уже на шляху до повного вилічення.

Нові книжки й видання

надіслані до редакції.

Благовістник. Р, VII. Ч. 11. Новембер 1927. Вид. Ч. С. В. В. в Ужгороді.

Світ Дитини. Р. VIII. Ч, 11. Падолист 1917. Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 1—15

Б. І-ший асистент окулістичної клініки

Д-р Франц Наруґ

окуліст-оператор

ординує від 11·50—1 і від 3—5. Для убогих безплатно від 8—9 рано.

34 **Львів, ул. Рутовського ч. 3.** 2-2

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75,

30 3-12

АДВОКАТ

Д-р Володимир МУРОВИЧ

відкрив з днем 1. падолиста с. р.

АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

в ЗАБОЛОТОВІ,

44 **при Зелізничій вулици.** 1—3

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ:

ПОСТУП

вістник літератури й життя

Місячний журнал.

Річно 10 зол., піврічно 5 зол., подв. число 2 зол.

ПРАВДА

католицький часопис для народа

Виходить що тижня.

Ціна 2 зол. 50 с. на квартал.

АДРЕСА:

ЛЬВІВ, ВУЛ. Л. САПІГИ Ч. 26.

Позір! Ві второк, 15. листопада 1927 р. відбудеться в Перемишлі в Дух. Семинарі в 11-тій год. перед пол. **Конференція Членів Т-ва „Пер. Еп. Поміч".** На дневнім порядку реферат і дискусія в актуальних справах. О численну участь просить П. Т. Членів — Управа V. орг. Секції — о. Маринович, о. Гащак. 46 2—2

ФУТРА наймодніїші, найліпшої якости по приступних цінах поручає **Е. СОЛІК** (вдова)

Магазин футер, Львів, Собеського 4.

22 4—4

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, КОВДРИ І МАТЕРАЦИ, МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.

Власна робітня таліцерсько-декораційна

С. ВАЙС, ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 2-10

ФУТРА дамські і мужеські,

гарнітури і верхи до футер

41 поручає 2—10

МАҐАЗИН ФУТЕР

Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.

Приймає футра до переховання на літо.

МАШИНКИ ДО МЯСА, кави, маку і т. п.

Замки, Колодки, Пили, Ремісниче приладдя, Окуття будівельне і всякі залізні товари продає о 30% дешевша як усі

І. С. БЕРҐЕР Львів, Сикстуська 32.

36 2-4

ПРОТЕЗИ

РІЖНОРОДНІ апарати і горсети ортопедичні найдоскональшої конструкції виконує

Механічно-ортопедичне заведення

Йосифа Міттленера

Львів, ул. Пекарська ч. 1.

Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.

29 Ціни низькі, обслуга швидка. 3-6

СВІЙ ДО СВОГО! СВІЙ ДО СВОГО!

До П. Т. Духовенства!

Т-во „Перем. Епарх. Поміч" має на складі знамените **Богослужебне вино.** Ціна за 1 л. в бочці 7 зол. Достава в бочках, або фляшках. Сплата після умови.

Т-во доставляє також **Дзвони.** За якість як вина, так дзвонів одержало Т-во численні признання і подяки.

Дохід призначений на станові потреби Духовенства.

Замовлення слати на адресу: **о. Мих. Гащак, Перемишль, Чацького 6.** 45 2—2

ВЗУТТЯ, ОДЯГИ,

ПАЛЬТА — ФУТРА до дороги — БУНДИ — КУРТКИ — СНІГІВЦІ — СКАРПЕТКИ — ПАНЧОХИ — КАЛЬОШІ — КОЦИ — ДЕРКИ — БАРАНИЦІ — ДАМСЬКІ ПЛАЩІ

38 2-3

Л. Т. СКЖИПЕК

ТЕЛ. 44—70. ПАСАЖ МІКОЛЯША.

Елеґантні і тревалі **ГОТОВІ ФУТРА** **ЗІНҐЕР і АПІСДОРФ** ГУРТОВА І ДЕТАЙЛІЧНА
Львів, Рутовського 21. — тел. 46-41. 40 ПРОДАЖА. 2-5

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і Сия**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2.
23 4-10

РІК ОСНОВАННЯ 1878.
На осінний і зимовий сезон
поручає
наймодніші
капелюхи і шапки
1 фірма ?—?
АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! — — — Вибір великий

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. Телєфон 40-11.
33 2—10

Кружлівки оригінальні „ALFA-LAVAL"
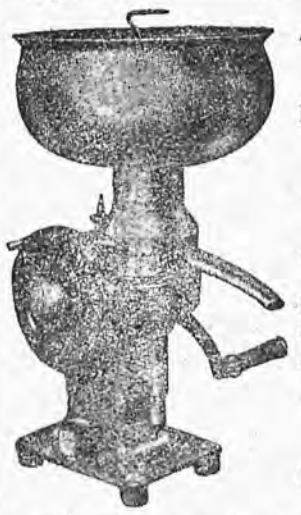
МАСНИЧКИ оригін. „Alfa-Laval"
ВИГНІТАЧІ оригін „Alfa-Laval"
АПАРАТИ ГЕРБЕРА оригін. „Alfa-Laval"
Всі инші машини і молочарські приладдя поручає на догідних услівях
ПРЕДСТАВНИЦТВО І ГОЛОВНИЙ СКЛАД
ГЕРМАН ЛЯНДЕС
ЛЬВІВ,
ул. Городецька ч. 54., тел. 28-05.
32 2—3

ФУТРА НА РАТИ
нові всякого рода перерібки, переховування :-: ня через літо. :-:
В. Зіхлера Сини
Львів, пл. Галицька 14/I.
18 5 5

МАШИНКИ до мяса, мігдалів, маку, млинки до кави, кухонна посуда у великім виборі 10 прц. дешевше поручає
К. ТОЧИСКІ
Львів, вул. Кохановського ч. 1.
35 2—4

„ОЛЬКА" 47 6—16
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі"

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
17 Поручає: 7—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

ЄВАНҐЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час переплетня **П. ПОДОЛЯКА**, Львів, Жовківська ч. 28. І. п.
2 8—?

Власний склад і робітня!
„ЛІТУРҐІЯ"
Львів, вул. Коперника ч. 9.
телєф. 47-55.
поручає по приступній ціні
ВСЯКУ ЦЕРКОВНУ УТВАР
фелони, образи, фігури, прапори та ВЕРТЕПИ.
49 Цінники даром. 1-7

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 2-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09.
ЛЮДВИК ГЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30-32.

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ
1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з пір'я . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 26 4—10

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни.
21 4—20

ДІРАВИЙ ДАХ
спричинює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЕКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства -консервують дахи.-
Роботи виконує **„ВІДНОВА"**
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172.
31 3-6

Фелікс і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають 19
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. — 6-10

МАҐАЗИН СПЕЦІЯЛЬНИХ МЕБЛІВ власного виробу
ФИЛИП ТАННЕНБАУМ
Робітня: Львів, вул. Я. Германа 7.
Продажа: „ „ Собєського 9.
На складі готові меблі, тапіцеровані залізні ліжка, також спальні, їдальні і бюрове уладження на догідних умовах.
28 3—4

90 літ істнуючий фабричний склад
під фірмою 20 3-6
І. ВАЛЛЯХ і СИН
Львів, Ринок 33. Телєфон 47—16.
поручає **СУКНА і вовняні товари** на біжучий сезон величезний вибір **новостей** краєвих і **оригінальних** англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші на дамські плащі.
КОЦИ НА КОНІ і ЛІЖКА.
Товар добірний! Ціни низькі!

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10

Ч. 46. (97.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 20. листопада 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

З Т: Збори У. П. Т-ва. — З церковно-релігійного життя. — Справжнє геройство (фейлетон). — Закордонна політика большевиків. — Політичний огляд. — Дописи. — Жертви. — З українського життя. — Оповістки — Новинки. — Бібліографічні замітки. — Оголошення.

Збори У. П. Т-ва.

Дня 2. XI. у великій салі Народного Дому, при участи поверх 300 делеґатів, відбулися річні збори У. П. Т-ва.

Колись могуча інституція — на зборах станула вона зі своїми ранами, з дефіцитом поверх 80.000 зол. з тими інцідентами, які протягом трьох літ, хоча поволи, але послідовно, точили її живу кров. Цього ослаблювання зазнавала Рідна Школа від т. зв. інтернаціоналу, який, так як усі вороги українського народу, числили на „поцтивість" і жертвенність нації Коли політичне й суспільне життя українців оформлюється у партійних орґанізаціях, почав лунати клич, що Рідна Школа мусить остатися безпартійною, це значить, що в Головній Управі мусять бути заступлені всі партії. Так воно й водилося. Будучи членом Головної Управи засідав я з членами других партій у ній і відчував, що клич безпартійности, це тільки покришка для захоплення Рідної Школи — народньої фортеці — т. зв. лівими ґрупами, на яких чолі ступав третій інтернаціонал, заступлений серед українців інтелєктуально дуже слабими представниками, за тє досить міцний в собі аґітаційними середниками і безоглядністю в їх доборі. І виходило таке, що нація, яка складала річно від півтора, до двох міліонів зол. на Рідну Школу, мала ці гроші складати на це, щоби інтернаціонал міг за ці гроші переводити свої експерименти на полі виховавчім на дітях Рідної Школи. Національний табор, в якому працює й наше Духовенство, вважаючи Рідну Школу, лиш школою, яка має виховати кадри молоді, які принесли би користь не якомусь мрачному, до того національно ворожому, інтернаціоналови, але передусім і в першу чергу своїй нації, з журою глядів на це, як інтернаціонал, не могучи добути домінуючого становища в Рідній Школі, почав цю школу, цю інституцію розвалювати. Скільки часу й гроша стратила Головна Управа й вилонена з ньої президія на це, щоби наладити спори по кружках, в яких раз враз вони вибухали, щоби удержати авторитет Головної Управи й саму Рідну Школу — не буду цього детально описував. Рідна Школа терпіла від знаної вже й ясної системи, яка наказує, в разі неможливости захоплення проводу в якійсь інституції, валити доти вперід її авторітет й доцільність, доки вона розтрясена і розорена, безсила не впаде в руки інтернаціоналу.

Не буду детально розказувати всіх періпетій цих ходів і підходів. На засіданнях нераз відчувалося, що там а там, йде о захоплення кружка в свої партійні руки, о поставлення свойого партійника на дану позицію. Та цього не говорив ясно інтернаціонал, а видвигав ніби то засадничі квестії для добра й поступу Рідної Школи, засади, за якими крилися особисті, вузько-партійні справи, а навіть погрози.

Національний табор, дорожачи Рідною Школою, закривав перед суспільністю ці болячки, думав над їх усуненням, просив, то поступав. Це все ніщо не помагало. Чим національний табор був зглядніший, тим безглядніше поступав інтернаціонал. Дійшло до цього, що цього адміністраційного року три рази мінялася президія, а дефіцит досягнув, як на наші відносини, величезної суми, 80.000 зол.

Перед національним табором у весь ріст ділема, або віддати провід Рідної Школи у руки інтернаціоналу, або збуваючися розкладових елєментів, взяти не тільки тягар видатків на Рідну Школу і відповідь перед народом за її розвій, але також і сам провід.

Під цим кличем відбулися ці збори Рідної Школи. В цій боротьбі ніяк не йшло о партійну боротьбу між УНДО-ом і інтернаціоналом, з якими йшли рука в руку й соціялісти-радикали, які твердять, що вони є соціялісти, але українці.

Це на наших очах сформувалися два світогляди — національний й інтернаціональний. На терені шкільнім вони оформилися у питання, чи Рідна Школа має виховувати свою шкільну молодь у користь передусім українського народу, узгляднюючи у вихованню всі ті елєменти, якими доцільно і свідомо має жити й розвиватися молодь, т. зн. узгляднюючи елємент релігійний, соціяльний, культурний, відповідаючий вихованню у своїй школі, і відповідаючий цілі національного виховання, чи в школах У. П. Т-ва мається узгляднювати остаточну ціль — мрачний і ворожий інтернаціонал, для якої то цілі мається відповідно шкільними приписами інтернаціоналу, виховувати й шкільну молодь.

Останній збір рішився за першою ділемою. Його рішенне, яке виявилося вже значною більшостю при виборі комісії-матки було таке стійне й непохитне, що представник противників, „футуристичний" поет Цурковський завізвав своїх однодумців прямо до здержаняся від голосування, бо „головою муру не перебєш". Це несхитне рішенне виявилося при виборі Виділу У. П. Т-ва.

При цім виборі хочу звернути увагу на два моменти.

(Кінець буде.)

о. Л. Куницький.

З церковно-релігійного життя.

З Риму.

При нагоді благословення нової *ірляндської* колєґії приняв папа на послуханню прибулих з Ірляндії епископів. В бесіді, яку до них виголосив, згадав насамперед про померлого несподівано ірляндського кардинала й примаса. Відтак висловив Папа свою радість ізза того, що бачить довкола себе епископат Ірляндії, краю звісного із своєї глибокої віри та привязання до Апостольської Столиці.

В Римі отворено нову *румунську* семинарію, на яку Папа жертвував міліон лір.

Переговори Ватикану з *Югославією* в справі конкордату перетягаються дальше з вини правительства.

Зі св. Конґреґації Обрядів.

(і. л.) Дня 25. жовтня ц. р. розпочався процес в справі беатифікації і канонізації світської людини, проф. права на університеті в Падуї, Контарда Ферріні, що помер в перших літах нашого століття. Справу предложив і дальше попиратиме Кардинал Меррі дель Валь. Першим кроком в тій справі було розглянення геройських чеснот цего Божого слуги.

Крім того св. Конґр. Обрядів перевидить ще много інших беатифікаційних і канонізаційних процесів.

(За „Acta A. Sedis" і Oss. R.)

Ап. Столиця і „L'Action Française".

(і. л.) Осудження **„Action Française"** викликало серед французьких монархістів велике огірчення, а ще більше обурення. „Акціоністи" розсилають скрізь тисячі летючок, які мокрим рядном накидаються на кат. Церкву і Ап. Столицю. А що не можуть нічого правдивого їй закинути, то стараються бодай лайкою оправдати своє поступування. Щоби потягнути за собою суспільність, підняли крик, що Ап. Ст. в часі світової війни вела німецьку політику і тим ударяють в так ніжну струну французького шовінізму. (Протестанти в Німеччині кричали в часі війни, що Ватикан веде французьку політику, а наші деякі громадяни кричать безустанно, що Рим веде „польську" політику).

До **„Action Française"** належала перед осудженням також частина духовенства. По осудженню більша частина піддалася рішенню, опірних богословів повиключувано зі семинарій, а деякі священники мусіли опустити свої посади.

Пропаганда за паленням тіл в Австрії.

В Австрії кріпшає пропаґанда за паленням тіл. Католики виступають енергічно проти тої пропаґанди не тільки в пресі, але також акцією, яка має на цілі забезпечити кождому за малою оплатою відповідний похорон.

Конференція чесько-словацького епископату.

В днях 25. і 26. жовтня відбулася конференція чесько-словацького епископату. Головним предметом конференції була справа поглиблення серед народу католицької віри й обичаїв. За найуспішніший середник, що веде до цеї цілі, признано католицьку акцію.

Греко-католики в Македонії.

(і. л.) В сербській частині Македонії панує серед населення крайна матеріяльна нужда. Є там також чимало Болгарів, католиків східного обряду. За віру приходиться їм терпіти прямо переслідування, однак вони непохитні і готові навіть на смерть. Священиків мають мало, але й ті майже без ніякого образования. Преосв. Діонизій Ніяраді, якому підлягають всі греко-католики в Югославії, навідався і до Македонців кілька разів. Люди зі сльозами в очах просили о священиків, та на жаль і крижевацька епархія не богато їх має. Для тих убогих Македонців Преосв. Діонизій не міг знайти прямо слів гідних похвали. Забуті світом, понижені в своїх людських правах, полишені власній судьбі, вони вірно й непохитно зберігають найцінніший скарб, св. віру, яку передали їм батьки і вона стає одинокою їх розрадою у незавидному життю.

Смерть ірляндського кардинала.

(і. л.) Дня 22. X. ц. р. помер кардинал Патрикій О'Доннель (архіеп. в Армаґ і примас Ірляндії). Була це людина великих чеснот, ревний пастир, великий патріот, апостол мира серед розбурханих филь ірляндського життя. Тому лишив по собі великий жаль в серцях усіх мешканців Ірляндії: католиків і протестантів, які висказуються про покійного з найбільшим признанням. В останньому часі під його проводом як Ап. Делегата, ірляндські епископи відбули національний синод і видали величавий збірний пастирський лист, якого головним співробітником був саме пок. Кардинал. Дня 31. X. відправив в Римі в церкві Сп. Марії Мира (S. Maria della Pace) співану Службу Божу за упокій його душі архіеп. з Дебліна Byrne, на якій був присутній Кард. Сбарретті. Асистувала ірляндська колеґія.

Пропаґанда за крематоріями в Польщі

В Польщі йде сильна пропаґанда за крематоріями. Радикальні живла натискають на правительство, щоби воно видало декрет про крематорії і громадські цвинтарі. В департаменті здоровля при міністерстві внутрішних справ дебатовано вже довго над тим, чи не пора би завести в Польщі крематорії. Порішено видати відповідний декрет уже з кінцем цього місяця (листопада). Громадські цвинтарі мають бути закладані незалежно від цвинтарів релиґійно-віроісповідних. Такі цвинтарі мають повстати до трьох років. До того часу всіх померлих без ріжниці віроісповідань можна ховати на нинішних (віроісповідних) цвинтарях. За крематоріями й громадськими цвинтарями піде мабуть також декрет про узаконнення в Польщі безвіроісповідних громад. — Як відомо, паленння тіл не противиться вправді ніякій доґмі віри, але Церква нераз уже осудила цей звичай як поганський, що рівнається літурґічній неґації і немов образовому запереченню доґм про безсмертність душі та про воскресенне тіл.

Конґрес католиків-неґрів

З початком вересня відбувся в Новому Йорку **третий** конґрес католиків-неґрів. Католицькі неґри Зєдин. Держав зорґанізувалися щойно недавно в союз. Союз має на меті скріпити взаємини між католицькими неґрами, пособляти католицькому вихованню чорного населення, піднести загальний стан неґрів в нутрі католицької Церкви і спонукати їх до живійшої участи в державних справах. На конґресі явилося 75 делеґатів. Папа прислав конґресови своє благословенство. Конґрес вислав до Папи і до американських епископів, зібраних саме в Вашинґтоні, вірнопідданчу адресу. Для лекшого порозуміння з білими католиками рішено утворити спільний католицький комітет. Чорних католиків буде до 250.000. Між ними працює 183 священиків. В р. 1916 було чорних студентів на висших школах у Зєдинених Державах 1643; в році 1927 є їх вже 14.197.

Католицька Церква в Румунії.

По донесенням німецьк і преси конкордат з Румунією вже готовий і потребує ще тільки ратифікації з боку румунської держави. Після конкордату католицька Церква признана в Румунії як юридична особа з усіми правами й вольностями які мають інші конфесії. Для Українців має бути основане нове греко-католицьке епископство.

Закордонна політика большевиків.

З кождим роком стає ясніше, що цілі закордонної політики теперішнього російського большевицького правительства є ті самі, що були і перед двацяти роками. Передовсім бачимо це в політиці Радянського Союза супроти Китаю. А проте навіть ніодно царське правительство не відважилося було в Китаю на те, що вчинило правительство большевицьке: ціла північно-китайська залізниця сьогодні сконфіскована та зросійщена, а Монголія, ця велика провінція, стала на ділі провінцією російською.

Як перед двацяти роками, так і тепер, веде Росія політику політичної й економічної експанзії. Большевики переводять якнайдокладнійше програму Куропаткіна: Росія мусить дістатися до Порт-артура, до перського заливу, до Царгороду до атлянтійського океану!

Спочування азійському націоналізмові, переговори й договори з Афґаністаном та Перзією, революційна діяльність на Балкані— це докази, що Чічерін, давний царський дипльомат, не забув на традицію.

Від хвилі приборкання інтернаціоналізму Зіновєва бачимо у большевиків дві напрямні закордонної політики: перша напрямна Чічеріна, який обстоює створення континентального блоку в союзі з азійським націоналізмом, і друга напрямна азіята Сталіна, який бажає сьогодні погодитися з Анґлією та перевести внутрі і на зовні консолідацію Та що до основної програми закордонної політики годяться цілковито Чічерін зі Сталіном: головна ціль обох **пересунути межі Росії до вільних від леду океанів.**

Доказами цеї політики большевиків з останніх часів це діяльність їх агентів в арабських країнах. Але і в Европі намагається радянська закордонна політика використати національні рухи. Чи утворення автономної молдавської або польської „републики“ в межах України має що іншого на цілі?

Всюда стараються большевики піддержувати а то й викликувати політичний несупокій. Тому так завзято противляться вони пр. зближенню балтійських держав.

Особливо зручно умів Чічерін ударемнювати всяке співділання держав, висуваючи й обстоюючи принціп „окремішніх договорів“. Він, де міг, ослаблював становище Союзу Націй.

Висувані Чічеріном раз-ураз проекти про неагресію не свідчать про його миролюбність, а навпаки, це для Росії ве-

---

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

(Продовження.)

Як той огонь ударив Руалд на Яромира! Бистро так втяв мечем, що не вспів Яромир відбити удару. І протяв важкий обосічний варяжський меч Яромирову залізну сорочку, протяв тіло в нього на груди й острим кінцем у груди вбився...

Повалився Яромир до долу. Прискочили до нього бояре, на лаву поклали.

А князь велів покликати лікаря елина Арістида.

Оглянув лікар рану й затамував кров, перевязав рану.

Понесли княжі отроки боярина Яромира в двір його.

А там у дворі сидить дружина його мила Ярослава з осьмилітнім синком Глібом, слухає лепету його любого — щаслива та рада. Не знає бідна, що жде її...

Аж вносять у світлицю раненого!

Як біль збіліла Ярослава та припала до раненого чоловіка:

— Що з тобою, ладо мій, дружино мій вірний?! — скрикнула.

Слабим голосом озвався Яромир:

— На княжому пирі зранив мене в двобою варяг Руалд Інегелдзон.

Поклали в постіль раненого господаря й він вскорі заснув із ослаблення.

Отроки оповіли боярині всю пригоду...

*

Князь присилав лікаря грека часто й допитувався в нього про Яромира.

І сказав грек князеві:

— Нема йому рятунку, княже! Меч Руалда був на кінці затроєний. Це страшна отруя, в нас у Греції знають її!

— А відкіля ти знаєш, що меч Руалда був затроєний.

— По рані, княже, пізнав я, по наслідках...

— А ти говорив про це його жінці? — спитав князь.

— Ні, княже!

— То й не кажи, я забороняю тобі, бо схоче його жінка кривавої пімсти.

— Я, княже, не казав, та хто зна, чи боярин Яромир сам не здогадується...

— Треба, значить, порадити Руалдові, щоб шукав щастя деінде, іншого князя пошукав собі...

— А вжеж, так буде найкраще.

А в дворі Яромира вже подих смерти чути.

Свідомий уже його й сам Яромир.

Лежить він на постелі, а в отворене вікно шлеться ранішнє весняне сонце, синє небо заглядає...

Думає Яромир:

— Так гарно там на світі, таке гарне життя, а я мушу так молодо розставатися з цим світом, покидати дружину любу й дитинку! І через віщо?! Через одного хвалька варяга! Та годі було інакше! Годі було не виступити в обороні чести Ярослави! Вмирати! Хай би в чесному бою, в боротьбі за рідну землю, хай би у двобою, та не від зрадливої отруї...

А всеж таки, чи й я не винен? Вінжеж, говорив на підпитку! Мені треба було підіждати, аж він протверезиться й тоді аж зажадати, щоб по тверезому відкликав це, що сказав на підпитку... Так! Так треба було зробити, але й я не був тверезий... тепер приходиться кидати цей білий світ і перед престолом Господнім на суд Божий ставати... Господи милосерний помилуй мене, змилосердися наді мною грішним...

ликодержавницьке орудде першого степення. По перше протиставляться вони різко постановам пакту Союзу Націй, а по друге, унеможливлюють вони балтійський союз.

Большевики не бажають собі цілком певно війни; вони до неї дуже мало ще підготовані. Але стремління до світових океанів не може обійтися без війни. Своєю підміновуючою роботою серед балтійських держав створюють большевики північно-европейський Балкан.

Вже повелося їм ударемнити дуже корисну естонсько - латвійску митову унію. Латвія це для большевиків дуже ласий кусок. Длятого намагаються вони підбити її під свої впливи і так знищити її незалежність. До цього має послужити передовсім пропонований їй Чічеріном торговельний договір.

Подібно подумані пляни, як супроти балтійських держав, має Росія також і супроти Царгороду й Атлянтійського океану. Царське правительство не без висшої ціли побудувало залізницю до малого фінського міста Вази. Ця залізниця мала відчинити Росії шлях до Швеції. Великі російськи маневри в р. 1910, в яких взяв участь сам цар, були нічим іншим, як приготованням до війни зі Швецією.

Тепер розуміємо також ліпше значіння, яке большевики привязують до малої Карельської републики. Саме північна Швеція і північна Норвегія є твердинями революційного соціялізму. На тій основі набирають також латвійсько-большевицькі торговельні переговори европейського значіння.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собєського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Справа сойму.

З кругів зближених до правительства повідомляють, що дня 28. ц. м. будуть оповіщені декрети про **замкнення каденції** сойму і сенату. Рівночасно має бути означений речинець розписання нових виборів і поданий т. зв. виборчий календар.

Виборчий бльок нац. меншостей?

Жидівські варшавські часописи подали відомість, що між 17. і 19. ц. м. мали відбутися збори представників усіх нац. меншостей в Польщі.

До того часу кожна меншість мала порозумітися зі своїми партіями і групами що до приступлення до бльоку. По думці тої преси, прийшло вже до порозуміння між Українцями, Білорусинами і Німцями. Щодо Жидів, то між поодинокими їх групами ще не прийшло до порозуміння, чи приступити до бльоку чи ні.

З польських партій.

Бувш. пястівець сен. Бойко зі своїми прихильниками бажає навязати зносини з католицько людовою групою. Кажуть, що до поєднання між ним і Стапінським не прийде, бо Бойко мабуть поставив домагання, щоби Стапінський помирився з Католицькою Церквою, вирікся народової Церкви і поставив у Кракові памятник за тих кількадесять тисяч корон, що їх колись дістав від австрійського правительства.

АВСТРІЯ.

Маркс і Штреземан у Відні.

В неділю дня 13. ц. м. німецький канцлєр Маркс і мін. загр. справ Штреземан приїхали до Відня. Офіційно запевнюють, що ці відвідини не мають політичного характеру. Все таки деякі часописи у Франції і Польщі добачують у тій візиті справу т. зв. аншлюсу, то є прилучення Австрії до Німеччини. Берлінський кореспондент „Еко де Парі“ предсказує, що в протягу двох найблизших літ прилучення Австрії до Німеччини стане довершеним фактом.

Делєгація райхстагу у Відні.

Рівночасно з німецькими міністрами приїхали до Відня делєгати від правничої комісії при німецькім парляменті. Разом з делєгацією правничої комісії австрійської Національної Ради мають вони відбути спільну нараду над справою спільного карного кодексу. Ці перші сходини представників обох парляментів мати будуть по думці віденської преси історичне значіннє.

НІМЕЧЧИНА.

Вибори.

Минула неділя була днем виборів у деяких державах німецької союзної держави. Помітний був успіх лівих партій, як прим. у вільнім місті Бремі, де соціялісти зискали о 4 мандати більше супроти попередніх виборів. У виборах в Гессії успіх мали комуністи, а також католицьке центрум. Партія німецько-національна втратила пол вину своїх ма датів.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Кріза в комуністичній партії.

Центральна Контрольна Комісія р'шила дня 14. ц. м виключити Троцького і Зиновєва із компартії. В мотивах цеї постанови вказано, що Троцький і Зиновєв у відповідь на обвинувачення відповіли письмом з дня 11. ц. м., в котрім фактично потвердили правильність усіх тих обвинувачень. Крім того московська і петроградська контрольні комісії виключили ще з партії 165 партійних товаришів за опозицію. Серед опозиції це викликало величезне вражіння. Одностайна російська компартія розбилася на дві ворожі с бі партії, що будуть поборювати одна другу. (Цікаво, що вперто поширюється в пресі чутка про вбивство Троцького. Вістка ця покищо не справджена).

ЛИТВА — ЛАТВІЯ.

Литовсько-латвійське непорозуміння.

У звязку зі зїздом в Ризі литовських еміґрантів між Литвою і Латвією прийшло до непорозуміння. Литовське правительство вислало Латвії гостру протестуючу ноту проти надуживання права гостинности (азилю).

ІТАЛІЯ.

„Чистка“ у фашистів.

По найновійшим підрахункам числить фашистівська партія 1,105 922 членів, у тім числі 76·346 жінок. Окрема студентська ґрупа має 8.854 членів. Останніми часами перевели чистку партії від небажаних елєментів. Виключено з партії 2.000 провідників і до 30.000 рядових членів

Кінець старого парляменту.

Фашистівська В лика Рада рішила скасувати дотеперішній парлямент і парляментарну систему взагалі. На місце

І хоче він молитися, хоче змовити отченаш... та не сила губ розхилити: він такий виснажений, змучений такий... несила. Він хоче бодай закликати: „Господи помилуй мене“! але й на це не стає сили, він не може розхилити губ!

Тільки глибоко в серці, там говорить повагом, тихо, важко: „Господи помилуй мене“!

Яромирові почорніло в очах і за хвилину полинула його душа перед престіл Всевишнього на суд.

II.

Богатир був покійний боярин Яромир Ольгович, богатир на ввесь Київ! Тож і величаві похорини справила йому подруга його вірна, бояриня Ярослава.

У дорогому злотоглавому боярському одязі, в бобровій шапці зі золотим верхом, у зелених сапянцях, із мечем висаджуваним на рукояті самоцвітами, лежить боярин Яромир Ольгович на високому катафальку. А покривають катафальок дорогі узірчасті килими грецькі, з вірлами та львами дивними й дорогі сукна та шовки.

Горять свічі воскові в золотих свічниках мистецької роботи й кидають жовтим світлом на покійника.

— Мов живий лежить боярин — говорили люде — тільки встати та промовити.

Припала молода вдовиця в смутковому платті до тіла любого лада свойого, припала, рясними слізми лице його зрошує та тихо заводить. Припав біля ненечки й малий Гліб та гірко хлипає...

Несеться плач тихий, придушений, та час від часу підноситься він у голосне ридання.

А в сусідній великій кімнаті там сини дружинників і бояр у честь покійного двобої, навзаводи й ігри заводять. У іншій хаті співець на гуслі грає й думу співає, геройські лицарські, діла покійного та розум його вихваляє.

Заставили обід. Пів Київа зійшлося віддати останній поклін покійному, бо всі любили його та цінили... Прийшов сам митрополит Юрій і ігумен Печерського монастиря Теодосій і багато священиків та черців. Не змістилися всі в світлицях боярського дому то заставили столи й на просторому подвірі.

Сама бояриня Ярослава вийшла на подвіря й роздавала багату милостиню вбогим:

— Помоліться за душу покійного боярина Яромира Ольговича..

Аж сповістили бояриню, що йде князь Святослав із жінкою та з почотом.

І вийшла бояриня Ярослава, вдовиця молода напроти князя й княгині. Поклонилась їм низко. Став князь потішати вдовицю:

— Воля Божа — каже — така. Все від Бога треба принимати з покорою. Тай не соромною смертю погиб боярин Яромир, а в лицарському двобою.

А бояриня Ярослава йому в відповідь на це:

— Я знаю, що в усему воля Божа й я корюся їй. Однак не ялося, княже, щоб злочинці ходили безкарно. Твій дружинник, княже, не по лицарськи вбив чоловіка мойого, а затроєним мечем.

Закусив князь губи та крізь зуби процідив потім:

— Я це вперше чую...

А бояриня Ярослава говорила дальше:

(Дальше буде).

дотеперішньоги народнього представництва вступає Рада чотирохсот. При тім признається тільки одну партію, фашистівську і голосуватиметься тільки на єдин національний, фашистівський список. Цілий край творить один одинокий виборчий округ. Вибирати можуть тільки продукуючі люде. Це значить, що 13 економічних організацій Італії, котрі гуртують усіх робітників і роботодавців, пропонують своїх кандидатів Великій Раді, котра поосібно провірює їх „чесне фашистівське переконання". Листу доповнюватимуть відтак мужами довіря партії. Завдання „Ради чотирохсот" будуть ще докладно сформуловані. Склад сенату лишиться без змін, зміниться тільки обсяг його праці. Ця постанова Великої Ради мусить ще мати одобрення Мусолінія, а також і короля.

Оповіщення цеї реформи сподівалися в Італії вже в роковини „маршу на Рим". Вибраний у 1924 р. парлямент вів досі і так тільки марне животіння. Впрочім був цілком під впливом фашистівської партії Від 1925 р. опозиція майже не брала участи в нарадах. Намірена реформа означає повне зірвання з парляментарною системою давнього стилю. В дечому нагадує ця реформа радянську систему в СРСР, а саме те, що право голосу мають тільки ті горожане, що обняті є процесом продукції. Тільки що конструкція фашистівської „Ради Чотирохсот" є ріжна від системи большевицького „Конґресу рад", що спирається на розчленованих посередніх виборах. Фашистівська реформа це спроба введення нових форм державної практики на місце давних і як будьто пережитих. Будуччина покаже, чи покладані на них надії дійсно збудуться.

Новий італійський посол в Югославії.

Правительство відкликало дотеперішнього свого посла в Югославії ген. Бродеро, а на його місце післало дипльомата Думонте Цю заміну ставлять у звязку з заключенням французько-югославянського договору. Бродеро мав досить великий вплив на короля Александра і він не мало причинився до того, що з тим договором так довго зволікали. Це відкликання вважають першим кроком Муссолінія, спрямованим проти паризького договору.

РУМУНІЯ.

Процес Мануїлеску.

Дня 10. ц. м. почався перед воєнним судом процес проти б. міністра Мануїлеску, котрого недавно заарештовано на румунсько болгарській границі як вертав з Парижа з листами кн. Каролля. Йому закидають приготовання до державного перевороту в Румунії в користь бувшого наслідника Каролля.

Опозиційна преса натякає, що акт обвинувачення оперший на фіктивних замітах і що правительство навмисне приготовило цілу ту аферу, щоби дати притоку до переслідувань сторонників б. наслідника, а також примусити опозиційну досі народню партію до порозуміння з монархами, котре зміцнилоб правительство Братіяну. На пятім дні процесу трибунал видав увільняючий присуд. Після чого Мануїлеску випустили на волю.

УГОРЩИНА.

Присуд у процесі проти комуністів.

З Будапешт повідомляють, що дня 9. ц. м. покінчився там великий протикомуністичний процес проти більшого числа осіб замішаних у комуністичний переворот на Угорщині в 1919 р. Більшу частину обвинуваченних суд признав винними злочину насильного перевороту державного і суспільного ладу. Головного обвинуваченого Золтана Санто засуджено на вісім з половиною літ тюрми, чотирох співобжалуваних на тюрму від 3 ½ до 4½ років. Трицять на арешт від 8 міс. до 2½ року. Десятьох звільнено.

ФРАНЦІЯ.

Договір з Югославією.

Це не припадок, що Бріян і югословянський міністер загр. справ Маринкович назначили підписання договору на 11. листопада, що є саме „днем перемиря". Тим хотіли вони зазначити „вповні мирний характер" цього договору Тож в Парижі невдоволення, що прим. італійська преса є що до того договору зовсім протилежної гадки. Супроти неточних інформацій про цей договір мусіло міністерство загр. справ подати представникам преси деякі вияснення. „Пті Парізіен" на тій основі запевнює, що договір не звернений ні проти одної третої держави. „Еко де Парі" зазначує, що французько-югословянські взаємини не будуть навіть так тісні як взаємини між Польщею і Чехословаччиною навязані в Локарно, котрі обіймають дипльоматичні і військові гарантії з огляду на границі з Німеччиною. Невдоволена з договору є права італьофільська преса.

Тимчасовий торг. договір з Америкою.

Французьке правительство заключило тимчасовий торговельний договір зі Зед. Державами. Небаром мають початися також переговори над заключенням дефінітивного торг. договору між обома державами.

АНҐЛІЯ.

Акція за обмеженням зброєння.

На зборах англійського Т-ва Ліги Націй льорд Сесіль, котрий недавно виступив із кабінету міністрів, промовляв про англійську політику в Союзі Народів. Бесідник заявив, що він розуміє значіння небезпеки британських островів для істнування імперії. Одначе тревалий мир залежить тільки від загального обмеження зброєння. А тимчасом поминувши Росію, про котру годі мати певні дані, Англія є нині одинокою державою, котрої видатки на військо і фльоту перевищають її військовий бюджет з 1913 р. Із кождого фунта штерлінга, що його платить сьогодні податник, іде 14 шілінґів на покриття зобовязань минулих воєн, або на приготовання до будучих воєн. Відтак льорд Сесіль перейшов до завдань Союза Народів. На його думку англійське правительство повинно краще ніж досі стежити за тим, щоби в Союзі Народів не панували методи тайної дипльоматії. На його думку Велика Британія повинна хоч із застереженнями підписати умовну клявзулю у справі арбітражу (розємних судів). Вкінці вияснив льорд Сесіль, чому виступив він із кабінету міністрів. А саме через те він бажав здобути собі більше свободи, щоби тим легше боронити справи загального розоруження.

МЕХІКО.

Розстрілювання повстанчих отаманів.

В наслідок зради попав провідник повстанців ґенерал Гомез в руки правительственних військ Калєса. Гомеза розстріляно. Так само покарано смертю іншого повстанчого ґенерала Альмаду. Поліція сконфіскувала пять пак документів, що відносяться до революційного руху в Мехіку.

КИТАЙ.

Горожанська війна.

В Китаю ведуться дальше кріваві внутрішні межусобиці. Дня 13. ц. м. після побідного бою нанкінська армія заняла Ханькоу. Тисячі дезертирів розбитої ханьковської армії кинулися рабувати крамниці і магазини.

Присилайте передплату!

Д О П И С И

З Борщева пишуть: Повіт Борщівський се повіт висунений найдальше на схід і полудне і вбивається вузьким клином між дві держави Совдепію і Румунію. За Австрії царствувала у повіті кацапщина а ще більше темнота. Деякі села як приміром Панівці і Кудринці се були справжні твердині москвофільства. Тепер з кацапства нема вже майже сліду — скрізь по селах читальні „Просвіти". — При читальнях аматорські кружки. — Часті театральні вистави — фестини — народні забави а навіть і концерти.

При виборах до рад громадських усьо українське населення створило одноцільний національний фронт і вийшло побідно. — Рівнож одноцільним фронтом стануло проти посягань „Ужа". Помимо кількаразових сильних змагань, попереджених аґітаціями по селах, не удалось їм „Ужам" склеїти віча ані в Борщеві ані в Мельници. — За кождим разом мусіли втікати з тих міст зі спущеними носами і не вдалося їм нікого з селян до себе заманити.

Скрізь по селах кооперативи — розвиваються на причуд гарно. — Доказом цего оборотовий рахунок „ПСК. на 1926 рік, що виносив 3,202.762·33 зл. за чистий річний зиск понад 12.000 зл.

Словом у тій найдальшій закутині — як про неї кажуть „людьми і Богом забутій" — на народній ниві слідне життя і то життя здорове.

Всьо то має вповні завдячити у перший мірі єдности, орґанізації і праці священиків. — Вони станули кріпко зорґанізовані під проводом таких випробованих і світлих працьовників на народнім поли як о. декан Капустинський, — о. Курдидик, — о. Казновський, — о. Навроцький і весь вільний від душпастирських занять час посвячують для добра народнього і без огляду на свою колишню партійну приналежність працюють і в читальнях і кооперативах, а як що і суть деякі, що неможуть, як другі, тим справам себе цілковито віддавати, то однак у повіті до тепер не було случаю, щоби хто з священиків із партийних зглядів як то кажуть кириних.

До закріплення національної ідеї в повіті причинюєсь також дотеперішня єдність і згода світської і духовної інтеліґенції, що себе взаїмно розуміли, шанували і не поборювали — але однозгідно працювали для морального культурного і економічного подвигнення населення.

У послідних однак часах та єдність починає заломлюватися. Найперше почали появлятися час від часу у наших часописях дописи нібито з кругів селянських з безосновними закидами, напастями, та клеветами на духовенство повіту — кромі того почала ширитись потайки аґітація проти вибору священиків до деяких народних установ. Вислідом того несмачні і сумні інціденти на зборах в часі вибору членів виділу філії „Просвіти" в Борщеві. — Надзірної Ради ПСК. в Борщеві і членів виділу „Рідної Школи".

Це все викликує оправдане огірчення так серед духовенства, як і серед свідомих селян і готово дуже сумно і шкідливо відбитись на народних справах у повіті в загалі, а в особенности на Повітовім Союзі Кооператив, бож загально звісно, що там джерело лиха і злочинна аґітація проти духовенства у повіті почалася з приходом до ПСК. деяких занадто лівих урядовців. Лежить у інтересі загальної народньої справи в повіті — а передівсім у інтересі ПСК. щоби впливові одиниці у повіті положили кінець тим погубним затіям невідвічальних людей, відсилаючи їх туди з відкіля прийшли і добираючи на уря-

довців Союза людий певних, чесних та совісних, відданих справі загально народній а не вузько партійній. Як що се негайно не наступить, то вигляди на розвій народних установ та орґанізаций у повіті — дуже невеселі — а відвічальність понесуть ті, що маючи впливи „прижмуреним оком“ і байдуже дивлять ся на се, як злочинні киринники для своїх узкопартийних цілий — розбивають національну єдність у повіті і поширюють моральну гниль.

Обсерватор.

Цапівці повіт: Заліщики.

Дня 23. жовтня с. р. відбулися в нашім селі перші загальні збори „Парохіяльної читальні ім. св. Йосафата“. Збори відкрив о. Наконечний, парох місцевий та покликав на предсідника о. Чужика, пароха Бураківки, а на секретаря Ілька Приймака, місцевого господаря. О. Наконечний пояснив у довшій промові програму і ціль парохіяльної читальні і христіянської орґанізації та вказав, що ріжні безбожники звели наш нарід на злу дорогу і він опинився над пропастю — перед ним стоїть або розклад і упадок, або відродження і розцвіт через поворот до жерела сили, до полишеної ідеї Христової. — О. Чужак візвав усіх селян зєднати свої сили під прапором Христовим й очистити народню ниву від трійливого хабазя, яке засіяли на ній ріжні наші недовірки. Не треба нам іти за кличем ріжних безбожних демаґогів, котрі самі влізли в багно по уха і ведуть у нього ввесь несвідомий народ. Христіянська орґанізація не руйнує а будує — не нищить наших інституцій, але хоче оперти їх на здоровій основі Христової науки. Дуже гарну бесіду виголосив місцевий господар Лесь Стадник, старий орґанізатор і працівник на народній ниві. — Він вірить глибоко, що тільки під прапором Христовим український нарід знайде поміч і дібється кращої долі. Наш нарід порівняв він до корабля, в котрім офіцирами себто провідниками є епископи. — Колиж на кораблі нема карности і залога не слухає офіцирів, то все піде на дно. — Хто усуває релїґію з життя народу, той його найбільший ворог і зрадник. — Церква дає нам ціль і підпору життя. — Народ без віри мусить загинути. До читальні вписалося 150 членів, між тим усі найсвідоміщі господарі, старі орґанізатори народнього руху, богато жінок, хлопців і дівчат. Ухвалено передплачувати „Нову Зорю“, „Правду“, „Наш Приятель“, „Світ Дитини“, „Місіонар“ і „Сільський Господар“. До виділу вибрано: Івана Ландяка, Івана Лопушняка, Ілька Приймака, Якова Ткачика, Стефана Польового, Івана Мельничука, Николу Приймака, Данила Тихоліза, Дмитра Кольбу, а головою читальні став місцевий парох о. Наконечний. По відспіванню кількох побожних пісень подякував о. Наконечний усім присутним за численну участь і візвав ще раз усіх людий доброї волі, щоб єдналися в Христіянській Орґанізації до великої і тяжкої праці, та висказав надію, що читальня буде гарно розвиватися на славу Бога і пожиток рідного народа. — Честь такому селу — нехай і інші підуть за його приміром.

Присутний.

ЛЬВІВ. (Панахида над гробом Пробудителя Галицької України — о. Маркіяна Шашкевича у Львові). 90-ту річницю появи „Дністрової Русалки“ відсвяткувала гр.-кат. Духовна Семинарія у Львові панахидою над гробом головного її автора о. Маркіяна Шашкевича на личаківськім кладбищі дня 7. падолиста о 3-тій годині по полудни. Панахиду відправили Всеч. о. о.: о. Ректор д-р Сліпий, о. Префект д-р Василик і о. Префект Малиновський. При відправі панахиди співав хор студентів богословії гр.-кат. Духовної Семинарії.

У стіп Пробудителя Гал. України о. Маркіяна Шашкевича зложили: Читальня українських студентів богословії Його іменн у Львові — вінець, а п. Малицька китицю квітів. В панахиді крім студентів богословії взяла участь й горстка світської інтелїґенції, а між ними й Голова Наук. Товариства ім. Шевченка, проф. д-р Кирило Студинський.

При кінці панахиди візвав студ. богословії Білоскурський в помінальній промові з рамени Читальні всіх присутних, а передусім членів Читальні укр. студ. богословії ім. Маркіяна Шашкевича так ревно наслідувати Спасителя людства — І. Христа в любови до свойого народа і посвяті для нього, як Його наслідував в своїм життю Пробудитель Гал. України — о. Маркіян Шашкевич.

САМБІР 14. падолиста. („Свято ощадности, — Заснування кружка УХО-ї, — Концерт в честь О. Кобилянської, — Відчит). Дня 10. ц. м. влаштувала Кооператива „Каса Народний Дім“ в Самборі т. з. свято ощадности, що відбулося в салі Бесіди. Явилося чимало духовної й світської інтелїґенції з міста і околиці, більшість селян і кілька пань. „Свято“ отворив п. радник **Т. Біленький** дуже гарним вступним словом, в якім підміс потребу фінансової сили і необхідність ощадности хоч би найменших сум. Відтак **п. д-р Юліян Гірняк,** дир. тов. „Ощадність“ у Львові, виголосив реферат про вагу економії, про її національне значіння та про конечність масової ощадности серед нашого народу. Подав також короткий начерк всесвітнього руху за ощадністю. Другий знаменитий реферат про ідею ощадности, її пропаґанду і орґанізацію тов. „Ощадність“ відчитав **п. М. Кисілевський** зі Львова. Прелеґент дуже добре збивав у своїм рефераті т. з. всезнайків, що злочинно шкодять ідеї ощадности. Оба реферати викликали в присутних повне зрозуміння і прямо захоплення ідеєю ощадности. Після дискусії вибрано місцевий комітет для пропаґанди і для збирання ощадностей. Чимало вписалося сейчас в члени збірниці. Належиться честь пп. Біленькому і Волянському за влаштування цього „свята“ ощадности.

11. ц. м. відбулася в нас на Бесіді довірочна нарада тутешних членів УХОрганізації, яку скликав **о. Лев Вань** для заснування кружка. Предсідником наради був Впр. **о. крил. Ф. Рабій,** місцевий парох, секретарем **п. Я. Майхер,** ст. прав. Після реферату о. Л. Ваня про ідею і завдання УХО-ї пішла довга, поважна дискусія, в якій виявилася щира симпатія присутних для нашої орґанізації. Слід піднести гарні виводи гімн. кат. **о. сов. С. Білинського,** який краснорічиво заокруглив реферат о. Ваня, відтак бесіду ветерана католицького руху в Самборі п. рад. **Т. Біленького,** дир. уч. жін. семинарії та навіяну сердечністю і католицьким почуванням промову гімн. проф. п. **А. Княжинського** і п. **І. Козбура** рад. окр. суду. При кінці відчитав о. Л. Вань резолюцію І. Зїзду УХО-ї, що відбувся 2. XI. у Львові; по короткій дискусії присутні на внесок о. Ваня ці резолюції одобрили. Відтак вибрано комітет і покінчено нараду. В нарадах взяло участь 18 найповажніших громадян з місцевої інтелїґенції, в тім 4 священиків і одна пані. Є найліпші вигляди, що заснований кружок сповнить як слід свою задачу, бо є чимало доброї волі й охоти до праці. Свою діяльність поширить кружок і на повіт, в якім, як відомо, радикали і сель-роби ведуть інтензивно свою аґітацію.

Заходом „Філії Союза Українок“ відбувся тут 12. XI. **ювилейний концерт** в честь **О. Кобилянської,** при участи Вп. п. **Одарки Бандрівської,** визначної співачки зі Львова. Гарний реферат про ідеали творчости ювилятки виголосила Вп. п. **Ляшецька.** Пописався також хор семинаристок під управою п. проф. **Барнича.** Спів п. Бандрівської і скрипкове сольо п-ни **М. Чижівної** всім дуже подобалися. Захоплююча була деклямація п. **Я. Барничевої,** б. артистки укр. театру. Публики розмірно було на жаль замало. Дохід з концерту призначений на ювилейний дар для письменниці.

З рамени місцевого кружка УХО-ї виголосив о. Лев Вань в неділю 13. ц. м. реферат, п. з. „Рятуйте душу народу!“ в салі Бесіди для ширшої публики, між якою чимало було учеників і учениць сер. шкіл.

ГЛИНЯНИ. (Панахида за поляглих). Память поляглих героїв відсвяткувало наше місточко великою панахидою в дни 6. падолиста ц. р. По відправленню Служби Божої в місцевій церкві станули до панахиди Впр. о. дек. М. Садовський, о. Я. Костишин — парох Балучина та о. Р. Ганас — місцевий сотрудник.

Кругом висипаної на середині церкви могили, у яку вкопано березовий хрест з терневим вінцем, станула зі свічками місцева інтелїґенція та велика маса вірних цілого місточка.

В часі панахиди виголосив проповідь о. Роман Ганас на тему культу поляглих за свій народ та зєдинення усіх сил нації у продовжуванню ідеї-волі, за яку впало стільки тисяч молодих людей.

Вечером відбулася в місцевій читальні скромна Академія в честь поляглих героїв..

Кореспондент **УХО.**

РИМ. (Свячення першого епископа Японця). Дня 30. X. ц. р. висвятив Папа о. Януарія Гаясака в церкві св. Петра в Римі на епископа міста Нагасакі. Торжество вийшло дуже величаво. Крім Кардиналів і представників ріжних держав прибуло багато інших духовних і світських достойників. Співсвятителями були митрополит з Токіо Олексій Шамброн і Настоятель паризьких Загр. Місій архіеп. Жан Гебріян. 31. X. принимав нового епископа у себе франц. амбасадор Дульсе. Зі запрошених гостий були там між іншими ліонський кардинал Морен і бельґійський амбасадор Ван Інерсель. В кілька днів опісля приняв Св. Отець на авдієнції около 200 визначних осіб, які підпомагають католицькі місії. Між ними був також еп. Гаясака. Св. Отець заявивши з приводу його свячень свою велику радість і з великим признанням висказався про повну самопосвяти працю кат. місіонарів. В товаристві Кард. Ван Россума приступав Св. Отець до кожного з присутних, а всі вони були знані Йому особисто. На кінець авдієнції, що мала дуже торжественний характер, Св. Отець уділив Ап. Благословення всім присутним і тим, що трудяться для поширення Христового Царства.

ВІННІПЕҐ. (КАНАДА). (Гостина Ап. Делеґата в канадийських Українців). Українці міста Вінніпегу мали нагоду дня 18. жовтня витати у своїх церквах Апостольського Делеґата Впреосв. Андрея Казуля. Прокатедральна церква св. Володимира і Ольги і церква св. о. Миколая були чудово прибрані, а кількатисячна товпа народу, що не могла втиснутися до середини церков, заняла вулиці довкруги. Ап. Делеґат прибув у товаристві архіепископа Синота і численного священства латинського обряду. В дверях прокатедри привитав Достойного Гостя в англійській мові ген. вікарій Впр. і Всеєв. о. П. Олексів, і серед співу впровадив Його до церкви. По короткім богослуженню, Апост. Делеґат промовив до вірних горячо, зазначивши, що Українців знає він як людей побожних і льояльних до св. Церкви і такими повинні позістати вони і в будучности бо тільки це є певною запорукою успішної відбудови Укр. Держави. Не менше сердечне приняття дала Йому і церков св. Николая, де Впр. о. ігумен Филипів зі своєю школою і вірними оказали любов і привязання до Представника Його Святости.

В пятницю вечером Достойний Гість в товаристві о. ген. вік. Олексіва виїхав відвідати найкращу і найбільшу українську колеґію св. Йосифа в Йорктоні, де питомці своїм привитанням зробили Йому немалу несподіванку. У своїй бесіді до студентів говорив, що мають бути добрими канадійцями з українською душею. Відвідав монастир наших о. о. Редемптористів і подивляв їх незвичайні успіхи на церковнім полі. Українці в особі Апост. Делеґата, побачили приятеля українського народу. Все і всюди цікавився він справами укр. народу і з його бесіди можна було побачити, що наші справи досить добре знає.

Жертви

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі“ зложили:

Микола Бараньчук, Зборів, 20 зол.; гр.-кат. Уряд парохіяльний в Печеніжині 47 зол.; Кат. Т-во Укр. Дівчат ім. св. Йосифа у Львові 7 зол. 50 сот.; п. Я. Кульчицька у Львові 4 зол.

На пресовий фонд „Нової Зорі“:

о. Іван Титар, парох Ганчової — 2 зол., о. Олександер Стеранка, парох Гладишова — 3 зол.

На українських інвалідів:

о. Антін Онуферко в Скалаті, збірка в скалатській церкві з нагоди богослуження в день 1. листопада в сумі 36 золі 95 с. Гр.-кат. Уряд парохіяльний в Печеніжині (збірка) 80 зол.

На Місійний Інститут оо. Василіян в Бучачі зложили:

Гнат Федечко і Марія Богданович, Дворищі 4 зол.; Іван Свищук, Зелена 2 зол.; о. Юліян Шуплат, Ліско 2 зол.; Софія Вітоско, Городок Яг. 1 зол.; Марія Когут, Обертин 1 зол.; Марія Матковська 1 зол.; Іван Вудорович, Чортків 1 зол.; Ольга Криворучка 50 с.; Методій Криворучка 50 с.; Текля Гребінська 10 с.; о. Кубасевич

Дмитро 5 зол.; Катерина Матковська, Озеряни 10 зол.; Никола Луцик, Якубівка 2 зол.; Катерина Луцик 2 зол.; Стефан Кленик, Носів 1 зол.; Марія Надбережна 1 зол.; Оленка Надбережна 1.50 зол.; Лавро Кулій, Біла Чорт. 1 зол.; Паранька Кулій 1 зол.; Марія Конистюк 1 зол.; Семань Микуляк 1 зол.; Микола Микуляк 1 зол.; Апостольство Молитви, Біла чорт. 10 зол.; Василь Непін, Переволока 1 зол.; Стефан Кость, Курдибанівка 2 зол.; Григорій Вацик 2 зол.; Володимир Білинський 50 зол.; Винницький Петро 1 зол.; Крушельницький Михайло 1 зол.; Крушельницька Юліяна 1 зол.; Думановська Софія Петликівці ст. 1 зол.; Керничний Йосиф 1 зол.; Котовіс Яким 1 зол.; Котовіс Марія 1 зол.; Скотницька Юстина 1 зол.; Винничин Анастазія 1 зол.; Рибак Христина 1 зол.; з Викова по 1 зол.' о. Теодор Серединський, Меланія Серединська, Іванна Серединська, абсольвентка, Василь Матвейко, Анастазія Матвейко, Анна Матвейко, Магда Муріи, Ксеня Стисло, Іван Маланчук, Марія Маланчук, Марія Ярош, Анна Головецька, Катерина Гливка, Іван Поліцак, Ксеня Тенюх, Магда Краснопольська, Евфрозина Поліцак, Марія Москалік; з Плешевич по 1 зол.: Магда Кровніцька, Евфрозина Матвієв, Павліна Матвієв, Мартишка Пелагія, Магда Стабрин, Анна Попович.

З українського життя.

Науковий Збір Б. Н. Т.

Дня 11. листопада відбувся в митрополичій палаті у Львові науковий збір дійсних членів Богословського Наукового Товариства. Явилися з малими виїмками місцеві члени, а з позамісцевих о. д-р Мастюх. Приявний на зборі був також канадійський Епископ Преосвящ. Будка.

Голова Товариства о. Ректор д-р Й. Сліпий отворив Збір і при тій нагоді вручив Їх Преосвященству Митрополитові грамоту почетного члена БНТ., заявляючи, що се буде честю для самого Товариства, якщо Високопреосвящ. Митрополит зволить приняти ту ознаку почитання і вдячности за ті великі жертви, без яких БНТ. не моглоб так розвинути своєї діяльности, як вона представляється під теперішню хвилю. Заразом упросив Впреосв. Митрополита, обняти провід наукового збору.

Першою точкою був дуже займаючий і всесторонно оброблений реферат п. д-ра Ярослава Годинського про Нікейський Собор в памятниках давньої України від перших часів християнства аж по кінець XVIII. ст.

Дальше слідував вибір нових дійсних членів на предложения поодиноких секцій. Одночасно вибрано дійсними членами: п. радника Романа Ковшевича і о. Йосафата Скрутня Ч. св. В. В., а о. д-ра Василя Василика членом кореспондентом.

Найбільше заінтересования і дуже оживлену дискусію викликало питання про основання у Львові *Гр.-кат. Богословської Академії*. Проект статуту цеї майбутньої Академії вже випрацьований головою Товариства о. д-ром Й. Сліпим.

Майже всі приявні забирали в тій важній справі голос і виказували велику вагу а і конечність такої у нас установи. По вичерпуючій дискусії науковий збір ухвалив одноголосно передати справу основання Богословської Академії до дальшого розглянення справи преосв. Митрополичому Ординаріятови.

На кінци забрав слово Преосв. Еп. Будка, висказуючи свою радість з розвою Товариства. Піддав також думку, щоби БНТ. навязало тіснішi зносини зі Сходом а в своїх научних працях узглядинило також дуже важне на наші часи суспільне питання.

Конференція членів Т-ва „Пер. Еп. Помочі".

Управа V. секції Т-ва Перемиської Епархіяльної Помочі скликала на день 15. листопада конференцію членів.

На ту конференцію прибуло около 60 священиків майже з усіх сторін розлогої Перемиської Епархії між ними 18 деканів. В конференції взяли також участь оба наші Перемиські Епископи і Впр. оо. Крилошане Перемиської Капітули.

По отворенню конференції і виборі президії, до котрої увійшли о. крилош. Гриник як предсідник а о. Черкавський як секретар, голова V. секції о. декан Марінович відчитав гарно оброблений і глибоко обдуманий реферат про *„конечну потребу продовжування богословського образования для священика"*.

Сей реферат так дуже актуальний під нинішню пору викликав незвичайно оживлену дискусію. Около двайцяти бесідників забирало голос. Дискусія розвивалася в двох напрямах: одні звертали увагу на се, як правильно можуть в душпастирстві заняті священики продовжати свої богословські студії, а другі підчеркували потребу, ознайомитися з тими ділянками душпастирської праці, які повстали в теперішних повоєнних часах.

В дискусії не поминуто ні одної актуальної справи. Говорено про підготованне священика-душпастиря до участи в політичних, суспільних а і економічних питаннях нинішної доби. Особливо підношено вагу всесторонного обзнакомлення зі суспільним питанням. Порушувано також акцію УХОрганізації і її видавництв, небезпеку православя і сектанства, та поборювання большевицьких напрямів.

Не поминено і особливо пекучої справи Перемиської Епархії. Присутні з обуренням напятнували плитний пасквіль п. Р. Гамчикевича і висказали думку поручити відповідним людям дати авторови пасквілю належну відповідь.

Висновком дискусії були многі предложения і внески. І так між иншими ухвалено відновити справу деканальних та парохіяльних богословських бібліотек, жадано частійших сходин з відповідно підготованими рефератами, а також час від часу уладжування дво- або тридневих научних курсів на теми практичної душпастирської праці. Поставлено також бажання до редакції „Нової Зорі", щоби вона впровадила бібліографічну рубрику, де поміщувалаб найновійші твори й видання богословських творів на нашій і чужих мовах, особливо з области практичного богословія, щоби священики орієнтувалися в новійшій літературі і могли набувати собі потрібні книжки як для себе так і для деканальних бібліотек.

Конференцію закінчив промовою Преосв. Еп. Йосафат Коциловський. Вперед висказав свою радість що так много священиків взяло участь у сходинах та що так однодушно під проводом своєї Єрархії та з Впреп. оо. Крилошанами обговорювали пекучі актуальні справи. Дальше підчеркнув конечну потребу для священиків-душпастирів продовжування богословського образования, а як основу і конечну умовину поставив те, щоби кождий священик закупив найпотрібніші підручники зі всіх галузей богословських наук, як добру догматику, моральну, пасторальну, право і пр. Така особиста бібліотека священика є в продовжуванню образования конечнійшою і важнійшою як деканальні бібліотеки.

Заохотив також Владика всіх до поширення УХОрганізації та нашої католицької преси.

Конференція викликала у всіх приявних миле вражіння і заохоту до дальшої праці та виявила конечну потребу організації. Вона заразом була дуже гарним доказом свідомости й активности духовенства Перемиської Епархії.

ОПОВІСТКИ

Подається отсим до відома, а рівночасно запрошується членів

Філії Т-ва охорони дітий і опіки над молодіжю в Добромилі

на Загальні Збори, які відбудуться дня 20. листопада ц. р о 3-ій год. в салі Народнього Дому в Добромилі. Порядок зборів звичайний. В разі браку комплету відбудуться Збори пів години пізнійше без огляду на число присутних. **Виділ Філії Т-ва.**

Студентству до відома!

В неділю, дня 20. листопада ц. р. о год. 4 попол. відбудуться в домівці Марійського Т-ва Молоді (Сикстуська 39. А. партер на ліво) чергові сходини Української Христіянської Студентської Організації зі слідуючим порядком денним:

1. Реферат тов. І. Гладиловича п. з. „Релігія і політика".
2. Дискусія.
3. Справи організаційні і евентуалія.

Гостям раді. Всіх членів організації просить о обовязкову участь у сходинах.

Управа УХСО-ії.

Згідно з припорученням Еп. Ординаріяту в Перемишлі заряджено **на потерпівших від повені** збірку в Якубовій Волі (пов. Дрогобич). В церкві зібрано 46 зол., а крім того в селі зібрано 16 кірців бараболь і 3 кірці жита. Все зібране мало бути зложене в ОО. Василіян у Дрогобичі, котрі через недостачу місця відразу віддали розподіл Повіт. Союзові Кооператив. Це подає до відома інтересованим **Гр.-кат, Уряд парохіяльний в Якубовій Волі**.

9. XI. 1927.

НОВИНКИ.

Вломи до українських інституцій у Львові. Львівські злодії рішилися попробувати щастя також і в українських інституціях. Попробували спершу в склепах „Маслосоюза". Там, правда, не дуже обловилися, бо от у склепі „Маслосоюза„ в Ринку, в каменицї „Просвіти" вкрали дрібними яких 100 зол. тай масла на 300 зол. Зате краще обловилися в Центросоюзі при вул. Зіморовича ч. 20. Злодії розбили дві огнетревалі каси й забрали 14 тисяч зол. і 400 долярів. В касі були також рос. рублі, українські гривні та польські марки. Цікаве, що гривні подерли злодії на шматки. Забрані гроші й огнетревалі каси були обезпечені від влому й Центросоюз не матиме ніякої втрати.

Ураган на Підкарпатю. В минулому тижні дня 9. падолиста зірвався на части Підкарпаття ураган, що наробив чимало шкід. **В Бориславі** позривав електричні дроти та ушкодив копальні. Невподалік Борислава згоріло **с. Улично. В Самборі** в магістратському домі обірвалася стіна наслідком урагану й убила селянина й селянку, а іншого селянина потовкла важко. Вбила теж одного коня. Із вівторка на середу в часі урагану згоріло сливе все село **Вільшаник, а між Добромилел і Коростенком** згорів ліс.

Приловили вкрадене срібло англійського посольства в Петербурзі. В Ризі задержали велику паку срібла, що його в 1917 р. вкрали були більшовики в англійському посольстві в Петербурзі. Виявилося, що цей ладунок срібла прибув у Ригу з Радянщини на ймення рижського купця Карліна, який купив це срібло в якійсь радянській установі. Ладунок був заставлений у латвійському банку й чомусь мав бути проданий на ліцитації. Коли експерти оглянули річи, виявилося, що їх вартість куди більша від оцінки. В одній скрині найшли срібний сервис із англійським гербом і англійською пробою. В другій скрині найшли чайний порцеляновий сервис із ініціялами царя Олександра І. та інше. Англійське посольство в Ризі звернулося до міністерства зовнішніх справ і воно наложило арешт на всі ці річи.

Страшна катастрофа на морі. В віддалі 60 англійських миль від Бомбаю затонув у часі бурі пароплав „Тукаран", що вдержував прибережну комунікацію. Із загального числа 142 подорожних, що були на пароплаві, ледво 7 могло вирятуватися.

Землетрус у Чілє. Дня 16. ц. м. рано в год. 2·25 (9 перед пол. по середньо-европейському часові) в дчули в Сантіяго де Чілє сильний землетрус, що трівав біля одної хвилини. Багато будинків ушкоджених. Про втрати в людях покищо ніщо не відомо.

Страшний взрив газу в Пітсбурзі. Дня 14. падолиста в Пітсбурзі (Америка, Пенсильвенія) склався катастрофальний взрив газового резервоару в міській газівні. Взрив був такий сильний, що все місто засипало залізними відломками резервоару. У місті 650 ранених і до 50 убитих. Причиною катастрофи мабуть необережне обходження з газовим полумям робітників, що направляли резервоар. Усі довколичні фабрики завалилися. Думають, що число жертв збільшиться по докладному обчисленні. Тенк містив 5 міліонів куб. них стіп газу. Взрив спричинив перервання телєфонічних полученъ у місті та зіпсуття руропроводів каналових і водних. Вода залила деякі вулиці. Між раненими є 200 тяжко ранених.

Наукова вартість дарвінізму. Від кількох місяців ведеться в Англії ожившлений спір про наукову вартість дарвінізму між католиками Hilaire Belloe і O. K. Chesterton а славним письменником G. K. Wells і Arthur Keith, видавцем наукового природописного часопису „Природа“. Оба католицькі автори виказали, що ані Wells, ані Keith не знають найновійших біольогічних творів Vialette'a, що перечать дарвінізм. Дискусія закінчилася цілковитою поразкою оборонців дарвінізму.

Присилайте передплату на „НОВУ ЗОРЮ“.

Бібліографічні замітки.

(В тій рубриці починаємо на бажання П. Т. Читачів містити показчик книг і видань, що хоч не надіслані до нашої Редакції, проте для загалу наших Читачів, головнож для Всч. Духовенства представлятимуть науковий інтерес).

БОГОСЛОВІЯ. Науковий тримісячник. Видає Богословське Наукове Товариство у Львові. Т. V. 1927. Кн. 1.

Зміст. Еп. Йосиф Боцян, посмертна згадка, — Dr. Josephus Slipyj — Num Spiritus Sanctus a Filio distinguatur, si ab eo non procederet? (cont. sequitur) о. д-р В. Василик — Про літургію св. Івана Золотоустого. о. д-р Андрій Іщак—Унїонні і автокефальні змагання на українських землях від Данила до Ізидора. Огляди і оцінки. Вибрані питання: Авреліи Пальмієрі —18. X. 1926 (о. А. Іщак) Всячина. — Хроніка. Богословське Н. Т-во. Книжки і часописи.

Змістки. 2—3: о. д-р Йосиф Сліпий: Кілька дат з першої половини життя луцького епископа Йосифа Боцяна. о. пралат Л. Куницький: о. д-р Й. Боцян як ректор Духовної Семинарії. о. д-р Мирон Горинкевич: о. д-р Йосиф Боцян на холмській і волинській Україні в 1917 р. о. Юліян Дзерович: Огляд письменницької діяльности еп. нос. Боцяна. о. Іван Рудович: Еп. Йосиф Боцян як громадянський діяч. о. Іван Рудович: Погляд на історію луцької епархії. о. д-р Андрій Іщак: Унїонні і автокефальні змагання на українських землях від Данила до Ізидора. — Огляди і оцінки. — Вибрані питання.— Богословське Наукове Товариство.—Всячина.—Хроніка.—Книжки і часописи.

P. Dr. Erhard Schlund O. F. M.: Um die Seele des Akademikers. Religionspsychologisches und Pastoraltheologisches zur Hoschchulseelsorge. 60 Seiten. (Flugschriften aus dem C. V. Neue Folge, Heft 5). Gescheftsstelle der Academia, München, Promenadeplatz 16 B, 1927. Kart. Mk. 1·50. — Автор цего твору є творцем і провідником найбільшої студентської організації в Німеччині. Пише на основі практики і психольогічної підготовки про важку справу дуспастирства серед молодечої інтеліґенції—студентства. Є це перший того рода твір і як такий заслугує на увагу всіх що цікавляться поступом релігійної думки.

Literarischer Ratgeber des Borromäusvereines (Бон, 1926, 9-тий наклад, ціна в оправі 7 марок 50 ц.).

Сей порадник для католицьких бібліотекарів у Німеччині може віддати добру прислугу нашим перекладачам і популяризаторам. В тім творі поручені не тільки найліпші праці літератури німецької, але також англійської, французької, італійської, еспанської, флямандської, скандинавської й деяких словянських.

„Vorgeschichte, Geschichte und Politik der deutschen Zentrumspartei“ (1815—1914) von Justizrat Dr Karl Bachem.

Сей великий твір обрахований на вісім томів (кождий около 450 ст. в ціні 25 нім. марок). Досі появилися три томи. Третий том представляє т. зв. культурну боротьбу в Німеччині. Весь той твір, се дуже цікаве жерело пізнання католицької політики в Німеччині.

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 2—15

НЕБАРОМ вийде 3-є число багато ілюстрованого популярно-наукового часопису „ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“ Т-во „Просвіта“ не жалюючи ніяких вкладів дає своїм читачам так багатий матеріял, що передплатником часопису повинна стануги кожна жива установа й кожна жива одиниця. Тому спішіть з передплатою, не наражуйте Товариства на непотрібну втрату, дайте можність усталити висоту накладу. Передплата на 3 місяці — 5 зол., на 6 місяців — 9 зол., на рік — 18 зол. — Адреса: Т-во „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10/II.

УЖЕ вийшов з друку Реферат на Свято Пісні: Д-р Іван Брик „Чужі про Українську Народню Пісню“. Замовляти в Т-ві „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10. Ціна враз з пересилкою один золотий. Гроші можна надсилати чеком, переказом або почтовими значками.

Д-р ІГНАТІЙ ЛЄВЕНГЕК, в недугах мочевих органів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5.
Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.
55 1—10

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаека у Відні
Д-р Л. Александрович
Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані
Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75,
30 4-12

АДВОКАТ
Д-р Володимир МУРОВИЧ
відкрив з днем 1. падолиста с. р.
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
в ЗАБОЛОТОВІ.
44 **при Зелізничій вулици.** 2—3

Замовляйте наші видання: „ОСНОВИ СОЦІОЛЬОГІЇ“ Ціна 2 зол. 80 сот., „СВІТИЛА СХОДУ“ 3 золоті і „ЖИТТЯ СВЯТИХ КИРИЛА і МЕТОДІЯ“, ціна 1·60 зол.

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ
для священників!
- поручає - **Й. ЗІХЕР, - ЛЬВІВ, -**
ФАБРИКА **Капітульна 3,**
(напроти Катедри).
Також: камізельки, светери, білля Єгера, рукавички і панчохи. 57 1-10

ПРОТЕЗИ
РІЖНОРОДНІ апарати і горсети ортопедичні найдоскональшої конструкції виконує
Механічно-ортопедичне заведення
Иосифа Міттленера
Львів, ул. Пекарська ч. 1.
Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.
29 Ціни низькі, обслуга швидка. 4-6

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ,
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ,
МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.
Власна робітня таніцерсько-декораційна
С. ВАЙС, Львів, Коперника 5.
Тел. 47—19, 39 3-10

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники. **„ДОБРА КНИЖКА“, — Lwów, skr. poczt.**

МАГАЗИН СПЕЦІЯЛЬНИХ МЕБЛІВ
власного виробу
ФИЛИП ТАННЕНБАВМ
Робітня: **Львів, вул. Я. Германа 7.**
Продажа: „ „ **Собеського 9.**
На складі готові меблі, таніцеровані залізні ліжка, також спальні, їдальні і бюрове уладження на догідних умовах.
28 4—4

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни.
21 5—20

МАШИНКИ до мяса, мігдалів, маку, млинки до кави, кухонна посуда у великім виборі 10 прц. дешевше поручає
К. ТОЧИСКІ
Львів, вул. Кохановського ч. 1.
35 3—4

ВЗУТТЯ, ОДЯГИ,
ПАЛЬТА — ФУТРА до дороги — БУНДИ — КУРТКИ — СНІГІВЦІ — СКАРПЕТКИ — ПАНЧОХИ — КАЛЬОШІ — КОЦИ — ДЕРКИ — БАРАНИЦІ — ДАМСЬКІ ПЛАЩІ
38 3-3
Л. Т. СКЖИПЕК
ТЕЛ. 44—70. ПАСАЖ МІКОЛЯША.

МАШИНКИ ДО МЯСА, кави, маку і т. п. Замки, Колодки, Пили, Ремісниче приладдя, Окуття будівельне і всякі залізні товари продає о 30% дешевша як усі
І. С. БЕРГЕР Львів, Сикстуська 32.
36 3—4

Елеґантні і тревалі **ГОТОВІ ФУТРА** **ЗІНҐЕР і АПІСДОРФ** ГУРТОВА І ДЕТАЙЛІЧНА ПРОДАЖА.
Львів, Рутовського 21. — тел. 46-41. 40 3-5

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2.
23 5-10

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих
найліпше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**
Львів, вул. Леґіонів 9. 56 1-10
Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. Телефон 40-11.
33 3—10

І. ДРЕКСЛЕР і СИН
Централя: Львів, пл. Капітульна 2., тел. 13-17
Філія: Новий Санч, Ринок ч. 23., тел. 172
РОБІТНЯ і СКЛАД
КОВДЕР, МАТЕРАЦІВ, ПОДУШОК,
БІЛЯ дамського, мужеського і на постіль.
Полотна, шифони, скатерті, ручники, хустинки, зефіри, перкалі, бархани, вуалі, коци, килими, хідники, фіранки, капи, дрелихи, плєди, сінники, піря, волосань.
4—4

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ У. Х. О.
ЖИТТЯ СВЯТИХ
КИРИЛА і МЕТОДІЯ
написана Преосвященим Діонізієм Ніярадієм гр.-кат. епископом Крижевацьким (Югославія).
Життєпис цих Великих словянських Апостолів повинен знати кождий Українець і Українка.
Книжочка написана дуже займаючо і приступно.
Замовляйте до бібліотек читальняних, парохіяльних і домашніх.
Ціна тільки 1 зол. 60 сот., з почтовою порученою пересилкою 2 зол.
Замовляйте на адресу:
АДМІНІСТРАЦІЯ „НОВОЇ ЗОРІ“
Львів, вул. Саліґи, ч. 26.

ДІРАВИЙ ДАХ
спричнює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЕКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства -консервують дахи.-
Роботи виконує **„ВІДНОВА“**
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172.
31 4-6

ЗЕМЛЯКИ! ПІДПИРАЙТЕ РІДНИЙ ПРОМИСЛ!
ФАБРИКА ЦУКОРКІВ і ПОМАДОК
„ФОРТУНА НОВА“
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 23.
СКЛЕП: РУСЬКА 1.
ПОРУЧАЄ СВОЇ ВИРОБИ. 3-6

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають 19
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Догідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. —7-10

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 3-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09
ЛЮДВИК ҐЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30-32.

„ОЛЬКА“ 47 7—15
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі“

ФУТРА дамські і мужеські,
гарнітури і верхи до футер
41 поручає 3—5
МАҐАЗИН ФУТЕР
Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.
Приймає футра до перехования на літо.

Власний склад і робітня!
„ЛІТУРҐІЯ“
Львів, вул. Коперника ч. 9.
телеф. 47-55.
поручає по приступній ціні
ВСЯКУ ЦЕРКОВНУ УТВАР
фелони, образи, фіґури, прапори та ВЕРТЕПИ.
49 Цінники даром. 2-3

Кружлівки оригінальні **„ALFA-LAVAL“**
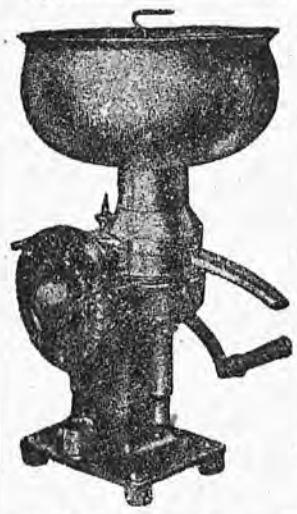
МАСНИЧКИ оригін. „Alfa-Laval“
ВИҐНІТАЧІ оригін „Alfa-Laval“
АПАРАТИ ҐЕРБЕРА оригін. „Alfa-Laval“
Всі инші машини і молочарські приладдя поручає на догідних услівях
ПРЕДСТАВНИЦТВО і ГОЛОВНИЙ СКЛАД
ГЕРМАН ЛЯНДЕС
ЛЬВІВ,
ул. Городецька ч. 54., тел. 28-05.
32 3—3

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
17 Поручає: 8—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

Фабрика пильників **І. МОНЧИНСЬКИЙ**
Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає ПИЛЬНИКИ до насікання і замовлення на нові. 53 1-25

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з піря . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛЬ **А. Пєтрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 5—10
26

90 літ істнуючий фабричний склад
під фірмою 20 4-6
І. ВАЛЛЯХ і СИН
Львів, Ринок 33. Телефон 47—16.
поручає СУКНА і вовняні товари на біжучий сезон величезний вибір новостей краєвих і оригінальних англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші на дамські плащі.
КОЦИ НА КОНІ і ЛІЖКА.
Товар добірний! Ціни низькі!

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

Ч. 47. (98.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 27. листопада 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Львів Сапіги ч. 26. I. пов

Konto pocz. Kraków ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол. За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

LWÓW Чарнецького 24. N.T-во ім. Шевченка /бібліотека/ № 23.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Кріза інтеліґенції. — В обороні права нації на рідну школу. — З церковно-релігійного життя. — Збори У. П. Т-ва (Докінчення). — Дві „Вистави української книжки і преси". — Україна в Радянському Союзі (фейлетон). — Політичний огляд. — Про обнову львівської Успенської церкви. — Огляд часописів. — Оповістки. — Допис. — Новинки. — Нові книжки і видання. — Жертви. — Оголошення.

Кріза інтеліґенції.

Подебради, 20. XI. 1927.

Кріза інтеліґенції належить до модних питань. Немає країни, деб на цю тему не дебатувалось, при чому цікаво зазначити, що особливо люблять говорити про кризу інтеліґенції в тих країнах, які не посідають великої традиції політичного чи державного життя, країнах, які лише після Великої Війни набули незалежність або йдуть по шляху добутися її. Сюди можна віднести Польщу, Чехословакію чи то Західну Україну або еміґрації російську та українську.

Це явище зрозуміле, бо роля інтеліґенції в т. зв. національних рухах є загально відома. Алеж становище цієї соціяльної ґрупи змінюється в основі з моменту зреалізування національних ідеалів у зматеріялізованій формі державної орґанізації. Примат абстрактної ідеї мусить в більшости випадків уступити місце вимогам економіки, матеріяльним вимогам продукуючих ґруп населення, А це в свою чергу веде і до переоцінки ролі інтеліґенції, як такої, навіть до піддачі сумнівови самого факту її існування, як окремої ґрупи, маючої свої спеціяльні завдання.

Президент Масарик зачепив цю тему в промові своїй в день „свята державної незалежности".

„Ми (чехи) є народом трудящих, селян, робітників і т. зв. інтеліґенції. Цими двома словами „так званої"—без сумніву хотів вказати, що частина інтеліґенції, яка стоїть поза т. зв. трудящими — уявляє собою окрему клясову ґрупу і власне ця ґрупа переживає кризу. Завдання інтеліґенції в життю чеського народа було дуже важливе—ця інтеліґенція з часів початку відродження була культурним та політичним вождом народу. З розповсюдненням освіти весь народ став інтеліґентним. Поліпшення економічного та соціяльного становища селян і робітників зробило їх свідомими. Але це ще не має означати, що місія інтеліґенції в республиці і народі є закінчена. Її завдання полягають в глибшій освіті, в оцінці дійсного стану народу та держави, в определенню шляху розвитку країни та Европи—в здоровій та практичній політичній програмі.

І власне в ухиленню від такої програми бачить Масарик кризу „так званої" інтеліґенції. Він докоряє їй в непрактичности, утопізмі, зайвому розбиттю та пересадному індивідуалізмі. Вже тепер кождий інтеліґент бажавби мати свій часопис та партію.

Одідичений лібералізм, який лежить в основі політичної та культурної програми інтеліґенції в Чехії тай скрізь по інших країнах — потрібує ґрунтовного виправлення. Іншими словами — теоретичному думанню та політичній роботі інтеліґенції потрібні нові основи. Інакше т. зв. інтеліґенція—буде плентатися за робітниками і селянами, які без дипльомів добилися рішаючого голосу в управі державою.

Такі приблизно думки президента-фільософа. Основне в його словах — це сконстатування факту, що окремі продукуючі кляси — селяне і робітники мають свої інтеліґентські ґрупи, які стоять на послугах політичних орґанізацій цих клясів, партій соціялистичних та аґрарної. Буржуазія чеська має свою інтеліґенцію в народньо-демократичній партії, яка до цих пір не може помиритися з тим, що не одна лише вона представляє політичну та національну думку чеського народу. Звідси нещасна „партія праці"—яка, бажаючи традиційно бути „з народом"—не рішається назвати себе соціялістичною, разом з тим рішуче відмовлюючись від т. зв. „буржуазії"... Дійсно траґедія. Авторитет страчений, бо кожна кляса, маючи власну продукційну базу—не визнає за інтеліґенцією клясового заінтересування; з другого боку фатальна залежність не маючої власного матеріяльного ґрунту ґрупи від инших ґруп, що такий ґрунт мають—веде до того, що одинока підстава — моральний авторитет — дійсно губиться.

Це неминучий наслідок процесу, який В. Липинський назвав імям „клясократизації". Кожда кляса вироблятиме свою провідну ґрупу, свою інтеліґенцію, що не відриваються від неї—посідатиме і матеріяльну базу і моральний авторітет. Решта фахової інтеліґенції знаходитиме собі місця, як технічний апарат держави, а та частина її, яка посідає нахил до творення ідейних цінностей і творить власне інтеліґенцію, як окрему катеґорію.

А Церква — це та орґанізація, яка в першу чергу далаб цій інтеліґенції належний моральний авторітет, як ґрупі матеріяльно не звязаній ні з одним із клясів. Цей процес неминучий.

О. Б.

В обороні права нації на рідну школу.

Після всесвітної війни і визвольного зриву українського народу — боротьба за долю нації йде далі. Тільки замісць боротьби на кулі й баґнети йде не менше завзята і в наслідках переважна боротьба культурна, боротьба за душу молодого покоління. — Річ природна, в першу чергу йде боротьба за школу. Бо в чиїх руках школа, в того руках і ключ до майбутнього нації.

За вісім літ приналежности західно-українських земель до Польщі стратили Українці кругло 3.000 українських шкіл, які спольонізовано чи зутраквізовано.

Ми мусимо всі ті школи відзискати! Нашим обовязком є подбати, щоби всюди по містах і селах повстали українські школи з українським учительством, де тільки є законом приписане число українських дітей. Шкільний закон з 31. липня 1924 р. дає змогу домагатися того. Використаймож цей закон!

Тому в кождому повіті мусить повстаги рухливий Повітовий Комітет для наладнання й переведення шкільного плебісциту. В кожній громаді (місті, місточку й селі) повстануть Місцеві Комітети, які подбають про своєчасне внесення шкільних декларацій. Кожда свідома громада подбає, щоби шкільні декларації внесли також менше свідомі сусідні села. Шкільні декларації вносити по змозі негайно на руки шкільних повітових інспекторів (за посвідкою чи поручено почтою), а найдалі до 31. грудня 1927 р.

Поучення (брошурка В. Целевича п. з. „Про нові шкільні закони" — ціна 50 сот.) і шкільні декларації (по 3 сотики від штуки) висилає на бажання в усякій скількости книгарня „Рідної Школи" у Львові, вул. Руська ч. 3.

Всяких інформацій уділяє Правна Оборона при „Рідній Школі" у Львові, Ринок ч. 10, куди слід слати повідомлення з місць і повітів про склад плебісцитових комітетів, про кожночасний стан плебісцитової акції та її успіхи, а зокрема своєчасно про перепони, щоби був час поробити у компетентних чинників відповідні заходи для їх усунення. До цеї великої, збірної і в наслідках переважної праці закликаємо всіх Громадян (-нок) без огляду на професійну, партійну чи релігійну приналежність, бож доля дитини є для всякого дорога. Зі завзяттям, незломною волею і вірою в перемогу ставаймо в лави борців за нашу слушну справу. Нехай не найдеться між нами байдужих і недбалих! Памятаймо, що закони писані для тих, котрі вміють постояти за своє право і його вповні використати. Ми-ж народ живий, молодий, — що хоче жити і буде жити!

У Львові, дня 18-го листопада 1927 р.

За Головну Управу „Рідної Школи":

Ілля Кокорудз вр. голова. Михайло Струтинський вр. секретар.

З церковно-релігійного життя.

КОНФЕРЕНЦІЯ НАШОГО ВПРЕОСВ. ЕПИСКОПАТУ.

Як подають „Львівсько-Архіепархіяльні Відомости“(з 15. XI. під ч. 105 орд.), дня 29. листопада ц. р. зачнеться у Львові конференція, на яку запрошено всіх Епископів і Апост. Адміністраторів нашого обряду.

В конференції тій візьмуть отже участь кромі всіх чотирох Впреосв. Владик наших краєвих Епархій, також наші Єрархи зпоза границь нашого краю, а саме: Впреосв. Діонизій Ніяраді, Епископ Крижевацький (Югославія), Впреосв. Петро Гебей, Епп. Мукачівський (Ч. С. Р.) і Впреосв. Павло Гойдич, Ап. Адміністратор пряшівський (Чехословаччина), Впр. о. Климентій Злепко, Апостольський Адміністратор в Румунії, Впреосв. Никита Будка, Епископ Канадійських Українців і Впреосв. Василь Такач, гр.-кат. Епископ у Зед. Державах Півн. Америки. (Тільки Впреосв. Константин Богачевський через дуже важну перешкоду не міг прибути на конференцію.)

Митрополичий Ординаріят у Львові поручає у згаданім ч. „Л. А-Е. Від.“ всім священикам, щоби в неділю 27. ц. м. до мирної і сугубої ектенії додали молитви о призвання помочі св. Духа і на проповіди заохотили вірних до молитов о благословенство Боже і успіх нарад.

Зїзд нашої церковної Єрархії є без сумніву першорядної ваги подією в нашому церковному життю і запишеться таким напевно на сторінках історії нашої Церкви. Особливо в сучасну важку пору для католицької Церкви взагалі, а нашої, її вітки з окрема теперішня конференція набирає незвичайно великої ваги. В повнім почуттю ваги хвилі і значіння цеї події, в повнім довірю до нашого церковного проводу злучимо наші молитви з молитвами всіх вірних нашого обряду за успіх нарад. Нехай праця наших Владик з благословенням Божим принесе бажані плоди для нашої Церкви і народу. Щирим і радісним серцем привітаймож у нашім стариннім городі Достойних Гостей — Князів нашої св. Церкви.

Св. Конґреґація Урядів про читання злих книжок.

Св. Конґреґація Урядів (Супрема С. Конґреґаціо с. Оффіції) видала інструкцію для всіх Архієпископів, епископів і прочих місцевих Ординаріїв у справі літературних письм характеру змислового і змислово-містичного. Ця інструкція враз із відповідним письмом Впреосв. Митрополита „Про читання злих книжок“ поміщена в III. ч. „Львівсько-Архіепархіяльних Відомостей“. Основнійше на цю тему напишемо другим разом.

Благословення відновленої Успенської Церкви у Львові.

В неділю, 20. ц. м. відбулося благословення відновленої церкви Успенія Пр. Д. М. В год. 8.30 ранком відправив тиху Сл. Божу Митрополит Андрей Шептицький і виголосив відповідну проповідь до вірних, що того дня вщерть наповнили успенську церкву, котра для них була зачинена від травня ц. р. для переведення основної віднови нутра.

Мученик за Унію.

Під таким наголовком містить віденський щоденник „Райхспост“ спомини німецького монаха о. Рембертруса, котрий в часі світової війни занявся перевезенням мощів св. священомученика Йосафата до Відня. З цих інтересних споминів подамо більше з огляду на недостачу місця щойно на другий раз.

Справа беатифікації кардинала Белярміна.

Дня 8. ц. м. перед полуднем відбулося надзвичайне зібрання кардиналів і учасників конґреґації обрядів, на якому розглядано справу кількох беатифікаційних процесів. Між іншими обговорювано також справу двох чудес, які висунено в звязку з беатифікаційним процесом кард. Белярміна. Коли ці чуда ствердить і признасть конґреґація обрядів, тоді беатифікація кард. Белярміна наступить разом із іншими в 1929 році, посвяченому ювилеєви Папи Пія XI.

Душпастирські відносини у Відні.

У Відні живе тепер 1,722.925 католиків. Число віденських парохіяльних церков виносить 77. Коли дочислимо до цього числа церкви при монастирях і заведеннях, у яких відправляється правильне богослуження, то Відень матиме загалом 180 церков. На 11.000 вірних припадає отже одна церква. Але що богато з тих церков це малі каплиці, в яких не поміститься більш як 100 до 200 осіб, то на просторнійші церкви випаде 20.000 до 75.000 вірних. 14 віденських парохій має понад 20.000 душ, 8 парохій понад 30.000, 6 парохій понад 40.000, 30 парохій понад 50.000 душ, 5 парохій понад 60.000 душ. Найчисленнійша парохія це св. Антона на Фаворітах з 73.788 душами.

Марійський і східний тиждень у Парижі.

Перед двома роками відбувся в Парижі тиждень східної літурґії. В цьому році в днях 11 18 грудня відбудеться марійський і східний тиждень. Він зачнеться понтифікальною Службою Божою і обнимати буде цілотижневі богослуження в обрядах: вірменському, мароніцькому, сирійському, грецько-мельхіцькому, румунському і славянському. В часі кінцевого богослуження будуть співати по черзі хори в мовах: румунській, російській і латинській.

З католицького життя в Франції.

В Люрді записано в останньому часі два визначнійші випадки чудесного уздоровлення. Одно уздоровлення відноситься до дівчини Дельо, хорої на жолудкового рака. Дівчина відзискала повне здоровлє в р. 1926, а цього року те уздоровлення як чудесне по докладному провіренню признала комісія зложена з девятьох лікарів. Друге уздоровлення відноситься до некатолика, анґлійця Томи Harrison'a, який був зовсім спаралїжований і в Люрді чудесно видужав. — Число паломництв до Люрду було і в цьому році дуже велике. Від Великодня переїхало залізницями до Люрду понад 600.000 осіб.

Увязнення могилівського епископа.

Польські часописи доносять про увязнення большевиками могилівського епископа Слоскана. Його обжаловують у шпіонстві в хосен Польщі. Після большевицького кодексу епископови грозить кара смерти через розстрілення. Часописи запевняють, що тут мається до діла зі звичайною большевицькою провокацією.

Увязнення вшехпольського священика.

В місточку Маґерові увязнено кс. Тайхмана і відвезено до арештів в Раві руській. Кс. Тайхман був „обозним“ вшехпольської партії „Обозу Великої Польщі“. Увязнення наступило в школі в часі науки релігії. Кс. Тайхман був звісним ендеком.

Поширення християнської віри в Японії.

(і. л.)Японське правительство поважно застановляється над утворенням амбасади при Ватикані. В Ямаґукі виставлено памятник св. Франціскови Ксаверію, а в Сендай ставлять другий в честь замученого там в XVII. ст. Францисканина о. Соителя (пропозиція в Сендай вийшла від самих поган). Японська шляхта посилає своїх дітей до кат. шкіл. Знищені землетрусами школи помогли відбудувати погани. Урядники в Кореї опікуються кат. місіонарями дуже старанно. Теперішний цісар був колись в Римі в Папи на авдієнції. Японський уряд взяв офіціяльну участь у відкриттю вище згаданого памятника св. Франциска і у свяченнях двох Французів на епископів для Японії. Одну сестру монахиню Японці наділили медалем заслуги. В Льондоні навернувся на кат. віру син японського амбасадора, в Токіо проф. університету і про своє навернення написав книжку, яку погани читають з великим зацікавленням.

До цего належить додати, що ц. р. около 40 Японців у Бразилії приняло кат. віру.

Переслідування Церкви.

Еквадорське правительство видало заборону вступу до краю всім чужим духовним особам якихнебудь віроісповідань.

Переслідування Церкви в *Ґватемалі* тревае дальше. Ніодному священикови невільно без дозволу президента вступати в межі республики.

З огляду на строге переслідування в *Мехіку*, позволив Папа тамошним священикам відправляти Службу Божу в кождому часі і на кождому місці, без звичайних обрядів, без риз і свічок. Зі Служби Божої обовязані священики задержувати тільки суттеві части. Мірянам вільно нести Найсв. Тайни. Супружа важні тільки перед двома свідками.

Збори У. П. Т-ва.

(Докінчення.)

Соціялісти-радикали все твердили й твердять, що вони є українці й що вони ніколи не виступають проти віри, тільки проти лихих священиків. Комісія-матка хотіла, супроти цих тверджень, бути доброї віри і числячися з дійсною силою цьої партії, поставила на 18 членів Головної Управи двох чільних членів радикальної партії, які одначе зрезиґнували, відсуваючися від У. П. Т-ва, на рівні з усуненим від Управи Т-ва інтернаціоналом. Значить, не вмер проклятий у своїх наслідках клич і засада, що: „коли Україна не є соціялістичною, то вона не є ніякою Україною“. Які консеквенції витягнуть соціялісти-радикали супроти У. П. Т-ва, на це треба буде нам дуже пильно глядіти.

Другим моментом, який безпосередно доторкається вже самого Духовенства, отже для Духовенства незвичайно важливим, є отсей.

Національний табор, ситий так званого „поступу“, який своїми методами у послідні роки дався болюче в знаки українському народови і його інституціям, між ними й „Рідній Школі“, бо сам „не поступав“, нерозвивав, а нищив, ситий кличів інтернаціоналу, про яких засвідчила практика життєва, що вони, цебто ці „реальні кличі“ теперішности, є менше реальні, чим засади, дійсні життєві засади минулого, постановив взяти провід Рідної Школи спільно й у тісній звязи з Церквою, з її засадами, і з представниками церкви — Духовенством.

Не будучи ще цілком здоровим по перебутім тифі, я не брав участи у підготовній акції, а прийшовши на збори „Рідної Школи“, я вже застав рішенне, предложити загальному зборови до вибору на членів Головної Управи Рідної Школи представників усіх трьох Ординаріятів.

Знаючи чесність і щирість думки ініціяторів цього проекту, видячи вислід голосування, можу сміло твердити, що це поданне руки Духовенству, не тільки доповнювання обовязків супроти Рідної Школи, але й до права голосу в устрою і в напрямній виховання молоді в школах У. П. Т-ва, є щирим поданнем руки й зазивом до співпраці. Яку відповідь має дати Духовенство?

На мою скромну думку, Духовенство

повинно приняти цей зазив і взяти й на себе відповідальність за Рідну Школу.

Фактом неоспоримим є, що коли йшло о масові жертви на Рідну Школу, як „Коляда", чи „Писанка", львину часть заслуги у збірці може Духовенство приписати собі. Цеж традиційна черта Церкви нашої, що вона піклувалася школою, дбала про дійсну освіту народу й його молоді. Тому й клич „Рідна Школа" пустив таке широке коріння в народі, що виступити проти Рідної Школи, значить наразитися на важкий закид руїницької роботи в народі. Це бачили „ліві" й тому хотіли захопити провід у свої руки, щоби переводячи у школах У. П. Т-ва „своїми" людьми, свої пляни, кличем „Рідна Школа" змусити Духовенство й нарід до жертв, або змусивши Духовенство до виступу проти такої Рідної Школи, ломити його вплив у народі.

Ця небезпека минула.

Тепер може нам грозити лиш одна небезпека, іменно — невиповнення обовязків супроти Рідної Школи. Колиб це, не дай Бог, сталося, то не то, що нас викинуть з Рідної Школи, але в обвинувачуванню за невдачу, *прямо рознесуть наші кісточки.*

Може цей зворот видасться зайвим, пересадним?!

Може! Та я знаю одно — що у дуже поважних і грізних ситуаціях не можна ґратися легкими словами.

Коли я захорів на тиф, знаменитий лікар д-р Паньчишин, сказав мені тверде слово: „як що не будете виконувати точно лікарських приписів — умрете". Це було дуже тверде слово — але воно помогло мені побороти цю грізну недугу.

Таке є й з Рідною Школою. Духовенство, вступаючи в Головну Управу, бере на себе преважкий обовязок праці, жертви й *відповідальности* за сціленне ран і за розвій цьої цінної інституції. Щоби цьому завданню гідно відповісти, щоби сповнити надії народу й його чільних представників, положених на Духовенство у дуже скрутну хвилю на полі Рідної Школи, *мусить ціле Духовенство всі свої сили в цім напрямі напружити.*

Може не один з Отців скаже:

„Добре, та яка ґарантія, що ці наші зусилля і жертви не обернуться проти нас. Цеж громадська інституція. Статут нас ще не забезпечує, а на другий рік може прийти инший Виділ, який цю інституцію захопить у свої руки, а тоді, хиба починати на ново танець боротьби?"

На це я кажу так!

Як буде виглядати Головна Управа Рідної Школи, це залежить не від неї, а від сподів, від основ, від цього, як буде виглядати управа місцевих і повітових кружків, а ці знова будуть залежні від духового світогляду членів. А ці члени, цеж на девятьдесять девять і девять десятих проценту, цеж духовні діти Духовенства, які, при щирій і доцільній праці над ними, бодай у більшости своїй ніяк не підуть проти кличів і засад Духовенства. В цей спосіб, протягом цього року, підібраний склад членів Рідної Школи, місцевих і окружних управ, через своїх делеґатів на слідуючих заг. зборах, погодить на основі *статута* засади Церкви у вихованню молоді з засадами шкільного виховання в методах й людях.

Тому, моя послідна рефлексія з заг. зборів є отся: *„Берім на себе обовязок праці і відповідальности за її добрий вислід, згідний з нашою совістю й з нашими засадами".*

о. Л. Куницький.

Дві „Вистави української книжки і преси".

(Надіслана стаття).

Звиджуючи „Виставу української книжки і преси" в Станиславові не мав я й на думці списувати опісля свої вражіння. Сьогодня дуже цего жалую. Не списавши собі бодай відділів, не можу тепер вийти в своїх споминах поза загальні тільки замітки.

По правді було це дві вистави. Галицька і придніпрянська, чи радше радянська. Перша носила характер позапартійний і мала на цілі представити весь наш літературний доробок на протягу цілої нашої історії. Містилась в двох малих і одній великій салі „Української Бесіди". Другаж розміщена тільки в одній великій салі носила тісно партійне пятно. За малими виїмками представляла господарське і культурне життя сучасної Радянської України без огляду на її минуле.

Цего можна було сподіватися та мимо того я цікавився нею дуже. Вузкість програми обіцював я собі нагородити тим, що побачу ще раз на власні очі весь духовий корм, яким годується поневолі наш нарід по той бік Збруча, та вироблю собі власну думку на долю України під більшовиками.

Головну частину вистави становив сільско-господарський відділ. Маса популярних розвідок про управу ростин, плекання худоби та садів. Головний натиск кладеться там на управу оконових ростин та на уживання штучних і звичайних сталенних погноїв. Мене заінтересував один афіш: Рослий, інтеліґентний та заможний селянин український поклепує протекційно по плечу тупоумного московського хлібороба, котрий ломить руки на вид свого скупого врожаю. Українець вказує йому на свої товсті міхи зі збіжем та поучує московського дурака, що треба давати рілі суперфосфат. Дотепне, правдиве а однак невеселе. Україна завсіди ширила культуру між Москалями та мимо цього плосколобий Москаль бере опісля за чуб буйного степовика.

Правдиву честь Держвидатові приносить його праця в ділянці популярної терапевтики. Майже всі недуги найшли в ньому послідовного ворога. Однак годі і тут обігнатись від прикрих рефлексій. Полові недуги висуваться ярко на перед. Та знаємо, що теперішна влада поносить велику часть відповідальности за це, що ті страшні недуги по Україні ширяться. От хочби безглуздою аґітацією в користь „вільної любови". Одною рукою запалюється пожар, а другою гаситься. Чи богато успіхів можна надіятися в таких обставинах?

Енерґічно аґітується і за кооперацією. Численні афіші відсуджують від всякої людської чести приватних торговців, а членам кооперації обіцюють прямо райське життя, колиб тільки весь нарід записався в орґанізацію. Ну, ми знаємо з досвіду, що велике число членів, навіть карних, ще не заневнює великих користей в кооперації. До того треба ще високого етичного почуття серед кооперативних робітників. Без цего кульгає навіть автономна кооперація, а що й говорити про накипену, казьонну.

А над пониженням етичного рівня мешканців України працює завзято Держвидат. Розроблює він — що правда — педаґоґічні методи, але ті модні, „зраціоналізовані". Висміюється всякий релиґійний культ, в першій мірі, очевидно, православний. Винищуючи старі традиційні засади, ставиться молодому поколінню нові ідеали: шимпансів і ґорилів, як працюрів всякої людини.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собєського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

43 3—?

Україна в Радянському Союзі.

(Сім літ червоної неволі.)

(Статтю цю пера М. Ковалевського, передруковуємо в перекладі з краківського „Часу" з дня 16. ц. м.)

Жовтнева революція, котрої десятиліття припадає 7. листопада (25. жовтня ст. стилю) змінила радикально не тільки правно-державні основи бувшої російської імперії але також збурила цілий суспільно-економічний устрій, намагаючись увести в життя зовсім нові засади.

Серед похвальних гимнів, чимраз частіше чується голоси скептиків, котрі твердять, що проба введення комуністичного устрою не повелася і що суспільне наверствування людности в СРСР виказує зменшення значіння пролєтаріяту, який уступає місця іншим клясам, котрих вплив щораз більше зростає. На тім тлі, як відомо повстала і в самій правлячій комуністичній партії сильна опозиція, котра від кількох літ веде боротьбу з офіціяльною більшістю партії, а котрої діяльність набрала особливо важного значіння в останніх часах.

З огляду на це буде повчаючим і цікавим проаналізувати всі ці зміни, що зайшли в суспільно-економічному орґанізмі найбогатшої складової части Радянського Союзу — України.

Україна фактично находиться під большевицьким правлінням від 1920 року, а формально війшла в склад Радянського Союзу на основах федерації щойно 6. липня 1923 р., коли то під натиском російських большевиків український „совнарком" змінив конституцію і вирікся самостійности. Акт цей був подиктований традиційним намаганням Росії за всяку ціну вдержати Україну в своїому складі, котра була і є богатим жерелом сирівців для російського промислу, а також бажаним ринком для фабрикатів цього промислу. Таку політику економічного визиску вело царське правління, продовжував його дальше тимчасовий уряд Керенського, а з найбільшою консеквенцією переводить його СРСР.

Що правда большевики були змушені під натиском українського національного руху поробити цілий ряд уступок у культурно-освітній области, та однак економічна політика большевиків на Україні дальше полишилася централістичною. Значіння цього економічного централізму у відношенню до України стане нам зовсім ясне тоді, коли усвідомимо собі, що на Україну, яка займає всього 2 проц. території СРСР. припадає 52 проц експорту збіжа з цілого СРСР, а в загально союзній продукції цукру займає вона 80 проц., вугля також 80 проц., руди залізної 65 проц., як також те, що в загально-союзнім бюджеті дає 676 міліон в карбованців приходу т. зн. 18 проц бюджетних приходів цілого Союза, підчас коли видатки на Україну із загального бюджету не перевищають 400 міліонів карбованців.

Ці централістичні тенденції проявляються ще й в тому, що найважнійші галузи українського промислу, як цукровий промисл, вугілля, залізна руда підлягають безпосередному зарядови союзних органів, через що є вони виелімінувані з під впливу українського уряду.

В послідному часі економічний централізм посунувся так далеко, що навіть в комуністичних кругах України (КП(б)У) викликав сильну опозицію. Союзний уряд не задовольняється кермуючою ролею в справах економічних України; але іде багато дальше і полишаючи український промисл без потрібної для більш менш нормального розвою фінансової піддержки, закладає рівночасно в центральній Росії фабрики. В правлячих кругах російських комуністів переважає думка, що Україна як край рільничий, висунений на полудневий захід і сусідуючий з державами ворожо настроєними

Белєтристика і драма мало поступили вперед, а що нове те тісно партійне. Найбільше місця займають все ще давно знані твори Винниченка і Франка. Вінета на них дуже гарна.

Музикальна Україна не могла переочити свого мистецького дорібку. Та відділ нот і партитур доволі скромний.

Найслабше стоїть справа із стисло науковими працями та шкільними підручниками. За те милою несподіванкою, бодаї для мене, була поява цілої серії описів українських земель по адміністративним округам.

Друга вистава засьвідчила, що поняття, яке ми мали доси про Рад. Україну, є згідне з правдою. Комуністичний уряд веде там інтензивну працю коло піднесення краю, але працю односторонню. Про духові потреби населення мало дбається. Поняття щастя звужується мало що не до зоольогічних потреб. Щось подібного, як в часі війни салдат захвалюючи перед нами свою Рассею не вмів нічого більше сказати в її хвалу, як тільки те, що „у нас кушать доволі".

Вищих, понадшкурних ідей там не плекається. Голові Держвидату повинно було зробитися стидно, коли на його очах опорожнював комітет стіл устроєний передтим в честь Шевченка. Перша вистава свідчила про глубокий пієтизм Галицької землі до Тараса. Там можна було оглянути майже всі видання всіх його творів. Навіть такі, котрі — як жартував до мене один комітетовий — „батько Тарас мав в своїх руках". Люксусове видання „Гайдамаків" з мистецькими ілюстраціями та комплетна збірка усіх Тарасових образців і шкіців навівали теплом і національною самопевністю.

Перша вистава була по можности всесторонна. Визвольна війна, журналістика з часу нашої державности, теперішний пласт свідчили про наші ідейні змагання.

Ніхто тверезо думаючий не міг мати ілюзій, що Держвидат викаже бодай слабе зрозуміння великої культурної місії, яку сповнила українська православна церква. Але навіть так сильно реклямована ним кооперація не була висвітлена як слід. Бож підручники і агітаційні афіші ще нічого не вияснили гостям про фактичні досягнення кооперативного руху. Куди краще вивязався з того завдання наш Краєвий Ревізійний Союз із своїми діяґрамами, таблицями та мапами. Така важна річ, як Дніпрельстан, нагадувалась Вам всього-на-всього одною книжкою.

Зовсім інакше вражіння робила перша вистава. Та й не тільки на мене. Я був свідком, як першу виставу оглядали два Поляки. Один високо інтеліґентний місцевий купець-книгар, котрий відіграє від давна значну ролю в політично-орґанізаційних та просвітних змаганнях серед своїх родимців. Він прямо не міг вийти з малої салі, де були виставлені бібліоґрафічні рідкости: найдавніші літописи, біблії, метрикальні книги та богослужебні. І кілька разів повтаряв, що його дивує легкодушність виставового комітету, котрий такі цінні експонати в повнім довірю віддає в руки гостей: „Ту кожна річ повинна стояти під шкляним кльошем!" говорив він до кожного знакомого.

Другий гість, якийсь вищий державний достойник, держав стало при собі двох комітетових, не дав їм від себе ні на хвилю відійти. Ніщо його не разило ні наші воєнні памятки, ні портрети гетьманів, ні Вітовського. Про всьо розмовляв широко і дуже поважно.

Думаю, що оба ці чужинці не виходили з легковаження нашої культури, наших аспірацій. А цеж повинно було бути головним завданням експонентів.

о. Ю. Гірняк.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Передвиборча акція.

Акція виборча щойно в стадії приготовання. Вправді багато пишеться про ріжні виборчі блъоки, але все це є тільки ріжні теоретичні комбінації. Тільки т. зв. блъок меншостей має більш реальне значіння. Правительственні партії, особливо санація, напирають на жидів, щоб не вступали до блъоку, бо блъок нац. меншостей є „антипаньствови".

Куратор Рімер спенсіонований.

Дотеперішний куратор шк. округа львівського перенесений на емеритуру. Його наслідником має бути теперішній шкільний куратор в Люблині Питляковський.

Польсько-німецькі переговори.

Переговори в справі заключення торговельного договору з Німеччиною ведуться дальше. Між міністром Штреземаном а дир. Яцковським дійшло вже до порозуміння в справі вивозу до Німеччини дерева і привозу до Польщі деяких німецьких товарів. Формальне підписання договору відбудеться за кілька днів у Варшаві. Підпишуть його нім. посол Равшер і мін. Залеський. Договір війде в життя з днем 1. грудня ц. р.

Зїзд польських монархістів.

У Львові відбувся сими днями зїзд польської Монархістичної Орґанізації Всестанової. Зїзд почався богослуженням в костелі св. Николая. Головний референт виголосив д-р Мошинський.

Польські консерватисти а непольські народи.

Жовтнева деклярація польського консервативного табору, про котру ми вже свого часу згадували, торкається між іншим також відношення консерватистів до непольських національностей. Ця частина деклярації — хоч видержана в тоні обережнім і в стриманій формі, проте робить вражіння, що між польськими консерватистами а прим. вшехполяками нема що до тої справи ніякої сущної ріжниці. Виявом такого погляду є письмо, поміщене недавно на сторінках краківського „Часу", до редакції цего часопису, за підписом „Український консерватист". Автор того письма наводить ті місця деклярації, до котрих українці можуть ставитися тільки несимістично, тож бажавби дістати що до них авторитативне пояснення в „Часі". У відповідь на цей лист в тімже числі редакція зазначує, що автор листа не доглянув чи поминув це місце деклярації, в котрім рішучо осуджується націоналістичну демаґоґію, а далі пише:

„Що торкається союза, федерації, чи національної автономії, політичних кличів, котрі тісно сплітаються з державним устроєм — то є це проблема для дискусії, котра заки стане актуальною мусить бути всебічно розміркована. Впрочім що до того місця, де кажеться про „штучний розвиток національного почуття"*) — інтерпретація нашого інтерлокутора безумовно незгідна з намірами і думками її авторів. Врешті треба додати, що — оскільки нам відомо — це місце відноситься радше до північного відтинка окраїн. Взагалі — становище „Правіци Народової" і „Часу" супротн т. зв національних меншостей є так звісне і ясне, що не дозваляе на сумніви".

*) Це місце в деклярації звучить: „Розвиток національного почуття серед племен, що від віків тяготіють до польської культури, не повинен відбуватися штучно зі шкодою польського елементу на окраїнах".

Присилайте передплату!

до СРСР (Польща і Румунія), „не може претендувати до форсування промислового розвитку у більшому обємі".

Тому саме радянська влада пропагує відкрито постепенне переношення найважнійшої части українського промислу—промислу цукрового на схід до Росії (що виявилось у затвердженню Союзною Радою т. зв. перспективічного пляну цукрової промисловости). Плян цей передбачує стабілізацію чинних до тепер на Україні цукроварень і загальне перенсення цукрового промислу на схід до СРСР на будуче. Не є це нічо інше як штучне гальмування розвитку української цукрової промословости, а протегування штучно защіплюваної цукрової промисловости в Росії, котра на думку фахівців, уявляє собою значно гірші кліматичні і економічні умовини для цього промислу, ніж Україна. Придержуючись своєї максими економічного централізму, радянський уряд Союза переніс із Київа до Москви Науковий Інститут цукрового промислу і сконцентрував у Росії (губ. Орловській) централю селекції буракового насіння, котра дотепер була ведена в Київщині. Промисл цукровий тепер взагалі находиться в дуже тяжкому положенні. Значна частина цукроварень стоїть пусткою в напів зруйнованому стані, з 200 цукроварень на Україні працює тепер лиш около 110; одначе і ті чинні працюють так знищеними машинами, що повстає пекуча потреба їх відновлення і грунтового ремонту. Земельна реформа і знищення великих земельних посілостей в значній мірі утруднює продукцію цукрових буряків. Свідчать про те дані, опубліковані в офіціяльній совітській публікації „Календар довідник" 1926, 1927 вид. Центрального Статистичного Уряду України в Харкові, в котрім читаємо, що в 1914 р. було 562.000 десятин засіяних буряками, а в р. 1922—127.000 десятин; 1924—286.000 десятин. Бажаючи побільшити засівну площу цукрових буряків принайменше до передвоєнних розмірів, більшовицька влада в послідних літах вела енергічну акцію серед селянства, обіцюючи звільнення від податків цих рільників, котрі займатимуться управою буряків. Наслідком того засіви буряків збільшилися в 1926—1927 р. до 320.000 десятин, що творить менш-більш 60 проц. засівів з 1914 р. Треба одначе взяти тут під увагу і це, що управа буряків стоїть тепер на значно нищому рівні, ніж перед війною, наслідком чого збір буряків і кількість у них цукру є відносно багато менші ніж перед війною. В таких умовинах цукровий промисл не міг виказати вдоволяючої продукції цукру. Підчас коли в 1914 р. продукція українського цукру виносила 109 міліонів пудів, то під большевицькою владою виносить вона 1921 р. — 3 проц. продукції передвоєнної (около 4 міл. пудів), 1922—7 проц., 1923 — 21·5 проц., 1924 — 28·4 проц., 1926—29 проц. З вище сказаного видно, що мимо старань большевицької влади український цукровий промисл не є в силі продукувати більше ніж 30 проц. передвоєнної продукції, а тому, що в гру входить „загальне переношення цукрового промислу на схід до Росії" треба припускати, що стабілізація продукції залишиться на цьому власне рівні. Вище згаданий „перспективічний плян" цукрового промислу на Україні випрацьований в Москві, передбачує піднесення продукції цукру до 90 міліонів пудів щойно в 1933 р. Так отже навіть передбачування большевицьких економістів не сягають дальше як до 85 проц. передвоєнної продукції і то щойно по шести літах.

(Кінець буде).

Закладайте парохіяльні бібліотеки!

НІМЕЧЧИНА.

Фальшівники червінців.

У Франкфурті н. Меном поліція викрила на велику скалю уряджену робітню фальшивих російських червінців. В часі ревізії знайдено 24 сотнари готових банкнотів. Крім того стверджено, що фальшівники стояли у звязку з подібними фальшівницькими підприємствами в Парижі, Будапешті і Льондоні.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Що є диктатура пролетаріяту?

На ленінградській партійній конференції голова проф.-союзів Томський торкнувся між іншим і справи опозиції в ком. партії. В своїй промові сказав він ось що: „Під диктатурою пролетаріяту можуть істнувати дві, три або чотири партії, **одначе владу може мати тільки одна з них, а для прочих місце в тюрмі.**

Самовбивство большевицького діяча.

Минулого тижня довершив самовбивства звісний большевицький діяч Йофе. Йофе брав участь у заключенню договору в Берестю, а в 1921 р. був головою радянської делеґації підчас мирових переговорів з Польщею, що покінчилися договором в Ризі. Відтак був радянським амбасадором в Берліні, Пекіні, Токіо і Відні. Самовбивство пояснюють нервовою недугою. Це правдоподібне, бо відносини в большевицькім раю до того божевільні, що треба там мати справді залізні нерви.

Радянська делеґація на конференцію в Женеві.

На конференцію в справі розброєння, що небаром починає радити в Женеві, виїде рад. делеґація зложена з 13 осіб, під проводом Литвинова. Здогадуються, що радянська делеґація буде старатися навязати в Женеві переговори з Англією в справі привернення з нею нормальних торговельних взаємин.

Повстання в Туркестані.

Провідник туркестанських повстанців у Хіві, Джунаїд Хан, котрий в 1926 р. погодився був з большевиками і з Хіви вицофався у закаспійську пустиню, тепер відновив воєнну діяльність проти Радянщини. Відділи Джунаїд Хана вдерлися до тушавської округи де мордують комуністів і рад. урядників. Большевицькі війська цофнулися на південь і очікують підкріплень. Рівночасно до Москви наспіли вісти, що також і в Бухарі відновлюється повстанча акція тубольців.

Студентські злидні.

Московська „Комсомолская Правда" дає таку картину студентського життя в червоній Москві. В Голіяновськім общежитії мешкає 600 студентів. Всього-навсього 115 тапчанів (нари). Ні одного крісла. Хліб і білля тримається під постіллю. Завзята безнадійна боротьба з блощицями. Стіни постійно мокрі. Долівка не мита від двох з половиною місяців. На 600 людий ледви кілька умивалень. Більшість студентів виходить ранком не вмившись. На цілий будинок є тільки два кльозети, з того один не до вжитку. Студенти заявляють, що абсолютно неможливо вчитися. Холодно. Сплять в одежі. Пробували топити в печах — усі попсовані. Деколи студенти вертають побиті і без плащів, бо мусять переходити через Покровський міст, де є головна кватира хуліганів. Частина студентів мешкає на горищі, (стриху) на морозі і т. д. Такі самі а то й гірші умови є і в інших студентських домах — у Скорбященськім монастирі, на Іліїнці, у Плеханівці і т. н. Більше 1500 студентів не має взагалі де мешкати. Не краще стоїть справа з харчуванням. Щоби зїсти обід у студентській столовці треба чекати в натовпі 2—3 години. Деякі студенти оповідали, що від кількох місяців не мали в устах теплої страви. Цей опис кінчить „Комсомолская Правда" таким питанням: „Чи може так довше тревати?"

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

За навчання релігії в школах Закарпатської України.

Ужгородський Шкільний Відділ цивільної управи Підкарпатської Руси намагається поволи цілком усунути навчання релігії зі шкіл Українського Закарпаття. І так у богатьох школах зменшив число годин науки релігії, в інших так зв. фахових школах науку релігії зовсім припинено. У 25 промислових доповняючих школах не вчать релігії ще від 1919 року. Так само не вчать релігії в господарських школах, яких є до тепер 128. В наслідок того тисячі української дітвори на Закарпаттю виростає без жадної релігійно-моральної науки, а через те знову шириться, неморальність і безбожність.

РАДІО-АПАРАТИ
купуйте
в українській фірмі
Пасек & Терлецький
СТАНИСЛАВІВ „Union".
62 1-1

В тій справі посол Августин Волошин разом з 20 іншими послами христ. нар. партії внесли до чехословацького міністерства освіти відповідно умотивовану інтерпеляцію. В інтерпеляції висказано домагання щоби світські власти держалися що до навчання релігії законних приписів, щоби науку релігії зведено у всіх школах, щоби виплачувано правильно платню катехитам щоби в школах П. Руси було заборонене звільнювання учнів від науки релігії.

ФРАНЦІЯ.

Афера Блюменштайна.

Великого розголосу набрала останніми днями справа Блюменштайна, котрого минулого тижня арештовано в Парижі за фальшування цінних паперів. Арештовано також двох його спільників. Ця спілка переводила дуже корисні „операції" з австрійськими й угорськими довоенними довжними облігаціями. Ті облігації були в сукцесійних державах і інших відповідно остемпльовані. Отже згадана „спілка" вивозила облігації з мадярським стемплем до Франції, витирала цей стемпель, а на його місце давала французький. Ціла ріжниця в тім, що від облігацій з угорським стемплем дістається процент в паперових коронах, а від облігацій з французьким стемплем в коронах золотих, числячи 32 проц. в золоті їх довоенної вартости. В той спосіб „спілка" діставала за перероблені так облігації значний зиск, що кілька разів перевисшав їх вартість. Арештування Блюменштайна наступило на домаганя Угорщини. Блюмештайн походить з Чехословаччини. В цю справу замішані і деякі Французи. Париська поліція арештувала при тім визначного французького банковця Фальоа. „Матен" подає, що цей Фальоа був зближений до французьких комуністичних кол і був приятелем б. радянського амбасадора Раковського.

о. д-р Йосиф Застирець.

Про обнову львівської Успенської церкви.

Двічі, бо 25 літ тому, в друге перед кількадесятьма літами писав я в „Ділі" фейлетони: „як відновити Львівську Успенську церков"? Кромі того пересилали мені свої пляни мальовання церкви малярі як п. Піліховський чи Копистинський і другі. Мої гадки як відновити ту визначну в нашій штуці будівлю, подобалися професорови штуки Болозови-Антоневичови. Я був за усуненням усіх пізніших доробітків і за відповідним поліхромованням церкви. Аж сего року приступив Ставропігійський Інститут за пароха о. Д. Лопатинського до обнови церкви і минулої неділі віддали обновлену церкву знова до Богослужень. Церква виглядає нині ось як: цілу в середині відчищено, зняли тинк з дуже гарних, могучих 4 стовбурів, на котрих спочивають луки, а на них без циліндра 3 бані. Де був камінь, там він виступив на верх з винятком піднебесних луків. Думаю що належало вже при тім способі обнови відслонити весь камінь. Дуже добре зробив Інститут з архітектом п. Пежаньским, який відновляв сі роботи, що усунули проповідальницю, яка заслонювала лівий, передовий стовбур і зменшувала перспективно простір і внутрішню красу будівлі. Зле однак зробили, що не усунули цілком або не переробили в краще тяжкого, незугарного ґзимсу під ґалерією з залізною репіткою яка біжить здовж обох повздовжних стін цеї святині а які є тепер непотрібні. Галерія ся то додаток з 18 ст. і псує і то вельми, простоту цеї ренесансової (не візантійської — як часто говорять !) будівлі.

Оба бічні вівтарі яких окрасою були старинні гарні металеві образи (особливо св. Отця Николая) усунули при цій обнові і то в користь церкви, яка тепер виглядає так як вона виглядала в хвилі, коли 1633 р. встановлювали в ній славного київського митрополита Петра Могилу.

Велике значіння має мармурова, в шахівницю уложена нова підлога з білого карару і чорного мармору. Виглядає дуже гарно;але я дававби самий білий мармор на підлогу або з примішкою иншого але ясного пр. сивавого бо біла підлога-поміст підносить оптично височінь церкви (а сего потрібує ця церква). Притім шахівниця в біло-чорні плити є надто розповсюднена і за монотонна підлога.

Церква не має іконостасу. Відновці полишили „царські і діяконські врата". Творці тих дверий задивилися в роботу царських врат,які є в церкві св. Юра, де робота є прегарна. Не диво, що наслідування їх бачимо навіть по селах пр. в Зарудцях коло Зашкова. Там вони випали краще як в Успенській церкві. Зачуваю що реставратори тої церкви наміряють придбати біломраморний іконостас. То булаби велика і рідка у нас новість, але іконостас належалоби так сконструовати щоби він цілком незаслонював запрестольної абсиди. Інакше простір церкви зменшиться а з тим і її краса. Підставa іконостаса повиннаби розтягатися аж на місця, де були бічні вівтарики. Друга кондигнація повиннаби йти впрост в гору, де тепер розвішено в заглубинах святочні образи. Вони повинні представляти святих нашої Церкви (св. Володимира, Ольгу, Бориса Гліба, Кирила Методія, відтак Константина-Єлену) а відтак на лукови що ділить церкву від абсиди св. Апостолів або величню Тайну вечеру з усіма Апостолами. Думаю що на шабльоновий вже в нас дотеперішний розклад іконостаса не буде в тій церкві місця. Се стверджують найліпше старі останки іконостаса Успенської церкви, які є в Музею Оссолїньских. Впрочім іконостас як і плащениця є чисто українським твором. Їх не мали Греки не було їх і в Київській Софії. Тому і іконостас повинен в нас мати свободу, а не канон. Надто велика обрядовість іконостаса та церкви Преображенської пімстилися там фатально: Святий о. Николай без стихаря хоч в архієрейських ризах, 10 ниж для 12 апостолів, св. Кирил у вітражи має підпис що се св. Методий і наоборот, та таке инше.

Деревляні різьби за вівтарем на стіні Успенської церкви робили мабуть помічники різьбаря, який різьбив св. Юр над головним вівтарем. Так пр. два ангели над стовбурами в св. Юрі з їхніми руками тіла, мускулятурою та фінезією якби Італійця готового до якогось автодафе, се скінчені архитвори різьби. В Успенській церкві ті різьби хоч гарні, при віднові відзолочені, мають більше ренесансового спокою як святоюрський барок чи рококо але забирають за багато місця в абсиді, зменшують її хочби не дійсно та є мабуть роблені з нетревалого дерева. Вони так чи сяк зникнуть з часом. Можнаби їх заступити тепер мармуровою **плоскорізьбою** або голою стіною. В останнім случаю належалоби головному вівтареви привернути нашу традицію: вівтар-кивот зі стоячим великим багато різьбленим образом (з відсуваним другим) але таким, що лишавби багато стіни в абсиді відкритої впрочім могутним майбутнім луком іконостаса. Вітражі-вікна кольорові за вівтарем роботи п. Холодного є неразячі, прозорі і гарні, але чому головний, в Успенській церкві представляє св. Покрову а не Успеніе, се дивне і недоцільне. Що церква була перше за темною, о тім згадував мені і професор Віденського Університета п. Свобода, у котрого я здавав ригорози зі штук красних. Тепер церква обновлена, ясна, мила, з гарним помостом справляє честь усім тим чинникам, які її обновили. Мабуть за тим приміром пічнуться обнови церкви св. Юра, Преображенської і в відповідний мент... поліхромія Успенської Церкви.

Інший арештований Торбіні був міжнароднім обманцем. В 1926 р. пробував він як агент комінтерну закупити більшу скількість акцій російсько-азійського банку.

ІТАЛІЯ.

Демонстрації проти Югославії.

В Італії відбуваються бурхливі демонстрації звернені проти Югославії. Демонструють переважно італійські студенти. Такі демонстрації були останніми днями в Медіоляні, Турині, Трієсті, Полі, Ґенуї, Вероні і Больонії. Посередно звернені були також і проти Франції.

РУМУНІЯ.

Загроза горожанської війни.

Румунська опозиція приготовляється до боротьби з теперішнім правительством. Опозиційні політики заявляють, що Братіяну навмисне висунув династичну справу, щоби в той спосіб оправдати свою політику супроти опозиційних партій. Минулої неділі відбулася в Букарешті нарада виконавчого комітету національної селянської партії. Принято гострі резолюції проти правительства, що заборонило конґрес партії. Рішено зорґанізувати пасивний спротив супроти правительства і взивається навіть до чинного опору і революції, якщоб пасивний спротив не поміг.

ТУРЕЧЧИНА.

Викидають московських аґентів.

З Константинополя повідомляють під датою 20. ц. м., що в Туреччині арештовано недавно 64 комуністів під замітом ведення комуністичної пропаґанди. В справу замішані також урядовці радянського торговельного товариства „Аркос“ в Константинополі.

Огляд часописів.

Віденський часопис "Das Neue Reich" (ч. 52) подав обширну картину російських партій, що стремлять до повалення большевиків. Діляться вони на ліві й праві і кожна з них має ще особні відтінки. І так меншевики з головним осідком у Берліні, видають там свій орґан „Соціялістичний Вістник“. Це чистої крови марксисти II. інтернаціоналу, стремлять до соц.-дем. республики і є ворогами соц.-революціонерів. Большевики запанували насильно, їх власть в руках одиниць. Меншевики хочуть виборної власти на основі загального голосування, свої кличі хочуть перевести спокійно й поволи. Впрочім, що до ціли нічим не ріжняться від большевиків.

На чолі есерів (соц.-рев.) стоїть Сензінов і Мінор, що видають в Празі „Револ. Россію“ і Керенський (його орґаном є паризькі „Дни“). Есери діляться на аґрарних демократів — радикалів (малоземельників) і партію Чернова (б. нігілістів 60-ти рр.), котра признає всю землю селянам

Мала частина інтеліґенції й селян творить партію „народніх соціялістів“. До неї найбільше належить учителів. Голова Пещенов переговорює з большевиками в справі повороту до Росії.

Кадети (конст. дем.) нічого не мають спільного з колишнім к.-д. Діляться на 3 ґрупи: „Демократично-респ. унія“, що симпатизує з поміркованими есерами („Послѣднія Новости“ в Парижі під ред. Мілюкова); буржуазно-демократична ґрума „Гессен“, що симпатизує з монархістами (орґан „Руль“); „Монархістичні демократи“ — найбільш праві кадети. Їх представниками є президент „Нац. Союза“ в Парижі Федоров, проф. Карташев, П. Струве й інші.

Монархісти діляться на 4 ґрупи: 1) Конституційні народовці, яких головою є б. рос. амбасадор у Відні Шебеко. 2) „Начальна монархістична рада“, якої речником є б. депутат до 3 Думи Марков II. а до якої належать бувші високі царські урядовці як б. голова міністрів Трепов, що є за привернення старого самодержавя. 3) „Легітимісти“,— приклонники вел. кн. Кирила. 4) „Зєдинені монархісти“, що бажають злуки всіх монархістичних груп. Орґаном конституційно-народніх монархістів є „Возрожденіе“, що його видає Струве, колишній рос. марксіст і вчитель Леніна, — що опісля зовсім відцурався своїх лівих поглядів. — Фінансово підпомагає партію конст. народовців багатий нафтяр Гусаков. Зєдинені монархісти вважають вел. кн. Миколу своїм головою в боротьбі проти большевиків і як президента майбутніх Установчих Зборів. Мають вони великі суми зложені в банках і вложені в промислові підприємства і фонди з членських вкладок.

ОПОВІСТКИ

До всіх священичих жінок станиславівської діецезії!

В липні с. р. повстав у Станиславові **„Комітет священичих жінок“**, який поклав собі за ціль забезпечити свою будучність перед нуждою і безвиглядним становищем на случай смерти їх мужів-священників.

Вдовичо-сиротинський фонд станиславівської епархії, здевалюований війною, не може сьогодні дати навіть найконечнійшої підмоги вдовам і сиротам по священиках, — бо 10 золотих місячно неможна чейже назвати підмогою— а і на будуче нема виглядів, щоби відносини змінилися на красше. Жонаті священики вимирають, зменшаються сталі датки, а вдів і сиріт прибуває.

Комітет постановив призбирати як найскорше фонди на закупно на разі бодай невеличкого дому в Станиславові, в якім можнаби примістити найбіднійші сироти і дати їм спромогу користати зі середних шкіл. Ексцеленція Преосвященний Епископ уділили свого благословення розпочатому ділу і обіцяли піддержку зі своєї сторони.

Комітет почав свою працю в станиславівськім деканаті в той спосіб, що кожда жінка священика складає по 5 золотих місячно або по 50 золотих річно на повищу ціль, почавши від місяця жовтня с. р. і свій клич „священичі жінки сами собі“! поширює на цілу епархію.

Відповідні відозви-летючки розіслано до всіх священичих жінок в епархії, зголошення і гроші впливають, але дуже поволи.

Комітет просить ще сею дорогою **всіх жінок священичих і всіх жінок зі священичих родин** о оподаткування себе на ту ціль та о призбирування при кождій нагоді фондів на ціли Комітету. Небаром самі священичі жінки на зїзді в Станиславові порішать дефінітивно, на яку найконечнійшу ціль ужити призбирані гроші.

Зголошення, перекази і евентуальні вказівки та ради надсилати на адресу скарбнички: О. Тимкова, Станиславів, вул. Красінського 27.

За Комітет: Ст. Фіґолева, голова, А. Устіяновська, заступниця, М. Посацька, секретарка, О. Тимкова, скарбничка, М. Матейкова, Н. Кисілевська, Т. Ріпецька, І. Мокрицька, комітетові, о. М. Ганушевський, дорадник,

ОБІЖНИК

до всіх філій і читалень Т. „Просвіта“ в краю в справі вибору відпоручників на Збори Т-ва „Просвіта“ у Львові, а з осібна в справі звідомлень з цілорічної діяльности.

Дня 26-го грудня 1927 року відбудуться звичайні Збори Т-ва „Просвіта“ у Львові. Про це повідомлено осібним обіжником до Ч. 6216/27 всі освітні установи. В тому обіжникові заподана кількість відпоручників, яка припадає на кожду філію відповідно до числа її членів з днем 15-го жовтня ц. р.

Звертаємо увагу, що Виділ кождої філії має право бути заступленим на Зборах нашого Товариства (відпоручником Виділу повинен бути голова філії або його заступник, а на випадок перешкоди обох один з членів Виділу філії).

Кожда читальня без огляду на кількість членів має право вислати на Збори Т-ва „Просвіта“ одного відпоручника.

Відпоручників вибирає звичайний Збір філії й читальні. Тому Виділи філій, а з осібна читалень приспішать скликання Зборів задля вибору відпоручників.

Імена і призвища вибраних відпоручників належить подати до відома Головному Товариству разом з відписом протоколу Зборів, на яких вибрано відпоручників, найдальше до кінця листопада ц. р., щоби можна було своєчасно вислати їм повновласти і знижки залізничої їзди.

Пригадуємо, що вступ на салю, а тим самим і право участи в Зборах будуть мати лише ті відпоручники, які викажуться при вступі на салю Зборів нашими повновластями. Повновластей передавати заступникам не вільно. Так само кождий відпоручник філії мусить бути членом нашого Т-ва (припильнувати вплачення членської вкладки). Читальні, які не вирівнали членської вкладки за минулий і біжучий рік, не мають права буги заступленими на Зборах Т-ва.

Місце зборів та порядок нарад подасть Головний Виділ всім до відома оповістками в часописах.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові.

ДОПИСИ

СОКАЛЬ. (Щедрий дар вдови по священику в Сокалі). В жовтні ц. р. зайшла в Сокалі мила подія, яка в теперішніх часах належить до великих рідкостей. Вп. П. Анна Ромашкова, вдова по священику, замешкала в Сокалі жертвувала свою прекрасну реальність в середині міста з будинками і зі всіми полями Монастиреві СС. Василіянок в Перемишлі. Даруючи весь маєток жертводателька наложила на СС. Василіянок важні зобовязання, як удержувати одну найбіднійшу дівчинку з родини даруючої, дати одноразову жертву на іконостас для сокальської парохіяльної церкви, справити фелон і ін., а найважнійше то, що СС. Василіянки мають оснувати і удержувати інтернат чи інститут для дівчат в Сокалі. Умову переведено на письмі через нотаря, а іменем Монастиря за ласкавим дозволом і згодою Всесвітлійшого, Преосвященого Йосафата цей жертвенний запис приняла Впр. М. Василія Сивч, ігуменя Монастиря ЧСВВ в Перемишлі.

Ця рідка жертвенність п. Ромашкової має для сокальського українського громадянства велике значіння, і не диво, що вістку о тім принято з великим задоволенням. Бо коли в Сокалі находяться аж три монаші жіночі чини, що провадять культурну роботу для польського населення, удержуючи виділову жіночу школу, захоронку, інтернат (СС. Феліціянки), захист для убогих сиріт, приют старців (СС. Альбертинки) та опікуються хорими в шпиталі (СС. Йосифітки) — то на превеликий жаль українське населення, що перевишає численністю польське, не то, що не має на місци монашого чина чи зромадження з такими гуманітарними цілями, але не має ніодної української народньої школи, — не говорячи вже про учительські семінарі, ґімназію — не має захисту для убогих, старців, не має захоронки — таких інституцій, конечно потрібних для виховування молоді в релігійно-моральному і національному дусі. Длятого то находяться такі часті случаї переходу на латинський обряд з рівночасною зрадою національного фронту. Тому щедрість п. Ромашкової приняли всі верстви сокальського громадянства з одушевленням, бо зрозуміли, який через цей дар набувається важний, культурний дорібок. Після волі даруючої стане інтернат чи інститут, в котрім будуть могли приміститися дівчата навіть ізза сокальського кордону, які до тепер не мали належитого приміщення. СС. Василіянки, котрі через щедрий дар п. Ромашкової, якій належиться за це глибока пошана і вдячність зі сторони української суспільности — мають спромогу оснувати тут свій монастир, а при нім будуть мусіли оснувати народну школу, дальше жіночий учительський семінар, а навіть дівочу ґімназію. Цими культурними і виховавчими інституціями СС. Василіянки вповні заспокоять надії і вимоги українських громадян, а навіть що більше, коли будуть бачити зусилля монахинь до утворення цих культурних, народних фортець, не відкажуться від грошевої помочі, котрої без сумніву буде потрібно. Колиж п. жертводателька вже й тепер дає дозвіл будуватися на своїй реальности, то дав би Бог, щоб СС. Василіянки чимнайскорше розпочали на місци свою виховуючу працю для добра української молоді. **Opr.**

НОВИНКИ.

Життя св. Кирила і Методія — тільки 80 с.! — не зл. 1.60, як через непорозуміння було подане. З поруч. почтовою оплатою книжка коштує 1 зол. 20 с.

Новий гр.-кат. душпастир в Берліні. Дотеперішній гр.-кат. душпастир для Німеччини з осідком у Берліні о. Михайло Кіндій, виїхав дня 15. ц. м. до Америки, а свої аґенди передав о. д-рові Петрові Вергунові. Дня 13. ц. м. відслужив уже новий душпастир Службу Божу.

З Українського Наукового Інституту в Берліні. Дня 18. ц. м. відбувся в салі Інституту відчит д-ра Д. Олянчина (в укр. мові) на тему: Матеріяли до історії України з тайного державного пруського Архіву в Берліні. Частина 1. 1648—1649.

Вбивство українського студента ві Львові. У неділю ранесько в домі при вул. Павлінів ч 16. довершено замаху на студента університету Михайла Гука. Рано в 4 годині ввійшло в кімнату, де спав Гук і ще 4 його товаришів, двох людей і один із них вистрілив 7 разів до сплячого Гука. Два стріли поцілили в голову і продіравили череп. Товариші Гука, як зізнали, збудилися на стріли та побачили вже тільки сильветки двох людей, що спішно відходили. Вбийники засипали сліди за собою паприкою, щоб поліційна собака не могла вистежити їх. Гука перевезли до шпиталю. У шпиталі Гук, коли трохи прийшов був до себе, на запит поліційного аґента, чи знає вбийників, заперечив рухом голови. Само собою, що зараз переведено операцію, та кажуть, що є дуже мала надія вдержати його при життю. Поліція арештувала Гукових товаришів Івана й Василя Салевичів, а Михайла Стефанюка переслухала. Як підозрілого в убивстві арештували Василя Гуменюка зі Солотвини й перевезли до Львова. Він боронить, що виїхав до Солотвини в сам день убивства, бо чувся недужий.

Ревізії в звязи з убивством Гука. У звязи з убивством явився відділ поліції в українському „Академічному Домі“, щоб там перевести ревізію. Студенти не хотіли впустити поліції до середини й вислали депутацію до куратора „Академічного Дому та до ректора університету. Явився през. Децикевич та став успокоювати студентів. Однак студенти не хотіли таки згодитися на ревізію. Вкінці згодилися на це, що поліція відійде, а тільки двох поліційних функціонарів вилеґітимує привяних студентів. Так і сталося.

Англійський літак впав у Галичині. Два летуни, англійські капітани Мекінтон і Гінклєр, що летіли з Льондому до Бомбаю, збудили в Галичині й наслідком дефекту мотору мусіли осісти в Бідокерниці під Підгайцями. Відтам полетіли до Львова та в Мшані літак упав знов Там його розібрали й відіслали до направи до летунських варстатів у Скнилові. Там літак поранив двох селян. Летуни побули кілька днів ві Львові.

„В імя Правди“ і жидівська рекляма. В „Ділі“ ч. 161 находимо в оповістках слідуюче оголошення:

Брошуру Романа Гамчикевича пн.: „В імя правди“! Св. Конгреґації для Східньої Церкви і Преосв. Владиці Йосаф. Коциловському до відома, можна набути у Львові в книгарні Товариства ім. Шевченка; в Перемишлі в Народнім Базарі, у Білєта на Брамі у Травбеца і у Валя вул. Словацького, у автора вул. Середня ч. 3, в Дрогобичі у Сам. Танне, ринок в Станиславові в Народнім Базарі вул. Собіського ч. 20. Ціна 70 сот. На порто доплатити.

Як бачимо, для цего ординарненького пасквілю робиться неабияку рекляму, та кольпортується його навіть при помочі всесильних Білетів, Трайбеців, Валів та Шмулів Танне-ів.

Тому, що готовиться окрема належна відповідь п. Романови Гамчикевичеви на його „В імя правди“ (радше „В імя глупоти“ — прим. складача), на разі не будемо забирати голосу в тій справі.

Відкрили місцевість Бетель. При розкопках американських археольоґів відкрили місцевість Бетель, відому зі Старого Завіту, де Яків мав сон і де був золотий телець Єровоама. Усі посудини й обстанову ізраілітян відкрили в розмірно невеликій глибині.

Віднайшли Гольбайнову картину в рибальській хаті. Югославянський маляр Здравко Слепчевич купив літом ц. р. стару картину, що її найшов у хаті вбогого рибалки на дальматинському побережі. За цю картину заплатив він рибалці 4000 динарів. Вскорі опісля Слепчевич завіз картину до Відня, де знавці пізнали в ній оригінал кисти Ганса Гольбайна. На їх думку ця картина представляє вартість 300.000 нім. марок.

Куртлінова колєкція. Відомий французький гуморист Куртлін зібрав оригінальну колєкцію. Він роками збирав рисунки, мальовила й предмети, що йому здавалися виїмково невдатні й без смаку. Так повстала колєкція ґротескових дилєтантизмів та смішностей, що з часом стала славна в Парижі. Цю колєкцію показував Куртлін від часу до часу своїм знайомим, щоб разом із ними студіювати висліди недостатї таланту й чудацтва. До цего музею попалися між ін. твори славного сьогодні маляря Русо, який про це довідався. І на кілька літ перед війною найшовся аматор, що запропонував Куртлінові за ці картини 1000 франків. Славний гуморист прийняв оферту, бож ввесь його музей може більше не коштував. Кілька літ по війні продані образи осягнули однак на ліцитації ціну 80.000 франків, а сьогодні оцінюють їх на 100.000 франків. Тому Куртлін рішився виставити цю колєкцію на публичний вид, може між ними найдуть що якийсь архитвір.

Крадіж творів мистецтва в Фльоренції. Від якогось часу ввихається в Фльоренції шайка невисліджених злодіїв, що занимається систематично крадіжю цінних мистецьких творів. До недавної крадіжи різьб Донателя в Сан Льоренцо, прибув тепер новий факт окрадення археольоґічного музею, де зі замкненої вітрини забрали десять цінних старинних біжутерій високої вартости памятникової та мистецької. Без огляду на енергійне слідство не вдалося доси поліції вистежити злодіїв.

Бібліоґрафічні замітки.

Des heiligen Thomas v. Aquin. Kommentar zum Römerbrief. Aus dem Lateinischen zum ersten Mal ins Deutsche übersetzt und herausgegeben von Kaplan Helmut Fahsel Kartoniert mit Bildumschlag 12 Mk. Gebunden in Leinwand 14. Mk. 8° XV+312.

Тим твором отвирає автор клясичне жерело релиґійних дослідів для широкого круга читачів, для яких латинська мова була за тяжка або недоступна. Наука о ласці Божій є то та правда, що виріжнює християнство від всяких инших релиґій і світоглядів. Той тільки може зрозуміти істоту християнства, хто зрозуміє велику проблему Божої справедливости й оправдання людей. Те таїнство у величавій формі відкрив св. Апостол Павло в прегарнім посланню до Римлян. Багато великих богословів займалося поясненням того послання, але на першім місці заслугує на увагу коментар св. Томи з Аквіну, котрий є князем богословів і визначається незрівнаною бистротою ума полученою з рідкою яснїстю вислову та глибиною думки.

Ks. Jan Piwowarczyk: Współczesne kierunki społeczne („Bibl. chrześć. społecsna“ Nr. 13), Kraków, nakł. Związku stow. kat. 1927. str. 120.).

В тій брошурі представлено приступно й популярно нинїшний стан суспільного питання а особливо питання робітничого. Автор подає коротку історію головних суспільних напрямків; економічного лібералізму, соціялізму. християнсько-суспільного і фашистівського. Найбільше місця присвячує напрямові християнсько-суспільному, основуючися на енцикліці Папи Льва XIII „Rerum novarum“.

Нові книжки й видання

надіслані до редакції.

ЕКЗОРТИ на неділі і свята шкільного року. І. ч. Написав о. Др. І. Фіґоль. Львів 1928. Накладом автора. 8°, ст. 152. Ціна прим. 3 зол. 50 сот. Дістати можна в книгарнях, або в автора. (Адр.: Станиславів, вул. Ґолуховського 54.)

НА СТРУНАХ ГУСЛИЙ або ДАВИДОВІ ПСАЛЬМИ — українськими стихами написав свящ. Павло Штокалко. Видавництво Ч. С. В. В. у Жовкві. 16°, стор. 260.

Жертви

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі“ зложили:

Гр. кат. уряд парохіяльний, Оссівці, (збірка в церкві в Білявинцях) 44·50 зол. Впр. о. Гурколь Іван, Фірлеївка, (з двох акаф. в Фірлеївці 26 зол., з каси церковної 10 зол., — разом 36 зол.). Впр. о. Курилас В. Добротвір — збірка 20 зол.

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 3—15

ДЯКА доброго, чесного, котрий потрафивби провадити хор, орхестру дутих інструментів і кооперативу, пошукує негайно **Уряд парохіяльний в Маластові, п. Ропиця руська ad Gorlice.** Платня піеля умови. 59 1—2

Д-р ІҐНАТІЙ ЛЄВЕНҐЕК, в недугах мочевих орґанів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5. **Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.** 55 2—10

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Ґаека у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 30 5-12

Спеціяліст від недуг **ушних, носа, горла і гортані**

б. оператор віденських клінік проф. Ґаека і Ноймана. Лїкар державного шпиталя

Д-р Людвик Шнек

Львів, вул. Коперника 3. — Тел. 47-86. 60 1—4

АДВОКАТ

Д-р Володимир МУРОВИЧ

відкрив з днем 1. падолиста с. р.

АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

в ЗАБОЛОТОВІ,

при Зелізничій вулиці. 44 3—3

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПИЛЬНИКИ** до насікання і замовлення на нові. 53 2-25

МЕБЛІ КЛЮБОВІ і САЛЬОНОВІ

готові на складі і на замовлення виконує

Перше порядне ТАПІЦ.-ДЕКОР. заведення

Вл. Прокопек

61 **Львів, Зіморовича 6.** Тел. 48-25. 1-8

Елеґантні і тревалі **ГОТОВІ ФУТРА** **ЗІНҐЕР і АПІСДОРФ** ГУРТОВА І ДЕТАЙЛІЧНА
Львів, Рутовського 21. — тел. 46-41. 40 ПРОДАЖА. 4-5

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2.
23 6-10

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих найдішше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**
Львів, вул. Леґіонів 9. 56 2-10
Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

ФУТРА дамські і мужеські,
гарнітури і верхи до футер
41 поручає 4—5
МАҐАЗИН ФУТЕР
Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.
Приймає футра до перехування на літо.

ЕВАНҐЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час переплетня П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. I. п.
2 ?—?

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни.
21 6—20

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ У. Х. О.
ЖИТТЯ СВЯТИХ
КИРИЛА і МЕТОДІЯ
написана Преосвященим Діонізієм Ніярадієм гр.-кат. епископом Крижевацьким (Югославія).
Життєпис цих Великих словянських Апостолів повинен знати кождий Українець і Українка.
Книжочка написана дуже займаючо і приступно.
Замовляйте до бібліотек читальняних, парохіяльних і домашніх.
Ціна тільки 80 сот., з почтовою порученою пересилкою 1 зол. 20 сот.
Замовляйте на адресу:
АДМІНІСТРАЦІЯ „НОВОЇ ЗОРІ"
Львів, вул. Сапіги, ч. 26.

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ
для священників!
- поручає - ФАБРИКА **Й ЗІХЕР**, - ЛЬВІВ, - Капітульна 8, (напротн Катедри).
Також: камізельки, светери, білля Єґера, рукавички і панчохи. 54 2-10

ДІРАВИЙ ДАХ
спричнює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЕКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства
- консервують дахи. -
Роботи виконує **„ВІДНОВА"**
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172.
31 5-6

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають 19
ФУТРА дамські і мужеські готові й на замовлення
приймають всякі перерібки.
Дотідні сплати! вул. Рутовського 5.
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — ЛЬВІВ. — 8-10

МАШИНКИ до мяса, міґдалів, маку, млинки до кави, кухонна посуда у великім виборі 10 прц. дешевше поручає
К. ТОЧИСКІ
Львів, вул. Кохановського ч. 1.
35 4—4

ОБУВЯ мужеське, дамське і діточе у великім виборі :: і найдешевше :: у фірмі
С. Й. ЕРЛІХ
Львів, Ринок 11. угол Сербської.
58 1—10

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. Телефон 40-11.
33 4—10

„ОЛЬКА" 47 8—15
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі"

МАШИНКИ ДО МЯСА, кави, маку і т. п.
Замки, Колодки, Пили, Ремісниче приладдя, Окуття будівельне і всякі залізні товари продає о 30% дешевша як усі
І. С. БЕРҐЕР Львів, Сикстуська 32.
36 4—4

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники. „ДОБРА КНИЖКА". — Lwów, skr. poczt.

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з піря . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ простирала . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млеко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 26 6—10

Килими, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ,
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ,
МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.
Власна робітня тапіцерсько-декораційна
С. ВАЙС. ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 4-10

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
17 Поручає: 9—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

РІК ОСНОВАННЯ 1878.
На осінний і зимовий сезон
поручає
наймодніші
капелюхи і шапки
1 фірма ?—?
АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! — — — Вибір великий

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 4-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09
ЛЮДВИК ҐЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30-32.

Власний склад і робітня!
„ЛІТУРҐІЯ"
Львів, вул. Коперника ч. 9.
телєф. 47-55.
поручає по приступній ціні
ВСЯКУ ЦЕРКОВНУ УТВАР
фелони, образи, фіґури, прапори та ВЕРТЕПИ.
49 Цінники даром. 3-3

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор Роман Гайдук. — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10

Ч. 48. (99.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. **Львів, 4. грудня 1927.** **Рік II.**

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: Річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Орґанізації.

ЗМІСТ: Кінець „Обєднання Українських Орґанізацій" в Америці. — Комунікат. — З церковно-релігійного життя. — Римське питання і політика Італії.— Боротьба за школу. — Справжне геройство (фейлєтон). — Політичний огляд. — Огляд часописів. — Україна в Радянському Союзі. — Дописи. — Оповістки. — Новинки. — Оголошення.

Кінець „Обєднання Українських Орґанізацій" в Америці.

ЗМІСТ: Реорґанізація чи ліквідація? — Дивний склад людей противних поглядів. — Як вони можуть вести шкільну справу? — Пояснення „реорґанізації" того, чого вже не було. — Як розєднало амер. орґанізації старе „Обєднання"? — Чому деякі священики встряли в ту справу? — Розєднування „Січей" і спроба нової трильовщини. — Про перехід урядовців „Провидіння" до ворогів катол. Церкви. — Протих, що роблять заколот і про пресу як їх знаряддя. — Про виглядн на будуче. — Про книжку, котра показує, до чого довела демаґогія в Канаді й Америці тай до чого може вона довести й тут.

В Америці від чотирох літ істнувало „Обєднання Українських Орґанізацій", в котрім були зєднані майже всі орґанізації американських Українців, що стоять на українськім національнім становищі. Те „Обєднання" опиралося на Централях уже давно основаних запомогових і інших українських орґанізацій. На днях принесла преса вістку за американською „Свободою", що дня 26. жовтня відбувся в Філядельфії четвертий зїзд того „Обєднання", на котрім принято проєкт його реорґанізації, виготовлений осудженим Церквою д-ром Л. Мишуґою. Та „реорґанізація" досить дивна й виглядає радше на ліквідацію „Обєднання", ніж на реорґанізацію, бо — як доносить преса — ухвалено тепер, що „Обєднання" на будуче має творити місцеві орґанізації і саме на них має оперти свою діяльність, а не на центральних орґанізаціях."

Виходить таке диво, що ніякого „Обєднання Укр. Орґанізацій" нема, коли доперва має творитися, а є лише назва. За тою назвою стоїть тепер ґрупка приватних осіб, котру вибрано до Виконавчого Комітету. Хто їх вибирав і чи ті централі, які колись належали до „Обєднання" дали на се свою згоду, нема сказано ні слова. Зате пізнаємо в тім Комітеті кількох людей, відомих з екскомуніки Преосвященого Константина, а поруч них автокефального „священика" В. Каськова. Секретарював усему тому „Обєднанню" відомий з нападів на Церкву католицьку відступник Ґундяк, редактор лайливого автокефального органу. В тій дивній компанії бачимо двох католицьких священиків, котрі недавно перед тим помістили в „Католицькім Проводі" відклики, в котрих кождий з них заявив, що „взяв участь у нагани гідному русі і тому відкликає кожде своє діло в тім бунті" тай обіцяє „заховати заєдно послух, що його приписують святі канони і який колись присягою обовязався був заховати". При тім оба ті священики на письмі „прирікають виявляти пошану та улеглість свому Епископови й обіцюють після всіх своїх сил так тепер, як і в майбутности старатися направити те зґіршення і ту кривду, що її заподіяли через свій незаконний вчинок".

Таку заяву помістив о. Володимир Сполітакевич „в „Католицькім Проводі", орґані, котрий поручає вірним Преосвященний Константин, а саме в 4. ч. в 15. жовтня сего року,а о. Лев Левицький таку саму заяву трохи скорше подав до публичного відома. А вже дня 26. жовтня малиб оба ті священики засідати разом з відступником Ґундяком, котрий безнастанно лає католицьку Церкву і разом з ним та з екскомунікованими з Церкви людьми датися вибрати до якогось нового „Обєднання", котре має щойно творити свої орґанізації місцеві. Се річ незрозуміла.

Ще більше здивування викликує ухвалена тим „зреорґанізованим" Обєднанням програма його діяльности, котра обіцяє, що „утворить Українську Шкільну Владу в Америці, яка має занятися орґанізацією шкільництва".

Якже та Влада, утворена з таких ріжних людей, противних поглядів, моглаб вести якінебудь школи? І що в тій владі чи раді малиб робити два католицькі священики поруч автокефальних ворогів, котрі їх безпастанно лають і не перестають представляти як „римських запроданців і нахолків"? Комуж там поручати виховання молодіжи в тім „Обєднанню", яке в сім виді ще нікого не обєднало?

Звертає також увагу те, що як слушно підчеркує „Новий Час", не стрічаємо в резолюціях ніякої згадки про поміч старому краєви. Вкінци звертає увагу окрема комісія для справ „Січей", про котру не знати, чи вона має співпрацювати з теперішною Управою „Січей", чи йти проти неї, бо в резолюціях ні того, ні сього не сказано.

З огляду на те, що справи орґанізації наших заморських братів дуже важні і для старого краю, звернулися ми по пояснення в тих справах до людей, котрі знають американські відносини й одержали такі пояснення:

1. Ваше припущення, що в Америці наступило властиво знищення „Обєднання Українських Орґанізацій" — зовсім правдиве з тим додатком, що воно фактично не істнувало вже від довшого часу. Коли президія бувшого „Обєднання" отверто під фірмою „Обєднання" зачала розбивати Католицьку Церкву і виступати проти Владики Богачевського, як проти „польського ставленика", вицофалися мовчки з „Обєднання" всі шануючі Церкву католицькі священики, а також світські люде й цілі орґанізації. Від самого початку не належав до того „Обєднання" Український Робітничий Союз (радикального напрямку з орґаном „Народня Воля"). Потому виступили з „Обєднання" автокефалісти (з орґаном „Народне Слово"), котрі прискакують до всякої акції та все скоро відскакують. Колиж розпочалися публичні напади під фірмою „Обєднання" на католицького Епископа і на Церкву, зажадала й Централя „Провидіння" відкликання зневаг, а що се не наступило, усунулася від участи. Проти Січової Централі вів секретар „Обєднання" д-р Мищуґа довгу підпольну а потому і явну боротьбу так, що вкінци не було вже кому обєднуватися в тім „Обєднанню". Воно скінчило повним розєднанням. Не оставало нічого іншого тим, що самі розбили „Обєднання"; як нібито „зреорґанізувати" його: зробили щось подібне як часто робив австрійський штаб в часі війни: коли допровадив до розбиття якоїсь своєї армії, то оповіщував, що „реорґанізує" її й займає „ліпше становище".

Старе „Обєднання", в котрім все таки була сяк-так заступлена більшість зорґанізованої в Америці української суспільности, могло в потребі представляти й перед чужими репрезентаційне тіло, поки його не розбила власна президія нападами на представника Церкви.

Нове приватне „Обєднання" приватних осіб не представляє вже для суспіль-

КОМУНІКАТ.

У виконанню постанови І. Зїзду орґанізаторів УХО-ії відбулася дня 28. падолиста ц. р. нарада представників установ, на котрій покликано до життя Комітет для переведення „місяця" української католицької преси. В склад Комітету увійшли: о. В. Лициняк, як голова, о. ігум. Т. Галущинський, як місто голова, п. М. Мох, як секретар. Співучасть в акції Комітету зголосили до дня 28. XI. ц. р. слідуючі установи й товариства: Марійське Т-во Молоді, Укр. Христ. Орґанізація, Марійське Т-во Пань, Т-во св. Йосифа, Видавництво ОО. Василіян, Жовква, Л. В. Інститут „Добра Книжка", Брацтва при церквах св. Параскевії і св. Миколая у Львові. Комітет видасть у найблизших днях відозви і потрібні інструкції. На „місяць" укр. кат. преси призначено січень 1928 р.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ „МІСЯЦЯ" УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ:

о. В. Лициняк, голова, М. Мох, секретар.

ности нічого, бо тепер не репрезентує нікого, а чи для позитивної праці вспіє зорганізувати ті орґанізації, на котрих думає колись опертися, в се можна сумніватися, бо вже зі складу людей і з резолюцій про творення „комісії“ видно, що воно забирається не до орґанізовання але до дальшого розбивання Церкви і тих орґанізацій, що стоять за Церквою. Завзятість — достойна лучшого діла.

(Кінець буде.)

З церковно-релиґійного життя.

Привитання Достойних Гостей.

Дня 29. листопада с. р. відбулося у Львові, в святоюрському храмі, торжественне привитання учасників Конференції гр. кат. Епископату.

На конференцію прибули ВПреосвященні: Григорій Хомишин Епп.станиславівський, Никита Будка Епп. з Вінніп. (Канада), Діонізій Ніяраді Епп. Крижевацький (Югославія), Йосафат Коциловський Епп. перемиський, Петро Гебей Епп. мукачівський (Чехословакія), Василь Такач Епп. укр. закарп. (Америка), Кирило Куртев Епп. гр. кат. (Болгарія), Павло Гойдич Апост. Адміністратор пряшівський (Чехословакія), о. Гануля Ґенер. Вікарій Еппа Такача (Америка).

Достойних Гостей, по виході з Митрополичої палати, серед звуку всіх дзвонів повитав у дверах храму ВПреосвященний Митрополит Андрей, в асисті львівської Капітули, численного духовенства, та непроглядної маси народу.

По привитанню, всі Єрархи разом з ВПреосв. Митрополитом Андреєм і львівським ґен. Вікарієм О. Мітратом Александром Бачинським, який рівнож бере участь у конференції, відправили при ґоловнім престолі храму Соборний Молебен о призвання помочі св. Духа. Відспіванням многоліття покінчилося привитання найвисших представник в гр. кат. Єрархії в українській Митрополичій столиці. Одна нарада відбулася зараз на другий день перед полуднем.

Наради мають відбуватися щодня до суботи 3. грудня. В середу 30. XI. відвідини церкви св. Онуфрія і Монастиря О. О. Василіян. В четвер 1. грудня відбулася на честь Епископів торжественна Академія в Духовній Семинарії. Дальша програма така: в пятницю привитання Епископів у сирітськім захисті С. С. Василіянок. В суботу відвідини Національного Музею і монастиря ОО. Редемптористів у Збоїсках, а вечером привитання Владик учениця-ми ґімназії СС. Василіянок у Львові. У неділю закінчиться конференція Понтифікальною Службою Божою в катедрі св. Юра в прияві всіх Преосв. Епископів. По Службі Божій всі Владики благословлять вірних з балькону митрополичої палати.

Академія в честь св. Йосафата.

В неділю д. 27. листопада відбулася святочна академія в честь св. священомученика Йосафата в Інституті св. Йосафата (мала семинарія) у Львові. На академію зложилися хори, промова, гра на скрипцях і деклямація. Між ґістьми бачили ми між іншими Високопреосв. Митрополита, Преосвященого Ніярадія, Преосв. Будку, директора ґімназії д-ра Сабата, кількох професорів і львівських священиків. Продукції питомців Інституту св. Йосафата вказують на те що провід цього заведення знаходиться в якнайкращих руках, і що цей провід ревно та успішно працює над вихованням повіреної собі молоді.

Проти читання злих книжок.

Конґреґація св. Уряду, яка стоїть на сторожі науки віри і християнської обичайности, видала до всіх Епископів інструкцію в справі книжок характеру змислового і змислово містичного. Цю інструкцію оголошують найновійші Львівсько-архієпархіяльні Відомости“ (ч. 3. з 15. листопада ц. р.) До інструкції додає львівський Високопреосв. Ординарій такі свої уваги: (подаємо в скороченню): „Одним з найбільших, коли не найбільшим ворогом людської душі, є зла книжка. Вона може неосторожному чоловікови заподіяти необмежену шкоду; може спричинити утрату віри або цілковито знищити, зіпсути обичайність. В наших часах злі книжки так множаться, стають так приступні кожному, є нераз так дешеві, часом даром роздавані, що ця небезпека росте з кожною дниною, тим більше, що й люди дуже талановиті пишуть книжки нераз знамениті формою...“ Дальше напоминає Ординарій своє духовенство, щоби в проповідях і катехізаціях звертало увагу на шесту церковну заповідь. Зла книжка є заборонена не тільки церковним, але також Божим законом. Церковний закон, що забороняє читати злі книжки, є такий важний, що переступленне його в деяких випадках потягає за собою кару церковної клятви. „Поручаємо цим — пише дальше Ординарій — всім душпастирям, а особлившим способом катехитам середніх шкіл нинішне наше письмо і письмо св. Конґреґації взяти за предмет що найменше кількох наук зглядно екзорт для молоді так, щоб аргументи, які містяться в письмі св. Конґреґації були народови зглядно молоді так приступно, ясно й переконуючо виложені, щоби дійсно бажаний успіх віднесли“... Вкінці звертає Ординаріят увагу на це письмо св. Конґреґації всіх сповідників. Від їх праці й сповнення обовязку зглядом каяника залежить у великій мірі успіх поборювання злої книжки. (Під назвою „книжка“ треба розуміти взагалі також всі письма, часописи й інші періодичні публікації, брошурки, летючі письма й пр.).

Смерть кардинала Бонцано.

Дня 26. XI. помер в Римі після операції кардинал Іван Бонцано, бувший папський делеґат на Евхаристійний Конґрес у Шікаґо. Покійний кардинал був членом ріжних Конґреґацій і займав високі церковні становища. Прожив 60 літ.

Енцикліка проти націоналізму.

Італійські й французькі часописи писали, будьтобы Папа задумував оголосити енцикліку проти націоналізму, головно італійського й французького. З ватиканських кол запевняють однак, що Папа покищо не має наміру оголошувати такої енцикліки.

Іменування.

(і. л.) Св. Отець іменував крилошан перемиської капітули Впр. о. Василя Гриника, духовника семінарії і Всесвіт. о. д-ра Романа Решетила її міторектора, своїми тайними Шамбеляанами.

Проти „Аксіон Франсес“.

Паріський кардинал Дібоа видав пастирський лист, у якому говориться про „Аксіон Франсес“. Кардинал взиває опірних, шоби піддалися рішенню Папи, погрожуючи в противному випадкови канонічними санкціями.

Душпастирський курс у Познані.

Від 14. до 16. листопада відбувся в Познані душпастирський курс. Ініціятиву до нього дав кардинал Гльонд, а зорганізував його Союз священиків „Unitas“. В курсі взяло участь 300 священиків з цілої Польщі. В рефератах порушувано душпастирську працю в Польщі і в інших краях.

Римське питання і політика Італії.

I.

(І.Л.) Римське питання це справа зовсім неполітична, але духовна, релиґійна, яка лучиться як найтісніше з Божим післанництвом кат. Церкви і достойнством Ап. Столиці, себто зі свободою й незалежністю її найвищого Пастиря й Учителя, Христового Намісника на землі. „Розходиться про річ, що є життям і силою Церкви; про свободу, хочу сказати й незалежність її найвищої власти“ (Лев XIII). Римське питання це справа ані приватна ані чисто внутрішня італійська, але є це справа публична, міжнародня, справа цілої кат. Церкви. Бо від положення Голови Церкви залежить доля цілого християнського світа, згода й добро усіх католицьких народів і держав. Сам Богом поручений Уряд Папи вимагає, щоби Він у своїм діланню був свобідний і незалежний. Власть Церкви розтягається на всі кат. народи й держави, тому Вона не може бути слугою Італії. Свобода й незалежність Ап. Столиці мусить бути п о в н а у відношенню до всіх осіб і в порішуванню всіх церковних справ. Вона мусить бути п е в н а т. є. безсумнівна і без підозріння, що Папа ділає під впливом Італії. Свобода й незалежність Ап. Столиці мусить бути с т а л а себто постійна і незмінна, а не лише тимчасова і з ласки держави. Вона має бути о ч е в и д н а т. є така, щоби всі католики були сильно переконані, що Папа як найвищий Пастир і Учитель цілої Церкви є дійсно свобідний і незалежний. А щоби свобода й незалежність Папи мала всі повищі умовини, вона мусить опиратися на певній і трівкій підставі, а такою підставою в т е п е р і ш н і х о б с т а в и н а х не може бути нічо інше як лише власна, незалежна держава, яка „хоч зі своєї природи має вид політичний, характер її є одначе духовний з огляду на її призначення“ (Пій IX). Нині ніхто не уважає за дійсного, свобідного й незалежного володаря того, хто не має своєї держави. А св. Отець силою обставин мусів би статися залежним від Італії, бо ґарантійний закон з 1871 р. зовсім не відповідає умовинам про які ми вище згадали. Є це радше злобно двозначний і неясно уложений привілей, який відповідно до обставин можна обмежити, змінити, а навіть знести. Приняти його, це значилоби віддатися на ласку й неласку італійської держави. Тому Пій IX. ґарантійний закон рішучо відкинув і проголосив себе „Ватиканським Вязнем“ аж доки Італія не направить заподіяної Церкві кривди. Як дуже потрібна цілковита свобода й незалежність св. Отця найкраще пізнати з цего, які наслідки потягнулаби за собою залежність Папи від Італії: П і д о з р і н н я, що св. Отець ділає не на власну руку, але в залежности від Італії. Звідси н е д о в і р я до Папи, б р а к п о ш а н и й належного п о с л у х у, ворогування, зірвання з Римом, національні церкви, с х и з м и і є р е с и. Місто теперішної єдности й ладу запанувавби х а о с і б е з л а д д я. Тому св. Отця належить поставити в так визначне положення, щоби і на гадку кому не приходило, що Він може бути підданий короля“, як сказав в італійськім парляменті (ще 1870/1 р.) Італієць Мінґетті.

Що Італія в таке „визначне“ положення св. Отця не поставила, це кожний мусить признати. А шкода! Навіть сам Беніто Муссоліні потвердив в італійськім парляменті (21. IV. 1921), що „латинську і цісарську традицію Риму представляє нині католицизм... Я думаю і тверджу, що одинока загальна ідея яка істнує нині в Римі є та, що кидає свої лучі з Ватикану. Я дуже неспокійний, видячи, що повстають національні церкви, тому що думаю, що є міліони й міліони людей які не ґлядять вже на Італію і Рим“. — А причини цего належить шукати між іншим саме в поневоленню Ап. Столиці Італією.

Свободи й незалежности Ап. Столиці боронять всі Папи дуже енерґічно. 1862 р.

зібралося в Римі около 265 епископів з цілого світа і в присутности Пія IX. торжественно заявили, що з огляду на добро душ і свободу Церкви, церковна держава в теперішніх обставинах без сумніву конечно потрібна. Лев XIII. підчеркнув справу незавидного положення Голови Церкви аж 118 разів. Від справедливих домагань Церкви ані на крок не відступив ані св. Отець Пій X., а Бенедикт XV. і теперішний Папа Пій XI. торжественно заявили, що так само як Їх Попередники будуть боронити прав і достоїнства Ап. Столиці і з тих самих причин себто не з людських зглядів і жажди панування, але змушені святістю свого уряду, з якого прийдеться їм зложити рахунок перед Божим Трибуналом. Пій XI. в енцикліці „Ubi arcano" з болем згадує про своє невідрадне положення тому, що вороги Церкви і італійське правительство „absonam eam Romano Pontifici vitae conditionem effecerunt". До одного лише св. Отця належить судити про своє положення, а Італія з порішення римського питання не має боятися „якого небудь зменшення свого достоїнства". Кожний новий Папа і новоіменований кардинал присягою зобовязуються, що будуть боронити передусім прав церковної держави.

Римського питання до тепер не розвязано і воно стоїть на тій самій точці на якій поставила його Італія 20. вересня 1870 р., себто в день „здобуття" Риму.

(Кінець буде.)

Боротьба за школу.

В листопаді 1914 року французький начальний вожд ґен. Жофр в імени армії і правительства заявляв на адресу „підяремної" Альзації: „Франція приносить тобі зі свободою, котру все боронила, пошану для твоїх власних альзацьких свобід, для твоїх традицій, для твоїх переконань і звичаїв". Те урочисте приречення, шанувати католицькі почування Альзації і Льотарингії, відновлено і потверджено відтак у листопеді 1918 р. і нераз ще в наступних роках.

Населення Альзації і Льотарингії, що числить 1,700.000 мешканців, у тому числі 1,300.000 католиків, вірило тим обіцянкам, але сильно завелося. Від 1923 року масонські льожі у Франції повели акцію за єдиною і коедукаційною школою і приняли таку програму: „Треба створити єдину й обовязуючу всіх вселюдну школу, спільну для дітей обох полів; перехід до середніх і вищих шкіл треба узалежнити від спосібности дітей; держава має покривати всі кошти безплатного навчання для всіх". Цей проєкт обчислений на загладу віроісповідної і приватної школи. Перфідність цеї програми — як пише „Фіґаро" — є в тім, що благородну думку впрягається в службу сектярської лукавої системи. Багато інших простійших і кращих засобів можнаб знайти, щоб помогти спосібним а незасібним дітям. Висталоб оснувати більшу скількість бурс. Але це бувби надто простий засіб і не служивби цілям масонерії, якої льожа в Гаврі бажає, щоб „школа пропаґувала масонерію". Проєкт „Єдиної школи" стремить до захоплення монополю над будучиною дітей. Вибір звання залежавби тоді від волі учителів, назначуваних правительством, настроєних ворожо до католицької Церкви. Треба подумати тільки, що на 130.000 французьких учителів більше як 90 тисяч належить до професійних союзів соціялістично-комуністичних, щоб зрозуміти, яке значіння для антіхристіянських елементів малоб уведення нової шкільної системи у Франції. Вплив родичів-католиків на виховання і фахову освіту їх дітей усуненоб тоді цілком.

Зі свого боку не дармують і комуністи. Так приміром в одному зі щоденників радикально-соціялістичний посол Барт помістив довірочне письмо, звернене до аґентів революційної пропаґанди. З письма виходить, що ті аґенти висилають до Москви дітей у віці 12—13 літ, щоби там виховувати їх у большевицькій доктрині.

Французьке правительство є під сильним впливом обох тих течій, тож на кождому кроці ломить свої приречення, дані альзацьким католикам. Соціялістичні і комуністичні радикали домагаються „зрівнання" Альзації і Льотарингії з іншими французькими провінціями, то значить знесення конкордату, проголошення розділу Церкви від держави, усунення церковного бюджету, „відклерикалізования" шкіл, заборони всяких релігійних обрядів, як похоронів, процесій і т. д. Від самого початку цеї масонсько-большевицької атаки епископи Штрасбурґа і Мецу, католицьке духовенство і міряне протестували і протестують проти посягання на традиційні їх права. Коли в 1922 році 20.000 людей зібраних на католицькім конґресі в Штрасбурзі, і 250.000 родичів зібраних на протестаційнім вічу заявило свою волю, тоді правительство вислало до Мецу і Штрасбурґа Мілєрана і Поанкаре, котрі поновили приречення, дані в роках 1914—1918 і 1920. Так само успіхом увінчалося величезне католицьке віче в Штрасбурзі в 1924 році, звернене проти політики Еріота. Не могли „антіклєрикали" зломити опірних альзацьких католиків, але все таки не уступають, а вишукують що раз то інших способів. Місцевих урядовців тих провінцій переносять, а на їх місце дають ряних атеїстів і „анті-клєрикалів", відчинюють безконфесійні школи, усувають зі шкіл і виховних заведень сестер-монахинь.

Великого розголосу набрала останніми часами справа усунення учительки-монахині зі школи в Рібовіль. В тій справі звернувся штрасбурський епископ Рюш з протестом до президента міністрів Поанкаре. У своїм письмі зазначує епископ, що не ходить тут про особу одної віддаленої учительки, але про те, що з часом може піти спосіб видалення всіх монахинь з публичних шкіл. Епископ домагається, щоби полишено католикам ту саму свободу, що її полишається жидам. „Жиди в місті мали те щастя, що їм полишено школу. Стверджуємо це з вдоволенням, одначе можемо заявити: ми є французами як і жиди, платимо податки, як і жиди; шануємо закон не гірше від жидів; сповняємо наш військовий обовязок як і жиди. Отже думаємо, що на тій основі нам повинні прислугувати такі самі права, що й жидам; католицькі родичі домагаються для себе такої самої свободи, котру дається родичам жидівським".

*

Боротьба католицького населення Альзації за школу повинна стати і для нас заохотою до витревання в тяжкій боротьбі за долю нашого шкільництва. Боротьбу цю веде наша суспільність не від нині і чим далі, тим важча стає вона, бо все більше ворогів підніма ться проти нашої школи, що бажають захопити її під свій вплив, а то і в свої руки.

З одного боку споконвічні наші вороги ведуть свою роботу денаціоналізації через „відукраїнщення" школи, а останніми часами беруться вже її „відклєрикалізувати". Верховодячі верстви Польщі бажають очевидно йти за приміром своєї французької союзниці.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собєського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

43 5—?

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

(Продовження.)

— Він злочинець, убийник той Руалд Інсгелдзон і повинен бути караний. По старому праву тай по „Правді Руській" князя Ярослава Володимировича повинна пімстити смерть убитого найблизча родина. Та не має її в мене тут. А син покійного ще за малий, щоб мечем пімстити батькову смерть. Однак ти, княже, наш батько й від тебе жадаю я законної кривавої пімсти на вбийнику. Тимбільше, що він із твоєї дружини.

Насупив брови князь Святослав, а потім каже повагом:

— Будь певна, бояринe Ярославо, що покаравби я на горло вбийника, та на жаль його немає вже між моїми дружинниками. Він утік таки в сам день убивства...

— Обовязком твоїм, княже, було: не пустити його...

— Не знав я, бояринe, що він із розмислом убив твойого чоловіка. Думав у чесному двобою — а ще й твій чоловік перший визвав його — виправдувався князь.

— Так, щоб пімстити обиду нанесену мені...

— Я це знаю — сказав князь — будь певна, бояринe, що, як тільки досягне його моя рука, не мине кара Руалда Інсгелдзона.

Поклонилася вдовиця Яромирова й повела князя й княгиню в світлиці...

— — — — — — — — — — —

Над Київом ніч. Миготять зорі мілиярдами й одсвічуються в водах дідугана Дніпра. А місяць сипле й сипле срібним сяєвом на золотоверхі храми Божі, на княжий тисовий терем та на крівлі домів бояр і міщан київських.

Скрізь по хатах світла погашені, скрізь тиша, все вже спить, спочиває.

Тільки в домівці боярина Яромира Ольговича світиться, тільки там не спить ніхто. Біля покійника моляться.

Та й тут щораз меньше людей біля мерця. Всім потрібний нічний спочинок.

Вкінці остав тільки один чернець, читає псалтирю...

А місяць світить у вікно... Тихою ходою ввійшла вдовиця бояриня Ярослава. Впала на вколішки біля дорогого тіла, хоче молитися.

Не може...

Глядить на покійного зболілим, півбожевільним поглядом і не може молитися.

Щось наче стоїть їй за плечима й нашіптує:

— Молитися! До кого? Цей, що до нього ти хочеш молитися, він забрав тобі, що в тебе було найдорожче, забрав тобі любого чоловіка, а твоїй дитині батька. Чиж не міг він, всемогучий так зробити, щоб твій чоловік не вмер.

Важко зітхає бояриня й тре гаряче чоло:

— Навіщо здалося тепер думати про це, що могло бути інакше й не було! Все вже пропало! Її щастя, щастя всего її життя розторощене... на все, на все!

І нема правди на світі! Навіть князь, навіть він відмовляється покарати вбийника, нема кому пімстити тебе, Яромире...

У цій хвилині маленька рученька торкнулася її. Бояриня обернула голову поза себе. Це її син, її Гліб...

— Мамо помолися разом зі мною за тата...

Радикально-масонський польський табор намагається також віддати ціле шкільництво на ласку й неласку державного учительства. Яке це учительство, свідчить факт, що ліва радикальна учительська орґанізація в Польщі числить поверх 30 тисяч членів. На своїх зїздах ці учителі виступають проти релігії, Церкви, як це було прим. на недавньому зїзді у Варшаві. А наші сельроби інтернаціоналісти та наші радикали йдуть з ними рука в руку. На останньому зїзді „Рідної Школи" наші „ліві" елєменти між иншим домагалися „збереження Рідної Школи від впливів клєру через усунення з Головної Управи та учительського збору всіх осіб духовного стану", а також домагалися „використання досвіду і досягнення радянської школи". Треба піднести з признанням. що Загальний Зїзд „Р. Ш." цей „досвід" і ті „досягнення" належно використав, бо большевицьким аґентам дав як звісно належну відправу.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Непорозуміння з Литвою.

Напружені відносини між Польщею і Литвою принимають останніми часами чимраз грізнійшу форму. Обі сторони очевидно роблять підготовлення до грудневої сесії Союза Народів у Женеві, котра займеться польсько-литовською справою. Минулого тижня відбувся у Вильні політичний зїзд, у якому взяв участь марш. Пілсудський, мін. загран. справ Залєський, польський посол у Ризі Лукасевич і посол в Москві Патек. Зараз потім правительство СРСР вислало до Польші ноту у справі польсько-литовського спору. В ноті звертає Польші увагу рад. правительство на небезпеки, які грозять мирові, колиб Польща посягнула на незалежність Литви. Литва внесла також зажалення на Польщу до Союза Народів. Справа набрала ще більше розголосу, коли делеґат СРСР на женевську конференцію, Літвінов, порозумівся в Берліні зі Штреземаном, з котрим видали спільний офіціяльний комунікат, що вважають становище Польщі супроти Литви поважною зачіпкою. Про цей комунікат пише берлінський „Дер Таґ", що Німеччина і СРСР приняли ним на себе спільні дипльоматичні зобовязання що до польсько-литовського спору. Знову польське правительство вислало до всіх держав ноту, в котрій заявляє, що не має ніяких намірів, котрі загрожувалиб політичній самостійности і територіяльній цілости литовської республики. Маршалок Пілсудський має сам поїхати до Женеви.

Розвязання сойму і сенату.

Дня 28. листопада оповіщено розпорядки президента держави про розвязання обох законодавчих палат, сойму і сенату. Досі ще нема декрету про нові вибори. Цей декрет по думці 13 арт. виборчої ординації має появитися до тижня після вигаснення мандатів, отже до 4. грудня.

Бльок національних меншостей.

Після узгіднення всіх спірних справ між представниками українців, білорусинів, німців, литовців і жидів прийшло до заключення виборчого бльоку нац. меншостей. В імени українців у Схід. Галичині підписав приступлення до бльоку д-р Дмитро Левицький. „Малопольські" жиди мають натомість виставити свою окрему лісту. Жидівські часописи подають, що українці відступилиб жидам кілька мандатів на провінції в заміну за мандат у Львові. Але д-р Райх (сіоніст) сам хоче бути вибраним у Львові, а д-р Розмарін не хоче зректися мандату в Станиславові.

ЛИТВА.

Небезпека державного перевороту.

Часописи переповнені вістками про внутрішні неспокої на Литві, змови в армії та акцію опозиції проти правительства Вальдемараса. Багато з тих вісток одначе опрокидують. Подають між иншим, що делеґація від війська звернулася до президента Сметони з домаганням усунення Вальдемараса і реорґанізації правительства. Одначе делеґацію цю арештовано. В Литві не вірять, що Радянський Союз активно виступить в обороні Литви. Вальдемарас не хоче уступити й не числить на довіря партії, бо його правительство опирається на армії. Вальдемарас виїзджає до Женеви і сподіється, що справу виграє.

Інтервю з Вальдемарасом.

В розмові з представником німецького часопису „Фосіше Цайтунґ" заявив литовський премієр Вальдемарас, що Литва ніколи не зречеться своїх прав до Вильна. Він вказав також на те, що Польща фінансує справу Полькайтіса на Виленщині, звернену проти ковенського правительства. Премієр виразив сподівання, що непорозуміння з Польщею буде в Женеві зліквідоване.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Знаменна промова Бухарина.

Голова комінтерну Бухарин виголосив на 6-ій ґубернській конференції комуністів у Москві знаменну промову про опозицію. На його думку опозиція в ком. партії зміцнила надії контрреволюційних елєментів. Творяться тайні террористичні кружки і орґанізації, що стремлять до державного перевороту в Москві. Радянська влада буде отже приневолена примінити безоглядний террор до своїх клясових противників,

Радянська делеґація на женевській конференції.

В нарадах підготовчої комісії міжнародньої конференції для роззброєння візьмуть участь делеґати 26 держав. Перший раз засядуть також делеґації двох держав, що не є членами Союза Народів, іменно Зєд. Держав і Радянщини. Сподіються, що большевики своїм звичаєм будуть старатися поширити свою пропаґанду. Вони для аґітації імовірно кинуть клич „цілковитого роззброєння", або хоч — як здогадуються инші — здержання зброєнь на 10 літ з рівночасним зменшенням військових сил і воєнних бюджетів о 50 проц.

Перед 15-им зїздом.

Дня 1. грудня зачинає радити в Москві 15-ий зїзд ком. партії. Власти постаралися, щоби між учасниками зїзду не було ніодного опозиціонера.

РУМУНІЯ.

Після смерти І. Братіяну.

Політичне положення в Румунії тепер змінилося нагло, через одну ніч. Умер Іван Братіяну, котрий через два останні роки намагався недопустити, щоби наслідник недавно помершого короля скинув його і взяв инший політичний напрям. А все таки скинув його сильнійший ворог — смерть. Весь спір за румунське наслідство і боротьба з кн. Карлом, це тільки епізоди цілої політики Братіяну, котрий свої власні інтереси й інтереси своєї рідні і партії ставив на рівні з інтересами держави.

Тимчасову керму правительства обняв його молодший брат Вентіля Братіяну, але йому не рівнятися авторитетом з помершим братом. Склад міністерства лишився той самий. Говорять вже про уступки опозиції.

— Молитися?! Добре будемо молитися...

Нараз наче щось пригадала, підвелася й узяла синка за руку...

— Помолимося, та перше мушу сказати тобі останнє поздоровлення від батенька. Ходи. Глібе близче до батька. Ти мусиш ще йому зложити приречення на все твоє життя...

Підвела синка по ступеннях до самого мерця...

— Не лякайся, Глібе! — говорить бояриня Ярослава, Яромирова вдовиця. Вона вкладає синову рученьку в холодну руку мерця, а очі в ньої сяють якось так дивно...

А місяць світить крізь відкрите вікно.

— Тепер говори, Глібе, за мною слово в слово, що я тобі підказуватиму й думай тільки про це, що ти складаеш твойому покійному батечкові святе приречення.

— Добре, мамо!

І хлопчина повторяє за ненькою повагом та голосно:

— При-ся-га-ю то-бі, бать-ку, що як ви-рос-ту, віднай-ду вбий-ни-ка тво-його Ру-ал-да Інс-гелд-зо-на, ко-ли він тоді ще бу-де в живих і ві-дім-щу тво-ю смерть.

Дзвенить дитячий голосок, а потім тихо, тихісько в кімнаті. Поволи виникає хлопя свою руку з холодної батьківської руки, а мати каже:

— Тепер ти зложив покійному батькові твойому присягу на все твоє життя й усе мусиш памятати її поки не виповниш її. А тепер помолимося за батька.

Обоє станули на вколішках на ступені катафальку й мати проводила голосно синові молитву...

І щиро молився малий Гліб, а мати вимовляла бездушно слова молитви та думала про пімсту:

—Коли скорше не досягне його, твойого вбийника Божа рука, то пімстить тебе, ладо мій, син твій, твій Гліб.

*

Великий здвиг народу йшов за саньми покійника боярина Яромира Ольговича.

Лежав він високо на золочених санях, дорогою паволокою покритих. Везли його на місце вічного спочинку дві пари круторогих волів.

Проводив похоронний похід сам митрополит Юрій в окруженні духовенства й черців.

Ішла за домовиною молода вдовиця в смутковому платті. А біля ньої дріботав маленький Гліб, рученькою її плаття держучися.

Заводила вдовиця, рясними слізми лице вмиваючи:

— Ой ладо ти мій гарний, хороший, дружино мій вірний, господарю розумний, запопадний, навіщо ти мене молоду вдовицею безпомічною покидаеш, як тую билинку в полі беззахистну, навіщо ти мене самітну, в світі білому лишаеш?! Чому не забрав єси мене зі собою з цего світа на той світ?

Нехайби я там дальше з тобою пробувала, у твої любі очі заглядала, твій ясний погляд ловила, з тобою любо та мило, як голубка з голубом сизим воркувала, гуторила...

(Дальше буде).

Січень — це „місяць" української католицької преси й книжки. Виголосіть реферат про значіння католицької преси й книжки в Вашій читальні та кооперативі!

УГОРЩИНА.

З мадярського монархістичного руху.

Мадярські т. зв. леґітимісти вшанували минулого місяця пятнацяті уродини наслідника на угорський королівський трон Оттона II. Габсбурґа. Особливо торжественно обходжено цей день в Будапешті, де в неділю на цю інтенцію правилося торжественне богослуження в катедрі св. Стефана. В навечерія того дня відбулися численні збори леґітимістів. Головний бесідник гр. Апоні вказав на великі заслуги габсбурської династії для Угорщини. На його думку Угорщина в часах злуки з Австрією була більше незалежна ніж є тепер з огляду на диктат і контролю побідних держав. Бесідник уважає республиканську форму правління небезпочним експериментом, що внутрішньо ослаблює націю, натомість тільки при монархічнім ладі є один обєднуючий чинник, що стоїть безсумнівно понад партійними ріжницями, а всім розбіжним силам постійно надає один спільний напрям.

НА БАЛКАНСЬКІМ ПІВОСТРОВІ.

Італійсько-французькі змагання.

Боротьба про сфери впливів між Францією й Італією на Балканськім півострові входить у рішучу стадію. З 3 великих балканських державних мужів— Пашіча, Братіяну, Венізельоса — котрих кличем було „Балкан для балканських народів", остає в живих тепер тільки Венізельос: Одначе і цей відсунений від активної політики. У своїм „напорі на схід" Італія спирається на Румунії, Альбанії, Франція натомість на Югославії. Югославія пробувала зближення з Болгарією і Грецією. Та в обох напрямах Югославії не повелося. В той спосіб Югославія приневолена була заключити договір з Францією. Саме через той договір ярко виступили противенства балканської політики Франції й Італії. Останніми днями заключила Італія новий договір з Альбанією, що викликало велике невдоволення в Югославії. Мабуть найблизшим тереном, де знову зіткнуться ті противенства, буде Румунія. Фашисти симпатизують там з Карлістами, Франція натомість попирає політику „династії" Братіяну.

БЕЛЬҐІЯ.

Нове правительство,

В Бельґії прийшло несподівано до зміни правительства. Дотеперішнє правительство Жаспара (т. зв. національної єдности), зложене з католиків, ліберялів і соціялістів, уступило. Причиною його упадку була незгідність у військових справах. А іменно соціялістичні члени правительства домагалися скорочення військової служби з 10 на 6 місяців. Нове правительство, також Жаспара, складається зі 6 католицьких консерватистів і демократів і 4 ліберялів. В парляменті має більшість 17 голосів.

АНҐЛІЯ.

Англійський державний муж про чисельність европейських армій.

Секретар анґл. міністерства війни В. Івенс звернув увагу на неправдивість сензаційних заяв Льойд Джорджа і робітничого провідника Томаса про чисельність европейських армій. По словам Л. Джорджа мають тепер побідні держави більше 10 міліонів війська. Але це основане на фальщивих інформаціях. В дійсности стоїть сьогодні в Европі під зброєю 3,552.000 людей. З того приходиться 1,124.000 на червону рбсійську армію. Отже коли не числити СРСР. є нині в Европі 2,428.000 війська супроти 5,318.009 в 1914 р. Щож до коштів на удержання війська, то є вони на думку бесідника о много менші в Анґлії тепер ніж перед війною, коли зважити на меншу вартість повоєнного гроша. Навпаки виказують видатки на червону армію значний зріст.

Замовляйте наші видання:

„ОСНОВИ СОЦІОЛЬОҐІЇ" Ціна 2 зол. 80 сот., „СВІТИЛА СХОДУ" З золоті і „ЖИТТЯ СВЯТИХ КИРИЛА і МЕТОДІЯ", ціна 80 сот.

Огляд часописів.

Краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny" в ч. 316 із 16. листопада ц. р. в статті „Нова филя терору" займається більшовицько-німецькою агітацією серед української суспільности, яка по думці Il. K. Codzienn-ого починає знов оживлятися й жахом убийств і пожеж трівожити знов льояльно думаючих українців. Ось із попочатком листопада ц. р. стокількана-цять українців одержало почтою анонімами такого змісту:

„П. Т. Ваша зрадницька діяльність мусить бути покарана. До 14 днів виступаєте з партії УНС. (Український Народній Союз) і оповістите це в одній із українських часописів. У противному случаю ваше майно й життя остають до розпорядження УКС. Потомки Святополків Нещасних(?) Балабонів і Твердохлібів — вибирайте!

Смерть зрадникам і учасникам другого конґресу! — Український Курінь Смерти".

Польський часопис впевняє, що це українські приготування до виборів і взиває польське правительство, щоб воно виявило свою силу й запевнило повну безпеку життя й майна своїх льояльних громадян. Тому треба заборонити всі більшовицькі часопити, бож у більшовицькому раю не сміє появлятися ніяка інша преса кріл більшовицької. Ну це ще зрозуміле, бо справді більшовицька „бібула" затроює малообразовані круги населення. Інша справа, чи тоді більшовики не пошукалиб інших шляхів, тим більше, що як пише Ill. K. Krakowski більшовики дали на більшовицьку пресу „na kresach" 50 міліонів долярів.

Та „Ill. K. Codzienny" чи там його дописувач найшов на це, ще кращий лік: „całkowite zniesienie formacyj łuhowych", себто наших пожарних товариств „Лугів". Сумніваємося, чи сповненням цего побожного бажання дописувача „Ill. K. Kr." знищилоб польське правительство комунізм. Нам здається, що радше бувби наслідок зівсім противний. Воно викликалоб невдоволення серед населення, а всяке невдоволення це саме

Україна в Радянському Союзі.

(Докінчення.)

Щоби схарактеризувати загальну економічну ситуацію, позволю собі навести кілька даних про стан продукції вугля і залізної руди, котрі є найцінніїшими природними богацтвами України.

Отже продукція вугля на Україні виносила в р. 1916 — 1.738 міліонів пудів, 1922 — 438 міліонів пудів, 1925 — 760 міліонів і в р. 1926 — 1.194 міл. пудів. Одначе і ця кількість добутого в 1926 р. вугля при теперішньому стані основного капіталу є максимальною. Вона може бути добутою тільки при найбільшому напруженні засобів продукції. Зужиття основного капіталу в Донецькому басейні, брак фінансових засобів потрібних для переведення ремонту в старих копальнях, як також для закладання нових — все це не позваляє передбачувати збільшення продукції вугля навіть до передвоєнних розмірів. Ввиду цього економісти більшовицькі передбачують, що вже в найблищому часі зайде конечність ввозу польського та анґлійського вугля. В подібному стані находяться копальні залізної руди в Криворіжському басейні. Підчас коли в 1913 р. продукція залізної руди виносила понад 400 міліонів пудів, в 1924 р. виносила вона 24%, а в 1925 — 38% (140 міл. пудів).

Знаменний процес відбувається в українському рільництві, котре в наслідок занепаду торговлі з заграницею а головно експорту збіжа вернуло до типу натурально-консумційного господарювання. Торговля з заграницею виносила на Україні в господарчому році 1925/6 — 97.131.000 рублів (30% передвоєнного експорту) в тім збіжа близько 50%, експорт в цьому році виносив 687.000 тон (1/8 передвоєнного експорту).

Змалів також і експорт живого інвентаря з України. Підчас коли перед війною вартість експорту виносила 4 міліони рублів, в 1925/6 р. — 900.000 рублів. Упадок експорту сільських продуктів витворив таку ситуацію, котра змушує вести екстензивну господарку, обчислену, загально беручи на внутрішний ринок, а діймаючий брак машин і рільничого приладдя цілком розбиває більшовицькі ілюзії мнимої інтензифікації рільництва, котру більшовицькі часописи подають як один з найважніщих здобутків совітської влади в економічній области. На 4 і пів міліонів рільничих господарств України лише 2 міл. має плуги, 277.000 — жнивярки, 253.000 — сівалки; процентово беручи пересічно на 100 господарств тільки 40 має плуги, 5 — сівалки, 6 — жнивярки і 1 — молотільні. Рільництво українське під большевицьким правліпням повернуло до стану, в котрім було воно що найменше перед 50 літами. В світлі сих даних досягнення радянської влади в области рільництва треба вважати більш ніж проблематичним.

Тяжке економічне положення в якому находиться Україна комплікується ще й так званим економічним перелюдненням. Підчас коли в Росії на 10 засіяних десятин припадає 19 осіб, на Україні — 63. Большевицькі економісти твердять, що 33% людности сільської на Україні не має вартстату праці і обтяжує економічний орґанізм. Тому що український промисл є в стані сталої кризи, совітський уряд переводить переселення значних мас української людности на далекий Схід. Це одначе не може вирішити проблєми і не виведе краю з економічного упадку в котрий завела економічна політика большевиків.

Одначе не тільки в области чисто економічній, але також в области соціяльноклясової політики не осягнули большевики своєї ціли — знищення заможних елєментів серед селянства і створення на селі кляси дрібних рільників, котрих легко булоб втягнути в русло комунізму. Процес суспільного наверствування українського селянства відбувається в напрямі цілком противнім. Свідчить про це більшовицька статистика. Підчас коли число господарств о засівній площі від 1 до 3 десятин в р. 1922 виносила 45% загалу господарств, в р. 1924 зменшилось воно до 39%. Натомість в тім же часі збільшилося число господарств економічно сильніїших о засівній площі від 4 до 20 десятин із 38% до 48% загального числа хозяйств.

Цей процес непокоїть большевиків не тільки з огляду на політично-клясові причини. Ця сильна економічно верства українського селянства, для котрої незалежність краю і визволення зпід большевицького правління є невідкличною умовиною до загального економічного розвою стає чимраз більше активнішою і як висказався голова ВЦІК-а України Петровський „витягає руки по владу", а шумне святкування наказане большевиками в 10 роковини жовтневої революції цього факту не закриє.

підхожий ґрунт для більшовизму серед незорієнтованих мас.

Щож до самого письма буцім то вислан го сток льканацять українцям з погрозами, то воно досить підозріле, що дописувач так скоро м г уже почислити, що вислано таких погроз аж стокількадесять. Сумніваємося, чи УНС взагалі має аж тілько визначних членів. Воно радше виглядає на таке, що керманичі УНС. самі вислали такі погрози до себе тай до других, шоб показати своїм хлібодавцям, які то вони сильні тай які важні, що аж так їм грозить м тичний „Курінь Смерти".

В цему самому числі цего самого часопису є стаття „Ще одно розчарування". У цій статті дописувач із Печеніжина пише, що гр. кат. парох Левицький заявив, що він не обовязаний правити богослуження. в д.11.XI.При тому „інтелігентний" дописувач не пощадив навіть дочок о. пароха, що їм „z pominięciem kandydatek Polek, które posad nie otrzymały, udzielono posad w państwowych szkołach powszechnych".

Покищо не знаємо, як воно там було. та ціль дописи очевидна. Перше всего зробити місце цим полькам, а друге вколоти немилий вшехполякам санаційний уряд. Це останнє нас не обходило б та от цікаве, що санаційний львівський орган "Dziennik Lwowski" в передодень 11. листопада помістив статтю з закидами львівському латиньському архієпископові Твардовському та комендантові львівського гарнізону Скорському, що вони зумисне усунулися зі Львова на цей день, шоб не брати участи в святі. Що на це „III. K. Krak".

Та скаже „III. K. Codzienny", що вони мусіли виїхати в цей день. Ну, але от „Dziennik Lwowski" з 17. ц. м., ч. 325 пише що латинський парох з Клепарова з піді Львова, Матляк відмовився правити дня 11. ц. м. правити Службу Божу й замкнув вхід до костела. Що на це III. K. Codz."? — А може „to co innego" ?

* * *

В соціялистично-радикальнім „Громадськім Голосі" йде стара пісонька (на нуту: „бодайся когут знудив") про „клєрикальну гидру темноти і назадництва". Радикальний крикун М. М. не може ніяк збагнути своїм бідним розумом, чому то нині колишні кличі „батька Трильовського" чисто збанкротували і радикали цілком тратять вплив у народніх масах. У статті „Світський і духовний меч" зовсім слушно кінчить він, що „по великім історичнім здвизі, не дадуть себе вже українські працюючі маси обманути нікому, хочби цей обман заслонювався „маскою віри", навіть віри в радикальних дубів - додамо ми. Бо чейже ті „маси" добре знають і тямлять, що якраз радикальні проводирі, „як тільки почули, що мають добру опіку", перейшли до хлібоїдів і нині стоять на чолі УНС-а.

Це є факти неоспоримі. А те все, що п. радикал підсуває Українській Христіянській Орґанізації, це ніщо інше як звичайний демаґоґічний наклеп. Накидається він так само і на достойну особу Впреосв. митрополита Шептицького, співаючи і тут свою пісоньку про угодовство і заключує ось як:

„Як бачимо (?), то світський меч є в повній згоді з мечем духовним, як це бувало через цілий протяг історії боротьби пануючих кляс з поневоленими".

На жаль через цілий протяг історії було і таке, що найкрикливійші провідники отих самих поневолених мас за миску сочевиці зраджували свого брата і тоді „радикальний бук" був у згоді зі „світським мечем".

* * *

Зразком нахабности і смішної претенсіональности є черговий виступ перемиського „Українського Голосу". В ч. 48. у статті „Перед Собором" перемиські „раскольники", — очевидно в ролі оборонців Церкви — просто диктують програму львівській конференції Епископів. У своїй меґальоманії ті панове вмовляють в наше громадянство, що Зїзд „підчеркне" лиш те, що вони виписують в „Укр. Голосі". Дальше просто диктують: „Безперечно собор докладно розбере..., собор сконстатує..., собор застановиться..., безперечно собор займеться"... і т. д. Що більше, вони виступають також в ролі обвинителів проти „деяких духовних чинників" чи „міродайних чинників" (бач, які обережні!), очевидно маючи на увазі самих учасників зїзду, котрих чинять відповідальними за ті удари, які спадають на нас у теперішнім лихоліттю. Ці обвинувачення хоч убрані у медвежо-„делікатну" форму, проте по суті нічим не різняться від брусоватих виступів радикального „Гром. Голосу". Єднає їх одна мета: валити авторитет Церкви в нашім народі. „Укр. Голос" полишив радикалам терен львівської архієпархії, сам зате „боронить Церкву від епископів і папи" у двох інших галицьких епархіях. Союз готовий—бо скрізь „schöne Seelen finden sich".

* * *

Годі вкінци не згадати тут ще і львівського „Діла". Цей часопис — як ми вже мали нераз нагоду відмітити — коли тільки йде про церковні справи, шукає спеціяльно „компетентних" жерел інформацій (в роді „Газети Поранної"). Єим разом у справі Зїзду Епископів покористувався такимже жерелом, то є „Українським Голосом". „Діло" що правда жалується, шо не проголошено програми конференції, але байдуже!... готова програма є в перемиськім „Укр. Голосі" — а цеж на думку редакторів „Діла" програма доволі авторитетна і „повна", щоб на її тему могла вийти передовиця про „греко-католицизм як національну релїґію західної вітки" і про „чистий католицизм" (термін „Укр. Голосу") і про те, як то релїґія „мусить акомодуватися до духа часу", і про те як св. Юр стає зачатком нового... Ватикану і про всякі інші ріжні „Zwischending-и". Словом вийшла стаття „актуальна" на славу редакторам „Діла".

ДОПИСИ

ПЕРЕМИШЛЬ. (2 популярні концерти Марійського Тов-а Пань). „Тов. Марійське Пань" взяло на себе важке завдання. Воно гуртує, просвічає й спомагає матеріяльно бідних, робітниці і слуги. Головно зі складок удержує воно швальню, дає майже даром науку шиття і крою бідним дівчатам. Гуртує слуги, веде школу (одиноку в Перемишлі) для неграмотних, та влаштовує популярні освітні вечори та концерти. Морально помагають Т-ву о. ігумен Мартинюк та о. Луцик. Влаштовано цього місяця два концерти. Один для вшанування культу полеглих героїв, — другий з нагоди ювилею Ольги Кобилянської.

На першому концерті головною точкою був реферат п. Несторовичевої, який пояснив присутним наші визвольні змагання, та заслуги полеглих героїв, взиваючи до шанування їх памяти. Були теж хори і деклямації виведені бездоганно вихованицями Тов. Мірійського.

Другий концерт, в честь О. Кобилянської був оброблений незвичайно старанно. У вступному слові пояснила п. Яр. Мандюкова, в чім головна заслуга Ольги Кобилянської та вичислила ідеали її творчости. Мішані і жіночі хори під умілою управою дириґентів п. Марійки Данилевич і о. Демянчика виспали величаво. — За те мали нагороду, бо по береги виповнена саля гуділа безперервними оплесками, взиваючи хори і соліток до наддатків.

У піднесеному настрою розходилися присутні, захоплені народними строями концертанток, добірною програмою, та дивуючись, що з так сирого матеріялу, можна зложити таку гармонійну цілість. Мар. Тов. має в програмі богато освітних зимових вечорів, з яких перший посвятить памяти о. Маркіяна Шашкевича.

Присутна.

(Похорони бл. п. д-ра Т. Кормоша). Дня 28. ц. м. в понеділок відбулися похорони д-ра Теофіля Кормоша, адвоката в Перемишлі основателя і члена всіх майже народно-культурних установ і керманича політичного життя Перемищини. Д-р Кормош помер нєнадійно, болівши усього два дні на неозначену внутрішню недугу. Гідно шанувала покійника перемиська земля при незвичайно великім здвизі народа. Всі установи, ціла громада, вся шкільна молодь, взяла участь в похоронім обряді. Прибули відпоручники многих центральних установ зі Львова, делєґати читалень з кождого майже села перемиського повіту. Панахиду в домі відправив Преосв. Еп. Йосафат Коциловський при співучасти 25 священників. Співав хор питомців духовного семинара та місцевого Бояна.

Покійник один із найстарших і перших орґанізаторів повіту й околиці. Його заслуги коло культурного й економічного двигнення повіту великі. Доказом цього чисельність учасників похорону. Годиться зазначити, що деякі люди злої волі, що за життя на силу тягнули покійника в круговорот очайдушної церковної боротьби, намагались рівнож і сам величавий похорон використати для своїх нечестивих, особистих та вузько-гуртових цілей. Одним ходило о ратовання підірваного престіжу в громадянстві, другим о инші більше „позитивні" цілі. **X.**

ОПОВІСТКИ

Загальний Збір Т-ва „Просвіта" у Львові,

відбудеться в понеділок, дня 26. грудня 1927 р. в салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка (вулиця Шашкевича ч. 5.). — Початок Збору о годині 9-тій перед полуднем.

Дневний порядок:

1. Відкриття Збору і прочитання протоколу з останнього Звичайного Загального Збору.
2. Ухвалення регуляміну для ведення Загального Збору.
3. Вибір Комісії-матки.
4. Звіт з діяльности Т-ва за час від 1. VII. 1926 до 30. VI. 1927 р.
5. Звідомлення Ревізійної Комісії і уділення абсолюторії Головному виділови.
6. Вибір Голови, 6 членів Головного Виділу, 6 заступників виділових і Ревізійної Комісії з 5 членів і 2 заступників.
7. Уставлення членської вкладки на 1928 р.
8. Внески й запити.

Львів. дня 23. листопада 1927.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ.

М. Галущинський, голова. — В. Мудрий, секретар.

Українська Громадо!

Дня 8. грудня ц. р. минає 59 літ істнування і праці Т-ва „Просвіта" у Львові, 59 літ будження і скріплювання національної свідомости, поширювання знання та орґанізації народнього життя у всіх його ділянках. З малих починів повстали великі вислїди, тому й тішиться „Просвіта" загальним признанням і довірям народу.

Та перед „Просвітою" щораз то більші завдання, до виконання яких необхідно великих сил, а ще більше матеріяльних засобів.

Перед війною Товариство діставало на свою корисну для народа працю краєві і державні субвенції. Нині мусимо стояти о власних силах. Державні субвенції повинні нам заступити ті дрібні датки, за якими „Просвіта" раз в рік звертається в день річниці своїх основин до всіх патріотичних громадян.

Нехай датки не будуть великі, але нехай ніодин український громадянин чи громадянка не відказується від нього.

Рівночасно пригадуємо, що від ряду літ обходить наш нарід урочисто день 8. грудня як день повстання „Просвіти", як день її народин та зве той обхід „Святом Просвіти". Свято повинно відбутися в кожній українській громаді. Уладженням свята повинні занятися читальняні виділи — а де нема читальні, окремі комітети. Форма свята може бути ріжна — від загальних зборів до святочних сходин з відповідними рефератами або промовами, а далі концертів і аматорських вистав рівнож з відповідними промовами. Увесь дохід з просвітних свят в цілости призначений рівнож на „Дар Просвіті". Час переведення свята між 1—31 груднем. В день свята „Просвіти" повинні бути вікна всіх українських громадян ілюміновані наліпками „Просвіти", щоби тим зазначити признання і пошану „Просвіті" за її дотеперішню освітню працю. Наліпки по 10 гр. за штуку можна набувати по всіх філіях і Читальнях „Просвіти" а у Львові також в книгарні Т-ва ім. Шевченка.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові:

М. Галущинський голова, **В. Мудрий** секретар.

ІНСТРУКЦІЯ

для наладнання й переведення шкільного плебісциту на основі шкільного закона з 31. липня 1924 р. В. З. ч. 79 поз. 766.

В кождому повіті повстає рухливий **Повітовий Комітет** для переведення шкільного плебісциту в цілому повіті.

В кождій громаді (місті, місточку і селі) повстануть **Місцеві Комітети,** які подбають про переведення плебісциту в своїй громаді.

Законні услівя, щоб домагатися української школи:

1. До школи повинна бути введена українська мова тоді, коли шкільні декларації з домаганням цього підпишуть родичі за 40 українських дітей. Одначе треба подбати, щоби всі родичі українських дітей без виїмку підписали шкільні декларації.

2. **Право домагатися введення української мови прислугує:**

а) батькові дитини,

б) матері, о скільки батько не жиє або не виконує батьківської влади,

в) правному опікунові дитини, коли обоє родичі не жиють, або не виконують своєї влади.

3. Домагатись української мови навчання можна лише в імені дітей у шкільнім віці, Шкільний вік дитини треває:

а) в Галичині від укінчення 6 року життя на протяг 7-ми літ по тих місцевостях, де є 7-клясова школа, та на протяг 6-ти літ у всіх інших місцевостях;

б) на Волині, Полісю і Підляшу від 1. вересня того року, в якім дитина скінчила або скінчить 7-ий рік життя, до кінця того шк. року, в якім дитина кінчить 14-ий рік життя.

Законні постанови не вимагають, щоб дитина ходила до школи. Можуть отже домагатися української мови навчання в школі і родичі дітей, які є звільнені зі школи або які їзза хороби чи якої іншої причини довгий час або взагалі не ходять до школи.

4. Кождий батько української дитини мусить підписати і внести **окрему** шкільну декларацію з домаганням української мови навчання в школі.

5. Кождий батько мусить її підписати власноручно. Неграмотні підписують знаком хреста при двох свідках.

Шкільні декларації підписувати в громадськім уряді, який стверджує власноручність підпису. Громадський уряд обовязаний потверджувати підписи на шк. деклярацiях. В разі якоїнебудь перепони в уряді громадськім можна потверджувати підписи у нотаря, суді або в старостві.

6. Підписані і урядово стверджені декларації належить вислати по змозі **негайно а найдальше до 31. грудня 1927 р.** до пов. шкільного інспектора за посвідкою зложення (рубрум), на якій зазначити скількість внесених деклярацій і скількість дітей, для яких жадається української школи.

7. Повітові і Місцеві Комітети повідомляють Правну Оборону при „Рідній Школі" у Львові, Ринок 10 про склад плебісцитових комітетів, про кожночасний стан плєбісцитової акції (скільки батьків чи їх заступників та за скільки дтей внесли шкільні деклярації, куди і коли саме) а з окрема своєчасно про перепони, щоби був час поробити у компетентних чинників заходи для їх усунення.

8. Докладніщі поучення (брошурка В. Целевича п. з. „Про нові шкільні закони" ціна 50 сот.) і шкільні деклярації (по 3 сот. від штуки) висилає на бажання в кождій скількости книгарня „Рідної Школи" у Львові, вул. Руська ч. 3.

9. Місцеві Комітети повідомляють Повітові Комітети про переведення шкільного плебісциту а Повітові Комітети пересилають Правній Обороні при „Рідній Школі" точні зіставлення з переведення плебісцитової акції на своїй области.

Правна Оборона при „Рідній Школі"
у Львові, Ринок ч. 10.

Всіх українських промисловців, купців, ремісників, і кооперативи просимо як найскорійше надіслати точні адреси до Українського торговельно-промислового Альманаха на 1928 рік, котрий найдальше 5-го грудня ц. р. вийде з друку. Адреса: Видавництво Торговельно-промислового Альманаха, Львів, вул.св. Лазаря ч. 12.

Оповіщення Загальних Зборів.

XXI. звичайні загальні збори Дому торговельно-промислового **„Достава"**, кооперативи з обмеженою порукою у Львові, відбудуться дня 16. грудня 1927 року о год. 5. по полудни у Львові при ул. Домініканській 11, I. пов.

Порядок нарад:

1. Отворення зборів і відчитання протоколу з послідних заг. зборів.
2. Звіт Управи з діяльности кооперативи за рік адм. 1926/27.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Внесок Надзірної Ради дотично розділу чистого зиску.
5. Доповняючий вибір 5 членів Надзірної Ради.
6. Означення по думці § 42 статута границі уділюваних кооперативою кредитів і затягання зобовязань.
7. Внески і запити.

Річний звіт, рахунки і білянс є виложені в льокалі кооперативи у Львові до перегляду членів.

До участи в сих зборах запрошує всіх Вп. членів **Надзірна Рада.**

До Всч. Духовенства старосамбірського повіту!

З причин від нас незалежних повітова — довірочня нарада Української Християнської Орґанізації не могла в місяці падолисті відбутись.

Старатись-мемо уладитувати її конче в цьому місяці

Стрілки-Лопушанка хом. в грудні 1927.

О. К. КУЗИК вр. О. М. ВОВЧИК вр.

Д-р Юлій Ардель

б. секундар заг. шпиталю у Львові,
орд. у внутрішніх недугах від год. 12—1 і 2—5.
Лічення: діятермією і кварцевою лямпою.
63 **Львів, Коллонтая 5., тел. 19-62.** 1-10

НОВИНКИ

До відома наших передплатників і читачів. Щоби улекшити нашим читачам та взагалі всьому громадянству пересилку жертв і добровільних датків на „Дар Просвіти" пересилаємо з нинішнім числом нашого часопису чеки „Просвіти". Надіємося, що ні один чек не затратиться, але виповнений більшим датком повернє по призначенню.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні.** Дня 25.листопада виголосив у салі берлінського університету проф. д-р В. Тимошенко відчит (в німецькій мові) на тему: „Україна і Росія у своїх економічних взаєминах".

Присуд на учасників грабіжницького нападу на о. Мельника. В Самборі покінчилася вже дня 28. падолиста розправа перед судом присяжних проти 4 парібків із с. Береги, що 15. серпня вдерлися до мешкання пароха о. Мельника з оружям та сильно поранили його. Двох із них Степана й Івана Децików засудив був ще 6. вересня доразовий суд на кару смерти та президент річи посполитої помилував їх і їм замінили кару смерти на 18 літ тюрми. На розправі перед судом присяжних засудили двох їх спільників Макара та Созанського, кожного на 5 і пів року тюрми.

Підвишка почтових оплат. Від 1. грудня обовязує нова, підвищена почтова і телеграфічна тарифа: у внутрішнім обороті коштує **лист** до 20 грамів — 25 с., вище 20 грам. до 250 грам. — 50 с., вище 250 грам. до 500 грам. — 80 с; **переписна картка** 15 с; **друки** до 25 грамів — 5 с, вище 25 до 50 грамів — 10 с, вище 50 до 100 грамів — 15 с. Доплата: за поручення — 40 с; за експрес — 80 с. У заграничнім обороті: **лист** до 20 грамів — 50 с, (до Австрії, Чехословакії, Румунії й Угорщини — 40 с.) **Переписна картка** — 30 с. (до вище названих держав — 25 с.) Доплата: за поручення — 50 с, за експрес — 1 зол. Телеграми: основна такса 50 с, за одно слово звичайної телеграми 15 с.

Американські українці жертвам повені. Часопис „Америка" подає, що українці з Оліфанту Па на 1. падолиста зібрали на жертви повені в Галичині 1000 долярів в Нортгемптон 100.80 дол., в Вест Устон-Па 600 дол.

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 4—15

ДЯКА доброго, чесного, котрий потрафивби провадити хор, орхестру дутих інструментів і кооперативу, пошукує негайно **Уряд парохіяльний в Маластові, п. Ропиця руська ad Gorlice.** Платня після умови. 59 2—2

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 30 6-12

Д-р ІГНАТІЙ ЛЄВЕНГЕК, в недугах мочевих органів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5.

Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11. 55 3—10

Спеціяліст від недуг **ушних, носа, горла і гортані**

б. оператор віденських клінік проф. Гаека і Ноймана. Лікар державного шпиталя

Д-р Людвик Шнек

Львів, вул. Коперника 3. — Тел. 47-86. 60 1—4

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР

Д-р А. Гершендерфер

б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові

Львів, вул. Пілсудського (Панська) 3.

65 орд. 8—9 і 3—5. 1—20

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ для священиків!

поручає **Й. ЗІХЕР, ЛЬВІВ, Капітульна 3.** (напроти Катедри).

Також: камізельки, светери, білля Єґера, рукавички і панчохи. 54 3-10

ФУТРА дамські і мужеські,

гарнітури і верхи до футер

41 поручає 5—5

МАҐАЗИН ФУТЕР

Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.

Приймає футра до перехування на літо.

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, КОВДРИ І МАТЕРАЦИ, МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.

Власна робітня таніцерсько-декораційна

С. ВАЙС ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 5-10

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.

найдешевше, бо вхід через сіни. 21 7—20

ОБУВЯ мужеське, дамське і діточе у великім виборі :: і найдешевше :: у фірмі **С. Й. ЕРЛІХ** Львів, Ринок 11. угол Сербської. 58 2—10

Елеґантні і тревалі
ГОТОВІ ФУТРА
ЗІНҐЕР і АПІСДОРФ ГУРТОВА І ДЕТАЙЛІЧНА
Львів, Рутовського 21. — тел. 46-41. 40 ПРОДАЖА. 5-5

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 23 7-10

НОВІСТЬ!
ПОМПИ керничні „ПАҐЕНТ“
порушувані довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. ЛОЖИЩА кулисті. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Ґарантія на 5 літ. Вироблює тільки фірма: Підприємство верч. керниць інж. Фр. ДОМІНІК Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55. 52 1—8

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ
поручають 19
ФУТРА дамські і мужеські **готові й на замовлення**
приймають всякі **перерібки.**
Догідні сплати! Ціни низькі! Товар добірний!
вул. Рутовського 5. тел. 48-70 — ЛЬВІВ. — 9-10

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ
Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПИЛЬНИКИ** до **насікання** і замовлення **на нові.** 53 3-25

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих найліпше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**
Львів, вул. Леґіонів 9. 56 3-10
Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

Цього року
роздасть св. Миколай солодкі дарунки тільки з української фабрики
„ФОРТУНА НОВА“
64 **Львів, Кордецького 23.** 1-2
Склеп: Руська 1.

„ОЛЬКА“ 47 9—15
найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі“

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 5-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09.
ЛЮДВИК ҐЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30-32.

ПРОТЕЗИ
РІЖНОРОДНІ апарати і ґорсети ортопедичні найдосконалшої конструкції виконує
Механічно-ортопедичне заведення
Иосифа Міттленера
Львів, ул. Пекарська ч. 1.
Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.
29 Ціни низькі, обслуга швидка. 5-6

М. А. Августин
Маґазин ФУТЕР
Львів, вул. Рутовського ч. 7.
17 Поручає: 10—12
ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.
КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.
Приймає всякі кушніреські роботи.

90 літ істнуючий фабричний склад
під фірмою 20 5-6
І. ВАЛЛЯХ і СИН
Львів, Ринок 33. Телєфон 47—16.
поручає **СУКНА і вовняні товари** на біжучий сезон величезний вибір новостей красвих і оригінальних англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші на дамські плащі.
КОЦИ НА КОНІ і ЛІЖКА.
Товар добірний! Ціни низькі!

Кожний господар купує тільки
„Приятель Господаря“
знаменитий календар **на 1928-ий рік,** рік видання III.
з „ПРАКТИЧНИМ ГОСПОДАРСЬКИМ ПОРАДНИКОМ“
240 стор., до 120 мал. багато практичних порад
уложили визначні аґрономи за редакцією аґрон Евг. Архипенка.
Єдиний календар, що завше має добре розроблений календар астрономічний та церковний.
Ціна зол 3·—, з пересилкою зол. 3·50, за післяплатою зол. 3·80.
Набути можна по всіх книгарнях та в редакціях часописів: „Сільський Світ“, Львів, Собіського 32., „Новий Час“, Львів, Руська 18. 1—2

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—
Сінники готові . . від зол. 5·—
Подушки з пір'я . . „ „ 18·—
Готові пішви . . . „ „ 3·—
„ **простирала** . „ „ 5·50
„ „ під ковдри „ „ 11·50
Вовняні коци . . . „ „ 9·50
ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів 26 і т. п. ціни офертові. 7—10

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. **Телєфон 40-11.**
33 5—10

МЕБЛІ КЛЮБОВІ і САЛЬОНОВІ
готові на складі і на замовлення виконує
Першорядне ТАПІЦ. ДЕКОР. заведення
Вл. Прокопек
61 **Львів, Зіморовича 6.** Тел. 48-25. 2-8

ДІРАВИЙ ДАХ
спричнює замокнення мурів — — і нищення домів. — —
ФЛЕКСОЛЯК і МАСТІКОН
англійські средства
-консервують дахи.-
Роботи виконує **„ВІДНОВА“**
ЛЬВІВ, Новий Світ 14. — тел. 172.
31 6-6

Найдешевше жерело
ПУХУ і ПІРЯ
Приймається також
до чищення.
Піря виходить як нове!
64 1—3

ПОСТУП
вістник літератури й життя
Місячний журнал.
Річно 10 зол., півріччо 5 зол., подв. число 2 зол.
Адреса: Львів, вул. Льва Саніґи ч. 26.

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

Ч. 49. (100.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 11. грудня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1 50 зол. За кордон.: річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

Нарада гр.=кат. Епископату у Львові.

В історії греко-католицької Церкви на словянських землях довершилася подія епохального значіння: в стариннім городі князя Льва відбулася на днях за почином св. Конґреґації для східної Церкви спільна конференція всего гр. кат. Епископату під проводом митрополита Андрея Шептицького. Є се новий доказ любови та печаливости Апостольської Столиці а з окрема теперішнього св. Отця Пія XI. зглядом східної вітки католицької Церкви.

Основані на непорушній Петровій скелі словянські вітки катол. Церкви обєдналися таким чином тісніше на тлі етнічної та обрядової спільноти. Це воля Божого Провидіння покликує видко нашу гр. кат. Церкву до великого завдання, а доброта Його зложила піклування за долю цього зєднання в руки греко-католицького Епископату, який у значній мірі репрезентує український католицький Епископат.

Ця перша з ряду конференція стала зачатком і дальших зїздів нашого Епископату, що відбуватимуться постійно що певний протяг часу.

Найблизший такий зїзд, що зазначить вже повне обєднання греко-католицьких Церков словянських народів має відбутися вже за два роки.

Так отже справу цю подумано як **створення постійної установи,** що лучитиме всі греко-католицькі Церкви на всіх словянських землях.

Предметом нарад Конференції були справи обрядові, кодифікаційні, душпастирські та організаційні. Вирішено покликати спеціяльні комісії, що мають занятися зібранням матеріялу й предложенням подрібних внесків дотично вище названих питань. Ходить саме о це, щоби можливо уеднострайнити обряд виданням літурґічних церковних книг. Це справа великої ваги, коли усвідомимо собі, що у відділених кордоном поодиноких дієцезіях позаходили з бігом часу поважні ріжниці в обрядових формах.

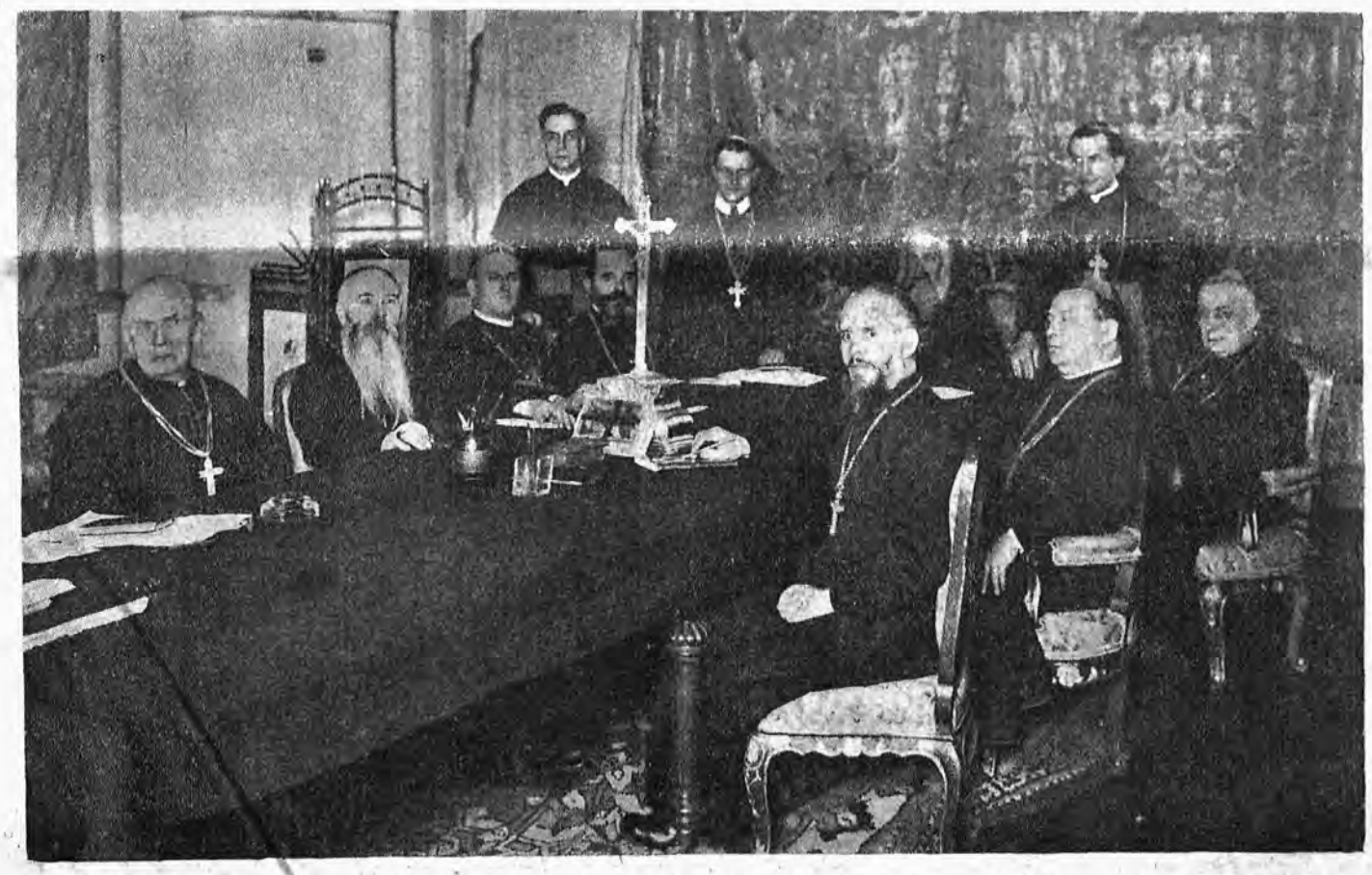

НАРАДА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ЕПИСКОПАТУ В МИТРОПОЛИЧІЙ ПАЛАТІ У ЛЬВОВІ.

Сидять від ліва: Впр. о. ген. вік. Бачинський А., Впреосв. Й. Коциловський, Впреосв. П. Гебей, Впреосв. Д. Ніяраді, Впреосв. митр. А. Шептицький, Впреосв. Гр. Хомишин, Впреосв. В. Такач, Впреосв. Куртев. — **Стоять від ліва:** Впр. о. ген. вік. П. Гануля, Впреосв. П. Гойдич, Впреосв. Н. Будка.

Другим пекучим питанням се справа упорядкування і усталення правних канонічних норм Східної Церкви. Було конечним, аби крім дієцезіяльного партикулярного права, що є в уживанню в поодиноких дієцезіях, зібрати і скодифікувати найзагальніщі для всіх спільні норми на основі східного церковного права.

В душпастирських справах звернено увагу на новітні методи душпастирювання, які є конечні з огляду на сучасні релігійні потреби вірних й небезпеки, що загрожують релігійному життю.

В справах організаційних та душпастирських присвятила Конференція м. и. спеціяльну увагу „католицькій акції" „Апостолятови св. Кирила й Методія" та „католицькій пресі", придаючи цим чинникам значіння найбільш успішних двигунів морального відродження народів.

Як бачимо, програма Конференції була незвичайно актуальна та всесторонна. Значіння її величезне — вона творитиме безперечно нову добу в житю греко-катол. Церкви та започаткує між иншими і духове відродження українського народу.

* * *

Не обійшлося однак при тій нагоді і без прикрих інцідентів.

Маємо тут на думці головно деякі нефортунні виступи деяких українських часописів, що як напр. „Діло“ з дня 29. XI. ц. р. у вступній статті, в недостойний і високообразливий спосіб накинулося на голову католицької Церкви, теперішнього папу Пія XI., закидуючи йому зовсім безпідставно односторонну, кривдячу укр. нарід, „політику“ згл. нашої Церкви.

Гр. кат. Церква є нічим иншим, як інтегральною частиною вселенської католицької Церкви, хотяй має свою специфічну обрядову окремішність. Отже вона ніколи не була „Zwischending-ом“ ані не може бути „самостійним чинником“. Епископи цілковито не мали підстави вирішувати „відносин до римського центрум“, бож хиба всім загально відоме, що як члени католицького Епископату мають не лиш обовязки але й всі права, які з установи Божої має кождий Епископ, підчинений Христовому Намісникови.

Цілком отже безпідставним є стіснювати універсальне значіння гр. кат. Церкви у вузкі рямки „націоналістичної“ Церкви в поняттю якогось „Українського Ватикану“.

Така поведінка українського часопису, що репрезентує неначе публичну думку, є дуже шкідлива, бо нашим противникам вкладається у руки атути компромітувати нашу щиро віддану Церкві суспільність в очах католицького світа.

З церковно-релігійного життя.

50-літний ювилей священства Папи Пія XI.

До відсвяткования 50-літнього ювилею священства Папи Пія XI., який припадає 21. грудня 1929 р., робить вже від тепер управа „Католицької Акції“ приготовання. В тій ціли основано окремий комітет.

Відчинення римського інституту для висшої релігійної культури.

Дня 18. листопада відкрито в салі папського григоріянського університету інститут для висшої релігійної культури. Кардинал Гаспарі передав інститутови, професорам і студентам, папське благословення. Наука в інституті треває три роки. Абсольвенти дістають дипльом, який їх управнює уділяти науку релігії в народніх і середніх школах Риму.

Найблища Консисторія і нові кардинали.

(і. л.) *Дня 19. грудня ц. р. відбудеться* тайна Консисторія, на якій Св. Отець іменує епископів і піднесе до кардинальської гідности чотирох архіепископів. Є ними: Алексій Лепісіе з Чина Сервітів Пр. Д. Марії, тит. архіеп. Тарсу; Раймунд Рульо з Квебека в Канаді; Петро Сегура і Саенц, дотеперішний архіеп. в Бургос (Еспанія), якого на тій самій Консисторії перенесуть до Толедо; Генрик Біне з Безансон (Франція). — Публичне засідання Консисторії відбудеться 22. грудня.

Український Святий між поляками.

„Кружок наукових дослідів над східними Церквами“ на люблинському університеті уладив дня 20. листопада академію в честь свого патрона св. Йосафата. У своїй вступній промові звернув увагу проф. о. В. Корнилович на часи, які переживаємо. Ці часи вимагають духа, яким був оживлений св. Йосафат. Дальше зазначив промовець, що нинішня академія має подвійний характер, бо в цьому році обходить Церква 1000-літній ювилей св. братів Кирила й Методія, цих попередників св. Йосафата у стремлінню до єдности. Реферат про св. Кирила й Методія виголосив о. С. Невенгловський. По рефераті хор відспівав декілька пісень зі східньої Літургії в церковнословянській мові. На закінчення промовив люблинський епископ. Він звернув увагу на недостачі в приготованню питомців щодо відомостей з православного богословя, літургії й права. Причиною цього є головно богословські підручники, які цих питань не обговорюють.

Переслідування в Мехіку.

(І. Л.) Переслідування в Мехіку шаліє з такою лютістю, що подібного не було мабуть навіть за часів Нерона і Діоклетіяна. Вісти доходять майже щоденно, хоч і як Калес *старається не допустити* до цего. Про переслідування в Мехіку видано вже чимало книжок, „Осссрваторе Романо“ майже щоденно посвячує йому довжезні статті (самі вісти), а нам писати про це навіть годі, бо обем „Н. Зорі“ на це не дозволяє. Мехіканські католики в геройський спосіб приймають удар за ударом, за віру радо віддають своє життя і повні надії очікують кращих часів, коли побідить правда і Цар Христос.

Англійський учений про примат Папи.

Англійський історик Д-р Скот виголосив в оксфордському університеті відчит на тему: „Примат Папи признаний ефеським собором“. Католицький „Таблет“ подаючи звіт з того відчиту, зазначує, що ніоден католик не доказавби тої тези ревнійше й успішнійше, як цей англіканський учений.

Католицька Церква в Англії.

(і. л.) „Catholic Directory“ (річний звіт з діяльности Церкви в Англії) виказує, що в Англії є тепер 4125 кат. священиків (від 1924—1927 прибуло 122), в трох останніх роках побудовано там 104 церкви і каплиці, отворено 68 народніх і 35 середніх кат. шкіл. До народних шкіл ходить тепер 361.820 учеників, а до середніх 53.227. В самій Англії (без Шкоції) навернулося в 4. літах (від 1922—26 р. 49.605 осіб, себто пересічно наверталося 1000 осіб на місяць. Епархії стараються випередити одна другу в апостольській праці.

З католицького життя Австрії.

В Інсбруку має повстати міжнародня висша школа для місій. — У Відні основується стоваришенне конвертитів; воно ставить собі за ціль гуртувати ново навернених конвертитів та вдержувати їх у живій єдности з Церквою.

Голосні навернення.

В Зєдинених Державах перейшов на католицизм протестантський духовник Едвард Волес, знаменитий письменник, що від трицяти літ був пастором методистів. Враз із пастором перейшла на католицизм його жінка й двох його синів.

Бувший протестантський епископ з Деляваре в Америці, Д-р Кінсман, прийняв католицьку віру. Д-р Кінсман є звісним серед американської суспільности письменником.

Французькі католики домагаються свободи Церкви.

По довшій перерві в часі літних місяців відбуваються в Франції знов великі католицькі зібрання, на яких учасники домагаються для орденів свободи основувати монастирі й свободи науки та державної підмоги для конфесійних шкіл. Зібрання висловлюють свою симпатію для альзацько-льотарингських католиків, які тепер ведуть тяжку боротьбу за свою школу. Згадані зібрання бувають дуже чисельні; в деяких начисляють десятки тисяч учасників.

Статистика стоваришень католицької молодіжи.

Німецькі стоваришення католицької молодіжи числять 400.000 членів. Вони мають свій власний закаційний дім, столярські варстати, свій власний банк і величавий адміністраційний будинок в Дісельдорфі.

На два міліони католиків в Голяндії є зорганізованої молодіжи 30.000. Голяндські стоваришення кладуть великий натиск на релігійне виховання своїх членів.

В Бельгії є понад 150.000 католицької зорганізованої молодіжи. Тут усі стоваришення, отже академічні, гімназійні, сільські й ремісничі, стоять під одною управою.

Франція числить зорганізованої католицької молодіжи 180.000.

В Польщі є двацять союзів стоваришень молодіжи, а в них 55 тисяч членів.

Католицька Церква в Канаді.

Кардинал архіеп. Шікаго обїздив у вересні ц. р. Канаду і довший час задержався в Монтреалі, Квебеку и Отаві. На бенкеті в монтреальському ратуші похвалив кардинал місто Монтреаль за католицьку ревність. Звідси виходить і поширюється католицизм по цілій Америці, тут є найбільше релігійних інститутів. В Квебеку згадав генеральний губернатор у своїй промові перед кардиналом про великі заслуги, які поклала кат. Церква в Канаді коло розвитку краю.

Знову в половині м. жовтня відвідав Канаду Апостольський Делєгат Впреосв. Андрей Казульо.

В торжественнім привітанню Апостольського Делєгата в салі одного з найбільших театрів Вінніпегу взяли участь і представники української католицької еміграції в Канаді. Українців греко католиків репрезентував на тім привітальнім вечері о. П. Олексів, ген. вікарій у заступстві Преосв. Епископа Никити, котрий як відомо саме тоді виїхав і гостить тепер у Львові. Між зібраними було і поважне число Українців. В концертовій частині вечера гарне враження робили виступи українського хору під управою адвоката п. В. Балешти. У своїй промові Апостольський Делєгат звернувся також і на адресу Українців. Короткий зміст його промови, як його подають канадійські часописи, такий:

> Український нарід мені знаний, — говорив бесідник, — заки я прибув до Канади, їх чудовий східний обряд я знаю, бо був я на Сході і знаю всі східні обряди. Коли я лишав Рим, Святійший Отець сказав мені: „Українці, яких знайдеш в Канаді, лежать найблище мому серцю і знаю їх як вірних дітей до Апостольського Престола. Вони дали вже неразь доказ своєї щирої любови до Апостольської Столиці, тому заслугують на спеціяльну увагу“. Тому я, — продовжав шановний Гість, — буду старатися в часі мого побуту тут в Канаді помагати Вам, дорогі дітп українського народу, о скільки зможу, щоби задосить учинити бажанню Його Святости. Ваша пісня чудова Це знак Вашої культури і просвіти, тому хай Бог благословить вас і уділить обильних ласк для кращої долі в будучности для Вашого народу. Я буду у Ваших церквах у второк о 7 і 8 годині вечером і ще щось більше Вам скажу.

Приєднуйте передплатників для українських катол. часописів, та заохочуйте до купна української катол. книжки. Січень — „місяць“ української католицької преси й книжки.

Римське питання і політика Італії

II.

Творцям „третьої Італії" (Кавур, Віктор Емануїл II., Гарібальді і інші) ходило рівночасно о дві річи: знищити по можности зовсім Церкву і зєднити всіх Італійців в одну державу. Та ані одно ані друге їм не повелося. Тоді саме коли Церква находилася в великій небезпеці, на її чолі стоять такі великі мужі як Пій IX., Лев XIII., Пій X., Бенедикт XV., а тепер Пій XI. Сили противників були за слабі а їх мрії повалення Церкви марно розвіялися. Прийшла велика війна, що до основ потрясла державами й престолами. Лише Престіл св. Петра остав непохитний, бо Його віковічність запевнив сам Христос...

В „побідоносній" Італії настала безпосередно по війні така сильна кріза, що правительство у своїй безрадности стратило голову і мусіло признатися до банкрутства. Над державою повисло грізне марево большевизму. Тоді зявляється Муссоліні і при помочі відданих йому аж до загину фашистів ратує загрожену ситуацію. Він накладає залізну руку на ціле життя Італії і привертає лад у державі. Його діяльність послідовна аж до найменших подробиць, а тактика й уміле поступування (з малими хиба може виїмками) справді гідні подиву. Як головну програму він поставив пошану власти і традиції. А що зумів як слід оцінити значіння релігії для відродження нації, він не лише що запереставі боротьбу з Церквою, але навіть почав оказувати Їй майже на кожнім кроці свою прихильність. За це стрінуло його від церковних кругів загальне майже признання. Він порозганяв усіх своїх противників і проголосивши на ділі диктатуру, зреформував державу на військовий лад. Місто безустанних а недоцільних дискусій він поставив засаду праці. За його диктатури Італія піднеслася економічно дуже високо і стремить тепер по можности до цілковитої незалежности економічної від чужих держав.

Муссоліні це творець, провідник і воплочений дух фашизму. А дух італійського фашизму (назва його походить від різок (fascess) старинних римських лікторів, які є гербом фашистів) це клич відновити традиції старинного Риму і відновити стару римську державу в можливих її географічних границях. Адрійське море (обожане il Mare nostro" Д'Анунція) за вузьке вже для фашистів. Їх мрії куди дальше сягають. На захід Корсика, Сабавдія, Туніс і Альжирія (Італійці еміґрують стало на землі вимираючих стало Французів...) До них вже належить Тріполіс, Еретрія, Сомалі в Африці, Родос і інші острівці близько Малої Азії. З Югословянами йде завзята дицльоматична війна о східні береги Адрійського моря і про перевагу в Альбанії. Перед очима фашистівських провідників стелиться вид на ціле Середземне море, що має входити в склад нової римської держави. А всю силу опиратиме ця держава на традиціях старинного Риму. І той Рим мабаби віддати нова „четверта Італія" Папі, за який так довго боролися творці „третьої Італії?" Таж це значилоби зректися раз на завсіди великих плянів, погребати на віки усі свої мрії, змагання і всі свої так гарні, повні принади надії. Ні це за важко. Зрештою Італійці вже 57 літ панами Риму. Це центр їх державно-політичного й національного життя, на Рим вони видали вже величезні суми. Вони готові признати Церкві всі права... але не в Римі! Для них велике значіння має клич „Roma o morte" який так завзято голосив Ґарібальді. Римське питання це Ахілева пята фашистівських намірів. Вони радіби призабути на нього та воно переслідує їх і чекає може саме від них своєї так довго вже очікуваної розвязик. А коли надійде ця щаслива хвиля, тоді Церква відітхне свобідно, а весь християнський світ зрадіє, що сповняються горячі бажання св. Франциска з Ассізі, що настає: „Мир і Добро — „Pax et Bonum". Та до цего мабуть ще не скоро прийде.

Рим. 15. XI. 1927.

З нашого організаційного руху.

Повітова нарада У. Х. О в Борщеві.

Старанням духовенства Борщівського деканату відбулася в Борщеві дня 28. листопада ц. р. повітова нарада в справі поширення в повіті Української Христіянської Орґанізації. Реферат про завдання і мету У. Х. О. і про засоби праці виголосив О. Ігум. Т. Галущинський.

По рефераті вивязалася оживлена і річева дискусія, що тревала поверх 3 годин. Вислідом дискусії було однодушне рішення заснувати в кождій місцевости Кружок У. Х. О., поширяти як найбільше „Нову Зорю" і „Правду". На окружних організаторів в повіті вибрано о. Семена Гребенюка, пароха в Більчу Золотім і о. Іллю Чорнодолю, пароха в Кудринцях.

Повітова нарада У. Х. О. в Сокалі.

Дня 6. грудня ц. р. відбулася в Сокалі, в домівці „Укр. Бесіди", повітова нарада Української Христіянської Орґанізації. На нараді явилися представники нашого католицького громадянства з усіх сіл судових повітів сокальського і белзького в числі поверх 250 осіб. Треба замітити, що на нараді не бракло ні одного священика з дооколичних місцевостей. Представництво селян було найчисленніше (біля 200 господарів та господинь), не бракувало однак і представників сокальського та белзького міщанства та інтеліґенції.

По відправленню Служби Божої в прекрасній місцевій Церкві зібралися учасники у великій салі „Укр. Бесіди", де в год. пів до 11 о. Гр. Кулинич короткою промовою отворив нараду. По вислуханню рефератів делеґатів Центр. Комітету, о. д-р ігум. Т. Галущинського та п. І. Гладиловича, розвинулася дискусія, в якій живу участь взяли між иншими і представники селянства. Особливо замітною, бо глибоким католицьким почуттям пронятою, була бесіда селянина п. Кохана, котрий у своїй річевій бесіді торкнувся найважнійших питань нашого церковно-релігійного та національного життя та взивав усіх присутних селян, міщан та інтеліґентів, до витревалої праці над схристіянізованням цілого нашого життя в рамах Укр. Христ. Орґанізації та під проводом нашого епископату і священства.

Вислідом дискусії було ухвалення ряду відповідних резолюцій (подамо другим разом — прим. Редакції). Опісля вибрано осібних окружних орґанізаторів для Сокальщини в особі о. Гр. Кулинича в Сокалі та для Белзчини в особі о. Іляріона Целі, декана белзького.

Проводив нарадам о. дек. Карпяк Михайло, секретарювала панна Тустановська.

О год. 3 попол. покінчено нараду відспіванням „Боже великий єдиний".

В нашій „католицькій акції" вибивається Сокальщина на одно з передових місць.

РОЖАНКА ВИЖНА. **(Основання Кружка** У. Х. О.). На два виголошені п. Банахом Григорієм відчити в справі Христіянської Орґанізації члени брацтва Найсв. Тайн в Рожанці Вижній за відомістю і за заохотою о. пароха заложили дня 27. ластопада ц. р. ініціятивний Комітет для утворення Кружка У. Х .О. в парохії Рожанка Велика. Ініціятивний Комітет, зложений з 15 осіб, вибрав тимчасову слідуючу управу Кружка: голова о. парох Юліян Галькевич,

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собєського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

43 6—?

Справжнє геройство.

(Історичне опов'дання.)

(Продовження.)

Ой, ладоньку ти мій, порадонько моя, навіщо ти мене безрадну полишаєш із дитинкою єдиною, малою. Та хтож мені без тебе ту раду-пораду дасть, як дитинку твою, сина твойого одинокого розуму навчити, в люде вивести?! Хто його надію твою й мою, так як ти навчить оружям орудувати, мечем твоїм предківським чести й слави добувати, біля батьківщини, біля господарства ходити, господарства доглядати, про господарство дбати, господарство множити...

Отак ридала, голосила вдовиця молода Яромирова Ярослава. Плакав ревними слізми й малий синок його Гліб.

Голосно, значно голосили найняті плачки, розпущене волося на собі рвучи.

Плакав, сумував увесь народ, Кияне всі, що йшли за саньми, бо любили й поважали всі боярина Яромира.

Сумно нісся похоронний спів духовенства й черців та церковного причету.

У церкві митрополит Юрій до сліз зворушив нарід пращальною промовою, а над могилою тепле та щире пращальне слово сказав старенький ігумен печерського монастиря.

III.

Десять літ пройшло. Глібові вже літ вісімнацять.

Тепер він сам саміський. Мати покинула його на все, перенеслася в кращий світ саме рік тому назад.

Сидить молодий Гліб Яромирич самітний у кімнаті та думу думає, згадує минуле.

Нестертою картиною стоїть перед його уявою, як його бідний батенько лежав на катафальку, а мати підвела й його руку в холодну батькову руку, вложила та присягу зложити казала, присягу на криваву пімсту. Не розумів він ще тоді гаразд, що це таке крівава пімста. Зрозумів це аж пізніше, коли на десятому році життя за порадою ігумена Печерського Монастиря Теодосія, віддала його мати на науку черцеві цего монастиря Ніконові. Чернець Нікон учив його навіть тоді, як по смерти Теодосія став ігуменом. Дуже полюбив ігумен Нікон Гліба.

Пізнав Гліб скоро, що крівава пімста це поганський звичай, хоч є він і в „Правді Руській". Зрозумів також, що це присяга. І важким каменем налягла на його душу журба, що він мусітиме сповнити присягу, зложену перед покійним батьком. Нераз хотів він просити в матері, щоб звільнила його від присяги. Та не ставало сили, відваги не ставало, бо знав, що болюче вразить цим неньку. І він ніколи не згадував про це матері, хоч як важко, щораз важче давила його ця журба. Ігумен Нікон часто заходив у їх дім. Під його впливом мати зівсім змінилася. Стала побожна, лагідна. Та ніколи не згадувала синові про присягу, що так давила його. Аж, як смертельно занедужала, покликала Гліба по святій сповіди до себе.

— Чи тямиш, Глібе, говорила вона слабим уже голосом — чи тямиш присягу, що ти зложив її біля батькового тіла.

— Тямлю, неньчко! — сказав Гліб дріжучим голосом.

— Глібе, сину мій, це біль, безмежний біль довів мене до цего! Я те-

заст. голови Григорій Михньович, гром. писар; секретар: Іван Зденячин, склепар, заст. секретаря Іван Федорів, рільник; скарбник: Андрій Галадій, рільник, пресовий кореспондент Семен Дуб, рільник. Ініціятивний Комітет і управа Кружка дякує Центральному Комітетові за християнські часописи як „Нову Зорю“ і „Правду“, котрі п. Банах роздав в часі своїх відчитів, заохочуючи до читання християнських часописів. Ми радіємо зі сеї хвилі, котру використав п. Банах в часі своєї короткої присутности. Зазначуємо, що за згодою і порадою о. пароха і при співпраці п. Банаха, перебуваючого у Львові, хочемо у своїм селі надати новий тон життєвий і то в дусі християнськім. Крім того поставив собі сей Кружок за завдання знищити рівнож і анальфабетизм у нашім гірськім селі. Кличемо через християнські часописи всі інші села до подібної праці.

(Підписи.)

Перед Загальними Зборами „Просвіти“.

Всі партії, що вносять руїну, програли на Заг. Зборах „Рідної Школи“. — Зрештою вони там тільки ідуть лавою, де нажива, а „Рідна Школа“ в довгах. „Сель-Роб“ (ч. 12) кличе до бою за „Просвіту“, бо „Просвіта“ має майно яким показалиб, як господарити, (так як господарили збірками на потерпівших від повени. Загналися аж до „Іванової хати“).

Належить негайно провірити, хто є делеґатом на Заг. Збори „Просвіти“ — Як що „киринники“, треба негайно скликати Заг. Збори Читальні (гл. Обіжник в 47 ч. „Н. Зорі“), вибрати чесного і свідомого Українця християнських переконань. О виборі делеґата треба в час повідомити Гол. Виділ „Просвіти“ у Львові. — Що справа важна, переповімо заклик „Сель-Роба“ ч. 12 із пропущенням лайливих слів.

Читаємо там: „Стоїмо перед важною подією. Незадовго відбудуться Загальні Збори нашої укр. найбільшої просвітної установи — Товариства „Просвіта“ у Львові. Дня 26. грудня ц. р. зїдуться до Львова члени „Просвіти“ з делеґатами філій, та читалень щоб спільно порадитися, щоб обмірковати, як занести це просвітнє діло в найтемнійші закутини працюючих, селянсько-робітничих мас. З досвіду знаємо, що не всі приїдуть на збори з такою думкою. Більша частина їх збереться лиш на те, щоб захопити у свої руки владу „Просвіти“.

... (По воєнно-погромницько лайливих окликах — чнтаємо:)...

„На ворожий наступ, ми й собі мусимо створити міцний,... фронт. Фронт, котрий відперби ворожу навалу і тим самим показав їм, що ми дійсно прагнемо і бажаємо просвіти. І тому треба нам на збори посилати тільки чесних і свідомих... делеґатів... хай не буде ні одної, незаступленої читальні на зборах 26. грудня“.

Отже до праці! Не легковажмо хвилі! — Правдива просвіта може бути тільки українсько-католицька, а не жидівсько-інтернаціональна.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Декрет про вибори до сойму і сенату.

Дня 5. грудня оповіщено декрет президента держави про зарядження виборів до сойму і сенату. Голосування до сйому відбудеться дня 4. березня, а до сенту 11. березня 1928 р. В долученім виборчім календарци означено речинці виборчих чинностей. І так дня 15. січня 1928 р. минає останній речинець виложення списків виборців до перегляду, дня 24 січня зголошування державних списків кандидатів. Державна ліста кандидатів буде оголошена 3. лютого в „Моніторі Польськім“. Тоді мають бути зголошені окружні ліста кандидатів.

Виборчі приготовання.

Міністерство внутрішніх справ видало обіжник — в котрім поручає воєводам поробити приготовання до виборів. Воєводи і старости мають підшукати кандидатів на членів виборчих комісій. Громадські ради, повіт. виділи й інші самоврядні власти мають вибрати по трох членів окр. виборчих комісій. Старости поділять повіти на округи голосування і визначать виборчі льокалі. Начальники громад мають виготовити списи виборців до сойму і сенату. Виборці до сенату мусять жити в данім виб. округі бодай рік, а виборці до сойму бодай від передодня оголошення виборів.

Пастирський лист у справі виборів.

Польський епископат видав у справі надходячих виборів до сойму і сенату спільний пастирський лист. Епископат бачить у Польщі тільки два табори, котрих ділить одна барикада. По однім боці цеї барикади стоять ті, що боронять християнські основи, права Церкви, суспільний порядок і справедливість, закономірність і національну солідарність. По другім її боці — ті, що ведуть проти Церкви боротьбу, змагають до перевороту морального і суспільного, проголошують принцип боротьби кляс і суспільної ненависти. З листу цього дуже невдоволена „санаційна“ преса.

Обводові виборчі комісії.

На основі арт. 22. виборчої ординації має громадська рада найпізніше 15 го дня по розписанню виборів вибрати членів т. зв. **обводової комісії.** Ця комісія, що є найнизшою виборчою владою, складається з 4-ох членів і предсідника. **Предсідника** (і його заступника) іменує **окружна** виборча комісія. **Одного члена** (і його заступника) іменує староста, **а трох прочих членів обводової комісії вибирає громадська рада тої громади, де буде виборчий льокаль.** (Де нема ради гр., їх іменує гром. комісар на внесок прибічної ради). Як сказано, є обводова комісія виборчою владою найнизшого степеня. Одна громада (або кілька менших громад) буде становити **один обвід** з одною обводовою комісією. Перед нею будуть отже відбуватися вибори, вона виготовлятиме виборчі списки і полагоджуватиме реклямації.

Польсько-литовський спір.

У звязку з польсько-литовським спором, що є предметом теперішнього засідання Ради Союза Народів, у Польщі велике напруження. Польська преса не скриває свого зденервования. Покищо кружать вісти, що Литва хоче передати свою справу на вирішення комітету трох державних мужів, Бріяна, Чемберлена і Штреземана. Польські часописи заявляють, що коли рішення Ради С. Н. не буде по думці Польщі, то Союз Народів утратить своє значіння. Марш. Пілсудський перед виїздом до Женеви оголосив через Польську Аґенцію Телеґрафічну заяву, в котрій теперішнього литовського преміера Вальдемараса скваліфікував як людину божевільну. Вальдемарас заявив, що на того рода зневажливу заяву не дасть ніякої відповіди.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Четвертий інтернаціонал.

В комуністичній партії роздвоєння зростає дальше. Хоч сталінівці виповіли опозиції безпощадну боротьбу, проте Троцький і Зіновєв неуступчиві. Небаром має відбутися нарада комуністичної опозиції в Берліні, котру влаштовує німецька комуністична опозиція на приказ Троцького і Зіновева. Темою наради буде оснування четвертого інтернаціоналу. На конґресі ком. партії, що саме радить у Москві Риков поставив опозиції ультімат: або виступити з партії, або занехати пропаганди, котра розбиває єдність партії.

пер бачу, я розумію, що я зле зробила, що тебе, малу нерозумну ще дитину тоді, змусила зложити таку присягу. Кривава пімста це поганський звичай, а ми християне! Глібе, я не бажаю вже, щоб ти мстився за батька, я звільняю тебе від цеї присяги...

— Дякую вам, мамо. Великий тягар скинули ви мені цим із душі. Я часто думав над цим і болів душею. Господь не хоче пімсти. Він велів нам і ворогів любити.

— Так, сину! Я тепер розумію це й тішуся, що й ти цеї думки — говорила мати синові, що стояв на вколішках біля її постелі.

А вона гладила його чорні кучері блідою рукою й говорила:

— Тепер, щоб я була спокійна, щоб я могла спокійно відійти з цего світа, ти зложеш мені нову присягу...

Син стрясся:

— Знов присяга, стрівожився в душі.

А мати говорила дальше:

— Глібе, я нераз говорила про це з о. ігуменом, твоїм учителем. Я знаю вже тепер, що не тілько убийник винен у батьковій смерти, а й батько завинив. Ворог говорив на підпитку й сам не знав гаразд, що говорить: Батько визвав його на двобій і цим причинився до цего, що Руалд Інеґелдзон став убийником. І тобі, сину, треба відпокутувати батькову вину. Тому, щоб я могла спокійно вмерти, зложиш мені нову присягу. Дай руку.

І син вложив свою руку в неньчину й повторяв за нею:

— Присягаю, що відпокутую батькову смерть, так, як тільки зможу.

— Ти розумієш це? — спитала мати.

— Розумію, мамо.

У кілька днів потім мати переставилася. Поблаговловила ще його й заснула на віки тихо та спокійно...

Сьогодні саме рік тому. Тепер він сам саміський — багатир на ввесь Київ, як і батько його. Та дивне диво, це багатство не тішить його.

І не він занимається господарством. Усім завідує стара Збислава, нянька його...

Вона вже й натякала йому, що час йому ввести молоду господиню в хату, бо вона стара вже й скоро піде вже за його батьком та матерю. Він збув її цим, що ще час йому про це думати...

Не хотів виявляти її своїх думок, постанови своєї — знав, що вона старатися ме відвести його від цего...

Та його постанова рішуча. І сьогодні саме в річницю смерти він виповнить її.

Вийшов у город та в сад.

Був гарний, весняний день. Із квітника перед хатою несло пахощами. В саду щебетали птички.

— Таксамо гарно було торік, як померла мати — подумав Гліб — Ненечко моя, я певний, що ти радієш моєю постановою. Так я найкраще могтиму виповнити присягу, що зложив її тобі...

Вернув у хату, переодягнувся в найкращий одяг, сховав за пояс якусь грамоту й пішов у стайню. Там сам осідлав коня, сів на нього й виїхав до міста.

Подався шляхом, що вів у Печерський Монастир.

(Дальше буде).

АВСТРІЯ.

Знесення військової контролі.

Рада амбасадорів у Парижі рішила остаточно і безумовно зліквідувати до дня 31. січня 1928 міжсоюзну військову контролю. Про це повідомила Рада амбасадорів австрійського канцлера. Вважають це успіхом заходів австрійського правительства. По думці мирового договору переходять отже функції контролі, оскільки ще буде виконувана, на Союз Народів.

ІТАЛІЯ.

Ратифікація договору з Альбанією.

Італійський парлямент після короткої дебати більшістю 274 голосів проти 2 ратифікував оба договори з Альбанією, заключені дня 27. листопада 1926р. і 22. листопада 1927 р. При тій нагоді виголосив Мусоліні довшу промову, в котрій зазначив, що через цей договір Італія знаходить умови для безпеки своїх берегів, а також умови для майбутньої рівноваги, забезпеки свободи на інших морях.

РУМУНІЯ.

Кріза правительства.

Вже двічі пробував Вентіля Братіяну утворити коаліційний кабінет, але ці спроби розбилися о становище селянської партії. Провідник селянської партії поставив як умову співпраці з ліберадами розвязання теперішнього парляменту і переведення нових виборів.

ЖЕНЕВА.

Закінчення конференції для розброєння.

В Женеві покінчилися наради конференції для розброєння. Конференція тревала недовго і властиво була тільки підготовчою нарадою для нової конференції, що має обдумати **передумови** розброєння себто справи розємних судів і забезпеки. Як це предвиджували заздалегідь, виступила делегація СРСР з дуже радикальним проектом негайного повного розброєння. Цей большевицький проект загально вважають за звичайний пропагандистичний і демагогічний виступ. Самі большевики ще нічим не засвідчили своїх стремлінь до мира і багато числять на свою „червону армію“. Думають також на стільки реально, що розуміють неможливість цілковитого і негайного розброєння усіх. Але тим лекше їм грати ролю „миротворців“. Щоби доказати, що їх пропозиція є поважна, большевицький делегат Літвінов підписався також під актом, котрим у 1925 році „буржуазні“ держави зобовязалися не вживати на війні трійливих газів і бактерій. Комісія назначила свою пяту сесію на 15. березня 1928 р. Цю постанову приняли всі делегації з виїмком радянської.

Сесія Ради Союза Народів.

Дня 5. грудня почалася 48. сесія Ради Союза Народів. Предсідництво грудневої сесії припало в поазбучнім порядку представникові Китаю Чанг-Льоо. Справу мадярсько - румунського непорозуміння відложено до наступної сесії. Між іншими займалася Рада справою поборювання торговлі дівчатами і дітьми. Вечером 6. грудня відбулася нарада делегатів Анґлії, Франції, Німеччини, Італії і Японії під проводом Чемберлена. Між іншими радили над справою польсько-литовського спору. Нараду попередили розмови представників обох сторін з делеґатами Анґлії, Франції, Німеччини, а також і з представником СРСР Літвіновим, котрий ще задержався в Женеві. Літвінов конферував також із Чемберленом в справі навязання дипльоматичних взаємин з Анґлією. Чемберлен відповів на пропозиції Літвінова холодно, звертаючи увагу, що господарські взаємини можливі, коли большевики виречуться всякої пропаґанди. Коли Літвінов відповів, що ручить тільки за органи свого правительства, Чемберлен відповів: „це за мало“

Польсько-литовську справу мають розглядати в пятницю 9. ц. м., при чому буде приявним марш. Пілсудський.

Ратуймо Т-во „Просвіта“.

(Надіслана стаття).

Зближаються Звич. Заг. Збори нашого найстаршого Т-ва „Просвіта“. В кожного Українця бє живе чувство привязання і пошани до цеї матери українських товариств. Хотілосяб з правдивим пієтизмом взяти до рук кожну книжку видану цим Товариством та з таким пієтизмом прочитати кожну сторінку в ній. Але на жаль деяку книжку муситься з відразою відкинути, не одну сторінку муситься з огірченням перевернути. На цегорічних Загальних Зборах повинно наше громадянство застановитися над цим, з чиєї вини ці промахи і в чию користь? Воно повинно і зарадити лихови, щоб Товариство не тратило свого морального впливу серед суспільности.

I.

Подам кілька примірів під розвагу. Загально звісно є, що не ціле наше громадянство одушевляється **культом** Франка (не його поодинокими деякими, але **не всіми** творами). Це становище галицького католитького громадянства було ясно сформуловане в кількох статтях у „Новій Зорі“ та в „Місіонарі“ лист 6 з 1926 р. і воно повинно бути звісне „Просвіті“. І „Просвіта“ вже зі самих тактичних причин не повинна собі зражувати українських католиків пропаґованням Франкового культу — а помимо цего той культ пропаґувала і пропаґує.

II.

Але на самім пропаґованню культу не кінчиться ще. У звязку з цим культом ґльорифікується соціялістично - радикальну політику. За примір може послужити хотяйби оце речення в брошурі Вол. Дорошенка „Іван Франко“ на стор. 11, розділ V: „Заложення радикальної партії зробило величезний і додатний вплив на галицько-українське громадянство“. А Виділ Просвіти мав сміліть видати цю брошуру як членську книжку та розсилати її без розбору всім членам передплатникам (було це при кінці 1926 р. і тоді була така категорія членів) між якими були чейже і люде противних поглядів.

Вже трохи інакше булоб, колиб Товариство видало цю книжку не як членську — тоді купив би її собі лише той, хто хотів би. Але „Просвіта“ не сміє взагалі видавати такі книжки, які дразнилиб нас католиків. І ми досить сильні, щоб на це не дозволити. А це вийде на хосен і самій „Просвіті“, бож вона скаржиться на малу скількість членів, а дотеперішне її поступування не могло притягнути людей противних соціялістично-радикальним дурійкам.

III.

У цьогорічнім великім ювелейнім календарі „Просвіти“, для якого робилося реклямy навіть в „Новій Зорі“ і „Правді“, є на стор. 276 такий висказ: „Станиславівський владика придавлює кожну індивідуальність і не терпить ніякого супротивного погляду і длятого о. Гробельський мимо своєї згідливости не міг прийти до порозуміння з ним“. Чи без цего не можна було обійтися, щоб не підкопувати авторитет нашої церковної влади і то ще до того в некрольові священика? На стор. 272 цегож календаря читаємо, що Еписк. о. д-р Боцян „займався теж життям і діяльністю полоцького архиєпископа **Йосифа** Кунцевича“. Мимоволі виринає в думці питання, чи слово „святого“ не пропущено тут навмисне? Але тут не тільки це слово пропущене, але навіть імя перекручене. Хотілосяб так сердечно повірити в це, що це сталося через похибку. Та надармо шукаєш справлення цеї похибки на стор. 292 між важніщими друкарськими похибками. Там є навіть менше важні і навіть дуже маловажні похибки, але цеї якраз нема.

IV.

Думаю, що українські католики не повинні заплющувати на це очі, але якнайшвидше зарадити лихові.

І ще на одну річ повинносяб звернути увагу, щоб у всіх мандрівних бібліотеках Т-ва „Просвіта“ були також книжки релиґійного змісту, бо в „Народній Просвіті“ ч. 7—8 з 1927 р. в статті „Мандрівні виповзичальні книжок“ п. Арк. Животко, подаючи відсоткове відношення книжок з поодиноких галузей науки, після якого повинносяб складати мандрівні бібліотеки — релиґію зовсім зігнорував. *Л. Є.*

о. д-р Йосиф Застирець.

Останній Зїзд епископів-представників Унії в Радомислі 1781 р.

(З нагоди нинішного зїзду епископів у Львові).

По смерти знаменитого митрополита Льва Шептицького, котрий по даним Пелеша помер 25. травня 1779 р., а по „Временнику“ Ставропиґії за 1902, стр. 188, 24. лютня, а 12 днів опісля в церкві св. Тройци в Радомислі похований), став митрополитом Язон-Юноша Смогоржевський. Се не наш земляк, але уроженець Шлезька. Вчився в Римі, а потім став епископом Полоцька. Тоді високі ґідности в ОО. Василіян займали часто Німці, Волохи і ін. Діяльність Язона характеризують два напрями: творення якихсь великих плянів (яких не зміг зреалізувати), та ненависть до оо. Єзуїтів. Та ненависть походила ще з часів його побуту в Римі, де був прокуратором для справ „уніятів“. Там посуджував він їх на основі актів о шкідливу діяльність для унії. Закидував він, як епископ, оо. Єзуїтам, що вони загорнули підступно майно Полоцької дієцезії. Він був гладкий політик і приятель польського короля. Користаючи з того, загадував здучити під свою власть всіх уніятів і тих отже, які при поділі Польщі перейшли під Росію.

Митрополит хотів на Білоруську катедру, що її утворила цариця Катерина з епархій Полоцької і Смоленської, осадовити Холмського епископа Рилла а сам обняти місце Рилла. Катерина обіцяла, що попросить Австрію, щоби признала Смогоржевському власть над своїми уніятами. Тимчасом оо. Єзуїти мали сильний вплив у Петербурзі і постаралися, що білоруську дієцезію дістав хто інший. Рилло не хотів піти з Холму, а митрополит остав без дієцезії і замешкав у Варшаві.

Треба знати, що наші гр.-кат. митрополити тоді не мали своєї резиденції пр. у Львові, але в якій дієцезії застала номінація епископа на митрополита, там він і резидував. Як митрополит цілої нашої церкви і то без дієцезії не мав Язон Смогоржевський що робити, хиба листами накликував духовенство і вірних до скріплювання унії і до тихої і консеквентної праці. На послід зїхав він 17. лютого 1781 р. на Україну, візитував деканати і мило згадував околиці, де за митрополита Атаназія мав уряд офіціяла.

Саме тоді уладив він **великий зїзд представників унії до Радомисля,** а іменно на неділю о. Самарянині 1781 р.

Зїхалися сюди епископи, а в тім числі і львівський, знаменитий Петро Білянський. Був то немов перегляд унії. Списано церкви, парохів, висказано вірність святійшому отцю Папі, зладжено спис душ сповідаючихся, уроджених, померших священиків, необсаджених парохій. На зїзді тім **признано всі давніші собори затверджені папою в тім числі Фльорентійський і Тридетський.** О Замойськім промовчано тому, що між свіжо наверненими була супроти сеґе собору сильна опозиція.

Зїзд той мав велике значіння, коли узглядимо страшні тодішні для унії обставини. Ось Катерина заявила, що „sine qua non“ за обсадження білоруського архиєпископства жадає іменування православного архиєрея для Польщі. В марті 1785 р. став сим архиєреєм Віктор Садковський. Він був приневолений заприсягнути такі условини: 1) Зрезигнувати зі всіх відступників від унії. 2) Признати православними лише старо православні роди. 3) За пануючу релиґію узнати лише римо-кат. релиґію. 4) Бути вірним підданим Річпосполитого. і короля.

Ті успіхи нашої греко-кат. Церкви треба приписати передовсім Великому Зїздови в Радомислі, що обновив відносини нашої церкви. Від 1781 р. аж по сьогоднішній зїзд епископів у Львові, більшого зїзду в нас не було.

Кожний Українець-католик купує в місяці січні тільки добру українську католицьку пресу й книжку. Це його святий обовязок!

ОЩОВІСТКИ

До Духовенства в Епархії.

В короткім часі відбудуться загальні збори Тов-а „Просвіта". Пригадуємо Всч. Духовенству важний обовязок взяти чинну участь в виборах делегатів. Тов. „Просвіта" моглоб перейти в руки ворогів Церкви і кождий видить якою небезпекою се булоб для Церкви й Народу. Небезпеку ту треба нам відвернути усильною працею над всіми філіями „Просвіти" і великою увагою на вибір делегатів.

Ординаріят поручає Духовенству не тільки вибір на делегата принимати, але й о той вибір прямо старатися. Якщо священик мав би важні перешкоди й не міг як делегат брати участи в загальних зборах, або як що мав би бути вибраний делегатом не священик, належало би конечно перепертн вибір відданого Церкві, свідомого і доброго християнина. Належить поручити вибраним делегатам приготовити на загальні збори відповідні бесіди. Занедбання цеї справи булоб зі сторони Духовенства карігідним занедбаням обовязку.

ЗІ СПІЛЬНОЇ НАРАДИ В ДЕНЬ СВ. ЙОСАФАТА 1927.

† Андрей Митрополит,† Григорій Еп. Станиславівський, † Йосафат Еп. Перемиський, † Григорій Еп. Пом.

„Рідній Школі" необхідна негайна поміч!

„Рідна Школа" в незвичайно скрутному положенні: в найблизчих тижнях мусить вирівнати сто тисяч золотих короткотермінових зобовязань; учительству наших шкіл не виплачено платні за листопад, декади за жовтень, ба й за вересень. А новий „перший" за плечима.

Головна Управа розробляє плян наладнання фінансової справи Товариства і твердо вірить, що вдасться їй вивести „Рідну Школу" на чисту воду. Одначе для здійснення цього пляну потрібний певний протяг часу. Між тим Товариству грозить ліцитація, а перед учительством „Рідної Школи" стає марево голоду. Необхідна негайна доразова допомога! Тому кличемо до Всіх, кому дорога доля „Рідної Школи":

Дайте „Рідній Школі" змогу переждати отсей найскрутнійший час! Майте на увазі тисячі української дітвори і не допустіть до ліквідації нашого приватного шкільництва! Цеж був би сором перед грядучими поколіннями!

Числимо на негайну поміч всіх економічно-фінансових установ не тільки у Львові, але й на провінції по всіх наших містах, місточках і селах. Числимо на ціле патріотичне громадянство в краю і на еміграції. Віримо, що цей наш заклик найде широкий відгомін, що „Рідна Школа" дістане засоби для поборення згаданих труднощів.

В останніх місяцях жертвенність на „Рідну Школу" ослабла. Мабудь тому, що вся увага суспільства звернулася в сторону жертв повені. Не забуваймо: упадок „Рідної Школи" був би катастрофічною подією в наших змаганнях. Тому даймо їй негайну поміч у формі поважнішої одноразової пожертви!

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Ілля Кокорудз вр. **Михайло Струтинський** вр.
голова. секретар.

Датки слати на адресу: „Рідна Школа", Львів. Ринок ч. 10. II. п.

Зі студентського життя.

На летючку, що появилась на Загальних Зборах Студентської Громади, підписаний заявляє, що зміст цеї летючки що до його особи, не є і ніяк не може бути згідний з правдою. Таке поступування в життю, є гідним ділом лише авторів летючки. Красше булоб, щоб ся анонімова група вибрала собі Виділ, котрий би її репрезентував характерно і гідно з людською честю, а не позваляв на анонімні наклепи, котрі дають свідоцтво убожества її групи. Час вже, щоб ті люде пізнали характерне поступування і зрозуміли, що анонімні наклепи не є гідними культурного і шляхотного життя такої людини.

Львів, 6. XII. 1927.

Банах Григорій.

НОВИНКИ.

З Українського Наукового Інституту в Берліні. Дня 2. грудня ц. р. відбувся в салі Інституту виклад (в укр. мові) доц. унів. д-ра В. Залозецького на тему: Критичний дослід над стилем київських старокняжих клейнодів (шапка Мономаха).

Важне для власників реальностей у Львові. До 1. січня 1928 р. обовязані всі власники реальностей у Львові змінити досі уживані кошики на бляшані смітярки (пушки). Приписані смітярки вирабляє дуже солідно **українська бляхарська фірма А. і В. Заяць у Львові, вул. Оссолінських ч. 14.** і від квоти за продані смітярки жертвує 5 проц. на „Рідну Школу". Тому наші громадяне повинні купувати у нього бляшані смітярки не тільки йдучи за кличем „свій до свого", але також тому, що тим самим докладають і свою цегелку під будову рідного шкільництва.

Михайло Хамула

Львів, площа Трибунальська 1.
тел. 42-84
поручає великий вибір
КИЛИМІВ ГЛИНЯНСЬКИХ
74 Уважайте на адресу! 1—10

Знов шпигуни? Польська преса доносить про викриття поліцією нових шпигунів. У це шпигунство буцімто вмішані воякн українці. Двох із них Волошин Михайло й Кусий Андрій, кажуть, мали передавати крадені з військових канцелярій папері, найбільш про оборонну організацію Д. О. К. VI.

Греко-католицькі епископи в львівських церквах. Греко-католицькі епископи, що беруть участь у конференції епископів ві Львові в неділю дня 4. ц. м. відвідали всі львівські церкви. Також узяли участь у вечірні й пиголосилипроповіди. Скрізь церкви були битком заповнені вірними. Епископ Канади Будка був у церкві Успення Пр. Д. М. (Волоській). У церкві св. Петра й Павла (на Личакові був епископ Куртев. У церкві св. Николая був перемиський епископ Коциловський. У церкві Преображения (при Народнім Домі) епископ Няраді. Еп. Гебей був у церкві св. Пятниць, а еп. Гойдич у церкві оо. Василіян на Жовківському.

В неділю вечером Впреосв. П. Гойдич посітив Т-во українських дівчат ім. св. Иосифа, де витали його Впр. о. Ігумен Галущинський ЧСВВ. промовою, а зібрані членки Т-ва деклямаціями і співами. Достойний гість оглянув домівку приюта, а зібраних заохочував, щоби гуртувалися всі у своїх рідних католицьких товариствах.

Бібліографічні замітки.

ЕКЗОРТИ на неділі і свята шкільного року. І. Частина. Написав о. д-р Іван Фіґоль, катехит і професор української ґімназії в Станиславові. Львів, 1928. Накладом автора. Ст. 152. (Друкарня Ставроп. Інституту у Львові.)

Появу цеї книжки слід привитати дуже радо, бо це перші у нас печатані екзорти для шкільної молоді. Та не тільки тому тішаться ними передовсім наші катехити. Екзорти і своїм змістом і формою мусять вдоволити кождого. Вправді сам шан. о. автор нарікає, що деякі екзорти випали дещо за довгі, та це ніяка хиба. Більша може „хиба" в тому, коли це хибою можна назвати, що вступи за довгі. Але й це має свою рацію. Екзорти призначені для учеників висших кляс. Дуже гарною прикметою екзорт це проглядна їх будова, свої рідні приміри і чиста, поправна мова. Ще більшу чулосяби вдячність для шан. о. автора, колиби він старався бути дещо популярнійший. Книжку можна замовляти в Автора, Станиславів, вул. Голуховського 54 по ціні зол. 3·50 за примірник.

О. проф. Леонід Лужницький. **ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА ЕТИКА.** Учебник для середних шкіл. Видавництво Чина св. Василія в Жовкві 1927, 127 ст.

Вже від довшого часу відчувано недостачу доброго підручника етики для середних шкіл. О. проф. Лужницький, котрий велику положив заслугу в приготованню шкільних підручників для науки релігії, недавно зладив також Етику. Книжка та повинна найтися не тільки в руках катехитів, але також і священиків занятих в душпастирстві. Вона може віддати добру прислугу при приготовуванню проповідей і катехізацій.

Dr. Bartmann Bernard, **PAULUS ALS SEELSORGER.** Schöningh, Paderborn 1921. Mk 1·20, kl. 8°, 168 ст.

Автор на основі діяній Апостолів і посланій св. Павла представляє личність апостола народів і то під оглядом його душпастирської праці. Інтересно представляє світогляд і властивости св. Павлом основаних християнських громад, як також способи душпастирської праці Апостола. В кінци дає порівнання колишньої а нинішньої душпастирської практики. Книжочка для священиків дуже цінна.

Dr. Banz Ludwig, **CHRISTUS DER KÖNIG DER ZEITEN.** Vorträge über den Philipperbrief 8°, 200 S. Verlag Herder, Freiburg in Br. Mk. 3·70.

Є се екзегетичні гомілії на основі послання св. Ап. Павла до Филипян. Хотяй цей твір появився було ще 1914 р., тепар однак набирає неоної актуальности з огляду на впровадження свята Христа Царя.

Від Адміністрації.

Просимо звернути увагу на адреси слідуючого числа! На них зазначимо кожному з ВП. Передплатників суму довжну до кінця цього року.

Нові книжки й видання
надіслані до редакції.

Марія Пеленська: „СВЯТИЙ МИКОЛАЙ. Сценічна картина в 3 діях. Переробила після чужого мотиву. — Львів. — Накладом Видавництва „Світ Дитини" 1927 р., стор. 24, 8°. Штука написана легко, надається на діточі Миколаївські вистави. Виступає 14 осіб. На кінці подано поучення до вистави.

НАРОДНА ПРОСВІТА, часопис присвячений справам позашкільної освіти. Виходить раз у місяць крім липня й серпня. Листопад—грудень ч. 9 і 10. Статті цікаві, тільки Ст. Сіреполко в статі „Перекладна дитяча література" подає в списі цеї літератури твори, що їх ніякий справжний педагог не поручить до читання дітям, як ось Достоєвського: Грач, Короленка: Ліс шумить, Толстого: Смерть Івана Ілича, Тургенева: Весняні води, Мопасана: Дика пані, Франса: Повстання янголів, Гетого: Страждання молодого Вертера та Фавста й і. Це мабуть сталося через недогляд редакції.

Іван Кухта. ДЕ ПРАВДА? (Радникові проф. Ром. Гамчикевичеви та львівському Богословському Факультетови у відповідь). Накладом автора. Львів 1927. Ціна 1 зол.

МІСІОНАР пресв. Серця Ісусового. Р. XXX. Лист 12, грудень 1927. Вид. Ч. св. Василія В. у Жовкві.

БЛАГОВѢСТНИК. Духовна ґазета для подкарпатскихъ Русинов. Р. VII. Ч. 12. Децемберъ 1927. Выд. Ч. св. Василія В. в Ужгородѣ.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Часопис для молоді і шкільних дітей. Місячник. Видає Марійське Т-во Молоді у Львові. Редакція, Львів, Сикстуська 39а. Тел. 42—40. Адреса висилки „Наш Приятель" Жовква. Письма посилати на адресу Львів, скритка 108. Передплата 2 зол.

Жертви

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі" зложили:

О. Николай Садовський, парох у Глинянах 140 зол.

Уряд парохіял. в Чорнокінцях малих (збірка) 58 зл.; громада Стримба 6 зл. 90 сот., громада Лосва 7 зл. 37 сот., Н. Н. 5 зл. (разом 19 зл. 27 сот. переслав о. Іван Кучма, катехит в Надвірній), громада Ременів 115 зл. 50 с. о. Гавриіл Ляхович, Повітно (збірка) 21 зл.

На українських інвалідів:

Уряд парохіяльний в Переволоці (збірка в день 1. листопада) 32 зол., о. Петро Дутко в Горуньку (збірка в церкві в день 1. листопада) 6 зол. 75 сот.

Всячина

В справі мого перекладу св. Письма Нов. Зав. на українську мову дістав я вже кілька писем від Впр. Отців, які завдали собі немалого труду, порівнюючи мій переклад із церковно-словянськнм текстом. З цього їх порівнання показалося очевидно, що між перекладом і згаданим текстом є місцями деяка розбіжність. Ця розбіжність бентежить тих Впр. Отців і вони добачують у цьому недокладність

чи помилковість з мойого боку. Спішусь успокоїти їх, пригадуючи, (я це виразно зазначив у передмові), що мій переклад не зладжений з цер.-слов. тексту, а з грецького тексту (скоригованого Соденом). Звідси та розбіжність.

Свящ. Д-р Яр. Левицький.

Замітки до фейлєтона „Діла": „Щавниця й околиця". У фейлєтоні: **„Щавниця й околиця"** (Діло ч. 258 з 1927 р.) о. Вол. Ринявець пише: „Моє переконання, що мусіло бути більше українських сіл в Татрах, чимраз більше скріпилося, **хоч воно базувалося тільки на гіпотезах — переказах історично на справджених".** Свідомо підчеркую слова ш. автора, щоби звернути його як і читачів увагу на цікаву розвідку з першої половини XIX. ст. Відвідуючи мойого, незабутнього сусіда о. Зіновія Романовського, пароха в Барвінкові, одній з найстарших парохій на Гуцульщині, знайшов я в межи старими паперами. Її автор мені невідомий, бо обгортка книжки знищена.

Відповідаючи Ваплавові Мацейовському, авторові Pierwotnych dziejów Polski і «itwy „wysoce uczonemu mężowi" пише: „zadaniem naszym w niniejszej rozprawie jest odkryć i wyjaśnić niewątpliwe granice między krolestwem Ruskohalickim z jednej a krolestwem polskim z drugiej strony". А що п. Мацейовський рікою Саном розграничив ці границі Українців від Поляків, не stało się powodem dalszych i oględniejszych badań, a skutkiem tych było przekonanie, że granica Rusi znacznie dalej jak pierwiej twierdziliśmy, po lewej stronie Wisłoka na zachód rozciąga się. Mamy na to niezaprzeczone dowody, tak na dyplomatach, jak i na dawniejszych polskich geografach oparte, a te są następujące: I Dowody dyplomatyczne. II. Dowody geograficzne". Докази займані і переконуючі. Читаючи ці історичні докази переконуєшся, що Україна сусідувала з Краковом, польською столицею. Hoxolania quae Ea pathios montes non longe ab urbe attingit Cracovia", як про це писав Ян Красінські „uczony pralat kanonik krakowski i gnieźnieński († 1612)."

Горішний Ясенів, 19. XI. 1927.

о. М. Березюк.

ВЖЕ вийшло 3-е число місячника **„ЖИТТЯ і ЗНАННЯ"** На його зміст складається сім статтей, один опис подорожі і роман. Всіх ілюстрацій є 49, 1 образ, 1 карта, 1 таблиця, 1 портрет і 1 дереворит. Спішіть з передплатою! — Передплата виносить на рік 18 зол., на 6 місяців 9 зол., на 3 місяці 5 зол. — Замовляти на адресу: Товариство „Просвіта", Львів, Ринок 10., II. поверх.

ВСЧ. ОО. ПАРОХІВ, котрі уладжують місії у своїй парохії, просять уклінно **два воєнні інваліди У. Г. А.**, що займаються продажю девоціоналів, повідомити їх на час протягом двох тижнів про відбуття місії. Адреса: **Яків Л., Запитів, пч. Підліски малі** (п. Львів).

Лікарсько-дентистичне Заведення

Д-ра Симона Раппапорта - Якова Насса

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі П Т. урядовцям і студентам значна знижка. — Полекші в сплатах. 79 1—5

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 30 7-12

Д-р ІГНАТІЙ ЛЄВЕНГЕК, в недугах мочевих органів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5. **Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.** 55 4—10

Спеціяліст від недуг **ушних, носа, горла і гортані**
б. оператор віденських клінік проф. Гаека і Ноймана. Лікар державного шпиталя

Д-р Людвик Шнек

Львів, вул. Коперника 3. — Тел. 47-86. 60 3—4

Д-р Юлій Ардель

б. секундар заг. шпиталю у Львові, орд. у внутрішніх недугах від год. 12—1 і 2—5. Лічення: діятермією і кварцевою лямпою.

63 **Львів, Коллонтая 5., тел. 19-62.** 2-10

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР

Д-р А Гершендерфер

б. лікар віденської клініки і б секунд. заг. шпиталю у Львові

Львів, вул. Пілсудського (Панська) 3.

65 орд. 8—9 і 3—5. 2—20

ГОДИННИКИ дамські ручні 14-кар. від зол. 30·—
Перстені золоті 14 проби від зол. 8·—
Папіросниці срібні від золотих 30·—
ГУТТЕРМАН, Львів, Сикстуська 14. 78 а 1—1

Фабрика пильників Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПИЛЬНИКИ** до **насікання** і замовлення **на нові.** 53 4-25

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники. **„ДОБРА КНИЖКА", — Lwów, skr. poczt.**

НОВИСТЬ!

ПОМПИ керничні „ПАТЕНТ" порушувані довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. ЛОЖИЩА кулисті. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Гарантія на 5 літ. Виробляє тільки фірма: Підприємство верч. керниць інж. **Фр. ДОМІНІК** Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55. 52 2-8

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ
ФОТОГРАФІЧНУ РОБІТНЮ
„ДОРА" — ЛЬВІВ, — СЛОВАЦЬКОГО 2.
72 1-5

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зод. до 40 золотих найліпше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**
Львів, вул. Легіонів 9. 564-10
Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа

МЕБЛІ КЛЮБОВІ І САЛЬОНОВІ
готові на складі і на замовлення виконує
Першорядне ТАПІЦ. ДЕКОР. заведення
Вл. Прокопек
61 **Львів, Зіморовича 6.** Тел. 48-25. 3-8

!!! ФІЛІЯ !!!
Жіночий сальон фризієрський
Франца Мандзюка
Станиславів, Голуховського 2.
70 1—1

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. **Телєфон 40-11.**
33 6—10

Сорочки. підштанки, ковнірці, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, **кольоратки**, та імпрегновані манжети — по найнижчих цінах продає галянтерійна торговля **ШТАЙНБРУХА, Львів, вул. Трибунальська 1.** (угол Ринку). 73 1-20

ФУТРА МУЖЕСЬКІ, - -
ЖІНОЧІ - - -
МІСТОВІ - - -
Й ДО ПОДОРОЖІ - - - - -
69 ПОРУЧАЄ 1-4
СВІСТЕЛЬ ВОЛОДИМИР
СТАНИСЛАВІВ, ДІМ МАҐІСТРАТУ.
Приймається всякі роботи кушнірські.

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ
для священників!
поручає **Й. ЗІХЕР**, ЛЬВІВ, **Капітульна 3.**
(напроти Катедри).
Також: камізельки, светери, білля Єгера, рукавички і панчохи. 54 4-10

НА ДНЯХ ВИЙШЛА З ДРУКУ
сценічна картина на 3 дії, Марії Пеленської п. з.
„Святий Миколай".
Надається вона до вистав для Захоронок, Шкіл та всяких установ, які улаштовують Свято-Миколаївські вечорі. Виставу цеї пєски дозволено През Поліції у Львові, рескр. з дня 8. листопада 1927 Ч. 5605/27. **Ціна 1 прим. 50 сот., з пересилкою 60.** Гроші пересилати в листах почтовими значками на адресу: **Наклад-ня Михайла Таранька, Львів, вул. Зіморовича 3.** 1—2

УВАГА! СЕЛЯНЕ! УВАГА!

Чи знаєте, кому десятки тисяч Господарів дякують за **корисні вироби виміну** льону, конопель, клочча, вовни і прядива на ріжні полотна, цайги, зефіри, бархани, рушники, обруси, сукна і т п.?

Тільки в одній сумлінній того рода **фабриці**, що істнує вже 25 літ під незміненою назвою

Перша львівська конкуренційна селянська ткальня „ВОЛОКНОПОЛЬ"

у ЛЬВОВІ, вул. Вибранівського ч. 2., стація колійова: **Львів-Підзамче,** а не гандлярам, що впроваджують Вас у блуд своїми реклямами.

Отже уважайте на нашу адресу і **читайте наші афіші і цінники,** щоб не впасти в нечисті руки безсовісних спекулянтів. Звертайтеся з запитами до нашої фабрики, як до **першого жерела,** а ми Вам зараз же вишлемо безплатно прібки і цінники.

Агентів приймаємо на дуже догідних і корисних умовах, 80 1—1

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 5—15

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ

поручає **Ф. КНАВЕР і СИН**

Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 23 8-10

Феліке і Юліян ЛЮБЕЛЬСЬКІ

поручають 19

ФУТРА дамські і мужеські **готові й на замовлення**

приймають всякі **перерібки.**

Догідні сплати! **вул. Рутовського 5.**
Ціни низькі! тел. 48-70
Товар добірний! — **ЛЬВІВ.** — 10-10

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, КОВДРИ І МАТЕРАЦИ, МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ

Власна робітня тапіцерсько-деко аційна

С. ВАЙС ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 6-10

Обувя мужеське, дамське і діточе у великім виборі :: і найдешевше :: у фірмі **С. Й. ЕРЛІХ** Львів, Ринок 11. угол Сербської. 58 3—10

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.

найдешевше, бо вхід через сіни. 21 8—20

КИЛИМИ Глинянські

ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 6-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.

Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-69.

ЛЮДВИК ГЕГЕДІС

ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30-32.

ВИНА ЛІТУРҐІЧНІ
ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО
КАДИЛО

поручає

ЕДМУНД РІДЛЬ

Львів, Рутовського 3.

Склад чаю, кави і вина.

76 1—10

М. А. Августин

Маґазин ФУТЕР

Львів, вул. Рутовського ч. 7.

17 Поручає: 11—12

ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.

КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.

Приймає всякі кушніпеські роботи.

„ОЛЬКА” 10-15

найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. **Львів, Ринок ч. 35,** біля „Народньої Торговлі“.

Добра книжка наш приятель, а лиха ворог!

Добра книжка це страва для душі, а лиха це для душі отруя.

Добра книжка ваш приятель — купуйте й читайте добрі книжки!

ПРЕЦИЗІЙНІ ГОДИННИКИ

кишеневі, стінні і будильники

Прегарні **срібні** та **золоті** вироби і

— СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ —

поручає

істнуюча від 50 літ фірма

М. ЕҐЕР СТАНИСЛАВІВ Сапежинська 9.

Цінники на бажання.

71 1—4

Власний виріб! Ціни фабричні!

КОВДРИ

1-сторонні	від зол.	26·50
2-сторонні	„ „	35·—
в цвіти	„ „	40·—

МАТЕРАЦИ

з морської трави	від зол.	34·50
з волосані	„ „	76·—
Сінники готові . .	від зол.	5·—
Подушки з пір'я . .	„ „	18·—
Готові пішви . . .	„ „	3·—
„ простирала .	„ „	5·50
„ „ під ковдри	„ „	11·50
Вовняні коци . . .	„ „	9·50

ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.

найдешевше продає

ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**

Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.

Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 26 8—10

ЄВАНГЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцеляріїні, оправляє дешево і на час переплетня **П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. І. п.** 2 ?—?

РІК ОСНОВАННЯ 1878.

На осінний і зимовий сезон

поручає

наймодніші

капелюхи і шапки

1 фірма ?—?

АНТІН КАФКА

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! — — — Вибір великий

Вже появилася книжка проф. І. Кухти **Де правда?**

(Радникови проф. Р. Гамчикевичеви та львівському Богословському Факультетови у відповідь.)

Написана вона цікаво та приступно. Вияснює багато темних справ та виказує, які справді є відносини в Перемишлі та чому там панує негодування на Церкву й Епископа. — Ввесь дохід із книжки призначений на фонд сиріт по священиках і воєнних сиріт.

Ціна книжки 1 зол., з почтою 1·20 зол.

Замовляти в автора по адресі:

Проф. І. КУХТА

Перемишль, вул. Словацького 18.

Жадайте книжки по всіх книгарнях.

Найдешевше жерело

ПУХУ і ПІРЯ

Приймається також

до чищення.

Піря виходить як нове!

64 2—3

ПОСТУП

вістник літератури й життя

Місячний журнал.

Річно 10 зол., півріччо 5 зол., подв. число 2 зол.

Адреса: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 26.

Видає й редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

Ч. 50. (101.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 18. грудня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. І. пов

Конто почт. шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: квартально 4 зол., місячно 1·50 зол. За кордоном: річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: Місяць католицької преси. — Кінець „Обєднання Укр. Організацій" в Америці. — З церковно-релігійного життя. — На загроженім фронті. — Справжнє геройство (фейлетон). — Шістьдесятьліття священства. — З українського життя. — Політичний огляд. — Оповістки. — Дописи. — Жертви. — Бібліографічні замітки. — Новинки. — Огляд часописів. — Оголошення.

Місяць католицької преси.

Одним із найважнійших завдань сучасного моменту є для всякого доброго католика спомагання й ширення католицької преси та книжки. Папа Пій X. сказав: „Даремне будуватимете церкви, даремне основувати школи. Всі ваші зусилля підуть на марне, коли не буде в вас рівночасно католицької преси, як оружжа для оборони й наступу".

В католицькій акції у нас, українців, такий апостолят преси під пору просто необхідно конечний. Бо саме час, у котрім сили адові ведуть головний наступ на нашу Церкву, і то ведуть його головно через пресу та видавництва. За вказівками комінтерну та масонських льож видають у нас вороги нашої Церкви під пору аж 13 часописів, з котрих два невдовзі переміняться на щоденники. Друкується їх у десятках тисяч та розсилається безплатно на всі знані адреси. А кромі радянофілів підриває католицьку умовість (mentalité) у нас також і т. зв. націоналістична преса ширенням ляїцистичних струй та свідомим промовчуванням усього християнського. Становище „націоналістичної" преси супроти більшовизму сильно дефетистичне, що стане для нас уповні зрозумілим, як пізнаємо, що редактори „націоналістичної" преси це або бувші соціялісти, або дійствуючі ліберали. Не диво отже, що вся українська преса старається збірними силами виробити зі своїх читачів уповні зісвітчених людий, совершенно для католицької духовости байдужих, коли вже не ворожих для неї.

Подібно мається справа з українськими видавництвами та книгарнями. Наші просвітні установи та книгарні й видавництва видають і поширюють книжки або совершенно нехтуючі католицький світогляд, або просто зовсім йому ворожі. Деякі з тих „просвітних", ніби „народніх" установ станули на позиціях т. зв. купецької „етики,, та продають навіть комуністичні книжки й видання, „аби інтерес ішов". Та коли зголоситься до цих установ яке католицьке видавництво, то вони його видань навіть у комік не хочуть узяти, а як уже (в надзвичайно рідких випадках) це зробили, то не оголосять тих книжок ані не старатисьмуть їх продати.

Якжеж поставлено в нас супроти цього стану справу католицького відпору, коли вже не наступу? До краю — анемічно. Кілька одиниць працює, пише, кличе, а загал мовчить та жде... чуда. Пригляньмося: На всі байдужі та противні катол. Церкві часописи (числом понад 20) ми, католики-українці, маємо всього два тижневики та три місячники. Наклад усіх тих католицьких часописів не переходить річно числа 750.000 примірників; а в тойже час самі радянофільські часописи б'ють поверх 1,900.000 накладу. Не згадуємо тут зовсім „націоналістичних" дефетистів та їх видань. — З католицьких українських видавництв животіє всього три, пять спить сном непробуджених. Видання цих католицьких видавництв становлять аж нецілих 14% книжкової продукції західних земель України.

„Нащож нам отже церкви, нащо дзвони? Атже близький уже час, коли не буде кому до них зайти, не буде кого кликати". (Dr. J. Eberle, автор „Grossmacht Presse") Такий стан української преси, як б. мусить викликати повне відхристіянщення нашого народу, мусить звести народню опінію та духовість усіх живіших одиниць до поганського знаменика. Такий стан католицької преси у нас, це не лиш не наступ, це вже не лиш не оборона занятих позицій, а просто поразка, тихий відступ семимилевими кроками в ніщо. Дальше толєрувати таку апатію, дальше сподіватися якогось чуда — це або визивати даремне Г. Бога, або питати як Каїн „чи я сторож брата мойого?" — Католицька Церква не згине до кінця світу, але може згинути (як на це є приміри з історії людства) ґро християнства в якомусь народі, може згинути — в нашім випадку — св. Унія.

„Аще же кто о своїх паче же о присних не промишляет, віри отверглся ест, і невірнаго горшій ест" (I. Тимот. 5, 8) каже св. Павло.

Коли нам дорога віра наших батьків св. Унія, мусимо стати ревнителями, котрих ціллю „кинути вогонь на землю", щоб він розгорівсь, запалав!

Тим хотіннім веденї — католицькі орґанізації й установи — заложили Центральний Комітет „місяця української католицької преси й книжки". Такий „місяць" це час призначений виключно на живу пресову акцію, на зрушення байдужости мас та зацікавлення їх справою католицької преси і книжки. „Місяці преси" встановлено вже майже по всіх країнах католицької Европи й Америки; оце вперше *січень 1928. р.* має стати таким „місяцем преси й книжки" і в нас, українців-католиків. Акцію для підготовки *січня 1928. р.* як „місяця укр. кат. преси й доброї книжки" треба розпочати нам уже заздалегідь.

Кінець „Обєднання Українських Орґанізацій" в Америці.

(Докінчення.)

2. Що до участи деяких католицьких священиків у спробі використання пустого тепер слова „Обєднання" для творення якогось нового неприродного конґльомерату, то річ мається так: Ні в Америці, ні ніде в світі не засідають і не можуть засідати поруч себе в одній п о с т і й н і й орґанізації представники таких ріжних світоглядів як нпр. католицький і анархістичний або большевицький. Неможливість такого дива розуміють люде деінде скрізь знаменито і тому таких безвиглядних спроб ніде нема. Лучаються тільки хвилеві непорозуміння у хвилевих цілях, нпр. виборчих, в ціли урядження якоїсь одноразової маніфестації й т. п.

У нас під впливом рішучо хоробливого націоналізму буцімто „во імя добра народа" творяться й такі неприродні гуртки, як співпраця людей абсолютно ворожих собі світоглядів і проголошування такої співпраці на стало. Річ певна, що се до нічого не доведе, тільки до деморалізації під кождим зглядом. Сегодня вже й робітник звичайно розуміє, що неможливо творити ніякої „Шкільної Влади", в котрій поруч католицького священика засідавби й автокефальний, бо католицький священик належить до орґанізації, котра своїм прикладом і наукою ширить дисципліну, а знов автокефаліст такого ґатунку як Ґундяк се воплочення руїни. Огню й води ніхто погодити не годен а розсудні люде навіть не беруться до того.

3. Утворення окремої комісії в тім новім „Обєднанню" приватних осіб (котрі не репрезентують ніяких Централь, бо самі кажуть, що не репрезентують, а інших товариств також ні, бо ще їх доперва мають творити) се очевидно підприємство для розбивання істнуючих „Січей" і творення знов старих „Січей" з духом трильовщини. Та се не вдасться. Ті самі люде, що творять ту „комісію", пробували вже перед VI. Зїздом „Січей" видавати навіть окремий орґанік проти теперішної Січової Централі, котра знаходиться під проводом заслуженого діяча й католика д-ра Степана Ґриневецького. Пробували, але не вспіли нічого зробити. Трильовщина належить вже до минувшини. Не відогріє її й нова комісія приватного „Обєднання", котре нічого вже не обєднує, але далі хоче роєдинювати.

4. Між людьми, котрі себе вибрали до обєднуючого комітету того нікого не обєднуючого „Обєднання" є також два урядники „Провидіння", котре оснував був по-

кійний катол. Епископ Ортинський, а котре ще формально знаходиться під протекторатом теперішнього Епископа Пресев. Константина. Тепер урядники „Провидіння" незалежні від Епископа, не від загальних зборів і можуть робити, що хочуть, бо загальних зборів (конвенції) не скликають і по своему статуту можуть не скликати, а Епископа не слухають (гл. 1. ч. „Катол. Проводу", де Епископ прилюдно оповіщує се). Як колись покійний Епископ був протектором „Укр. Народ. Союза" і „Свободи", поки його бунтом не усунули, на таке заноситься там і тепер у „Провидінню" (котре має орган „Америку"). Предвидів се теперішний Владика і тому дав завчасу дозвіл на основання нового орґану („Католицького Проводу").

5. Хто робить там увесь той заколот? — Старокраєві інтеліґенти, котрі туди передістались. Ті, що давно туди виїхали, вже затратили знання старокраєвих справ. А ті, що сїжо туди приїхали, для особистих цілей дурять загал, що старокраєва „політика" вимагає там такої „національної каші". Такі ново-приїзжі інтеліґенти стараються там „вибитися". А що се можливе там тільки в боротьбі проти нашої катол. Церкви, отже валять ту Церкву, кажучи, що роблять се „во імя добра народа" й „українського патріотизму". Ніякого шкільництва вони там без Церкви не зорґанізують. Се тільки демаґоґічна обіцянка, зовсім подібна до большевиків. Ніякої просвіти вони тамошньому народови не дадуть. І надармо тішиться тут дехто, що там щось „обєднується" в „Обєднанню".

6. Чим вони там держаться? — Держаться там демаґоґи на поверхні пресою. Виключно пресою. Католики занедбали сотворити вчас свою, то значить від своєї Єрархії, а не від ворогів, залежну пресу. Так дійшло до такої аномалії, що хоч загал народа католицький, та преса переважно в руках усякого рода раціоналістів, котрі весь час колотять, щоб жити з колоту. Роблять се під фірмою укр. патріотизму і клича, що тільки вони „знають, чого нарід хоче" і навіть Церквою хотілиби правити.

7. Які вигляди того розвалу в Америці? — Вигляди очевидно важкі. Коли там не скріпиться католицька преса, то демаґоґи по якімсь часі зруйнують тамошню Церкву, то значить доведуть її до дуже бідного животіння, а рівночасно зруйнують і ті орґанізації, котрі опанували і з котрих кормляться. На тім потерпить і старий край та всі інституції, котрі відтам черпали досі поміч, бож кождому зрозуміло, що „серед такої неперебірчивої „роботи", яку там роблять ті, що „знають чого нарід хоче", — неможливі ні постійні збірки на більшу міру, ні орґанізація тамошнього шкільництва, ні взагалі ніяке орґанізоване, справжнє суспільне життя, яке є у Канаді і повне зубожіння тамошної Церкви, (котра моглаб бути дуже сильна) доказує наш нарід в Злучених Державах Північної Америки.

Хто цікавиться тою важною справою, тому можна поручити до перечитання дуже інтересну книжку о. П. Божика п. з. „Церков Українців в Канаді". Та ціпна праця дає більше, ніж обіцяє її титул, бо описує на основі маси фактів нашу Церкву і суспільність не тільки в Канаді, але і в Злучених Державах Америки, прегарно представляє ріжні типи демаґоґів, про яких Европі й не снилося.

Але що способи демаґоґів вічні, як вічна й сама демаґоґія, отже американські способи демаґоґів помалу перейдуть і на сей ґрунт (тай уже по части переходять). Для того кождому не тільки церковному але й світському діячеви повинно бути важно знати наперед, до чого може довести пресова демаґоґія, коли їй завчасу не протиставиться порядної й сильної католицької преси; о. Божик се б. правдивий православний священик (родом з Буковини), котрий бачучи страшний розвал православя приняв католицьку віру і тепер є парохом у Вінніпеґу. Його книжка се змістом найцікавіща й обємом найбільша праця, яку Українці видали за морем за весь час еміґрації (прим. Ред.: — Тої книжки у нас на складі нема, але можна її спровадити через книгарню по ціні 1 дол.).

З церковно-релиґійного життя.

Папська консисторія.

На грудневій звичайній передріздвяній папській консисторії має бути порушена справа „Аксіон Франсес", національних Церков у Чехословаччині і Мехіку та мабуть також питання націоналізму.

Новий православний французько-східний обряд.

В російській православній каплиці в Парижі відправлено вперше Службу Божу св. Йоана Золотоустого в французській мові. Того рода експеримент може спричинити ще більше замішання у православній церкві.

Німці основують монастирі східнього обряду.

В ціли реалізования унії основують оо. Бенедиктини поза кордонами Радянського Союзу монастирі. Ця праця стремить до утворення нової конґрегації словянського обряду, якої осередок у Римі станеться завязком інших, що з часом мають повстати на областях Радянського Союзу. Першою реалізацією цих замірів стався оден монастир оо. Бенедиктинів в Бельґії. Тепер прийшла черга на Німеччину. ОО. Бенедиктини відкрили недавно подібне огнище унійної праці в Надренії. Монастир має семинарію, якої вихованки будуть ходити до ґімназії в недалекому місті.

Конґрес Католицьких мущин Америки.

В Детроіт у Зєдинених Державах відбувся недавно дуже численний семий конґрес католицьких мущин. На конґресі ствердженo, що серед світської католицької суспільности сильно зріс реколекційний рух. Між ухваленими резолюціями є одна, що взиває до боротьби з неморальністю в театрі і в літературі і протестує проти пропаганди обмежування числа уродин.

Міжнародній Союз католицьких журналістів.

У Франції повстав міжнародній Союз католицьких журналістів, якого завданям буде стреміти до скріплення становища католицьких журналістів у світі.

Заходи о канонізацію бл. Мартина де Поррес, американського мурина.

З переведенням канонізаційного процесу блаженного Мартина де Поррес, домініканина, дістане Америка першого святого чорної раси, американського походження. (Наша Церква обходить память св. Мойсея мурина 10. вересня н. ст.) Де Поррес уродився в Ляма в 1569 р. як син славної еспанської родини. Його мати була муринкою. В 22. році життя вступив Де Поррес до монастиря оо. Домініканів і невдовзі вславився своєю незвичайною побожністю. Умер в 70 році життя. Беатифікаційний процес почався в 1668 р., а скінчився в 1836 р. Католики Перу й інших полудневих країв заходяться пильно коло прискорення канонізації свого земляка.

Монаші стоваришення індийських вдовиць.

Індийським вдовицям не вільно другий раз виходити заміж. Ними погорджують. Їх становище є дуже прикре і мало чим ріжниться від долі невільників. Упередження до вдовиць в Індіях є так закорінене, що в деяких околицях навіть і християне мусять із ним числитися. Спочування для цих нещасних спонукало одного місіонаря зорґанізувати для католицьких вдовиць релиґійне стоваришення. Монахині цього стоваришення обходили цього року 50-ліття істнования свого чину. Стоваришення числить 123 монахині; воно веде 17 народніх шкіл, дім сиріт, дім для підкинених дітей, катехуменат, захист для старців і захист для впавших жінок та дівчат.

Релиґійні курси в Познані.

Під протекторатом кард. Гльонда буде відбуватися в Познані в місяці грудні третя серія релиґійних курсів з такою програмою: „Суть Божого Обявлення"; „Церква й держава в поняттях середновіччя"; „Безсмертність людської душі"; „Ціль людського життя"; „Заключення супружя по прінціпам церковного права"; „Літурґічний розвиток адвенту".

Католицька Церква в Австралії.

На вересень 1928 року скликують до Сідней, столиці Австралії, 29. міжнародний евхаристійний конґрес. Приготования до конґресу роблять уже від давна. Дожидають яких 200.000 учасників. — В р. 1788 було в Австралії всего кілька тисяч католиків-ірляндців. Тоді переслідувано їх жорстоко. В 1834 утворено тут апостольський вікаріят. Першим епископом був оден анґлійський Бенедиктинец. Сьогодня є в Австралії 1,191.599, в Новій Зеляндії 164.577 католиків. Австралія має 6 архієпископств, 14 епископів і 3 апостольських вікаріїв, 1779 священиків і понад 10 тисяч монахів. В Новій Зеляндії є 1 архієпископ 3 епископів і 8 апостольських вікаріїв.

Ап. Нунцій для Чілє.

(і. л.) Св. Отець іменував Нунцієм для Чілє Монс. Гектора Фелічі, надаючи йому титул коринтійського архієпископа. В Чілє є 4 міл. мешканців (а є місце на 30 міл.). В столиці Сантіяґо є 2 університети. Кат. університет має майже 2.000 студентів. Мають там свої колеґії еспанські і чілійські монахи Т. І., Місіонарі французи, Вербісти (Німці) і Салєзіяни. В столиці є понад 70 церков. Правительство, мимо розділу Церкви від держави, відноситься до кат. релиґії дуже прихильно і лишає кат. акції широку свободу. До комісії, що має занятися реформою шкільництва, іменовано одного з перших о. Касануева, ректора кат. унів. Св. Франціска з Ассізі проголошено патроном кат. акції в Чілє і виставлено Йому памятник на площі, що припирає до одної з головних вулиць столиці.

Китайська революція і кат. місії.

(і. л.) Революція не пощадила і кат. місіонарів, в яких Китайці бачили представників зненавиджених чужинців. Тепер вже йде до кращого. В одній місцевости самі погани покликали назад до себе місіонарів. Один уряд громадський (на селі) віддав зовсім в добрім стані забрану семінарію і 200 квінталів рижу. Подібно і в інших місцях погани повіддавали украдені річи. Видко, що більше в них совісти, як в декотрих Европейців. Дуже дошкулюють місіонарам переходячі війська, часто перенятi большевизмом, який ще не зовсім здушено. В Гонґконґ будують велику семінарію для цілого полудневого Китаю. До кат. університету в Пекіні відносся власти прихильно. Твориться 15 нових місій зложених зі самих Китайців, церковні власти дбають про кат. молодіж, школи і кат. пресу. Кат. Церква (о скільки можемо предвидіти) може з довірям глядіти у свою будучність в далекій китайській державі, хоч революція не скоро мабуть там скінчиться.

На загроженім фронті.

Релігійний фермент, що саме тепер відбувається на Лемківщині очевидно піддержуваний і протеґований згори, має одначе свої глибші внутрішні причини, котрі нам треба собі зясувати і їх тямити, коли хочемо як слід зрозуміти й оцінити цю грізну появу.

Перш за все треба ствердити, що подавані русофільськими часописами випадки нетакту, чи здирства поодиноких наших священиків не все згідні з правдою. А коли й були такі випадки, то не мусіли вони ставати аж причиною відступства від гр. кат. Церкви. Населення могло чейже звернутися з зажаленням до своїх церковних властей, а не зараз іти дорогою апостазії, відступництва. Ні — не це було причиною відступства, але є інші причини і є їх багато більше.

Не можна відмовити лемкові патріотизму. Доказом чого є те, що дотепер не дався він винародовити. Цей консерватизм лемка треба назвати щастям, бо це він хоронив його перед сусідськими— польськими, словацькими і мадярськими — впливами.

В передвоєнних літах уважали Лемківщину твердинею русофільства. Українці з центра майже не звертали уваги на ці сторони, а енергію проявляли тут хиба одиниці (як прим. бл. п. Василь Яворський та інші). Священики тут з малими виїмками були самі „русскіє", а були між ними люде великої енергії, люде нераз дуже розумні, до своєї ідеї сильно привязані, які не даром прожили тут по кількадесять літ. Сліди їхньої праці залишилися глибокі. Ось чому годі було кільком одиницям з української інтеліґенції за кілька літ ті сліди усунути. На це треба знов бодай такої самої збірної праці, може знову кількадесятьлітньої.

Роки 1907—1914 це час **політичної** неперебірчивої в засобах боротьби обох напрямків: українського і русофільського. Москвофіли ідентифікували „единство русского народа" з імперією російською, зі самодержавієм і православєм. На ті часи припадає отже на Лемківщині сильна акція за російським православєм, якої вислідом був перехід на схизму кількох сіл. Цей перехід не був отже диктований моментом релігійного пересвідчення, був натомість кроком чисто **політичним.** Російські націоналісти, ті Бобринські і Євлогії, бажали таким способом розбурхати і порушити російську публичну опінію, що не дуже то була захоплена їхньою ідеєю „національної єдности з малоросами". В тому дусі, що православє є найкращим виразом „русских" почувань, говорили всі русофільські інтеліґенти — нераз в душі самі безвірні — і це була одна причина.

На Лемківщині майже нема хати, де кількох членів родини не побувалоб в Америці. Еміґрант-лемко, вже дома відповідно розагітований, в Америці дуже легко приставав до православних. До того переходу помагала йому русофільська преса, в Америці сильно розвинена, яка вже нічим не вязана, болотом обкидала уніятську Церкву, уніятських владик і священиків. Деколи прямо змушували його до того ті свояки, що тут раньше приїхали, на яких ласку і не ласку був зданий новоприїхавший лемко. Православні церкви були гарно уряджені, багато вивінувані, російські православні священики діставали поміч від держави, а монахи від своїх монастирів. Зате греко-католицьке священство було звичайно бідне, без жадної помочі з краю, не піддержуване суспільністю, здане виключно на „треби" від вірних. Гр.-кат. церкви були бідні, не вивінувані, не уряджені з блеском і тільки відтручували лемка, котрий більше звертав уваги на зверхню форму ніж на зміст.

Колиж додати до того, що православні епископи почали висвячувати в Америці на батюшок таки лемків без освіти, ледви грамотних селян, зате з демаґоґічним хистом, без культурних потреб, то і зрозуміле стане, що лемка так тягло до цеї церкви, де його сват чи брат кадить коло престола, а який пошанування вимагати не буде.

Приїздили також в Америку люде і що взагалі пірвали звязки з християнською релігією. Вони то своїми виступами до решти відтручували від себе лемка, який до обряду і віри був сильно привязаний. А вже коли і на саму Лемківщину почали приходити такі інтеліґенти, що то „хорували" на атеїзм та поширювали безбожні книжки українською писані мовою, тоді вже легко було переконати нарід, що мовляв „українці це вороги релігії, це атеїсти і безбожники". Очевидно не без вини були тут і деякі наші священики — в Америці.

Коли в Америці розгорілася перша боротьба з нагоди іменування бл. п. Сотера Ортинського епископом для українців в Америці, то ту боротьбу використали православні, доказуючи, в своїх часописах, що тільки православє охоронить нас перед „латинізацією".

Рік 1914-ий це знову час численних арештувань, страшних знущань, розстрілів без суду. На Лемківщині арештовано людей без розбору — русофілів, одначе найбільше, „українців" відносно дуже мало.

Вже в Талєргофі чулося оскаржування: „Не будь українців, не булоб арештувань, бо тоді нарід бувби йшов одною лавою, а українці, мовляв, викликали роздор і дали притоку властям до нищення русофілів". А оскаржувати було тим лекше, бо в часі, коли народ терпів страшні знущання, то деякі його провідники були задивлені лиш у Шенбрун і заявляли аж до обридження про свою льояльність до Австрії.

„Талєргофський Альманах", виданий у Львові, наводить ряд імен українців, які нібито помагали австрійським жандармам арештувати „русских". А коли оден з тих напятнованих заскаржив редакцію „Т. Альманаха" до суду, то автор дотичної статті цофається заявляючи в суді, що це не він писав... Ці оскаржування „Т. Альманаха" найшли місце в русофільських виданнях в Америці, котрі з Америки поширювано на Лемківщині.

Не без впливу на Лемківщину була також релігійна боротьба на чеськім Підкарпаттю. Православні аґітаційні брошури, що опоганювали все українське, і з чести обдирали греко-католицьку Церкву, масово продіставалися і на нашу Лемківщину.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР
у СТАНИСЛАВОВІ,
вул. Собєського 14, партер.
Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.
43 6—?

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ
як
КУПОНИ НА СУКНІ, БЛЮЗКИ, СТОЛОВІ ҐАРНІТУРИ, ХУСТИНКИ ДО НОСА, ПЛЄДИ
поручає фірма АНТІН УВЄРА
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Філії в Теріополі, Дрогобичі і Стрию.
ЦІНИ ЗНИЖЕНІ!
86 1—15

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

(Продовження.)

Ось уже й монастир.

Гліб застукав у монастирські ворота.

Вартовий чернець пізнав Гліба по голосі й отворив ворота.

Гліб припняв коня на подвірі, а сам подався в ігуменову келію.

Зрадів ігумен, як побачив Гліба:

— Ах, витай. витай, дорогий Глібе! — закликав.

— Отче ігумене, — сказав Гліб із низким поклоном — я прийшов просити, щоб міг на все остати в Печерському монастирі.

— Як це? — зчудувався ігумен.

Гліб добув мовчки із пояса грамоту й подав ігуменові.

Ігумен узяв грамоту й почав читати:

„А це я боярин Гліб Яромирич хочу віддати своє життя й майно на службу Всевишньому Богу й на пожиток Церкві святій. І прошу прийняти мене в чернечу братію. Усе моє майно, що його одержав я по батьках моїх: хату, городи й поля віддаю на власність монастиря. Застерігаю собі тільки, що в хаті має жити до смерти моя нянька Збислава й має з города й із поля діставати тілько, кілько потрібно на прожиток...

Поглянув ігумен допитливим зором на юнака.

— Ти справді, Глібе, хочеш стати черцем?

— Так! — відповів Гліб.

— Рішуче?

— Рішуче.

— А чи не буде це проти волі твоїх батька й матері? — пробував іще ігумен відхилити Гліба від постанови.

— Ні, отче ігумене. Правда, я батькової волі не знаю. Маленький був я ще тоді, як утратив його. Та саме для добра його душі, я хочу це зробити. Така була воля й моєї покійної ненечки.

— Твоєї ненечки? Ні, вона ніколи не згадувала про це, що бажалаб, щоб ти постригся в черці.

— Так, це правда! Вона й мені не казала цего, однак перед самою смертю неньки, зложив я їй присягу, що відпокутую батькову смерть, так як тільки зможу. А я думаю, що найкраще зможу це зробити тільки в чернечій рясі...

— Га, коли так! Коли така твоя постанова, то хай буде по твойому. Прийди завтра, при свідках підпиши оцю грамоту, що ньою віддаєш на Печерський монастир своє майно й опісля останеш у монастирі.

Плакала стара Збислава, коли довідалася про бояринову постанову, старалася спершу відмовити його, та побачила, що годі й дала спокій.

І так боярин Гліб Яромирич став черцем Печерського монастиря...

IV.

Пройшло повних двацять літ. Гліб, чи то вже чернець о. Іриней, в повній силі віку. Багато пережив він за цих двацять літ. Доводилося йому бачити й чимало веселого й чимало сумного.

Боліли його безнастанні княжі міжусобиці, що тільки крови коштували, тільки руїну наносили на рідну країну. А сусіди користали з цего тай раз у раз нападали на українські землі, а вже найбільше недавали спокою погані половці. Вони зі степів несподівано нападали на українські оселі грабували майно, оселі палили, а людей забирали в полон. На лихо та на сором ще й деякі князі собі

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

На адресах нинішнього числа зазначили ми частині П. Т. передплатників їх залеглости до кінця грудня ц. р. Дальшій частині означимо залеглости при слідуючім числі, до якого долучимо також почт. складанки. Просимо негайно присилати залеглу передплату!

Коли отже львівська москвофільська преса (комуністично-атеістичного напрямку — „Воля Народа“ ще етимольоґічна), почала ширити ненависть до нашої Церкви, оттоді то її робота найшла вже ґрунт добре приготований. Зновуж в останніх роках розгорілася боротьба проти авторитету епископів, боротьба, яку вороги нашого народу може і самі викликали, щоб з одної сторони ослабити Церкву, а з другої — щоб виказати кому слід, що наша Церква, мовляв, слаба. Відгомін цеї боротьби перейшов також через русофільську американську пресу і на Лемківщину. Нераз у лемківських хатах попадала мені в руки ґазета з Америки, в якій бачив я цілі статті, живцем передруковані з українських краєвих ґазет. Ці статті служили американській пресі для сіяння ненависти до нашої Церкви. Справа боротьби проти Прeосв. Богачевського найшла також свій відгомін в русофільській американській пресі, а та преса повторяла неправдивий закид проти цего владики, закид польонофільства. Легкодушно піднята боротьба проти нашого Єрарха відбилася аж на Лемківщині, через приватні листи, летючки і пресу.

Також орґанізатори недавно утвореного Р. Н. О., з варшавським митрополитом на чолі, стали споглядати на Лемківщину як на свій найбільше підходячий, бо підмінований, терен. „Русскій Рольничій Союз“ недавно покликаний у Львові нашими сусідами для конкуренції зі „Сільським Господарем“ та „Центросоюзом“ має також вносити фермент. Орґан його „Голос Народа“, за дармо поширюваний на Лемківщині, містить дописи, що поганять наше священство і епископів і кличуть до переходу на православє варшавське. Наслідки не дали довго ждати на себе. В ряді сіл на Лемківщині множаться скандалічні ексцеси на тлі переходу на православє.

В чиїм інтересі те всé? Відповідь проста. В останніх часах уся інтеліґенція на Лемківщині — це покоління молоде, свідоме своїх національних ідеалів. Ті люде вже зачали робити свою працю між лемками. Отся одноцільна лінія, головно між духовенством а народом, особливо показалася в часі виборів і раньше ще, в часі конскрипції. Коли Карпати є природною твердинею держави, то в твердиню цю зачало входити покоління, яке свою національну свідомість може уділити народові — а цеж хиба-невигідне декому. Отже йде про те, щоби підірвати авторитет провідників, а ними є гр.-кат. священство. Це перше. А друге ось що: на Сході покликано до життя т. зв. „східно-словянський обряд“. Требаж його появу чимсь умотивувати. Так, як мотивувалось недопущення бл. п. епископа Боцяна в Луцьк. А найкращим для них умотивованням булоб виказати, що Унія слаба, анемічна, бо не потрафила закорінитися в народі, який тепер „вертає до схізми“.

о. Ал. Стеранка.

Шістьдесятьліття священства.

Шістьдесятьлітній ювилей священства обходив у четвер д. 16. ц. м. Ґенеральний Вікарій мітрат о. Александер Лешкович-Бачинський. Шановний Ювилят родився в р. 1844 в Сороцьку дек. Скалатського. До середніх шкіл ходив у Бережанах і в Тернополі. Тут зложив іспит зрілости, а опісля записався на богословський виділ. По укінченню студій оженився в домі о. Филиповського, пароха Гусятина. Ординувався в 1867 р. Першу душпастирську посаду як завідатель займав в Новосілках, а відтак в Підвербцях (Городенщина). Повдовівши перенісся до Львова на сотрудництво при св. Юрі. В короткому часі став віцеректором духовної семинарії. Як віцеректор сповняв свої обовязки близько сім літ. На якийсь час покинув опісля Львів, щоби обняти парохію Болехів. З Болехова покликано Ювилята знов до Львова на ректора Д. С. Ректором був Ювилят до кінця 1893 р. У тому році став крилошанином, опісля Апостольським Пронотарієм, Пралатом, Мітратом, а вкінці Ґенеральним Вікарієм. Ювилят поклав великі заслуги не тільки як довголітній настоятель духовної семинарії і один із найспосібніших та найпрацьовитших референтів і совітників та крилошан Митрополичої Консисторії й Капітули, але також як невтомний робітник на церковному літературному полі.

Він довгі літа видавав „Богословську Бібліотеку“, в якій вийшло ціле св. письмо з поясненнями. Він переклав Новий Завіт і Псалтирю на українську мову і написав майже всі підручники до богословських студій. Ще й нині, хоч уже 83 літній старець, не покидає наш Ювилят пера і цікавиться живо церковним життем. Заходом Його бувших питомців (а їх всіх є до 600) відсвятковано минулого четверга шістьдесять-ліття священства ювилята скромно, але сердечно. Службу Божу в семинарській церкві відправив сам Ювилят при асисті своїх бувших питомців. По Службі Божій відбулася в честь ювилята святочна академія, в якій взяв також участь наш Високопреосвящений Митрополит. Свято закінчилося скромним обідом. Шановному Ювилятови засилаємо й ми щирі бажання Многих Літ !...

З українського життя.

Нарада Народнього Комітету УНДО у Львові.

Народній Комітет Укр. Нац. Демокр. Обєднання зібрався 8. грудня у Львові на нараду в виборчих справах. В нараді взяло участь біля двох соток делеґатів з краю. Народній Комітет висказався за консолідацією всіх національних державницьких угруповань в часі виборчої акції, а також одобрив приступлення УНДО-ння до виборчого бльоку з непольськими народами. На тій нараді наділено Центральний Комітет партії широкими повновластями, роблячи його відповідальним за виборчу акцію.

Передвиборчий хаос.

Чим близше виборів, тим яркійше починає виступати розєднання і зріжничкування в нашім політичнім життю. Українські політичні партії хиба тільки в тім тепер згідні, що треба нам брати участь у виборах до варшавського сойму. Впрочім поборюють одна одну з чимраз більшою заїлістю, серед чимраз густійшої атмосфери взаїмного обвинувачення і підозрінь. Найбільший хаос у т. зв. лівих партій. Тут змагається між собою Сельроб-лівиця (з часописом „Сель-Роб“) зі Сель-Роб-Правицею („Наше Слово“), обі разом воюють з комуністами з під стягу „Світла“ і всі разом між собою і з Соціялістами — Радикалами і з УНДО-ям. Вернув б. радикал Трильовський і теж мабуть утворить якусь нову партію.

Окреме місце займає хлібоїдський УНС, котрий вже розпочав висилати свої виборчі відозви під патронатом власть імущих. На наші робітничі маси закидує сіти також Польська Партія Соціялістична. Польські часописи повідомляють, що ППС має поставити в одному зі східногалицьких виборчих округів кандидату-

---

закликали половців на поміч проти других князів — християне кликали на християн половців.

Боліло це дуже о. Іринея й він у своїх проповідях гостро картав таких князів та взивав, щоб князі поєдналися та виступили одностайно проти половців.

І щораз більше князів прихилялося до цеї думки, а вже найбільше князь Володимир Мономах, що коли тільки був у Київі, не минав славного вже тоді Печерського монастиря й дуже любив слухати палких проповідей о. Іринея а то й розмовляти з ним.

Князь Мономах було каже жартуючи до о. Іринея:

— Отче Іринее, ваше імя мир значить, а ви голосите такі палкі, такі огнисті проповіди, що розпалюють завзяття на бій із поганами.

А о. Іриней на це:

— Моє ймення мир значить і я кличу до мира, до згоди вас усіх, князі наші, щоб ви закинули свари й чвари та одностайне виступили проти поганих половців, не дали землі української християнської поганцям на поталу.

— Ой, так, так! — зітхав князь Володимир Мономах, колиб не княжі міжусобиці, колиб згода була між князями, сильна й багато булаб українська земля як за прадіда нашого Володимира Святого та за діда Ярослава Мудрого. Та я доведу, я мушу довести до цего, що згода запанує між князями! — закінчив князь Володимир Мономах палко.

— Княже Володимире, тебе Господь милосерний зіслав нашій рідній землі й народові нашому, щоб ти довів князів до згоди, а землю рідну й народ рідний до слави й величі — закликав немов пророчим голосом о. Іриней. — Ти бич Божий на поганих, ти слава народу нашого, оборонець християнства...

— Буде, як кажеш, отче — сказав на це рішучо князь.

Радів о. Іриней, коли князеві Володимирові вдалося поєднати князів на зїзді в Любичі 1097 р. Та не довго. По короткій радости прийшов сум. Найшлося двох князів, що хоч цілували хрест — зломили присягу. І це київський князь, що повинен світити приміром другим.

Гостро виступав о. Іриней проти київського князя й проти волинського князя Давида в проповідях.

— Кара Господня не мине вас князі злочинці. Зір, князя Василька Теребовельського, що ви його забрали йому, буде вам вічним докором, вічним огнем пектиме душі ваші. Не матимете спокою за життя й по смерти.

Дуже лютий був князь Святополк, коли почув таку проповідь.

А підлесники княжі стали йому говорити:

— Ти, княже, повинен покарати строго цего черця, а бодай зажадати в ігумена, щоб покарав його.

— Я ціле це їх чернече кнішло рознесу, що й сліду по ньому не остане — грозив великий князь.

Довідалися про гнів князя печерські черці зажурилися. Вони знали, що князь може виконати погрозу.

І стали прохати о. Іринея, щоб перестав виступати проти великого князя.

— Не можу не виступати проти неправди — сказав о. Іриней, — але зроблю одно. Попрошу о. ігумена, щоб поблагословив мене в дорогу на святу Гору Атос.

І одного ранку покинув о. Іриней Печерський монастир — подався пішки на Атос.

(Дальше буде.)

ру Миколи Ганкевича, українського соціялдемократа як такого, що ніколи не виступав ворожо, супроти Польщі.

Головний засіб цеї боротьби це скрайня демаґоґія, пускання тумана, каламученя води. Тільки тому можете тепер стрінути в лівих часописах згадку і про Українську Християнську Організацію, яку для більшого хаосу вчисляють до політичних партій. Очевидно всі вони знають добре, що У. Х. О. не є і не хоче бути політичною партією, але у виборчій демаґоґії їм нераз потрібно „валяти дурака“. Нема також надії, щоб ті партії, або хоч деякі з них зговорились між собою. Спроба порозуміння між УНДО і радикалами не вдалася. Ліві партії, як згадано, ще більше посварені між собою. Т. зв. Українська Партія Праці (оскільки взагалі можна гурток людей ріжних політичних напрямків називати партією), у своїх часописах шкіриться до сельробів і покищо обмежується до загальних обіцянок, що піде до виборів „з тими дійсно українськими політичними силами, з якими їй по дорозі“. А що дорога їй стелиться до червоної Москви, то може порозуміється з москвофілами чи старого типу, чи нового, сельробівського. До речі що до москвофілів, то вони мали минулого тижня зїзд у Львові. Властиво був це зїзд „Рольничого Союза“, скликаний комісарами „Народнього Дому“, бувшим — Черкавським і теперішнім — Бачинським. Але також, як пише „За Свободу“, „предполагалось создать особую земледѣльческую группу, которая могла бы сыграть в Галичинѣ извѣстную роль при предстоящих выборах“. Але на зїзді занадто пахло польською „санацією“, тож покінчився він скандалами і киданням гнилими яйцями.

Коли зважити, що в польській суспільности, головно на наших землях, почався вже рух за обєднанням у виборчій акції, то пануючий в нас хаос і роздор не може давати надії на те, що український нарід під Польщею вибере гідне парляментарне представництво.

Справа „Народнього Дому“.

Скандальна господарка фондацією „Народній Дім“ у Львові чимраз більше виходить на світло денне. Недавно тому наступила зміна на становищі правительственного комісара „Народнього Дому“. Воєвідство, як фондаційна влада усунуло дотеперішнього комісаря дир. Вербицького, а на його місце іменувало Михайла Бачинського, цлового урядовця, поплечника б. комісаря Черкавського. Саме тепер відбувається у львівськім суді пресовий процес на тлі відносин в господарці „Народнім Домом“. Виходить з того процесу, що майно найстаршої нашої культурної фондації йшло на політичні цілі, як на видавання москвофільської ґазети „Голосъ Народа“ і т. п. Цей процес наразі відложено, бо на внесок оборонця Черкавського, д-ра Глушкевича, мають покликати ще цілий ряд нових свідків.

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Полагодження непорозуміння з Литвою.

Справу польсько-литовського непорозуміння вдалося Раді Союзу Народів на разі від біди поладнати. Зате до цілковитого унормованя польсько-литовських взаємин чекає ще важкий і довгий шлях. Після ріжних дипльоматичних переговорів, у котрих брали особисту участь премієри обох посварених держав, марш. Пілсудський і прем. Вальдемарас, прийшло до згоди, щоби насамперед зліквідувати „воєнний стан“ між Литвою і Польщею. На основі того Рада Союзу Народів ухвалила таку резолюцію: „Рада С. Н. признає, що стан війни між Польщею і Литвою зноситься. Польща признає політичну і теріторіяльну незалежність Литви. Рада Союзу Народів поручає правительствам польському й литовському приступити до безпосередних переговорів в цілі встановлення мирних взаемин. На случай загрози воєнного конфлікту, то загрожена сторона повинна звернутися до Ради Союзу Народів, щоби С. Н. приняв відповідні заходи“.

Отсю резолюцію приняв іменем Польщі мін. Залеський, а іменем Литви Вальдемарас.

Вальдемарас згодився на знесення воєнного стану, під услівєм, що Союз Народів сам візьметься привернути нормальні взаємини між Литвою і Польщею. Обі держави мають отже навязати безпосередні переговори вже з початком нового року. Стріча обох сторін має бути в столиці одної із прибалтійських держав.

Наслідки листу польського епископату.

Спільний пастирський лист у справі виборів, котрий підписало 21 польських епископів, взиває польське громадянство злучитися при надходячих виборах на національнім і католицькім ґрунті. Як звісно в Польщі нема властиво ніякої католицької партії, зате деякі суто націоналістичні партії, присвоюють собі коли їм того треба, репрезентацію католицької програми. Не диво отже, що коли появився згаданий пастирський лист, то вшехпольська ендецька преса зараз використала його як воду на свій млин. У „Слові Польськім“ появилася відозва із зазивом до консолідації всіх націоналістичних, „державницьких“ елементів до обєднання при виборах, вважаючи себе очевидно носіями польської „державности“ і „католицизму“. Тепер вшехполяки аґітують, щоби створити понадпартійний виборчий комітет, котрий, „опираючись на пастирський лист“, повівби вибори ніби під кличами католицькими, в дійсности під суто ендецьким шовіністичним прапором.

Головна виборча комісія.

Ґенеральним виборчим комісаром іменований Станислав Цар (вищий урядовець Мін. Справед.), а його заступником Фелікс Дуткевич. До гол. виборчої комісії входить по одному представникові з таких польських партій: З. Л. Н., Пяст, ППС, ХД, Жидівський Клюб, Стр. Хлопське, Визволенє, Х. Н.

Спокій на литовсько-польській границі.

За ініціятивою Франції виїхала минулого тижня на литовсько-польську границю міжнародня (анґлійсько-французько-італійська) місія для прослідження граничних відносин. Одні вісти кажуть, що литовці не впустили місії на свою територію і місія вернула до Вільна з нічим, зновуж Аґенція Гаваса опрокидує цю вістку, подаючи, що місія виконала своє завданя і зовсім не входила на територію Литви.

РАДЯНЩИНА.

Сталинівці наче приборкали опозицію. Та це тільки про око. Всеж таки за границею стараються вони робити вражіння, що вони панами ситуації. Подорож Литвинова через Берлін до Женеви й уся його акція на терені Союза Народів мала знов завданням прихилити до Радянщини буржуазійні великодержави. Литвинов користає з цего, що акція троцківців не найшла ширшого відгомону ні серед зареєстрованих комуністів, ні серед робітництва взагалі. Партію очищують дальше з небажаних елементів. Однак вістки про арештування Троцького та Зіновева неправдиві. Сталін заявив недавно, що він не такий дурний, щоб арештуванням їх робити з них мучеників. І правду каже, бо Троцький на свободі для нього меньше небезпечний ніж за решіткою. Зза решітки його вплив на маси бувби куди більший.

Тепер хваляться сталінівці, що вони тепер сильніші, як колинебудь. Та ця однодушність не виключає старого спору про дві лінії — правої й лівої політики, передусім внутрішньої. Цей спір відсунено тільки на дальший плян, чи радше полагодили його покищо компромісово на основі абсурдного клича про „ліву“ внутрішню політику та про „правий курс“ у заграничній політиці. Лівий напрям виявився доси в гумбуговій децизії про семигодинний день праці та скріпленням акції проти „кулаків“. Зате в зовнішній політиці запанував правий курс. Передівсім рішено зліквідувати спір з Анґлією, а навіть увійти в контакт із Союзом Народів. Кажуть, що перед виїздом Литвинова до Женеви рішено зліквідувати анґлійсько-радянський і саме для заспокоєння загальної думки, спір, навіть коштом значних уступок хоч щодо наслідків цего звороту до передвоєнного комунізму відай не йме віри ніхто з освідомлених комуністів.

Також і угодою з православною церквою хваляться перед Европою більшовицькі дипльомати. Сталін висловився навіть, що більшовики дійшли до порозуміння зі „святою православною церквою“. Він заявився проти крайних комуністів, що виступають проти церкви, як і проти крайне ворожого більшовикам духовенства, що хотіло конче стати мученики за віру.

Так говорить Сталін, та всі знають серед яких обставин православна церква, колись цареславна, стала тепер більшовикославною. Ясно, що не вийде ця угода на добро православній церкві, але всеж таки свідчить воно, що більшовики зрозуміли, що за далеко загналися в переслідуванні християнської віри.

Саме життя, залізна конечність гонить червоних володарів Кремля на право.

РУМУНІЯ.

Великовараждинські демонстрації.

В Великому Вараждині мали румунські студенти зїзд. При цій нагоді прийшло до погромницьких ексцесів. Головно пописувалися тут студенти, що приїхали з Букарешту. Одні часописи пишуть, що це були протожидівські погроми, другі, що протимадярські. Є пять убитих: між ними 17-літній мадярський студент Е. Мадаш й одна дитина. Дитину закололи ножами, бо не вміла відповісти по румунськи на завдане румунськими студентами питання. Крім цего кількоро людей побили так важко, що нема надії вдержати їх при життю. Тяжко ранених є до 70. Також великанські матеріяльні шкоди. Усі мадярські книжки, що їх румунські студенти найшли в книгарнях, клюбах, а навіть приватних домах, студенти спалили. Здемолювали теж три каварні й чимало крамниць. Характеристичний для пануючих взаемин у Вараждині є розпорядок префекта поліції, що поручає мешканцям не виходити з хат увесь час студентського конгресу. В парляменті сенатор Боіля вніс у цій справі інтерпеляцію. Міністер внутрішних справ назвав у відповіді події в Вараждині ганьбою в історії румунських студентів.

КИТАЙ.

В Китаю дальше положення непевне. Та всеж виходить на таке, що горою комуністи. По вірогідним відомостям 20 тисяч комуністів із Кантону, користаючи з неприявиполків висланих проти інвазії Кванґ-Сі, збунтувалося, розоружило поліцію й грабувало та підпалювало. У місті повно зоружених робітників і селян, що мають на раменах червоні опояски.

По останнім відомостям знову потерпіли невдачу комуністи і Кантон заняли протиреволюційні війська.

ОПОВІСТКИ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КРАЄВОГО ТОВАРИСТВА ГОСПОДАРСЬКОГО „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ЛЬВОВІ відбудуться дня 27. грудня 1927. р. о годині 10-тій перед полуднем в салі Товариства „Українська Бесіда" у Львові при вул. Рутовського ч. 22., І. поверх (Народний Дім) з отсим порядком нарад:

1) Відкриття Зборів,

2) Відчитання протоколу останніх Загальних Зборів з 24. листопада 1924. р.

3) Звідомлення із діяльности Товариства за час від 24. листопада 1924 р. до 1. грудня 1927. р.,

4) Звідомлення касове Товариства за час від 1. липня 1924. р. до 30. червня 1927 р. і звідомлення Контрольної Комісії,

5) Дискусія над предложеними звідомленням ні уділення абсолюторії уступаючій Головній Раді,

6) Вибір президента товариства і 12 членів Головної Ради та 6 їх заступників на протяг слідуючих трьох літ,

7) Вибір трьох членів Контрольної Комісії на протяг одного року,

8) Внесок Головної Ради на зміну статута Товариства і

9) Прочі внески членів по думці § 24.

Право участи в Загальних Зборах матірного Товариства з голосом рішаючим прислугує:

а) Голові Товариства, членам Головної Ради, головам філіяльних Рад зглядно на випадок їх перешкоди заступникам, відпоручникам філіяльних Загальних Зборів зглядно їх заступникам;

б) почесним членам і

в) членам кооптованим по думці §. 25., уступ 4 статута Товариства.

Особи фізичні управнені до голосування не можуть виконати сього права через повновласників.

Прочі всі члени Товариства можуть брати участь в Загальних Зборах Т-ва і можуть забирати голос, не мають одначе права голосування.

За Головну Раду Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар" у Львові:

Михайло Луцький, глова. **о. Тимотей Ковалюк,** секретар.

ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ.

КОМУНІКАТ ч. 8.

Головна Рада Товариства Охорони Воєнних Могил, бажаючи скріпити звязок зі своїми Філіями і подати їм основні напрямні діяльности на терені їх праці на найблищу мету, скликає на неділю дня 25. грудня ц. р. до Львова Зїзд делегатів Філій Товариства.

Програма Зїзду така:

1. Отворення. 2. Завдання Товариства Охорони Воєнних Могил реф. д-р І. Німчук. 3. Справа памятників в честь Полеглих реф. ред. Лев Лепкий. 4. Дискусія над рефератами і ухвалення відповідних резолюцій. 5. Евентуалія.

На два тижні перед Зїздом делегатів нашого Тов-а, Головна Рада вишле кожній Філії запропоновані референтами до ухвалення на Зїзді резолюції, які філіяльні Виділи матимуть змогу основно передискутувати й заняти до них відповідне становище.

На Зїзд обовязана кожна Філія нашого Т-ва вислати принайменше одного делегата, який повинен виказатися повновластю Виділу Філії. Делегатами повинні бути вибрані по можности такі особи, які будуть одночасно представниками Філій або Читалень „Просвіти" на Загальний Збір Матірного Т-ва „Просвіта" дня 26. грудня ц. р. аби могли користуватися 66 проц. залізничою знижкою при повороті зі Львова.

Крім того до участи в Зїзді запрошуються представники всіх наших центральних культурно-освітних і економічних установ а також представники духовенства, учительства, жіноцтва, інвалідів, Пласту, Лугів, Соколів і т. д.

Зїзд відбудеться в салі „Української Бесіди" Львів, Рутовського 22. Початок Зїзду о год. 4-ій пополудни.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ:

Бр. Янів, в. р. голова. **Д-р І. Німчук,** в. р. секретар.

ДОПИСИ

ОПІЛЬСКО коло СОКАЛЯ. (Св. місія). Чотиродневна місія відбулася в Опільску в днях 23—27. жовтня завдяки стараннім місцевого пароха о. К. Стецишина. Відповідна осінна пора дала спромогу загалови парохіян скористати з місійних наук, які голосили о. М. Мокрівський з Добрівляни, як провідник св. місії і о. П. Малецький з Ріпчиць. О.о. Місіонарі щиро трудилися для добра душ та з правдивою посвятою голосили місійні науки. Шкільні діти приготовив до св. Тайн о. М. Ріпецький з Лісок. В навечерє закінчення місії дванайцять отців сповідників слухало св. Сповіди.

День закінчення св. місії залишиться глубоко в памяти учасників місійного свята. Торжественну Службу Божу відспівав о. декан Карпяк з оо. діяконами. Понад 1.200 вірних приступило до св. Причастя. По Службі Божій двигнувся величавий похід вулицями села в супроводі процесій при звуках набожних пісень; похід замикав прегарно убраний св. місійний хрест, несений громадянами. По обнесенню навколо церкви вкопано св. місійний хрест, котрий остав свідком цих добрих постанов, які в часі місії повзяли вірні. Мило було глядіти на цю тисячну громаду учасників св. місії, які поєднані з Богом зі слезами в очах слухали останної місійної науки. Громадяне Опільська можуть світити другим селам приміром кріпкої віри та привязання до св. католицької Церкви.

Учасник.

ЛІСКИ КОЛО БЕЛЗА. (Посвячення основ церковно-народного дому). Дня 8. падолиста відбулося в Лісках свято посвячення фундаментів церковно-народного дому Брацтва Страждучої Матери Божої. Коло святочної брами, прибраної смеречиною і українськими лентами довершив чину благословення о. І. Кашубинський з Угринова при співучасти о. Ю. Ковшевича із Гільча і місц. пароха о. М. Ріпецького, якого стараннім має стати в дуже відповіднім місци недалеко Церкви просторий (16 м. × 12 м.) братський дім, в якім буде міститися велика саля на збори місцевих брацтв і товариств, читальня, захоронка і мешкання для іспитованого дяка.

По посвяченню основ дому промовив до численно зібраних громадян о. Кашубинський, вказуючи на вагу цего братського дому, який стане осередком релігійного та культурно-просвітного життя, який поможе місцевим громадянам двигнутися з духового занепаду та згуртує всіх на стрічу кращої долі.

Відспіванням патріотичної молитви: „Боже Великий Єдиний" і Марійської пісні: „Станьмо згідно" та збіркою жертв на будову дому закінчилось це свято, яке буде для громадян заохотою до жертвенности та спільної праці над довершенням будови церковно-народної твердині в Лісках.

Громадянин.

КОСІВЩИНА. Гробар українського шкільництва на Гуцульщині.) Це відомий п. Новосад, шкіль. повітовий інспектор в Косові. Давний наш „землячок" а тепер ревний приклонник ідеольогії Ст. Грабского. Це він у 1924 і 1925 р. із п. Секірским, старостою Косова, розкинув з Косівщини по Заході учителів українців, справжніх педагогів і щирих, народніх робітників. Але розгром українського учительства в Косівщині не наситив його.

З притомою йому скритістю добирається до нищення і так не многих українських шкіл в повіті. Придержуючись випробованої ним тактики, свій плян виконує незамітно але послідовно. Щоби приспати увагу українців не вдаряє нараз, а вдоволяється, коли в році хоч одну школу переміннть на утраквістичну, вилітаючи так цвітку по цвітці до вінця своїх заслуг.

У 1927 р. переміннв у Соколівці і горішному Ясенові, чисто українських селах без одної польської родини, дві школи на утраквістичні. Проти насилля і наруги над святими правами української мови, забезпеченими і конституцією як і міжнароднім трактатами, внесли протест і ціла громадська рада в гор. Ясенові і місцева шкільна рада. Ціле село вичікуючи висліду протесту, приготоване до боротьби за права рідної мови.

М.

Жертви

на пресовий фонд „Нової Зорі" зложили:

о. Іван Костюк з Текучі 10 зол. кличе: Впр. о. Емануіла Лисинецького і з Космача, Впр. о. Корнила Бахталовського зі Стопчатова і Впр. о. Івана Букшованого з Утороп. Петро Мельник з Зарваниці зложив 5 долярів.

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі" зложили:

о. Павло Кришталович з Колиндян 53 зол., о. Іван Костюк з Текучі 10 зол.

Бібліографічні замітки.

Lippert, Peter, S. J., Von Seele zu Seele. Briefe an gute Menschen. 20—22 Auflage. (43—48. Tausend) 12° (VI u. 272 S.) Freiburg i. Br. 1927, Herder. Geb. in Leinwand 3·40 M.

Автор у формі листів порушує з великим розумінням людської душі найбільше пекучі питання, які нині пасуваються інтелігентови католикови. Вже самі наголовки поодиноких листів, як: Поступ. — Молитва шукаючого. — Недосконале християнство. — Похибки других. — Догматична набожність і пр., вказують, що о. Ліпперт впроваджує читача в ті релігійні переживання і кризи, які часто переходить віруючий образований чоловік. Один з новітніх критиків А. Вурм каже, що листи о. Ліпперта є тим для наших часів, чим були листи св. Франціска Салезія для його часів.

Walz, Dr. theol. Johann Baptist, Privatdozent der Dogmatik an der Universität zu Würzburg. Die Fürbitte der Heiligen. Eine dogmatische Studie. gr. 8° (XVI u. 168 S.) Freiburg im Breisgau 1927, Herder. 6 M.; in Leinwand 7·20 M.

Є це глибоко догматична праця і вона розбирає та пояснює чотири важні правди, а саме: Істоту, засвідчення, предмет і успіх призивання Святих по думці католицької Церкви. Дуже точно є переведений доказ, що призивання Святих не увійшло до Церкви зо вні, а розвинулося враз із її життям. Доказом на це є, св. Отці і Учителі Церкви, літургія, давні християнські памятники і християнське мистецтво.

Головною ідеєю цієї праці є: Бог сам діляє у Святих, та хотяй у своїм недоступнім для нас Провидінню многі душевні добра дає нам задля молитов Святих, то всетаки спасення уділяє нам через Ісуса Христа, одинокого посередника між Богом а людьми. Так призивання Святих є ствердженням ідеї Бога, прославленням Спасителя та побільшенням слави Пресвятої Тройці.

Праця та крім високо-наукової сторони має і практичну вартість. Знаємо, що всі протестантські секти опрокидують і почитання і призивання Святих. Численні празники Святих, які обходить в церковному році і наша Церква повинні дати нагоду душпастиреви належно розяснити вірним ту правду. Як раз повища книжка може дати йому обильний та цінний матеріял до того рода проповідей.

Св. Тереса від Ісуса — Дитяти. Сторін 64 мал. 16-ки. Вид. Мар. Т-ва Молоді. Ціна 80 сот. Книжочка ілюстрована малює дуже приступно „ставання" цеї „модерної" Святої — Святою. Щасливо увидатнені й навіть дітям зрозумілі надприродні мотиви діланя в щоденному життю Святої. Книжка має велике виховуюче значіння, виховуюче в християнському значинню. І тому вона ціннійша на нашій мові, як прим. життяписи „Washington-ів", „Малих Льордів" і многих тим подібних, котрим упрочім не відмовлюємо виховної вартости. Життє оте повинно найтися в усіх шкільних бібліотеках.

НОВИНКИ.

Невдале віче упепістів. Упепісти скликали у Львові на 12. ц. м. передвиборче віче під фірмою створеного ними „Союзу Українців міста Львова". Після реферату члена викон. комітету У. партії праці Сенюти, говорив д-р Марітчак. Підчас його промови зверненої проти упепістів, прийшло до авантури і навіть бійки, супроти чого поліція розвязала це віче.

Вийшли на волю. Недавно випустили зі станиславівської вязниці всіх увязнених учнів. Їх підозрівали, що вони робили саботажі. Слідство виявило їх невинність, а всеж таки продержали їх 10 тижнів. Між випущеними є: Роман Скочдополь, Юліян Боднарчук, Мачкур, Стефанія Матковська й ін І так невинно перемучилися діти в тюрмі цілих 10 тижнів.

За вбивство вуйка. Перед судом присяжних у Львові ставав 16 літній парібок із Зіболок, жовківського повіту Михайло Патинок. Він убив свойого вуйка Кушпіту, покрав трупа, та закопав у гноївці. Суд засудив його на 5 літ тюрми.

Стягнення двозолотових банкнотів. Із днем 1. березня 1928 р. стягнуть із обігу двозолотові банкноти з датою 1. травня 1925 р. По 1. березня 1928 р. тратять ці банкноти силу правного платничого засобу.

Академія смакунів у Парижі. Паризькі смакуни заложили недавно власну „академію". До неї може належати все 12 людей, що мають найніжніший смак. Збиратиськме академія раз у місяць на добірному бенкеті. В часі бенкету розмірковуватимуть справи, що відносяться до гастрономічних роскошів. Тепер є вільні ще два місця. На ці місця зголосилося доси 150 кандидатів. Добре, кажуть: кому переливається, до нього приступає щось... не знають, куди дівати гроші.

ФАБРИКА КИЛИМІВ

Михайла Хамули

в Глинянах

Повідомляє своїх П. Т. Відбірців, що склад власних виробів міститься

ВИКЛЮЧНО

у Львові при вул. Трибунальській ч. 1. (біля фірми Бергера і Рингграфу) і що з фірмою Дім Килимів Глинянських при пл. Духа (кіоск) не має нічого спільного.

Цікаве обезпечення. В Англії товариства Вікерд і Арметронґ злилися в одно з лучним капіталом 21 міліонів. Цему злученому товариству видало одно з найповажніших обезпеченевих товариств цікаву полісу. Ця поліса запевнює, що коли зиськи з операцій нового товариства на протязі перших 5 літ будуть низчі як 900 тисяч фунтів річно, тоді асекураційне товариство виплатить за кожен рік такого недобору суму відшкодування, що не перевищить 200 тисяч фунтів. Зате матиме асекураційне товариство право побирати протягом цих пяти літ 40 відсотків зиськів, коли вони перевищать 900 тисяч фунтів штерлінґів на рік.

Ще вертають полонені австрійці з Радянщини. В останніх днях повеернуло в Австрію ще кількох австрійців полонених у світовій війні. Офіційні дані з Москви стверджують, що на Радянщині є ще біля кількасот, а хто знає, чи й не кілька тисяч бувших громадян Австро-Угорщини, здебільша на Сибірі. Вони довгі роки старалися вернути, та зза великих перешкод закинули цю думку та остали на місці. Можливо, що є й такі, що не кидають думки про поворот, та покищо на Радянщині надто важкі умовини комунікації й їм годі думати про це.

Тисячлітна річниця ісляндського парляменту. В 1930 р. Ісляндія обходитиме 1000-літну річницю істнування свого парляменту. Перший раз скликано його 930 р., щоби рішити чи належить замінити культ Водана на християнську релігію. Більшість послів (парлямент складався зі селян і ремісників) рішила прияти християнську релігію. Ісляндський парлямент, це найстарший парлямент на світі.

Відкриття в Кирене. На запрошення італійського правительства славний німецький клясичний фільольоґ проф. Вілямовіц-Меллендорф виїхав до Кирене (Киренаїка, італійська кольонія в Африці над Середземним морем), де віднайшов гарно збудовану святиню Апольона і незвичайно гарну голову Зевеса, правдоподібно долота Фідія. Про свою наукову працю в Африці виголосив Вілямовіц в Берліні відчит.

Огляд часописів.

Львівська **„Рада"** ч. 101, у статейці „Клєрикальна угодовщина" дає дуже сумне свідоцтво повоєнного морального здичіння деяких кругів т. зв. нашої інтеліґенції. Переповівши за „Дзєнніком Львовскім" його нісенітниці про українські партії, до котрих згадана ґазетка по своїй глупоті зачислила і „Українську Христіянську Орґанізацію", назвавши її побіч УНС-а угодовою (?) партією (?), „Рада" по-дітвацьки „зраділа" і пише:

„Молода ще організація це УХО., як пише „Дзєнік", але за те вже добре угодовецька. Не даром вже від кількох літ все вказувало на те, що УХО. пре до згоди і в тім дусі видає свої ґазетки „Нова Зоря" і „Правда".

Відтак маячить дальше щось про б. міністра освіти Ст. Грабського, котрий, каже „поклав перші основи на те, щоб УХО. перетягнути на сторону угодовщини" і кінчить:

„Український нарід під Польщею повинен це мати на увазі, тим більше перед надходячими виборами до сойму. (Ось де причина! — Прим. Ред. „Н. З."). Треба також добре стеречися угодовецьких і лукавих підшептів, які в нас ширять між іншими угодовецькими ґазетами „Правда" і „Нова Зоря".

Справжнє обридженнє огортає вас, коли стрінетеся ось із таким виявом спідлення ніби інтеліґентної людини, якого зразки можете знайти хиба у московсько-большевицькому хуліґанстві. Комунізуюча „Рада", цей можливий тільки в нас політичний дивогляд незалежної від здорового мозку думки, з хитрістю туполобого кретина використовує польську іґноранцію на те, щоб кидати калюмнії на всіх невіруючих у їх большевицького ідола. Та польське невіжество в українських справах усім звісне і ми до нього вже привикли. Впрочім нехай собі й дальше в тім невіжестві проживають, не-ай рахують нас до партій і нехай числять на ...„угодовість партії УХО.". Не нам б де жаль коли гірко перечисляться і не наше діло розсівати хаос, що панує в головах наших „сусідів" відносно нашого політичного та культурного життя. Кождий нарід має таку пресу, на яку заслуґує — коли вільно так перефразувати звісну сентенцію. — Інша річ, коли упепістівський Бен-Гур*), витвердивши санаційну пісеньку, виходить з нею на вулицю і співає: „УХО то є угодова партія". Перед таким типом треба остерегти українське громадянство та заразом і успокоїти, щоб не дуже бентежилось, коли почує його стереотипне „бувай ми здорова...". Бо це хоч варіят, але нешкідливий, це тільки кандидат на посла з большевизуючої т. зв. „української партії праці".

*) Так звуть пів-божевільного жидка, що волочиться по вулицях Львова.

Кожний Українець-католик купує в місяці січні тільки добру українську католицьку пресу й книжку. Це його святий обовязок!

ОПОВІСТКА.

Греко-катол. Митропол. Капітула у Львові намірює віддати в аренду свою маєтність (земельну посілість) **Цвітову в повіті Бучацькім** положену в обемі около 660 (шістьсотшістьдесять) моргів землі (в тім около 640 моргів рілі і около 20 моргів сіножати) на протяг шістьох літ почавши від дня 1. цвітня 1929 р. (двайцятьдевятого року) до дня 31. марта 1935 р. — Чинш аренди буде вимаганий в твердім збіжу і буде означений у відношенню до одного моргa арендованої землі. — П. Т. Рефлєктанти зволять внести свої оферти на письмі до канцелярії адвоката д-ра В. Охримовича у Львові рекомендованим листом наданим найпізніше до дня 28. лютого 1928 р. (двайцятьосьмого року). — Близші інформації можна засягнути особисто або листовно у Впр. Отця Каноніка В. Томовича, прокуратора гр. кат. Митроп. Капітули у Львові, площа св. Юра ч. 5. 1—3

Лікарско-дентистичне Заведення

Д-ра Симона Раппапорта – Якова Насса

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. — Полекші в сплатах. 79 2—5

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Ґаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75, 30 8-12

Д-р ІҐНАТІЙ ЛЄВЕНҐЕК. в недугах мочевих органів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5. **Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.** 55 5—10

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

б. оператор віденських клінік проф. Ґаєка і Ноймана. Лікар державного шпиталя

Д-р Людвик Шнек

Львів, вул. Коперника 3. — Тел. 47-86. 60 4—4

Д-р Юлій Ардель

б. секундар заг. шпиталю у Львові, орд. у внутрішніх недугах від год. 12—1 і 2—5. Лічення: діятермією і кварцевою лямпою.

63 **Львів. Коллонтая 5., тел. 19-62.** 3-10

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР

Д-р А. Гертендерфер

б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові

Львів, вул. Пілсудського (Панська) 3.

65 орд. 8—9 і 3—5. 3—20

Сорочки, підштанки, ковнірці, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, **кольоратки,** та імпреґновані маншети — по найнижчих цінах продає галянтерійна торговля **ШТАЙНБРУХА, Львів, вул. Трибунальська 1.** (угол Ринку). 73 2-20

МОЖУ переконати кождого недовірка, що нема ліпшого **ГОДИННИКА** над Prima Swiss Watch, золотий ручний дамський зл. 52

78б **ҐУТТЕРМАН, Сикстуська 14.** 1-2

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПИЛЬНИКИ** до **насікання** і замовлення **на нові.** 53 5-25

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні петріскаючі

ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**

першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше

Лев Матвійовський

Львів, Хорущина 8. **Телєфон 40-11.** 33 7—10

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ФІРАНКИ, МАТЕРАЦИ, КОВДРИ, СТОРИ ДО ВІКОН, Меблеві МАТЕРІЇ, КАПИ, ПОКРИВАЛА

Е. Кічалєс і А. Марґулєс

Ягайлонська 15. тел. 43-78. **ЛЬВІВ** **Сикстуська 18.** тел. 33-48. 84 1—4

90 літ істнуючий фабричний склад під фірмою 20 6-6

І. ВАЛЛЯХ і СИН

Львів, Ринок 33. **Телєфон 47—16.**

поручає **СУКНА і вовняні товари** на біжучий сезон величезний вибір **новостей** краєвих і **оригінальних** англійських на мужеські одяги і костюми, також плюші на дамські плащі.

КОЦИ НА КОНІ і ЛІЖКА.

Товар добірний! Ціни низькі!

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни! 42 6—15

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ

поручає **Ф. КНАБЕР і СИН**

Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: пл. Капітульна 2. 23 9-10

Цього року

роздасть св. Миколай солодкі даруноки тільки з української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

66 Львів, Кордецького 23. 2-2

Склеп: Руська 1.

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ для священиків!

поручає **Й. ЗІХЕР**, ЛЬВІВ, Капітульна 8. (напротив Катедри).

Також: камізельки, светери, білля Єгера, рукавички і панчохи. 54 5-10

Обувя мужеське, дамське і діточе у великім виборі :: і найдешевше :: у фірмі **С. Й. ЕРЛІХ** Львів, Ринок 11. угол Сербської. 58 4—10

КИЛИМИ Глинянські

ЗАБАВКИ, ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ, КОСМЕТИКИ, ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ. КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ. 37 7-10

Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09.

ЛЮДВИК ГЕҐЕДІС

ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30—32.

ПРЕЦИЗІЙНІ ГОДИННИКИ

кишеневі, стінні і будильники

Прегарні срібні та золоті вироби і

—СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ—

поручає

істнуюча від 50 літ фірма

М. ЕҐЕР СТАНИСЛАВІВ Сапіжинська 9.

Цінники на бажання. 71 2—4

ПРОТЕЗИ

РІЖНОРОДНІ апарати і ґорсети ортопедичні найдоскональшої конструкції виконує

Механічно-ортопедичне заведення

Йосифа Міттленера

Львів, ул. Пекарська ч. 1.

Довголітня фахова практика в Німеччині, Австрії, Швайцарії і Франції.

29 Ціни низькі, обслуга швидка. 6-6

ВИНА ЛІТУРҐІЧНІ ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО КАДИЛО

поручає

ЕДМУНД РІДЛЬ

Львів, Рутовського 3.

Склад чаю, кави і вина.

76 2—10

„ОЛЬКА“ 47 11-15 найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни ґуртові. Львів, Ринок ч. 35, біля „Народньої Торговлі“

М. А. Августин

Маґазин ФУТЕР

Львів, вул. Рутовського ч. 7.

17 Поручає: 12—12

ФУТРА мужеські й дамські, містові й до дороги.

КУРТКИ, СВИТКИ, ШАПКИ, БОА і т. п. у великім виборі.

Приймає всякі кушніреські роботи.

ВЛАСНИЙ ВИРІБ! ЦІНИ ФАБРИЧНІ!

КОВДРИ

1-сторонні	від зол.	26·50
2-сторонні	„ „	35·—
в цвіти	„ „	40·—

МАТЕРАЦИ

з морської трави	від зол.	34·50
з водосані	„ „	76·—

Сінники готові . .	від зол.	5·—
Подушки з пера . .	„ „	18·—
Готові пішви . . .	„ „	3·—
„ простирала .	„ „	5·50
„ „ під ковдри	„ „	11·50
Вовняні коци . . .	„ „	9·50

ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.

найдешевше продає

ФАБРИКА ПОСТЕЛІ **А. Петрушевський & М. Млєко**

Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.

Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 26 9—10

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, КОВДРИ І МАТЕРАЦИ, МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ.

Власна робітня таліцерсько-декораційна

С. ВАЙС, ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 7-10

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.

найдешевше, бо вхід через сіни. 21 9—20

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих найліпше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**

Львів, вул. Легіонів 9. 56 5-10

Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ ФОТОҐРАФІЧНУ РОБІТНЮ **„ДОРА“** — ЛЬВІВ, — СЛОВАЦЬКОГО 2. 72 2-5

МЕБЛІ КЛЮБОВІ і САЛЬОНОВІ

готові на складі і на замовлення виконує

Першорядне ТАПІЦ.-ДЕКОР. заведення

Вл. Прокопек

61 Львів, Зіморовича 6. Тел. 48-25. 4-8

НОВІСТЬ!

ПОМПИ керничні „ПАТЕНТ“

порушувані довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. ЛОЖИЩА кулисті. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Ґарантія на 5 літ. Вироблює тільки фірма: Підприємство верч. керниць інж. **Фр. ДОМІНІК** Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55. 52 3—8

ФУТРА МУЖЕСЬКІ, ЖІНОЧІ МІСТОВІ Й ДО ПОДОРОЖІ

69 ПОРУЧАЄ 2-4

СВІСТЕЛЬ ВОЛОДИМИР

СТАНИСЛАВІВ, ДІМ МАҐІСТРАТУ.

Приймається всякі роботи кушнірські.

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. — Відвічаль ний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

Ч. 51. (102.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 25 грудня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Санігу ч. 26. І. п.

Конто почт. шад. Кракі ч. 405.867.

Передплата в краю: квартально 4 зол., місячно 1·50 зол.

За кордон.: річно 3 дол. або рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: На Заг. Збори „Просвіти"! — Шкільний плебісцит. — З церковно-релігійного життя. — Комуністичний двобій. — Справжнє геройство (фейлетон). — Огляд часописів. — Політичний огляд. — Дописи — Нові книжки і видання. — Жертви. — Новинки. — Оголошення.

На Загальні Збори „Просвіти"!

(—) День Загальних Зборів „Просвіти" щораз близче. І чим близче до цього дня, тим завзятіше кричать усякі „поступовці", тим грімкіще всякі соціялісти-радикали, сельроби й комуністи взивають усіх своїх партійників і приклонників, щоб ішли наступом на „Просвіту".

Щоб додати їм запалу страшать „клєрикалами".

Мовляв, клєрикали з У. Х. О. захопили легко „Рідну Школу", а тепер готовляться захопити „Просвіту". Найбільше злостить їх зазив нашого Епископату до духовенства, щоб не усувалося від вибору в делеґати на Загальні Збори „Просвіти", а прямо старалося про це.

І трубить орган соціялістів-радикалів „Громадський Голос" у статті „На оборону „Просвіти":

„Просвіті", грозить поважна небезпека; над нею зависли чорні хмари римської клерикальної й соціяльної реакції. Ця небезпека мусить поставити на ноги все, що дійсно національне й непересякле духом рабства й реакції! Не даймо „Просвіті" стати сіячем середньовічної темноти й некультуральности! **„Просвіта" мусить остати інституцією свійською, не партійною, сіячем правдивої освіти, опертої на здобутках нефальшованої науки.**

Кличемо всіх — пише „Громадський Голос" — до оборони матери українських товариств! Вибирайте скрізь поступових людей на делеґатів, які не дадуть себе збаламутити клєрикальним крикунам. Нехай чорна реакція відчує, що в „Просвіті" передовсім селянин є господарем! Селянин не дасть зробити з „Просвіти" знаряддя темноти, щоби віддтак було легко сліпі вівці стригти й вести на заріз...

Таксамо трубить і „Сельроб" орган „Сельроб"-лівиці, себто орган колишніх москвофілів у статті **„Наступає чорна хмара"** — ці самі паничі сель-робівці, що спокійно глядять, як „Общество ім. М. Качковського" держать ряні москвофіли. Але це що іншого, бо це їх „русскі", а вони хоч для інтересу вбрали українську шкіру, в нутрі остали „русскими". Але „Просвіта" українська, то її треба віддати на поталу червоному інтернаціоналові.

Іншої методи хопився орган „Сельроб-правиці" „Наше Слово". Він уже тепер найшов у „Просвіті" „УНДО-Ухівську" господарку, й лає „ундо-ухівську фамілію" за невмілу фінансову й освітню господарку. Ну, може там „Наше Слово" щодо господарки в дечому й справді має рацію, не знаємо — але при чому тут „ундо-ухівська господарка". На якій основі твердить „Наше Слово": От до чого звели УНДО й УХО народню просвітню установу, коли в Головному Виділі „Просвіти" є соціялісти-радикали, а з УХО-ї нема нікого? Чи думає „Наше Слово", що неправдою пропхає своїх людей у Головний Виділ „Просвіти"?

Ось таких способів, таких аргументів уживають всякі прислужники червоної Москви й соціялісти-радикали. Вже з наведених місць можна бачити, які голословні їх аргументи. Вони свідомі цього й тому стараються надробити криком і лайкою, воюють неправдою.

Та думаємо, що ввесь цей шум і крик ріжних „поступовців" не заглушить і не відстрашить наших свідомих українців-католиків. Вони скрізь стануть до оборони нашої найстаршої просвітної інституції перед бацилями червоної пошести, перед бацилями безвіря й народньої зради.

Як звичайно, дійсний намір червоної армії й її трабантів закривається інтересами народу й поступу. Хто береться говорити в імени народу: чи ті дуплаві „радикальні дуби", що їх більшість ураз із ватажками опинилася в „хлібоїдах", чи ці наймити червоних жидівсько-московських катів? — спитаємо.

І ми закінчимо словами „Громадського Голосу" (розуміється з відповідними змінами)

„Просвіті" грозить поважна небезпека. Над ньою зависли чорні хмари червоних інтернаціоналів. Ця небезпека мусить поставити на ноги все, що дійсно національне й католицьке й не пересякле духом рабства й безвіря! Не даймо „Просвіті" стати сівачем безбожности, неморальности, червоного баламутства й некультурности! „Просвіта" мусить остати інституцією, хоч і світською та християнською в своїх основах, не партійною, мусить стати сівачем правдивої освіти, опертої на нефальшованій, не ворожій християнству науці.

Кличемо всіх до оборони матері українських товариств! Вибирайте скрізь на далеґатів тільки свідомих українців католиків. Українське католицьке духовенство пійде за зазивом свойого Епископату й за поданими там вказівками. Всі свідомі українці-католики: духовенство, світські інтелігенти, міщанство й селянство не дадуть зробити з „Просвіти" знаряддя червоних, щоб потім жидівсько-більшовицька Москва могла легко стригти сліпі вівці й вести на заріз.

Шкільний плєбісцит.

Протести проти надужить.

І. Начальники громад або їх заступники обовязані на підставі шкільного закона з 31. липня 1924 р. і виконного міністеріяльного розпорядку з 7. січня 1925 р. потверджувати підписи на деклярациях за українськими школами.

Деякі виборні начальники громад (солтиси) — поляки або наказні комісарі, що остали в тих громадах, де на підставі протесту скасовано вибори а не переведено ще нових, — не хотять потверджувати підписи батьків чи то їх правних заступників на шкільних деклярациях за українськими школами. Таке поступування дотичних начальників громад (солтисів) або наказних комісарів є протизаконне, отже являється надужиттям.

Де таке діється, там треба негайно внести телєґрафічно протести до приналежного староства, до приналежного воєвідства і до міністерства внутрішніх справ у Варшаві (до перших двох інстанцій по укрїнськи, до міністерства в польській мові). — Телєґрама може бути такого зм сту:

„Начальник громади Пікуловичі, львівського повіту Ян Мушинські не хоче потверджувати підписів на шкільних деклярациях. Прохаємо о відновідне зарядження".

Василь Барабаш в Пікуловичах п. Борщовичі.

ІІ. Ані шкільний закон з 31. липня 1927 р., ані виконний міністеріяльний розпорядок з 7. січня 1925 р. не подають чи шкільні деклярації мається вносити окремо чи всі з одної громади разом.

Щоби мати контролю над цілою плєбісцитовою акцією і унеможливити надужиття шкільних інспекторів слід з б і р н о вносити шкільні деклярації, а до них можна долучити с у п р о в і д н е п и с ь м о такого змісту:

До Пана Шкільного Інспектора

в . . . . . .

Підписаний мешканець громади . . . повіту . . . і товариші, всі батьки чи то їх правні заступники дітей в шкільному віці, вносять . . . (подати число) деклярацій за . . . (подати число) дітей в шкільному віці з домаганням української викладової мови в школі.

Про рішення справи просять згідно з постановою § 12 виконного розпорядку повідомити інтересованого до рук підписаного.

. . . . . (місцевість) дня . . грудня 1927.

Імя і назвиско підписуючого і точна адреса.

Громадяне мусять мати доказ в руці що і коли внесли шкільні деклярації. Таким доказом є так зване рубрум, яке на половині аркуша пишеться так:

До Пана Шкільного Інспектора

в . . . . . .

Батьки і їх заступники українських дітей в громаді . . . . повіту . . . . . складають . . . (подати число) деклярацій за . . . (подати число) дітей з домаганням української мови навчання в школі.

. . . (місцевість) дня . . грудня 1927.

Таке рубрум належить остемпльовати на 20 сот. Шкільний інспектор чи урядник в його протоколі подавчім обовязаний потвердити на ньому, коли передано шкільні деклярації за українською школою. Таке потверджене рубрум треба старанно переховати.

Якщо який шкільний інспектор не схоче потвердити рубрум то внести проти нього жалобу до Шкільної Кураторії і Міністерства Освіти, а щоби не здержувати передачі шкільних деклярацій, то вислати шкільні деклярації своєчасно почтою порученим листом і реценіс добре переховати.

Про всякі перепони й надужиття повідомити Правну Оборону „Рідної Школи“ описуючи докладно факти з поданням місця, дат, осіб і свідків, як також подаючи, що зроблено в дотичній справі.

Підсумки шкільного плебісциту.

Повітові і місцеві Комітети подбають, щоби шкільний плебісцит переведено негайно а найдалі до 24. грудня 1927 р. Повітові Комітети, а де таких нема — то Повітові Кружки „Рідної Школи“ чи поодинокі громадяне перешлють найдалі до 23. грудня 1927 р. до Правної Оборони при „Рідній Школі“, Львів, Ринок ч. 10, II. п. підсумки, що зроблено в справі шкільного плебісциту в їхній области діяльности. З окрема подадуть згідно з фактичним станом річи, які і де виявилися недостачі та як ті недостачі виповнити, щоби в цій великій оборонній акції не бракло ні одного міста, містечка і села.

Пригадуємо, що останній речинець вношення шкільних деклярацій є 31. грудня 1927 р. Одначе шкільні деклярації треба передавати чи висилати почтою так вчасно, щоби найдалі до 31. грудня 1927 р, були безумовно у дотичного шкільного інспектора.

Через недодержання речинця ціла праця пішлаб на марне.

Відповідальність за своєчасне і необхідне виконання цього обовязку по повітах і громадах спадає на місцеву інтеліґенцію, а також відповідають за це перед грядучими поколіннями та історією кожний свідомий селянин і робітник.

Правна Оборона при „Рідній Школі“
у Львові, Ринок ч. 10, II. п.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

З нинішним числом долучуємо чеки (почтові складанки) на присилку передплати на 1928 р. як і залеглостей та біжучий рік. Ще раз просимо в найкоротшім часі вирівнати залеглу передплату. Протягом січня будемо здержувати висилку часопису всім, хто винен ще за 1927 рік. Всі залеглости зазначили ми на адресах попереднього і нинішнього числа.

З церковно-релігійного життя.

Благословеннє мистецького іконостасу в духовній семинарії.

Дня 18. ц. м. в неділю о 12. год. в полудні відбулося святочне благословенне іконостасу, піднебесного й кивота в каплиці львівської гр.-кат. духовної семинарії. Це благословенне злучено зі святом іменин нашого Високопреосвященого Митрополита. На святі явилися у великому числі запрошені гості. Благословення довершив Впреосв. Митрополит разом із Преосв. Н. Будкою і о. мітратом-Ювилятом Бачинським та при асисті оо. професорів. Хор богословів відспівав кантату і два псальми, а ректор дух. сем., Всв. о. д-р Йос. Сліпий виголосив принагідну, глибоко обдуману промову. Поблагословлений срібний кивот це дар Митрополита. Так само кедрину, з якої зроблений іконостас і піднебесне, дарував Митрополит. Різьбарські роботи виконав прегарно артист п. Коверко, а образи є кисти звісного мистця п. проф. Холодного.

Конкордат з Альбанією.

Папа приняв на послуханню апостольського делеґата з Альбанії. Президент Альбанії Агмед Зоґу кілька разів заявляв бажанне почати переґоври з Ап. Столицею задля заключення конкордату. Нунціятура мала би повстати в Скутарі, найважнішому католицькому осередку в Альбанії.

Культурна діяльність словацьких католиків.

Найстарша і найбільша інституція словацьких католиків „Товариство св. Войтіха“, переводить у грудні ц. р. велику акцію за поширенням католицької словацької книжки. Головна ціль цеї акції добути для товариства десять тисяч нових передплатників доброї книжки. Товариство спомагає ціле духовенство з епископатом на чолі.

За поворот до єдности з Римом.

В часі останнього конґресу епископальної церкви Зєдинених Держав, у якому взяло участь около тисяч делеґатів з ріжних країв, дебатовано над поворотом до єдности з Римом і над приверненнем культу Матері Божої та святих.

Чи димісія кардинала Гаспаріа?

Деякі закордонні часописи а за ними й декотрі наші подали вістку, що Держ. Секретар АП. Столиці кардинал Гаспарі подався до димісії „Католицька Аґенція Пресова“ (КАП.) супроти того повідомляє, що вістка про димісію не є згідна з правдою.

Єрусалимський відділ папського біблійного Інституту.

На одному горбі проти Єрусалиму поблагословлено недавно величавий будинок, в якому буде міститися Єрусалимський відділ папського біблійного Інституту в Римі. Тим способом є вже три католицькі біблійні інститути. Перший інститут стоїть під управою оо. Домінікапів, другий оо. Францішканів, а третій новоосновапий під управою оо. Єзуїтів.

Наслідки мішаних супруж.

В одній тільки анґлійській діецезії (Ліверпуль) протягом останніх пять літ заключено округло 14.000 мішаних супруж. Наслідком цього відпало від віри 2255 осіб, а 7872 дітей охрещено в некатолицькій церкві.

Місіонарі-мученики в Китаю.

Від серпня 1925 р. вмерло в Китаю мученичою смертю десятьох католицьких священиків. В більшости випадків стали вони жертвами розбійників або рабуючих жовнірів. Двох Єзуїтів розстріляли комуністичні відділи.

Число католиків в Китаю.

(і. л.) Одна бельґійська місійна часопись подає в числах зріст католиків в Китаю. І так 1586 р. було 40 кат. Китайців; 1608 р. 2.000; 1616: 13.000; 1640: 150.000; 1670: 200.000; 1700:;300.000; 1886: 567.000; 1900: 741.000 1910: 1,292.000; 1920: 1,994.000; 1926 році 2,395.000.

Отворення „Інституту культури католицького центру“ в Португалії.

(іл.) В Коімбра отворено 12. XI. „Інститут кат. вищої культури академічного центру християнської демократії“. Президент д-р Гонсальвес Сережийра зазначив у своїй промові, що велику вагу належить класти на конференції св. Фр. з Павльо, на релігійно-наукові курси і т. п. Д-р Ферро розвинув тему про большевизм і сказав, що успішно зможе його поборювати лише суспільність перенята правдою, справедливістю і єдністю, яка стремітиме до цього, щоби в серцях її членів запанував Той, що є „дорогою, правдою і життям“.

Католики можуть цего сподіватися, як що вповні піддадуться під провід Ап. Столиці і своїх Епископів у всіх справах, що відносяться до віри, обичаїв і церковної карности. Щоби виховати молоде покоління в католицькім дусі належить напружити всі свої сили, щоби молодіж ходила до своїх католицьких численних і високо стоячих шкіл.

Трибунал Пенітенціярії і „Аксіон Франсез (іл.) Кардинал Ляврі, Великий Пенінітенціяр Св. Р. Церкви, видав до всіх французьких епископів письмо в якім заявляє торжественно, що явні й упертї приклонники осудженої партії „l' Action Française“ не можуть приступати ані до сповіди ані до св. Причастія по гадці приписів, які видав вище згаданий Трибунал 8. марта ц. р. А спонукало тепер Кардинала до такої заяви ось що: У Франції ще багато явних і тайних приклонників „А. Ф.“ навіть між самими священиками. Вони допускали „Акціоністів“ публично до св. Тайн, тимбільше що поширено в Франції вістку, що Ап. Столиця не хоче домагатися виконання інструкцій з 8. марта, щоби не доводити до ще більшого огірчення. Кардинал стверджує, що це зовсім не годиться з правдою і поручає епископам в совісти представити ясно справу вірним і вказати священикам, що моральне богословія забороняє їм уділювати св. Тайн особам, що публично є того негідні як явні грішники. Непослушних священиків чекатимуть на будуче кари, які приписує в такім случаю св. Церква.

Боротьба приклонників „l' Action Française“ проти Церкви ведеться дуже завзято дальше, а помагають їм у боротьбі найбільш плюгаві французькі часописи.

Епископи зі своєї сторони видали цілий ряд пастирських листів і поучень, в яких виказують лихі сторони осудженої секти і взивають до помирення з Церквою.

Пропамятна книга унійного конґресу в Велеграді 1927 р.

Матеріяли, що відносяться до V. унійного конґресу в Велеграді в червні ц. р., в якому між іншими взяли участь Високопреосв. Митрополит Шептицький, Епископ Коциловський й Епископ Лакота, зібрано в пропамятній книзі, виданій накладом велеградської академії. Книга містить промови, реферати, резолюції, голоси заграничної преси про зїзд і численні фотоґрафії учасників конґресу.

Католицька акція в Італії.

Італійська католицька акція ввійшла у фазу інтензивного розвитку. Всюди відбуваються конґреси, збори молоді, мущин і жінок. В Медіоляні на університеті „Сакре Кер“ почато вже курс викладів з области висшої релігійної культури. — В Венеції відчинено школу католицької культури.

Все купуючи споживчі товари **затям,** що **найдобірнійші товари** бо впрост від продуцентів, **найдешевше** бо вагоново спроваджені, дістанете тільки у найстаршій кооперативі в краю

„Народна Торговля“

БОГОСЛУЖЕБНІ ВИНА під гваранцією, природні — на що Всч. Духовенству звертаємо увагу.
98 1 2

Комуністичний двобій.

Бій за владу пролєтаріяту (чи краще владу над пролєтаріятом!), в Совітській Державі ведеться між двома комуністичними партіями, Сталіна та Троцького, є дуже впертий, і невідомо ще, чим закінчиться. Не можна вірити офіційним комуністам, які інформують світ, що пролєтаріят на 90—98% голосує за тези Сталіна, бо це при відомих умовах провірити неможливо.

З полєміки, про яку можемо судити з офіційних джерел московської преси, тяжко зясувати, що є головною причиною спору між Сталінівцями і Троцкістами.

„Екон. Жизнь“ з 18. листопада, відповідаючи на контр-тези опозиції, призначені на 15-ий зїзд партії, доказує, що опозиція стоїть на становищі ніби все совітське господарство до самих основ є прогниле, що інтереси пролєтаріяту, самі мінімальні — незабезпечені, що провід партії загубив здатність кермувати і боронити пролєтарську політику проти напору дрібної буржуазії і уступає перед непролєтарськими елєментами. На це журнал відповідає: „Опозиція дивиться лише в той бік, де ділають моменти протисоціялістичні. Її займають лише негативні сторінки нашого життя, як то — безробіття, зріст цін, перешкоди при заготовках збіжжа, падіння експорту, зниження покупної сили рубля, зріст приватного капіталу. Алеж не хоче вона бачити ні інвестицій, що забезпечують швидкий розвиток промислу, ні поліпшення матеріяльного і соціяльного становища робітництва, ані зросту державного бюджету і кредитного обороту та розцвіту сільського господарства. А головне не добачує того, що в наслідок зросту міської та сільської буржуазії — специфічна вага робітничої верстви мусіла впасти. Опозиція стоїть перед кількостними комплікаціями сьогоднішнього господарства, як перед сфінксом. Вона голосно вказує на фронти небезпеки, на фронти мучний, олійний або мануфактурний, але при тім забуває про будівлю нових грандіозних підприємств, які цілковито змінюють технічну і економічну базу народнього господарства. „Кожний робітник, говорить „Е. Ж.“, повинен зрозуміти, що при коштовних вкладках не можемо швидко зліквідувати безробіття, недостаток збіжжа, не можемо звищувати платні в такому темпі, в якому цього би бажали. При даних обставинах, ніяка инша влада не могла б задовольнити навіть мінімальних вимог робітництва і селянства; про здійснення-ж основних вимог соціялізму не могло-б бути і мови“.

Другим предметом спору, ще важнійшим — є положення на селі. Опозиція Троцького видала тези про соціяльне зріжничкування села, в яких доказує, що напрям Сталіна підтримує: 1) капіталістичну діференціяцію на селі, 2) зникання середнього господарства. Обидва ці факти стверджують зріст заможного селянства і пролєтаризацію села. Взагалі процес діференціяції зайшов дуже далеко. Жовтнева революція зрівняла спочатку ріжниці в землєволодінню. Така тенденція йшла аж до 1922 року. В добі Неп-у, в рр. 1924/5, згідно з даними комуністичної Академії й Центральної контрольної комісії, належало — 40% всіх господарств дрібним землєвласникам-„біднякам“, група „середняків“ творила — 40—50%, група заможних, куркулів — 15—25%. Державна Планова Комісія у звідомленню за 1927—1928 р. пише: „вища група, капіталістична (на селі) — располагає значною частиною всього сільсько-господарського капіталу“. Комісія має лише те задоволення, що сільські богачі не захопили ще всього богацтва. На „незаможних“ припадає нині тільки незначна частина сільсько-господарського інвентара, а в той час, як група „заможних“ має його 40—60%. Що торкається площі засіву, то незаможники розпоряджають 10—25%, середняки 50%, заможні 25—45%. В багатьох випадках засів незаможників є фіктивний, на папері, так що ролю заможних треба фактично ще збільшити.

Далі опозиція вказує на податкове переобтяження низших верств села, на збільшення залежности бідняків від заможних господарів, та ставить це на рахунок аґрарної політики уряду. Про всі ці першої ваги питання велася також дискусія на 15-му зїзді комуністичної партії. Заздалегідь може було сказати, що номінально перемогу одержить — Сталін, але, лише завдяки тому, що урядовий апарат є в його руках. В Росії владу має той, хто виконує технічні функції влади — бюрократія.

Нині маємо комуністичну бюрократію, яка і є дійсним володарем країни, котрою править „во імя пролєтаріяту“, а котра дуже часто перемінюється у владу лише — „над пролєтаріятом“.

О. Б.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ

як

КУПОНИ НА СУКНІ, БЛЮЗКИ, СТОЛОВІ ҐАРНІТУРИ, ХУСТИНКИ ДО НОСА, ПЛЄДИ

поручає фірма **АНТІН УВЄРА**

Львів, вул. Галицька ч. 10.

Філії в Тернополі, Дрогобичі і Стрию.

ЦІНИ ЗНИЖЕНІ!

86 2—15

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР

у СТАНИСЛАВОВІ,

вул. Собєського 14, партер.

Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.

43 8—?

Огляд часописів.

„Оссерваторе Романо“ веде тепер оживлену полєміку з фашистівською „Трибуною“. Орґан фашистів закинув був Церкві, що вона переговорює з масонерією, а в доказ слушности свого твердження зазначив, що Ватикан піддержує французьке правительство Бріяна як і инших визначних масонів. У відповідь на цей заміт пригадує „Оссерваторе Романо“ фашистівському орґанові боротьбу Ап, Столиці, а передовсім св. Отця Пія XI. з масонськими льожами в Франції і пише дальше так:

„Коли Ап. Столиця в інтересі спасення душ навязує зносини з цим або іншим правительством, опанованим масонерією, то це ще не значить, що вона погоджується з їх моральними принціпами. А що пр. можнаби сказати про фашистівське правительство,

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

(Продовження.)

Не довго побував о. Іриней на Атосі. При розстанні прохав його ігумен, щоб завитав у монастир Пресвятої Богородиці в Тмуторокані. Монастир цей оснував Нікон і багато було ще в ньому черців приятелів і знайомих його.

Ігумен Нікон передав о. Іринеєм і кілька книг, що їх сам переписав ще давно, та враз із ігуменом Печерського Монастиря справив і кілька теж посланій до братії в монастирі у Тмуторокані.

О. Іриней скористав із першої нагоди, що відходила купецька валка в Тмуторокань, прилучився до ньої та вскорі й прибув у Тмуторокань.

Дуже сподобав собі чернець життя в цему монастирі й рішився остати тут на все.

— Це наша нова земля! — думав він. — І трудитисяму тутечки для Христового виноградника й для рідного народу мойого.

Та не мала спокою Тмуторокань. Ще поки княжив Роман Святославич, не важилися ласі сусіди напастувати Тмуторокани. Боялися хороброго та сміливого князя, залізних полків його.

Та по смерти київського князя Ізяслава прибув у Тмуторокань, Романів рідний брат Гліб і став намовляти його, пересвідчувати:

— Годі тобі, брате, тут у Тмуторокані вічно Грекам, Болгарам та Половцям відбиватися! Покривдили нас Святославичів. А злучімо брате полки наші, наймімо ще Половців та ходімо належну нам батьківщину відбивати.

— Чи добре це буде, брате, що я певне за непевне проміняю. Покину це, що маю вже в руках, для цего, що ще не маю, що треба що йно здобувати. — каже князь Роман.

— А що в світі певне. Що мечем здобудеш, то твоє — Гліб на це йому.

— Твоя правда, Глібе, та всеж таки, чи ялося нам наново зачинати, наново заводити усобиці, що вже притихли? — боронився ще князь Роман.

— Ба, а чогож не дали нам уділів наших, тільки проміж себе поділили спадщину нашу. Ні, годі, брате, мусимо своє відібрати.

Злий дух був князь Гліб, вкінці перемовив Романа.

І стали оба князі війська збирати, в похід готовитися, з половцями змовлятися.

Багато горя й лиха нанесли оба Святославичі міжусобицями своїми землі рідній, але й їм не принесли їх походи щастя. Князя Романа вбили „союзники“ половці, а Олега захопили пізніше тмутороканські Хазаре та віддали Грекам, а Греки заслали його на острів Родос.

Два роки просидів там князь Олег Святославич на засланні.

Як на грецькому престолі засів цар Олексій Копен, звільнив Олега та ще й поміч дав йому назад здобути Тмуторокань.

Люто, жорстоко покарав Олег Хазар, що видали його Грекам і років із десять князював спокійно в Тмуторокані.

Та не видержав довго неспокійний дух князя Олега. Як тільки дійшла до нього вістка про смерть князя Всеволода, він знов звязався з Половцями та пішов на Чернигів. Тенер пішло йому легко. Не хотів Володимир Мономах, щоб дикі половці руйнували монастирі й села навкруги Чернигова й вернув Олегові Чернигів, а сам відїхав у Переяславщину.

Та не довго княжив Олег у Чернигові.

Прислав Володимир Мономах і Святополк у 1096 р. послів до нього, щоб

яке інтригує з большевизмом і перше признало совіти? Що можнаби сказати про його мовчанку супроти переслідувань у Мехіку? Фашистівське правительство удержує з Мехіком дипльоматичні взаємини і навіть просило часописи, щоби повздержливо висказувалися про президента Калєса".

* * *

В тій самій справі забирає також голос французький католицький щоденник La Croix з 17. ц. м.

Невіруючі відкидають науку Церкви і відкрито відділюються від католиків. Але еретики всіх часів у початках своєї апостазії звичайно запевнюють, що вони лишаються в лоні Церкви, ба навіть кажуть, що вони є її найлишими дітьми.

Слідуть на це приміри з історії Церкви, як Тертуліяна, Лютра та інших, котрі виступали ніби в обороні правдивого християнізму і християнської моралі. Так і тепер в деяких письмах і часописах пишеться, що ніби у Ватикані панують — „жидівсько - масонські впливи".

„Епископи зганили ці письма, заборонили читати ті часописи. Смішні сплетні і ганебні вісти не мають впливу на щирих католиків, котрі знають, що обіцяв Ісус Христос своїй Церкві і наслідникам св. Петра до кінця віків. Але чи не осмішує себе такий пірний, котрий уявляє собі, що краще знає католицьку науку віри й обичаїв ніж сам св. Отець? І чи це не вказує навпаки на те, що ті нещасні католики котрі блукають далеко від дороги правди, ті заблудші ніколи не гляділи на Церкву з правильного становища? Так само, і ще краще ніж вони, знає католицька Церква, що вона одинока у повному обсязі посідає правди і засоби спасення. Вона осуджує похибки, ганить гріхи, але отвирає свої рамена всім душам доброї волі. Установлена Ісусом Христом, Спасителем усіх людей, Вона ніколи не зійде до становища секти".

І в нас також є часописи, котрі воюють проти католицької Єрархії, котрі пишуть про „лукавий Ватикан" і хоч осуджені церковною Владою, все таки хочуть виступити в обороні католицизму без знаків наведення. А може навпаки?

Поручається НА СВЯТА

найлучші роди **ВИНА і МЕДУ** по найнизшим цінам. **М. ФЕЛЬДМАН, Львів, Жовківська 11.**
97 1-4

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Виборчі чинности в грудні.

Виборчий календарик подає такі виборчі чинности до кінця грудня: **25 грудня 1927.** Начальники громад (президенти, бурмістри, війти) приготовляють для кожної місцевости список виборців у трох примірниках. Голова окружної виборчої комісії повідомляє начальників громад про склад районових виборчих комісій і подає це до загального відома. — **26. грудня 1927.** Начальники громад пересилають списки виборців у 3-ох примірниках окружним виборчим комісіям.

Католицький виборчий комітет.

Повідомляють з Вильна, що там оснувався безпартійний „католицький виборчий комітет", котрий на основі листу польського епископату старається обєднати до виборів усіх католиків без огляду на партійну приналежність.

Православні а вибори.

На нараді у прав. варшавського митрополита Діонизія, на котрій між іншими були: архимандрит Почаївської Лаври Дамаскин, вил. архимандрит Морозов і ректор виленської дух. семинарії, порішено, що православне духовенство має получитися при виборах з українськими і білоруськими групами. Зложено також лісту кандидатів. На першім місци мають поставити митр. Діонізія, відтак Морозова і проф. Ковша, б. члена Білоруської Громади. Виборчою акцією буде керувати спеціяльний організаційний комітет.

Правительственні партії а будучий сойм.

Правительственні партії виступлять імовірно в майбутнім соймі з таким проєктом конституції, щоби поширити права правительства у бюджетових справах і продовжити урядування президента до 10 літ. У звязку з тим поширюють також думку, щоби по зміненій конституції президента держави вибирали не Народні Зоори, а цілий нарід шляхом плебісциту.

ЛИТВА.

З подорожі Вальдемараса.

Вертаючий з Женеви литовський премієр Вальдемарас задержався насамперед в Парижі. Тут у розмові з журналістами зазначив, що женевські наради настроїли його оптимістично. Дальше заявив, що Литва і Польща небаром пічнуть переговори щодо Вильна, котре Литва має надію відзискати, хоч обі сторони не бажають собі, щоби це наступило при помочі зброї. Литва числить на мирну ревізію своїх границь в її користь. Премієр вказав також на важке становище Литви положеної в закутині між Польщею, СРСР і Німеччиною. В дальшій подорожі задержався Вальдемарас знову в Берліні. І тут в розмові з журналістами сказав, що є прихильником т. зв. Східнього Льокарна. Але основна зміна в положенню Східньої Европи прийде на його думку щойно тоді, коли повстане незалежна Україна й незалежна Білорусь. Вальдемарас вважає своїм успіхом те, що справа Вильна лишилася надалі відкритим питанням.

НІМЕЧЧИНА.

Звідомлення Паркера Джільберта.

Ґенеральний аґент у справах сплачування Німеччиною воєнних відшкодовань П. Джільберт видав звідомлення за третій рік виконування т. зв. пляну Доза. Джільберт подає, що Німеччина заплатила досі з того титулу 75 міліонів фунтів шт. З цеї суми дістала В. Британія 15 і пів міліона. В будучім році має виплатити Німеччина 87 і пів міліона ф. шт., з чого В. Британія дістане 18 і пів міл. Супроти того Джільберт радить Німеччині обережність в затяганню нових фінансових зобовязань чи то в виді заграничних позичок чи внутрішних видатків на господарські інвестиції.

АНҐЛІЯ.

Анґлійський „требник" а парлямент.

В анґлійській „національній" т. зв. анґліканській Церкві є тепер актуальна справа ревізії обовязуючої там досі „Преер Бук", — свого рода. „требника". Цею справою займався минулого тижня.... анґлійський парлямент. Остаточно палата послів відкинула предложений їй проєкт ревізії (247 голосів проти справлення, а тільки 205 за). Так отже справа ревізії знову верне під обради анґлік. церковного собору, котрий виготовить інший проект та предложить його парляментові. Ось до чого довела анґлійську Церкву автокефалія. З вільної Божої установи, стала вона іграшкою політичних партій і невільницею держави хоч і парляментарної..

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

З нарад конґресу ком. партії.

Постановою конґресу виключено з комуністичної партії опозиційних членів. З визначнійших опозиціоністів є виключені: Ауссен, Бакаєв, Каменев, Євдокімов, Лазаревич, Муралов, Пятаков, Радек, Раковський, Сахаров, Смирнов і Сапранов. 12 виключених (між ними Каменев, Бакаєв, Зіновєв, Євдокімов) звернулися вже до конґресу з проханням знову приняти їх в партію, при чому заявили, що осуджують свою дотеперішню тактику.

Большевики а релігія.

У відношенню до православної Церкви большевики зробили недавно одно важне тактичне посунення. Вони як будьто поєдналися з православною Церквою; це виразно підчеркнув Сталін у своїх заграничних виступах. Нова політика Совітів супроти Церкви це свого рода „неп", це є та сама більшевицька тактика, що каже їм хвилево йти на уступки, не пускаючи з ока своїх головних цілей. В той спосіб вони довше можуть вдержуватись при владі, при тім у наївних викликують враження, немовто вони „переходять еволюцію", стають „менш небезпечні" і т. п. Але нам треба тямити, що це не большевизм іде на компроміси, тільки внутрішний радянський режим робить конечні зигзаки, пристосовуючися до вимог хвилі. Очевидним тому фарисейством є прим. при-

---

прибув до Київа на нараду. Порадитися вкупі з епископами, ігуменами та старими людьми, що діяти з половцями.

Не поїхав Олег у Київ. Як йому виступати проти половців, воюючи союзники його. І відповів Олег князям:

— Не подоба судити мене епископам, ігуменам і смердам. Не піду на вашу раду!

А князі переказали йому:

— Так, ти не хочеш іти ні на поганців, ні до нас на раду! Ти задумуєш помагати поганцям проти нас!

І пішли Святополк і Володимир Мономах на Олега.

І цілий рік велася міжусобиця — покінчив її аж зїзд у Любечі 1097 р. Цей зїзд, що вістка про нього такою радістю наповнила серце о. Іринея.

Та не приніс бажаної згоди зїзд цей. Діявол радів дальше княжою незгодою, а о. Іриней мусів шукати пристановища аж у неспокійному Тмуторокані.

Аж і насіла вкінці весела вістка в монастир у Тмуторокані.

Князеві Володимирові Мономахові таки вдалося завести згоду між князями, навіть неспокійного князя Олега Святославича приєднав мудрий князь до цеї згоди й усі князі рішили одностайне виступити проти половців та раз на все забезпечити рідну землю перед їх нападами, перед руїною.

Боже, як радів цею вісткою о. Іриней, як щиро дякував Господу в молитвах за це, що зіслав згоду між князів, що любов взяла перемогу над завистю та ненавистю.

— Годі мені тепер тут сидіти — сказав о. Іриней — треба йти між князів і піддержувати в них цю любов і єдність, щоб не була огнем соломяним.

І рішився о. Іриней вертати в Київ.

Так, він верне. Сьогодні востанне проповідуватиме в тмутороканському соборі, в якому проповідував від приходу в Тмуторокань — себто повних чотири роки й став любимцем вірних Тмутороканя.

Завтра остання його проповідь тут. Завтра попрощається він із вірними Тоутороканя.

Велике завдання кличе його назад у Київ. Завтра! Завтра подвійне свято в нього. Бо завтра минає саме двацять літ, як боярин Гліб став черцем о. Іринеєм.

Пройшло повних двацять літ. О. Іриней тепер у повній силі віку. Богато пережив він за цих двацять літ. І в Київі й у Тмуторокані. І завтра остання його проповідь тут. І знов у Київ.

(Кінець буде.)

знання Сталіна в тім, що **всякі спроби підбурювання мас проти релігії звертаються проти тих, хто тих спроб піднявся".** Це очевидно для більшого ефекту заграницею. А на ділі робиться щось цілком противне тій правді. Саме в часі сьогорічних Різдвяних Свят мають ще збільшити протирелігійну акцію на Радянщині. Мають відбуватися протирелігійні демонстрації з богохульними сценами. На міських площах будуть висвітлювати протирелігійні фільми, виголошуватимуть протирелігійні бесіди. На селах плянується те саме в часі Різдва по старому стилю. Протирелігійною акцією бажають большевики „виховувати" маси для майбутнього комуністичного ладу.

ФРАНЦІЯ.

Міжнародне бюро католицьких журналістів.

На міжнароднім зїзді католицьких журналістів у Парижі, що відбувався підчас т. зв. „тижня католицької преси" у Франції, прийшло до основання „міжнароднього бюра католицьких журналістів". Завданням цего бюра має бути навязання взаємин між товариствами католицьких журналістів, що є вже по ріжних краях для оборони моральних і матеріяльних інтересів журналістичного звання. Поки що вибрано тимчасовий комітет. Головою його вибрано президента бельгійського союза католицької преси М. Дельфоржа.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ.

Гарантійний договір з Францією.

Зєдинені Держави Півн. Ам. предложили Франції заключення гарантійного договору. Переговори в тій справі мають початися небаром і мають закінчитися підписанням договору ще з початком лютого 1928 р.

Інтернування радянської делегації.

Торговельну делегацію радянського правительства, зложену з 11 членів під проводом голови металевого тресту Макарова, що прибула до Ню-Йорку, американські власти покищо задержали й інтернували на однім острові.

РУМУНІЯ.

Після студентських бешкетів.

Студентські заворушення у Великім Вараждині (Орадеа Маре) та Кольошварі прийшли для Румунії дуже невпору. Погроми мадярського і жидівського населення, безчещення жидівських святинь (танці на „торі") переросли міру звісних досі у світі ексцесів студентської молоді. А до того всього дивна пасивність і непорадність поліційних властей. Все те сильно компромітує „Велику Румунію" перед світом і вказує на дуже низький культурний і етичний рівень навіть її інтеліґенції. Тож румунське правительство робить що може, щоби це прикре враження ослабити. Численних учасників погрому, в більшій части студентів поставлено перед воєнний суд. На час судової розправи проголошено воєнний стан. Асиґновано пять міліонів лей на відбудову знищених синаґог, а парлямент має ухвалити закон про виплату 88 міліонів відшкодовання для потерпівших у В. Вараждині і Кольошварі.

Рабінат у Великім Вараждині постановив, що день 3. січня буде днем жалоби і що в той день назначується з того приводу піст. Знищені „тори" будуть по жидівським обрядовим приписам погребані.

УГОРЩИНА.

Угорсько-румунський спір.

Від довшого часу ведеться перед Союзом Народів спір між Угорщиною й Румунією за винагородження вивласнених в Семигороді угорських громадян. Ріжниця між фактичною вартістю вивласнених земель і відшкодуванням величезна. Угорщина не прийняла в цій справі звідомлення Комітету трьох, хоч патронував йому сам Чемберлен. Тут поперли Угорщину меньшости. Румунія прийняла звідомлення, та всеж таки справу відложено. Як буде цей спір полагоджений — не знати. Угорщина заявила вже давніше охоту навязати в цій справі безпосередні переговори з Румунією, а Рада Союза Народів на засіданні, що на ньому відложили справу, висказала бажання, щоб Угорщина й Румунія почали безпосередну виміну думок.

Чи довелоб це до полагоди? Може.

Новий примас.

Новим примасом Угорщини після смерти кард. Черноха став новоіменований кардинал Шереді. Новий примас з походження словак є мадярським патріотом і також прихильником повороту на трон Габсбурґів. З його номінацією сильно змігся на Угорщині легітимістичний рух.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ У. Х. О.
ЖИТТЯ СВЯТИХ
КИРИЛА І МЕТОДІЯ
написана Преосвященним Дном Єм Ніярадієм гр.-кат. епископом Крижевацьким (Югославія).
Життєпис цих Великих словянських Апостолів повинен знати кождий Українець і Українка.
Книжочка написана дуже займаючо і приступно
Замовляйте до бібліотек читальняних, парохіяльних і домашніх.
Ціна тільки 80 сот., з почтовою порученою пересилкою 1 зол. 20 сот.
Замовляйте на адресу:
АДМІНІСТРАЦІЯ „НОВОЇ ЗОРІ"
Львів, вул. Сапіги, ч. 26.

Наш 4-лямповий
РАДІО-АПАРАТ
Тип 28. найліпший — найдешевший — найлекший в орудуванню — сотки подяк.
ЦІНА ЗА КОМПЛЕТ зол. 650.
ЛЕВ АПОЛЬ і С-ка
Львів, вул. Леґіонів ч. 1. і 3.
ПОЛЕКШІ В СПЛАТАХ.
95 а 1 3

ЕСТОНІЯ.

Новий кабінет.

В Естонії соціялістичний кабінет подався до димісії, бо не погоджується на децизію парляменту в питанні митних тариф. Зараз уконституався новий коаліційний кабінет. Президію обняв Тенізон, людовець, заграничні справи Ребоне з селянської партії. В голосуванні парлямент дістав значну більшість. Проти голосували тільки соціялісти.

КИТАЙ.

Хто сіє вітер, збирає бурю.

Не довго тревала большевицька влада в Кантоні. Саме коли там видавали декрети про соціялізацію підприємств, протикомуністичні війська вдарили на місто і по короткім кривавім бою виперли комуністів. Особливо кріваво і жорстоко розправлялися китайці з московськими большевицькими аґентами. Китайці розстрілювали на вулицях навіть жінок і дівчат підозрілих в комунізмі. Увязнено ґенерального радянського конзуля і багато урядовців конзуляту, де переведено ревізії. Всі конзуляти СРСР на території кантонського правительства замкнено, а нанкінське правительство зірвало дипльоматичні взаємини з Радянським Союзом з того приводу, що комуністичне повстання в Кантоні викликали російські аґітатори. Міністер заґр. справ китайського націоналістичного правительства вже вручив радянському генеральному конзулеві в Шанґаю пашпорти і зажадав, щоб цей до тижня покинув територію, що є під владою націоналістичного правительства.

Д О П И С И

САМБІР, 16. грудня. (Довірочна нарада священиків цілого повіту).

З ініціятиви і на запрошення о. Ю. Татомира, декана з Луки, відбулася в Самборі дня 15. грудня ц. р. в салі „Бесіди" довірочна нарада укр. кат. духовенства самбірського повіту при участи 26 священиків. Наради отворив вступним словом о. Татомир, який в ядерних і ясних словах представив небезпеку, що загрожує нашій Церкві і Народови зі сторони православя, сект і соціялістичних партій. Вказав на потребу зорґанізованої праці духовенства, щоб одною і сильною боєвою лінією протиділати ворожим наступам, вводячи Христа у всі ділянки громадянського життя. Зібрані мають застановитися над цими справами і для зреалізування тих конечних вимог, що їх ставляє нам перед очі добро Церкви і Народу під теперішню хвилю, оснувати повітову орґанізацію духовенства з осідком в Самборі. Після горячих і ширих слів о. дек. Татомира вибрано предсідником нарад о. крил. Венґриновича, секретарем о. В. Беня. З черги слідував гарно оброблений відчит о. Ст. Мазяра: „Про працю духовенства на соціяльному полі" а відтак пішла річева і поважна дискусія, в якій особливо піднесено вагу „Сільського Господаря". Відтак говорив о. крил. Венґринович про „Апостольство Молитви" та візвав приявних, зокрема оо. деканів мати цю справу на серці, вказуючи на необхідність цього товариства для релігійного поступу повірених нам душ. До оснування „Марійських Дружин" закликував о. Чичула. О. декан Олексин відчитав короткий гарний реферат про вагу католицької преси. О. Кушлик говорив про справу українського шкільництва і про плебісцитову акцію. При кінці о. Лев Вань з одушевленням представив велике значіння Укр. Хр. Орґанізації і необхідність „католицької акції", просив усіх зібраних Отців основувати в парохіях кружки УХО-ції, передплачувати укр. католицькі часописи, зокрема заняти ся в місяці січні пропаґандою католицької преси і книжки і вписуватися в члени УХОції. По бесіді о. Ваня вписалося сейчас в члени орґанізації 18 священиків, а решта вже давніше були вписані. Усім зібраним роздав о. Вань друковані інструкції, як основувати кружки УХОції. На внесок о. Татомира принято одноголосно отсі резолюції:

1. Повітові збори духовенства Самбірщини взивають Всеч. Отців за ціну хочби найбільших зусиль і жертв так співпрацювати на всіх ділянках релігійного, культурного й економічного життя, щоби стати їх душею.

2. Негайно, а найдальше до кінця січня 1928 р. зорґанізувати в кожній парохії тов. „Апостольства Молитви", єднаючи в ньому що найкращий елемент села.

3. В дні 22. ц. м. уладити в читальні або в иншому місці реферат про вагу доброї преси і книжки і дати почин до оснування при тов. „Апостольство Молитви" згл. при читальні діточих бібліотек.

4. В часі до 15. січня утворити в кожнім селі кружок товариства „Сільський Господар".

5. Подбати, щоби в кожному селі переведена була збірка збіжа для повенян.

6. Обовязково вплачувати місячні датки на народні цілі.

Відтак вибрано комітет повітової орґанізації духовенства в цьому складі:

о. Лев Вань голова, о. Федевич секретар,

о. І. Петик скарбник; члени комітету:

о. крил. Венгринович, о. Татомир, о. Чичула, о. Кушлик, о. Ст. Макар, о. Ст. Мазяр.

Нараду закінчив о. Татомир зазивом до здисциплінованої співпраці з вибраним комітетом і точного виконання його припоручень.

СОКАЛЬ. (Виклади, вистава книжки, основання кружка УХО.) Філія „Просвіти" в Сокалі оголосила **цикль популярно-наукових викладів** на кожну неділю і свята, що мають відбуватися в салі „Народної Торговлі" о год. 5-ій по пол. в Сокалі. До тепер виголошено два виклади; п. проф. ґімн. К. Бутринського: „Як повстав світ і який буде його кінець", і п. проф. ґімн. Ст. Шаха: „Про ідею Ґрунтвіґа". Оба виклади гарно оброблені, цікаво виложені, перняті християнським духом так, що слухачі, яких заледво помістила саля Н. Торговлі, — були вповні задоволені, що мали нагоду збогатити своє знання. Заслуга в цім д-ра Б. Чайківського, місцевого адвоката

Йогож другим цінним ділом в просвітянській праці — це **виставка книжки,** яку сокальське громадянство перший раз тут мало нагоду оглядати через три дні, а якої відкриття наступило 10. грудня 1927 о год. 5-ій по пол. в салі „Нар. Торговлі". Відчинив її д-р Б. Чайківський, містоголова філії „Просвіти", потім наступали привіти від місцевих укр. товариств, пояснювання і оглядини книжок. Полички заповнені новійшими творами з ріжних укр. видавництв. Найчисленнійше заступлені твори укр. еміґрантів з Праги Берліна і Відня. Слабо випав Шевченківський куток. Релігійна література була заступлена дещо з місцевих бібліотек, та дуже великий жаль, що найкрасше Видавництво Василіян не могло прислати своїх експонатів. Цікаво був споряджений пресовий відділ; між иншим можна було побачити „Голос з над Буґу", ґазетку видавану в Сокалі за укр. часів. Очевидно, що мала саля Н. Торговлі не могла помістити всіх наших новійших творів; цього були свідомі ініціятори виставки, але їх культурне діло серед сучасних обставин удалося, бо інтелігенція, а переважно селянство з великим заінтересованням цікавилися найновійшими нашими культурними надбаннями. Твори були з ріжних ґалузей знання і ріжних напрямків. Виставка книжки ризиковна вправді під матеріяльним зглядом, однак її хосен і успіх числиться на будуче.

В ціли поширення **католицької акції** приступлено дня 26. XI. ц. р. до основання кружка Укр. Христ. Орґанізації в самім Сокалі. На орґанізаційні збори прибуло около 25. людей, з інтелігенції, міщанства, жіноцтва і молоді. Сокальський орґанізатор виголосив реферат о завданнях і цілях християнської орґанізації, о її потребі поширення на укр. землях. По дискусії приступлено до вибору управи кружка, щоби працю в тім напрямі почати як найскорше, бо ідея така гарна, що не слід гайнувать ні хвилинки часу. В слідуючім засіданню приступило уконституовання Управи. о. Гр. Кулинич — головою, п. Остап Гамерський, проф. — містоголовою, п. Володим. Стефанишин, студ. прав — секретарем, п. Ем. Книшева — касієром, о. д-р Т. Вергун і п. Василь Іванець, міщанин — пресовими кореспондентами; порішено много инших справ. З рамени Кружка будуть відбуватися відчити, щоби членів орґанізації і прихильників поінформувати і виробити в них католицький світоґляд. Праця тяжка, але з Божою помочею увінчається вона успіхом, коли в рядах її стояти ме чимраз більше ідейних людей — світських апостолів. „Все відновити в Христі" — це завдання під сегоднішню пору для кращого завтра нашого народу. О.

Нові книжки й видання

надіслані до редакції.

О. Северин Сапрун. ЛЮДВІК БЕТОВЕН (1770—1827). Біоґрафічний начерк. 8⁰ ст. 36. Накладом автора. Львів-Дрогобич 1926. Гол. склад в книгарні Н. Т. ім. Шевченка у Львові.

СВІТ ДИТИНИ. Ч. 12. Ґрудень 1927. Р. VIII. Львів, Зіморовича, 3.

„Просвіта" мусить остати народною українською інституцією на християнських основах.

Жертви

На потерпівших від повені. Через Адміністрацію „Нової Зорі" зложили:

о. Корнило Строцький в Утіховичах (збірка в церквах парохії) 30 зол.

НОВИНКИ

Вже вийшло ч. 9—10 „Поступу" з таким змістом: Нарцизи (Святополк Чесина), Ґрім (Степан Семчук), Повінь (Ґ. Поль), Ідеольоґія консерватизму а історична культура (М. Пасіка), На переломі двох епох (Д. Саварин), Побожний чоловік (Л. Нигрицький), Поль Кльодель (Л. Нигрицький), Прийди (К. М.), Україна в писаннях хорватського черця Юрія Крижанича (М. Андрусяк), Студентські літа (д-р О. Назарук). Зі світа, Бібліоґрафія, Літературні замітки й анекдоти, Криве дзеркало.

Український Науковий Інститут в Берліні. Дня 16. ц. м. відбувся в салі Інституту виклад українською мовою д-ра І. Мірчука „Своєрідні прикмети фільософічного думання у Словян".

Михайло Хамула

Львів, площа Трибунальська 1.

тел. 42-84

поручає великий вибір

КИЛИМІВ ГЛИНЯНСЬКИХ

74 Уважайте на адресу! 2-10

Гарний примір. Громадська рада в Глинянах ухвалила на внесок радних-українців: 1) видавати всі публичні оповістки громадські крім польської і в українській мові, 2) всі написи і треналі оголошення, дороговкази і таблиці з оповістками крім польської і в українській мові, 3) всякі написи, які магістрат в области власного ділання умістив досі в польській мові в місті, мають бути до 1 місяця допонінені українськими написами, 4) правопис у всіх повищих оповістках має бути такий, який є приписаний для української мови в школі, 5) справу ведения протоколів засідань і ухвал громадської ради також і в українській мові відложено аж до часу приняття до магістрату урядовця-українця.

8 тисяч тон нафти в морі. Англійській пристані Ліверпуль грозила небезпека страшної пожежі. На милю від пристані розбився корабель, що віз 8.000 тон нафти. Щоб ратувати корабель випущено зі збірників усю нафту в море. Нафта розлилася по всьому пристані, загачений суднами. Найменша іскорка, необережно кинений недокурок тощо могло спричинити жахливу катастрофу. Змобілізовано всю поліцію, котра обсадила весь беріг, щоби хто необережно не спричинив пожежі.

Школа героїв. Єзуїтська школа ім. св. Ґеновефи в Версалю дістала назву „школи героїв", бо з нагоди 55-літнього ювилею її істнования стверджено, що велике число надзвичайно заслужених мужів вийшло саме з неї. Її вихованками є три (з поміж шістьох) французькі маршали світової війни, а то: Фош, Франше д' Еспрей і Ліотей, а даляше 255 ґенералів, 23 адміралів, 3.839 офіцирів піхоти, 2.455 офіцирів артилерії і 729 офіцирів маринарки.

Д-р мед. Тадей Хутковський

спеціяліст по недугам зубів і устної ями

ординує від 9—12 і від 3—6.

Львів, вул. Третього Мая ч. 16.,

89 **партер, тел. 36-33.** 1-3

Нова палата в Ватикані. Папа Пій XI. затвердив пляни нової палати, призначеної на зібрання сходин кардиналів. Палата матиме 70 апартаментів, 50 службових кімнат та велику середню салю, де відбуватисяме справджування вислідів голосувань. Доси вибори на папський престіл відбувалися в Сикстинській каплиці, де влаштовували ряд келій на конкляве, мешкання голосуючих достойників Церкви.

Б. китайський премієр Бенедиктинцем. Бувший китайський премієр Лю Ценґ Сіянґ зложив перед кількома днями чернечий обіт в бенедиктинському ігуменаті св. Андрея невподалік старинного міста Брюдж. У торжестві, що в ньому проводив монсіньор Неве, взяли участь китайські амбасадори з Парижа, Брюкселі та Лісбони, а також численний ґурт свояків нового черця.

Відкрили образи Муріллю та Ван Дайка. Із Ліни доносять: Недавно відкрили в палаті старинної еспанської шляхотської семї Дон І. Ґ. Тріворрентри твори мистецтва Муріля та Ван Дайка. Мурілів образ представляє св. Йосифа з дидятком Ісусом, а Ван Дайкові образи один: Марію Магдалину, що роздає дорогоцінности вбогим, а другий честь, віддавану золотому тельцеві. Один анґлійський знавець мистецьких творів оцінює вартість цих трьох образів на 250 тисяч фунтів штерлінґів, себто на біля 12 і ½ міліона золотих.

Ювилей кави в Бразилії. У всій Бразилії, а головно в провінції Сан Паольо приготовляються до святкування 200-літнього ювилею розпочаття управи кави в цій країні. В падолисті ц. р. минуло 200 літ від засадження в Бразілії першого кавового куща, що його привіз португальський капітан Франческо де Мольо. Що кава головний предмет експорту Бразилії, торжество заповідається величаво.

Здоровий стан радянських студентів. Із звідомлення Союза пролет. студентів довідуємося, що на основі анкети переведеної серед слухачів тульського університету на І. курсі було 15%, недужих на чахотку, на другому вже 70%, а на третьому аж 84%. Гарні відносини.

ОГОЛОШЕННЯ.

(За оголошення Редакція не відповідає).

ОПОВІСТКА.

Греко-катол. Митропол. Капітула у Львові наміряє віддати в аренду свою маєтність (земельну посілість) Цвітову в повіті Бучацькім положену в обємі около 660 (шість-сотшістьдесять) моргів землі (в тім около 640 моргів рілі і около 20 моргів сіножатий) на протяг шістьох літ почавши від дня 1. цвітня 1929 р. (двайцятьдевятого року) до дня 31. марта 1935 р. — Чинш аренди буде вимаганий в твердім збіжу і буде означений у відношенню до одного морга арендованої землі. — П. Т. Рефлєктанти зволять внести свої оферти на письмі до канцелярії адвоката д-ра В. Охримовича у Львові рекомендованим листом наданим найпізніше до дня 28. лютого 1928 р. (двайцятьосьмого року). — Ближші інформації можна засягнути особисто або листовно у Впр. Отця Каноніка В. Томовича, прокуратора гр. кат. Митроп. Капітули у Львові, площа св. Юра ч. 5. 2—3

Лікарсько-дентистичне Заведення

Д-ра Симона Раппапорта – Якова Насса

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. — Полекші в сплатах. 79 3—5

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Ґаєка у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75,

30 9-12

Д-р ІҐНАТІЙ ЛЄВЕНҐЕК, в недугах мочевих органів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5.

Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.

55 6—10

Д-р Юлій Ардель

б. секундар заг. шпиталю у Львові,
орд. у внутрішніх недугах від год. 12—1 і 2—5.
Лічення: діятермією і кварцевою лямпою.
63 **Львів. Коллонтая 5., тел. 19-62.** 4-10

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР
Д-р А. Гершендерфер
б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові
Львів, вул. Пілсудського (Панська) 3.
65 орд. 8—9 і 3—5. 4—20

КОЦИ, КОВДРИ і МАТЕРАЦИ
поручає **Ф. КНАВЕР і Син**
Перерібки виконується солідно. :: ЛЬВІВ, :: **пл. Капітульна 2.**
23 10-10

Фабрика пильників Г. МОНЧИНСЬКИЙ
Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПИЛЬНИКИ** до **насікання** і замовлення **на нові.** 53 6-25

МОЖУ переконати кождого недовірка, що нема ліпшого **ГОДИННИКА** над Prima Swiss Watch золотий ручний дамський зл. 52
786 **ГУТТЕРМАН, Сикстуська 14.** 2-2

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сіни.
21 10—20

Сорочки, підштанки, ковнірці, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, **кольоратки,** та імпрегновані манжети — по найнижчих цінах продає галянтерійна торговля **ШТАЙНБРУХА, Львів, вул. Трибунальська 1.** (угол Ринку). 73 3-20

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих найліпше купити в ОПТИКА **Зільберштайна**
Львів, вул. Легіонів 9. 56 6-10
Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

ВИНА ЛІТУРГІЧНІ
ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО
КАДИЛО
поручає
ЕДМУНД РІДЛЬ
Львів, Рутовського 3.
Склад чаю, кави і вина.
76 3—10

МЕБЛІ КЛЮБОВІ і САЛЬОНОВІ
готові на складі і на замовлення виконує
Першорядне ТАПІЦ ДЕКОР. заведення
Вл. Прокопек
61 **Львів, Зіморовича 6.** Тел. 48-25. 5-8

КОЖНОМУ ВІДОМО,
що
найкращі і найліпші прикраси на ялинку купить тільки
в **„ФОРТУНІ НОВІЙ“**
66 **Львів, Кордецького 23.** 1-1
Склеп: Руська 1.

ГАРНІТУРИ КЛЮБОВІ — ТАПЕТИ — ФІРАНКИ — ДЕКОРАЦІЇ
Т. КИСЯК і СИНИ
Львів, пл. Смольки 4., тел. 40-09.
Власне тапіцерське заведення, вул. Коспюшки 20. тел. 19-85.
99 1-10

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**
першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше
Лев Матвійовський
Львів, Хорущина 8. **Телефон 40-11.**
33 8—10

ОКАЗІЙНА ПРОДАЖА СВЯТОЧНИХ блаватних і вовняних товарів:

500	туз. серветок по ціні	зол.	—·30
500	„ хустинок до носа по	„	—·44
3000	м. флянелі гладкої від	„	1·60
1500	обрусів по	„	5·—
2000	м. ручників від	„	1·20
3000	флянелі в десені від 1·70 до	„	2·70
1000	пледів вовняних від	„	6·50
1000	хусток і хустинок на голову від	„	1·50
2000	фіранок	„	1·20
2000	окефордів на фартушки від	„	1·60
2000	стирок по	„	—·90
Великий вибір зефірів на сорочки від		„	1·30

На складі **вовняна вателіна,**
ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВОСТЕЙ
Львів, вул. Галицька ч. 15.
Замовлення з провінції полагоджується відворотно. 91 1—2

ЕВАНГЕЛІЯ служебники, молитвослови, книжки до бібліотек, книги канцелярійні, оправляє дешево і на час перепльотня **П. ПОДОЛЯКА, Львів, Жовківська ч. 28. І. п.**
2 ?—?

ФІРМА
Г. ГАНДЕЛЬМАН
Львів, Легіонів 27.,
уладжує
велику передсвяточну продажу
товарів блаватних, суконних, білля — на 25% дешевше.
Також 2000 решток з 50% опустом.
88 1—3

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ,
КОВДРИ І МАТЕРАЦИ,
МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ
Власна робітня таліцерсько-деко аційна
С. ВАЙС ЛЬВІВ, Коперника 5. Тел. 47—19, 39 8-10

НОВІСТЬ!
ПОМПИ керничні „ПАТЕНТ“
порушувані довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. ЛОЖИЦЯ кулисті. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Гарантія на 5 літ. Виробляє тільки фірма: Підприємство верч керниць інж. **Фр. ДОМІНІК** Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55.
52 4—8

Власний виріб! Ціни фабричні!
КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26·50
2-сторонні „ „ 35·—
в цвіти „ „ 40·—
МАТЕРАЦИ
з морської трави від зол. 34·50
з волосані „ „ 76·—

Сінники готові		від зол.	5·—
Подушки з пір'я		„ „	18·—
Готові пішви		„ „	3·—
„ **простирала**		„ „	5·50
„ „ **під ковдри**		„ „	11·50
Вовняні коци		„ „	9·50

ПОЛОТНА — РУЧНИКИ — КИЛИМИ і т. п.
найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛЬ **А. Петрушевський & М. Млєко**
Львів, Коральницька 6., тел. 37—72.
Цінники даром. Для шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові. 26 10—10

ОБУВЯ
мужеське, дамське і діточе
у великім виборі :: і найдешевше ::
у фірмі
С. Й. ЕРЛІХ
Львів, Ринок 11.
угол Сербської.
58 5—10

РІК ОСНОВАННЯ 1878.
На осінний і зимовий сезон
поручає
наймодніші
капелюхи і шапки
1 фірма ?-?
АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! Вибір великий!

Найдешевше жерело
ПУХУ і ПІРЯ
Приймається також
до чищення.
Піря виходить як нове!
64 3—3

ПОСТУП
вістник літератури й життя
Місячний журнал.
Річно 10 зол., піврічно 5 зол., поодиноке число 2 зол.
Адреса: Львів, вул. Льва Сапіги ч. 26.

Оснований в 1843 р. **СКЛАД МЕБЛІВ** Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЄР

ЛЬВІВ, вул. Трибунальська ч. 14. І. пов.

поручає: їдальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі мягкі, занавіси, карнізи і матеріяли на обивання.

Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни!

42 7—15

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ФІРАНКИ, МАТЕРАЦИ, КОВДРИ, СТОРИ ДО ВІКОН, Меблеві МАТЕРІЇ, КАПИ, ПОКРИВАЛА

Е. Кічалес і А. Марґулес

Ягайлонська 15. тел. 43-78. **ЛЬВІВ** Сикстуська 18. тел. 33-48

84 2—4

ФУТРА МУЖЕСЬКІ, - -
ЖІНОЧІ - - -
МІСТОВІ - - -
Й ДО ПОДОРОЖІ - - - - -

69 ПОРУЧАЄ 3-4

СВІСТЕЛЬ ВОЛОДИМИР
СТАНИСЛАВІВ, ДІМ МАҐІСТРАТУ.
Приймається всякі роботи кушнірські.

Важне для Всечесного Духовенства Станиславівської Дієцезії!

НАРОДНЯ КНИГАРНЯ

В СТАНИСЛАВОВІ, ПАСАЖ ҐАРТЕНБЕРҐІВ, Ч. 2.

поручає великий вибір книжок

з літератури красної, наукової, популярної і діточої. -- На складі видання „Просвіти“, „Української Накладні“, ОКА, „Русалки“, „Доброї Книжки“, „Червоної Калини“, В-ва Чина Св. Василія Великого і ин. -- НА СКЛАДІ ВСІ КАЛЄНДАРІ НА 1928 р. -- Б. Лепкий: Мазепа (4 т.) ціна зл. 39.60. Б. Лепкий: От так собі, нариси зл. 1·50. Б. Лепкий: Сотниківна, ціна зл. 3·50. о. Д-р Ф. Щепкович: Буддаїзм зл. 7--. В. Липинський: Листи до Братів Хліборобів зл. 10·80. -- **Книжки висилається за готівку або за післяплатою.**

Опакування не числимо. Порто і післяплата після почтової тарифи.

96 На бажання катальоги безплатно. 1-4

„ОЛЬКА” 47 12-15 найбільший вибір ТРИКОТОВИХ ВИРОБІВ, ПАНЧІХ І РУКАВИЧОК. — Ціни гуртові. **Львів, Ринок ч. 35,** біля „Народньої Торговлі“

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ
ФОТОҐРАФІЧНУ РОБІТНЮ
„ДОРА” — ЛЬВІВ, — СЛОВАЦЬКОГО 2.
72 3-5

КИЛИМИ
Глинянські
ЗАБАВКИ,
ВИРОБИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ, 37 8-10
ФІҐУРКИ ҐІПСОВІ.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ.
Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09
ЛЮДВИК ҐЕҐЕДІС
ФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби, Галицька 5. Тел. 30 32.

Вже вийшов
УСТАВ ЦЕРКОВНИХ БОГОСЛУЖЕНЬ
від 1. січня 1928 до 31. серпня 1929 р. старого стилю накладом Кооп. „Власна Допомога“. Устав сей впроваджує новий порядок, а іменно рік церковний зачинає від 1. вересня (начало індикта), тому обіймає церковні Богослуження майже двох лят, бс аж до 31. серпня 1929. Ціна одного примірника 3 зол., з пересилкою 3·25 зол. Замовляти в Кооп. „Власна Допомога“, Львів, вул. Корняктів 1/II
92 1-2

КОВНІРЦІ і КОЛЬОРАТКИ
для священників!
поручає **Й. ЗІХЕР,** ЛЬВІВ, Катедральна 8.
(напротив Катедри).
Також: камізельки, светери, білля Єгера, рукавички і панчохи. 6-10
54

ПРЕЦИЗІЙНІ ҐОДИННИКИ
кишеневі, стінні і будильники
Прегарні срібні та золоті вироби і
—СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ—
поручає
істнуюча від 50 літ фірма
М. ЄҐЕР СТАНИСЛАВІВ Сапіжинська 9.
Цінники на бажання.
71 3—4

Одинока українська
ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
Мих. БРИЛИНСЬКОГО
Львів-Замарстинів
вул. св. Михайла ч. 14.

ЗРАЗОК ОДНОЇ З МОЇХ ДЗВОНОВИХ ВІДЛИВОК

Козлів, дня 21. II. 1927.

До
Впов. Пана
Михайла Брилинського
властителя ліярні металів
у Львові (Замарстинів), вул. св. Михайла ч. 14.

Дзвін Вами доставлений під кождим зглядом вдоволяючий. Технічно виконаний хорошо: форма правдива дзвонова — тон сильний, барва тону мила, матеріял ужито добрий. Такого дзвона в цілій окресности нема. Голос чути певно на кілька км.

З високим поважанням

(Вл. р.) Єр. Даниїл Зажицкій, парох.
† Лука Школь.., провізор церк.
† Данило Щуган, провізор церк.

83 а 1—1

ХТО ХОЧЕ ДЕШЕВО та вибагливо одягатися, нехай прийде й пересвідчиться, щодо найкращої якости і дешевости товару:

Одяги 40, 65, 95, 110, 130 і 165 зол.
Рагляни 50, 78, 93, 110, 130 і 165 зол.
Куртки 60, 85, 92 і 115 зол.
Футра 150, 165, 180, 260, 365, 390, 420 і 450 зол.
Пальта 110, 140, 175 і 190 зол.
Штани, прічези і пумпи кам', 19, 26, 32, 41 і 45 зол.
Дамські плащі 50, 70, 86, 105, 125, 150, 180, 210 і 270 зол.
Плащики для дівчат 40, 50, 60 і 75 зол.
ЗАМОВЛЕННЯ НА МІРУ виконується до 48 годин.

НА ДОГІДНІ РАТИ! 94 а 1—4 НА ДОГІДНІ РАТИ!
Р. ТАБАК і С-ка, ЛЬВІВ, ул. Личаківська ч. 8.
У власнім інтересі просимо зважати на фірму: Р. ТАБАК і С-ка.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ СКЛАД
дамської конфекції
ЛИЧАКІВСЬКА 10
поручає найновіші моделі краєві і заграничні: **Сукні балеві, візитові** і вовняні. Jumpery. **Дамське білля,** Плаші-моделі в великім виборі по низьких цінах
і на догідні сплати.
Замовлення на міру виконується до 48 годин.
Увага! МОДЕЛІВ до ВИСТАВИ не даємо, просимо зайти і переконатися без найменшого обовязку купна.
94 б 1-4

Видає й редагує Комітет У.Х.О. — Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

Ч. 52. (103.) Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, 31. грудня 1927. Рік II.

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адміністрації: „Нова Зоря" Льва Сапіги ч. 26. I. пов

Конто почт шад. Краків ч. 405.867.

НОВА ЗОРЯ

Передплата в краю: чвертьрічно 4 зол., місячно 1·50 зол. За кордон.: річно 3 ам. доляри або їх рівновартість.

Ціна числа 30 сот.

Орган Української Християнської Організації.

ЗМІСТ: В боротьбі з хаосом. — Як підготовити „Місяць преси". — З церковно-релігійного життя. — Рух „Українських Націоналістів" на еміграції. — З українського життя. — Справжнє геройство (фейлетон). — Політичний огляд. — Дописи. — Оповістки. — Новинки. — Оголошення.

В боротьбі з хаосом.

Львів, 31. грудня 1927.

I.

Минає другий рік організаційної і пресової діяльности У. Х. О-ії. Застановімся коротко і стараймося схарактеризувати найзагальнійші черти минулого однорічного періоду цієї діяльности.

Рік 1927 був все ще часом підготовки основних орґанізаційних форм. Будови У. Х. О-ії не завершено ще вповні на цілім терені нашої батьківщини і не згуртовано ще в наших рядах усього нашого віруючого католицького громадянства. В дуже багато місцевостях доводилося доперва проломлювати перші леди і взагалі доперва приготовлювати ґрунт для майбутньої праці.

II.

В чім причина, що Укр. Христ. Орґанізація в другім році свойого істнування не могла вийти зі стадії приготовчої роботи? Причин було багато, й зовнішних і внутрішних і остаточно факт цей пояснюється і тою обставиною, що всякі здорові ідеї й орґанізації, що на них опираються, лише дуже поволи і з великим трудом розвиваються. „Дуб росте поволи, псярки за одну ніч виростають". В основі ідеольоґії У. Х. О-ії лежать сталі і непорушні правди катол. релігії. Вони творять могутній залізний фундамент нашої орґанізації і вимагають трівкої, суцільної розбудови. При наших обставинах — ця розбудова, лиш дуже повільно може наперед поступати.

III.

Були зовнішні причини повільного росту У. Х. О-ії, що прямо гальмували її розвиток та грозили руїною нашій акції. Поминаючи надзвичайно важкі обставини нашого церковно- та національно-політичного життя, мусимо взяти під увагу, що наш національний орґанізм находився і ще тепер находиться в важкому хоробливому стані. Ріжні руїнницькі духові течії: большевизм, радикалізм, поганський націоналізм, хаотичні сектантські струї нагально лютують серед нашого громадянства, витворюють атмосферу духової анархії та хаосу.

І якраз в боротьбі з тим хаосом і анархією, що являлися найповажнішими ворогами ідеї У. Х. О-ії, затрачено з нашої сторони багато енерґії і запалу, які в сприятливіщих умовинах, булиб ужиті на розбудову „католицької акції". Доводилося нам змагатись і в пресі і на місцях з руйнуючою роботою комуністів, радикалів і сельробів, треба було поборювати розкладову акцію наших націоналістичних „оборонців Церкви", що зі завзяттям гідним ліпшої справи валили Авторітет Епископату, а тим самим і авторітет катол. Церкви. Раз-у-раз мусіли ми простувати негідні інсинуації і клевети, що обильно сипалися на нас якраз з боку тих, що повинні були бути разом з нами, разом з католицькою Церквою.

IV.

Були й причини внутрішні, що вливали і впливають на повільний ріст ідеольоґії і орґанізації українського католицького громадянства. Такою головною внутрішньою причиною, яку провід УХО-ії мавби змогу евентуально усунути, це наша безкомпромісовість, наш — мовляв словами наших противників — „чистий католицизм", наш „екстремізм". Українське слабе громадянство, що від літ училося йти на всякі компроміси, обєднання, приноровлювання до „духа часу", дається легко переконувати всяким демаґоґам, що можна і що треба йти в усякій суспільній акції на у ступки навіть принціпового характеру. В нас глибоко закорінилася ідея „компромісовости" і вона навіть нині не викликує вже ні крихітки зачудування, коли наприм. одинока національна антибольшевицька українська партія, містить у своїх кличах найрадикальніще большевицьке „земля без викупу".

Всьо, — для „добра" мітичної „40-міліонової Нації" — всьо — навіть твої найглибші моральні й етичні переконання!

У. Х. О-ія не могла і ніколи не зможе станути по середині, щоби годити Лад з Руїною. Не могла і не зможе піти на уступки, навіть якби це могло принести якісь сейчасові користи. Ті користи можуть бути лише хвилеві, нетрівкі.

„Бо есть" — як сказав при одній нагоді Вячеслав Липинський — „краса дикого непогамованого потоку, що підчас повені нищить все довкола себе, а потім переміняється в болотце, в якому тільки жаби квакають. І есть краса цього самого потоку, взятого в сильні тами і даючого круглий рік свою велику, тепер зорґанізовану енерґію, людям, що живуть біля нього. Ці дві краси **себе взаїмно виключають**. Не можна заховати красу стихії при красі орґанізації, і навпаки. Хто працюючи для краси орґанізації, хвалить красу стихії — цей одною рукою нищить те, що будує другою".

V.

Тому У. Х. О-ія боролася і весь цей рік із хаосом та анархією. І хоч не може вона виказатися в цьогорічнім білянсі своєї діяльности поважнійшими висліданами (в цім р. повстало заледви кількайцять нових центрів орґанізаційної праці УХО-ії) то всеж таки кінчить цей рік своєї праці з оттим внутрішним переконанням, що в 1927 році докинула і вона свою цеголку до будови великого хорому Української Державности.

Іван Гладилович.

Як підготовити „місяць преси".

Діяльність орґанізаторів у „місяці" повинна піти на а) зрушення широких мас та переняття їх запалом для католицької преси й книжки — б) добрий примір самого орґанізатора в томуж напрямі.

Якіж діла пособлять першому завданню? Орґанізатор „місяця" постарається: 1) дати в місці свойого осідку та впливів відчит, реферат чи проповідь на тему ваги католицької преси та книжки для українського народа та віри взагалі. Матеріял до подібного відчиту-проповіди подасть на бажанне Центр. Комітет „Місяця". Орґанізатор 2) скличе конференцію (нараду) довірених, добрих католиків-українців, обговорить з ними справу місяця та постарається, щоб і вони живіше занялися приспосібленням католицької акції преси й книжки. 3) При всякій нагоді (сповідь, ходження зі св. водою на Богоявленя, збори чи балачка в читальні, братстві і т. п.) порадить орґанізатор будьто поодиноким одиницям будьто товариству як такому виконати котресь (або й усі, як є змога) з добрих діл „місяця" (передплата кат. ґазети чи закупно книжки, заохота инших чи жертва на сю ціль, молитва в наміренню акції катол. преси і книжки, вкінци заохочування инших знакомих, кревних та близьких до того всього). 4) Спільно з довіреними одиницями (з котрими зійшовся на параді) або — як таких нема — сам орґанізатор піде по хатах, чи переведе під церквою зґл. в читальні колектуру передплат на катол. ґазети та книжки. Спис католицьких ґазет подасть „Нова Зоря" та „Наш Приятель", — спис добрих (не вороячих вірі й моралі) книжок ч. 2—4 квартальника „Добра Книжка", яке виділе на бажання Ц. Ком. „місяця" даром. Підчас „місяця" католицькі видавництва дадуть від цін своїх власних видань 10 проц. опусту. Замовлення на книжки з одної місцевости ліпше посилати збірно, бо тоді почта коштує далеко дешевше. При переводженню колектури передплат та замовлень на книжки орґанізатор не вдоволиться самим абстрактним

упевненням „запренумерую“, тільки запише адресу замовляючого та збере передплату, або хоч завдаток на неї. Орґанізатор ріщуче постарається, щоб читальня та всі інші установи (особливо братства) запренумерували бодай одеч катол. часопис та закупили бодай малу кількість добрих книжок. Малого не легковажити, але й не вдоволятися малим! 5) Орґанізатор заложить (коли ще нема) та доповнить (сам або вторинно на виділ виливаючи) парохіяльну, громадську, шкільну, читальняну і т. п. бібліотеки добрими католицькими книжками. Приладуємо теж, що парохи мають право уфундувати парохіяльні бібліотеки з церковних грошей чи евент. з 50 проц. вкладок зібраних у місцевім „Марійськім Союзі“; можуть теж відправити на сю ціль акафист та піти з тацою. Громадські ради можуть уже заздалегідь вставити в буджет громади певну суму на заложення громадської бібліотеки, і то тим більше, що й так невдовзі будуть громади приневолені це зробити (про т. зв. „бібліотечну уставу“ гл. стат. в 27. ч. „Правди“ п.н. „Дуже важний закон“) 6) Орґанізатор подбав також — коли на це є змога й нагода — про збірку на цілі католицької преси й книжки: частину збірки можна вжити на доповнення місцевих бібліотек (яких виділ не хоче на це дати грошей) добрими книжками, решту треба переслати на руки Ц. К. (Львів, ул. Сапіги 26. І. пов.), який оголосить усякі жертви в катол. журналах. Добре буде також доповнити існуючі бібліотеки через збірку книжок для них по приватних домах. Евентуально можна при тій нагоді усунути багато злих книжок та часописів та знищити зглядно переслати до Ц. К., який їх відповідно вжиє. 7) Орґанізатор подбає також і про інші способи для сприяння й пропаґанди катол. преси й книжки. І так можна: збирати від багачів передплату для вбогих, чи від кревних для кревних в иншій місцевости; можна купити по два примірники катол. часопису (прим. „Правда“) та розліпити його як афіш (стінна ґазета) на такому місці, щоб кождий міг прочитати (найкраще на церк. майдані) — теж саме треба й варто зробити зі списом книжок (квартальник „Добра Книжка“); можна зорґанізувати кружок дописувачів до катол. ґазет (як це мають їх більшовики майже в кождім селі); можна зібрати ґрупку людий, які зложивши по кілька ґрошів, запренумерують собі спільно ґазету (прим. пятьох селян по 20 ґр. і вже 6 місячна передплата „Правди“, пять ґаздинь по два яйця і вже 6 річна передплата „Місіонаря“) т. зв. „Lesezirkeln“, можна ціти по місцевих книґарнях та зажадати від них, щоб держали на складі катол. журнали та навчити їх замовляти катол. книжки; можна зажадати (коли є відповідний авторітет) усунення з виставн невідповідних книжок та журналів; можна і треба влаштувати виставові вікна з катол. книжок в книґарнях на „місяць“; можна вкінці зробити й багато инших діл, яких мета спомагалаб акцію „місяця“. Всякі инші діла в тому напрямі полишає Ц. К. приватній ініціятиві орґанізаторів з тим, що добре булоб доповісти Ц. К-ові про всякі оригінальні помисли.

Ц. К. зазначує, що для своєї акції одержав благословенство й згоду від Преосвященних Ординаріятів.

Ц. К. просить надсилати йому зібрані звідомлення, жертви, запити, дописи на адресу: „Комітет Катол. Преси“, Львів, ул. Сапеги 26. І. пов.

Співучасть в акції Ц. К. „місяця“ катол. преси й книжки зголосили такі установи: *Марійське Т-во Молоді, Укр. Христ. Орґанізація, Марійське Т-во Пань, Т-во св. Йосифа, Видавництво ОО. Василіян, Жовква, Л. В. Інститут „Добра Книжка“, Братства при церквах св. Параскевії і св. Миколая у Львові, „Епархіяльна Поміч“ — Перемишль; „Т-во свящ. ім. св. Йосафата“ — Станиславів.*

Комітет видасть у найблизших днях відозви і потрібні інструкції. На „місяць“ укр. кат. преси призначено січень 1928. р.

З церковно-релиґійного життя.

Політика Ватикану.

Оден з визначніших анґлійських епископів висказався так про політику Ватикану: Дехто каже, що кардинал Ґаспарі є ґерманофілом і що для своїх політичних поглядів старається позискати Нацу. Таке твердження є безпідставне, а видумане воно орґанізацією „Аксіон Франсес“. Політика Ватикану є проста й ясна. Вона завсігди позволяє католикам належати до тих політичних партій, які не є ворожі Церкві, але не допускає до того, щоби Церкву з тими партіями ідентифіковано. Не вільно також ніякій партії використовувати Церкву для своїх власних політичних цілей. Члени „Аксіон Франсес“ мають повну свободу стреміти до монархії, але не вільно їм утотожнювати Церкви з тими стремліннями. Церква не має ніяких політичних цілей.

Боротьба за прилюдну моральність в Італії.

Центральна управа католицької акції в Італії покликала недавно до життя дієцезальні секретаріяти, яких завданням буде акція в обороні прилюдної моральности. Секретаріяти будуть працювати в тісній лучности з католицькими орґанізаціями і державними урядами.

Інструкційний курс Католицької Ліґи в Польщі.

Орґанізаційний Комітет Католицької Ліґи в Влоцлавку уладжує в цілій дієцезії інструкційні курси католицької ліґи. Дня 19. грудня ц. р. відбувся такий курс в куявському Александрові. Виголошено три реферати: „Католицька Ліґа і її потреба“; „Католицькі стовариш.ення і програма їх праці“ і „Практичні вказівки при основуванню Ліґи“.

Академічна парохія.

На зборах представників академічних орґанізацій в Варшаві постановлено зорґанізувати академічну парохію. Капеляни академічної молоді кс. Маверсберґер випрацював пляни діяльности, а поодинокі орґанізації піднялися пропаґанди дорогою оголошень, летючок і особистого впливу.

Католицька пресова пропаґанда в Бельґії.

Недавно відбувся в Антверпії конґрес католицької преси. Оден промовець домагався пресової пропаґанди, веденої від хати до хати. Конґрес домагався, щоби в усіх парохіях основувано пресові комі тети. Декани будуть їх контролювати. Оден з промовців жалувався на те, що богато католицьких родин читає ще дальше протикатолицькі дневники.

Католицький священик капеляном американського сенату?

На місце помершого протестантського пастора, дотеперішнього капеляна сенату в Вашинґтоні, висувають тепер одного католицького священика. Католицький священик був уже раз капеляном сенату в р. 1832. Обовязком капеляна сенату отвирати засідання палати молитвою.

Кампанія проти Єзуїтів.

Від якогось часу ведеться в Франції політичну кампанію проти Єзуїтів. Головний закид, який висувають проти Єзуїтів, це утворення ними нібито „білої інтернаціоналки“, яка має ціль демаґоґічну, а навіть революційну. Орґан Єзуїтів в Римі „La Civilta Cattolica“ виказує нестійність усіх закидів.

Зі статистики монаших чинів.

В половині року 1927 було монастирів чина оо. Францішканів 1863. Монахів у них було 18.739, з того священиків 9414, клириків 2685, новиків 741, братників 5899. В францішканських малих семінаріях було 6186 вихованків. — Чисто монахів чину оо. Єзуїтів є 20.107, з чого в італійській провінції 1679, німецькій 3822, французькій 2866, еспанській 4838, анґлійській 2227.

З Китаю.

З Китаю доходять що раз частійше вісти про жорстокости, яких жертвою падуть католицькі місіонарі і загалом католицька Церква. В вікаріятах Нанкінґ і Вуґу убито двох місіонарів на приказ військової влади. Одного братчика з чину оо. Єзуїтів зранено тяжко револьверовим вистрілом. Богато церков, шкіл і приходств обраброваио й зруйновано. В Вуґу взято довший час епископа.

Орієнтально-марійський тиждень у Парижі.

Від 11. до 18. грудня ц. р. відбувся в Парижі орієнтально-марійський тиждень. Ціль цього тижня була показати заходови, якого почитання зазнає Пречиста Діва Марія в літургії, в молитвах і в мистецтві християнського сходу. Кождого дня була Служба Божа після іншого обряду (римського, сирійського, румунського, маронітського, вірменського й словянського). Тиждень закінчився величавою процесією.

Віроісповідна статистика Канади.

Державний перепис населення з 1921. р. виказав, що в Канаді істнує 65 релиґійних деномінацій. І так найбільше є католиків, бо аж 3,389.636, пресвітерян 1,409.407, анґліканів 1,407.994, методистів 1,159.458, баптистів 421.731, лютеран 286.458, жидів 125.197, православних 40.188, менонітів 58.797, конґреґаціоналістів 30.730. Число католиків збільшилось за послідних шість літ значно, самих гр. католиків є 169.832. Католицька церква в Канаді має 12 архієпископів, 33 епископів, 5308 священиків, 2276 церков, 1038 місій, 4 університетів, 483 виховавчих інститутів, 252 сиротинців і приютів.

Рух „українських націоналістів“ на еміґрації.

(Від нашого кореспондента.)

Подебради, 20. грудня 1927.

(о. б.) Бачимо нині на еміґрації перші ознаки орґанізаційного руху „українських націоналістів“. Окремі зав'язки подібного уґрупованя були в ріжних еміґрантських осередках, в Празі, Берні, Пшибрамі, Відні і Подебрадах. Вже по назвах місць їх зосередження можна зробити висновок, що прихильники цієї течії находять собі адептів головно поміж українською молодю — студентством. Не помиляємося, коли скажемо, що першою ґрупою, з ідеольоґією націоналістичною — була празька „Січ“ зі своїми філіями, в якій, правда, виразно відбивалася і монархічна течія. „Січ“ в періоді свойого розцвіту числила де-кілька соток членів і задавала тон еміґрантському студенству в Чехословаччині і Австрії. Наслідником „Січи“ стала т. зв. „Ґрупа національної Молоді“ з осередком у Празі, орґанізація, що переняла фактично провід в „Цесус“ і вела закордонну роботу, до якої на загал треба віднестися зовсім поважно.

З заснованням Академії в Подебрадах трохи змінилася ситуація. — Повстала місцева ґрупа „лєґії українських націоналістів“ з виразним ухилом у сторону модного нині „фашизму“. На перших порах ця ґрупа почувала себе близькою ідеольоґічно до Донцова, потім з приливом Галичан — все тісніще вязалася з празькою „національною молодю“. Одночасно повстали співзвучні ґруни в Галичині, які пройшли шлях від „Заграви“ і д-ра Донцова до Унда і „Нового Часу“.

Треба признати, що не можна проходити мимо цего руху з легковаженням

Все купуючи споживчі товари **затям,**
що **найдобірнійші товарі** бо впрост від продуцентів, **найдешевше** бо вагоново спроваджені, дістанете тільки у найстаршій кооперативі в краю
„Народна Торговля“.
БОГОСЛУЖЕБНІ ВИНА під гваранцією, природні — на що Всч. Духовенству звертаємо увагу. 2 2
98

його. Справа серйозна. „Націоналістична“ течія числить за кордоном де-кілька соток орґанізованих студентів, що за рікдва стануть інтеліґенцією. Тому постараємось, по мірі сил, дати коротку і по можливости обективну характеристику.

Українське громадянство, як відомо, є надто пересякле тим, що називається „демократичною ідеольоґією“. Є вправді й виразні протилежні ідеольоґії, але поки що, всі вони не вплинові. Цей демократизм, часто зовсім ложно зрозумілий, на Придніпрянщині доповнювався геґемонією соціялістичних, інтернаціональних партій.

Молодша ґенерація, що з шкільної лавки пішла до війська і особисто пережила всі етапи соціялістичного будівництва та демократичної дипльоматії з їх „блискучими“ для української справи наслідками, мусіла неґативно поставитися до ідеольоґії батьків. Для того настрій націоналістів треба розглядати як реакцію передовсім на ідеольоґію Драгоманова (як її вульґарно розуміла більшість громадянства). Далі, вплив европейського життя, спостереження над европейськими політичними відносинами, певна озлобленість на все те, що має ознаки демократизму. — далі фашистівський рух в Італії, слова Мусолінія — все це не могло залишитися без наслідків. Значна частина молоді, не маючи виробленої традиції власного політичного життя, не могла не зареаґувати передовсім — острим заперечуванням усього того, що привело до катастрофи. І як звичайно буває у нас — почування взяло верх над розважним думанням. Здавалося, що програли ми тому, що були замало національні, отже треба бути націоналістами, що ми надто демократичні — треба бути анти-демократичними, що ми пацифісти — станемо мілітаристами. Звідси культ *ложно зрозумілої* „сильної влади“, ідея „насильства“, шовінізм супроти инших народів, — що замешкують українську землю. Одним словом, ненависть, ненависть, ненависть. Мається таке враження, що власне націоналісти тому і бажають України, що це наробить шкоди Польщі або Росії... Молодь ця проходить нині етап — етап острої критики віри батьків. Вона переконана, що досить поставити замісць старого „символа віри“, щось йому протилежне, і справа буде вирішена... Поки що націоналісти ріжних територіяльних груп відбули конференцію, вибрали тимчасовий провід із пяти членів: інж. Д. Андрієвського (Брюсель), полк. Е. Коновальця (Берлін), В Мартинця (Прага), М. Сціборського (Подєбради). Одно місце зарезервовано для краю. Створено де-кілька референтур, мається виробити основні ідеольоґічні засади до майбутнього зїзду націоналістів, що має оформити весь цей рух та вибрати сталий провід. В такому вигляді націоналісти думають стати активним чинником українського політичного життя та стремлять навіть до керми.

Здержуємося поки що від того, щоби вже тепер видавати присуд. Психольоґічно такий рух є цілком зрозумілий, але щоб він був здатний створити щось позитивного — в це глибоко сумніваємося; надто багато в ньому неґації, надто багато ненависти і надто ризиковної, молодечої „сміливости“.

Вівторок дня 3. січня 1928 відбудеться в Перемишли о год. 11-ій в Дух. Семинари **Конференція членів П. Е. П.** На дневнім порядку реферат і дискусія у важних справах. О найчисленнійшу участь просить П. Т. Членів. — Управа V. Секції П. Е. П.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ
як
КУПОНИ НА СУКНІ, БЛЮЗКИ, СТОЛОВІ ҐАРНІТУРИ, ХУСТИНКИ ДО НОСА, ПЛЄДИ
поручає фірма **АНТІН УВЄРА**
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Філії в Тернополі, Дрогобичі і Стрию.
ЦІНИ ЗНИЖЕНІ!
86 3—15

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР
у СТАНИСЛАВОВІ,
вул. Собєського 14, партер.
Спеціяльність: Корони білі і штучні зуби американською системою. Ціни приступні. Услівя догідні.
43 9—?

З українського життя

Загальні Збори Т-ва „Просвіта“ у Львові.

Сьогорічні Загальні Збори Т-ва „Просвіта“ у Львові, що відбулися дня 26. грудня ц. р. пройшли під знаком великого оживлення і зацікавлення нашою найстаршою освітною установою. Приїзд на збори зголосило понад 800 делеґатів філій і читалень „Просвіти“, а прибуло їх на Збори 732. Велика саля Музичного Інституту ледви помістила таку масу учасників. В год. 10. перед полуднем отворив Збори голова Т-ва „Просвіти“ М. Галущинський, згадавши померших у цьому році членів „Просвіти“, котрих вшанували приявні повстанням з місць. Вже при першім голосуванні над регуляміном Зборів виявилося, що на салі є горстка лівих, котра побачивши свою чисельну й інтелектуальну слабість, усі свої зусилля спрямувала на те, щоб довести до розбиття Зборів. Відтак вибрано комісію матку для уложення ліcти нових членів Головного Виділу та назначення кандидата на голову. Тимчасом Голова Т-ва М. Галущинський подав звіт з діяльности Т-ва за час від 1. VII. 1926 до 30. VI. 1927. Після того з деякими перешкодами з боку лівих елементів здав звідомлення Ревізійної Комісії д-р Кость Левицький так само за час від 1. VII. 1926 до 30. VI. 1927 р. Згідно з постановою Заг. Зборів Комісія матка явилася в 12. год. з готовим внеском. Незалежно від Комісії матки ліві делеґати, з ріжних політичних лівих угруповань зголосили свою листу кандидатів на членів і на голову. Одначе тільки сорок кількох делеґатів, що демаґоґічно називали себе „селянсько-робітничими“ делеґатами голосували на свого кандидата Ст. Рудика. Подавляючою більшістю голосів Збори на внесок Комісії матки вибрали знову головою Т-ва

Справжнє геройство.

(Історичне оповідання.)

(Кінець.)

V.

То було на саме Благовіщення. А Благовіщення в 1103 р. припадало в страстну середу.

Церква Пречистої Діви, що її збудував хоробрий князь Мстислав Червоний із вдячности за перемогу над Редедею, повнісінька вірних.

Якось продісталася вістка між народ, що улюблений проповідник чернець Іриней покидає Тмуторокань, вертає в Київ і сьогодні востанне проповідуватиме в Тмуторокані. І тому, хто тільки міг, старий і молодий, спішив у величаву церкву Пречистої Діви.

Ось і появився о. Іриней, почав проповідь:

— Браття й сестри в Христі — говорив він — ви знаєте історію цего Дому Божого! Хоробрий князь Мстислав Червоний на зазив Редеді, хана касоґів, виступив до двобою з ним. Та великан і силач був хан Редедя, а князь Мстислав був малий ростом і не дорівнював силою великанові. Тоді князь Мстислав призвав на поміч Пречисту Діву й обітував, як переможе Редедю, побудувати в Тмуторокані церкву Пресвятої Богородиці.

Тепер касоґів не стало, зате набігають на наші християнські землі хмарища поганих половців. Пустошать вони землю нашу, забирають людей у неволю. Змучені походом, стомлені голодом і згагою, виснажені з біди, почорнілі, ідуть бранці землями невідомими, серед диких народів голі й босі, з ногами на тернах поколеними й із слізми говорять між собою: „Я з цего города, я з цего села“... А чому погані половці такої сміливости набрали, бо не було згоди між володарями землі нашої рідної, бо князі наші міжусобицями руйнували край наш рідний та ще й половців на поміч призивали. Та вже минулися ці сумні часи! Тепер князь Володимир Мономах приєднав усіх князів наших до боротьби з поганами. І знов зацвіте рідна земля наша, знов могутня й славна буде як за Володимира Святого й за Ярослава Мудрого“...

Довго й палко говорив чернець, пращався з вірними. Говорив, що Господь каже йому вертати в „матір українських городів“, щоб піддержувати там духа єдности й згоди, духа любови братньої.

Народ із запертим віддихом слухав проповіди. А біля входових дверей із притвору стояв лицар у варяжській збруї. Не молодий вік уже, волос у нього мов інеем покритий. Стояв лицар і вдивлявся в черця. Увесь час ,поки чернець не зійшов із проповідниці.

Багато народу по Службі Божій зголошувалося до великодної сповіди, бож це був уже страсний тиждень, 29. березня вже Великдень.

Лицар у варяжській збруї подався простісінько до місця, де сповідав о. Іриней. Не довго побув пошептав щось і відійшов.

*

В невеличкій монастирській келії монастиря Пресвятої Богородиці в Тмуторокані пізною вечірною годиною сидить двох мужів: чернець і лицар.

Чернець це о. Іриней, що проповідував сьогодні в церкві Пречистої Діви, а лицар, цеж цей самий, що так пильно вдивлявся в о. Іринея в часі його проповіди.

— Говоріть спокійно, лицарю Руалде Інегелдзоне — прохає чернець — дуже радий буду, коли зможу влекшити біль, що, як кажете так придавлює серце ваше.

— Так, отче, мені все життя від одної днини, від хвилини одної дуже важке. Важкий ґріх ношу на душі вже більш, як двацять літ. Я убийник, я вбив невинну людину й осиротив жінку й дитину, я вбив київського боярина Яромира Ольговича в двобою, батька вашого, о. Іринее. Я пізнав вас, тільки побачив у церкві, бо ви подібні до батька як дві каплині води...

Колиб лицар Руалд у сутінку, слабо каганчиком освіченої келії, міг був краще бачити, то був би замітив, як із так уже блідого витляду черця втекла остання капля крови. І замітив би був також, як черцева рука нагально піднялася до серця, неначеб хотіла спинити його грімке биття в груди. Чиж диво,

проф. Михайла Галущинського. Таксамо смішно маленьке число голосів дістала ліста кандидатів лівиці на членів виділу. І знову подавляючою більшістю голосів Збори вибрали кандидатів Комісії матки, а саме на місце 6-ти уступивших членів Гол. Виділу вибрано: **д-ра Івана Брика, дир. Яр. Колтонюка, проф. Омеляна Терлецького, о. Ілярія Оляновича,** пароха Лисинич, **д-ра Мих. Терлецького і д-ра Івана Раковського.** На заступників виділових вибрано: **С. Магаляса, Мих. Кліща, Петра Мурського, Омеляна Волицького, Ірину Павликовську.** До Ревізійної Комісії — д-ра В. Охримовича, Івана Филиповича, Івана Сполітакевича, Мих. Лазорка й Івана Капусту, а на заступників дир. Бариляка і Кисілевського.

На маргінесі цих Зборів можнаб занотувати не одну думку, але через недостачу місця відкладаємо коментарі на пізнійше. Зазначимо тільки деякі моменти. Перш за все Збори виказали, що ріжні радикально - соціялістично - комуністичні елементи не беруть майже ніякої участи в позитивній просвітянській роботі. Це виявила зникаючо мала скількість „лівих“ делеґатів.. А всеж таки ця мала горсточка потрафила не тільки спровокувати величезну більшість „правих“, що більше потрафила її тероризувати і накидати свою волю. Навпаки так звана „правиця“, що зазначилася чисельною перевагою, робила справді непотішаюче враження. Замісць почуття сили, виявляла вона радше зденервування, що проявлялося у вигуках і некультурнім поведенню. Замісць гідно протиставитися лівій демаґоґії, наші націоналісти старалися переліцитувати лівицю якраз скрайною демаґоґією. Заявам про „демократизм“ не було кінця. Цей „демократизм“ старалися маркувати нераз дуже навіть невідповідно, про що хиба краще не згадувати. Одним словом т. зв. праві виказали стільки слабости і трусливости, стільки фальшивого „демократизму“ і респекту перед лівими кличами, що не дивлячися на капітальну невдачу соціялістичних елементів, наша жура за напрям освіти нашого народу, наша чуйність на грозячі йому небезпеки мусить бути незвичайно збільшена.

Загальні Збори РСУК.

В середу, 28-го ц. м. відбулися у великій салі муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові 17-ті з черги Звич. Заг. Збори Т-ва Ревізийного Союзу Укр. Кооператив. Приявних було 175 осіб, що заступали 237 кооператив.

Збори відкрив о 11. год. п. голова Ради Рев. Союзу інж. Ю. Павликовський. В коротній промові звернув він увагу на важну точку: зміну статуту, а дальше згадав імена „тих, що відійшли“ — людей заслужених для кооп. ідеї. Збори повстанням з місць віддали честь їх памяти.

Почався вибір Комісії-Матки з 7 членів. З трьох пропонованих ліст, по спільному порозумінню пропонуючих, вибрано Комісію-Матку із 6 членів.

До голосу стали записуватися численні бесідники.

В поважній, річевій дискусії торкалися вони майже всіх справ, звязаних з кооперацією і кооп. рухом, підносили слабі сторони кооп. роботи і застановлялися над способами її поширення і поглиблення.

Промовці підчеркували обовязок кожної кооперативи бути членом „Просвіти“ і „Сіль. Господаря“ (п. Кохан Вол.), домагалися викорінення всяких зловживань в кооперативах І. і ІІ. ступня, скаржилися на перепони в кооп. праці спричинювані адмін. владою по повітах (п. Фронзей — Косів, п. Антонович — Печеніжин).

Деякі обговорювали справу манка по кооперативах і щоб охоронитися від нього, радили побирати від крамарів кавційні векслі (п. Д. Захарченко — Ст. Самбір).

Чули ми голоси про потребу поширення кооп. пропаґанди, про кенечність поглиблення роботи, про пекучу потребу фахово освідомлених робітників. — В тій цілі бажали бесідники оснувати у Львові Вищу Кооп. Школу, а по провінції уладжувати курси.

В побажаннях на адресу Рев. Союзу, домагалися промовці, щоб Рев. Союз дбав про перестерігання чистоти кооп. ідеї і щоб, як організаційний і ідейний Центр Галицької Кооперації стояв вже на висоті свойого завдання.

На порушені в дискусії теми відповідь давав голова Ради, інж. Павликовський. В довшій промові згадав він про заснування в Луцьку на Волині окремого інспекторату. На численні запити зібраних вияснив відносини між Рев. Союзом а іншими централями, а саме: Центробанком і Н. Торговлею.

В справі преси і пропаґанди подав, що від 1. січня 1928 р. виходитиме у Львові тижневик **„Кооп. Республика“,** як орґан Ревіз. Союзу а ГКЧ, заміниться на попул. часопис для масового поширення.

Приготовляється також „Кооперативна читанка“ з короткими оповіданнями, ілюстраціями, тощо.

Праця кооперативна — се праця громадська і не може бути ведена з центра.

В спаві кооп. курсів, зазначив, що сього року відбувся такий курс у Львові, а в слідуючому році передбачується уладження подібного 4—6 міс. курсу для вишколення кооп. організаторів.

По промові інж. Павликовського, на внесення Контрольної Комісії, Збори ухвалили уступаючому Виділови уділення абсолюторії.

Головою вибрано Ю. Павликовського. З 12 вибраних членів Ради є 6 агрономів, 3 селян, 1 священик і двох інтелігентів. Змінено статут у тому напрямі, щоби діяльність РСУК поширити на територію цілої держави. Признано також право рішаючого голосу на Заг. Зборах представникам кооператив. Збори відзначалися поважним діловим настроєм. Переважала думка, що в нашій кооперації не повинно бути місця на партійну політику. Виступ нечисленних комуністів під кличем „Кооперація як шлях до соціялізму“ — не мав ніякого успіху.

Поручається НА СВЯТА

найлучші роди ВИНА і МЕДУ по найнизшим цінам. М. ФЕЛЬДМАН, Львів, Жовківська 11.
97 2-4

Михайло Хамула

Львів, площа Трибунальська 1.
тел. 42-84
поручає великий вибір
КИЛИМІВ ГЛИНЯНСЬКИХ
74 Уважайте на адресу! 3-10

перед ним сидить убийник його нещасного батенька й він син убитого має влекшити біль, вину, гріх убийника.

І оповідав лицар Руалд про все своє життя. Він убив свідомо боярина Яромира, бо любився в його жінці. На підпитку, не розважив наслідків і дався пірвати пристрасти.

Потім, як мусів утікати з Київа, пристав до дружини Олега Святославича. Докори совісти не давали йому спокою та він старався заглушувати їх битвами, медом та вином. Він був злим духом князя Олега. Підбурював його все проти князів та радив вязатися з половецькими ханами. І все лихо, все горе, що його наніс князь Олег рідній землі, це в значній части вина його, Руалда. Злий дух опутав був його. Так було довго, аж в останніх роках, щось у нього наче змінилося. Почув потребу каяття. І першим, що було, першим його гарним, добрим учинком, це було те, що він пересвідчив князя Олега, що йому треба погодитися з князями й виступити разом на половців. Князь послухався його й йому наче лекше стало на душі та не зівсім. Це він направив пізніші провини, та гріха, що вбив боярина Яромира, цим не змив.

— Я знав — говорив Руалд — що ви, син убитого, живете, та не знав де шукати вас. Я кинув службу в дружині князя Олега Святославича й рішився, що мушу віднайти вас. І якась невідома сила понесла мене з Чернигова назад у Тмуторокань. Тепер знаю, це мій добрий ангел вів мене, щоб вас, отче, міг я тут найти“.

Довго говорив ще лицар Руалд про свої лихі вчинки, про терпіння свої, про докори совісти, що гонили його з місця на місце, спокою не давали... довго говорив лицар Руалд, та удари серця Гліба Яромирича, сина вбитого боярина заглушували його слова грімкими, нагальними ударами. І раз-у-раз молиться о. Іриней у душі:

— Господи милосердний, Господи милосердний! Дай мені слабій людині геройську силу простити батькову смерть!“ І раз-у-раз додає священикова душа гаряче благання: „Нене, ненечко, дорога моя ненечко, молися, проси за мене! — —

Довго трівала розмова обох мужів.

Вкінці оба підвелися з місць і розпращалися. І сказав чернець на прощання:

— Нехай Господь благословить тебе, лицарю, за відвагу твою. — Тож прийдіть завтра ранесенько в нашу церкву, висповідаєтеся, а потім при Службі Божій запричащаєтеся.

А лицар сказав іще:

— А в пятницю ранесенько рушаємо оба разом у Київ, не відмовите, отче, мені цеї прислуги для вас. Самому туди небезпечно.

— Із Богом усюди безпечно, — сказав ще чернець — та я радо приймаю ваше товариство.

Велика пятниця. Рано ранесенько, Гробові Господньому поклонившися, рушили чернець Іриней і лицар Руалд, та кількох його слуг у дорогу в Київ.

Уже виїхали за ворота Тмуторокані. Їдуть, уже тільки обриси заборол Тмуторокані бачать поза собою, коли оглянуться...

Їдуть.

Нараз у далі появився відділ оружних людей.

Оба подорожні спершу не звертали на них уваги. Та коли тупіт коней ставав щораз голосніший, лицар Руалд, став неспокійно оглядатися. А потім спинив коня, повернувся туди, відки чути було тупіт копит і приложив долоню до очей.

— Це тмутороканські хазари гонять нас — сказав, — ні вони мене гонять. Пізнаю на переді, сина Ісаака Мойсеєвича, що то його за моїм приводом велів князь Олег покарати з пімсти за це, що хазари видали князя Грекам. Він учера побачив мене в місті й тепер хоче пімстити на мені батькову смерть.

А тупіт кінських копит щораз голосніший, щораз блище хазари.

Та бачать вони, що не здогонять черця й лицаря й стали стріляти з луків за ними. Густо, густо падуть стріли.

Гонять утікачі, аж нараз Руалдів кінь упав на передні ноги. Поцілила його хазарська стріла.

Руалд миттю зіскочив із коня й каже до черця:

Політичний огляд.

ПОЛЬЩА.

Виборчі чинности в січні.

Виборчий календарик подає такі виборчі чинности на січень:

До 1. січня 1928. Районова виборча комісія пересилає 1 примірник спису виборців до окружної комісії.

До 2. січня 1928. Районова (обводова) комісія викладає списи виборців до публичного перегляду.

15. січня 1928 останний день виложення списи виборців до публичного перегляду.

16. січня 1928 останний речинець до зголошування реклямацій до районової (обводової) комісії проти опущення в списі або проти вписання когось неуправненого до спису виборців.

22. січня 1928 останний речинець до вношення протестів від реклямацій, силою котрих вичеркнено когось зі спису виборців.

26. січня районові комісії пересилають 2 примірники спису виборців до окружної комісії.

30. січня районові комісії приймають напливаючі протести проти вичеркнення зі спису виборців і пересилають їх додатково до окружних комісій.

Переговори в справі торговельних взаемин.

В переговорах з Німеччиною про заключення торговельного договору наступила перерва з огляду на свята. Покищо порішено не тільки занехати дотеперішньої т. зв. митної війни, але приступити до заключення провізоричного торговельного договору.

Лекше пішла справа з Латвією. Тимчасовий польсько-латвійський договір сими днями підписано в Ризі.

Ліквідація галицького самоврядування.

Дня 21. грудня ц. р. рада міністрів ухвалила зліквідувати Тимчасовий Самоврядний Виділ у Львові, установлений на місце скасованого Краєв. Виділу. Це одначе була тільки тінь самоврядування, котрому фактично вже давно положено кінець. Скасування Тимчасового Самоврядного Виділу є тільки формальним припечатанням істнуючого стану.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Полагодження непорозуміння з Ап. Столицею.

Одним із завдань створеного в 1926 р. коаліційного чеського правительства було полагодження непорозуміння з Ватиканом. Це непорозуміння викликало попередне правительство своїм нетактовним поведенням з нагоди культу Гуса. Весною ц. р. Ватикан зробив перший крок до поєднання, вислявши свого легата до Праги. Після того виїхав до Риму спеціяльно уповажнений чеського правительства д-р Крофта. Чеське правительство зі свого боку постаралося, щоб святкування памяти Гуса не мало офіціяльного характеру. Одначе висліди цеї поїздки Крофти лишилися тайною. Аж оце недавно міністер Крофта знову виїхав до Риму і був принятий св. Отцем. Тим разом прийшло між Крофтою а секретарем до надзвичайних церковних справ о. Боргондінієм до заключення угоди, т. зв. „модус вівенді". Такого означення „модус вівенді" ужив іменно міністер Бенеш у своїм недавнім експозе в парляменті. Тим хотів він зазначити, що нема ані радикального розділу Церкви від держави, ані заключення формального конкордату. Історія Церкви властиво не знає такого терміну „модус вівенді", знає тільки конкордат. В міжнароднім праві вираження „модус вівенді" означує взаїмне порозуміння для можливого співжиття після якогось непорозуміння. Всеж таки по суті це порозуміння як угоду що до певних основних і загальних питань, можна вважати свого рода конкордатом у ширшому розумінні.

Що до змісту цеї угоди, то преса подає такі точки: іменування єпископів і регуляція границь епархій і справа „національних свят", в котрій застерегла собі Ап. Столиця, щоби на будуче не було в них провокації і нарушення релігійних почувань католиків. Нунцій Мармаджі має вернути до Праги в січні і буде торжественно витаний президентом держави і міністрами.

ВСЕЧЕСНІЙШІ ОТЦІ
можуть самі скласти собі
РАДІО - АПАРАТИ
купуючи частини і поучення
95б у фірми 1—3
ЛЕВ АПФЕЛЬ і С-ка
ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 1 і 3.
Полекші в сплатах.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Опозиція в комуністичній партії.

Свіжа діймаюча невдача московської політики в Китаю сильно осмілила опозиційних комуністів. Їх пропаганда зросла сильно особливо між червоноармейцями. Деякі з виключених опозиціоністів, як ми вже писали, просили вже раньше о поновне приняття в партію. Та їм поставили важку умову: зрадити всі нелеґальні тайні організації, з котрими мали зносини опозиціоністи.

Лист Йоффе.

Французький комуністичний часопис „Bulletin Communiste" помістив лист б. нар. комісаря СРСР Йоффе, писаний до Троцького безпосередно перед самовбивством. Йоффе писав, що рішив позбавити себе життя через те, що усунено його від публичного життя, по друге через недугу. Акція ГПУ внеможливила йому заробляти на життя так що не міг лічитися ані на кошт державний ані на власний. Йоффе заповідає також у тім листі, що колись мусить прийти до вибуху в незадоволених народніх масах проти нинішних радянських володарів.

АВСТРІЯ.

Боротьба з монастирями у Відні.

Віденська міська рада, тепер соціялістична, бореться з монастирями в той спосіб, що накладає на них нечувано великі податки. Так пр. на монастир сестер Салезіянок наложено річний податок у сумі 35.000 шилінґів.

АНҐЛІЯ.

За соціяльний мир.

Поверх 160 анґлійських промисло-

— Тікайте, отче, самі, видко не судила мені доля провести вас аж у Київ. Тікайте, отче, я дорого продам своє життя.

— Ні, — сказав о. Іриней — рідна земля потребує тепер тебе, лицарю Руалде! Сідай на мойого коня й тікай, тікай у Київ. Прошу тебе тільки занеси в Печерський Монастир, оці книги, що їх переписав довгими вечерами й сам бажав занести в Печерський Монастир.

Вагався ще Руалд, та чернець сказав:

— Не гайте часу, сідайте на коня й утікайте. Я чернець, мені вони нічо не зроблять. Тікайте побачимося в Київі.

Сів Руалд на черцевого коня й пігнав стрілою. Знов посипалися хазарські стріли та він не оглядався, а гнав, що сил було в коня, а його служба за ним.

О. Іриней стояв із високо піднятим у руках хрестом і благословив ним Руалда.

На це хазари наближаються, що стріли за втікачами сипляться не звертав зівсім уваги. Аж як Руалд із службою зник за горою, звернувся в бік, відкіля долітали крики хазарів. Він знав, що тепер Руалд уже безпечний. При березі Сурожського моря ждало на них судно, що має перевезти їх на другий беріг моря. А відтам Дніпром у Золотоверхий Київ.

Мов статуя стояв чернець із піднятим у гору хрестом. Нараз захитався. Одна стріла поцілила його в ліву грудь, у саме серце.

Упав та хреста з рук не випустив.

Надігнали хазари. Спинили коней. Один із них зісів із коня та підійшов до черця.

— Це чернець із Тмуторокані — сказав.

— Чернець? — сказав юнак, що проводив ватазі — його нам не треба — Варяга треба мені!

Один із ватаги підвівся в стременах, приложив долоню до очей та глядів за втікачами.

— Дарма гнати — сказав — вони вже всіли на судно.

Юнак закляв важко.

— Вертаймо — сказав. І ватага хазарів завернула в город.

*

Сам саміський лежить о. Іриней на витоптаній мураві. Кров тече йому з груди вузкою струйкою й червонить рясу, а там і мураву.

Лежить тут, де напевно був би лежав Руалдо, колиб він не подав був йому свойого коня, хазари булиб засікли його мечами. Тепер варяг вирятований, безпечний.

А замість нього вмирає він Гліб, син Яромира Ольговича, що його вбив Руалд Інегелдзон.

Поволи спливає кров і закрашує рясу й траву. Та чернець ясним зором глядить на небо й шепче:

— Сповнилося! Отче в руки твої передаю духа мойого! А потім шепче ще коротку молитовцю, що її говорив ще дитиною й потім усе: „Для батька, Господи милосердя!"

І бачить чернець: отвирається небо, а з неба по хмаринках сходить до нього двоє людей, що держаться за руки, чоловік і жінка. Лиця в них такі розсяяні, такі радісні. Чернець пізнає їх, це його батько й ненька. І він чує їх голос:

— Дякуємо тобі сину, ти сповнив присягу, відпокутував батькову вину.

Чернець простягає руки:

— Батьку, ненько! — шепче.

І душа черця-героя лине в країну, де переможців вінчають вінцем вічного життя.

*

Руалд не відіхав зараз. Відплив був тільки від берега, щоб хазари не досягли його. Та як побачив, що хазари завернули в город, із одним отроком вернув на місце, де оставив був черця.

Як побачив мерця, припав до нього з болючим зойком і плакав, як дитина. Щойно по хвилі підвівся й сказав:

— Повеземо його тіло в Київ, у Печерський Монастир. Там йому місце, не тут серед поля...

І забрали тіло черця тай понесли до судна...

Антін Лотоцький.

вих підприємств, яких капітал перевищає разом міліярд фунтів шт., звернулися як роботодавці до Генеральної ради конгресу професійних спілок зі запрошенням до участи в спільній конференції. Ціль конференції є наладнати співпрацю роботодавців-капіталістів з робітниками як для осягнення вищого степеня у виробництві так і створення кращих життєвих умов для робітництва.

Д О П И С И.

СТАРИЙ САМБІР. (орґанізаційна нарада в справі У. Х. О.) Ідучи за покликом, люди доброї волі відбули дня 4/XII. 1927 р. перші орґанізаційні збори Укр. Хр. Орґанізації в Старім Самборі, в домівці Укр. Захоронки. По відправленню Молебня до Пр. Діви Марії Всеч. **о. Ст. Дашом** — отворив збори **Всеч. о. декан Бенцін,** представляючи присутним велику вагу сеї нової орґанізації під нинішну пору. На збори явилося численно міщанство — інтеліґенція, а навіть старша молодіж — що робить надію, що при певній праці згадана орґанізація знайде добрий підклад до поширення своєї високої ідеї. Рівнож присутні були Всеч. от. містодекан Козаневич і Всеч. о. сдок. Олексин. Сей послідний в коротким а вичерпуючім рефераті, подав докладне зрозуміння орґанізації „У. Х. О.“ завзиваючи, що під нинішню пору ми всі повинні стати апостолами нашої віри — впроваджувати ідею Христа всюди, щоби через се піднеслася наша віра — котра скріплюючи і обєднуючи нас — прийде з користю для людських душ і для нашого нещасного народу. В справі У. Х. Орґанізації рішено скликати повітовий зїзд священників на день 20. грудня. Одначе з причини морозів цей зїзд відложено на день 17. січня 1928. Зїзд відбудеться в Старім Самборі в домі Укр. Захоронки. **о. Андрій Бенцін,** декан.

ПЕРЕГРИМКА. дуклянський деканат (Місія). В днях 18—22. листопада ц. р. відбулася духовна місія в парохії Перегримка Дуклянського деканату, за стараннєм місцевого пароха о. Маріяна Мишковського, а під проводом ОО Місіонарів Пантелеймона Скоморохи і Івана Полянського.

В часі, коли в недалеких селах ширіться православя, а в самій парохії навіть протестантські секти, духовна місія мусить бути переведена так уміло й розно, щоби не лише відвернути грозу апостазії, але сповнити головну свою ціль: поправу життя учасників місії.

З цих тяжких задач ОО. Місіонарі як найкраще впорались й можуть повеличатися цим, що за Божою помочю, свою ціль осягнули, бо не лише старалися вплинути на каяння своїх слухачів, але й скріпити у них привязання до католицької Церкви.

Сотки учасників місії, не лише згаданої парохії, але й сусідних сіл через пять днів, з великою увагою й найбільшим замилуванням слухали ОО. Місіонарів. А коли о провідник П. Скоморович в претарній кінцевій науці під хростом візвав їх, щоби памятали на цей хрест, який поставили коло церкви, учасники серед плачу прирекли держатися католицької Церкви, стерегтися гріха, та жити по вказівкам, та наукам ОО. Місіонарів.

В закінченню місії брали участь усі кондеканальні священики зі своїм деканом Впр. о. Волод Клюкою на чолі. Тоді то прибули з процесією й сусідні села. І всякий, хто був участником цеї прекрасної місії, виніс якнайгарнійші переживання, та глибоко в душі запише ці взнесілі хвилі.

О П О В І С Т К И.

ЯЛИНКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

Був гарний звичай у часі війни, що воякам на фронті та в шпиталях посилано дарунки на Різдво, ялинку-символ иншого світа, світа примирення й доброї волі між людьми.

Укр. Краєве Т-во Опіки над Інвалідами у Львові бажає заініціювати обнову згаданого звичаю розсилання ялинки, цим разом для українських інвалідів. Ця думка повинна знайти відгук серед українського громадянства. Осолодім гіркі години життя інвалідів Української Галицької Армії. Даймо їм доказ теплого відношення та зрозуміння, щоби вони відчули нерозривний вузол, який вяже нас усіх з ними, щоби почувалися хоч у Свят-вечір людиною, а не опущеними, нікому непотрібними каліками. Подумаймо, скільки інвалідів по наших селах і містах безнадійно змагаються зі злиднями! З якою вдячністю стрінуть вони пакуночок, що принесе їм ялинку! Товариство просить усіх, хто має спромогу дати різдвяний пакунок нашим інвалідам, подати до канцелярії Укр. Кр. Т-ва Опіки над Інвалідами (Львів, Руська 3. II.) свої адреси, а канцелярія подасть адресу інваліда, на яку хто має вислати ялинку.

УПРАВА МІСІЙНОГО ІНСТИТУТУ ОО. ВАСИЛІЯН У БУЧАЧІ

подає до відома, що дня 31. грудня с. р. відправиться в монастирській церкві торжественна Служба Божа на упрошення Божого благословенства для Місіонарів-Василіян в Канаді, які в сім місяци обходять 25-літний ювилей своєї місіонарської діяльности — В сім дни учні Місійного Інституту приступлять до св. Причастія по намірению канадійської місії а членів Місійного Союзу проситься долучити свої молитви.

КОМУНІКАТ.

Ч. 9218/1927.

Митрополичий Ординаріят у Львові подає отсим до прилюдного відома, що почавши від дня 1. н. ст. січня 1928. обовязуватимуть в цілій Львівській Архієпархії осьтакі постанови дотично збірок на добродійні цілі:

1. Жертви в готівці.

Всі дотеперішні готівкові збірки, уладжувані поодинокими товариствами й інституціями біля церков і в церквах, устають безумовно з кінцем грудня 1927. На їх місце входять в життя з днем 1-го січня 1928. отсі постанови:

а) для Львова і повітов. міст.

Кождої першої неділі по 1. н. ст. місяця зарядить душпастир в церкві збірку на добродійні цілі в часі співаної Служби Божої і в часі Вечірні.

б) для місточок і сіл.

Кождої неділі по 1. н. ст. місяця зарядить душпастир в церкві збірку на добродійні цілі в часі співаної Служби Божої. Виняток для а) і б) становлять празники: Різдво Христове, Новий Рік і Великдень; як що дотична неділя припаде на один з сих празників, тоді збірка на добродійні цілі відбудеться в слідуючу неділю.

Зібрану готівку відсилає душпастир кождого місяця до Митр. Ординаріяту, який розділить сі жертви між товариства й інституції. Товариства, які хочуть користати з сих жертв, обовязані внести умотивовані прохання до Митр. Ординаріяту у Львові до 20. січня 1928.

Інституція, яка мимо сего збирала би дальше жертви на церковній території, тратить право до участи в жертвах, збираних в церкві, а священик має обовязок перестерегти парохіян перед такою самовільною квестою.

2. Жертви в натурі.

Інституція, яка хоче користати по громадах зі збірок в натурі, мусить наперед постаратися о письменний дозвіл Митропол. Ординаріяту і виказатися ним перед місцевим душпастирем.

Перед квестарями і квестарками, які би збирали жертви без такого дозволу, будуть священики своїх парохіян перестерігати.

3. Коляда.

Крім коляди, уряджуваної Брацтвом на потреби церкви, буде Духовенство заохочувати вірних до колядования виключно на дохід „Рідної Школи“. Зібрана на сю ціль готівка буде висилана також до Митр. Ординаріяту.

Від гр. кат. Митрополичого Ординаріяту.
у Львові, дня 24. грудня 1927.
о. А. Бачинський, Вік. ґен.

Д-р мед. Тадей Хутковський
спеціяліст по недугам зубів і устної ями
ординує від 9—12 і від 3—6.
Львів, вул. Третього Мая ч. 16.,
89 **партер, тел. 36-33.** 2-3

Н О В И Н К И.

— **Зїзд рабінів.** Дня 27. ц. м. почався у Львові зїзд рабінів із усеї Польщі. Зїхалося їх до 2000. На салі були представники влади з воєводою Борковським на чолі. Збори отворив д-р Алєрганд польською мовою. В імени правительства привитав зїзд воєвода Борковський, а від міста ком. Стшелецький. Проф. Алєрганд відчитав чолобитні телєґрами до президента річи посполитої та до маршалка Пілсудського й резолюції, між ними резолюцію проти погромів у Румунії. Міністер освіти Добруцький прислав привітну телєґраму. Рівночасно радили громадські рабіни в іншій салі. Вони виступили проти зїзду рабінів, бо, кажуть, що він складається в більшости з людей, що з рабінатським станом не мають нїщо спільного. З їх до 80 рабінів із Галичини.

— **Три пожежі польських палат.** У ночі з 21. на 22. грудня в Дзікові під Тарновом зявився пожар в палаті графів Тарновських. Пожежа почалася на горищі та вскорі обхопила й другий та перший поверх. На першому містилися багаті історичні тамтешні збірки й 30 тисяч томова бібліотека. На рятунок кинулася домашня служба, шкільна молодь та населення Дзікова й Тарнобжегу. Рятунок був трудний, бо був великий мороз, керниці й водопроводи позамерзали, ґумові вужі сикавок тріскали від морозу. В першу чергу кинулися рятувати музей та бібліотеку. Та завалилася стеля першого поверха й покрила румовищем кількадесять людей. Із них 9 згинуло, а саме: Фрасер, славний польський легкоатлет, семінаристка Кучмерівна, муляр Помикальський, вістевик Скіба, поліцієнт Жуковський та двох гімназистів і двох столярів Пілів (батько й син) семеро людий важко поранило й попарило. Замок гр. Тарновських памятка давнього будівництва, збудований ще в XV. столітті. В бібліотеці було багато „білих круків“ з монастирської бібліотеки Цистерсів в Оліві. Було чимало цінних рукописів і документів. Між памятками була булава гетьмана Яна Тарновського. В галєрії образів були твори мистців: Павла Веккія, Тіціяна, Ґвіда Рені, Рубенса, Рембрандта, Вая Дайка й інших. Була й збірка мінятур 18. століття. Цеї самої ночі згоріла палата графів Борковських в Милівці під Теребовлею, що належала до матері теперішнього львівського воєводи. Цінніших предметів у палаті не було. В ночі з 22. на 23. грудня згорів ловецький замочок президента річи посполитої Мосціцького, збудований із кедрини в селі Висли, в Тешинщині. Причина всіх трьох пожеж невідома, кажуть що недогляд, та вже це одно, що пожежі повстали в двох ночах одна за одною, вказувалоб на підпал, на саботаж.

— **Найстарша людина в світі.** Найстаршою літами людиною є, кажуть норвежець, що по обчисленням д-ра Ст. Клєра Мек Клир із Менчестеру має тепер 149 літ. Він аж до 111-ого року життя парубочив, а що йно 112 оженився. В 132 р. життя повдовів. І від цего часу шукає жінки та покищо без виспіху.

При купні просимо покликатися на наш часопис!

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

(За оголошення Редакція не відповідає).

ОКУЛІСТКА
Д-р Корнелія ҐРАФОВА
б. абсольв. окулістичної клініки в Парижі
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 89.
103 (біля фірми „Полотно“). 1—5
Тел. 24-70. Орд. 9—10 і 2—6.

Лікарсько-дентистичне Заведення
д-ра Симона Раппапорта – Якова Насса
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й винимання зубів без болю, Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. — Полекші в сплатах. 79 4—5

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
АРТУРА ШНАЄРА
Львів, Захаріясевича 7. (побіч Техніки)
ПРИЙМАЄ від 9—1 і від 3—6.
104 **Полекші в сплатах.** 1—10

Д-р ІҐНАТІЙ ЛЄВЕНҐЕК в недугах мочевих орґанів і венеричн. — Ординує від 8—9 і 3—5.
Львів, вул. Трибунальська ч. 4., тел. 48-11.
55 7—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ (стоматольог)

Д-р мед. Берта ШНАЙДЕР

абс. дентист. клініки Університету

Львів, вул. Академічна 24.

Тел. 26-58.

ординує в недугах зубів та устної ями.

— - Технічно-дентистична робітня. - —

102 Для незаможних полекші. 1-15

Д-р Юлій Ардель

б. секундар заг. шпиталю у Львові,

орд. у внутрішніх недугах від год. 12—1 і 2—5.

Лічення: діятермією і кварцевою лямпою.

63 **Львів, Коллонтая 5., тел. 19-62.** 5-10

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР

Д-р А. Гершендерфер

б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові

Львів, вул. Пілсудського (Панська) 3.

65 орд. 8—9 і 3—5. 5—20

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаска у Відні

Д-р Л. Александрович

Спеціяліст від недуг ушних, носа, горла і гортані

Львів, ул. Валова 11., тел. 40-75,

30 10-12

Фабрика пильників Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25., тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **пильники** до **насікання** і замовлення **на нові.** 53 7-25

ПАНЧОХИ ПФАУ РИНОК Ч. 19.

найдешевше, бо вхід через сіни.

21 11—20

ФІРМА

Г. ГАНДЕЛЬМАН

Львів, Легіонів 27.,

уладжує

велику передсвяточну продажу

товарів блаватних, суконних, білля — на 25% дешевше.

Також 2000 решток з 50% опустом.

88 2—3

ПОРУЧАЄТЬСЯ

Ресторан і кімнату до снідань

ІВАНА ШМІДТА

в льокалі Ф. Маляшинського

СТАНИСЛАВІВ,

вул. Собеського ч. 17.

87 1—1

МЕБЛІ КЛЮБОВІ і САЛЬОНОВІ

готові на складі і на замовлення виконує

Першорядне ТАПІЦ. ДЕКОР. заведення

Вл. Прокопек

61 **Львів, Зіморовича 6.** Тел. 48-25. 6-8

ЯЛИНКУ

вбереш найкраще, купуючи прикраси в своїй українській фабриці

ФОРТУНА НОВА

Львів, вул. Кордецького 23.

Склеп: Руська 1.

66 в 1—1

ОКУЛЯРИ і цвікери від 2 зол. до 40 золотих найлішне купити в ОПТИКА **Зільберштайна**

Львів, вул. Легіонів 9. 567-10

Найстарша в Польщі фірма, істнує 53 літа.

ВИНА ЛІТУРГІЧНІ

ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО

КАДИЛО

поручає

ЕДМУНД РІДЛЬ

Львів, Рутовського 3.

Склад чаю, кави і вина.

76 4—10

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ Вироби солідні нетріскаючі

ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ також **КИЛИМИ**

першої якости, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше

Лев Матвійовський

Львів, Хорущина 8. **Телефон 40-11.**

33 9—10

Наша 100-золотова виправа на СВЯТА!

1 сервіс обідовий, на 6 осіб, порцеляновий, штук	25
1 сервіс на каву або чай, на 6 осіб порцеляновий, штук	9
1 сервіс скляний, різаний, на 6 осіб порцеляновий, штук	25
Разом штук	59

поручає

Карльсбадський склад порцеляни, скла і лямп

Йос. Ферштендіґ

ЛЬВІВ,

вул. Ягайлонська 4. тел. 36-27.

90 1—1

ҐАРНІТУРИ КЛЮБОВІ — ТАПЕТИ — ФІРАНКИ — ДЕКОРАЦІЇ

Т. КИСЯК і СИНИ

Львів, пл. Смольки 4., тел. 40-09.

Власне тапіцерське заведення, вул. Коснюшки 20. тел. 19-85. 99 2-10

КИЛИМИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, КОВДРИ І МАТЕРАЦИ, МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ, ТАПЕТИ

Власна робітня тапіцерсько-декораційна

С. ВАЙС, Львів, Коперника 5. Тел. 47—19, 39-9-10

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 25 зол. вгору. На бажання полеглю цінники. „ДОБРА КНИЖКА", — Lwów, skr. poczt.

КУХОННА ПОСУДА

емальована і алюмінієва, столове накриття і т. п.

поручає **НА СВЯТА** о 20% дешевше

МАР. КОСТЮК — ЛЬВІВ, вул. Чарнецького 1.

100 1—2

Сорочки, підштанки, ковнірі, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, **кольоратки,** та імпрегновані манжети — по найнижчих цінах продає галянтерійна торговля **ШТАЙНБРУХА, Львів, вул. Трибунальська 1.** (угол Ринку). 73 4-20

НОВІСТЬ!

ПОМПИ керничні „ПАТЕНТ"

порушувані довільно ручно, мотором, кератом або вітряком. ЛОЖНИЦЯ куліста. Видатність до 7.000 літр. — 1 год. Гарантія на 5 літ. Виробляє тільки фірма: Підприємство верч. керничних інж. Фр. **ДОМІНІК** Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55.

52 5—8

Малопольський Союз Ткачів

„Прядиво"

Львів, вул. Пястів 2.

приймає від господарів до виробу згл. до вимін на готові товари отсі сирівні:

льон (коноплі), клочча, пряжу та вовну і видає за них готові всіляки вироби найкращого сорта, як: господарські полотна неопінені для селян, льняні полотна сирі і білені, дрелихи, полотна на простирала подвійної ширини, пайти на одіж, перкалі і зефіри на постіль, вепни, обруси, ручники й сукна. 101 1-2

Обувя мужеське, дамське і діточе у великім виборі :: і найдешевше :: у фірмі

С. Й. ЕРЛІХ

Львів, Ринок 11. угол Сербської.

58 6—10

ОКАЗІЙНА ПРОДАЖА СВЯТОЧНИХ блаватних і вовняних товарів:

500	туз. серветок по ціні	зол.	—·30
500	„ хустинок до носа по	„	—·44
3000	м. фляпелі гладкої від	„	1·60
1500	обрусів по	„	5·—
2000	м. ручників від	„	1·20
3000	фляпелі в десені від 1·70 до	„	2·70
1000	плєдів вовняних від	„	6·50
1000	хусток і хустинок на голову від	„	1·50
2000	фіранок	„	1·20
2000	оксфордів на фартушки від	„	1·60
2000	стирок по	„	—·90
Великий вибір зефірів на сорочки від		„	1·30

На складі **вовняна вателіна,**

ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВОСТЕЙ

Львів, вул. Галицька ч. 15.

Замовлення з провінції полагоджується відворотно. 91 2—2